

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

REPERTORIUM DIPLOMATICUM REGNI DANICI MEDIÆVALIS.

SERIES SECUNDA.

FORTEGNELSE OVER
DANMARKS BREVE FRA MIDDELALDEREN

MED UDTOG AF DE HIDTIL UTRYKTE.

2. RÆKKE.

UDGIVET VED

WILLIAM CHRISTENSEN

AF

SELSKABET FOR UDGIVELSE AF KILDER TIL DANSK HISTORIE.

6. BIND (1505—1510).

PAA CARLSBERGFONDETS BEKOSTNING.

KØBENHAVN.

I KOMMISSION HOS G. E. C. GAD.

TRYKT HOS NIELSEN & LYDICHE (AXEL SIMMELKIÆR).

1934.

Selskabet for Udgivelse af Kilder til dansk Historie har den 28. Februar 1915 besluttet at udgive Fortegnelse over Danmarks Breve fra Middelalderen med Udtog af de hidtil utrykte, 2. Række, ved fhv. Arkivar Dr. phil. *William Christensen* under Tilsyn af fhv. Rigsarkivar Dr. phil. *Kr. Erslev* og Stiftsskriver Dr. phil. *Johs. Lindbæk*; efter den sidstes i 1919 indtrufne Død indtraadte i hans Sted Museumsdirektør Dr. phil. *M. Mackeprang*.

Svend Aakjær. Erik Arup. Louis Bobé. Johs. Brøndum-Nielsen. William Christensen. Knud Fabricius. Aage Friis. Astrid Friis. Georg Galster. Holger Hansen. Holger Hjelholt. Ellen Jørgensen. Bjørn Kornerup. Alfr. Krarup. L. Laursen. Axel Linvald. M. Mackeprang. Emil Marquard. Eiler Nystrøm. Poul Nørlund. Jørgen Olrik. Carl S. Petersen.

Selskabet for Udgivelse af Kilder til dansk Historie

stiftedes i Januar 1877 med det Formaal at fremme Studiet af Fædrelandets Historie ved Offentliggørelsen af nogle af de mange Aktstykker, Breve, Krøniker og andre Kilder, som endnu henligger utrykte eller er mindre tilfredsstillende udgivne. Planen for Selskabet er den at betro Udgivelsen af de enkelte Kilder til et eller flere Medlemmer af Selskabet eller til Udenforstaaende, saaledes at de almindelige Regler for Udgivelsesmaaden vedtages af Selskabet, og saaledes at Udgivelsen kontrolleres gennem et af Selskabet nedsat Udvalg. Selskabet har hidtil udgivet:

- Kong Frederik den Førstes danske Registranter**, udgivne ved *Kr. Erslev og W. Møllerup*. 1879.
- Kong Christian den Fjerdes egenhændige Breve**, udgivne ved *C. F. Bricka og J. A. Fridericia*. 1.—7. Bind. 1878—91.
- Codex Esromensis**. Esrom Klosters Brevbog, udgivet ved *O. Nielsen*. 1880—81.
- Danske Kancelliregistranter 1535—1550**, udgivne ved *Kr. Erslev og W. Møllerup*. 1881—82.
- Libri memoriales capituli Lundensis**. Lunde Domkapitels Gavebøger, udgivne ved *C. Weeke*. 1884—89.
- Aktstykker og Oplysninger til Rigsraadets og Stændermødernes Historie i Kristian IV.s Tid**, udgivne ved *Kr. Erslev*. 1.—3. Bind. 1883—90.
- Corpus constitutionum Danicæ**. Forordninger, Recesser og andre kongelige Breve, Danmarks Lovgivning vedkommende, 1558—1660, udgivne ved *V. A. Secher*. 1.—6. Bind. 1887—1918.
- Aktstykker til Oplysning om Stavnsbaandets Historie**, udgivne ved *J. A. Fridericia*. 1888.
- Forarbejderne til Kong Kristian V.s Danske Lov**, udgivne ved *V. A. Secher og Chr. Stochel*. 1.—2. Bind. 1891—94.
- Repertorium diplomaticum regni Danicæ mediævalis**. Fortegnelse over Danmarks Breve fra Middelalderen med Udtog af de hidtil utrykte, udgivet ved *Kr. Erslev, William Christensen og Anna Hude*. 1.—4. Bind. 1894—1912.
- Danmarks Gilde- og Lavsskraer fra Middelalderen**, udgivne ved *C. Nyrop*. 1.—2. Bind. 1895—1904.
- Aktstykker vedrørende Erik af Pommerns Afsættelse som Konge af Danmark**, udgivne ved *Anna Hude*. 1897.
- Breve til og fra Kristoffer Gøje og Birgitte Bølle**, udgivne ved *Gustav Bang*. 1898—99.
- Aktstykker og Oplysninger til Statskollegiets Historie 1660—1676**, udgivne ved *J. Lindbæk*. 1.—2. Bind. 1903—10.
- Vitæ Sanctorum Danorum**, udgivne ved *M. Cl. Gertz*. 1908—12.
- Missiver fra Kongerne Christiern I.s og Hans's Tid**, udgivne ved *William Christensen*. 1.—2. Bind. 1912—14.
- Luxdorphs Dagbøger**, udgivne ved *Eiler Nystrom*. 1.—2. Bind. 1915—30.
- Scriptores minores historiæ Danicæ mediæ ævi**, udgivne ved *M. Cl. Gertz*. 1.—2. Bind. 1917—22.
- Kongelige Kammerregnskaber fra Frederik III.s og Christian V.s Tid**, udgivne ved *Emil Marquard*. 1918.
- Annales Danicæ mediæ ævi**, udgivne ved *Ellen Jørgensen*. 1920.
- Selskabet for Udgivelse af Kilder til dansk Historie i dets første 50 Aar 1877—1927**.
- Inkvissionskommissionen af 20. Januar 1772**, udgivet ved *Holger Hansen*. 1.—3. Bind. 1927—32.
- Repertorium diplomaticum regni Danicæ mediævalis. Series secunda**. Fortegnelse over Danmarks Breve fra Middelalderen med Udtog af de hidtil utrykte. 2. Række, udgivet ved *William Christensen*. 1.—6. Bind. 1928—34.
- Svaning-Hvitfeld**. Svanings Danmarkskrønike 1241—1282, sammenstillet med Hvitfeld og kildemæssigt oplyst, udgivet ved *Kr. Erslev*. 1928.
- Breve til og fra Mogens Gyldenstjerne og Anne Sparre**, udgivne ved *E. Marquard*. 1. Bind. 1929.

Bestyrelsens Medlemmer er for Tiden:

Ellen Jørgensen. Holger Hjelholt. Poul Nørlund.

FORKORTELSER.

Gælder som Regel for alle Kasus af vedkommende Ord.

ap. ∅: apostolus.
b. - beatus.
ep. - episcopus.
ew(v)ang. ∅: ew(v)angelista.
H. ∅: Herred.
Medb. ∅: Medbeseglet.

Mk. ∅: Mark.
mr. - marca.
S. - Sogn.
s. - sanctus (ss. ∅: sancti).
sig. - sigillum, sigilla.
virg. ∅: virginis.

I Tidsangivelser:

crast. ∅: crastinum.
dni. - domini.
dnica. - dominica.
f. - festum.
fer. - feria.
oct. - octavæ, octava¹.
sabb. - sabbatum.
vig. - vigilia.

I Titulaturer:

A. ∅: armiger (AA. ∅: armigeri).
a. w. (v.) ∅: a wapn (vapn).
discr. ∅: discreti.
Dn. ∅: dominus (DDn. ∅: domini).
M. - miles (MM. ∅: milites).
Md. - Mand.
R. - Ridder (RR. ∅: Riddere).
V. - Væbner (VV. ∅: Væbnere).
virr. ∅: virorum.

I de diplomatiske Oplysninger:

Additam. ∅: Additamenta.
AM. ∅: Arnamagnæanske Samling med dens forskellige Afdelinger (AM. efterfulgt af et Romertal og et Arabertal ∅: Arnamagnæanske Samlings Danske Diplomer).
Danske Kanc. ∅: Danske Kancellis Arkiv (i Rigsarkivet).
FLA. ∅: Landsarkivet for Fyn.
G. ∅: Henry Petersen, Danske gejstlige Sigiller.
K. ∅: Danske kongelige Sigiller 1085-1559, samlede af Henry Petersen, udgivne af A. Thiset.
Kl. ∅: Kloster.
LDipl. ∅: Langebeks Diplomatarium.

¹ Hvor dette Ord af Brevet ses at være Enkelttal, er det skrevet helt ud; men det er ofte i selve Originalerne skrevet: oct.

Lunds LA. ∅: Landsarkivet i Lund.
MS. ∅: Manuskriptsamling.
NLA. ∅: Landsarkivet for Nørrejylland.
RA. ∅: Rigsarkivet.
Reg. ∅: Regesta diplomatica historiae Danicae.
Reg. o. a. L. ∅: Registre over alle Lande (i Rigsarkivet).
Rtk. ∅: Rentekamrets Arkiv (i Rigsarkivet).
1. Række ∅: Repertorium diplomaticum regni Danici mediævalis indtil
1450.
SLA. ∅: Landsarkivet for Sjælland m. m.
Statsark. ∅: Statsarkivet.
SvRA. ∅: det svenske Rigsarkiv.
T. K. I. A. ∅: Tyske Kancellis indenlandske Afdeling (i Rigsarkivet).
T. K. U. A. ∅: Tyske Kancellis udenlandske Afdeling (sstds.).
UB. (ved Angivelse af Breves eller Haandskrifters Opbevaringssted) ∅:
Universitetsbibliotek.
UB. (i Bogtitler) ∅: Urkundenbuch.
ÆA. ∅: De ældste danske Archivregistraturer.

FORTEGNELSE

over Haandskrifter og Haandskriftsamlinger
med Angivelse af Opbevaringsstedet,
naar dette ikke anføres i Teksten nedenfor.

Additam.: Universitetsbiblioteket.

AM.: Universitetsbiblioteket.

Bartholin ☉: Bartholins Collectanea: Universitetsbiblioteket.

Bøllings Brevsaml.: Kgl. Bibl.

Donatio variorum: Universitetsbiblioteket.

Gl. kgl. Saml.: Kgl. Bibl.

Halmstads Stads Privilegiebog: Halmstad Bys Arkiv (i Byens Raadhus).

Hardsyssels Provstis Registratur: Ribe Katedralskoles Bibl., Grønlunds
Samlinger III. 31.

Kall ☉: Kallske Saml.: Kgl. Bibl.

Kallundborgske Registr.: Rigsarkivet.

Karen Brahes Bibl. (Manuskripter): Landsarkivet for Fyn.

Klevenfeldts forskellige Samlinger af Segltegninger: Rigsarkivet.

Langebeks Segltegn.: Rigsarkivet.

LDipl.: Rigsarkivet.

Ledreborgske Haandskriftsaml.: Kgl. Bibl.

Lundebogen ☉: Registrum ecclesie Lundensis: det svenske Rigsarkiv.

Løgumbogen ☉: Ny kgl. Saml. Fol. 881: Kgl. Bibl.

Malmøregistret ☉: Registrum ville Malmøyghe: Malmø Bys Arkiv (i
Byens Raadhus).

Ny kgl. Saml.: Kgl. Bibl.

Odensebogen ☉: De la Gardie Nr. 39: Uppsala Universitetsbibliotek.

Rostgaard ☉: Rostgaards Saml.: Universitetsbiblioteket.

Sorøbogen ☉: AM. Fol. 290: Universitetsbiblioteket.

Specifikation ☉: Skånebrevsförteckningen: det svenske Rigsarkiv (tid-
ligere Haandskrift E 102, nu B 29).

Svavstedbogen: Rigsarkivet, Slesvig Bisps Arkiv.

Thott ☉: Thottske Saml.: Kgl. Bibl.

Uldall ☉: Uldallske Saml.: Kgl. Bibl.

Werlauffs Manuskripter: Kgl. Bibl.

1505.

Jan. 1. *Reg. *9012 = 5195.* [Orig. Nyborg Gamle Kirkes Arkiv.] Afskr. fra c. 1650: FLA. Nyborg Sognekalds Arkiv, Protokol 1445-1664 S. 56. — Afskr. fra 2. Halvdel af 17. Aarh., mulig efter den foregaaende: FLA. Nyborg Kirkeinspektions Arkiv, Bog ov. Nyborg Kirkes og dens Betjentes Indtægter 1664-1748 Bl. 89 a. — Afskr. af Jacob Lerche c. 1740: Jacob Lerche, Det rennoverede Nyeborg Stads Speil, 2. Part S. 60. FLA. Topogr. Saml. Nyborg. — *Hofman, Foundationer V. 429.* [10266]

— Kongen paalægger Wiiborgh Borgere at sørge for gode Planker, Hegn og Stenbro og for Brandredskaber.

Papir med 1 endnu overklæbet Segl paatrykt Bagsiden: Formentlig K. 88. Viborg Bys Arkiv (RA.). *Dipl. Viberg. S. 123.* [10267]

— Kongen bestemmer, at Bøden i Wiiborg for Vold skal være 3 Sagemark, m. m.

Perg. [med 1 Segl]. Viborg Bys Arkiv (RA.). *Dipl. Viberg. S. 124.* [10268]

Jan. 2. Ick Cort van Velten Gotschalculus zeliger son hebbe entfangenn 50 gulden vann ern Frederick arfname des konig-riken van Norwe, hertige; mynen g. h. schelde soden 50 gulden to jarliken plegen quit dusses jars. Min ingeseggel. Ghegheuen am donnerdage nach deme nie jare.

Papir med 1 endnu overklæbet Segl paatrykt forneden: Samme Signet som under 9416. Hertug Frederiks Arkiv (RA. Gem. Arch. XXXIV. 4). [10269]

— Ærkebisp Byrgher tildømmer Michell Geritzsøn Kannik i Lund en Ko, hvorom han havde Strid med Laurens Jeipssøn Ærkebispens Kansler og Henrich Vistade Skriver i Ærkebispens Kancelli.

Perg. [med 1 Segl]. Lunde Kapitels Arkiv? (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. VI. 157.* [10270]

Jan. 3. Lasse Jenssøn¹, som boede i Leyre gard, a. w. Mig er vitterligt og mindes om en liden Skov, som ligger mellem s. Clare Klosters Skov og Abetwed og løber op fra Baarewedle

og op »hender« Sloerops Mark i Waldburgs H., at han har ligget til s. Lucii Alter i Roskilde Domkirke ukæret paa Sognekstævner og Herredsting i Waldburgs H. i 40 Aar og mere. Med mit Indsegl. Datum Roskilde in oct. Johannis ap. et evang.

Perg. med 1 Segl: Fvi 4. Roskilde Kapitels Arkiv (Lucii Alter) (AM. XLI. 5). LDipl. [10271]

Jan. 3. Hans Johanssen anbefaler en Præst til Hr. Gottschalkus van Alweldenn til dennes ledige Vikarie i Sunderborch.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Sønderborg Vor Frue Vikaries Arkiv; senere til Godskegaarden i Eckernförde's Arkiv (i Arkivet paa Olpenæs) (Statsark. i Kiel, Goschenhof Nr. 21). *Zeitschr. f. Schlesw.-Holst. Gesch.* XL. 406. [10272]

Jan. 4. Nielss Andherß Herredsfoged i Twze H., Lauritz af Tryninghe, Per Nielß i Marke. Lørd. efter Nytaarsdag var for os og menig Almue, som Ting søgt havde, beskeden Md. Nielss Persß Slotsfoged paa Holbec paa ærlig og velbyrdig Mands Vegne Hr. Henrick Krvmediigess og lod læse 2 Sognevidner, det ene lydende, at Lasse Persß af Hødwet paa Jwdheropss Sognekstævne spurgte sig for, om nogen havde set, at den Sten var flyttet, som Lasse Persß og Lasse Andherß havde lagt imellem dem, ydermere ind paa Lasse Persß Eng, end han tilfor[!]; da vidnede Per Jeppsß af Jwdherop, Nis Smed ibid., Ostred Jonsß ibid., Jes Jonsß ibid., Greguers af Torenwet, at forskrevne Sten var »flytther« ind paa Hødwitz Mark. Item lød det andet saa, at Lasse Persß paa forskrevne Sognekstævne spurgte sig for, om nogen mindedes, at der var nogen Tid klaget paa en Eng, som ligger i Rwskwdhemosse mellem Hødwet og Byerby; svarede »almenig« Almue, at de aldrig havde hørt, at der var klaget paa forskrevne Eng i nogen Mands Minde. Efter forskrevne »sognewitnes wdlydelse beddes« Nielss Persß paa Hr. Henrick Krvmediigess Vegne et Stokkevidne; dertil mælttes beske[den] Mand Mattes Skreddere i Hiembec; han tog til sig disse 11 Dannemænd: Jes Ingwerß i Nyckenwet, Mattes Nielß i Torslwnne, Jørn Lind ibid., Matz Nielß i Marke, Mønss Skreddere i Sweninghe, Jes Jeppsß ibid., Jes Jwl ibid., Jes Nielß i Twze, Jes Stolpe i Mossie, Andhers Kaare i Tryninghe, Jepp Persß i Hagestædhe; hvilke 12 Dannemænd vidnede, at de hos var paa forskrevne Ting og hørte, at Nielss Persß havde 2 Sognevidner til Ting lydende, som forskrevet stander. Med vore Indsegl. Givet osv.

Papir med utydelige Rester af 2[!] Segl paatrykte forneden. Henrik Krummediges Arkiv (D; RA.). [10273]

Jan. 5. Pæder Hemingsß¹ Sognepræst i Hwalsyø, Olaff Mowensß *ibid.* og Powel Mowensß i Nørre Hwalsyø. Sønd. før de hellige 3 Kongers Dag paa Hwalsyø Kirkegaard spurgte Hr. Jeip Nielsß *perpetuus vicarius* i Roskilde sig for iblandt »menæ« Almue, om nogen havde hørt paa Tinge eller Sognestævne været »sætt delæ« paa en Skovslod, som ligger imellem Abetwed, Lindholm og Gæffninge, hvilken Skov hører af Rette til s. Lucii Alter i Domkirken i Roskilde. Hertil svarede »menæ« Almue, at de aldrig i 40 Aar og mere eller i deres Tid var[!] »sætt delæ« paa Tinge eller Sognestævne paa fornævnte Skovsdel og aldrig hørte andet end, at han skulde høre til fornævnte Alter. Herpaa »beddes« Hr. Jeip Nielsß et Sognevidne; da tilmælttes beskeden Md. Niels Clawelsß af Nørrehwalsyø, som tilforn boede i Gæffninge, at han skulde tage 11[!] Dannemænd til sig, som var: Jep Andersß *ibid.*, Hosten Mowensß *ibid.*, Anders Nielsß *ibid.*, Pæder Bosß *ibid.*, Jep Knwdsß *ibid.*, Beyent Andersß af Saanerop, Olaff Nielsß *ibid.*, Mowens Nielsß *ibid.*, Niels Atzersß *ibid.*, Jes Jeipsß af Kirkehwalsyø, Lasse Oelsß *ibid.* og Pæder Powelsß *ibid.*; disse 12[!] Dannemænd sagde, at de aldrig i 40 Aar og mere eller i deres Tid hørte været »sætt delæ« paa fornævnte s. Lucii Skov, som ligger til s. Lucii Alter. Med vore Indsegl. Givet *osv.*

Perg. med 3 Segl: 1. G. 413* (Pæder Hemingsß); 2-3. Bomærker. Roskilde Kapitels Arkiv (Lucii Alter) (AM. XXIX. 13). [10274]

— Mattes Clemensß Sognepræst i Swoby, Jens »Degn« sstds. og Jens Laurensß af Legrop. Sønd. de hellige 3 Kongers Aften for os og mange flere Dannemænd, som Swoby Sognestævne søgt havde, spurgte beskeden Md. Mattes Persß af Geffninge sig for paa hæderlig Mands Vegne Hr. Jeip Nielsß *perpetui vicarii* i Roskilde Domkirke, om dem vitterligt var eller hørt havde, om den lille Skov, som ligger imellem s. Clare Klosters Skov og Abbetwed Skov og opløber til Sloerops Gærde og Mark i Waldburgs H. og nu ligger til s. Lucii Alter i Roskilde Domkirke, har ej ligget til s. Lucii Alter ukæret til Sognestævne og Herredsting i 40 Aar og længere, saa at ingen Mand kan andet mindes, og bad han dem alle svare dertil, som de vilde for Gud forsvare, og »beddes« han derom et Sognevidne. Da tilmælttes beskeden Md. Pæder Twesß af Torkilstrop, at han

skulde tage 11 Dannemænd til sig, som var: Jep Morthensß ibid., Jep Nielsß ibid., Jes Jeipsß ibid., Jes Ørss ibid., Bo Persß ibid., Pæder Andersß i Kirkeswohy, Anders Persß ibid., Olaff Andersß ibid., Morthen Eskilsß ibid., Michel Høgh i Swoby westre og Anders Persß af Abbetwed; hvilke 12 Danne-mænd vidnede, at de aldrig andet hørt havde om forskrevne Skov end, at han har ligget til forskrevne Alter i 40 Aar og mere, og at største Delen af dem vel mindedes og vitterligt er, at fornævnte Skov har været dertil ukæret til Sognestævne og deres Herredsting i 40 Aar og længere, saa at de og deres »for-ældere« ej andet mindes eller høre kunde. Med vore Indsegl. Datum *etc.*

Perg. med 3 Segl: 1. I Sigilfeltet en utydelig Figur; 2-3. Bomærker. Roskilde Kapitels Arkiv (Lucii Alter) (AM. XLI. 4). LDipl. [10275

Jan. 6. Jenss Anderß¹ Biskop i Odense. Nu 1 Aar forleden da var vi i Lybek at forhandle om den Uvillie, som kommen var imellem Kong Hanss og de Lybske, tilhjælpende med Hr. Raymund »cardinalæ llegath« den Fred at gøre imellem Kong Hanss og de Lybske, som fornævnte »cardinales llegathes« Brev, paa samme Fred givet er, indeholder, havde vi ingen Befaling af [*osv., se Hanserecesse 1477-1530 V. 124 indtil:*] bekender vi med dette Brev med vor egen Haandskrift underskreven og med vort Indsegl beseglet. Givet i Odense hellige 3 Kongers Dag.

a Ita est. Jo. An. episcopus qui supra
manu propria protestamur.^a

Perg. med 1 Segl: G. 533. Kongens Arkiv; *ÆA. V. 23* (RA. Hansestæderne, Perg.). Udtog: *Hvitfeld VI. 205, Fol. 1049 L. 24.* (*Reg. *9014.*) — Kan det tænkes at være dette Brev, der omtales hos *Svaning, Christiervus II S. 132?* [10276

a—a) Egenhændig.

Jan. 7. Ströo Sognevidne om en »femtingh« i Kattesnabne, som hører til Ströo Kirke.

[Orig. Lunde Ærkebisp's Arkiv; ? *ÆA. IV. 302, G. 8.*] Udtog: Specifikation, Lunde Domkapitel Nr. 118. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. VI. 159.* [10277

— *Reg. *9015.* Perg. [med 1 Segl]. Kerteminde Bys Arkiv (FLA. Kerteminde Byfogeds Arkiv, Breve om Fiddet). *Aktstykk. udg. af Fyens Selsk. I. 153* (læs: konning, *hertug vdi Slesuig oc vdi Holsten, Stormarn oc Diltmersken, greffue vdi Oldenborg oc Delmenhorst* gjøre - borgemestere - borgemestere - grondiget - hindre, *hindre lade - secret. Relator Nicolaus Clementis.*) [10278

Jan. 7—13. Wy Frederickh erffgename to Norwegen, hertog synt schuldich deme duchtigen Dyrike Blomen Hinrikessonne 1000 mr. houetstols unde 60 mr. rente, also to Lubeke unde Hamborg genge syn, unde dar eyn yslich gudt man in deme lande to Holsten deme anderen vull mede don mach ane hale penninge, to betalende bynnen den achtedagen der hilligen dryer konninge erstfolgende myt redeme gelde edder myt also velen nogafftigen panden, dar Dyrick Blome mach mede nemen den summen des reden geldes, to eyner tyt unde uppe eyner stede bynnen deme Kyle offte in eyner anderen seckeren stede ime lande to Holsten, dar yd Dyrick Blomen behechlich ys syn gelt uppe to borende. Alle dusse stucke lauen wy myt unsen medelaueren den gestrengen unde duchtigen heren Otten Rantzouw ritter unseme marschalke unde tome Kyle, Clawese van Aleuelde Benedictussonne to Lutkentunderen, Detleff Walstorppe Ottenssonne tor Stenborg, Tonnyes Rantzouwen to Gottorppe unsen reden und amptmennen, Hinrick Walstorppe Ottenssonne, Hinrick Poggewissch Bartramssonne unde Henneke van Bøgkwolden lauen myt eyner samden hant dyt alles to holdende ok na mede in de hant to lauende Dyrick Blomen, welke tyt he dat van uns medelaueren esschende is. Unse secret myt den ingesegelen unser medelaueren. Datum tome Kyle in den achtedagen der hilligen dryer konninge.

Perg. [med 8 Segl]. Senere tilbagegivet til Hertug Frederiks(?) Arkiv (RA. Gem. Arch. XXXII, Indløste Obligat.). [10279

— Wy Frederickh¹ erffgename to Norwegen, hertoge synt schuldich deme duchtigen Hinrick Walstorppe Ottenssonne 3000 mr. houetstols unde 180 mr. rente, also to Lubeke unde Hamborg [*osv. som 10279; læs dog: dar Hinrick Walstorppe mach - dar id Hinrick Walstorppe behechlich - Kyle, Tonnyges Rantzouwen³ to Gottorppe, Clawes van Aleuelde Benedictessonne⁴ to Lutkentunderen unsen reden unde amptmennen, Hinrick Poggewysch Bartramssonne unde - lauende Hinrick Walstorppe, welke - indtil:] konninge.*

Perg. med 6 Segl: 1. K. 106; 2. Li 48; 3. Li 52; 4. Dxli 20; 5. Skjold med Pogwisch-Vaaben; 6. Skjold med Buchwald-Vaaben; gennemskaaet. Senere tilbagegivet til Hertug Frederiks(?) Arkiv (RA. Gem. Arch. XXXII, Indløste Obligat.). [10280

— Katherine Meynstorp, Jachimß Meynstorpen wedewe. So-denne here Frederickh erffghnome to Norwegen, hertog, myn

g. h. my 6000 mr. hoftstols schulldich is inholde syner f. g. breueß [c: 10060], unnd wowol inn deme breue vor jewelick dusent 60 mr. tho renthe iß vorscreuenn, doch bynn ick myt synen f. g. auer en ghekamen, dat syne f. g. my deß jareß vor jewelick dußent nicht mer alße 50 mr. lub. gheuen dorue, so lang sodann houetsumme by syner g. unutgheloßeth bliuende werdet. Myn ingesegel. Datum Kyel in denn achtedaghen der hilgen drier koninge.

Papir med 1 endnu overlæbet Segl paatrykt fornedn: Utydeligt Skjold, formentlig med Meinstrup-Vaaben (s *ia...m meinsterp*). Hertug Frederiks Arkiv (RA. Gem. Arch. XXVI. 25 a). [10281

Jan. 7—13. Joachim van Avelde Ærkedegn i Sleßwick sælger Sleßwick Kapitel 6 Mk. lybsk aarlig Rente af 2 Gaarde i Tingleve S. for 100 Mk. lybsk.

Perg. [med 3 Segl]. Slesvig Kapitels Arkiv (RA.). *Stemann III. 143* (læs: jeghenwerdigen in *craft desses breues* deme - renthe in - rechte ane - macht desses breues *vnde wil* eruen ane alle dinck to deme besten keren. Weret ock sake, dat an desser betalinge ghebreck *effte vorthoringhe scheghe*, dat God here Joachim *effte myne eruen myt dessen vorscreuen guderen vnde lansten nenerleje wiiß beweren*, men de vorgnant eren willen, moghen se denne antasten vnde bruken myt alleme rechte *sunder myner vnde* uen vthpanden *effte vthpanden lathen vnde [de] pande vnuorfolget b.....nder* gestlikem *effte werlikem rechte*, wo dat en bequeme is. Jodoch so hebbe ... Joachim vor my vnde myne vorscreuen sôs lub. marck renthe alle jar in den achtedagen *de[r] hillighen dryer konige vor hundred lub. marck wedder kopen mogen* cappittel heren to Sleßwick *effte hebbere desses breues myt eren willen*, wennere ick *offte myne eruen en dat vorkundigen vnde* den achte daghen sancti Johannis baptisten tho mytsamer myt wissen baden *effte besegelden breuen vnde denne vorth tome negesten vmmeslag* deme Kyle alle renthe vnde leden schaden myt deme houetsumme danckliken wol tor noge gelden vnde betalen *sunder alle argheleste*. Alle desse *vorscreuen* stucke vnde articule *samplich vnde en islick besundergen laue ick here Joachim vor my vnde mynen eruen myt mynen ghetruwen naschreuen medeloueren also Hans Pogwisch Bartrammessone tho Doberstorpp, Benedicteß van Aleuelde tho Zegarden knapen lauen vnde* vor vns vnde vnse eruen myt deme suluen *vorbenomeden heren Joachim [vnde] synen eruen vnghescheyden myt ener samenden hanth in gu..... stede vnde vast tho holdende in aller wise vnde mathe*, also desse *breff inholdet*, *sunder jennigherleje inßaghe*, argheleste, were *effte behelpinge*, dar men dessen kop waringe *effte desßen breff mochte mede krencken effte vorkreken na geystlikes effte werlikes rechtes esschinge*, ock na mede in de hanth tho lauende den *vorscreuen cappittel*

heren to Sleswick vnde eren nakomelingen effte hebbere desses breues myt eren willen, wenner se dat van vns effte vnßen eruen esschende zinth, vnde lauen vort tho erer truwen hanth alle den jennen, de dessen breff hebben myt eren willen vnde vulborth, se zinth ghestlick effte wertlick. Des tho grotlerer tuchnisse der warheit . . hebbe ick here Joachim van Aleuelde vpgemelt vor my vnde myne eruen myn inghesegel myt den inghesegelen myner vorscreuen medeloueren vnde eren eruen[!] wilken heten henghen nedden an dessen breff, dede is ghegeuen vnde gheschreuen na Cristi vnser heren gheborth veffteynhundert jare vnde viiff jare an - Til allersidst er tilføjat: effte tho Sleswick, uden at det kan ses, hvor det skal indføjes). [10282

Jan. 8. Jeg Knud Bryske Præst gør vitterligt mig at have Langesø og Langesøss Gaard i et kærligt »forlæen« og for et venligt »laan« af min Broder Eyler Bryske paa Dallund at beholde min Livstid ud med Fuldmagt »wordneth« i og af at sætte og Landgilde deraf oppe at bære foruden al Afgift, og naar jeg død er, kendes jeg mine Arvinger ingen Rettighed at have i Langesø eller Langesøss Gaard, men skal aldeles fri være til Eyler Bryske. Medb. af Hans Laurensß Byskriver i Ottensse. Givet i Ottensse Onsd. efter de hellige 3 Kongers Dag.

Perg. [med 2 Segl]. Ejler Bryskes Arkiv; ^a1629 leveret Hans Markdanner^a; senere til Baroniet Holstenshus's Arkiv, Adkomstdokumenter o. l. paa Perg., Langesø vedrørende (FLA.). [10283

^{a-a}) Saaledes ifølge Paaskrift bagpaa.

Jan. 10. Wy burgermeistere unnd rathmanne der statd Lubeck don kunth, alß unlangens de erwerdigen vedere ock erbare gestrengenn unnd wolduchtigenn heren her Diderick to Lubeck unnd here Detthleff to Sleswigk biscoppe, her Otto Rantzowe ritter tom Kyle, Hans Rantzowe gebrodere to Szegeberge, Henning Poggewisch to Rendesborg, Otto Krumdyck to Hanrowe, Tonnies Rantzowe to Gottorp unnd Clawes van Aleuelde to Lutkentunderenn amptmanne vorschener tydt alße de louers des herenn koninges to Denemargken in twilufftigen ßaken vormals syne k. m^t eins unnd uns, de unnsse unnd andere anders deils entwischen under anderenn 2400 mr. lub. zeligen Anneken van Rene unnd anderenn tokamende by uns beth up der erßamen van Hamburg unnd Luneburg irkantenisse, darby de zake allenthaluen vorbleuen, to truwer hant in meininge, dat-sulue alß de louers to betalen nicht schuldich to ßyn, belecht unnd desuluen van Hamborg unnd Luneburg ßodan gelt gemelter Anneken mit eren medebenomenen erkant hebbenn, dath wy dathsulue na vormoge breffliker orkunt derhaluen irgangenn

vorth in betalinge to behoff gemelter Anneken nagelaten eruen unnd andern darto gerechticheit angenamet, ock densuluen unnd, wo sick geborth, togekerth unnd entrichtet hebbenn unnd hebbenn darumme de upgnanten ere gnade unnd erbare leue sampt alle den gennen, den sodans furder tokumpt, der 2400 mr. lub. van aller namaninge quitert unnd vorlatenn ße darup nicht furder to manenn. Mit unnsßer stadt hyrunder anhangenn secrete. Geuenn am frigdage na eiphanie dni.

[Orig. Senere (1513, jfr. *ÆA. V. 46* (jfr. 44)) til Christiern II.s Arkiv?] Afskr. fra 16. Aarh. Hertug Frederiks Arkiv? (Gem. Arch. XII. 10 a, 6. Side). Udtog: *Hanserecesse 1477-1530 V. 124.* [10284

Jan. 11. Olaff Nielsß¹ Herredsfoged til Waldburgs H., Pæder Pædersß² Præst og perpetuus vicarius i Roskilde Domkirke, Hans Powelsß³ Raadmand og Byfoged i Roskilde, Jep Andersß⁴ og Anders Morthensß⁵ Raadmænd sstds. Lörd. efter de hellige 3 Kongers Dag for mange Dannemænd, som Waldburgs H.s Ting søgt havde, spurgte Hr. Jeip Nielsß perpetuus vicarius i Roskilde sig for, om dem vitterligt var, mindedes eller hørt havde, at der til forskrevne Ting havde været køret i 40 Aar og mere paa en Skovslod, som ligger imellem Abbetwed Skov, Lindholm og Gæffninge, hvilken Skovslod nu ligger til s. Lucii Alter i Roskilde Domkirke; og bad han dem svare dertil, som de vilde for Gud forsvare. Hertil svarede »menæ« Almue, at de aldrig i 40 Aar og mere eller i deres Livstid var[!] »sætt delæ« til fornævnte Herredsting paa forskrevne Skovslod, og at de aldrig hørte andet end, at han skulde høre til fornævnte Alter. Herpaa »beddes« Hr. Jeip Nielsß et Stokkevidne; da tilmælted beskeden Md. Jes Powelsß i Serckløse, at han skulde tage 11 Dannemænd til sig, som var Niels Clawesß i Nørrehwalsyø, Mowens Nielsß i Saanerop, Brynicke i Wgletstrop, Olaff Hemingsß i Nyrop, Jens Degend i Jensleff, Tyge Andersß i Swobywestre, Jens Hansß i Kitzerop, Niels Wgle i Egby, Hans Oelsß ibid., Mattes Oelsß i Sæby og Tott Oelsß i Lyngby; disse 12 Dannemænd vidnede, at dem vitterligt var, mindedes og hørt havde, at forskrevne Skov har ligget til s. Lucii Alter ukæret i 40 Aar og mere til fornævnte Ting, og at de ej har hørt af deres »foreældere« eller af andre gamle Dannemænd end[!], at forskrevne Skov har ligget til s. Lucii Alter siden første Tid, han gaves eller kom til den hellige Kirke. Og bød Hr. Jeip Nielsß forskrevne Dag paa fornævnte Ting Lov paa Lovhævd

paa forskrevne Skov paa fornævnte Alters Vegne. Med vore Indsegl. Givet osv.

Perg. med 5 Segl: 1. I Sigilfeltet en Slange; 2-3. Bomærker i Skjolde; 4. Exvii 4 (Baden); 5. Bomærke i Skjold. Roskilde Kapitels Arkiv (Lucii Alter) (AM. XXIX. 14). [10285]

Jan. 16. Se 1505 Juni 2.

Jan. 17. Päder Tageson Vikar i Lunde Domkirke lejer Mattis Thomeson, kaldet Mattes Hafre, i Malmøe et Stenhus sstds.

[Orig. Senere tilbagegivet til Lunde Kapitels Arkiv.] Udtog: Specifikation, Lunde Domkirke Nr. 399. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. VI. 159.* [10286]

Jan. 18. Brev af Viborg Landsting om Markeskel af Sandemænd i Hellum H.

[Orig. Viborg Bisps Arkiv; sikkert *ÆA. II. 273.*] Udtog anført i 1510 Marts 8. [10287]

Jan. 20. Vidne af Randers Byting, at Mayæ Logmants skødede s. Katerinæ Gilde en halv Kaalgaard.

[^aPerg. ^aRanders Catharinæ Gildes Arkiv; ^asenere i Randers Bys Arkiv (saaledes 1749) ^a.] Afskr. af Langebek 1749: LDipl. Herefter: *Nyrop, Gilde- og Lavsskraaer I. 473.* — Afskr. efter LDipl. af Frands de Thestrup: Ny kgl. Saml. 4 to 742 b. [10288]

^{a-a}) Saaledes LDipl.

— Bertell Pederss¹ i Selekiær Foged til Nørre H.s Ting, Mattes Oluffs^s Præst i Grendw og Provst i Nørre H., Seweren Jwell i Hedegaard V., Hans Claws^s paa Kallffø, Mattes i Skyndbergh, Las Magens^s i Wegersløff, Jes Block i Kogsstrop, Anders Pauels^s i Glesborgh, Jens Powels^s [*i*] Emerløff, Mattes Worm i Rømsyø, Jens Terchells^s i Brønstrop og Wdh Oluffs^s i Ørebeksgaardh. Mand. før Pauli Dag convers. for os og mange flere Dannemænd, som Nørre H.s Ting søgte, fik en velbyrdig Md. Niels Mwnck til Torp et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Las Magens^s i Wegersløff, Jep Las^s *ibid.*, Knwdh Jens^s i Selekiær, Jens Knuds^s *ibid.*, Thames Jwel i Rømsyø, Anders Suder i Glesborg, Eskell Kierth i Landhæ og Claws Anners^s; hvilke vidnede, at Niels Mwnck paa forskrevne Ting paa forskrevne Dag opkrævede sine »loffthøringhæ« og Synsmænd som hos var i Sostrvp, der han gjorde sin Lovhævd; da kundgjorde hans Høringe og Synsmænd Oluff Peders^s i Sleming, Hennick Las^s i Tordzsiø, at de var i Sostrop Lørd. før Pauli Dag convers., og gjorde Niels Mwnck sin Lovhævd samme Dag paa alle sine Søkendes Vegne paa al Sostrvp Enemærke fra Stockebrogaardh,

som den Sten staar, til den Skelsten, som staar lige af Tøger Clemenssens Gaard, og saa den »opkast« ned med Gerilld Mark, som de Pæle i staar, og saa ned i Wegersløff Aa til Midtstrømme og siden Wegersløff Aa op til Wegersløff wadh, og saa ret op ad det »opkasth« til Marsledh og saa indtil Stiirssbolle Skov og endelangt ud med Kirkeskov og sønden om Kirkeskovenden indtil Rømsyø Mark, saa norden indtil den »weyæ«, som løber mellem Tolstrup og Sostrup, og al Rodhen, den Skov, som saa kaldes, som ligger mellem Stockebrogaardz Skov og Tolstrup Skov, som Anders Mwnck fik af Hr. Erich Ottesß, med al sin Bredde og »lengelssæ«, som Anders Mwnck fornævnte Skov i Værgen havde, og vi nu efter har; Brønstrup og Emmesbo Skov, som nu tilligger og ligget har for et frit Enemærke; Brønstrup Gaard og Gaardsted og »tofftæ« østen og sønden op til Gaarden; 3 Enge i Gerillæ Enge, som til forskrevne Gaard har ligget af Arilds Tid; Brønstrup Mølle; al Gremstrup Mark, Gaard og Gaardsted, hvad [som] vi har deri med Rette, .. Hr. Magens Giøyes undtagen 3 Stykker, som kaldes Skarpenberges »strybæ«; 5 »gaardz eye« i Bølldrup Mark, som det Hovedbrev udviser, som der er paa; 2 Gaarde i Hemmeth (Erick Magensß; Jens Næring); Hemmeth Mølle; i Rømsyø 5 Gaarde (Jens Sewerensß; Las Mickellsß; Mickel Brammel; Per Jwel; Thames Nielsß) og 3 Bol (Seweren Oluffß; Jens Owesß; Seweren Michelsß); en Gaard i Dolmer (Esbern); i Wegersløff 5 Gaarde (Seweren Gest; Seweren Andersß; Michel Jowensß; Anders Kiedh; Seweren Kioldsß) og et Bol (Nis Persß og Berethe); 4 Gaarde i Karlby (Liden Peder; Seweren Persß; Thwry Sewerensß; Michel Bertillsß); en Gaard i Tordzsyø (Hennick Lasß); en Gaard i Bredstrup (Marquard Jensß); en »feyering« Jord paa Grendw Mark; en »feyering« Jord paa Woldby Mark og et Byggested i Wolddby; Debel Mark; en Gaard i Ensløff (Hans Jenß); en Gaard i Slæmingh (Oluff Pedersß); 2 Stykker Skov uden Fællig, et Stykke vesten op til Bondens mellem Giendrup Mark og Skov og Bondens, item et andet Stykke Skov neden med Ower Slemmyng Enemærke indtil Sundet saa »bredhæ«, som Jorden er ovenfor, som er 10 Stykker Jord; en Gaard i Landhe (Eskel Kierth); et Bol i Sywistedh (Per Smet); en Gaard i Stockebro (Sty Lund); 2 Gaarde i Gerill (Owæ Jespersß og Symen Andersß); 8 Gaarde i Fieldrup og 5 Bol; Fieldrup Mølle og en Eng som ligger hos Møllen (1 Td. Salt). Item »indworde« Niels Munk en Skov Grønolth, som ligger vesten fra Skadhalth og fra Salthweyesløcke og til Stranden

og saa sønder fra Saltweyesløcke til Grønholtz gabe og saa sønden om Grønholth ad Heden og vester til Hallekiær og saa fra Halkiær ned ad Sorthæ aa til Stranden; et Møllested i Sorthe aa, som det Skødebrev udviser, som Anders Mwnck fik af Marquardh Ywersß; en Skov Mwnckeskoff fra Høghebergesshøff ret sønder til Dyrnynggh weyen fra de Skelstene, som ligger hos de »grymeth trææ«, som staar i Skoffssowse, saa nær fra Høgbergssshøffwe til en Skov, som kaldes Per Ericksenss Skov, til de Skelstene, som ligger hos de Veje, som løber mellem Skierbek og Fieldrup, og saa norden fra Per Ericksens Skov fra de Skelstene og »grymeth trææ« og ret nær til Havet til de Skelstene, som staar imellem Seweren Jwels Skov og Munckeskoff, og saa vester til Fieldrup Kirkeskov mellem Jershollim og Fieldrup Kirkeskov og saa op ud med Kirkeskov øster om Tolsløffwe og endelangt med Kirkeskoven og sønden omkring Kirkeskovende og indtil Fieldrup Mark; al Sostrup og Sostrupss Enemærke, Brønstrup og Emmesbodz Enemærke. Alt dette Gods, ihvor det findes i Nørre H., »indworde« Niels Mwnck med sin Lovhævd med Riddere og Svende og gode »jordeyeressbøndere« for sit og sine Medarvingers rette Gods og Arv. Førend han gjorde forskrevne Lovhævd, æskede han paa, om nogen havde nogle Breve paa forskrevne Gods, som han havde ladet paaæsket til Nørre H.s Ting, som Kongens Foged og gode Herredsmænd funde ham for; da var der ingen Breve eller Gensigelse imod. Den Mandag næst efter, som Niels Mwnck gjorde sin Lovhævd, var hans Høring og Synsmænd paa fornævnte Ting og mælte hans Lov stadig at blive. Vore Indsegl. Datum *etc.*

A. Perg. med [12] Segl: 1, 4, 6, 8-11. Bomærker. Benzon Godsarkiv (RA.). — Aa. Udtog se 6167, Aa. Sstds. (RA.). — Udtog efter Koncept til Aa se 6167. RA. Rigens Forfølgningssbog 1536-43 Bl. 108 a. [10289

Jan. 21. Pether Holthuss tilskriver Ærkebisp Birger om en Strid, som den sidste og Nielss Hack har om en Gaard i Malmø.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Lunde Ærkebisps Arkiv (SvRA. Papir). *Missiver II. 198; Weibull, Dipl. dioec. Lund. VI. 160.* [10290

Jan. 25. Jeg Karine Knutzdatther¹, Jørghen Daess Efterleverske, har opbaaret af hæderlige og velbyrdig Md. Hr. Niels Ericss til Biørnholm 300 Mk. danske Penge af den Sum Penge, som Hr. Engelbretth, hvis Sjæl Gud naade, havde Skiørpingh i Flackebergs H. i Sielandh i Pant for med 1 Gaard i Markesløff i samme Herred, som mig og mine Børn nu er tilfalden efter

min Husbond Jørghen Daa, som Pantebrevet indeholder. Thi lader jeg ham kvit for mig og mine Børn for forskrevne 300 Mk. Mit Indsegl. Datum die convers. Pauli.

Papir med 1 Segl paatrykt forneden: Gxvi 34 (Gyldenstjerne). Niels Erikssøn Rosenkrantz's Arkiv (RA.). [10291]

Jan. 26. Nilsz Hack paa Hækkebjerga anmoder Ærkebisp Borgie om at forbyde sin Embedsmand Jacob Norby at befatte sig med »øde-drætter« i Birckesagers Sø.

[Orig. Lunde Ærkebisps Arkiv.] Udtog: Specifikation, Lunde Domkirke Nr. 401. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. VI. 161 Nr. 178.* [10292]

— Ærkebisp Börgie befaler Lunde Domkirkes Foged foreløbig ikke at befatte sig med nogle »ødedrætter« paa Birkesager Sø, som Nilsz Hack gør Fordring paa.

[Orig. — Afskr.: Lunde Ærkebisps Arkiv.] Udtog af Afskriften: Specifikation, Lunde Domkirke Nr. 400. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. VI. 161 Nr. 179.* [10293]

Jan. 26—Febr. 1. »Borgemester« og Raad i Assenss giver Skomagergildet i Byen en Skraa.

[Orig.] Afskr. 1598 Juni 13 (da Skraaen blev »fornyget«) i Kvart-hæfte: Assens Skomagerlavs Arkiv, Dokumenter og Breve (1505) 1598-1889 (FLA.) (Dateringen »feria prima« i Afskriften er næppe rigtig). *Aarb. f. Hist. Samfund f. Odense og Assens Amter XIV. Aargang 1926 IV. Bind I. Hefte S. 24.* [10294]

Jan. 27. *Reg. 5290**. [Orig. paa Papir. Odense »Stiftsgiemme«; senere hos Thomas Broder Bircherod.] Afskr. af Jacob Bircherod: Kall Fol. 130 S. 175. Afskr. af Langebek 1765 (utvivlsomt efter det nævnte Haandskrift): LDipl. Herefter: *Aarsberetn. fra det store kgl. Bibl. I. 110.* — Andre Afskrifter: Rostgaard 4to 107 (fra 18. Aarh.; med Tilføjelse: »Originalen paa Papiir findes hos M. Thom. Bircherod«) (herefter: Ny kgl. Saml. 4to 837); LDipl. (fra 18. Aarh.; med Tilføjelse: »Original paa Papir findis hos mig self«); Ny kgl. Saml. 4to 729 S. 155 (herefter: Nationalmuseet, Vedel Simonsens Saml. Pk. LIV, 511 ad γ, Læg 26). [10295]

Jan. 28. *Reg. *9016. A.* Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 88. Flensborg Bys Arkiv (Statsark. i Kiel, Urk. Stadt Flensburg Nr. 29). *Dipl. Flensburg. II. 7.* — [Aa. Optaget (sammen med 7178) i Stadfæstelse af Christian IV 1646 Jan. 13.] Aaa. Afskr. efter Aa fra 18. Aarh.: Kiels UB., S. H. 300 Bl. 531 b. [10296]

Jan. 31 ell. Okt. 6. Mester Mattes Marqwordß¹ vor naadige Herres Skriver og Tolder paa Møen. Disse Dannemænd Mattes Jørienß, Claws Szeland, Mattes Tegelslager, Nielss Iwerß, Lau-

rens Hee og Jess Tordß »besettæ« Borgere i Hattersløff har vidnet her for mig, at denne Brevviser Oluff Bertelß, som Oluff Gwdmyndß paagreb for en »speyer«, er deres Medborger og boer og skatter med dem i Hattersløff, og er han der »barnfødde« og bruger der sin Købmandskab som en anden Købmand. Med mit Indsegl. Givet paa Bryndehøffue Birgitte virg. Aften^a.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forneden: Tværdelt Skjold, i øverste Felt en halv Løve(?), i nederste en Rose. (RA. Kronolog. Saml. Papir.) LDipl. 1505 Jan. 31. [10297

a) Birgitta (Brigitta) virgo's Dag er Febr. 1, men hos os vel mindre kendt end Birgitta vidua's Dag; hvis Brevet er udstedt i Sildetiden, passer Okt. 6 bedst.

Febr. 1. Oluff Nielsß¹ Herredsfoged i Walburgs H., Brynnicke i Vgletzstropp og Oluff Magensß³ i Hwalsiø. Lørd. Kyndelmisse Aften var for os og mange flere Dannemænd, som forskrevne Herredsting søgt havde, hæderlig Mands Hr. Jeip Nielsß perpetui vicarii i Roskilde Bud med Fuldmagt, bød Lov paa Lovhævd paa en Skovslod, som ligger imellem Abbetwed, Lindholm og Geffninge, hvilken Skovslod ligger til s. Lucii Alter i Roskilde Domkirke, og var det hans 4. Ting, der han havde budet og ladet budet Lov paa Lovhævd paa forskrevne Skovslod, og »beddes« han derom et Stokkevidne. Da tilmælted beskeden Md. Jens Pawelsß i Jensleff, at han skulde tage til sig 11 Dannemænd, som der skulde sige paa, hvis dem vitterligt var, som var: Hanss Ditricsß i Westre Sawby, Boo Mord i Kirckesowby, Marthen ibid., Laurens Jeipsß i Horstold, Clemyn i Lywngby, Niels Pawelsß i Nyerop, Lasse Nielß i Geffninge, Hostind Nielß i Nørre Hwalsiø, Anders Brwn i Kyndeløsse, Niels Wgle i Egby og Laurens Thomeß i Store Karleby; hvilke 12 Dannemænd vidnede, at Hr. Jeip Nielsß havde budet og ladet budet Lov paa Lovhævd 4 Ting paa forskrevne Skovslod paa s. Lucii Alters Vegne, og at der var ingen Gensigelse imod da eller tilforn. Med vore Indsegl. Givet osv.

Perg. med 3 Segl: 1. I Sigilfeltet en Slange; 2. I Sigilfeltet en Tang; 3. Bomærke. Roskilde Kapitels Arkiv (Lucii Alter) (AM. XXIX. 15). [10298

Febr. 2. Jeg Anders Biille a. v. kendes mig skyldig at være ærlig og velbyrdig Kvinde Fru Karine Knwtzdoth, Jørghen Daass Efterleverske, 600 Mk. danske Penge, som her i Danmark gænge er, at betale inden Paaske næstkommende 1 Aar. Faar Fru Karine ej fornævnte 600 Mk. inden fornævnte Tid, skal disse Gaarde, som jeg har i Fyn: en Gaard i Skrillinghe

(Anders Thomesß, 1 Pd. Byg); Nielss Howet i Liøngho (1 Pd. Byg og 6 Skill.); Hans Jepsß i Gelstet, 3 Ørte Byg og 6 Skill.; Hans i Kierby, 3 Ørte Byg og 6 Skill.; Bertiill Jepsß ibid., 1 Pd. Byg og 6 Skill.; Anders Ingwersß i Bardløsse, 2 Pd. Byg, 1 Skp. Smør, 1 Mk., 2 Gæs, 4 Høns og 6 Skill.; Thames Persß ibid., 1 Pd. Byg, 24 Skill., 1 Gaas, 4 Høns; Mattes Persß i Berdinghe, 2 Pd. Byg, 1 Skp. Smør, 24 Skill., 1 Lam, 2 Gæs, 4 Høns; Jes Houet i Liøngho, 1 Pd. Korn; Mattes Nielsß i Vixløff, 2 Pd. Byg, 1 Skp. Smør, 1 Skill. Grot, 1 Lam, 1 Gaas, 2 Høns; være solgt og skødet til Fru Karine [for] forskrevne 600 Mk. Afvindes fornævnte Gaarde Fru Karinæ, bepligter jeg mig at vederlægge hende saa godt Gods af Rente og »beleylighed« i Fyn inden 6 »wghen dagh« derefter. Jeg hænger mit Indsegl for dette Brev med flere gode Mænds: Eyler Bryske af Dallundh, Erick Bille Høvedsmand paa Nesbyhowet og Per Bondhe Borgemester i Otthens. Givet og skrevet i Otthens paa Vor Frue Dag purificac.

[Orig.] Indført (men atter overstreget) Bl. 1 b i et Hæfte, der indeholder et udateret Brev af Anders Bille, nærværende Brev og Breve af 1505 Marts 19 og Apr. 28. Anders Billes Arkiv (III; RA.). LDipl. [10299

Febr. 3. Maren Rytthterssdathther Priorisse i Fruer Kloster for Ribe og »alle gantze klostheriss systherer«. Med »alle wor samtyk« med vor Priors Samtykke Christen Jwdhe til Leje lader vi Per Mattessen Borger i Ribe og hans Hustru Anne og begges deres Børn efter deres Død med Karen hendes »særdotther« 2 vort Klosters Enge, som har ligget til vort eget Bord og deres Forældre har brugt i mange Aar og vort Kloster til Gode og Villie; af hvilke Enge en kaldes Odherholm og den anden ligger »melle bysenss engh och wedh Jernkier engh«; hvilke 2 Enge Per Mattessen og hans Hustru og deres Børn efter dem skal bruge deres Levetid ud med saadan »wndherskedningh«, at vi skal have aarlig 4 Mk. danske Penge, som ud skal gives paa Vor Frue Aften nativit., som kaldes »Ribermarkindh«. Ud gives fornævnte Skyld ej i »lawe tiidh«, som for er sagt, skal dette Brev dem intet due. »Ee men« fornævnte Penge ud gives, skal fornævnte Skyld dem ej forhøjes eller Enge dem fratages. Vi lader henge vort Konvents Indsegl for dette Brev. Datum Ripiss in die Blasii.

[Orig.] Afskr. af Peder Terpager: Oslo UB., Haandskr. 8vo 77. [10300

Febr. 6. Hanss¹ Konge. Hr. Jenss Andersß Biskop i Odensse har nu fornøjet os 1300 Mk. og 13 Mk. paa Regnskab af den

Sum Penge, han os skyldig er for Gods, han købte os af her i Fywn. Thi lader vi ham og hans Arvinger og Efterkommere Biskopper kvitte for alt ydermere Krav om forskrevne 1313 Mk. Givet paa vort Slot Nyborg Dorothee Dag under vort Signet.

Papir med 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 88. Biskop Jens Anderssens Beldenaks Arkiv (RA. Privatarkiver). LDipl. [10301

Febr. 7. Kongen tilbagekalder efter Anmodning af Ærkebisp Byrge de Lovdagsbreve, han har givet Nicles Hack paa Heckebergh paa en Gaard i Malmøge.

Papir med Udskrift: Malmøgiam inhabitantibus, Spor af 1 brevlukkende Segl og af endnu 1 Segl paatrykt Bagsiden, og Paaskrifter: »revocacio« og »Mondagen effther reminissere wor thette breff lesth paa Malmøges bytingh«. Lunde Ærkebispens Arkiv (SvRA. Papir). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. VI. 162.* [10302

Febr. 8. Per Borigh Tingholder paa Lyge H.s Ting, Provst Wille Kannik i Ribe, Jæspers Pers² V. og Per Gwndis³ Sandemand. Den 1. Lørd. i Faste paa forskrevne Ting fik hæderlig og velbyrdig Svend Maghens Fassy et Tingsvidne af 8 Danne-mænd: Thames Tygs³, Tighe Atzers³, Jens Lund, Thames Jeps³, Hans Bingh, Bendicth Nes³, Jes Jeps³ og Cresthen Nammens³; hvilke vidnede, at dem vitterligt var og hos var anden Kyndelmissedag, den Tid Biskop Iwerss Svende kom ridende til Troyburgh; da stod Thomess Iwers³ i Ladegaard for Slottet; da løb Thames Iwers³ straks ud ad Høghers H.s »waasæ« og forløb Slottet, saa at ingen af forskrevne Svende talede med ham eller saa' ham. Sig. nostra.

Papir med 3[!] Segl paatrykte forneden: 1. Utydeligt; 2. Gxvii 28; 3. Bomærke. Ribe Bispes Arkiv (RA.). LDipl. [10303

Febr. 10. Jahan Snickare Borger i Lund lejer Kommendergaarden i Lund af Lunde Domkirke.

[Orig. Lunde Kapitels Arkiv.] Udtog: Specifikation, Lunde Domkirke Nr. 402. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. VI. 162.* [10304

— Jeb Wynd¹ Kantor i Riber Domkirke, Viille Friis² Provst paa Tyrehollem, Mester Jenss Cristierns³ Kanniker sstds., Atzer Brock⁴ Lensmand til Skodburg, Henric Steen⁵ i Søndherskoff, Jesper Pers³ i Brincke og Hanss Mwnck i Krogsgard VV. Mand. post dnicam. invocavit var vi neden for Troyborg Slot, og samme Tid havde Hr. Iwer Mwnck Biskop i Ribe ladet stævne did alle Bønder, »hwomen« og Tjenere inden Lyøde H., adspørgende dem, som »kende« Troyborg Slot havde, fra den Tid Crestiern Stygge kom deraf, og til nu, hvorledes det var da bygget, og

bese, om samme Slot var noget forfaldet paa Bygning, fra denne Tid Thamess Iwersß annammede samme Slot, og til nu paa Slottet, »broden, tørewold, laden gard, mølle ock stølle«; og derpaa fornævnte værdige Fader æskede en Vidne af 24[!] Dannemænd de ældste og bedste, som i Herredet var, og »slot-tenn« ofte havde beset fra først, Thamess Iwersß kom der, og til nu, som er Per Gwndysen, Kally Holbeck, Esky Scredher i Bredwag, Thamess Smed, Jenss Ballom, Thamess Jepssenn i Mollerwp, Andherss Lwnd, Nis Hansß, Broer Lassen, Hanss i Gammelby, Bwndy Andhersß, Nis Cristiernsß i Borræ, Thomess Andhersß i Foreballem, Per Nisß sstds., Lawrens Tamsß i Lwnd, Jes Nisß ibid., Jess Tiigiisß sstds., Jesper i Aess, Offwe Masß i Harres, Tiigæ Acersß, Lawrens Masß i Lwnd, Tiigæ Persß og Jess Acersß i Loffrwp; hvike opginge paa fornævnte Slot og »beskoffuede ruwer, loffthe, ock tægninge och brod« paa fornævnte Slot og »bygningæ«, som stod nedden fornævnte Slot, som der nu staar, og somt borte er, som er en »tørffuwold«, og der Ladegaard, Porthus, Mølle og Stalde forfalden, og saa ned kom igen for fornævnte værdige Fader og os, vidnede, at fornævnte Slot og »braa« med den Vold, som borte er, Ladegaard, Mølle og Stalde er forfaldet og forværret mere end for 1000 Mk. gode Penge, som hos os er gænge, end fornævnte Slot var, den Tid Thamess Iwersß annammede den af Bispen af Ribe. Med vore Indsegl. Datum *etc.*

Papir med 6[!] Segl paatrykte forneden: 1. Cxix 2; 2. Lxxiii 89 (urigtig gengivet i G. 891); 3. G. 890; 4. Lxxiii 25; 5. Exvi 30; 6. Fxliii 34 (Hans Nielsson Lange af Kærgaard's Segl, »ført af Hans Munk til Krosgaard«). Ribe Bishops Arkiv (RA.). LDipl. [10305

Febr. 10. Jeb Wynd¹ Kantor i Riber Domkirke, Viille Friis² Provst paa Tyrehollem, Mester Jenss Crestiernsß³ Kanniker i Ribe, Atzer Brock⁴ Lensmand til Skodburg, Henric Steen⁵ i Søndhershoff, Jesper Persß paa Brinck og Hanss Mwnck i Krosgard VV. Mand. post dnicam. invocavit var vi nedden for Troyborg Slot, og samme Tid havde Hr. Iwer Mwnck did ladet stævne alle Bønder, »boemen« og Tjenere inden Lyde H. og adspurgte alle Herredsmænd, om nogle af dem havde hørt, at han eller hans »forfader« havde taget noget Gods bort af det, som ligger eller har »leide« til Troyborg Slot, og »lod« anden Steds bort til Kirken eller til andre Gaarde; og adspurgte fornævnte værdige Fader alle Herredsmænd, om han havde forurettet nogle af Bønder, »bodemann« eller Tjenere, som tjener

til Troyborg Slot. Dertil svarede alle menige Herredsmænd, at de aldrig havde hørt, at Hr. Iwer Mwnck eller hans »forfader« havde taget bort af det Gods, som ligger eller har »leyde« til Troyborg Slot, og »lod« anden Steds bort; og vidnede alle Herredsmænd, at Hr. Iwer Mwnck eller hans »forfader« havde aldrig forurettet nogen Mand inden Lyde H., enten Bønder, »bomen« eller Tjenere, men takker ham og hans »forfader alle goth«. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Papir med 6(!) Segl ell. Rester af Segl paatrykte forned: De samme 6 som under 10305. Ribe Bisp Arkiv (RA). LDipl. [10306

Febr. 11. Nis Jepsen Herredsfoged i Tyrstrup H., Jørgen Blome Høvidsmand paa Hatterschlefhuuß paa Hertug Friederichs Vegne, Nis Jenßen i Hierndrup, Peter Nielsen i Faustrup, Magnus Michelsen i Stubbum, Laue Ranulf i Siølund, Peder Jenßen i Stubbum. For os og flere gode Dannemænd, som til Tinge var, fik beskeden Dannemand Laue Hansen i Anschlet 3 Tingsvidner af 24(!) Dannemænd; i det 1. Vidne var Peter Nielsen, Peder Jepsen i Gammelbye, Jes Mickelsen, Erich Nørjyde, Hans Jepsen, Anders Joensen, Per Weffersen og Michel Kiøldsen; i det 2. Vidne var Jep Clemidsen, Jes Lauesen, Per Jepsen i Huindrup, Mads Dall, Niß Persen, Per Nielsen i Radh, Hans Jepsen i Heyelse; i det 3. Vidne var Jes Hansen i Hage, Peder Michelsen i Fogrwraa, Per Tayßen, Hans Nielsen, Povel Clausen, Knud Jensen, Nis Madsen i Dalbye og Nis Erichsen i Rad. Hvilke 24(!) Dannemænd vidnede, at de saa' og hørte, at Nis Jepsen Herredsfoged i Tyrstrup H., som fuldmyndig var gjort paa Hertug Friderichs Vegne af hæderlig Md. Jørgen Blome, paa Tyrstrup H.s Ting skødede Laue Hansen en Otting Jord over Anschlet Mark, som Hertug Friderich købte af Niß Karlsen i Anschlet. Ydermere tilstod Jørgen Blome, at han selv tilstod(!) inden 4 Stokke, at han skødede Laue Hansens samme Otting Jord for Dannemænd paa Haderschlefhuus inden den ny Borgestue paa Hertug Friderichs Vegne. Og skal Laue Hansens give af forskrevne Otting Jord til aarlig Skyld 3 Ørte Korn, halvt Havre og halvt Byg, i rette Skyldtid og ingen anden Tynge uden 1 Svin, naar Olden er. Med vore Indsegl hængende for dette Brev. Datum 3. fer. post Scolasticæ.

[Orig.] Afskr. fra Aar 1713: RA. Rtk. Generallandsundersøgelseskommiss. i Slesv. og Holst. 1723-30, Akter vedr. Frigaarde i Haderslev Amt, Bedencken über die Erdbuchs dubia, Beylagen Lit. X (S. 61). [10307

Febr. 12. Jeg Tønne Brysche¹ V. sælger og skøder til min Broder Eyler Brysche paa Dallund en min Mølle i Skoffby H. i Visløff S., som kaldes Twerskoffs Mølle (24 Ørte Mel) og 2 Enghaver liggende østen næst op til Møllen, og kendes jeg mig derfor oppe at have baaret Guld, Penge og fuldt Værd af E. B. Hvilken Mølle jeg Eyler[!] Brysche selv indløste af s. Hanss Kloster i Othenssæ for 206 rinsche Gylden, som i Lubke og Hamborgh gænge er, og en Købmand kan den anden fuldt med gøre, og dertil 15 Mk. danske Penge, som i Fyn gænge er, og en Købmand kan den anden fuldt med gøre. Afvindes Møllen E. B., tilpligter jeg mig at vederlægge ham saa god en Mølle af Rente og »leylighed« inden 6 Uger derefter. Medb. af flere gode Mænd Hr. Tielluff Ericsß paa Rudgord, Jørgen Vrne³ i Hynnema, Erich Bylle⁴ Høvedsmand paa Nesbyhoffuit, Jørgen Friss⁶ i Østerope, Pouel Jenss⁵ i Gerskoff og Hans Laurensß⁷ Byskriver i Ottens. Givet paa Dallund Tamperonsdag i Faste.

Perg. med [7] Segl: 1. Dxxi 16; 3. Dxlvi 5; 4. Lxx 41; 5. Fxii 13 (Lillie-Skinkel); 6. Cxiii 4; 7. I Sigilfeltet Bogstavet h. Ejler Bryskes Arkiv; a1629 leveret Hans Markdanner^a; senere ejet af Klevenfeldt^b (RA.). — Hertil 8693. [10308

a—a) Saaledes ifølge Paaskrift bagpaa. b) RA. Reg. 60 S. 125.

— Niels Clemmentzøn tilraader Thomes Ywerssøn, hvem Bispen (af Ribe) har frataget Troyborg, at raadføre sig med Hr. Henrick Knwtzøn og derefter klage til Kongen.

Papir med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl: Formentlig Dxxvii 4. (RA. Kongens Arkiv, C3, Domme.) *Saml. til jydsk Hist. 2. R. I. 241; Missiver II. 199.* [10309

Febr. 13. Kongen stadfæster en Fuldmagt, som Niels Clemmützøn Tolder i Aalborg har givet Povell Anderssøn Borgemester sstds. til at opkræve Told i hans Fraværelse.

Papir med 1 endnu overklæbet Segl paatrykt Bagsiden: K. 88. a1751 i Aalborg Bys Arkiv^a (NLA. Aalborg Bispearkiv, Pk. »Caps. B. Se Seddelregistranten«). *Saml. til jydsk Hist. 2. R. I. 242.* [10310

a—a) Saaledes LDipl. og Jon Mortensen i Ny kgl. Saml. 4to 747 b.

Febr. 14. Vi Prælater, Kanniker i Ribe, »borgmestere«, Raad-mænd sstds. har hørt og set et aabent Pergamentsbrev beseglet med Kong Hanss Indsegl, lydende: 8867. At forskrevne Brev saa »lywdde« »wbrøt, wstockenn«, det vidner vi med vore Kapitels¹ og Stadsens² Indsegl. Datum in Ripis die Valentini.

Perg. med 2 Segl: 1. G. 836; 2. Det hos *Trap*⁴ VIII. 360 nederst afbildede Segl. Ribe Bisps Arkiv (RA.). LDipl. 1499 Aug. 5. [10311

Febr. 18. Matthes Thomeson eller Matthes Hafre lejer et Stenhus i Malmoe af Lunde Domkirke.

[Orig. Lunde Kapitels Arkiv.] Udtog: Specifikation, Lunde Domkirke Nr. 403. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. VI. 163.* — Et andet, kortere Udtog med Aar, men uden Dag: SvRA. E 102 a, Sextern 24, Nr. 171. [10312

— Kongen anmoder Bisp Yuarus Mwnck af Ribe, der har bedt om at maatte beholde Troyæborgh, om at tage sine Breve derpaa med til Køpnehaffnn.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 88. Ribe Bisps Arkiv (RA.). *Missiver I. 180.* [10313

Febr. 20. Vi Niels Clauson Biskop i Åhrs giver, Gud til Lov og s. Mariæ Magdalenæ til Hæder og alle kristne Sjæle til Hjælp af deres Pine, s. Mariæ Magdalenæ Alter i vor s. Clementis Domkirke det Pant, som vi har af velbyrdige Kvinde Fru Birgitte af Gesingaardt paa en hendes Gaard i Glaptwed i Sønder H., som er 300 Mk. efter det hendes aabne Brevs Lydelse^a, som vi har nu antvordet fra os i perpetuorum vicariorum Gemme, med saadant Vilkaar, at den Altarist og vicarius, som er eller hænder at vorde til forskrevne Alter, skal hver Fredag holde eller holde lade en evig Messe Gud til Lov og s. Mariæ Magdalenæ til Hæder og alle kristne Sjæle til Hjælp med disse collectis: først officium de s. Maria Magdalena cum collectis pro sacerdote et Deus a quo sancta, og have Hr. Marten, som vor commissarius var paa Aaker, og os og vore Forældre inter memoriam vivorum et defunctorum, som han vil andsvare for Gud. Løses forskrevne Gaard fra forskrevne Alter, før vi dør, vil vi forse forskrevne Alter med saa meget Gods og Rente igen for forskrevne 300 Mk.; men løses det efter vor Død, skal Kantor og de ældste Kanniker med ham med 4 de vicariis, som de dertil troende vorder, forse forskrevne 300 Mk., saa den samme Tjeneste skal opholdes til evig Tid, som vor gode Tro er til dem og de vil andsvare for Gud. Secreti nostri appensione. Datas[!] Arhusiæ 5. fer. post dnicam. reminis[cer].

[Orig. Aarhus Kapitels Arkiv.] Afskr. fra 17. Aarh. i et Foliolæg paa 4 Ark (der indeholder Afskr. af flere andre Breve, hvoriblandt et udateret af Fru Birgitte af Gesingaardh): RA. Danske Kanc., Indl. t. Registr. samt henlagte Sager, Efter 1623 Okt. 10. [10314

a) Se Udaterede Breve.

— Hanss Konge. For Troskab og villig Tjeneste, som vore Undersaatter i Korssøer os og Riget gjort har og gøre skal i

saa Maade, at de skal altid »redeboden« være »arlig« og sildig, Nat eller Dag, naar dem tilsiges, at være i vor »riges« Tjeneste med vort Folk og Tjenere ud og ind i Riget at føre til Land eller Vand, tillader vi, at ingen af dem efter denne Dag skal stævnes uden deres By at møde eller til Stavns at møles. Djærves nogen dem herimod at stævne eller til Stavns at møle, skal saadanne Dele være døde og ej dem til Skade at komme. Og beder vi og byder »wore« Embedsmand og Foged paa vort Slot Korsøørhwss, sammeledes Nielss Henricß vor Landsdommer i Syælandh og hans Efterkommere og alle vore Herredsfogeder i Syælandh, »ati« ingenledes tilsteder, at vore Undersaatter i Korsøør uden deres By stævnes eller til Stavns møles under vort Hyldest og Naade. Har nogen herimod noget at sige, han komme for os og vort Raad og tale forskrevne vore Undersaatter til, som det sig bør. Givet i Anttworddeskwoff 5. fer. post dnicam. reminiscere nostro sub signeto.

Ex mandato Dn. regis proprio.

Perg. [med 1 Segl^a]. Korsør Bys Arkiv (SLA. Korsør Bys Pergamentsbreve 1441-1558). Trykt fuldstændig (dog uden Kancellipaategningen) i moderne »Oversættelse« (ogsaa for Navnenes Vedkommende): *L. F. la Cour, Korsør S. 56.* [10315

a) Seglet manglede allerede 1586 ifølge en Paaskrift om Tinglæsning.

Febr. 20 (øll. 1504 Febr. 22). Jeg Thamesß Syordß i Hwndne-løff sælger og skøder med min Hustrus Karine Palledotthers Samtykke til hæderlig og velbyrdig Kvinde Fru Margrete Twresdotther paa Aagard alt den Rettighed, som mig tilfalden er paa min Hustrus Vegne i efterskrevne 3 Gaarde Klyttervp og Størrvp i Venneberg H. i Skiellerwp S., som er 1 Pd. Korn $\frac{1}{2}$ Pd. Smør, som mig er tilfalden paa min Hustrus Faders Vegne, og $2\frac{1}{2}$ Pd. og 4 Skpr. Korn, som mig tilfalden er paa min Hustrus Broders Vegne Nis Palleß, hvis Sjæle Gud naade, med alle andre »smaa retzell«, som fornævnte Gaard skylder. Og kendes jeg mig at have oppebaaret Penge og fuld Værd af Fru M. for min Rettighed i fornævnte 3 Gaarde. Medb. af flere gode hæderlige og velbyrdige Mænd Hr. Jenss² Prior i ØØ Kloster, Hr. Laurensß³ Sognepræst i Kiætrvp, Jenss Nielsß i Brosskoff, Hemingh Kyrth⁵ i Vollervpgardh, Josth Nielsß i Jegebergh VV. og Nielss Bonde. Datum Aagardh^a fer. 5. ante f. Mathie ap.

Perg. med [7] Segl: 2. G. 661 (*s iohis nicolai pfb...*); 3. G. 648 (*lauris perfen p...*); 5. Lv 87. Mourids Nielsson Gyldenstjernes Enkes Arkiv (RA.). LDipl. [10316

a) Aaret maa formentlig snarest læses 1505 og ikke 1504.

Febr. 21. Vidne af Herredsfogeden i Norgoes H., givet Las Laurensß om Gods i Norstede.

Papir med Rester af 3[!] Segl paatrykte forneden: 1. Skjold, hvori en Fugl med udbredte Vinger, og Hjelm; 2. Skjold, hvori en Plante; 3. Utydeligt (Bomærke?). (Statsark. i Kiel, Urk. Schleswig Nr. 27.) *Slesvigske Provindsialefterretn. Ny Række III. 268* (læs: Ick Syuerdt - hilgen kristen kerken - Laurensß - suluesten - vppeclaget - Peter Kelelsß, Kalle - Broder Toppsß, Nickels - Harke Banesß - tugende, dat - vppeclaget - Storm, Syuerdt). [10317]

Febr. 21 ell. Sept. 19. Jeg Mowens Stampe til Kerlingbergh sælger og skøder til hæderlig og velbyrdige Kvinde Fru Margrete Twresdotther paa Aagordh 1 Bol, hedder Morsbooell i Hiermaall S. (3 Pd. Smør), og kendes jeg mig at have oppebaaret Guld og Penge og fuldt Værd af Fru Margrethe derfor. Medb. af flere hæderlige Mænd Hr. Laurentz Sognepræst i Kiæterop, Henningh K[ierth] til Vollervpgardh, Josth Nielsß til Egebergh og Palli Griiss i Slætth »vebner«. Datum [Aa]gardh Fred. før Matt. . Dag.

Perg. [med 5 Segl]. Mourids Nielssøn Gyldenstjernes Enkes Arkiv (RA.). LDipl. — Hertil vistnok 4144. [10318]

Febr. 22. Johannes rex Dn. Johanni Jacobi ecclesie Roskildensis episcopo. Cum ad vaccans altare s. trinitatis in capella nostra Roskildensi per obitum Dn. Jacobi Andree ultimi possessoris eiusdem nobis competit juspatronatus, et quia Dn. Martinum Laurencii presbiterum Ottoniensis diocesis propter Deum et virtutum eius merita invenimus persequendum, ipsum vestre paternitati ad dictum altare obtinendum offerimus presentatum instantes[?], quatenus sibi altare conferatis ipsumque ad hoc institui facientes et idpropter ab altissimo meritum ac a nobis actiones graciaram plurimas recepturi. Datum in civitate nostra Roskildensi sab. oculi nostro regio sub signeto.

Ex mandato Dn. regis proprio.

Perg. [med 1 Segl]; gennemskaaet (uvist, om forsætlig eller ved en Fejltagelse) (RA. Roskilde Kapitels Arkiv). LDipl. [10319]

Febr. 23. Gemenen kerßpellude in Hostorpppe kerßpel. Des sondages oculi up Hostorpppe kerckhaue bath Jes Cristernnsß to Soldorp umme ene kerßpellswinde van der erbarenn vor Annen, Eggerth Gorßen wedewen, wegen up dat gud to Rae, Lutke Ra unde Grote Rae by Soldick, oft dat gud Ra ock horet in den hoff Soldick, wes dar den kerßpelluden witlick ane sy; dar ytzundes Peter Jensß up wanet. Dar worden uthewysset 8 ker-

ßpellude de oldesten des kerßpels loffwerdige manne: Bo Negelsß, Peter Matsß, Wylle Tukesß, Nis Johansß, Bo Mickelsß, Nis Knuthsß, Cristernn Stødt unnde Jasper Bøsß; welkere thugeden, dat se van eren vorolderenn unnde van den oldesten deß kerspels Hostorpe gehoret hadden unnde van nummende anders befragen konden, den dat Clawes Gorßen unnde vor Anne Gorßen unnde darna Eggerth Gorßhen seliger dechtenisse hadden dat gudt Ra, Lutke Ra unnde Grote Ra gebouwet unnde bruket de tydt erer leuende, unnde sint der tyd de oldesten des kerspels dencken konden, myt alle des gudes Lutken Ra unnde Groten Ra toligginge bruket ane jemandes insegment, behaluet als her Hans van Aleuelde amptman was to Lutkentunderen, up dat gud Rae hadde klacht dån, dar Eggerth Gorßen up dat gudt Lutke Ra unde Grote Ra na landtrechte myt riddermateschen unde framen gildemannen hadde up geuen laheuede unnde up alle syne gudere in Tunder herde, de he do myt landtrechte unnde laheuede beswør unnde beheldt; unnde ock hadden de gnanten kerßpellude anders newerlde horet ofte weten, den dat vorbenomede gudt in unnde to den hoff Soldick wordt bruket unnde bouwet, so lange dat Eggerdt Gorsßen dat gud vorfestede unde vorhurede deme vorscreuen Peter Jensß. Dusses tho orkunde bad Jes Cristernnsß denn ersamen herenn Mauricius Hertenbreker kerckherenn to Hostorpe unnde to Høste kercken unnde Cristernn Willesß.

Papir med Rester af 2 Segl paatrykte forneden: 1. Skjold, hvori en utydelig Figur; 2. Bomærke. Solvig Godsarkiv (NLA. Viborg Lands-tings Arkiv, Breve og irettelagte Dokumenter 1477-1600 Nr. 75). [10320

Febr. 23. Wy Dethleff bisschup tho Sleswich doenn tho brukennde dem beschedenn mamme[!] Harcke Nissenn unnd synenn rechtenn eruenn dat lanth effte boell Unnser leuenn frouwenn der kerckenn Klangsbull vor wanndtliche hure also 10 mr. lubß uth tho geuennde inn jegenwerdicheit des jenntes[?] by vorlatinge des lanndes. Unnde weret sake, dat dath lanth beter effte arger wurde na vorlop der tidt, so schall menn ehne de hure vorhoegenn unnd vormeinnerenn na vramer lude seggennt uth einem anderenn kaspell, de ehne noch vann blode edder vann ander vorwanntheith tho kamenn inn vordachtniße tho orsakende. Hirusme vorbede wy einem itlickenn, dat Harcke unnd synenn eruenn hinderlich, schetlich ofte vorwanndtlich inn neinerlie mathe sy by l.g. [!] broeke unnd penne

des bannes. Wy hebbe henngenn latenn ann dessen breff unnse inngesegell. Dnica. oculi tho Lutkennholm.

[Orig.] Afskr. fra 16. Aarh. (Bilag til Brev 1554 Sept. 15 fra Otto v. Thienen til Hertug Hans den ældre): RA. Gem. Arch. XXXIX. 26 (Hansborg). [10321]

Febr. 24. (Reg. *9025.) Perg. med 1 Segl: K. 88. Væ Bys Arkiv; senere til Christianstad Bys Arkiv (Lunds LA.). *Herlitz, Privilegier för Sveriges städer I. 418.* [10322]

— Jeg Oleff Ged R. paa Rydzholm sælger og skøder velbyrdig Md. Hr. Henric Kromedige R. paa Vallen en min Gaard i Lille Karllebi i Valburgs H. (Per Nielsß, 1½ Pd. Byg, 1½ Pd. Rug, 9 Skpr. mindre, og 15½ Grot), og kendes jeg mig derfor op at have baaret fuldt Værd. Afvindes Gaarden Hr. Henric, bepligter jeg mig ham saa god en Gaard og saa vel »beleyelig« at vederlægge inden 6 Uger næstefter. Medb. af flere gode Mænd Ysac Trvedsß i Kosterop, Anders Nielsß³ i Skotterop, Hr. Hans Sognepræst til Voxsterop, Per »Degn« sstds. Givet og skrevet paa Vallen Mathie ap. Dag.

Perg. med [5] Segl: 3. Exvii 10 (Baden). Henrik Krummediges Arkiv (RA.). LDipl. [10323]

Febr. 25. Vi Hanss¹ Konge hilser eder alle vore kære Under-saatter Bønder, som boer i Hanynge paa Langeland. Fru Margrethe, Hr. Andhers Stawerskows Efterleverske, hendes Søskende og Medarvinger har ladet berette her for os, at de har Tiltale til eder, for at I med Urette skal have taget noget »fang« fra Forewæle gaard, som der af Rette skal tilhøre. Thi beder vi eder og byder, at I derom med eders Bevisninger eller eders fuldmægtige Bud møder her for os i Køpnehaffn til første Herredag, som stande skal 8 Dage før Pinsedag førstkommende, at gøre og hænde derom, hvis Ret er. Og lad det ingenlunde. Givet paa vort Slot Køpnehaffn Tirsd. efter Sønd. oculi under vort Signet.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 88. Anders Staverskov (Gøye)'s Enkes Arkiv (RA.). LDipl. [10324]

— *Weibull, Dipl. dioec. Lund. VI. 163*; LDipl. Se 9561.

Febr. 26. (Reg. *9026.) Perg. med 1 Segl: K. 88. Væ Bys Arkiv; senere til Christianstad Bys Arkiv (Lunds LA.). Herefter: *Herlitz, Privilegier för Sveriges städer I. 419.* — Kopi indsendt 1648 af Christianstad By: RA. Danske Kanc. (Bl. 5 a). [10325]

Febr. 28. Kongen befaler 6 Mænd at gøre Markeskel mellem Nørre Sæby Mark og Lantzkrone Mark.

Papir med 1 endnu overklæbet Segl paatrykt Bagsiden: K. 88. Landskrone Bys Arkiv (Lunds LA.). *Hertitz, Privilegier för Sveriges städer I. 420.* [10326

Marts 2. Gemenen kerßpellude in Høste kerßpel. Ame son-dage letare up Høste kerckhaue bath Nis Cristernnsß, der er-barenn vor Annen, Eggerth Gorsßen wedewen, knecht, umme ene kerßpelswynde van vor Annen wegen up dat gudt to Ra, Lutke Rae unnde Groten Rae by Soldick, dar Peter Jensß up wanet, offte dat gudt Rae myt alle syner thobehoringe ock horet in den hoff Soldick, unnde wes dar den gemenen kerßpellude witlick ane sy. Dar worden uthewysset 8 kerßpellude de olde-sten des kerßpels unnde loffwerdige manne: Jeb Jeppesß to Westerhøste, Tymme Petersß, Mickel Tammesß, Eskel Petersß to Westerhøste, Jeppe Smyth, Clawes Jeppesß, Laurens Bosß to Hollem unnde Negels Jensß; welkere thugeden, dat wol auer 3 stige jare unde noch lengere, seder der tydt Jeb Jeppesß unnde de andere vorscreuen altomalen dencken konden, hadde dat gudt Rae, Lutke Rae unde Grote Rae horet in den hoff Soldick unnde dar stedes warth to bruket unnde bouwet, unnde hadden ock van eren olderen unnde auerolderen anders nichte horet ock konden anders nicht uthefragen, den dat gudt Ra, Lutke Ra unde Grote Ra hadden Clawes Gorsßen, vor Anne Gorsßen unnde Eggerth Gorsßen seliger dechtenisse gebuket unnde bouwet de tydt erer leuende in unde to den hoff Soldick ane jemandes insegment, so lange dat here Hans vann Aleuelde, als he was amptman to Lutkentunderenn, up dat vorscreuen gud hadde klacht dân, dar Eggerth Gorsßen up Ra, Lutke Ra unde Grote Ra unnde up alle syne gudere in Tunder herde myt riddermateschen unnde framen gildemannen nha landtrechte up gaff lacheuede unnde sodane gudere in Tunder herde myt landt-rechte beswaren unnde beholden hefft, unnde dat gud Ra, Lutke Ra unnde Grote Ra stedes in den hoff Soldick bruket unnde bouwet wordt, so lange dat Eggerth Gorsß dat vorfestede unnde vorhurede deme erscreuen Peter Jensß. Desses tho orkunde bath Nis Cristernnsß de herenn Mauricius Hertenbrekere kerck-herenn to Høiste unnde to Hostorpe kercken, her Negels Lub-bertsß cappellån to Hoyste unnde Jens Owesß to Alßleue in Hoyste kerßpel, de de ere ingesegele upt spacium desses breues hebben heten drucken[!]. Gegeuen unnde screuen *etc.*

Papir med 3 Segl ell. Rester af Segl paatrykte forneden: 1. Skjold, hvori en utydelig Figur; 2. Skjold, hvori Bogstavet n(?); 3. Skjold, hvori

en utydelig Figur. Solvig Godsarkiv (NLA. Viborg Landstings Arkiv, Breve og irettelagte Dokumenter 1477-1600 Nr. 8). [10327

Marts 2. Menige Almue i Rannirsloff Sogn. Midfastesøndag var beskeden Md. Per Dygen i Hadissloff paa vor Sognestævne paa velbyrdig Mands Vegne Hr. Hinric Krvmedighe R. paa Vallin og spurgte sig for, om nogen vidste ret Markeskel mellem Edinbieria Mark og Klyxtorp Mark; da svarede menige Almue, at Aarnabek er ret Markeskel mellem Edinbieria Mark og Klixtorp Mark. Da »beddes« Per Dyn et Sognevidne paa Hr. Hinrix Vegne; da mælted der 12 Dannemænd af fornævnte Sognestævne: Gvnnar Torkilß i Rannirsloff, Staffin Svenß, Hogen Svenß *ibid.*, Jep Perß *ibid.*, Boo Nielsß *ibid.*, Johan Skredare i Vatbieria, Anders Perß i Edinbieria og Gvnnar Knvtß *ibid.*, Tve Senyningß *ibid.*, Jon Mikilß *ibid.*, Sven Knvtß i Olstorp, Jon i Væristorp; disse Dannemænd vidnede, at den Eng, som ligger norden Aarnabek, som Olaff Bentß har køret for Kongen, var aldrig vunden fra Klixtorp med nogen Lov »ellas« Tingsdom, og havde aldrig »luva« [?] haft paa fornævnte Eng. Vi beder hæderlig og velbyrdig Md. Isac Trovit¹ sætte sit Indsegl for dette Brev.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forneden: M 38 (*s ifat trvittfon*). Henrik Krummediges Arkiv (D; RA.). [10328

Marts 3. Vedder Scrodere herdesfaget yn Tunder herde, Jens Petersß, Knut Jensß to Abull unde Peter Jensß to Twethe santman *ibid.* Ame mandage na dem sondage letare was up Tvnder herde dingk van der erbaren vor Annen, Eggert Gorsß wedewen, wegen Nis Cristensß, der vorscreuen vor Annen knecht, unnd bath umme ene dyngeswynde up dat loch unnd laheuede, de Eggert Gorsß hadde gedan up dat gut Rade, Lutke Rade unnd Groten Rade und up alle syne guder, de Eggerth hadde yn Tunder herde. Dar worden utheschet 8 herdeslude: Hans Andersß to Twethe, Peter Tugysß, Torsten Petersß, Peter Negelsß to Wenemaße, Peter Bosß to Hestholm, Bundi Matsß to Duehuss, Cristen Knutsß unde Esgi Andersß; welker thugeden, dat en alle wytlick were, dat Eggert Gorsß in vorgangen jaren, do here Hans van Aleuelde amptman was to Lutken Tundern, hadde geuen laheuede up alle syne guder in Tunder herde als up dat gutt Rade, Lutke Rade unnd Grote Rade, van Grote Rade in den Vyschedigk, van den Vyschedigk in Drowetdigk, noch up eyne tofft tuschen Lutken Emmersche unde Korn-twethe, de bestenet und bedyket is, noch to Groten Emmersche

up 3 gudere, noch up eyn gut Rauensholt belegen up Abul velt, welker gudere Eggert na lantrechte myt ryddermateschen unde gylde mannen beswaren unde laheuede darup geuen heft, dat do up Tunder herdedinge wunden hadden selige Dethleff van der Wysche unde Iwer Ericksß. Unse ingeseghele. Gegeuen unde screuen *etc.*

Perg. [med 4 Segl]. Solvig Godsarkiv; ^asenere til Viborg Lands-tings Arkiv^a; ^bc. 1800 ejet af Danske Selskab^b; 1894 af Universitetsbiblioteket afgivet til Rigsarkivet. LDipl. [10329

^{a-a)} Saaledes Langebek i LDipl. ^{b-b)} Oslo UB., Haandskr. Fol. 149 Bl. 17 b.

Marts 5. Jens Esbernß¹ Landsdommer i Lalandt, Anders Nielß i Høgerbii, Pouil Nielß² Foged i Ascerstrop, Per Smet i Trwelseby, Simen Knwtzen i Arning og Hans Scriffuer i Mariebo. Onsd. efter Midfastesøndag paa Lalantzfaer Landsting fik en beskeden Svend Hans Tageß et Tingsvidne af 12 Dannemænd: Oluff Smedh i Opagger, Anders Clemitzen *ibid.*, Per Laurensß i Tirstedh, Løgit Jenß i Høgerby, Rasmus Hanß i Hillested, Ingwar Nielß i Noro, Matis Clauess i Tornby, Hans Clauess i Østofft, Per Smedh i Trwelseby, Nis Høyæ i Kortrop, Matis Bringge og Symen Hanß i Ryde; hvilke vidnede, at de hørte og saa' samme Dag paa forskrevne Landsting, at beskeden Md. Jens Ildh i Lordrvp paa sin Datters Karyne Jeppes Vegne, hvis rette »lage werge« han er, gav velbyrdige Kvinde Fru Soffiæ Persdotter, Ebbe Mognßns Efterleverske, alt Faldsmaal, Sag og Rettighed, som hans Datter er tilfalden eller tilfalde kan efter Loven af dem, hende greb, »bast, bwnde«, voldførte og satte hende i Taarn og Jern, og af dem, hende voldgæstede og »wurde« hendes Gods i hendes Gaard, tog hende det fra og bortførte det med Vold, og af dem, hendes Mølle tog hende fra, og af dem, hende derefter med »maalet« og brugt har, af dem, hendes »swintyckæ« afhugge, med mere Vold, hende gjordes, og hans Datter nyde sit Gods igen, hende fratoges, som tilbør; og gav han Fru Soffiæ Fuldmagt at dele eller dele lade forskrevne Sag og Faldsmaal til fuld Ende efter Loven. Vore Indsegl.

Papir med 2[!] Segl ell. Rester af Segl paatrykte fornedet: 1. Dxxxiii 2; 2. Bomærke. Senere til Oluf Holgerssøn Ulfstands Arkiv (E; RA). [10330

Marts 10. Nils Kortson Ærkedegn i Lund lejer en Eng liggende op til Lumma Mark af Bosiö Kloster.

[Orig. Bosø Kl. Arkiv.] Udtog: Specifikation, Bosø samt flere Klostres Breve Nr. 214. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. VI. 164.* — Et andet Udtog (med Aar, men uden Dag og med Tilføjelsen: »Med 3 sigiller«): SvRA. Kopieböcker B 30, Bl. 39 b Nr. 224. [10331

Marts 16. Strange Jeipsø Kapellan til Skreffueløff Kirke paa Langelandh, Hans Persø Sognedegn *ibid.*, Nes Pank² i Blags-haffwe. Palmesøndag paa Skreweløff Sognestævne »bedes« beskeden Md. Nes Jensø i Krageholm om et Sognevidne, hvilket han fik af 8 Dannemænd: Per Michilsø i Swenstørpp, Nes Hvidh, Jes Ploff, Per Manghensø i Kyrcheby, Michil Matsø, Hans Andersø, Per Tøssingh og Michil Klasø; hvilke vidnede, samme Dag saa' og hørte paa fornævnte Sognestævne, at Kongens aabne beseglede Brev og Stævning [o: 10324] var læst, som hans Naade havde undt hæderlig og »velburdne« Kvinde Fru Margrethe Korffindzdothor over Henninghe Bønder, lydende, at de skal møde i Køffmanhaffn i Herredage næstkommende der at være i Rette med Fru Margrethe, hendes Søskende og Med-arvinger om nogle Sager, dem imellem er om Skov og »fangh« og andet, som vor naadige Herres Brev ydermere udviser. Datum ut supra.

Papir med 3 Segl paatrykte forneden: 1. I Sigilfeltet en Kalk med et Kors paa hver Side; 2-3. Bomærker. Senere til Kongens Arkiv (RA. Topogr. Saml. Papir, Nørre H. Langeland, Skrøbelev S., Faarevejle). [10332

Marts 19. Jeg Anders Biulle a. v. har solgt for et »vedher-køb« disse Gaarde velbyrdig Md. Per Langh i Walløso: 1 Gaard i Gwælløff (Aaghe, 1½ Pd. Korn og 1 Skill. Grot); Twre i Opmaæ i Ferss H. (2 Skill. Grot); Nørræ Hans i Westherlynby (2 Pd. Korn); Benth Jeiere i Ossø (½ Td. Smør); Per Jensø i Wallebergh, 1½ Pd. Byg, 2 Skill. Grot, 8 Grot for Tejer; 2 Gaarde i Gydinghe H. i Brwnnesthed S. i Tormestrop (Per Jensø, 2 Pd. Smør, 26 Grot, 1 Side Flæsk; Jes Twesø, 2 Pd. Smør og 26 Grot, 1 Side Flæsk). Disse Gaarde har jeg solgt Per Langh for 600 Mk. danske Penge, og igenkøber jeg ikke disse Gaarde inden Pinsedag næstkommende 6 Aar, skal Per Langh beholde dem til evindelig Eje; og afvindes nogle af disse Gaarde Per Langh, tilpligter jeg mig at vederlægge ham saa godt Gods af Rente inden 6 Uger derefter. Naar jeg dette Gods igen købe vil, skal jeg ham tilsige en Fjerdedel af et Aar tilforn; desligest skal og han mig tilsige en Fjerdedel Aars tilforn, om han gjordes sine Penge Behov; da skal han have dem betalt med saa god Villie, som jeg dem »lenth« har. Bliver

disse Penge forværrede eller aflagte, som nu gaar, inden forskrevne Dag, da skal den Skade blive hos mig og ikke hos Per Langh. Jeg hænger mit Indsegl for dette Brev med flere gode Mænds: Hr. Sthen Biille, Mester Aaghe og Mester Per W Kanniker i Lund og Olluff Hoghensß, Henrick Hermensß »bormesther« i Lwnd. Givet i Lwnd »klocker othens i dymell wghæ«.

[Orig.] Indført Bl. 2 b i det under 10299 anførte Hæfte. Anders Billes Arkiv (III; RA.). [10333]

Marts 23. Ek Asswen van Swyghelde arfmarsschal des stychtes to Hyldensem hebbe van her Frederyke hartogen to Holsten mynem g. h. up hute daten dus breyuen up den hylgen passchen 40 rynnssche gulden entfangen, so my syne f. g. ytlike yar 40 gul to denstghelde gyft. Sodenne 40 gulden qwyttre ek syne f. g. unde hebbe myn syngheneyd an dus bref don druchen unde myt myner hand underscreyuen.

Papir med 1 endnu overklæbet Segl paatrykt forneden: Ottekantet, Skjold, hvori 3 Løvehoveder (forskelligt fra Seglet under 10051). Hertug Frederiks Arkiv (RA. Gem. Arch. XXXIV. 4). [10334]

Marts 25. Dom af Kongen mellem Fru Sophie, Ebbe Mogenssøns Efterleverske, og Anders Tegmat Embedsmand paa Aaleholm i Anledning af Overgreb af den sidste mod Fru Sophies Bondes Hustru Karine Jepes i Bregninge og dennes afdøde Mand.

Papir med 1 endnu overklæbet Segl paatrykt Bagsiden: K. 88 og samtidig Paaskrift: »Ar Gutz bird mdquinto otensdag nest fore sancti Ambrosii dag«. Ebbe Mogenssøn Galts Enkes Arkiv (RA.). Moderne »Oversættelse«: *Loll.-Falsters hist. Samfunds Aarb. 1928 (XVI) S. 37.*

[10335]

Marts 27. Per Knudtssøn i Bællerup V. i Høgs H. sælger og skøder sin Arvegaard Bællerup til Ærkebisp Biirge til den Gudstjeneste, som han vil stifte i et Kapel ved Lunde Domkirke.

[Orig. Senere til Lunde Kapitels Arkiv; anført SvRA. E 102 a, Sextern 7, Nr. 108.] Afskr. fra c. 1550: AM. Fol. 293 Bl. 32 a^a. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. VI. 164.* — Afskrifter efter den anførte Afskr. (med Aaret 1506 (Apr. 16)): LDipl.; Ny kgl. Saml. Fol. 726 S. 112; Uppsala UB., Haandskr. E 164 S. 329. [10336]

a) Aarstallet maa formentlig opfattes saaledes, at i et oprindeligt mdvj^o Tegnet j er udraderet.

— Pedher Knudtssøn a. w. lejer for Livstid Bøllerops gordt i Høgs H. af Ærkebisp Biirge i Lundt.

[Orig. Senere til Lunde Kapitels Arkiv.] Afskr. fra c. 1550: AM. Fol. 293 Bl. 36 b. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. VI. 166.* — Afskrifter efter den anførte Afskr.: LDipl.; Ny kgl. Saml. Fol. 726 S. 125; Uppsala UB., Haandskr. E 164 S. 321. [10337]

Marts 29. Niels Stygge¹ Biskop af Ventsyszel, Niels Clauszøn² Biskop i Aars, Jacop Andersß, Eyler Bryske, Hans Lycke, Niels Clemensß VV., Jes Nielsß i Hadberg, Per Lasß i Viss..., Staffen Blok i Leerberg og Niels Cristiernß i Gettrop Bønder. Af vor naadige Herres Befaling var i Dag i Rette for os de Brødre i Mariagger og »borgemestere« og Raad i Ranners om Trætte om en Mark, kaldes Walløff eller Waffløff Mark. Da efter Tiltale og Gensvar funde vi for Rette dem af Mariagger at nyde og beholde al den Del i denne Mark, som de i »manne minde« hertil brugt har og deres »lagehaffs« paarører, og sammeledes de Borgere af Rannerss at nyde og beholde al den Del, som de Brødre af Graabrødrekloster i Rannerss brugte i »manne minne«, og Karl Michelsens Brev paalyder; og derpaa »vorthe« de vel forligte. Sig. nostra. Datum Mariagger sabb. infra oct. pasce.

[^aPerg.^a ^bmed Segl: 1. G. 622; 2. G. 741^b. ^aRanders Bys Arkiv.^a] Afskr. af Søren Abildgaard: Thott Fol. 750, den største Mappe. [10338 ^{a-a}) Saaledes Afskriften; Brevet har utvivlsomt været udstedt i 2 Eksemplarer, saa at Mariager Klosters Eksemplar er det, som nævnes i *ÆA. V. 688*. ^{b-b}) Tegninger i Langebeks Segltegn., Fasc. 6 f-8, mellem von Tinen og Tott.

Marts 30. Vidne af Skurdorppys Sognestævne givet Hr. Oloff Jepsøn, at hans Morfader Hennigh Meyenstorp og dennes Hustru og Jep Tulsøn og dennes Hustru havde haft en nærmere angiven Del i Ørssø Mose.

Papir med 2[!] Segl ell. Rester af Segl paatrykte forned: 1. Utydeligt Skjold og Hjelm (ikke Lxxxiv 10-11); 2. I Sigilfeltet en Økse. Oluf Jepsøn Sparres Arkiv (RA.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. VI. 167*. [10339

Marts 31. Vi Hanss¹ Konge hilser eder Jørgen Jensß vor Embedsmand paa Krøenge gard, Cristiern Nielsß vor Embedsmand paa Tryggeulde og Cristiern Brwen vore Mænd og Tjenere. Beder vi eder og befaler, at I straks nu paa Fredag »at alder seneste« forsamler eder og farer paa de vore og Kronens Skove paa Møen, som ligger til vort Slot Stegehuss, og forfarer, »hwickelendes« forskrevne Skove er medfarne, i det Stund Jørgen Rwd, hvis Sjæl Gud naade, dem af os i Værge havde; og giv det saa Anders Bilde vor Hofsind beskrevet. Og lad det ingenlunde. Givet paa vort Slot Nykøpinge Mand. efter dnicam. quasimodogeniti under vort Signet.

Papir med 1 endnu overklæbet Segl paatrykt Bagsiden: K. 88. Anders Billes Arkiv (IV; RA.). [10340

Apr. 1. Wlff Kalff a. w. forhøjer det Pant, som Gwdom Kloster har i hans Gaard Raptorp i Skodbiergh H., med 20 Mk. danske Penge.

Perg. [med 5 Segl]. Gudum Kl. Arkiv; ^asenere ejet af Christen Sørenssøn Testrup^a (RA.). *Nielsen, Harsyssels Dipl. S. 97*. [10341

^{a-a}) Paaskrift af Langebek paa Orig.: »Fra Herredsfoged Testrup«; RA. Klevnfeldt, Afskr. i Fol., Kalf: »Ex comm. d^l Xsten Sorensß Testrup descr. cur. 1760 Kl.«

Apr. 1. Elssaa Michelssdather til Torp, Anders Munckis Enke, giver Randers Helligaandshus Enggaard i Houelbjerg H.

[A. «Beseglet Perg.» Randers Helligaandskl. Arkiv.] **Aa.** Ufuldstændig Afskr. (med urigtig Dag, jfr. nedfr.) indført (sammen med Udtog af Brev 1508 Okt. 19) i Dom 1586 Nov. 10 af Las Jennßenn i Ensløff Herredsfoged i Houelbjerg H. mellem Niels Schriiffuer Borger i Aars, Forstander for Aarhus Hospital, paa den ene og Christoffer Lunno til Rudgaardt og Fru Kierstenn Muncksdather til Tørsløff paa den anden Side; Brevet fremlægges af Niels Schriiffuer. NLA. Gl. Estrup Godsarkiv, Diverse Dokumenter 1564-1731 (under 1586 Nov. 10). Herefter: *Lindbæk og Stemann, Helligaandsklostre, Dipl. S. 122* (med urigtig Dag Apr. 20; *Hvass IV. 38* har den urigtige Dag Apr. 4). — **Ab.** Et kortere Udtog anført i Dom 1588 af Viburgh Snapslandsting mellem de samme Parter; Dagen angives her, utvivlsomt med Rette, som: fer. 3. post dnicam. quasimodogeniti. RA. Gl. Estrup Godsarkiv 1588 Jan. 20? [10342

a—a) Saaledes Dommen af 1588 Jan.

Apr. 3. Cristine Ericksdotther¹, Jørgen Rwdz Efterleverske. Velbyrdig Svend Andhers Bilde har nu fornøjet mig paa højbaarne Fyrstes Vegne Hr. Hanss Konge 2000 danske Mk. Penge for det Pant, som min Husbonde og jeg havde i Stege Slot og Len. For hvilket Pant og Penge jeg kvit lader vor kære naadige Herre for alt ydermere Krav af mig og min Husbondes Arvinger. Skrevet i Steghe Torsd. efter dnicam. quasimodogeniti under mit Indsegl.

Papir med 1 Segl paatrykt fornedet: Lxxiii 65 (Rosenkrantz). Anders Billes Arkiv (V a; RA.). LDipl. [10343

— Kirstine Eriksdather, Jøren Rwdss Efterleverske, antvorder Andheress Byllæ Inventarium paa Stygæ.

Papir (fornedet udskaaen Skrift) med 1 Segl paatrykt fornedet: Lxxiii 65 (Rosenkrantz). Anders Billes Arkiv (V d; RA.). *Bojsen, Af Møns Hist. IV. 123.* [10344

Apr. 4. *Reg. *9035.* Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl. Kongens Arkiv (RA. T. K. U. A. Skotland A II). *Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 51; Missiver II. 200.* [10345

— Nævnt: *Hvass IV. 38.* Er 10342.

Apr. 5. *Reg. *9036.* Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl. Kongens Arkiv (RA. T. K. U. A. Skotland A I). *Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 52; Missiver II. 201.* [10346

— Mates Kyelergardh¹ Foged paa Byere H.s Ting, Morthen Nielsß² i Brunde, Crestern Hanß i Vrigstedh, Morthen Keldß i Neffsteragher[?], Nis Jenß⁴ i Storvp og Nis Bruckß⁶ i Rorup.

Lörd. før dnica. misericordia dni. fik Jes Gørstingsß et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Morthen Keldß, Seuerin Tameß i Neyergarde, Jes Perß i Ycker, Jes Jørenß i Gramroye, Per Raballe i Hosstrvp, Jes Ywde i Klackrvndh, Anders Anderß i Lobtrvp og Jes Seuerinß i Klackrvndh; hvilke vidnede, at de saa' og hørte velbyrdig Svends Mannervp Cresternß »laffhøffdz loffhøring« paa forskrevne Ting, som er Nis Brvckß og Crestern Hanß; de hjemlede, at de i Baretholle Torsd. før dnica. misericordia i den Gaard, som Seuerin Lasß i boer, saa' og hørte, at M. C. gjorde en Lovhævd selv 12. med Riddermændsmænd, Bønder og Selvjordejere, og »indworde« han forskrevne Gaard med al sin »obotoffte« og al Gaardens rette Tilliggelse paa Baretholle Mark, som han købte af Mester Oluff Hack for Guld og Penge; og bad han sig Gud til Hjælp og alle Guds Helgene, at Gaarden er Guds og hans egen, og kendtes ingen Del i Gaarden uden ham, og svor han hende til Barethskoff for et fri Enemærke og Køb, og mælte forskrevne »laffhøffdz loffhøring« Lovhævd ved Magt, til hun rygges efter Loven. Sig. nostra.

Perg. med 6 Segl: 1-4. Bomærker; 5. I Sigilfeltet en Medekrog (ieffe *pe*....); 6. Bomærke. Barritskov Godsarkiv (RA.). LDipl. [10347

Apr. 7. Vidne af Køpnehaffn Byting, at Hans Glenzsse Borger sstds. skødede en Jord ved s. Petri Stræde til s. Petri Kirke sstds.

Perg. med [5] Segl: 2-4. Bomærker i Skjolde. Københavns Petri Kirkes Arkiv (RA.). *Kbhvns Dipl. IV. 289.* [10348

— Cristiern Brwn i Meltoffthe og Cristiern Nielsøn paa Tryggewelle udsteder Vidne om deres Syn paa Stege Slots Skove.

Papir med Rester af 5 Segl paatrykte forneden: 1. Gxv 11; 2. Clxiv 17 (Dyre); 3-5. Bomærker (3. i Skjold). Anders Billes Arkiv (V d; RA.). *Bojsen, Af Møns Hist. IV. 124.* [10349

Apr. 8. Vi Hans Konge hilser eder vore Undersaatte, som boer i Madebølle. Som eder vel vitterligt er, at vi eder der Brev paa givet har, »det« I maatte til eders Ildebrand og anden eders Nytte hugge i Rastede og Rørebecke Skove, da er os nu sagt, at I »uplighteligenn« samme Skove forhugget har. Thi forbyder vi eder alle at hugge eller hugge lade i forskrevne Skove, »maa[!] werre dermet alting ubewaret« under vor Hyldeste og Naade. Givet paa vort Slot Nycoping Tirsd. efter Ambrosii Dag under vort Signet.

Olaus Holgds^a.

[A. Orig. Krenkerup (Hardenberg) Godsarkiv?] **Aa.** Optaget i Stadfæstelse 1616 Juli 2 af Kongen (»dog udi proces och rettergang huer

mands ret thermed uforkrenckt), givet Olluff Rosensparre til Skaroldt. RA. Smaalandske Reg. 5 Bl. 62 b. — **Ab.** Nævnt i Dom 1557 Marts 17, se 8861, Aa. Arkivet paa Orebygaard. — [**Ac.** Nævnt i Dom 1568 Juni 3 af Erick Grubbe, Jørgenn Rudt, Steen Billde, Mogenns Gøe, Harttuig Billde og Lauge Wenstermandt mellem Rørbeck og Mæbølle Byer. Papir med 6 Segl.] **Aca.** Vidisse 1598 Okt. 4 af Ac af Kongen (∴ Rigskansleren), givet Fru Litzebett Friiß til Berridtzgaardt. Perg. med 1 Segl. Arkivet paa Orebygaard (nyt Nr. 98). — Afskr. efter Konzept til Aca: RA. Rigens Forfølgningssbog 1598-1602 Bl. 2 a. [10350
a) ∴ sikkert: Holgerdå.

Apr. 12 ell. Aug. 9. Ærkebisp Börgies Vidne om Lunde Domkirkes Ejendom ved Örsiö Mose.

[Orig. Lunde Ærkebisps Arkiv; *ÆA. IV. 302, G. 7.*] Udtog: Specifikation, Lunde Domkirke Nr. 405 E. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. VI. 191.* [10351

— Sthen Bylle¹ R. og Landsdommer i Skone. Lörd. før Tiburcii Dag for mig og flere gode Mænd, den Dag Ting søgte, opstod velbyrdig Md. Hr. Oleff Jeepsß R. paa Skvrdorp og fortalte, hvorledes han havde ganget en Lovhævd om Fredagen næst tilforn paa en Del af en Mose mellem Örsyö Mark og Skvrdorpe Mark, hvilken Ejedel Hr. Oleff sagde, at han havde arvet efter sin Fader og Moder, som var Jæp Twlß og hans Hustru Fru Ælsoff, og de arvet havde efter Hæning Mæyentorp og hans Hustru Fru Beritte, som var Fru Ælsoffs Fader og Moder; og begærede Hr. O. J., at han maatte lade sine Lovhøringne tilsige her til Tinget, hvorledes han havde ganget forskrevne Lovhævd. Da opstod velbyrdige Mænd Nigels Hak paa Hykkebergæ og Greers Jepß i Thordorp og holdt hverandre i Haand og bad d[em] saa Gud hjælpe, at han gik forskrevne Hævd efter Skoninge Lov paa den Ejedel, som han kendte sig a[t v]ære ret Ejer i forskrevne Mose, som hans Forældre fornævnte havde haft i rolig Hævd, ud af det Markeskel, som 3 Bymarker »skyl at«, som er Skvrdorp, Örsyö og Holtebergæ, ud af forskrevne Markeskel og ind i »Mark høl«, som ligger i »gamle aa«, efter den Bevisning, som han der til Stede havde, og levende Røst. Med mit Indsegl. Givet osv.

Perg. med 1 Segl: Lxx 28. Oluf Jepsøn Sparres Arkiv (Arkivet paa Svaneholm (Skaane)). [10352

Apr. 15. Jeg Mattes Andhersß Skomagere og Borger i Køge har solgt til beskeden Md. Mogns Oelß min Medborger alt min Ejendom og Rettighed i min fædrene Gaard, hvor min Lod

findes kan, med fri Indgang og Udgang ad Port og »lwge«, hvilken Gaard ligger i Køge i Nyporthe stræde østen Strædet vesten op til fornævnte Mognsis egen Bolig; og takker jeg ham for god Betaling. Jeg tilbeder »forsynlig« Md. Mogns Mogns Borger *ibid.*, at han hænger sit Indsegl paa mine Vegne for dette Brev, thi jeg har ej selv Indsegl, med hæderlige Mænds Indsegl, som er Niels Oelß³ Raadmand og Byfoged *ibid.*, Mogns Bonde, Per Persß⁴ Raadmænd *ibid.* og Hans Boß⁵ Borger *ibid.* Datum Køgis fer. 3. post dnicam. jubilate.

Perg. med 5 Segl: 1-4. Bomærker (2-3. i Skjolde); 5. Clxxviii 1. Senere til Køge Bys Arkiv (SLA. Køge Bys Pergamentsbreve 1492-1518).

[10353]

Apr. 15. Tyghe Bradhe² i Thosterwp, Greers Jepß i Thorwp, Torbørn Oxe, Jahan Oxe, Niels Skriffwer⁵ Ridefoged til Lindholm, Oluff Ingworß⁶ Hr. Eskils Foged i Thorsø. Tirsd. efter jubilate paahørte vi her i Thorsø, at velbyrdig Md. Hr. Oluff Jepß i Skuorop adspurgte Andhers Kiøbman Herredsfoged i Wæmenhøffs H., om han havde givet nogen Dom mellem Hr. Byrre Ærkebiskop i Lwndh og ham om den Dele, som dem imellem er om Ørssø Mose, og dømt Ærkebispnen eller hans Embedsmand Jacob Norby til at gøre H[æ]v[d] sagde Nej, at han ikke havde givet der nogen Dom paa, og sag. hvad som Jacob Norby Hr. Ærkebiskops Embedsmand paa Nesbyholm vil lade skrive, det er han nødt til at besegle efter, og sagde fremdeles, at J. N. forbød ham at give Hr. Oluff nogen Besegling i den Sag. Med vore Indsegl. Datum Thorsø ut supra.

Papir med [6] Segl paatrykte fornedet: 2. Lii 9; 3. Voksplet, hvori der næppe nogen Sinde har været et Signetaftryk; 4. Utydeligt; 5. Bomærke i Skjold; 6. I Sigilfeltet en Økse. Oluf Jepsøn Sparres Arkiv (Arkivet paa Svaneholm (Skaane)).

[10354]

Apr. 16. Wy Nis Ketelß dinkhører in Riß herde, Jep Iwarßen to Ellebergh, Las Rø unn Jørgen Perßen to Brunde sant-lude. Am midweken vor cantate upp Riße herde bath herr Johan Tamßen kerkherre to Luchte ume eyn dinkgeswinde upp sodane toch, alze 8 santlude deden bynnen Bodem am mandaghe na judica negest vorgangen, des ehm gegunnet wart, alze weren Jep Jenßen to Barsemark, Clawes Feggeßen, Tuke Perßen, Mattes Schröder, Tort Høk, Knut Halk to Boden, Jes Hanrekßen unn Mikkel Jepßen; diße tügeden, dat se segen unn hörden, dat 8 santlüde unn 12 grundteghe bynnen Rise-herde 4 dink-

stokke bekanden, dat se weren thogeeschet to 2 toffte belegen bynnen Bodem in Luchte kerspel; de sworn se tho der kerken tho Luchte tho des presters vødinghe tho blivende, so idt in er-tiden dartho gelegen hadde, namliken Prest-tofft unn Fedes-tofft, unn 12 grundtegher setten sten unn stapel unn sworn de schede upp der süder-siden midden in den strom unn up der norder syde ok in midden an den strom. Mit unnße ingesegelen, de wy hebben heten hangen vor dessen breff. Gegheven unn screven *etc.*

[^a Orig. [med 3 hængende Segl].^a Løjt (Ris Herred) Kirkes Arkiv.]
Afskr. af Andreas Hojer 1726: Thott 4to 2173, 2. Pk. [10355

a—a) Saaledes Afskriften.

Apr. 16. Jeg Tordh Mattesß i Grendw kendes mig ingen Rettighed at have i den Fjerdings Jord paa Grendw Mark, som Andhers Munck i Værge havde og Michel Dwæ nu i Værge har. Og kendes jeg mig og ingen Rettighed at have i den Byggested og »toffstet« eller i den Fjerdings Jord paa Volby Mark, som Andhers Munck i Værge havde og Michel Dwæ nu i Værge har. Medb. af andre Dannemænd Hr. Sewerin i Karlby, Hr. Jens i Remsø, Hr. Michel i Gerillæ og Jep Owæß i Emmerløff. Datum Sostrvp fer. 4. post dnicam. jubilate.

Perg. med [5] Segl: 1. Utydeligt; 2. I Sigilfeltet en Kalk; 4. Bømærke i Skjold. Benzons Godsarkiv (RA.). [10356

Apr. 19. Hanss¹ Konge. Her i Dag har for os været Anders Tegemad vor Embedsmand paa Aaleholm og forpligtet sig at ville nu paa Onsdag over 8 Dage være paa Lolandsfare Lands-ting og der Fyldest gøre samme Dag Oleff Holgertsß vor Embedsmand paa Nykøpinge Slot paa Fru Soffies, Ebbe Mogensß Efterleverskes, Vegne det Faldsmaal, som han og hans Medfølgere er Fru Sophiie tilfaldne for »the aarodt«, de gjorde Jep Hansß, som boede i Bregninge, og hans Hustru Karine Jeppes; og deslige forpligtede han sig at ville der samme Dag enten udlægge os paa Kronens Vegne Fyldest for de Skyldinger, vi til ham derfor have kan, eller tale og gøre Minde for sig til Oleff Holgertsß paa vore Vegne efter Loven og efter den vor Doms Lydelse, som derom ganget er. Givet paa vort Slot Nykøpinge Lörd. efter dnicam. jubilate under vort Signet.

Dn. rex per se.

Papir med 1 endnu overklæbet Segl paatrykt Bagsiden: K. 88. Oluf Holgerssøn Ulfstands Arkiv (C 1; RA.). [10357

Apr. 20. *Lindbæk og Stemann, Helligaandsklostre, Dipl. S. 122.* Er 10342.

Apr. 23. Jeg Jahann Wrne i Røyegaardt oplader min Søster Margrethe Wrnesdatther, Knut Jachimßens Efterleverske, al den Rettighed, som mig tilfalden er paa Arvs Vegne efter min Fader Hr. Jørgen Wrne og Søskende Ingerdt Wrnesdather, Jahan Wrnesdatther, Jep Wrne og Niels Wrne; al den Del, som mig tilfalden er i Brolycke gaardt, Ruffue og Salriis, skøder jeg fra mig til min Søster. Herover giver jeg min Søster en fuld Afkalding for Brolycke gaardt, Ruffue og Salriis og Brydegods, som hun nu i Værgе har, og alt Bo og Bofæ og paa alt rørende og urørende Gods. Medb. af flere gode Mænd Palli Andersßenn i Huørffs-gaardt, Jørgen Wrne i Hindema, Jesper Friis i Lundbygaardt og Hans Friis i Aaßløff. Givet i Brolycke Jørgens Dag.

[^aPerg. med Segl.^a] Vidisse 1538 Marts 1 (6. fer. post Mathiæ ap.) af Kongen (o: Rigskansleren), givet Fru Christendtze til Brolycke, Tønne Tønneßens Efterleverske. Perg. [med 1 Segl]. Brolykke Godsarkiv; ^b1826 af Kaptajnlieutenant J. M. R. Fønss foræret til Gehejmearkivet ^b. [10358

^{a—a}) Saaledes Vidissen. ^{b—b}) Jfr. RA. Reg. 72, Brolykke 4.

Apr. 26. Arildh Jenß¹ Landstingsskriver i Skone, den Dag sad i Dommers Sted paa Lwnde Landsting, Nigels Hak² paa Hykcheberge, Hinrik Agesß³ i Hagløse, Erik Jenß i Vgherp, Thedz Brostorp i Thommerp og Jens Torbernß VV. Lörd. efter Marci Dag her for os og flere gode Mænd, Ting søgte, kærede velbyrdig Md. Hr. Oleff Jeepß R. paa Skurdorp paa Anders Køpman Tingfoged i Væmindehøys H., at naar Hr. O. J. eller hans Bud kom did til Tinge, maa ham der ej vederfares Ret, og beviste her i Dag, at han paa forskrevne Ting spurgte sig for med gamle Oldinge, om de vidste, hvad hans rette Ejendom var i Ørsyø Mose, og bød Lov paa Lovhævd og »fædernes værn« for sin Ejedel, som han kendtes sig have i Mosen, hvilket han da begærede af Tinge beseglet, og det maatte han ej faa; derfor førte Hr. O. J. hid i Dag til Tinge disse 15 uvildige gamle Oldinge i samme Herred og bad dem vidne, hvad dem vitterligt var i den Sag. Derfor blev samme Oldinge fremæskede den ene efter den anden: Anders Thrwedß i Oletorp, Trwet Anderß *ibid.*, Yngemand Jenß, Essbern Jeepß i Slimmingæ, Thvre Holgerß *ibid.*, Nis Perß *ibid.*, Jes Hanß *ibid.*, Jes Perß i Sandager, Jæp Monß *ibid.*, Jes Swenß *ibid.*, Per Mortenß *ibid.*, Anders Mogenß, Per Jeepß i Aale Mølle, Jes Mortenß i Lyndby og Torsthen Jenß i Stubberp; hvilke svor, at dem vitterligt er, at velbyrdig Md. Hening Meyenstorp og Fru Bertte hans Hustru af alle Rette aatte den Del af Ørsyø Mose, som Hr. O. J. nu

»snimen« gjorde sin Lovhævd paa, og Jæp Thvlß hans Fader og Fru Elsøff hans Moder havde og samme Ejedel i Mosen ukært, og Hr. O. J. efter dem i rolig Hævd havde, indtil »thess« han begærede ret Markeskel mellem Skvrdorp og Ørsyø, og i nogen forleden Tid Ørsyø Mænd begyndte ulovlig at slaa ind udi samme Mose. Og sagde forskrevne Oldinge dem alle barnfødte »vare« i samme Herred, som forskrevne Mose og Grund udi ligger. Med vore Indsegl. Givet *osv.*

Perg. med [5] Segl: 1. Skjold, hvori Bogstavet A; 2. Skjold med Hack-Vaaben; 3. Llxviii 16 (Sparre). Oluf Jepsøn Sparres Arkiv (Arkivet paa Svaneholm (Skaane)). [10359]

Apr. 28. Jeg Anders Biille a. w. gør vitterligt skyldig »ære« velbyrdig Md. Olluff Daa af Raffnstrvp 300 Mk. danske Penge, som gænge er i Danmarck og en Købmand kan den anden med fuld gøre, for hvilke jeg ham pantsætter 1 Gaard i Ordervpp (Pelle Frosth, 3 Pd. Byg), Per Skoningh *ibid.* (1 Pd. Byg, 9 Skpr. Rug og 7 Grot), 1 Gaard i Rynnet (Mattes Geriksß, $\frac{1}{2}$ Td. Smør), hvilke Gaarde Olluff Daa skal have straks Fuldmagt at annamme for et brugeligt Pant, til det afløses ham af mig for forskrevne Sum Penge. Afvindes forskrevne Bøndergaarde Olluff Daa, bepligter jeg mig ud at lægge ham saa godt Gods af Rente og »beylelighed« inden 6 Uger derefter. Og naar som jeg vil forskrevne Gods igenløse, skal Løsensdag være Morthens Dag og Landgildet følge Hovedpenge. Jeg trykker mit Indsegl for dette Brev med flere gode Mænds: Mattes Ericksß i Twreby og Olluff Grube af Zanby og Jens Grvbbe *ibid.* Datum Raffnstrvpp Mand. før Walborghe Dag.

[Orig.] Indført Bl. 4 a i det under 10299 anførte Hæfte. Anders Billes Arkiv (III; RA.). LDipl. [10360]

— Vi Hanss¹ Konge tillader, at Thomes Hansß maa vor og Kronens Gaard Slomstrop i Lundenes Len, saa længe han lever, have med saa meget Gods øde og bygt, som dertil laa, den Stund Jess Wlff forskrevne Gaard af os i Væрге havde, dog i saa Maade, at han skal bygge og forbedre Gaarden og Godset, der tilligger, og holde det ved Hævd og give deraf hvert Aar til vort Slot Lundenes saadan Skyld og Afgift, som J. W. gav deraf. Thi forbyder vi *osv.* Givet paa vort Slot Wordingborg Mand. efter Marci Dag under vort Signet.

Perg. med 1 Segl: K. 88. (RA. Privatark., kronolog. Række.) LDipl. [10361]

Apr. 28? (Reg. *9038.) [Orig. Aalborg Skomagerlavs Arkiv.] Udtog med Haand fra 16. Aarh.: AM. 8vo 21 Bl. 115 b. *Saml. til jydsk Hist. II. 162.* [10362]

Apr. 29. Tingsvidne af Rønneberigh H., at Per Jepssøn i Syrekøffwinghe vidnede, at Hennig Menstrop, Hr. Ollff Jepssøns Morfader, og hans Enke Fru Byrette havde deres Part i en Mose, som ligger mellem Ørsø Mark og Østre Enge, og som Bispen og Hr. Ollff Jepssøn trætter om.

Papir med 2 Segl ell. Rester af Segl paatrykte forneden: 1. Utydelige Rester; 2. Sigilfeltet beskadiget (*≠ thomis olfen*?). Oluf Jepssøn Sparres Arkiv (RA.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. VI. 168.* [10363]

Apr. 30. Jes Ericksß herdeßfaget in Slux herde. Ame mydtweken vor ascens. dni. was up Slux herde dinge van der erbarenn vor Annen, Eggert Gorsß wedewen, wegen Jes Cristernsß to Soldorppe unnd badt van vor Annen wegen umme ene tuchennisse als 12 grundtegenere tusschen den herenn abbete to Lume klosteres unnd vor Annen unnd noch tuschen den bunden to Osterhøste, wo se hadden swaren unnd schedet tuschen veltarden unnd toffterden, dar nu Anders Nyssen up wanet. Dar de 12 grundtegenere: Hans Bundesß, Nys Boyesß, Jebb Mickelsß, Lutke Gossynsß, Peter Hansß, Hans Jensß, Nis Knuthsß, Negels Jensß, Jens Jebsß, Jepp Mickelsß, Tuke Hansß unnd Nis Jensß to Hundingen thugeden, dat se hadden scheidet unde sworen tuschen des Lume klosteres unde vor Annen unnd den bunden to Osterhøste veltmarcke unnd toffterden, so dat se steneden uth unnd sworn in den østeren ende, dar nu eyn pål steit, norden by des dykes ende int middel tusschen veltherde unde toffterde, unnd westewarth uth dat stücke wysche mydden en tweyg, so verne als Lume klosteres grunde wendet up beyden syden, dar se ock enen pael setteden. Uppe welker worde eschede Jes Cristernsß eyn dingeswynde van 8 herdeßluden als Jacob Petersß to Hasedorppe, Nis Matsß to Smedeacker, Jepp Gossensß to Bouwe, Cristern Jebsß to Bredewath, Ticke Jeppsß to Gottorppe, Jepp Fredeleuesß to Knyuesigk, Peter Matsß to Jeygsinck unnd Peter Taygsß to Broderdorppe; welker thugeden, dat se alle dingk, wo vorscreuen is, bynnen 4 dingkstocken ßhen unnd horet hadden. Ick Jes Ericksß hebbe myn ingesegel heten hangen vor dessen breff unnd noch Peter Gossensß, Jens Ouwesß to Alßleue unnd Diniges Petersß to Tingeleue sandtman. Gegeuen unnd screuen *etc.*

Perg. [med 4 Segl]. Solvig Godsarkiv; ^a senere til Viborg Landstings Arkiv^a; ^b c. 1800 ejet af Danske Selskab^b; 1894 af Universitetsbiblioteket afgivet til Rigsarkivet. LDipl. [10364

a—a) Saaledes Langebek i LDipl. b—b) Oslo UB., Haandskr. Fol. 149 Bl. 18 a.

Apr. 30. Jens Esbern¹ i Østerulsløff Landsdommer i Landt, Eskil Gøyæ² R. og Marsk i Danmark, Cristiern Brwn³, Henning Wensterman⁴, Jørien Olß, Ottæ Pors⁵, Jørien Jenß⁷, Awæ Brade, Jens Matzen⁶ og Anders Mynsth⁸, »aff waben ære«. Onsd. Vor Herres Himmelfarts Aften paa Lalantzfaer Landsting for Dom var velbyrdige Md. Oluff Holgiertß vor naadige Herres Embedsmand paa Nykiøping, og tiltalte han velbyrdige Md. Anders Tegemat hans Naades Embedsmand paa Aleholm og hans Medfølgere for deres Faldsmaal paa velbyrdige Kvindes Fru Soffiæ Persdotters, Ebbe Magenßs Efterleverskes, Vegne, for de bastede, »bwnne«, voldførte og satte i Taarn og Jern Karine Jeppes i Bregning for usand Sag og lovuforvunden, og for de voldgæstede hende og tog hende fra med Vold af hendes Gaard Guld, Sølv, Penge og alt andet hendes Gods og bortførte det og hendes Vejrmølle og gjorde hende hermed mange »aaradh, woldh oc heruerki«, og frembar vor naadige Herres Brev [c: 10357] lydende, at Anders Tegemat havde sig forpligtet for hans Naade at ville her i Dag Fyldest gøre Oluff Holgiertzen forskrevne Faldsmaal paa Fru Soffies Vegne, som han og hans Medfølgere er hende tilfaldende for »the aarad«, de gjorde Jep Hanß, som boede i Bregningh, og hans Husfrue Karine Jeppes, efter Loven og hans Naades Doms Lydelse, derom ganget er, og dertil et Landstingsvidne, at Karine Jeppes Fader Jens Ildh og hendes »lawe werge« havde givet Fru Soffiæ forskrevne Faldsmaal og Fuldmagt det ud at dele til fuld Ende, og dertil Fru Soffies eget Magtbrev i den Sag at forfølge paa hendes Vegne; og begærede han Ret. Til hvilket Anders Tegemat svarede, det er »altingesth« en aftalen Sag »om wel« om Faldsmaalet som oin Godset, han hende igen fik, og i Rette lagde et beseglet Brev, Hr. Prior i Haldstet med flere gode Mænd udgivet havde, blandt andre Ord, at Karine Jeppes og hendes Fader havde ladet Anders Tegemat kvit for alle Sager, og satte i Rette, om ham burde at »wiidga« forskrevne Faldsmaal, »effter« han havde saa bødet det en Tid mod Bonden. Og Oluff Holgiertzen svarede, at samme Faldsmaal var tilforn givet Fru Soffiæ, som det Landstingsvidne udviser, og satte i Rette, om de kunde give bort det, de havde tilforn afhændt. Og gav de dem derom i Rette.

Derpaa sagdes saa for Rette, at forskrevne Landstingsvidne, først givet var, bør ved Magt at blive, og Oluff Holgiertſ forskrevne Faldsmaal at nyde paa Fru Soffies Vegne; thi ingen kan afhænde det, han ikke ejer. Da tilbød Anders Tegemat adskillige »gotz oc ware« for sig og sine Medfølgere, som var i Mandtal 132 Svende og Mænd, og begærede »wurdnings men« derpaa og sagde, han vilde bøde det efter gammel Sædvane. Til hvilket Oluff Holgiertzen svarede, at han sig forpligtet havde for vor naadige Herre samme Faldsmaal ham ud at lægge og Fyldest at gøre efter Loven og hans Naades Doms Lydelse, og dermed gik fra Lands Sædvane og »tilscriffwen« Lov, i hvilken ikke findes for Vold, »heruerki oc føllige« uden 40 Mk. og 3 Mk. at bødes for, og »sath« i Rette, om Anders Tegemat bør at holde sin Forpligtelse, han derpaa for vor naad[ig]e Herre gjort har. Da adspurgtes Anders Tegemat, om han vilde undgælde vor naadige Herres Brev i Sagen, da i Rette laa; da sagde han Ja, og gav de derom i Rette. Derpaa sagdes saa for Rette, at efter vor naadige Herres Brevs Lydelse og efter Anders Tegematz egen Beplygtelse bør ham den at holde, som han den selv »wiliælige« for hans Naade paa samme Faldsmaal gjort har, dog Landsens gammel Sædvane derom uforkrænket. Dernæst begærede de paa baade Sider at vide, hvor højt samme Faldsmaal er; hvilket vi kunde ej rettere overlægge efter Loven og den Skrift, Anders Tegemat selv i Rette lagde paa Mandtallet 132, end deres Faldsmaal for forskrevne Sager er 300 danske Mk. »mynnæ« 10 Mk. uden, hvad Rasmus Michelſns i Bregningh Faldsmaal er, for det han brugte deres Vejrmølle, »men« han hende i Væрге havde, hvilket vi ej regne »kwnne«. Vore Indsegl. Datum ut supra.

Papir med 8[!] Segl paatrykte forned: 1. Dxxxiii 2; 2. Exix 15 (s effil monfføn); 3. Gxv 11; 4. Lxiv 9; 5. Gxvi 76; 6. Exix 35 (Gøye); 7. Cxlix 14; 8. Exvii 25. Oluf Holgerssøn Ulfstands Arkiv (E; RA.). [10365

Apr. 30. Gl. kgl. Saml. Fol. 844 a Bl. 135 a; RA. Hist.-genealog. Ark. Fol. 33, B Bl. 7 a. Er det i *Dueholms Dipl. S. 82* med Dagen »feria quinta post festum sancti Jeorgii« (∴ Apr. 24) trykte Brev.

Maj 1. Jep Skow Herredsfoged paa Bieuerskows H.s Ting, Hr. Jep Mosæ Sognepræst i Herfølæ, Hans Haræ ibid., Morthen Skriffuere ibid. og Bonde i Swansberg. Die Philippi et Jacobi paa Bieuerskows H.s Ting spurgte beskeden Svend Thomes Bertelſ Foged paa Valløff sig for blandt menig Almue, om dem

til Minde droges og af vidste, hvilkelunde han havde kæret paa ulovlig Fægang i Bieuerskows H., som drives ind paa Hr. Niels Ericß Skov og Enemærke, og »bedes« Tomes Bertelß et Tingsvidne derpaa. Da tilmælttes af Fogeden en Dannemand Per Andherß i Søllerop at tage 11 Dannemænd til sig og vidne, hvad dem vitterligt er; da tog han til sig Henrich Bernæ i Herføylæ, Jørghen Spurg *ibid.*, Andhers Boß *ibid.*, Mons Madß *ibid.*, Jess Anderß i Ringsberg, Per Jonß i Swansberg, Per Jepß *ibid.*, Andhers Laurß *ibid.*, Lass Brvn *ibid.*, Knud Olß i Tætzæbølæ og Per Nygord i Søllerop; hvilke 12 Dannemænd vidnede, at dem vitterligt er, at Thomes Bertelß har været paa Bieuerskows H.s Ting 4 Aar nu næst forleden og 4 Ting i hvert af forskrevne Aar kæret, at Ramsø Herredsmænd, Køge Borgere, Steffns Herredsmænd og andre driver deres Fæ, Øg og Kvæg ind paa de Enemærker og »fælig«, som ligger til Valløff, synderlig paa det Enemærke, som begynder ved Køgebro og rækker ind til Valløff, og vor naadige Herres Foged og Embedsmand paa forskrevne Ting lyste forskrevne »gresbed« af alle forskrevne Ting, fordi han var ulovlig baade paa vor naadige Herres og paa Hr. Niels Ericß Vegne. Item vidnede forskrevne 12 Mænd, at saa længe, som de kan mindes, har »fogde« og Embedsmænd paa Valløff og andre, som havde Befaling, kæret forskrevne Fægang. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. [med 5 Segl]. Vallø Godsarkiv (Vallø Stifts Arkiv, Adkomst-dokumenter Bevillinger m. m., 1. Reversal Nr. 60). LDipl. [10366

Maj I. Olluff Hollgerßenn vor naadige Herres Embedsmand paa Nyekiøbingh, Laß Morttenßenn i Aaserup paa »welb.« Mands Annderß Thagemaandß^a Vegne fuldmægtig, Christienn Brue^b i Mellttoffte, Jenß Eßperßenn i Øster Wißløff Landsdommer i Laalannd a. v., Clauß Bunnde i Seedinng, Lauritz Saxenn *ibid.*, Imgerbor[!] Knub i Norree, Jenß Pederßenn i Horebye, Henningh Jenßenn [i] Schiørrinng, Maadtz Nielßenn i Hyldtofft og Olluff Knudtzenn i Weileby Bønder »etc.« Efterdi som Kong Hannß os tilskrevet og Fuldmagt givet har Kronens Gaarde i Wester Skiørrinng, som »wlb.« Svend Offue Brahe af hans Naade til Magelag begærende er, og den Gaard i ^cOster Schiørrinng, han [af] hans Naade til Magelag begærende er, og den Gaard i ^cØster Schiørrinng, han hans Naade derfor igen give vilde, og »thedtz schoffue ther at liger etc., huilche« vi i Dag gjort har med »Offue Brahiß alle kongl. eller kronens bønder«

i Øster Schørringge med flere »eyeres bønnderß« ibid. og med Almuens i Wester Skiørringge og nogen begges deres Medejeres Samtykke »rede giørem melle byschouff« for et Skovskel at være »meelle« forskrevne 2 Byer: først fra Joennßhoy og ud i Sønder, til »aggerbladene« vedtager, item fra Joennßhoy og ud i Nør til Fleßeholltt og fra Fleßehollt til Møllestederne og deraf til den østre »leersølle« og deraf i »myr« til Øtoffte Skovskel tager; alt det, der er øster for, at blive til Oster Skiørringß Bys Ejere og Medejere, og alt det, der er vesten for, at blive til Tasterup Hovedgaard og til Westere Schiørringge Bys Ejere og Medejere. At de saa derom forligt var, til Vidnesbyrd »henngeendiß« vore Indsegl for dette Brev. Datum »anni vor herre himmelfaardß daaug«.

[A. Perg.^d Ove Brahes Arkiv? — Aa. Afskr. indført i Dom 1620 Marts 28 af Fullse H.s Ting. — Aaa. Afskr. efter Aa indført i Dom 1633 Aug. 28 af Laalanndtz Landsting.] Aaaa. Afskr. efter Aaa indført i Rettertingsdom 1643 Apr. 24 mellem Just Frederich v. Papenheimb til Søehollt paa den ene Side og Hollger Bielleß Arvinger og Jørgenn Grubbe til Thorsterup's Arvinger paa den anden; Aaa fremlægges af den sidstes Enke Fru Lehne Rudt. RA. Herredagsdombog 1643 Bl. 272 b, jfr. 283 b. [10367

a) c: Tidemands. b) c: Brun. c-c) Saaledes Aaaa; det synes ret troligt, at disse Ord skyldes en Fejl af Skriveren og bør gaa ud. d) Saaledes Aaaa Bl. 273 b.

Maj I. Jeg Mekel Krabe til Vestløss gardh kendes mig skyldig at være hæderlig og velbyrdig Kvinde Fru Karin paa Aalborigh hwss 100 Mk. danske Penge, for hvilke jeg pantsætter fornævnte Fru Karin Stienssdatter en af mine Gaarde i Gyslom H. i Fowlom S. i Stystrop By (Niss Jensß, 2 Pd. »hammel korn«, 1 Pd. Smør, Gæsteri, Skovsvin med andre »bedh«), at nyde i sin brugelig Pant, Skyld og Rente op at bære af Gaarden, Tjener i og af at sætte, saa længe Gaarden igenløses. Naar jeg vil løse den, skal advares 3 Ting før Johanness Dag Midsommer, og løses paa Micaelis Dag derefter paa Kokkedal, og da skal al Rente følge Hovedsummen og »inthet« afregnes deri. Afvindes Gaarden Fru Karin, tilbinder jeg mig at vederlægge hende saa god en Gaard paa Skyld og saa »welbeleydh« inden 6 »wgher dagh«. Medb. af flere gode Mænd Tamess Rodh i Varst, Paly Perß i Pannom, Lydel Powel Borgemester i Aalborigh og Per Nielsß ibid. Datum Vestløss gaardh paa Volborigh Dag.

Perg. med [5] Segl: 3. Utydeligt Skjold. Niels Høgs Arkiv (RA.). LDipl. [10368

Maj 7. Jes Ericksß¹ herdesvaget in Slux herde, Peter Gossensß, Jens Owesß to Alsleue unde Dinges Petersß santman ibid. Ame mydueken vor pynsterdage was up Slux herde dyngge Jes Cristensß to Soldorpe van der erbaren vor Anne, Eggert Gorsß wedewen, wegen unde bat desse 10 herdesbunden: Cristen Wilsß to Rorkier, Nis Knutsß to Jegsingh, Jasper Bosß, Hans Andersß to Nolde, Peter Hansß to Heites, Gossen Gossensß, Hans Scroder [to] Rorkier, Nis Bundisß to Hosdorpe, Hans Andersß to Soldorpe unde Hans Cristensß to Soldorpe, de hadden jegenwardigh wesen de santmanne in Lu herde, de dat ander toch deden tuschen dem veltmarck des here abbetes to Lumkloster unde vor Annen veltmarke to Lundesgarde des dyngesdages vor pynstere, umme ene wytlicheyte, unde dat desse 10 herdesbunden de warde seggen, was en der scheidung haluen wytlick were. Welker 10 herdesbunden seden, dat se by der scheidung hadden by wesen, dat de sandtmanne in Lu herde hadden toch don tuschen den here abbete unde vor Annen veltmarke to Lundesgarde van dem donredages na dem sondage quasi modo geniti an dessen jare vorscreuen setteden[!] unde up der sulfften sten do latest suorenn, van dem steen rechte westert to Glauenstaken, van Glauenstaken midden ynt herdeschel unde effen to dem steen, de de steyt by Schicken wath, unde er de santlude suorenn, schot sick vor Anne vor deme her koninch unde myn here hertoch Frederich unde beyde er reder. Up welker thuchnisse eschede Jes Cristensß van vor Annen wegen eyn dingeswynde, dat em gegunnet wort van 8 herdeslude: Nis Petersß to Woldorpe, Nis Knutsß, Torsten Petersß, Jes Negelsß to Haustede, Anders Petersß to Vesterгарde, Jeb Petersß to Lundt, Jacob Petersß to Hasedorpe unde Seue[r]yn Kallysß to Sottorpe; welker 8 herdesbunden thugeden, dat se alle dinch, wo vorscreuen is, seen unde horeth hadden.

Papir med 3[!] Segl ell. Spor af Segl paatrykte forneden: 1-2. I Sigilfelterne ubestemmelige Figurer; 3. Kun Spor. Solvig Godsarkiv (NLA. Viborg Landstings Arkiv, Breve og irettelagte Dokumenter 1477-1600 Nr. 77). [10369

Maj 8. Thønnæ Jensß, som den Dag sad i Fogedens Sted paa Fflackebergs H.s Ting, Cristoffer Eriksß af Witninghe a. w., Oloff Hansß Foged paa Korssøør, Oloff Matsß Foged paa Hari-stede gord, Oloff Eriksß af Gymlinghe, Ingwor Ebbeß af Regens-trop og Jens Tweß af Wedskølle. Torsd. før Pinsedag for os

og mange flere Dannemænd, som den Dag Fflackebergs H. s Ting søgte, skødede beskeden Md. Hemingh Clemitsß af Fulebergh til beskeden Md. Hans Jensß Herredsfoged i Fflackebergs H. en sin Gaard i Ffulebergh paa hæderlig Kvindes Vegne Karinæ Booss, som boer i forskrevne Gaard, og til hendes Arvinger, hvilken Gaard han tilforn skødede Boo Olsß, hvis Sjæl Gud naade, Karines Husbonde; med saa Skel at H. C. og hans Husfrue Karinæ skal nyde Ro og Mag i deres Livstid i Gaarden i Stuen, og at han skal have 4 [Skpr. Jord i] den østre Vang, som kaldes Mosetwith, og 4 Skpr. Jord i den vestre Vang, 1^{1/2} »stocke« paa Landerwdh og 4 Skpr. Jord i den nørre Vang i Stewitzhulæ. Og naar Hemingh og hans Hustru døde er, skal Hans Jenssen og forskrevne Karinæ beholde forskrevne Jord til Gaarden til den anden samme Gaards Tilliggelse. Og skal H. C. beholde den vestre Længe og den »jordmwn«, der tilligger, vesten for det Skel udaf Hjørnestolpen af den søndre Lade og til den Hjørnestolpe i Stegersgavlen, hvilket hører H. C., [som er?] usolgt. Og kendtes H. C. [sig] ingen ydermere Rettighed at have i Gaarden andet end, [som] forskrevet staar. Og kendtes H. C. sig at have oppebaaret fuldt Værd af Bo Olsß og Karinæ Booß for Gaarden. Afvindes Gaarden Hans Jensß eller forskrevne Karinæ, bepligtede H. C. sig ham og Karinæ Boss saa meget godt Gods at vederlægge inden 6 Uger derefter. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. (Plica delvis ødelagt) [med mindst 5 Segl]. (RA. Privatark., kronolog. Række.) LDipl. — Hertil 7931. [10370]

Maj 9. Olauus Esberni (Kannik i Lund) gør Testamente.

Perg. (paa Midten en Del medtaget) [med 5 Segl]. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. VI. 169.* — Hertil 9350-51, 10107, 10213; jfr. 1505 Sept. 14. [10371]

Maj 10. Peter Borgh¹ herdesfaget in Lu herde, Hans Negelsß² wapenere ock vaget tore Troygborgh, Peter Gundesß unnde Iwer Petersß to Drengkstoppe sandtman ibid. Ame sonauende up pingereauende was up Lu herde dingk van der erbarenn vor Annen, Eggerdt Gorsß wedewen, wegen de erßame Nis Cristernsß, vor Annen knecht, unnde bath umme ene witlicheit der veltmarcke schedinge unnde sweringe haluen, als de 8 sandtmanne in Lu herde beswaren hadden ame dinxdage vor pinxterenn desses jares tuschen des heren abbetes to Lumeklostere unnde vor Annen veldtmarcke to Lundeßgarde, dar de 8 sandt-

manne seden, dat se hadden swaren unnde schedet van den stén an de, als se to der ersten scheidungē der gnanten veltmarcke ersten setteden unnde do dar latest up sworn, welker scheidungē de sandtlude deden ame donredage na deme sondage quasi modo geniti ock desses jares up der sulfften stede unnde van deme stene an rechte westerdt to Glauenstaken, van Glauenstaken mydden int herdeßschêl unnde vortan effen to den stén, de de steit by Schyten wath. Up welker worde eschede Nis Cristernsß van vor Annen wegen eyn dingēswinde, dat eme geuen wordt van 8 herdeßlude: Kalli Holbeken[?], Broder Lasß to Swanstorppe, Nys Jensß to Otterßbull, Tammeß Negelsß to Herrestede, Broder Nysß to Harrestede, Iwer Andersß to Vollem, Anders Kerre to Dostorppe unde Anders Nysß to Meygholm; welker herdeßlude wunden, dat se alle dingk, wo vorscreuen is, bynnen 4 dingkstocken sen unnde horet hadden. Unse ingesegele. Gegeuen unde gescreuen *etc.*

Papir med 4 Segl ell. Spor af Segl paatrykte forneden: 1. Bomærke; 2. Fxliiii 34? (Lange); 3. Kun Spor; 4. I Sigilfeltet en ubestemmelig Figur. Solvig Godsarkiv (NLA. Viborg Landstings Arkiv, Breve og irettelagte Dokumenter 1477-1600 Nr. 74). [10372

Maj 12. In deme namen Godes des heren amen. Der 8. indictien, des 12. dages im meyen, pawesdomptes heren Julii paweß des andern in sinem 2. jare in jegenwerdicheit mynes notarii unde undergescreuen tugen irschen er Wälff Boysß, hern Johann koninges, hertogen to Sleswig ok to Holsten, Stormern unde der Dithmerschen, arsegrauen ouer alle Westfalen, to Oldenborch unde Delmenhorst furstgrauen ambasiatör unde oratör in jegenwerdicheit der capittelheren to Münster, begerende, ifft jemant sik wolde stellen entjegen rechtuerdige handele unde sake koningliker maiesteth, id weren geistlike iffte werlike heren, dat se ensodant na vormoge willen wedderstån, wo werdigen prelaten van der manschup des stichtes Munster medewillen togehört. In antwerde geuen dem oratör de prelaten, in rechtuerdigen saken nicht entjegen to wesende unde in nenen dingen umbillich solen vunden werden, sundern willen stan vor se mit hantstreckinge zunder jenigerleie argelist jemandes beuesteden alle articule vullen togen. Irhoff koninglike maiesteth orator syn vornement an, in wodaner forme de eddele her Hinrik van Swartzeborch bisschup to Munster sik in vorbolgen herten an-nåm vörweserschup der van Breme unde grewinnen in Ostfreslande ok der stede Lubeke, Hamborch mit eren gewanten de

tiit sines leuendes, anhalinge dede der herschup Oldenborch als Harpstede unde Westerborch mit mer andern vesten in den groten schaden dede entjegen de eruen Oldenborch unde Delmenhorst sunder entsegginge junckhern Didericks kindere unde eren eruen, so dat de bisschup wedder ere mit behendicheit in-nâm de Westerborch unde Harpstede; der veste ingenamen be-grêp he eynen dach mit etliken heren der eruen Oldenborch unde makeden na inholde notulen unde segelden breuen darup vorsegelt vasten vreden sunder jenniges behelps geistlikes effte werlikes indragent jummer unuorbraken to holdende. In der tiit des bestemmeden vreden quam ouerst bisschup Hinrik upth nye unde mit list anhalde dat wickbelde Delmenhorst, dat sloth Delmenhorst to sik nam bauen jennige muntlike effte schriftlike entsegginge der rechten eruen junckhern Diderikes kinder kindere. Des de orator dar vulmechtich stunt unde wedder eschede de slote, gudere mit aller bequemeicheit van deme capittel to Munster, de se mit unrechte ghewunnen hadden, ouertogeuende koninkliker maiesteth unde den eruen des vrigen huses Oldenborch, nach deme ere here sulke slote mit aller umbillicheit angehalet hefft, ock nochtodonde eren vrigen togesachten louen unde hantstreckinge, wo de prelaten to Münster vor Gode im lesten gherichte unde hiir up erden willen bekant syn. Furder alsulke irbedinge alles guden ergnant unde de weddereschinge dorch koninglike maiesteth oratorem van deme capittel to Munster irschenen vulborde, confirmerde unde inginck her Conrad tho Ossenbrugge bisschup unde der kerken Munster administrator mit siner egenen hantschrift aldus ludende: wes de bisschup koningliker werden mit liue unde gude kan to denste wesen, wil he stede danckberlich, uprichtich, furstlik als syneme leuen ome vinden laten; de hantschrift mit sineme signetes ringe mit angeborn wapene up den breff dede drucken unde des bisschups capellan her Johan mit der wenne uppeme koppe mit siner hant de upschrift an koninglike maiestet betuget. Schût deme so nicht ergemelter handelinge, koninglike werde mit sinen heren unde frunden dar to wil irdacht sin ensodant mit geistliker unde wertliker richtinge edder, wodaner wise siner koningliken maiesteth euenkumpt, de slote wedder int besith to krigende uth der weldigen henden, dar de nu entholden werden. Uppe welkere alle her Wulff Boysß van my notario was begerende darup to makende eyn edder mêre instrumente, so vele men der behouede. Desse dinge sint geschên binnen Munster in der

domkerken am jare, der indictien, dage, månte unde pawesdomes, so vorscreuen is, in jegenwardicheit der werdigen heren ern Hermen van Langen, Rotkert Dubben, Philipps van Buren, Hinrik Schenckel unde Wildebrand Stål, tughe to dessen dingen gheesschet.

Unde ick Hinricus Hestebergh clerick Myndessches gestichtes, van keyserliker gewalt apembaer scriuer offte notarius, wente ick alle erbestemmede dingk mydt sampt den erben. tugen hebbe angeßen unnd angehoret, hebbe ick dyt jegenwardige instrument, dorch eynen anderen gescreuen, undergeschreuen unnde in desse forme ghebracht, myt mynen wontliken namen, tonamen unnd teken getekent.

Perg. med Notarmærke. Kongens Arkiv (RA. Oldenburg, Perg.).
LDipl. [10373

Maj 12. In deme namen des heren amen. Der 8. indictien [*osv. som 10373; læs dog: orator in jegenwardicheit des rades der stadt Munster, begherende - wo ersamen vorsichtigen der stadt Munster togeborth - orator de radt, in - herten vorweserschup der van Bremen unde - van deme rade to Munster - wo de radt to Munster - maiesteth orator van deme rade to - de handtschrifft myt - her Vulff - indtil:]* gescheen uppe der radtkamer bynnen der stadt Munster ame jare, der indictien, daghe, maente unde pawesdompte, so vorgeschreuen is, in jegenwardicheit der ersamen herenn Wilbrant Poleners, Johan van der Tynnen, Euerwin Droste unde mester Diderick secretare, tughe to dessen dynghen gheesschet.

Unde ick Hinricus Hestebergh clerick Myndessches sthichtes, van keyserliker gewalt [*osv. som 10373, helt ud*].

Perg. med Notarmærke. Kongens Arkiv (RA. Oldenburg, Perg.).
[10374

— In deme namen des heren amen. Der 8. indictien [*osv. som 10373; læs dog: er Vulff - capittelherenn to Osenbrugge, begerende - werdigenn prelaten togehört - indtil:]* in wodaner forme zeliger bisschupp. Conradt in sinenn leuende eynen scheyt unde fruntschupp bestempede twisschen dem bisschupp to Munster unde administrator to Bremen up eyne syde unde heren Gherde tho Oldenborch grauen up der ander syde na lude eyner notule unde zegelde breue daruppe gemaket, so na deme scheyde 5 jar vorlopen weren, solde bisschupp Hinrick van Swassenborch Harpstede ouerantwerden in hende der heren bisschuppe tho Osenbrugge unde werden samptlick edder erer eyn sust deme

capittel anhalinge dede van koningklike maiesteth wegen, dat se eren heren bisschupp myt ernste darto holden solden als eyn bisschupp to Oßenbrugge unde nicht tho Munster na inholde segel unde breue dat sloth Harpstede ouer tho antwordende in hende der rechten eruen des vrigenuß Oldenborch. Schuth deme so nicht ergemelter handelinge, koningklike werde myt sinen heren unde frunden darto wil erdacht syn ensodant myt geystliker unde wertliker richtinge edde, wodaner wiße syner koningklike maiesteth euen kumpt, de slote wedder in besith tho krigende uth der weldighen henden, dar de nu entholden werden. Uppe welkerer alle her Vulff Boysß van my notario was begherende daruppe to makende eyn edder mehre instrument, so vele men der behouede. Desse dinghe synt ghescheen in der gherffkamer des domes to Osenbrugge ame jare, der indictien, dage, maente unde paweßdompte, so vorgeschreuen is, in jegenwardicheit der ersamen heren ere Lamberth van Suetla, Friderick Schencking, Otto Vos, Johan van Karssenbroke, Johan van Leder, Borchart Kobringk, tugen tho dessen dynghen gheeschet.

Unde ick Hinricus Hestebergh, clerick Myndessches sthichtes, van keyserliker gewalt [*osv. som 10373, helt ud*].

Perg. med Notarmærke. Kongens Arkiv (RA. Oldenburg, Perg.).
LDipl. [10375]

Maj 12. In deme namen des heren amen. Der 8. indictien [*osv. som 10373; læs dog: er Vulff - capittelheren des domes unde borgermester der stad Bremen, begerende - prelaten unde heren togehört; deme oratori in antworde geuen, in - entjegen to synde, in - indtil:*] stan vor se beuesteder articule. Koningklike maiesteth orator begunde tho reppende, in wodaner forme zeliger bisschup Hinrick van Swassenborch sick annam vorweserschupp des stichtes unde stad Bremen unde der greuynnen in Ostfreslande, der stede Lubeke, Hamborch myt eren thogewanten entjegen de Oldenborgerß heren junckeren Diderikes kindere unde eren eruen ene veyde anhoff sunder jenyge entsegginge muntliker effte schriftliker vorwaringe, als sodaneme eddelen heren bisschup getemet hadde tho donde, wo wol juncker Diderickes kindere unde ere eruen deme bisschup unde stichte myt der stad Bremen nu hadden leyt gedan sust unbewust, van den eren myt weldiger hant gedrunge worden benomptlick de slote, guden unde veste Santborch, Altena, Westerborch unde Harpstede. Dusse veste so ingenamen de bisschupp myt sampt deme

stichte unde reden der stede Bremen unde Munster enen dach begrepen mydt etliken eruen juncker Diderickes kinderen; darup notule unde vorsegelde breue gemaket sindt, inhoudende, dat men na 5 jaren datum der breue Harpstede solde ouerantworden in hande der heren bisschupp to Osenbrugge unde Verden, de sodane slote den eruen irgnant solden in besit laten kamen, furder ludende, dat se malkanderen vasten freden holden wolden. In den bestempede vreden bisschup Hinrick als eyn procurator der irgemelten myt groter lyst myt den synen gewanten eyne veyde anhoff, wo vorher gescheen was, sunder jenyge vorwaringhe synes adels unde der ere an juncheren Diderikes kyndere unde ere eruen, so dat he innam dat wickbilde Delmenhorst, unde nenerwyße kunden tho wetende kryghenn, myt wat rechte edder worumme de van Swassenborch den eddelen vrigen heren unde eruen des vrienhuß Oldenborch sodane anhalinge myt den synen deden entjegen Godt unde alle billicheyt den eddelen stam beleden smaheynt unde alle qwadt furder, wes men bedencken kunde, deden unde anholden dat huße Delmenhorst unde so wo vorben. innamen in er besith. Des den juncheren Diderikes kindere unde eruen in sodaner wyße gewant syn, unde de heren bisschupp Bremen, Munster, Osenbrugge unde Verden gehandende tractate eren vorfaren unde seghelde breue gar ringe achten unde in weynigen dencken to holdende. Is itzundes irschenen koninglike maiesteth orator dorch ene thouorlathene credencie dar myt ernste koningkliker meninghe unde der eruen des vrien huß Oldenborch wedder esschede dat huß Delmenhorst, Harpstede mydt mer vesten, dat men de ansendes wedderumme ouerantworden solden konincklike maiesteth unde den eruen irgenant, des de stichte genoten unde stadt Bremen affhendich hebben gemaket, unde dat ze zegel unde breue noch don unde deme besitter bisschup to Munster myt harder hant anlangende synt, so wes dat stichte unde stat Bremen unde capittel unde stath Munster dorch notulen unde ere segele bevestet hebben to den eren in beyden parthen noch dohn willen, wo werdigen, erbaren, duchtigen, ersamen, vorsichtigen vor Gade an deme lesten gherichte unde hir up erden vor geistliken unde wertliken heren wol mach geboren. Schut deme so nicht ergemelter handelinge, koninglike werde myt sinen heren unde frunden dartho wil erdacht syn ensodant [*osv. som 10373; læs dog: her Vulff - indtil.*] gescheen tho Bremen ime dome up deme capittelhuße ame jare,

der indictien, daghe, maente unde pawesdompte, so vorgescruen is, in jegenwardicheit der werdigen unde ersamen heren ere Francisco Grambeke prawestes, Cordt Klencken deken unde Otten Dorringkloe domher der kerken to Bremen, mester Hinrick Sirenberch, Dannel van Buren unnde Borchert Vogeth borgermester der stadt Bremen, tugen darto geeschet.

Unde ick Hinricus Hestebergh clerick Myndessches sthichtes, van keyserliker gewolt [*osv. som 10373, helt ud*].

Perg. med Notarmærke. Kongens Arkiv (RA. Oldenburg, Perg.).
LDipl. [10376]

Maj 14. Niels Kindiig Herredsfoged i Skouby H., Hr. Tiel-løff Ericksß R., Henrick Brockenhwse i Sindergorde, Henric Perssøn i Swenstrop, Hans Huidt i Melby, Mattes Andersß i Æstherbølle, Per Baatze i Viigssløff. Onsd. efter Pinsedag paa Skouby H.s Ting begærede beskeden Md. Andhers Baatze i Vedby paa hæderlige og velbyrdige Mands Hr. Knud Bryskess Vegne en Stokkenævnd af 24 Dannemænd om Langesøes Gaard og Enemærke i Viigsløff S., hvilken han fik af disse Dannemænd: Per Batze, Tve Jenß i Viigsløff, Henrick Persß i Swenstrop, Hans Huidt i Melby, Mattes Andersß, Per Hansß i Æstherbølle, Palle Korre, Oluff Kindiigh i Vedby, Pallii Anderß i Morwdh, Claues Hanß i Tæberingh, Hans Henricksß i Sørwdh, Anders Smeyenß i Aagardhe, Hans Erickß, Hans Griis i Skowesgardæ, Ottæ Digen i Vøfflingh, Michel Dighen i Hemersløff, Mattes Jensß i Farstrop, Per Knudß i Aagardhe, Jens Bondhe i Syndherse, Per Griis *ibid.*, Anders Hansß i Farsbølle, Niels Matß i Madrophe, Søffuerin Mølleræ i Marckgardz Mølle og Pouell Olusß i Otthense; disse vidnede, og er dem vitterligt, at Langesøes Gaard og Enemærke havde Hr. Hoghenskiildh og Fru Citzelle og siden deres »efftherkommæ« ukært til den Dag for et frit Enemærke; er der nogen gamle Breve derpaa, der vidnede de intet om; og vidnede de, at Hr. Bernth Skinckell R. havde forskrevne Enemærke ukært i sin Tid. Med vore Indsegl.

Perg. med [7] Segl: 1. Ubetydeligt Brudst. (? Senere til) Ejler Bryskes Arkiv; ^a1629 leveret Hans Markdanner^a; endnu senere ejet af Klevenfeldt^b (RA.). [10377]

a—a) Saaledes ifølge Paaskrift bagpaa. b) RA. Reg. 60 S. 126.

Maj 18. Menige Almue i Rannirssloff S. Sønd. efter Pinsedag gav beskeden Md. Olaf Bentsß i Etinbirga og Bent Persß hans Fader sstds. den Eng og Ejedel, som ligger i Klixtorppa Mark norden Ornabek, som Olaff havde paakæret tilforn og

Hans Hansß Hr. Hinric Krvmedigis Foged havde svaret for samme Eng[!]; da blev Hans Hansß og Olaff Bentsß saa forligte paa vor Sognestævne: Olaff Bentsß gav sin Ejedel til s. Knus Kirke i Øby, som ligger til Ringssta Kloster, til evig Tid. Vi beder hæderlige og velbyrdige Mænd Anders Nielsß¹ paa Skvtarp og Issak Trvetsß² og Hr. Hans i Hadissloff og Per Dyn ibid., at de trykker deres Indsegl for dette Brev. Givet i Ran-nirssløff Aar og Dag, som forskrevet staar.

Papir med 4 Segl ell. Rester af Segl paatrykte forneden: 1. Exvii 10 (Baden); 2. M 38; 3-4. Utydelige. Henrik Krummediges Arkiv (D; RA.).
[10378]

Maj 19. Niels¹ Biskop i Borglum. Kong Hans har undt os og vore Arvinger til Mageskifte eller »magelagh« 2 Gaarde i Wændsøssel i Kær H. i Swlsted S. i Wonxorp, og derfor skøder vi fra os og vore Arvinger til Kong Hans 2 Gaarde i Lyndholm i Swndby S. i Wændsøssel (Siwren Mickilß, 2 Pd. Korn; Lass Nielß, 1½ Pd. Korn med alle andre Beder og Smaaredsler), hvilke vi købte af Mattes Jonß i Tostelundh. Desligeste har hans Naade tilladt, at vi maatte gøre Mageskifte med hans Naades Bonde Lass Nielß i Wonxorp for den Bondegaard, han i boede der; derfor har vi givet L. N. 2 Gaarde i Wadum By i Kær H., som de Breve udviser, vi har af ham og han af os. Afvindes forskrevne Gods hans Naade eller Bonden, tilbinder vi os at vederlægge hans Naade eller Bonden med saa gode Gaarde saa vel »beleglige« inden 6 Uger derefter. Medb. af andre gode Mænd Hr. Prydbjørn Podebusk², Hr. Moghens Gye³ RR., Jacob Anderß⁴ og Eyler Stygge⁵. Givet i Køpinhaffn Mand. efter dnicam. trinitatis.

Perg. med 5 Segl: 1. G. 621; 2. Dxxx 11; 3. Exix 28; 4. Civ 24 (Bjørn); 5. Lxxiii 52 (Rosenkrantz). Kongens Arkiv; *ÆA. V. 28* (RA. C 6, Adkomstbr. Landgods Nørrejyll.). LDipl. Trykt (ikke helt fuldstændig og mindre nøjagtig): *Chr. Petresch Christensen, Nørresundbys Hist. indtil 1701 S. 19.*
[10379]

— Ærkebisp Birgerus stadfæster Statuter for Præstegildet i Lund, som dette selv har affattet.

[A. Orig. Lunds Præstegildes Arkiv.] Aa. Afskr. af Præsten i Lund P. Sonnberg († 1778): Lunds Sodalitium majus's Arkiv, Bindet: »Sodalitii majoris handlinger« S. 212 (Lunds LA.). Herefter: *Nyrop, Gilde- og Lavsskraaer I. 475; Weibull, Dipl. dioec. Lund. VI. 177.* — Aaa. Afskr. fra 18. Aarh. (mon efter Aa?): Lunds UB., Haandskr. H c Fol. 170, III Bl. 10 a. — Ab. Afskr. fra 18. Aarh.: Stockholms Kgl. Bibl., Engeströmska saml. B VIII. 2. 61 (jfr. *Weibull, anf. St. S. 184*).
[10380]

Maj 19. Jeg Anne Corfitzdaather til Huedholm, Erich Hardenbiers Efterleverske, har paa mine Børns Vegne og med mine Børns Værges Samtykke gjort et Mageskifte med velbyrdig Md. Ebbe Strangesønn til Nørreholm og med hans Hustru Fru Christine Clausdotter. Da skøder jeg til E. S. og hans Hustru dette mit Gods i Nørrejutlandt: den sjette Part i alt Kiellekier Gods; Siidenn Kiellekier (Per Attzersønn og Jep Persønn, 1 Td. Smør); 1 Gaard i Fafnyngæ^a (Seuren Lasßen, ¹/₂ Td. Smør); 1 Gaard ibid. (Per Hansønn, 1 Ørte Rug, 1 Ørte Byg og 1 Pd. Smør); 1 Gaard ibid. (Seurenn Erichsønn, 1 Ørte Rug, 1 Ørte Byg og 1 Ørte Havre); Kiernebøllig (Esgi Nielsøn, 1 Ørte Rug, 1 Ørte Byg, 1 Ørte Havre og 1 Pd. Smør); Wyngstedt Mølle (18 Pd. Mel og 20 »spæg ørrith«); 1 Eng uden for Weyle, som kaldes Roods kier (17 Mk. Penge). Derimod har E. S. paa sin Hustrus Vegne udlagt mig disse Gaarde i Fyen: 1 Gaard i Espee (Jep Suendtsøn, 1 Ørte Byg, 1 Skp. Smør og 1 Skill. Grot); 1 Gaard i Browby (Jørenn Persøn, 1 Pd. Byg, 1 Skp. Smør og 1 Skill. Grot); 1 Gaard sstds. (Metthæ Jenssøn, 1 Pd. Byg, 1 Skp. Smør, og 1 Skill. Grot). Afvindes forskrevne Gods i Nørrejutlandt E. S. eller hans Hustru, bepligter jeg mig at vederlægge saa godt Gods inden 6 Uger derefter. Medb. af hæderlige og velbyrdige Mænd Hr. Thielluff Ericson til Rudgaardt R., Eyller Bryske til Dallundth, Karl Bryske til Flinthholm, Pallig Andersønn til Huerring og Anders Ebbesøn til Wordtbyrck. Givet paa Hagenskowff Mand. efter Trefoldigheds Søndag.

[^bPerg. med hele hængende Indsegl.^b Ebbe Strangessøn Strangesens Arkiv.] Optaget i Stadfæstelse 1538 Juni 25 (altera die Joannis bapt.) af Kongen (∴ Rigskansleren), givet Fru Christine, Karl Bryskes Efterleverske. Perg. [med 1 Segl]. Carl Bryskes Enkes Arkiv (RA.). — Udtog af Stadfæstelsen: RA. Rigens Forfølgningsbog 1536-43 Bl. 83 a. [10381

a) Formentlig Skrivfejl for: Rafnyngæ. b—b) Saaledes Stadfæstelsen.

Maj 21. Grev Johan af Oldenborch tilskriver Kongen angaaende Delmenhorst, der forholdes Kongen, og hvorom Kongen har skrevet til Bisen af Munster og Bremerne.

Papir med 1 endnu overklæbet, brevlukkende Segl. Kongens Arkiv (RA. Oldenburg, Perg.!). *Missiver II. 202.* [10382

— Præsten Håkon Olson lejer Helliggejsthusets Gaard i Lund af Kirkens Degnedømme.

[Orig. Lunde Kapitels Arkiv.] Udtog: Specifikation, Lunde Domkirke Nr. 405 A. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. VI. 184.* [10383

— Jeg Hemming Walkenndorff¹ a. w. sælger og skøder med min Husfrues Anne Oxessdotthers Samtykke til ærlig og

velbyrdig Svend Johann Oxæ en min Gaard i Ellistrop i Sønderhalland (Beynt Pederss, 6 Pd. Smør), og kendes jeg mig at have oppebaaret Fyldest for forskrevne Gaard. Afvindes Gaarden ham, tilbinder jeg mig at vederlægge ham med saa god en Gaard paa Rente og saa vel »beleglig« inden 6 Uger derefter. Medb. af mine Brødre Mester Erick Walkendorff² Provst i Roskylle, Knud Walkendorff³ Kannik sstds. og Jehan Walkendorff og hæderlige og fornumstig Svend Cristiern Perss Kannik i Lund. Givet paa Helsingborg Onsd. efter Trefoldigheds Søndag.

Perg. med 5 Segl: 1. Dxliv 9; 2. Skjold med Valkendorf-Vaaben, hvorover Bogstaverne E W (jfr. G. 323); 3. Dxliv 11; 4. Skjold med Valkendorf-Vaaben; 5. G. 82. Johan Johanssøn Oxes Arkiv; ^apaa Langebeks Tid i Rentekammerarkivet^a; ^b1851 af Indenrigsministeriet afgivet til Gehejmearkivet^b (RA. Gisselfeldt Godsarkiv). LDipl. [10384

^{a-a}) Saaledes LDipl. ^{b-b}) RA. Reg. 86 S. 19: jfr. Aarsberetn. fra Geheimearch. I S. XXXIX.

Maj 21. Hans Konge¹. Onsd. Guds Legems Aften for os paa vort Retterting paa Raadhuset i Køpenhaffn i vor egen Nærværelse, nærværende Hr. Henrick Krwmedige R., Palli Anderss, Niels Hack, Jacob Anderss, Henrick Ogesss, Torbern Bille vore Mænd og Raad, Eyler Bryske og Per Lycke vore Embedsmænd paa Lundeness og Worbergh, var Cristen Skram og havde hid stævnet med vor egen Stævning Jørgen Vrnæ vor Landsdommer i Fyen og hans Søskende og Medarvinger, Mester Hans Vrnæs Arvinger, som Provst var i Othens, om nogle Gaarde i Nerdw og i Ryslinge og frembar 2 Breve, som Mester H. V. har udgivet og beseget, det ene lydende, at han har opladt sin Svoger Cristen Skram paa sin Husfrues Fru Anne Knudsdatters Vegne det Gods i Nerdw og Ryslinge, som han i Pant havde af Hr. Per Howenskyldz Arvinger, og har antvordet ham Pantebrev og Ejendomsbrev, derpaa gjorde er, det andet Brev lydende, at han kendes sig at have fornævnte Gods i et Laan og »magh« sin Tid af Cristen Skram og gøre ham der aarlig Fyldest af og tilbinder sig at fri ham Godset. Og kærede C. S., at J. V. og hans Medarvinger gør ham Hinder paa Godset, og maa det ej nyde efter forskrevne Breves Lydelse. Dertil svarede Jørgen Vrnæ, Jahan Vrnæ og Tetz Jenß, som mødte var, at deres Broder Mester H. V. havde selv Godset i Værge og opbar aarlig Landgilde deraf, saa længe han levede, og den Tid han død var, annammede de og deres Medarvinger det Gods med andet hans Gods, han lod efter sig, og sagde, at de ej vidste, at han havde givet C. S. det Brev, at han kendtes sig at have Godset

i Laan af ham, og hørte det Brev aldrig før nu og mente, at det ej skulde være saa retfærdigt, at dem burde det at undgælde. Om hvilken Sag de gav dem i Rette paa baade Sider. Der var saa paa sagt for Rette, at C. S. bør Godset at nyde efter de Breves Lydelse, han for os i Rette lagde, saa længe Jørgen Vrnæ eller hans Medarvinger kan »rygghe« det »kyndelse breff«, Mester H. V. har givet C. S., at han kendes sig at have det Gods i Laan af ham. Datum ut supra nostro sub sig. ad causas, teste Georgio Marswin nostro justiciario.

Perg. med 1 Segl: K. 80. Christiern Skrams Arkiv; ^ai N. M. Petersens Tid ejet af Museet for nord. Oldsager^a (RA.). LDipl. (*Reg.* *9040.)
a—a) Saaledes LDipl. [10385]

Maj 23. Hans Konge¹. Fred. efter Guds Legems Dag for os paa vort Retterting i Køpenhaffn, nærværende Henrich Ageß vor Mand og Raad, Herlagh Schauē, Jørghen Vrnæ, Gregers Jeipß, Biørn Anderß, Mattes Laurensß, Otte Clauß og Hans Knudß i Jonstorp, var Oluff Grubbe i Sandby med nogle aabne beseglede Breve paa noget Gods, han har forfulgt til Laas, og frembar et Brev, som Ingemer Grubbe har udgivet og beseglet, lydende, at han har solgt og skødet til O. G. 2 sine Gaarde i Grimstorp i Ølstede S. i Strø H. (Oluff Anderß og Hans Olß, hver 1 Pd. Rug, 1 Pd. Byg og 2 Skill. Grot med »annen bedhe«); derefter vort Stadfæstelsesbrev og 4 vore Dombreve, det 4. skrevet paa Pergament med hængende Indsegl, hvert Dombrev paa 6 Uger, og vor almindelige Stævning paa 6 Uger og 1 Aar over alt Danmarck og derefter 6 »wger« Overhørelse over alt Danmarck, hvilke Breve alle til Tinge læste er og forfulgte ved alle deres Tider og Datis, og derimod er ingen Breve tagne af os. Thi tildømmer vi O. G. Gaardene, forbydende alle ham derpaa at hindre, og sætter vi den Sag evindeligt Tielse paa. Datum ut supra nostro ad causas sub sig., teste Georgio Marswin justiciario nostro.

Perg. med 1 Segl: K. 80. Oluf Grubbes Arkiv (RA.). LDipl. [10386]

Maj 24. *Reg.* *9041. Perg. med [16] Segl: 2. G. 621; 3. G. 741; 4. G. 683; 5. G. 824(?); 6. Lxx 28; 7. Lxxii 15 (Banner); 8. Dxxx 11; 11. Llxviii 16 (Sparre); 14. Civ 24 (Bjørn); 15. Skjold med Bille-Vaaben, hvorover Bogstaverne T.B; 16. Liv 13 (Bild). Kongens Arkiv (RA. Hansestæderne, Perg.). *Behrmann, Chr. II.s Hist. II. 16; Hanserecesse 1477-1530 V. 136.*

[10387]

— Hans Konge¹. Lørd. før Vrbani Dag for os paa vort Retterting paa Raadhuset i Køpenhaffn i vor egen Nærværelse,

nærværende Hr. Johan Jeipß, Hr. Niels Stigge, Hr. Niels Clausß, Hr. Niels Friiss, Hr. Jenss Andersß Biskopper i Sieland, Børglom, Aarss, Viborgh og Othens, Hr. Prebiørn Podbusk, Hr. Maghens Gøye RR., Palli Andersß, Hans Bille, Torbern Bylle og Henrick Ageß vore Mænd og Raad med flere, var Hr. Yuer Munck Biskop i Rype og Thameß Yuerß om Trætte, dem mellem var om Troieborgh Slot, Slotslov og noget Gods, som Thomess Yuerß havde paa samme Slot. Da tillod Biskop Yuer for vor og forskrevne vort Raads Bøn Skyld, at saa »vorde« talet til et godt Minde, at alle Sager, som dem mellem været har til denne Dag, skal aldeles være aftalede. Og dermed antvordede Thomess Yuerß fornævnte værdige Fader Slotsloven igen for os, og skal Thomess Yuerß gøre »ydingen« fuldt paa samme Slot, og hvis der er fortæret siden Paaske, skal være i fornævnte »ydingh«, og det Gods, Thomess derover har paa samme Slot, skal han igen have. Datum ut supra nostro ad causas sub sig., teste Georgio Marswin justiciario nostro.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 80. Ribe Bisps Arkiv (RA.). LDipl. [10388

Maj 26. Vedder Scroder herdesfaget in Tunder herde, Jens Petersß², Knuth Jensß³ unde Peter Jensß⁴ sandtman ibid. Ame mandage infra oct. corporis Cristi was up Tunder herde dingk van der erbaren vor Annen, Eggert Gorsß wedewen, wegen de ersame Nis Cristernsß, vor Annen knecht, unde bath umme ene tuchnisse der twyger tage unde veltschedinge haluen, als de sandtlude in Lu herde twyge bynnen 5 weken up ener stede tuschen des heren abbetes to Lumeklostere unde vor Annen veltmarken geswaren hadden. Dar seden bynnen 4 dingestocken de duchtige Peter Rantzouen unde Bundi to Trostede, dat en wytlick were, unde hadden auer weßen, dat de sandtluden in Lu herde hadden bynnen 5 weken up ener stede tuschenn des heren abbetes unde vor Annen veltmarken twyge toch dân unde swaren, unde dat erste thoch deden se ame donredage na deme sondage quasi modo geniti, unde dat ander deden de sandtlude strax dar na des dinxtedages vor pynxteren desses jares; unde er de sandtlude dat ander toch deden, unde er se swaren, dede vor Anne clage darup, dat de sandtlude bynnen 5 weken 2 toch deden up ener stede, unde leth sich beduncken, dat er der wegen grot unrecht schege, unde schot sick do vor heren Johan konyngk unde heren hertogk Frederick unde vor der beyden heren rikes radt unde wysen reden unde leth sick vorder be-

duncken, dat enes herdeß sandflude up ener stede bynnen 5 weken nicht en mochten twyge toch don unde sweren. Up welker worde esschede Nis Cristernsß van vor Annen wegen eyn dingeßwinde, dat em gegunnet wordt van 8 herdesluden: Bundi Matsß, Hans Andersß, Per Bosß, Mattes Ingesß, Negels Gregersß, Esgi Andersß, Berteldt Jensß unde Mattes Hwas; welkere tugeden, dat se alle dingk wo vorscreuen sen unde horet hadden. Unsen ingesegelen. Gegeuen unde screuen *etc.*

Papir med 4 Segl paatrykte forned: 1. Bomærke; 2. I Sigilfeltet en Spydod(?); 3. Bomærke; 4. I Sigilfeltet en ubestemmelig Figur. Solvig Godsarkiv (NLA. Viborg Landstings Arkiv, Breve og irettelagte Dokumenter 1477-1600 Nr. 76). [10389]

Maj 27. Andhers Jesß¹ Herredsfoged i Høthers H., Hans Nielsß Lensmand paa Troyburgh, Hr. Henrick Steen² Sognepræst til Emerløff Kirke og Hans Persß Foged i Byspgardh. Tingdag efter Vrbani Dag til Tinge fik en beskeden Dannekvinde Kristhen Eskeels et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Thamis Nisß, Morthen Powelsß, Nis Ebbesß, Bonnick Ffarsß, Jahan Andhersß, Per Jensß, Lawrens Hansß og Jøren Matsß; hvilke vidnede, at de havde set og hørt samme Dag, 12 Herredsbønder inden 4 Stokke funde Kristhen Eskils til den Fiskegaard^a at bruge efter hendes Breve, som Per Jahansß og hun havde Trætte om. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Papir med 2 Segl paatrykte forned: 1. Bomærke; 2. G. 945* (Henrick Steen). Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 353* (RA.). [10390]
a) Paaskrift fra 17. Aarh.: i Emmerlef.

— Hans Ertman lejer en Gaard i Malmø af s. Jørgens Hospital uden for Lundh.

Perg. [med 3 Segl]. Lunds St. Jørgens Hospitals Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. VI. 185.* [10391]

— Jeg Anders Bilde a. v., sælger og skøder til velbyrdig Md. Mattes Ericssß i Twreby en min Gaard i Ramßø H. i Ølsæ S. i Salby tanppæ[?]^a (Knwdh Jeppsß, 3 Pd. Byg med andre Beder), og kendes jeg mig derfor at have oppebaaret 200 Mk. danskæ Penge, som en god Mand kan en anden fuldt med gøre. Skal og M. E. have fuld Magt over Bonden, paa Bole boer, og hans Børn. Item skal jeg have fuld Magt Gaarden igen at købe for de 200 Mk. og da give M. E. Advarsel om s. Hans Dag Midsommer og saa annamme Gaarden Morthens Dag dernæst. Medb. af flere gode Mænd Hans Bilde paa Skiollenes, Torbern Bilde paa Wordingburg og Oluff Daa paa Raffnsturp. Givet [i] Køffnehaffn Tirsd. efter hellig Legems Dag.

Perg. [med 4 Segl]; gennemskaaret. Senere tilbagegivet til Anders Billes Arkiv (RA. Mads Erikssøn Bølles Arkiv). LDipl. [10392]

a) Det sidste Ord tilskrevet over Linien med en anden Haand; formentlig Salbytorp.

Maj 27. Kongen kvitterer Henrich Krwm[m]jedyke for 9800 Mk. af Købesummen for Walden.

Papir med 1 endnu overklæbet Segl paatrykt Bagsiden: K. 88. Henrik Krummediges Arkiv (C 1; RA.). *Dipl. Norv. XVIII. 192.* [10393]

— *Reg. *9042.* [Orig. Jørgen Ruds Enkes Arkiv.] Kopi fra 16. Aarh.: RA. Danske Kanc., Chr. III.s Lensbog, Vendelbo og Aarhus Stifter. Her-
 efter: *Danske Mag. 4. R. IV. 225*, jfr. *Danske Kancellireg. 1535-1550 S. V.*
 — Kopi fra 2. Halvdel af 16. Aarh.: RA. Reg. o. a. L. 4 Bl. 394 b. — Udtog
 fra c. 1600: RA. Reg. o. a. L. 1 Bl. 69 a. [10394]

Maj 28? Detleuus Poggewysch episcopus Sleßuicensis, iudex et executor ac commissarius a Dn. Raimundo tituli sancte Marie nove presbitero cardinali Gurcensi, ad Germaniam, Daciam, Sueciam, Norwegiam, Frisiam etc. apostolice sedis de latere legato, ad infrascripta subdelegatus. Noveritis, nobis per prefatum Dn. cardinalem litteras auctoritatem in gradibus consangvinitatis et affinitatis inter in matrimonio constitutos dispensandi continentes datas, quas cum ea, qua decuit, reverencia, omni suspicione carentes, sigillo oblongo cordula more cardinalium appenso recepimus huiusmodi sub tenore: 9833. Post quarum litterarum receptionem nobis pro parte discretorum Detleff Stuke et eius contoralis Wobbe in parrochia Stapel nostre diocesis morancium et pauperum in quarto consangvinitatis gradu attinencium fuit oblata peticio, quatenus in vim indulti preinserti de dicto quarto consangvinitatis gradu dispensare et illos cohibitare[!] permittere dignaremur. Nos igitur ex commissione nobis facta, examinatis circumstanciis et docti de paupertate eorumdem, cum eisdem super dicti quarti consangvinitatis gradus impedimento, et ut in matrimonio perseverare possint, auctoritate apostolica nobis in hac parte facta dispensamus prolemque susceptam legitimam decernentes. Has litteras seu publicum instrumentum per notarium infrascriptum subscribi nostrique sigilli iussimus appensione communiri. Datum in arce nostra episcopali Suauesteden indictione 8., die vero sabbati 28. maii^a, pontificatus Dn. Julii pape secundi anno 2., presentibus discretis viris magistro Andrea Frederici canonico Sleßuicensi et Hermannno Reman Hildesemensis diocesis clerico, testibus ad premissa vocatis.

Et ego Johannes Theoderici clericus Sleſuicensis diocesis, imperiali auctoritate notarius, quia omnibus, dum sic, ut premititur, fierent, interfui eaque in notam sumpsi, ex qua hoc instrumentum confeci et in hanc formam redegi, quam signo et nomine meis solitis cum Dn. episcopi et commissarii sigilli appensione 'signavi.

Perg. med Notarmærke [og 1 Segl]. Kongens Arkiv (RA. Div. Pergamentsbr. vedr. Hertugdømm.). [10395]

a) Den 28. Maj faldt i 1505 paa en Onsdag.

Maj 29. Hanss Konge. Torsd. efter Vr bani Dag for os paa vort Retterting i Kobnehaffn var Doktor Karll Egen med et Pergamentsbrev vel færdigt i Skrift og Indsegl, lydende: 9600. Datum ut supra nostro sub sig. ad causas, teste Georgio Marswin justiciario nostro.

Papir med utydelige Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden. Kongens Arkiv (RA. Sverige, Perg.!). LDipl. 1502 Maj 6. (*Reg. *9043.*) [10396]

— Domino confessori ceterisque dominis ac fratribus conventus s. Birgitte in Mariebo Deo beatoque Francisco devotis frater Laurentius Johannis ordinis fratrum minorum de observantia provincie Dacie vicarius. Pius affectus, quem ad fratres nostros geritis, requirit, ut quia in temporalibus non possum vicem vestre charitati rependere, in spiritualibus, quantum michi suppetit, vobis recompensare cupio. Quapropter vos ad confraternitatem nostram et ad universa fratrum nostrorum suffragia recipio in vita et in morte, plenam vobis participationem omnium carismatum ac spiritualium bonorum videl. missarum, divinorum officiorum, orationum devotarum, predicationum, lectionum, vigiliarum, jejuniorum, abstinentiarum, disciplinarum ceterorumque laborum ac bonorum spiritualium vobis conferendo, que per fratres michi commissos fieri dederit Jhesus Christus, ut augmentum gratie et mereamini eterne vite premia possidere, superaddens, ut cum obitus vester, quem Deus in longum producere dignetur, nostris fratribus fuerit intimatus, idem officium fiet pro vobis, quod pro benefactoribus nostris specialibus ac confraternitatem nostram habentibus fieri est consuetum. Sig. prefati officii mei. Datum in octava corporis Christi.

[Orig. Maribo Kl. Arkiv; *ÆA. III. 285*; «senere i »musæo Jani Rosæcrantzii« a.] Afskr. af Arne Magnusson: Bartholin K 208 (jfr. 200). LDipl.

a—a) Saaledes Afskriften.

[10397]

— Vi Hans Konge tillader, at Fru Byrigitte, Hr. Erick Otzsß Efterleverske af Swerighe, maa herefter lade fiske i »salte Bøen«

for hendes Gaard Vatzstade gaard i Hallandh, som andre vore Undersaatter fisker og fiske lader i »saltesøen« for hendes Gaard. Forbydende alle og særdeles vore Fogeder og Embedsmænd hende herimod at hindre under vort Hyldest og Naade. Givet paa vort Slot Kopnehaffn octava corporis Cristi under vort Signet.

[Orig. Erik Ottesson Björnrams Enkes Arkiv.] Vidisse 1505 Juni 11.

[10398

Maj 30. Jeg Kerstinæ Ottesdotther, Ebbæ Andersens Efterleverske i Kowffsbøel, har opladet til Løsen velbyrdig Svend Jep Krwmpen Høvidsmand paa Kallø 2 Gaarde, som Oluff Friis min Broder i Pant havde af Hr. Laurens Albretsen, som mig til Arv faldt efter O. F., hvilke Gaarde ligger i Nørre H. i Ørwm S.: en Gaard i Dyrstrvp (Michel Smedh), den anden i Oolstrvp (Nis Andersen). Oplader jeg J. K. forskrevne 2 Gaarde og Pantebrevet, som jeg havde derpaa af Hr. L. A., og kendes jeg mig at have opbaaret fuld Værd for forskrevne Pant og Pantebrev af J. K. Medb. af flere[!] gode Mænd min Søn Knudh Ebbissen, Eller Ericens af Nackeby og Karl Bryskæ af Flyntholm. Datum Kowffsbøel Fred. for Erasmi Dag.

Perg. [med 4 søgl]; gennemskaaret. Senere ejet af Klevenfeldt^a (RA. Privatark., Jacob Krumpen). [10399

^a) RA. Reg. 60 S. 127.

Juni 2 ell. Jan. 16. Hans Konge. Fru Birgitte, Hr. Erick Otzssß Efterleverske af Swerighe, har kæret for os, at mange djærves til at fare i hendes Skove og »enmercke« og dem forhugge til Upligt uden hendes Minde og sammeledes gør hende stort Hinder paa hendes rette Havn, som ligger for hendes Gaard i Halland. Thi forbyder vi alle noget at hugge eller hugge lade i hendes Skove eller »enmerck« uden hendes Minde og sammeledes hende eller hendes Ombud Hinder at gøre paa forskrevne hendes Havn. Givet paa vort Slot Kopnehaffn Marcelli pape^a Dag under vort Signet.

[Orig. Erik Ottesson Björnrams Enkes Arkiv.] Vidisse 1505 Juni 11. [10400

^a) Der kan her næppe være ment den sædvanlige Marcelli pape Dag, som er den 16. Jan.; thi Kongen var Jan. 14 paa Aabenraa (*SRD. VIII. 175*) og Jan. 28 paa Flensborg (*Dipl. Flensborg. II. 8*). Og da Brevet er vidimeret 1505 Juni 11, kan der af andre Marcellidage kun være Tale om Juni 2; men med den stemmer det ogsaa, at Kongen Maj 29 var paa København, hvor han netop udstedte et Brev til den samme Modtagerinde.

Juni 7. Arildh Jenssøn Landstingsskriver i Skone sætter en Sag mellem Niels Kortssøn Ærkedegn i Lunde Domkirke paa Helliggejsthus i Lundh's Vegne og Hr. Eskild Gøye om en Gaard i Grytinghe ind for Rigens Kansler.

Papir med utydelige Rester af 1 Segl paatrykt forneden. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Papir). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. VI. 186.* [10401

Juni 11. 10400; 10398. Steen Billæ¹ R. paa Lywngs gordh, Trwidh Axels² i Benseggæ, Anders Byngh i Toerwp VV. Barnabe Dag lod velbyrdige Kvinde Fru Beritte Tordzdotther, Hr. Erick Otzsßns Efterleverske i Swerige, læse tvende Kong Hansß Breve lydende, som disse forskrevne Vidisser indeholder. Vore Indsegl. Givet paa Lywngs gaard Aar, Dag og Sted, som forskrevet staar.

Papir med Rester af 3 Segl paatrykte forneden: 1. Lxx 28; 2. Lxi 8 (Saxtrup); 3. Skjold med Bing-Vaaben. Erik Ottesson Björnrams Enkes Arkiv (SvRA. Papir 1505 Jan. 16). [10402

Juni 14. Jeg Knut Wrne i Søgord a. w. sælger og skøder 1 Ørtug Byg, 1 Gaas, 2 Høns, som jeg har i den Gaard, som s. Canuti Kloster i Otthense i Værgen har, liggende paa Langheland i Skreffueløff S. og By, som Per Andersß i boer, med al anden Rettighed, som mig kan tilkomme i Gaarden, og til Hr. Frederici Alter i s. Kanuti Kloster i Otthens. Afvindes denne Ørtug Byg med sine »bedhe« Alteret, bepligter jeg mig at »forlegghe« Alteret med saa god en Ørtug Byg med sine »bedhe« inden 6 »wghedag«; og takker jeg for god Betaling. Medb. af flere Dannemænd Cristiern Mwle Borgemester i Othenss, Knwt Friis, Ywer Andersß Raadmænd ibid. og Mikil Persß Borger sstds. Datum sab. ante f. Viti et Modesti.

Perg. [med 5 Segl]. Odense St. Knuds Kl. Arkiv; *ÆA. V. 264?*; a i 18. Aarh. »i Rudkiøbing Præstes Giemme«^a; senere ejet af Klevenfeldt^b (RA.). [10403

a—a) Ny kgl. Saml. 4 to 729 S. 155; Thott 4 to 1421 S. 1081. b) RA. Reg. 60 S. 125.

Juni 17. Jeg Annæ Nielsdatter, Hans Griises Efterleverske, sælger og skøder til Hr. Jens Poelsen Prior i Andwortschou en min^a Gaard i Halleløf i Slawelse H. (Knud Jensen, 3 Pd. Korn, Rug og Byg, og 3 Skill. Grot med alle andre »bæde«), hvilken Gaard skal forskrevne Hr. Prior og Kloster straks Fuldmagt have at annamme for et fuldt Køb. Og kendes jeg mig at have oppebaaret Guld, Sølv og Penge efter min Nøje. Thi lader jeg ham og Kloster kvit for al ydermere Tiltale. Afvindes forskrevne Gaard forskrevne Hr. Prior eller Kloster, tilbinder jeg mig ud at lægge saa god en Gaard af Rente og »beleilighet« inden 6 Uger dernæst efterkommende. Jeg hænger mit Indsegl for dette Brev med ærlige og velbyrdige Mænds Indsegl: Hr. Hennynggh Griis Kannik i Roschildt, Hr. Niels Guneseñ R. af Møllegardh

min Fader, Herlof Skafue af Eschilstrop, Ollef Daa af Rafnstrop og Matz Erichsen af Twræby a. w. Givet i Antvortskou Botulphi Dag.

[A. Orig. Antvorskou Kl. Arkiv; *ÆA. IV. 99.*] Aa. Afskr. fra 18. Aarh., af Gram mærket: J. R.w.: LDipl. — Ab. Afskr. af Langebek: LDipl. [10404

a) Aa: »ny« (derover af Gram skrevet: »myn«); Ab: »nye«.

Juni 21. Jeg Knud Vrnæ i Siøgard har med min Husfrues Ingerd Axelsdotthers Samtykke gjort et »maglagh« med velbyrdig Md. Jørghen Marswin i Linduid i saa Maade, at han skal have en min Husfrues Gaard i Swynninge i Gudum H. (Jørghen Matß, 5 Ørte Byg, 1 Skp. Smør, 12 Skill., 1 Lam, 2 Gæs, 4 Høns), og derimod skal jeg og min Husfrue have af Jørghen Marswin 1 Gaard i Siøby (Anders Perß, 4 Ørte Byg, 1 Skill. Grot, 1 Skp. Smør, 1 Lam, 2 Gæs, 4 Høns), dog saa at jeg og min Husfrue skal selv aarlig nyde af den Gaard i Swynninge, hvis han mere skylder til Landgilde end den i Siøby, som er 1 Ørte Byg og 3 Skill., som det Brev udviser, Jørgen Marswin mig derpaa givet har. Medb. af velbyrdige Mænd Henningh Valkendroff² i Glorop, Jens Stigß³ i Verop og Otte Skinckell i Lammehawe. Datum Othens in pro[fe]sto decem milium militum.

Perg. med [4] Segl: 2. Dxliv 9; 3. Bxiii 16 (Ulfeldt). Jørgen Marsvins Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). LDipl. [10405

a) RA. Reg. 60 S. 234.

Juni 22. Jeg Knud Eskilsß¹ i Wenegarn R. Lagmand i Op-land har annammet 200 dansk Mk. af ærlig og velbyrdig Md. Hr. Niels Clauesß i Wig paa det Gods, »ther« jeg og min Hustru Kistine Erics daater har i Skaane, hvilket Gods hun har med sin gode Villie tilladt, at Hr. Niels Claueß skal til købe hver Marks Rente for 23 Mk. dansske til »ewerdelig« Eje. Beplygter jeg mig at hjemle ham forskrevne Gods. Naar Gud saa føjer, at Hr. Niels Claueß faar fornævnte Gods i Væрге, skal han fornøje mig, hvis som sig derpaa kan løbe efter det, som forskrevet staar. Medb. af ærlige og velbyrdige Mænd Hr. Sten Tursß² R., Joen Laurinß i Mæeløsse. Skrevet i Stockholm Sønd. før s. Hans Midsommer.

Perg. med [3] Segl: 1-2. Svenske. Niels Claussøn Sparres Arkiv (SvRA. Perg.). [10406

Juni 24. Hans Konge. For Troskab og villige Tjeneste, som Hendrich Niellßen og hans ægte Børn og »affkomme« os og

vort Rige Danmarch gøre skal, giver vi ham og hans ægte Børn og »affkomme« Frihed og Frelse, som andre Riddere og Svende har i Danmarch, med Skjold og Hjelm, som er 3 hvide Duer i et blaafelt med røde Næb og røde Ben og hver »dennem« forgyldte Ringe om Halsen og til Hjelmtegn paa Hjelmen en hvid Due med røde Ben og rødt Næb og en forgyldt Ring om Halsen, ligervis som i dette vort Brev malet stander, dog vort og Kronens fri Bondegods og Købstadgods uforkrænket. Thi forbyder vi *osv.* Givet paa vort Slot Calmer s. Hans baptisti Dag under vort Sekret.

Ad mandatum Dn. rigis proprium.

[Orig. Henrik Nielsøns Arkiv.] Afskr. fra c. 1650 (med Overskrift: »Duersz frihedtzbreff«, men uden Vaabentegning og uden Kilde): RA. Hist.-genealog. Ark. 4 to 16 Bl. 4 b. [10407

Juni 26. Jeg Anders Kood Borger i Suenborrig kendes mig med s. Byrritte Alters »verrie« i s. Nicolai Kirke *ibid.* skyldig at være beskeden Md. Claus Verckmester 24 Mk. danske Penninge, som i Fyn er gænge, for hvilke jeg pantsætter ham al den Rettighed og Ejendom, som jeg har i den Gaard i Skattergade østen op til s. Gertredz Gaard, som jeg i boer, som er i Hus og i Jorden, med saa Skel, at jeg skal selv sætte i og af, hvem mig lyster, og give deraf om Aaret 2 Mk. til Husleje, hvad heller forskrevne Gaard er bygt eller ubygt. Udkommer disse 2 Mk. ej redelig, som er 1 Mk. om Michels Dag og 1 Mk. om Paaske, skal Claus Verckmester have Fuldmagt i og af at sætte og oppebære Huslejen, saa længe det vorder ham afløst. Hvilken som først lyster, kynde »hin anden« Løsning med 2 Mænd til hans Brofjæl $\frac{1}{2}$ Aar tilforn, og Løsningsdagen om Paasken, og Huslejen følge saa vel det Aar som de andre Aar tilforn uden Afslag i Hovedsummen. Hvad Claus Verckmester bygger paa forskrevne Gaard, skal følge Hovedsummen efter 4 uvildige Mænds Sigelse, naar det igenløses. Item tilbinder jeg mig med s. Byrrite »alterverrie« at hjemle Claus forskrevne Hus og Jord i »noger maade, som jeg for^{ne} alters verries obne breff derpaa haffuer, lydinde, om meg nød« ad gaar, da skal jeg have at behjælpe mig med af forskrevne Alter; formaaede Alteret ikke at hjælpe mig, maatte jeg behjælpe mig anden Steds, hvor jeg kunde, med forskrevne Gaard. Jeg hænger mit Indsegl for dette Brev med flere Dannemænds Matz Mand Borgemester, Per Guldsmit, Nis Matz Raadmænd og Per Penno Borger *ibid.* Skrevet die Johannis et Pauli.

[Orig. Utvivlsomt senere tilbagegivet til Svendborg Nicolai Kirkes Arkiv (jfr. 9197); *ÆA. V. 1039.*] Afskr. af Provsten Hans Eskillsøn († 1587): FLA. Sunds Herreds Provstearkiv, Sunds Herreds Liber copiarum S. 5. LDipl. [10408]

Juni 27. *Reg. *9048.* [Perg.^a Københavns Kapitels Arkiv.] Afskr. af Jon Mortensen: Gl. kgl. Saml. Fol. 727, Bd. I, Læg a, 9. Bl. a. *Kbhvns Dipl. I. 253.* [10409]

a) Saaledes Afskriften.

Juli 1. *Reg. 5298*.* A. Latinsk Tekst: Perg. med [24] Segl: 2. Ærkebisp Gautes; 3. G. 180; 4. G. 622; 5. G. 741; 6. G. 683; 7. G. 824; 8. G. 533; 9. Bisp Carl af Hamar's; 10. Provst »Jonas« af Oslo's; 11. Lxxii 15; 12. Dxxx 11; 14. Fxxxi 16; 15. Lxvi 4; 16. Lxvi 6; 17. Exix 27; 19. Lxxix 14; 20. Civ 24 (Bjørn); 21. Lxx 33; 22. Skjold med Bille-Vaaben, hvorover Bogstaverne T B; 23. Liv 13 (Bild); 24. Llxviii 16 (Sparre). Kongens Arkiv (RA. Sverige, Perg.). *Rydberg III. 506; (Svaning,) Chronicon Joannis regis Bl. Ff 4 a; oversat paa Dansk: Hvitfeld VI. 214, Fol. 1053 L. 17 f. n.; anført med urigtigt Aar 1504: samme, Bispekrøn. Bl. Ee ii, Fol. 109 L. 7; anført: Magnus Matthiæ, Reg. Dan. series: Rørdam, Monum. 2. R. II. 180.* — Aa. Begyndelsen af den latinske Tekst (indtil *Rydberg III. 508 L. 12 f. n.* (c: Ericum Turonis incl.)) (dog med enkelte Afvigelser, saasom at Bisperne for største Delen anføres med deres Patronymika ell. Slægtsnavne). Afskr. paa Papir, skreven med en Haand, der formentlig er Ove Billes. Ove Billes Arkiv? (AM. VIII. 10). — B. Tysk Oversætt. Perg. med [24] Segl: 1. G. 32; 2-12. De samme Signeter og i samme Orden som under A; 13. Niels Henrikssøn (Gyldenløve)'s; 14-17, 19-24. De samme Signeter og i samme Orden som under A. Kongens Arkiv (RA. Sverige, Perg.). — Ba. Vidisse (af den tyske Oversætt.) 1567 Marts 12 af Johannes Albertius Biskop, Rothschildt Kapitel, Universitetet i Kopenhagen og Borgemestre og Raad sstds., givet Johann Friß og Peter Ochßen paa Kongens Vegne. Perg. med 4 Segl: 1-4. Samme Arkiv (RA. Sverige, Perg. 1567 Marts 12). [10410]

Juli 3. *Reg. *9050.* Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Kongens Arkiv (RA. T. K. U. A. Skotland A I). *Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 52; Missiver II. 204.* [10411]

— *Reg. 5300.* [A. Orig. Vindeby Kirkes Arkiv.] Aa. Afskr. af Arne Magnusson »ex originali, quod communicavit mag. Franciscus Thestrup pastor Nakschoviensis anno 1690«: Bartholin K 283. — Afskrifter heretter: Aaa. AM. Afskr. Pk. X (for Arne Magnusson); Aab. LDipl. — Ab. Afskr. af P. Lucoppidan: RA. Langebeks Saml. Pk. II, Topografiske Saml. Fyn (med Overskrift af Lucoppidan over det nærmest foregaaende Brev i Hæftet: »Lollandensia qvædam ex originalibus mihi a m. Francisco Thestrupio transmissis exscripta«). — Andre Afskrifter fra 18. Aarh.: Rostgaard 4to 107 (med Tilføjelse: »Originalen findes paa Stæden«; heretter: Ny kgl. Saml. 4to 837); Ny kgl. Saml. Fol. 409 S. 89 (af Jacob

Bircherod); LDipl. (af Gram betegnet: »Th. Br. Birch.«). — *Pontoppidan, Annales II. 728.* [10412

Juli 9. Jes Ericksß herdesfaget in Slux herde. Des mydwekens na Unser frouwen dage visitac. was up Slux herde dinge de duchtige Peter Rantzouw unde Hans Andersß to Nolde unnd wunden dat loch unnd laheuede, als de erbare vor Anne, Eggerth Gorsß wedewe, gedan hefft ame donredage na Viti dage latest vorgangen uppe 3 guder unnd ene tofft genomt Solberge tofft unnd ene wysche geheten Solberge wysche in Høste kerspel to Ósterhøsth, unnd seden, dat vor Anne hadde de gnanten guder, toffte unnd wysche beswaren myt ryddermateschen unnd framen gilde mannen. Up welker wynde esschede vor Anne eyn dingeßwynde, dat er gegunnet wordt van 8 herdeßlude: Souerin Kallisß, Tiigi Jeppsß to Sottorppe, Kristernn Hansß to Kodorppe, Jeppe Fredeleuesß to Knyuesygg, Hans Lasß to Louwtorpp, Laurens Kallisß, Nis Bendesß to Broderdorpp unnd Peter Jensß to Buldorpp; welker thugeden, dat se alle dingk, wo vorscreuen is, bynnen 4 dingkstocken sen unnd horet hadden. Myn ingesegel; unnd de erßame her Hans Petri kerckher to Burkarel, Cristernn Wyllesß unnd Peter Gosensß sandtman in Slux herde hebben ock ere ingesegele vor dessen breff heten hangen. Gegeuen unnd screuen *etc.*

Perg. [med 4 Segl]. Solvig Godsarkiv; ^asenere til Viborg Landstings Arkiv^a; ^bc. 1800 ejat af Danske Selskab^b; 1894 af Universitetsbiblioteket afgivet til Rigsarkivet. [10413

^a—^a) Saaledes Langebek i LDipl. ^b—^b) Oslo UB., Haandskr. Fol. 149 Bl. 147 b.

Juli 10 ell. 17. »Konning Hanssens breff sub dato 1505 taarßdagen for st. Mergrete dag formelder: paa vort retterting i Lindued, nerwerendes Knud^a Valckendruuff canninch i Roschild, Peder Magenssen canninch i Kiøbenhaffn, vor schichet Espen Mortensen och Jep Arildsen paa Thaarbye mends vegne paa den ehne och Jens Jude med fuld-magt paa Torben Ibens vegne paa den anden side om thrette, dennom emellem vor om schouffhug i Thorebye schouff, och vor i gaar begge deres rette siette uggers stoffne i den sag, som da for oß beuist vor, och da paa baade sider møtte och bøed dem i rette och forbiød saa til i dag; da beuiste Jens Jude, at de, som haffuer boed i Opagergaard, och deres tiener i Opager by haffue hafft frie schouffhug i Thorebye schouff, och kierde, adt Thoreby mend gjør Torben Ibsen hinder for saadandt schouffhug, och maa det ey niude; dertill suahret Espen Mortensen och Jep Arrilsen, at dere^b marcheschiell emellemb Opager och Tharebye fang, och at Torben Ibsen eller hans hustru haffuer ingen loed, deel eller pandt eller eiendomb i Tharebye, huercken i bye, schouff eller march, och tilstoede, at nogen tid siden haffde de i Opagergaard

noget^c wogeshug i pandt i Tharbye schouffue, och paa det pandt haffde de deres schouffhug i for^{ne} schouff, och ydermeere beuiste med et for-teget dombreff, at vii haffde tildømbt Thoreby mend sielff at niude och beholde deres schouffue, som det dombreff ydermeere wduiſer; och tilstod Jens Jude, och [!] Torben Ibſen eller hans huußfrue haffde jengen pandt eller eyendomb i for^{ne} Tharebye, huercken i byen eller marcken, och at det pandt, de i Opagergaard haffde i for^{ne} schouffue, bleff dem fraa løest; med flere ord, de same[n] haffde; om huilchen sag de gaffue dennom paa begge sider i rette for oß; da efter saadanne kiendelſer, beuiſning och leilighheed, som før er rørt, kunde [vii] ey finde, for^{ne} Torben Ibſen paa hans huußfrues vegne kand med rette haffue nogen deel eller rettighheed i for^{ne} Tharbye schouff, men for^{ne} Thaarbye mend bør sielff at niude, bruge och beholde for^{ne} deres schouff efter for^{ne} vort dombs-breffs liudelse, di derpaa haffuer, wden nogen kand komme for oß med bedere beuiſning paa wort retterting.◀

[A. Orig. Thoreby (Lollands Sønder H.) Mænds Arkiv.] [Aa og] Aaa se 8642, [Aa og] Aaa. RA. Herredagsdombog 1649 Bl. 394 a. [10414
a) Aaa gentager: Knud. b) ∴: der er. c) Aaa gentager: noget.

Juli 12 ell. 19. Hanss Konge. Hr. Oluff Stiigsß R. vor Mand og Raad og Embedsmand paa Lageholm har nu fornøjet os for al den Landehjælp, Fredkøb og alt andet, som Mauritz Nielsß hans Husfrues Fader, hvis Sjæl Gud naade, os skyldig var, saa at Hr. Oluff Stiigsß eller Mauritz Nielsß Arvinger ej bliver os deraf ydermere skyldig. Thi lader vi Mauritz Nielsß og hans Arvinger kvitte for alt ydermere Krav om forskrevne Landehjælp, Fredkøb og alt andet, som han os pligtig var. Givet paa vort Slot Køpnehaffn in profesto Margarete under vort Signet.

Relator Torbernus Bilde.

Perg. [med 1 Segl]. Mourids Nielssøn Gyldenstjernes Arvingers Arkiv (RA. Privatark., Oluf Stigssøn Krognos). LDipl. [10415

Juli 13 ell. 20. ›Her Hennrick Krumdick haffuer konning Hannßes breff ad graciam paa noget Norges krønes lenn, som er Listhe och Midsyssell mett all theris retthe tilligelße wdhen all affgiift, dog ßaa hand skall gøre godhe rede oc regenskab for huesß wrag som faller wnnder samme leenn. Cum clausulis consvetis. Datum Hafnie die sancte Margarete virginis aar etc. mdv.◀

[Orig. Henrik Krummediges Arkiv.] Udtog fra Frederik I.s Tid: RA. Fred. I.s norske Reg. Bl. 3 a. [10416

Juli 16. Reg. 5301*. Perg. med [24] Segl: 1, 3-8, 11, 14, 16-17, 19, 21-22. Aftryk af de samme Signeter, som er anvendte paa de samme Pladser under 10410 B (altsaa ogsaa Bisp Niels Claussøn af Aarhus's Segl, skønt hans Navn er glemt i Teksten). (Paa Bagsiden findes tyske Oversættelser af 8752 og 8753, jfr. *Rydberg III. 522.*) Kongens Arkiv (RA. Sverige, Perg.). *Rydberg III. 515*; oversat paa Dansk med urigtig

Dag Okt. 15: *Hvitfeld VI. 222, Fol. 1056 L. 2 f. n.*; anført med samme urigtige Dag: *samme, Bispekrøn. Bl. Dd ii b og Ee ii, Fol. 105 L. 18 f. n. og 109 L. 10.* [10417]

Juli 20. Mates Ericß Sognepræst til Thorpe Kirke, Jes Cristernß *ibid.*, Jes Munk og Nis Cristernß. Sønd. før Marie Magdalene paa fornævnte Kirkegaard fik Cristern Matzß i Hollum et Sognevidne af 12 Dannemænd: Thøger Matzß, Jes Munk, Jep Grauersß, Eric Smedh, Jes Cristernß, Nis Pouelß, Jes Biørsß, Per Ousß, Marthn Laurensß, Matz Nielsß, Lass Koldh og Jost Laurensß; hvilke vidnede, og flest af dem vitterligt er, at Cristern Matzß i Hollum har haft »gamel« Eng og brugt den til sin Gaard, som han nu i boer, i rolig Hævd i 30 Aar, mere og ikke »myn«, ukært; og havde Cristern Matzß Fader den samme Eng til fornævnte Gaard i rolig Hævd i 11 Aar før ham ukært. Med vore Indsegl.

Papir med Spor ell. Rester af 4 Segl paatrykte forneden: 1-2, 4. Kun Spor; 3. Bomærke. (RA. Topogr. Saml. Papir, V.-Han H., Torup S., Holme.) [10418]

Juli 22. Vi Hinrick Knutsß af Refsterop R., Pæder Bilde af Swanholm, Karine Knutzdotter af Enggard var her forsamlede paa et »mode« om Arv og Skifte os imellem uskiftet efter vore Forældres Død, hvilket »mode« vi nu opsat har til efter Mickelss Dag næstkommende og inden Morthenss Dag derefter, her i Phyn paa en belejlig Tid og Sted at forsamles, naar Pæder Bille os det tilforn 8 Dage foreskriver, og da at møde og skifte, hvis uskiftet er, som tilbør efter Loven. Om Refsterop Hovedgaard, som vi tilforn^a bebrevet og beseglet har Hr. Hinrick vor Rettighed til udinden for ret Vederlag efter gode Mænds vore fælles Venners Tykke, hvilket [vi] og nu saa fuldbyrder og alle »tilkese« velbyrdige Mænd og strenge Riddere Hr. Niels Ericß af Biørnholm, Hr. Magens Gøye af Klaxholm og Niels Krabbe, hvilke gode Mænd eller andre i deres Sted, om nogen Forfald finge, hvem vi der da tiltroende vorder, skal »alles wore« fulde Magt have Refsteropgard at »beskode« og for aarlig Skyld at sætte efter ret Søkendeskifte, der os alle med nøjes skal til en fuld Ende. Vore Indsegl. Datum Yffuerssnes die Marie Magdalene.

Papir (udskaaren Skrift) med 2[!] Segl paatrykte forneden: 1. Skjold, formentlig med Gyldenstjerne-Vaaben, og Hjelm, uden Omskrift; 2. Skjold med Bille-Vaaben uden Hjelm ell. Omskrift. Henrik Knudssøn Gyldenstjerne d. y.'s Arkiv; mulig = *Adel. Brevkister S. 5 L. 6* (RA. Privatark., Knud Henrikssøn Gyldenstjerne d. æ.). [10419]

a) Jfr. vel *Adel. Brevkister S. 5 L. 10.*

Juli 25. Kongen byder Hr. Eskild Gøye inden 15 Dage at udlægge Mester Nicles Kortson Ærkedegn i Lund en Gaard i Grytinge.

Papir med Udskrift: »Schaniam inhabitantibus«, utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl og Rester af endnu 1 Segl paatrykt Bagsiden: Skjold, hvori Bogstavet A (s a[r]el ienføn) og Paaskrifter: »xv dies« og »Littera hec fuit lecta in placito generali Lundensi generali Lundensi(!) sabato post festum virginis Marie asupcionis anno domini mdquinto«. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Papir). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. VI. 187.*

[10420]

Juli 26. Per Staffenssøn a. w. Landstingssagfører i Søndre Hallandtt gør vitterligt, at Per Knudtssøn af Bøllerup paa Halmstade Landsting havde opbudt sin Gaard Bøllerup til Venner og Frænder, uden at nogen vilde købe den.

[Orig. Senere til Lunde Kapitels Arkiv; anført Specifikation, Lunde Domkirke Nr. 405 F, SvRA. E 102 a, Sextern 7, Nr. 62 og SvRA. Kopieböcker B 30, Bl. 57 a Nr. 392.] Afskr. fra c. 1550: AM. Fol. 293 Bl. 35 b. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. VI. 188 Nr. 197.* — Afskrifter efter den anførte Afskr.: LDipl.; Ny kgl. Saml. Fol. 726 S. 122; Uppsala UB., Haandskr. E 164 S. 317.

[10421]

— Per Staffenssøn a. w. Landsdommer i Søndrehallandtt gør vitterligt, at Per Knudtssøn i Bøllorp skødede Bøllorp gordt i Høgs H. til Ærkebisp Byrge og den Gudstjeneste, han agter at stifte i et Kapel ved Lunde Domkirke.

[Orig. Senere til Lunde Kapitels Arkiv; anført SvRA. E 102 a, Sextern 7, Nr. 102.] Afskr. fra c. 1550: AM. Fol. 293 Bl. 33 a. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. VI. 188 Nr. 198.* — Afskrifter efter den anførte Afskr.: LDipl.; Ny kgl. Saml. Fol. 726 S. 114.

[10422]

— Peder Staffenssøn a. w. Landstingssagfører i Søndre Hallandtt gør vitterligt, at Per Knudtssøn i Bøllerop paa Hælmstede Landsting fuldgjorde det Skøde, som han havde lovet Ærkebisp Birge paa Bøllerop gordtt.

[Orig. Senere til Lunde Kapitels Arkiv; anført SvRA. E 102 a, Sextern 7, Nr. 34.] Afskr. fra c. 1550: AM. Fol. 293 Bl. 56 b. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. VI. 190.* — Afskrifter efter den anførte Afskr.: LDipl.; Ny kgl. Saml. Fol. 726 S. 192.

[10423]

Juli 29. »Per Knudssons i Bøllorp skötebref till capitlet och vicariatum in crypta på des förbl^{te} gård^a. Dat. Halmst. d. 29 julii 1505.«

Udtag: Specifikation, Lunde Domkirke Nr. 405 B. Er formentlig enten 10422 ell. 10423.

a) »: Bøllorp.

— Se 1505 Dec. 16.

Juli 31. Cristiernn¹ udvalgt Konge. For Troskab og villig Tjeneste, som Mogens Jenß og hans ægte Børn og »affkommere« os og Danmarckis Rige gøre skal, giver vi ham, hans ægte Børn

og »affkommere« Frihed og Frølse, som andre Riddere og Svende har i Danmarckis Rige med Skjold og Hjelm, som er en blaa »rosenn« i et hvidt Felt og en hvid Vinge i et rødt Felt, og til Hjelmtegn oven paa Hjelman en hvid Vinge, efter som herinden malet stander; dog vort og Kronens Bondegods og Købstadgods deri uforkrænket. Thi forbyder vi *osv.* Givet paa Helsingborgh Torsd. efter Oluffs Dag under vort Signet.

Dominus per se in presencia Dn. Nicolai Erii M.

Perg. med farvelagt Vaabentegning og 1 Segl: K. 97. Mogens Jenssøn Rosenvinges Arkiv; i mange Aar (saaledes i 1748^a) ejet af Klevenfeldt, »hvilket jeg forærede til den nu værende Stammes eeniste Forplantere Hr. Obrist Lieutenant Rosenvinge Anno 1774^{a,b}; c1921 ejet af nuværende Kontorchef i Københavns Overpræsidium S. Rosenvinge c. LDipl. — Afskr. fra c. 1650 uden Vaabentegning: RA. Reg. o. a. L. 1 Bl. 155 a. [10424

^{a)} Ny kgl. Saml. Fol. 791. ^{b)} RA. Klevenfeldts Nobilitationsbreve. ^{c-c)} Det er saaledes urigtigt, naar Thiset i *Personalhist. Tidsskr.* 5. R. VI. 2 anser Originalen for tabt.

Aug. 3. Jeg Ebbe Stranges¹ til Nørholm har annammet 800 Mk. Penge af velbyrdig Kvinde Fru Marinæ Hr. Tønne Vernessens, hvilke jeg skal antvorde velbyrdig Md. Niels Lodwigs¹ paa Hr. Tønne Vernessens Vegne for det Gods, Hr. Tønne har ham pantsat, dog med saadan Skel, at Fru Marinæ skal igen have det Gods, som Niels Lodwigs¹ i Pant har af Hr. Tønne; fanger hun ej det Gods igen, skal jeg straks antvorde hende de 800 Mk., saa fremt at de ej »forganges« eller Ild dem aftager fra mig med mine egne. Mit Indsegl. Datum Knwdzstropp dnica. post f. Petri ad vincula.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forneden: Liv 13 (Bild (Strangesen)). Tønne Parsbergs Arkiv (RA.). [10425

Aug. 8. Vi Hanss¹ Konge tager Fru Ingeborch, Jachim Daass Efterleverske, hendes Hjon, vornede og Tjenere og alt hendes Gods, rørende og urørende, i vor Beskærmelse. Thi forbyder vi *osv.* Givet paa vort Slot Køpnehaffn Ciriaci et sociorum eius Dag under vort Signet.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 88; omtr. samtidig Paaskrift, mulig med Henrik Krummediges Haand. Joachim Daas Enkes Arkiv (RA.). [10426

Aug. 9. Kongen byder Hr. Eskyld Gøye inden 10 Dage at udlægge Mester Niclis Kortsøn Ærkedegn i Lund en Gaard i Grytinge.

Papir med Udskrift: »Scanium inhabitantibus«, utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl og Rester af endnu 1 Segl paatrykt Bagsiden: det under 10420 beskrevne og Paaskrifter: »x dies« og »Hec littera fuit

lecta in placito generali Lundensi in vigilia nativitatis Marie virginis anno domini mdv^o«. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Papir). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. VI. 191.* [10427]

Aug. 9. Se 10351-52.

Aug. 11. Sthen Bille¹ R. og Landsdommer i Skonæ. I nogen forleden Tid var paa Lwnde Landsting velbyrdig Mands Hr. Oleff Stigsß R.s fuldmyndige Bud og mælte Hr. Oleff Stigsß ud af »flædh och fælidh« fra sin Datter Fru Magdalene Tyghæ Braydes 4 Landsting. Med mit Indsegl. Givet i Lwnd Mand. efter Laurencii Dag.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forneden: Lxx 28. Oluf Stigs-søn Krognos's Arkiv (RA.). LDipl. (*Reg. *9054.*) [10428]

Aug. 17. Suendt Stolpe Sognepræst i Quinge Sogn og Niels Erlandsen i Smørlerup a. w. Sønd. efter Vor Frue Dag assumpt. var vi paa Quindinge Kirkestævne med den Almue, som da var »saunit«, og hæderlig Md. og »welb.« Thetz Brostrup bespurgte sig om en Skov paa Sønderaas og hedder Domperne, om nogen har hørt, at han har haft anden Ejer end til Thommerupgaard. Første Mand, der svarede til, var Oluff Hogensen, som født er i Kierebyerge, og hans Fader og Farfader i samme Gaard før ham, som nu boer, at Domperne har alle Dage ligget til Thommeruppegaard. Det samme vidnede Oluff Suenningsen, som hans Fader sagde for ham, som var 100 Aar gammel, der han døde, at den Skov ligger med Rette til Thommerupgaard. Det samme vidnede Brøde Pedersen efter sine Forældre. Det samme vidnede Oluff Jepsen efter sine Forældre. Det samme berettede hæderlige Kvinde og »welb.« Fru Anna, at saa længe hun boede i Thommerup, baade den Tid hendes Bonde Esche Lauridzen levede og siden, da havde de den Skov fri til Thommerupgaardt. Det samme vidnede menige Almue i Quinge Sogn, at de har aldrig andet hørt, end Domperne ligger frit til Thommerupgaard af Arild; gøres det ydermere Behov, vil de komme for gode Mænd og vidne herom, som dem vitterligt er og hørt har af deres Forældre. Med vore Indsegl. Datum *etc.*

[^aPerg. med 2 Segl.^a Teus Brostrups Arkiv.] Vidisse 1630 Maj 4 af Kongen (∅: Rigskansleren), givet Offue Giedde til Thommerup. RA. Rigens Forfølgningssbog 1622-30 Bl. 248 b. [10429]

^{a-a}) Saaledes Vidissen, som dog oprindelig har haft: »papiirsbreff med it seigel for«, hvad der er rettet til det ovfr. anførte.

— Jeg Henning Walkendroff¹ a. w. sælger og skøder til velbyrdig Svend Jehan Oxe al den Rettighed, som mig paa min

Hustrus Vegne kunde tilfalde i den Gaard i Landzkrona, og 1 Skp. Smør i det Bol ved Kasegard og $\frac{1}{2}$ Td. Smør i Kasegard, item $\frac{1}{2}$ Pd. Korn, som jeg havde Brøst i Bielrop, som mig var tilskiftet og jeg ikke fik paa min Hustrus Vegne. Item har jeg solgt ham alt det Ejendomsgods, som vi finge Indførsel i af Hr. Eskeld Gøye, som er ved $1\frac{1}{2}$ Pd. Korn; er det mere, skal han gøre mig Fyldest derfor undtaget saa meget, som vi kan »fwlle the brysther« med, som vi havde i det Skifte, vi gjorde i Nestwed. Item har jeg solgt ham al den Del, som mig kan tilfalde paa min Hustrus Vegne i det »wrnynghe gotz«, som sidste Gang var »wrth«, som er Øg, Fæ og Klæder og alt andet, som den Tid var »wdrth«. Dette Gods sælger og skøder jeg til J. O., og kendes jeg mig paa min Hustrus Vegne op at have baaret fuldt Værd efter min Nøje for forskrevne Gods. Afvindes nogen af Gaardene J. O., bepligter jeg mig at give saa godt Gods igen til Rente og saa vel »beleylig« inden 6 Uger derefter. Medb. af mine Brødre Mester Erick Walkendorff² Provst i Roskilde og Jehan Walkendorff. Givet paa Glorop Sønd. før Bertholomei Dag.

Perg. med 2[!] Segl: 1. Dxliv 9; 2. Nævnt under G. 323. Johan Johanssøn Oxes Arkiv (RA.). LDipl. [10430]

Aug. 20. Kongen byder Hr. Eskyld Gøye inden 5 Dage at udlægge Mester Niclis Kortson Ærkedegn i Lund en Gaard i Grytinge.

Papir med Udskrift: »Scaniam inhabitantibus«, utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl og Rester af endnu 1 Segl paatrykt Bagsiden: formentlig Bomærke og Paaskrifter: »v dies« og »Hec littera fuit lecta vigilia Matthei apostoli et ewangeliste anno domini mdquinto in placito generali Lundensi«. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Papir). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. VI. 192.* [10431]

— Vi Hanss¹ Konge er til ens vordne med Oluff Daa af Raffnstrop vor Mand og Tjener saalunde, at vi med ham gjort har et »maglighth mageskiffthe«, saa at vi af ham paa Kronens Vegne have skal 7 Gaarde i Twdze H. i Hørby (Niels Jeps, $2\frac{1}{2}$ Pd. Korn, Rug og Byg, og $\frac{1}{2}$ »lødemarck«; Børiell, 3 Pd. Korn og 3 Skill. Grot; Henrich, 4 Pd. Korn og 4 Skill. Grot; Jep Niclawss, 1 Pd. Korn og 1 Skill. Grot; Oluff Swder, 2 Pd. Korn og 2 Skill. Grot; Laurens Diegss, 2 Pd. Korn og 2 Skill. Grot; Themme, 2 Pd. Korn og Skill. Grot); og skal Oluss[!] Daa derfor igen have af os 6 Gaarde i Kalkerop i Tybergs H., den første Gaard, som Heerich Tydsk i »bode«, giver 2 Pd. Byg, 1 Pd. Rug, 1 Skill. Grot, 1 Bolsvin, 1 Lam, 1 Gaas og 4

Høns; en Gaard, Jenss Laurenß i »bode«, giver 2 Pd. Byg og 2 Skill. Grot; en Gaard, Jep Lauretsß i boer, giver 1 Pd. Byg, 1 Fjerding Smør, 18 Grot, 6 Grot eller 6 Arbejdsfolk om Høsten, 1 Lam og 4 Høns; den 4. Gaard, Mattes Bosß i »bodhe«, giver 2 Pd. Byg og 2 Skill. Grot; den 5. Gaard, Morthen Nielß i boer, giver 1½ Pd. Byg, 1 Skill. Grot og 1 Pd. Korn af en øde Jord; den 6. Gaard, Jep Nielß i boer, giver 1½ Pd. Korn; item 2 Gaarde i Bøgelwndh, den ene giver 3 Pd. Korn og 3 Skill. Grot, og af den anden Gaard 1 Pd. Korn og 1 Skill. Grot; item 1 Gaard i Ølby, giver 2 Pd. Korn. Afvindes forskrevne Gaarde Oluff Daa, tilbinder vi os at vederlægge ham med saa gode Gaarde paa Skyld og saa »beylelige« inden 6 Uger, efter at de ham fravundne er. Vort Signet. Givet og skrevet paa vort Slot Vordingborigh Onsd. efter Vor Frue Dag assumpc.

Perg. med 1 Segl: K. 88. Oluf Daas Arkiv (Arkivet paa Gisselfeld, »Holmegaards Archiv, Afd. I, Ltr. C No. 1«). LDipl. — Genbrevet hertil er registreret *ÆA. V. 22, B 1.* [10432]

Aug. 22. Eschildt Gøye gør Testamente.

[A. Orig.; ifølge 1505 Aug. 24 og Sept. 4 sigillatorisk forbundet med disse sidste Breve. Mariho Kl. Arkiv? ell. Mogens Gøyes Arkiv?] **Aa.** Afskr. fra 2. Halvdel af 17. Aarh. (sikkert efter en Afskr. af Fru Anne Rosenkrantz Ottesdatter, Albert Gøye Mogenssøns, fra 1553): Ny kgl. Saml. Fol. 785. — **Aaa.** Afskr. af Jon Mortensen (sikkert efter Aa; af Klevenfeldt betegnet: »Descr. cur. 1749 Kl. ex cop. coll. dⁱ Jan. Roskr.«): RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Gøye. Herefter: *Heise, Rosenkrantz, Dipl. S. 12; Weibull, Dipl. dioec. Lund. VI. 192.* — **Aab.** Afskr. efter Aa af Jon Mortensen, men kun af Begyndelsen og Slutningen: LDipl. [10433]

Aug. 24. Eskildt Gøye testamenterer Kong Hans Veyrne Mølle i Nørrejulland, som han havde arvet som Pant efter sin Hustru Mette Erichsdatter, hvis Fader Hr. Erich Otssøn havde haft den i Pant af Kronen.

[A. Orig.; efter Ordlyden sigillatorisk forbundet med 10433]. **Aa.** Afskr. fra 2. Halvdel af 17. Aarh. (sikkert efter en Afskr. af Fru Anne Rosenkrantz Ottesdatter, Albert Gøye Mogenssøns, fra 1553): Ny kgl. Saml. Fol. 785. — **Aaa.** Afskr. af Jon Mortensen (sikkert efter Aa; af ham betegnet: »Ex libro chartaceo« og af Klevenfeldt: »Ex coll. dⁱ Jan. Roskr. descr. cur. 1749 Kl.«): RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Gøye. Herefter: *Heise, Rosenkrantz, Dipl. S. 17.* [10434]

C. Aug. 24. Vi Hanss Konge hilser eder vore Undersaatter, som boer i Gallmindruppe gaard og paa det Gods, der tilliggende er. Vi beder eder og byder, at I herefter være lydige Oleff Holgerdtzß vor Embedsmand paa vort Slot Nykøping og gør og

giver ham eders aarlige Landgilde, Gæsteri, Sagefald og alt andet, som I plejer og pligtige er, og derpaa svarer ham paa vore Vegne og ingen anden, saa længe vi eder derom anderledes tilsigende vorder. Og lad det ingenlunde. Givet paa vort Slot Vordingborgh Bartholomei Dag under vort Signet.

Relator Hans Holsß Underfoged paa Nykoping.

Papir med 1 utydeligt, endnu overklæbet Segl paatrykt Bagsiden: Formentlig K. 88. Oluf Holgerssøn Ulfstands Arkiv (C 1; RA.). [10435

Aug. 28. Jeg Oghæ Andersß¹ paa Drotningholm kendes mig at have solgt og skødet til velbyrdig Md. Hr. Oluff Jepsß R. i Skwdropp en min Gaard i Tiæreby i Skartofftæ S. i Ffers H. (Jess Anderß, ¹/₂ lødige Mk.) for 100 Mk. danske Penge, som nu gænge er i Danmark og en Købmand kan gøre en anden fuldt med, og takker for god Betaling. Afvindes Gaarden Hr. O. J., tilpligter jeg mig igen at give saa god en Gaard med saa megen Rente og saa vel »beleghigh« inden 6 Uger derefter. Jeg skal Fuldmagt have igen at købe Gaarden inden Paaskedag næstkommende; hvilket jeg ham ikke da igen køber, skal Hr. O. J. have Gaarden til evindelig Eje. Medb. af hæderlig og velbyrdig Mænd Tordh Jepsß, Mwsth Hansß³ i Jordbiære, Axæll Gøtkesß i Gwñnerløff, Phyn Jensß i Løwestæde. Givet og skrevet die Augustini.

Perg. med [5] Segl: 1. Lxviii 54 (Thott); 3. Cxxvii 5. Oluf Jepsøn Sparres Arkiv; senere til Mogens Gyldenstjernes Arkiv? (RA.). LDipl.

[10436

Aug. 28? Niss Dydt Byfoged i Kolvingh, Iwer Sebyß Borge-mester, Tve Jenß, Per Tameß, Kield Oluffß⁶ Raadmænd sstds. Augustini[?] Dag fik paa Kolvingh Byting Hanss Jacobß paa s. Nicolai Kirkes Vegne i Kolvingh et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Pedher Clementß, Cristiern Perß i Gæste, Nis Vidhiß, Jenss Peerß, Tamess Niels i s. Jørgens Gaard, Hanss Ralæ, Matz Powelß, Stygh Swerdfeyger; hvilke vidnede, at de saa' og hørte samme Dag paa Kolvingh Byting for Dom, at hæderlig Kvinde Kyrstine Nielsskwne, som man kalder Kyrstine Mandz, skødede til s. Nicolai Kirke i Kolvingh den halve Gaard, som hun i boer, Kirken til en Hjælp at forbygges og bedres med, for hendes Sjæls Salighed og for hendes Husbondes Sjæl Niss Man og hendes Søns Hr. Tamess Man, Gud alle[!] deres Sjæle naade, med »swodan« Vilkaar, at Kyrstine Mandz skal bo i forskrevne Gaard, saa længe hun lever, uden al Skyld og Afgift til s. Nicolai Kirke, og dertil fri for Jordskyld, og »skall kirckeverge« paa s.

Nicolai Kirkes Vegne udgive hendes aarlige Skat og alle kongelige Tynger, som hun lægges for, saa længe hun lever, og naar hun dør, skal forskrevne halve Gaard være fri til s. Nicolai Kirke, og da Kirken opbære sin Jordskyld efter den Tid, som er 6 Skill. om Aaret. »Vort inſegell« med Kyrstine Mandz hængende først for dette Brev. Givet osv.

Perg. med 6 Segl: 1-6. Bomærker (2. i Skjold). Kolding Kirkes Arkiv (NLA.). [10437]

Aug. 29. Niels Clementzøn meddeler Fru Margarethe til Aagarth, at Kongen anmoder hende om at skaffe ham Hus paa Aagaardh 10. Okt.

Papir med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl: Mulig Dxxvii 4. Mourids Nielssøn Gyldenstjernes Enkes Arkiv (B 2; RA.). *Missiver II*. 205. [10438]

Sept. 1. Anne Arfvedzdotter giver Lunde Domkirke 2 Gaarde i Semlinge og en i Iszie, alle i Wemmenhøyz H.

[Orig. Lunde Kapitels Arkiv.] Udtog: Specifikation, Lunde Domkapitel Nr. 125. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. VI*. 197. — Et andet Udtog lyder: »Anna Arfwedz dotter med sitt breef bekienner sig hafwa skienckt till tyo tusend riddares altare i sti. Dionysii capell i Lunda domkyrckia twenne gårdar i Semlinge i Wemmendehögz häradt, item een gårdh Eske i Sye[!] i samme häradt med sådana forord, att persona altaris skall hålla een arligh ahrs måssa om Wårfrue dagh och siunga een collecta for alla christna siela. 1451[!] med 6 sigiller.« SvRA. Kopieböcker B 30, Bl. 38 b Nr. 219. [10439]

Sept. 3. Nielss Henrics¹ Landsdommer i Sieland, Oluff Grwbbæ² af Sandby a. w., Knut Bos³ Foged i Ringstæde Kloster, Per Skrædere⁴, Ingwer Ols⁵ »burgere« i Ringstæde og Villiom Pers⁶ Scriffuere. Onsd. før Vor Frue Dag nativit. paa Sielandzfare Landsting var Hr. Jeip Nielsens vicarii Bud af Roskylle med Fuldmagt og bød Lov paa Lovhævd paa en Skovs-lod liggende imellem Abbetwetz Skov og Geffninge til s. Lucii Alter i Roskilde Domkirke, og var det i Dag hans 4. »fwfulde« Ting til forskrevne Landsting i den Sag, og har her ej nogen været i disse 4 Ting, som herimod sagde. Thi fandtes Hr. Jeip fore at stande paa sin Hævd, saa længe ham vorder lovlig til-talet. Cum sig. nostris. Datum ut supra.

Perg. med 6 Segl: 1. Dxx 3 (Arenfeldt); 2. Llxviii 31 (s olof iefson; Sparre); 3. Bomærke; 4. Bomærke (s per ienfson); 5. Bomærke; 6. Skjold, hvori Bogstavet W. Roskilde Kapitels Arkiv (Lucii Alter) (AM. XXIX. 16).

[10440]

Sept. 4. Hendrich Gøye a. w. For stor Kærlighed og Gavn, jeg har befundet af min Fader Hr. Eskild Gøye R., stadfæster

jeg dette Testamente, som min Fader nu gjort har, som Kong Hans og min Fader med andre det beseglet har; og kommer min Fader noget »ad« i denne Krankhed eller herefter, »men« jeg lever, vil jeg dette Testamente af al min Magt fuldgøre. Jeg hænger mit Indsegl for dette Brev og forskrevne Testamente. Datum Krencherup fer. 5. post Egidi »anno domini etc.« (?).

[A. Orig.; efter Ordlyden sigillatorisk forbundet med 10433.] **Aa.** Afskr. fra 2. Halvdel af 17. Aarh. (sikkert efter en Afskr. af Fru Anne Rosenkrantz Ottesdatter, Albert Gøye Mogenssøns, fra 1553): Ny kgl. Saml. Fol. 785. — **Aaa.** Afskr. af Jon Mortensen (sikkert efter Aa; af ham betegnet: »Ex libro chartaceo« og af Klevenfeldt: »Ex coll. dñi Jan. Roskr. descr. cur. 1749 Kl.«): RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Gøye. — Aaret er 1505, da Brevet er yngre end 10433, men ældre end Eskil Gøyes Død, der indtraf 1506 Apr. 20. [10441]

Sept. 5. Broder Mattes Jonsß Abbed¹ i Ringstæde Kloster. Velbaaren Md. Hr. Henrick Krwmedii R. har os og Kloster betalt for dette Aar 16 lødige Mk. Penge og 2 Tdr. god saltet Laks, som han os og Kloster skyldig er af vort og Klosters Gods, som han i Leje har i Hallandh. Givende ham kvit for fornævnte Landgilde. Vort Embeds Signet. Givet i Ringstæde Kloster Fred. før Vor Frues Dag nativit.

Papir med 1 endnu overklæbet Segl paatrykt forneden: G. 473. Henrik Krummediges Arkiv (D; RA.). [10442]

Sept. 10. Pär Anderson og Christiern Nilson Borgemestre i Halmstade vidner, at Bengt Agesons Søn Twre Bengtson har testamenteret til Graabrødreklostret en Gaard i Lymberg.

[Orig. Halmstad Franciskanerkl. Arkiv.] Udtog: Specifikation, Acta privata Nr. 610. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. VI. 198.* [10443]

Sept. 14. Hemmingh Walckendorph sælger til Kanniken i Lund Oluf Esbionnson eller Domkirken Gods i Wæmerlösa, Slimminge, Billeberg, Wæstra Biellerop, Wom og Truendzrödh.

[Orig. Lunde Kapitels Arkiv.] Udtog: Specifikation, Lunde Domkirke Nr. 406. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. VI. 198.* — Et andet Udtog lyder: »Hendrick[!] Walckendorphz af Glorop uthgifne skiötebreef åth Oluf Esbiörnsson canick och Lunda capitel angående effterfölliande godz och gårdar nämblⁿ först een gård i Wandlösa i Liunidtz häradt, item två gårdar i Slimminge i Wemmingehögz häradt, een gård i Biellebergh i Rönnebiertz häradt, item två gårdar i Westre Biellerop i Torne häradt i Östra Biellerop sogn, item två gårdar i Wrom i Färs häradt, item een fästa i Trunderödh. Dat. 1505.« SvRA. E 102 a, Sextern 8, Nr. 209. — Jfr. 10371. [10444]

Sept. 15. Per Thommisß Foged paa Han H.s Ting, Palni Griis i Slætte, Per K..., Per Koch, Anders Crestiernsß i Ellis-

bøll, Jens Spegher, Jes Pouelsß i Skrem og Crestærn Jensß ibid. Mand. efter hellig Kors Dag exaltac. paa Han H.s Ting fik Jes Nielsß i Giøttrvp et Tingsvidne paa Hr. Anders Crestiernsß Vegne af 8 Dannemænd: Jens Spegher, Nis Ricquordsß, Nis Tammisß, Matz Seuerensß, Anders Crestiernsß, Anders Knutzß, Niels Slæth og Nis Jensß i Bundervp; hvilke vidnede, at de saa' og hørte samme Dag paa forskrevne Ting, og dem vitterligt er, at Hr. Anders Crestiernsß hans Lovhøring sagde hans Lovhævd udaf, at han gjorde hans Lovhævd fuldt med gode Mænd, Bønder og Selvejere paa den Gaard i Giøttrvp, som Jes Nielsß i boer, og stod Hr. A. C. i Gaarden og »induarde« hende, og særdeles »inwarde« han en Toft liggende vesten ved hans Gaard i Giøttrvp til hans Endel, som hedder Guldborregtofft, og hans Aalegaardssted; og »indwardæ« han sig i Fællig med dem i Klim Sogn i Udmark, »tageberingh och høberingh« og i alle »ørtefangh«, som Hr. Anders Cresternsß Forældre havde før ham; og »induarde« han al hans Gaards rette Tilliggelse. Fremdeles vidnede forskrevne Dannemænd, at hans Lovhævd var lovlig tilbudet 3 Ting, før han gjorde den, og var han tilfunden at gøre den af Fogeden og menige Herredsmænd. Med vore Indsegl.

Perg. [med 8 Segl]. Anders Christiernssøn Sandbergs Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). LDipl.^b [10445]

^a) RA. Reg. 60 S. 258. ^b) Paa denne Afskr. (af Jon Mortensen) har Klevenfeldt skrevet: »Ex perg. qvd. propr., nunc Soc. Dan., dscr. c. 1750 Kl.«; man skulde herefter tro, at Klevenfeldt har foræret Orig. til Danske Selskab, medens det ellers ikke vides, at Selskabet har ejet Brevet.

Sept. 15. Jeg Mætte Rwdzdatther nu boende i Mariebo sælger og sk[øder] til min Svoger Oluff Holgerdß vor naadige Herres F[oged] og Em[bedsmand] paa Nyköping og min Farbrodersøn Laurens Fickeß i Nor[dro]p disse mine Gaarde i Lolland: 1 Gaard i Nesby i Søndre H. i Vesthenskow S., som Ræynicke i boede og giver 1 Pd. Byg og 15 Skill. Penge; 1 Gaard i Swnceby (Morthen Hanß, 1 Pd. Byg, 3 Mk. og 3 Skill.); 1 Gaard sstds. (Anders Nickelsß, 1 Pd. Byg og 3 Mk.); 1 Gaard sstds. (Niels St[e]ff, 1 Pd. Byg og 18 Skill.); 1 Gaard sstds. (Pæther Bølle, 1/2 Pd. Byg og 15 Skill.); 1 Gaard i Skofftemarcke i Fuelsse S. i samme Herred (Knwt H[e]nrickß, 2 Pd. Byg og 18 Skill.); 1 Gaard i Bercket i samme Sogn i Nørre H. (Hans Jomffrw, 20 Skill.); 1 øde Gaard i Horslunde i samme Sogn i Nørre H., som Hans Tageß sidst paa boede og giver 1 Pd. Byg og 6 Skill.; og 1 Gaard i Mwncbeby i Søndrie H. i

Tilitze S. (^a, 1 Pd. Byg og 6 Skill.). Og kendes jeg mig at have opbaaret Fyldest for forskrevne Gods. Afvindes Godset O. H. og L. F., tilbinder jeg mig dem saa mange gode Gaarde og Gods at fange og saa vel »belæieligt« inden 6 Uger derefter. Medb. af disse Dannemænd Oluff Falsther i Cotzelitze og Landsdommer i Falster, Trwid Andirß paa Getzør, Jacob Wædher og Jens Smit »borgemesther« i Nyköping. Givet i Mariebo Mand. efter Vor Frue nativit.

Perg. [med 5 Segl]; Paaskrift fra 16. Aarh.: »Pa thet g[otz] i Lol-land, som ligger till hælliggest[es]«. Oluf Holgerssøn Ulfstands Arkiv (RA.). LDipl. [10446]

a) I Orig. er ladet Plads aaben til Fæsterens Navn.

Sept. 17. *Reg. *8991* (med urigtigt Aar 1504 ligesom i det nedenævnte Aftryk hos *Adler*). Perg. [med 1 Segl]. Ribe Smedelavs Arkiv; senere til Ribe Bys Arkiv (i Ribe). *Adler, Bidrag til Skildring af Byen Ribe 3. Hefte (Ribe Skoleprogram 1847) S. 11; Nyrop, Gilde- og Lavs-kraaer II. 295.* [10447]

Sept. 19. Kongen stævner Ærkebisen i Lund og Nilsz Hack paa Hækkeberga til at møde i Rette om en Gaard i Malmöe.

[Orig. Lunde Ærkebisps Arkiv.] Udtog: Specifikation, Lunde Domkirke Nr. 407. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. VI. 198.* — 2 andre Udtog med Aar, men uden Dag: SvRA. E 102 a, Sextern 15, Nr. 150; sstds., Sextern 21, Nr. 293. — Et fjerde Udtog med Aar 1405 (uden Dag): sstds., Sextern 16, Nr. 118. [10448]

— Per Knudtssøn af Bøllerup V. kvitterer Ærkebisp Byrge for 30 lybeske Mk. danske Penge af den Gæld, som var mellem dem om Bøllorps gordtt.

[Orig. Senere til Lunde Kapitels Arkiv.] Afskr. fra c. 1550: AM. Fol. 293 Bl. 37 b. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. VI. 199.* Afskrifter efter den anførte Afskr.: LDipl.; Ny kgl. Saml. Fol. 726 S. 128; Uppsala UB., Haandskr. E 164 S. 319. [10449]

— Se 10318.

Sept. 30. Jeg Michel Eskilsß¹ a. v. sælger og skøder til hæderlig og velbyrdig Md. Hr. Nielss Høøg til Eskier R. disse mine Gaarde og Gods i Hassing H. i Thyd i Huidberg S.: min Hovedgaard, som jeg selv i boer, kaldes Lyøngholm, med en øde Gaards Eje, som dertil ligger, kaldes Frwgegard, for 2 Læster Korn; 1 Bol i Huidberg (Per Nielsß, 1 Pd. Korn og 1 Pd. Smør); 1 Gaard ibid. (Jess Lauresß, 3 Pd. Korn, 1 Pd. Smør, 1 Lam, 1 Gaas og 2 Høns); 1 Gaard ibid., Jess Thomesß i boede, giver 3 Pd. Korn, 1 Pd. Smør, 1 Lam, 1 Gaas og 2 Høns; 1 Gaard i Sønderheede (Cristiern Nielsß, 2¹/₂ Pd. Korn, 1 Pd. Smør, 1

Lam, 1 Gaas og 2 Høns); 1 Bol ibid. (Bodloff, 1 Pd. Korn); med andre »bede«, som af forskrevne Gods ganger. Kendes jeg mig derfor fuldt Værd, Guld og Penge, op at have baaren. Afvindes forskrevne Gods Hr. Niels Høeg, bepligter jeg mig at vederlægge ham saa meget godt Gods med saa megen Rente, ham saa vel »beleyget« inden $\frac{1}{2}$ Aar derefter. Medb. af flere hæderlige, ærlige og velbyrdige Mænd Hr. Gregers Swendsß Provst i Vesteruig, Hr. Per Jensß Prior i Grindersløffcloster, Niels Eskilsß og Thomess Eskilsß mine Brødre, Niels Krabbe⁶ i Tandrup, Niels Kaass⁷ i Ørndrup, Iwer Clauesß⁸ og Niels Bagge. Datum Eskier fer. 3. post f. Michaelis.

A. Perg. med [9] Segl: 1. Lxxii 19 (Banner); [6. Lv 72^a]; 7. Llxv 31; 8. Clxiv 20 (Dyre). Lyngholm Godsarkiv (saaledes 1752^b); 1787 af N. H. Weinwich foræret til Genealog.-herald. Selskab (RA. Niels Høgs Arkiv). LDipl. — Aa. Optaget (sammen med Brev af 1505 Okt. 6) i Tingsvidne 1656 Sept. 11 af Haßing H., givet Manderup Due til Haldkier, Befalingsmand paa Ørrumb Slot (RA. Topogr. Saml. Papir, Hassing H., Hvidbjærg S., Lyngholm). [10450

a) Tegning i Klevenfeldts Segltegn., Krabbe. b) RA. Klevenfeldts Segltegn., Høg.

Okt. 5. Nos Ivarus Mwnck episcopus Ripensis in manibus nostris habuimus ac vidimus supplicationem in carta membrana conscriptam, per Dn. Galleottum tituli s. Petri ad vincula Romane ecclesie presbiterum cardinalem signatam, omni vitio et suspitione carentem, tenoris subsequentis: *Udateret Supplik af Elizabeth, Magnus Krabbes Enke, m. fl. (Acta pontif. Dan. V. 419; se Udaterede Breve)*. Qua supplicatione per nos lecta ad requisitionem discreti viri Johannis Seuerini notarii infrascripti eandem per notarium publicum infrascriptum transsumi et cum originali collationari et in publicam formam redigi mandavimus, certificantes huic transumpto publico plenam fidem adhiberi posse, ubicumque fuerit exhibitum, ac si originalis supplicatio appareret. Has litteras fecimus per notarium publicum subscribi ac sigilli nostri appensione communiri. Datum et actum in curia nostra episcopali Holsthethbroo die dnica. 5. mensis octobris indicione 8., pontificatus Dn. Julii pape secundi anno 2., presentibus Johanne Kaass canonico Ripensi et Dn. Petro Floed ibid. vicario, testibus ad premissa vocatis.

Et ego Johannes Seuerini clericus Ripensis diocesis, publicus apostolica auctoritate notarius, quia omnibus, dum sic, ut premititur, agerentur, cum prenominatis testibus interfui et[!] in hanc publicam formam redegi.

Perg. med Notarmærke [og 1 Segl]. ^aRibe Kapitels Arkiv^a; senere ejet af Klevenfeldt^b (RA. Mogens Krabbes Enkes Arkiv). LDipl. [10451

^a) Saaledes ifølge Afskr. i Bartholin K 521, sammenholdt med sstds. 330. ^b) RA. Reg. 60 S. 234.

Okt. 6. Hans Konge. For os var Hr. Niels Høgs R.s vor Mands og Raads Bud med et Brev [o: 10450], som Michel Eskelßen har udgivet og beseglet, lydende, at han har solgt og skødet til Hr. Niels Høgh dette Gods i Hasing H. i Tydh: sin Hovedgaard, som han selv i boer, kaldes Lyøngholm, med en øde Gaards Eje, som dertil ligger, kaldes Frugegard, for 2 Læster Korn; 1 Bol i Huidbergh (Peder Nielssen, 1 Pd. Korn og 1 Pd. Smør); 1 Gaard ibid. (Jes Lauritzen, 3 Pd. Korn, 1 Pd. Smør, 1 Lam, 1 Gaas og 2 Høns); 1 Gaard ibid., Jes Thomssen i boede, giver 3 Pd. Korn, 1 Pd. Smør, 1 Lam, 1 Gaas, 2 Høns; 1 Gaard i Sønderhede (Cristern Nielssen, 2^{1/2} Pd. Korn, 1 Pd. Smør, 1 Lam, 1 Gaas, 2 Høns); 1 Bol ibid. (Bodloff, 1 Pd. Korn); med andre »bede«, som af forskrevne Gods ganger. Hvilket Brev vi stadfæster, forbydende alle Hr. Niels Høgh paa forskrevne Gods at hindre, saa længe nogen kommer for os med bedre Bevisning paa vort Retterting. Datum Tysted fer. 2. post f. Francisci nostro ad causas sub sig., teste Georgio Marswin justiciario nostro.

[A. ^aPerg. [med 1 Segl]. Lyngholm Godsarkiv (saaledes 1752).^a] Aa. Afskr. af Jon Mortensen 1752: LDipl. — Ab og Ac. Afskrifter af Jon Mortensen (Ab: 1752): RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Høg. — Ad. Optaget i Tingsvidne 1656 Sept. 11 af Haßing H., se 10450, Aa. RA. Topogr. Saml. Papir, Hassing H., Hvidbjærg S., Lyngholm. — [Ae. Udtog anført i Rettertingsdom 1551 Okt. 2, se 9129, Ab.] Aea. RA. Herredagsdombog 1549-57 Bl. 57 a. — Aeb. Afskr. af Udtoget, formentlig efter den originale Dom: Moldrup, Beskriv. ov. Westervig Closter (Thott 4to 1453) S. 87.

^a—^a) Saaledes Aa og Ab.

[10452

— Se 10297.

Okt. 9. Reg. 5304. A. Perg. [med 1 Segl]. Kongens Arkiv; *ÆA*. V. 22 (RA. C3, Domme). *Rosenvinge, Domme I. 31* (læs^a: Ebbe Strangeß oc - fader *met* Gud - at *indløse* Hanherrit - pa *Han herris* tingh - opbød ther sexthen - giøre the pantebreff, [*Mouritz Nielßens*] arffu[*inge*] ther pa [*haffuer. Tha kom ey panthe*]breffw[*en til stede eller*] nogher, som *pen[dinge annamme wille]*. Thii wort *han* tildømp^t at [*annamme*] for^{de} - peninghe [*ind*]melthe i - lenger, h[*uilcket*] Per T[*homme*]ß herrisfogit i *Han herrit* nw her fore oss kiend[*is*] oc *tilstod, at saa* wor - haffde, oc at for^{ne} penninge *wore* ey *fiwnden* aff - hwre[?] ther - ære th[*er ey wd*]dømp^t, *tha bør* oss samme peninghe - sagher. *Datum vlt supra* nostro - sub *sigillo* teste). — Aa. Vidisse 1582 Juni 11 af Kongen

(∁: Rigskansleren), givet Anders Drefselberg til Kastrup, vor Rente-
mester. RA. Rigens Forfølgningssbog 1575-82 Bl. 237 a. [10453]

a) Det i [] satte er suppleret fra Aa.

Okt. 11. Jeg Johan Vrne¹ i Rydegordh V. sælger og skøder til ærlig og velbyrdig Kvinde Fru Karine i Elmelund paa Møen, Eggert Andersß Efterleverske, al min Rettighed, som er Halvdelen af en Gaard paa Hintzholm i Viby S. og By, som Hans Clausß i boer og skylder aarlig til Landgilde 3 Ørte Byg, $\frac{1}{2}$ Skp. Smør, 8 Skill. Penge, $\frac{1}{2}$ Lam, 1 Gaas og Høns; og kendes jeg mig oppe at have baaret Guld og Penge og fuldt Værd af Fru Karine for fornævnte halve Gaard. Afvindes fornævnte Halvdelen Fru Karine, tilpligter jeg mig at vederlægge saa god Ejendom af Rente og »leylighedt« inden 6 Uger derefter. Medb. af flere gode og Dannemænd: min Broder Jørghen Vrne² i Hynnema, Anders Ebbeß i Orebierch, Hr. Hans Erichsß Sognepræst til Skelderope og Hans Laurensß Byskriver i Ottens. Givet og skrevet i Hynnema Lörd. efter Dionisii Dag.

Perg. med [5] Segl: 1. Dxlv 7; 2. Dxlv 5; 4. Utydeligt; 5. I Sigilfeltet Bogstavet h. Eggert Anderssøn Ulfeldts Enkes Arkiv; senere til Arkivet paa Ravnholt. LDipl. [10454]

— Vi Jes Smed og Per Matsß² i Vgersløff gør vitterligt os skyldig at være beskeden Svend Knud Persß i Becke 28 Mk. danske Penge, som i Fyn gænge er, for hvilke vi pantsætter ham nogen Jord i Agernisse Birk: en Ager paa Nøretoffte, en Ager paa Søndertoffte og en Eng i Vestermarc paa Sønderenge, for et brugeligt Pant indtil Morthens Dag næstkommende; igenløses fornævnte Agre og Eng ej inden forskrevne Morthens Dag, skal de være solgt og skødet til K. P. for forskrevne 28 Mk. Medb. af flere Dannemænd Anders Ged Byfoged i Ottens og Hans Laurensß⁴ Byskriver ibid. Givet i Ottens Lörd. efter Dyens Dag.

Perg. med 4 Segl: 1. Utydeligt; 2. Bomærke; 3. Utydeligt; 4. I Sigilfeltet Bogstavet h. ^a1750 af Klevenfeldt foræret til Danske Selskab^a; ^bc. 1800 ejet af Danske Selskab^b; 1894 af Universitetsbiblioteket afgivet til Rigsarkivet (RA. Privatark., kronolog. Række). [10455]

a—a) Ifølge Langebeks Paaskrift bagpaa. b—b) Oslo UB., Haandskr. Fol. 149 Bl. 17 b.

Okt. 13. Dronningen anmoder Henrick Krwmmedige om at komme til Nestwedh.

Papir med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl. Henrik Krummediges Arkiv (A 1; RA.). *Missiver I. 181.* [10456]

Okt. 16. Offue Bilde tilskriver Fru Anne Hr. Oluff Stiigsß's, hvilken Fremgangsmaade Rigskansleren har tilraadet angaaende Hane H., m. m.

Papir, skrevet med en Haand, der formentlig er Ove Billes egen, og med 1 endnu øverklæbet, brevlukkende Segl: Ottekantet, Skjold med Bille-Vaaben, hvorover Bogstaverne O B. Oluf Stigssøn Krognos's Arkiv (RA.). *Missiver II. 206.* [10457]

Okt. 18. Brev af Abbeden i Allehelgens Kirkes Kloster, at det store Munkehus i Söfde i Färs H. ikke skulde komme fra Klostret.

[Orig. Lunds Allehelgens Kl. Arkiv.] Udtog: Specifikation, Bosø samt flere Klostres Breve Nr. 213. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. VI. 199.*

[10458]

Okt. 21. Kongen giver Landscrone By Gaardstedet Erixstrop og et Gaardsted i Ørie.

[A. Orig. Landskrone Bys Arkiv.] **Aa.** Afskr. fra 2. Halvdel af 17. Aarh. (med Aar 1500): SvRA. Städernas privilegier. Skåne, Halland och Blekinge. (Skånska commissionens handlingar Z S. 691 (sstds. S. 618 angives dog Aaret som 1505)). — **Ab** og **Ac.** 2 Afskrifter fra 2. Halvdel af 17. Aarh. (den ene med Aar 1500, den anden med Aar 1505): SvRA. Städers akter, Landskrone. — **Ad.** Afskr. fra 17. Aarh. (med Aar 1505): SvRA. Kammararkivet, »Reduktionskommissionen i Skåne 1687-1689. Inkomna förklaringar m. m. rörande gravationer«, 3 Bl. 2166 a. — **Ae** og **Af.** 2 Afskrifter fra 17. Aarh.: Lunds LA., Landskrone rådstuvurätt och magistrat, »Privilegier (avskrifter).« — **Ag.** Afskr. fra 17. Aarh.: Landskrone Magistrats Arkiv (i Landskrone), Bindet »Landskrone stads privilegier« Bl. 33 b og 67 b (Afskr. herefter fra 19. Aarh.: Landskrone Stads Arkiv (i Landskrone), Bindet »Landscrone stads privilegier« Bl. 45 a og 89 a). — *Hisl. tidskr. f. Skåneland I. 101* (efter Ag); *Herlitz, Privilegier för Sveriges städer I. 421.* [10459]

Okt. 22. Hans Konge. Seuerini Aften for os paa vort Retterting i Viborgh, nærværende Jacob Andersß vor Mand og Raad, Eyler Brysche vor Embedsmand paa Lundeness, Palli Split, Michell Krabbe, Yuer Clauß, Malti Laurensß og Michel Kragh med flere, var Malti Jull i Holmgard med nogle aabne beseglede Breve paa noget Gods, han har forfulgt til Laas, og først frembar et Lovhævdsbrev af Hardbobytingh, lydende, at han har »induorth« med Lovhævd Holmgard i Myøborgh S. med [osv. som 9873 fra Aftrykkets S. 6 L. 17 til S. 11 L. 19, dog med ganske uvæsentlige stilistiske Afvigelse; læs endvidere: S. 6 L. 33: Nordenbergs - S. 7 L. 1: garde - S. 7 L. 7: Hiwbe høff - S. 7 L. 9: Slych - S. 7 L. 26: sønderst i Swebreff - S. 7 L. 28: Engh vad - S. 7 L. 37: Løclundz - S. 7 L. 39-40: nordest i Klokekier - S. 7 L. 40: skar i then - S. 8 L. 8: star - S. 8 L. 20: Bremmose - S. 8 L. 29: han - S. 9 L. 1: oc saa megit - S. 9 L. 4: Bramdi -

*S. 9 L. 11: øster oc vester - S. 9 L. 11-12: prestegard i Clockier - S. 10 L. 13-14: gard, Nis - S. 10 L. 19: Stenterholm - S. 10 L. 28-29: Twengh - S. 10 L. 35: houithdell - S. 10 L. 36: Brogard oc Krogs march - S. 10 L. 36-37: houitdell - S. 10 L. 40: houitdell - S. 11 L. 1-2: houitdell i Riisbech - S. 11 L. 11: ager, engh oc engh]. Item har han »induorth« sig i »fortaa« til Sønderstrop og til [osv. som anf. St. S. 11 L. 24-28]. Item et andet Lovhævdsbrev [osv. som 9907 indtil:] vedtager til fornævnte Gaard og Gaardsteder. Derefter vort Stadfæstelsebrev og 4 vore Dombreve, det 4. skrevet paa Pergament med hængende Indsegl, hvert Dombrev paa 6 Uger, og vor almindelige Stævning paa 6 Uger og 1 Aar over alt Danmarch, og derefter 6 »uger steffningh offuerhørelse« sammeledes over alt Danmarch; hvilke Breve alle til Tinge læste er ved alle deres Tider og Datis, og derimod er ingen Breve tagne af os, som Malti Jull hindre kunde i Sagen, uden paa nogen Jord norden Hwistenhøff og Arnhøff, som Erich Steen tog Genbrev paa, og nogen Jord inden Gudum Markeskel, som Priorisse i Gudumcloster tog Genbrev paa. Thi tildømmer vi Malti Jull alt forskrevne Gods, forbydende alle ham derpaa at hindre, og sætter vi den Sag evindelige Tielse paa undtagen den Jord, som Erich Steen og Priorisse i Gudumcloster tog Genbrev paa. Datum *etc.* nostro ad causas sub sig., teste Georgio Marswin justiciario nostro.*

Perg. [med 1 Segl]. N.-Holmgaard Godsarkiv; ^a1759 ejet af »Herr Linde til Engelsholm«^a; ^b1845 af Professor, Stadsbygmester P. Malling foræret til Gehejmearkivet^b (RA. Malte Juels Arkiv). LDipl. [10460
a—a) Saaledes Langebek i LDipl. b—b) RA. Reg. 98 S. 21.

Okt. 26. Kongen fritager Kronens Bønder i Ginding H. for at udgive Skovsvin, bestemmer, at deres aarlige Skat og Leding ikke skal forhøjes, og fastsætter deres Gæsteripligt.

[A. ^aPerg. med 1 Segl.^a Ginding Herreds Arkiv. — Aa. Optaget i Dom af Ginding Herreds Ting 1637 Nov. 16. — Aaa. Optaget efter Aa i Dom af Wiborg Landsting 1637 Dec. 6.] Aaaa. Afskr. af Aaa, attesteret af Gregers Lavritzen Ridefoged paa Lundenis: RA. Lundenæs Lens Regnskab 1638-39 Bilag 5. *Nielsen, Hjerm og Ginding Herreder S. 315* (i nyere »Oversættelse«); *Storgaard Pedersen, Hardsyssel (Ringkjøbing 1904) S. 66* (i nyere »Oversættelse« og uden Dag); *do do (Kjøbenhavn 1916) S. 67* (ligeledes). [10461

a—a) Saaledes Aa.

Okt. 27. *Reg. 5306.* Perg. [med 1 Segl]. Kongens Arkiv; *ÆA. V. 22* (RA. C 3, Domme). *Rosenvinge, Domme I. 32.* [10462

Okt. 28. Jens Ebbesen i Nøulig pantsætter sin Del i en Gaard i Høldested i Hornum H. til Aalborg Helligaandshus.

[Orig. Aalborg Helligaandskl. Arkiv.] Udtog fra c. 1700 i et Kvart-hæfte paa Papir: RA. MS. Afskrifter og Uddrag af Breve vedr. Aalborg Helligaandshus. Herefter: *Lindbæk og Stemann, Helligaandsklostre, Dipl. S. 123.* [10463

Okt. 29. Jens Persen pantsætter sin Del i en Gaard i Hatzeriis til Aalborg Helligaandshus.

[Orig. Aalborg Helligaandskl. Arkiv.] Udtog fra c. 1700 i et Kvart-hæfte paa Papir: RA. MS. Afskrifter og Uddrag af Breve vedr. Aalborg Helligaandshus. Herefter: *Lindbæk og Stemann, Helligaandsklostre, Dipl. S. 123.* [10464

Okt. 30. Kongeligt Privilegium for Hiøring.

[Orig. Hjørring Bys Arkiv.] Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc. (Bl. 1 a). *Hjørring Amtstidende 1885 Marts 24 (Nr. 71)*; moderne »Over-sættelse«: *Klitgaard, Hjørring Bys Hist. S. 26.* [10465

Okt. 31. Fredrich erffgenamenn tho Norwegenn, hertzoge. So wy ettliche guder in Ker herde belegen van Niß Iuersen eruen gekofft hebben, manck dersuluen 5 guder sin, de Peter Nissenn tho Wragarde unde sine eruen beth nu her gebрукett hebben, auergeuen und vorkopen wy sodane 5 guder unsen leuen getruwen Pawell Nickelsenn und Hercke Petersen und ehren eruen, so dat Pawel Nickelsen und Hercke Petersen und ehre eruen unß jharliches tho unser borch Ludtken Tundern 10 lubsche mr. geldes tho geuende plichtich sin. Daruor scho-len Pawel Nickelsen und Hercke Petersen sodaner 5 guder aller jharliken hure und des vriegen schattes enttfriegett, desuluen gudere ock tho vorkopennde und tho vorbutende gemechtihgett sin, jodoch der 10 mr. jharliker betahlinge unschedelich. Wy hebben unse singnett laten hengenn an desseme breff. Gegeuen thom Kyle am auennde omnium sanctorum.

[Orig.] Afskr. fra 16. Aarh.: Statsark. i Kiel, Acta A XX Nr. 2618 Bl. 39 a, jfr. 5 b. [10466

Nov. 1. Niels Høøg¹ til Eskier R. Jeg kendes mig skyldig at være Niels Clementsß Landsdommer i Nørjwotland 3¹/₂ Læst 3¹/₂ Pd. Byg, 9 Pd. Smør, 10 Faar, 10 Lam, 10 Gæs, 20 Høns, 5 Mk. og 6 Skill. Penge eller 8 Skill. for hvert Faar og Lam og 5 Hvide for Høns og Gaas, som jeg har lovet Niels Clementsß paa velbyrdig Md. Michel Eskilssønss Vegne. Beplygter jeg mig at betale det forskrevne Korn, Smør og andet inden Flæskesøndag førstkommende i Nykyøping i Moorss. Medb. af

Hr. Jenss Anders² Biskop i Othenss, Jørgen Marswin³ Rigens Kansler og Hr. Kield Offues³ Kantor i Viborg. Givet og skrevet i Randers Alle Helgens Dag.

Papir med Rester af 3(!) Segl paatrykte forned: 1. Lxxii 15 (Banner); 2. G. 534; 3. Evi 2. Niels Clementssøns Arkiv; senere til Kongens Arkiv; *ÆA. V. 55* (RA. C 7, Gældsbr. og Kvitter., Papir). LDipl. [10467

Nov. 3. Vi Hanss¹ Konge hilser eder Mattes Laurit³ og Johan Venstermann. Os er til Vidende vordet, at I skal have befattet eder med og udtaget og udtages lade »the« Guld, Sølv, Penge, »kleynodie« og andet, som Jehan Wensterman skal have fordulgt og indsat i Mariebo Kirke og Kloster, Brygerpe, Staaager Sognekirke og anden Steds i Falster. Da efterdi at vi har deri at sige for saadanne Sager Skyld, som vi eder selv tilkendegive vil, beder vi og strengelige byder eder, at I med allerførste, naar som Oleff Holgerdtz³ vor Embedsmand paa Nykiøping eder tilsiger, lader indkomme og til Forvaring indsættes i det Kloster eller Sted, som Oleff Holgerd³ eder befalende vorder, »alle the« Guld, Sølv, Penge, »kleynodie« og andet, I udtaget og fanget har efter Jehan Venstermand, og lader »saadanne« Guld, Sølv, Penge, »kleynodie« og andet der standende blive paa Rette, indtil des vi selv til Stede kommende vorder, og den Sag vorder adskilt med Rette. Og lad det ingenlunde. Givet i vor Stad Randerss Mand. efter Alle Helgens Dag under vort Signet.

Dn. rex per se.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 88. Oluf Holgerssøn Ulfstands Arkiv (C 1; RA.). [10468

Nov. 6. *Reg. 5308.* [A. ^a Perg. med 2 Segl: 1-2. ^a Randers Bys Arkiv.]
Aa. Afskr. af Langebek efter Orig. »laant Hr. Assessor Hofman fra Jylland«: LDipl. Herefter: *Stadfeldt, Randers S. 197; Kirkehist. Saml. 4. R. V. 77.* — **Ab.** Afskr. af Præsten Thomas Hee i Borup, Støvring H. (^b senest 1735 ^b): LDipl. — **Ab.** Afskr. af Langebek, formentlig efter Ab: LDipl.
 a—a) Saaledes Aa. b—b) Jfr. RA. Topogr. Saml. Papir, Randers. [10469

— »Endnu en laugheffuid aff for^{ne} herristing^a aar 1505 thorsdagen nest for s. Martins dag udgiffuit, bemellende, Michel Schriffuer paa velb. mand Axel Nielss vegne thil Landting haffde induort Gißels eng met miere gotz.«

[Orig. Axel Nielssøn Rosenkrantz's Arkiv ell. Langtind Godsarkiv.]
 Udtog se 7774 Aa. NLA. Viborg Landstings Dombog 1625 C Bl. 344 b.
 a) ∴ Ginding Herreds Ting. [10470

Nov. 11. Erick Jensøn i Wgerup V. giver til Lunde Kapitel al sin Ejendom i Dwberup i Giødinghe H. mod Gudstjeneste.

Perg. [med 5 Segl]. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. VI. 200.* [10471]

Nov. 13. *Reg. *9062. A.* Perg. med 1 Segl: Kong Maximilians. Kongens Arkiv (RA. Sverige, Perg.). *Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 320; Rydberg III. 523.* — **Aa.** Vidisse 1567 Marts 12 af Johannes Albertius Biskop, Roschildt Kapitel, Universitetet i Coppenhagen og Borgemestre og Raad sstds., givet Johan Frieß og Peter Oxsen paa Kongens Vegne. Perg. med 4 Segl: 1-4. Samme Arkiv (RA. Sverige, Perg. 1567 Marts 12). [10472]

— *Reg. 5309.* Papir med Udskrift til Hertug Frederik (ikke medtaget i det nedenanførte Aftryk) og Spor af 1 brevlukkende Segl. Hertug Frederiks Arkiv (RA. Gem. Arch. XIX. 11 b). *Staatsbürgerl. Mag. VIII. 725.* [10473]

Nov. 14. Luder Storm Amtmand paa Flenßborch m. fl. forliger Abbed Eggardt i Rudecloster og nogle Indbyggere i Osterbergem i en Strid om Afgift af Jord.

Perg. med [4] Segl: 3. Utydeligt Skjold og Hjelm. Ry Kl. Arkiv (Statsark. i Kiel, Urk. Ruhkloster Nr. 5). *Slesvigske Provindsialefterretn. Ny Række III. 162.* [10474]

— Jeg Marquard Rønnow¹ R. paa Hwitkeld sælger og skøder til velbyrdig Md. Hening Volkendrop min Mølle, som jeg tilforn af ham købt havde, som liggende er i Lamendroppe (Per Olusß, 6 Pd. Mel), og kendes jeg mig op at have baaret Penge og fuldt Værd for forskrevne Mølle. Afvindes forskrevne Mølle Hening Volkendropp, tilpligter jeg mig saa god en Mølle med Rente og »beleilighet« igen at faa inden 6 Uger. Medb. af flere gode Mænd Palle Anderß i Hweringsgordh, Laurens Feckeß i Broholm, Otte Skinckel i Egeskous gordh og Claus Olusß i Fiellebro. Skrevet i Swineborigh Fred. efter Martini Dag.

Perg. med [5] Segl: 1. Li 68. (Straks til) Arkivet paa Glorup. LDipl. (*Reg. 5310.*) [10475]

Nov. 15. Vi Hans Konge giver vore Undersaatte i vor Købstad Greenaae disse Privilegier: at ingen Købstadmand eller andre skal købe eller sælge med Bonden paa 2 Mile nær om Greenaae uden de selv, men Borgere maa købe og sælge med andre Borgere derom^a. Skal og nogen Bønder, som boende er paa Landsbyerne deromkring, det begynde Greenaae Mænd til Forprang med Gryn og Korn, Favneved etc. eller med andet »hiemføed« skal de ikke købe eller sælge[!], som de hidindtil gjort har; hvo herimod gør, da^b vore Borgere i Greenaae forfølge dem til deres Byting med Loven. Under vi og, at vore Undersaatte i Greenaae skal ej stævnes af Byen i de Sager, der maa

forhandles. Sammeledes under vi og de, som boer omkring deres By og sejler ind og ud og bruger deres Havn for Byen og indlægger deres Skib, Skude eller Baad i Havnen eller landdrager dem for Byen, de skal give aarlig 4 Skill. af hvert Skib, som bærer 10 Læster eller mere, og 2 Skill. af hver Skude og 1 Skill. af hver Baad til deres Havns Forbedring. Forbydende osv. Givet i vor Stad Aarh. Lørd. efter Martini Dag Aar 1500^c under vort Signet.

[A. Orig. Grenaa Bys Arkiv.] Aa. Afskr. fra 18. Aarh. (af Langebek betegnet: »Ex copia«): LDipl. 1500 Nov. 14. — Ab. Afskr., attesteret 1720 Jan. 13 af Byens Byfoged Knud Hinrich Blichfeldt: NLA. Grenaa Raadstuearkiv, Pk. »Efterlevering«, Løbe-Nr. 14. — Aba. Afskr. fra 18. Aarh. efter Ab: Sstds., Løbe-Nr. 26. — Abaa. Afskr. fra 1735 efter Aba: RA. Komm. Koll., Relationer over Stifternes Tilstand 1735 (under Grenaa). — Abaaa. Afskr. af Frands de Thestrup efter Abaa: Ny kgl. Saml. 4to 742 b. — Abb. Afskr. fra 19. Aarh. efter Ab: NLA. C. Olsens Samlinger, Topographica (under Grenaa). — Ac. Udtog uden Datum. Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc. (Bl. 1 b). — [Ad. Udtog med Datum 1505 Nov. 15, anført i Registratur af 1693 over Byarkivet, 1. Klasse Nr. 2.] Ada. Afskr. af F. J. V. Dauw efter Ad: Kall 4to 379. — Adaa. Afskr. efter Ada, attesteret 1747 Juli 25 af F. J. V. Dauw: RA. Topogr. Saml. Papir, Grenaa, Kvarthæfte S. 5. [10476

a) Abaaa: deromkring. b) Ab, Aba, Abaa, Abaaa, Abb tilføjer: maa. c) Aaret er formentlig 1505, saaledes som anført i Ad, Ada og Adaa; Kongen var i Aarhus 1505 Nov. 19, men i København 1500 Nov. 21 og mulig ogsaa Nov. 12.

Nov. 16. Hanß Konge. Sønd. efter Briccii Dag for os p[aa vort Retter]ting paa Biskopsgaarden i Aarss i vor egen Nær-værelse, nærværende Hr. Nie[ls Claussen i] Aarss, Hr. Jens Anderssen i Ottens Biskopper, Hr. Henrick Knudtzen R., Oluff Mortenssen, Nie[ls Hack og] Niels Clementzen vore Mænd og Raad med flere, var Hr. Es[ckell Gøyes] fuldmægtige Bud Jens Esbernssen paa den ene og Torbern Oxen paa sin og hans Broder[s Vegne paa] den anden Side om Trætte om 5 Gaarde i Trunderup og en Fæste ibid., 3 Ga[arde i Sønder]welie, 3 Gaarde i Nørwelie, 2 Gaarde i Egorp, Rynde gaardt, 1 Gaard i Moßby, 2 Gaarde i [Torp, Aale] Mølle, Brønne Mølle og Kattusse Mark, som Torbern Oxen og hans Broder havde fanget Indførsel [i. Da] beviste Jens Esbernssen, at Hr. Oluff Oxen har sat Hr. Eschell forskrevne Gods i Pant, [og ydermere] beviste med et Dombrev udgivet i Lund, at Hr. Jens Due har givet Hr. Oluff Oxen Eje[ndom paa] forskrevne Gods, og at Hr. Jehan Oxen indfriede samme Gods i Fællig, og Hr. Oluff Oxen er tildømt samme Ejendom, [Hr.] Jens Due ham givet havde, og Pantepengene,

som Hr. Jehan Oxe løste forskrevne Gods for, at skift[es mel]lem alle Hr. Jehan Oxes Arvinger. Og satte Jens Esbernssen i Rette, om Hr. Esckell bør forskrevne Gods [at nyde] efter hans Pantebrevs Lydelse, og om han er noget pligtig at svare Torbern Oxe eller hans Bro[der til de] Pantepenge, eller Hr. Oluff Oxes Arvinger bør at staa til Rette derfor. Dertil svarede [Torbern Oxe] og satte i Rette, om ham og hans Søskende bør at nyde deres Andel af forskrevne Gods, som deres F[ader saa indløste] og indfriede i Fællig, og mente, at det er deres Pantegods, saa længe dem gøres Fyldest deres De[l af Pantepen]gene, og om Hr. Oluff Oxe skulde have Magt fremdeles at pantsætte deres Del der[i, »for« de finge] Fyldest, og beviste at Hr. Oluff har udlagt ham og hans Søskende [til Vederlag] til evindelig Eje den Gaard i Mosby, 2 Gaarde i Torp, Aale Mølle, Brenne Mølle og Kattusse [Mark; med flere] Ord, de derom sammen havde. Om hvilken Sag de gav dem i Rette for os paa baade Sider. D[erpaa sagde] vi saa for Rette, at efterdi at forskrevne Pantegods, siden Hr. Jehan Oxe havde det indløst i [Fællig, findes] for Bopenge, da bør Hr. Eschil at beholde forskrevne Gods efter de Pantebrevs Lydelse, [Hr. Oluf Oxe] ham derpaa givet har, og den Indførsel, Torbern Oxe og hans Broder har faaet [i den Sag, død] og magteløs at være, og Hr. Oluff Oxes Arvinger at staa Torbern Oxe og hans Søskende [til Rette for] deres Andel af forskrevne Pantepenge; men det Gods, som Hr. Oluff Oxe har udlagt [sine Søskende] til Vederlag, som er 1 Gaard i Moßbye, 2 Gaarde i Torp, Aale Mølle, Brenne Mølle o[g Kattusse Mark], det nyder Torbern Oxe og hans Søskende indtil første Herredage, Hr. Esckell kan selv ko[mme og svare] til den Sag. Datum ut supra nostro ad causas sub sig. præsentibus appenso, teste [Georgio] Marsuii iudicario nostro.

[Orig. Eskil Gøyes Arkiv; *Eline Gøyes Jordebog S. 415; Adel. Brevkister S. 120.*] Vidsisse 1542 Dec. 16 (Lørd. efter Lucie Dag) af Christian III (forseglet med Signetet), givet Mogens Gøye R. Papir med 1 endnu overklæbet Segl paatrykt Bagsiden; det i Teksten i [] satte er suppleret fra en Afskr. af Jon Mortensen i RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Oxe. RA. Privatark., Mogens Gøye 1542 Dec. 16. [10477

Nov. 17. Lass Anders¹ Byfoged i Holbec. tilfundet og forelagt beskeden Md. Per Knwtß Borger i Holbec at »mooll« til velbyrdig Md. Hr. Henrich Krwmædige R. Høvid[smand paa Holbec] for Tingfred, som han brød mod Hr. Henrichs »tjænære« i saa Maade, at han og drog Hr. Hen-

ricss »tiænære« og vilde med Magt taget en Tyv af ham. Medb. af flere gode Mænd Lassæ Jwdhæ Borgemester i Holbec og Lang Raadmand ibid. Givet paa Holbecs Byting Mand. e[fter] Mortens Dag.

Papir med 3 Segl paatrykte forneden: 1. Bomærke; 2. Utydeligt; 3. Endnu overklæbet, utydeligt. Henrik Krummediges Arkiv (D; RA).

[10478]

Nov. 18. Reg. *9063. Perg. [med 1 Segl]. Formentlig Flensborg Maleres m. fl.'s Lavs Arkiv (Flensborg Marie Kirkes Arkiv (i Flensborg, II. 12 D 4 Nr. 4)). *Dipl. Flensborg. II. 23.*

[10479]

— Hanss Konge¹. For os var Nis Jenß og Anders Seffrinß i Tiggestrup med et Brev af Halle H.s Ting [c: 7632], at Nis Jenß har »indwort« med Lovhævd den Gaard, som han og Anders Søffrinß i boer, og en Eng, kaldes Bodelholm, som hans Fader og »foreldere« har haft i Hævd før ham. Hvilket Brev vi stadfæster og ved sin fulde Magt dømmet, forbydende alle Nis Jenß eller Anders Søffrinß paa forskrevne Gaard at hindre, saa længe nogen kommer for os med bedre Bevisning paa vort Retterting. Datum Arusie fer. 3. ante f. Elizabet nostro ad causas sub sig., teste Georgio Marswin justiciario nostro.

Perg. med 1 Segl: K. 80; Paaskrift fra c. 1600: »Koning Hanßis stadfesstelße pa eydom thill Skøttergardenn«. Senere til Gl. Estrup Godsarkiv; 1920 af Hofjægermester, Greve Christen Scheel foræret til Rigsarkivet.

[10480]

Nov. 19. Reg. 5311. Perg. [med 1 Segl^a]. Aarhus Bys Arkiv (i Aarhus, Byraadskontorets Arkiv Aa. 41). *Hübertz, Aarhus I. 91* (læs (foruden Kongens fuldstændige Titel): landzbygden - thet herretztingh - helst ere eller waare kunde, oc serdeles woore fogeder och embitzmen forscreffne kare[!] borgemestere, borgher oc vndersolthe her i Aarss her emod tesse nader oc priuilegia ath hindre, hindre lade, møde, platzse, vmage eller i noget mode at vforrette vnder wort hylleste oc node. Giffuet - dag aar etc. mdquinto). — Kopi indsendt 1648 (med urigtigt Aar 1504): RA. Danske Kanc. (Bl. 7 b).

[10481]

a) Nævnt hos Hübertz, *anf. St.*

Nov. 20. Hanss¹ Konge. Oleff Skriffuer Raadmand i Aarss har nu gjort os Regnskab for, hvis Sise i Aarss By faldet er og han opbaaret har, siden han i Befaling fik den at opbære paa vore Vegne, og indtil denne Dag, og har fornøjet os derfor 126¹/₂ Mk. 2 Skill. og 1 Hvid efter hans Regnskabs Lydelse, han os overantvordet har. Thi lader vi ham kvit for alt ydermere Krav om forskrevne Regnskab. Givet i Aarss Vor Frue Aften presentac. under vort Signet.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 88. Aarhus Bys Arkiv (RA.). [10482

Nov. 21. *Reg. 5312.* Perg. [med 1 Segl]. Aarhus Bys Arkiv (i Aarhus, Byraadskontorets Arkiv Aa. 42). *Hübertz, Aarhus I. 93* (læs (foruden Kongens fuldstændige Titel): *forbiwdhe wii alle, ehwo the helsth ære eller waare kunde, och serdeles woore fogeder och embilzmen forschreffne woore kære vndersolthe her i wor stadh Aarss hermodh ath hindre, hindre lade, mødhe, deele, platzse, vmage eller i nogher modhe at vforrette vnder wort hylleste oc nadhe. Giffuet - rex per se - Clementis.* [10483

Nov. 23. Kongen præsenterer for Bispe Jens Anderssen i Odense Iffuer Persen som Præst til Ræinge Kirke.

[Orig. Ringe Kirkes Arkiv.] Udtog se 6738. *Rørdam, Monum. 2. R. II. 540.* [10484

Nov. 25. *Reg. 5313.* [A. Orig. Randers Bys Arkiv.] Aa. Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc. (Bl. 7 b). — Ab. Afskr. fra 17. Aarh.: Gl. Estrup Godsarkiv (ved 1445 Sept. 11); 1920 af Hofjægermester, Greve Christen Scheel foræret til Rigsarkivet. Herefter: *Neckelmann, Randers, Speciel Del, 1. H. S. 56* (= *Harder, Om Fiskeriet i Randers Fjord S. 31*) (begge Steder ufuldstændig; læs (foruden Kongens fuldstændige Titel): *saa-dane naader och preuilegia - at haffue - stander. Først at ingen werdzlig person, som nu boer eller hereffler boendiß worder i for^{ne} wor kiøbsted Randers, schall bruge torffue udi Randers med kiøb eller sall i nogen maader, wden de schatte och schylde der i byen huer effter sin formuffue och tilhielpen at opholde vor och byens tyngde, som andre borger giøre der i byen. Haffue wi och wnt och tillat, at for^{ne} wor borger och vndersaate i Randers maae och schulle hereffter were fri for staaependig och bundgiöld, huor som de market søge och stande her i Nørejutland. Wille wi och, att huilchen som noget haffuer att sellige och det ind till Randers føre wil, da schal ingen, huo hand helst ere i Randers, det kiøbe der wden fore byen, förind det komet inden Randers byes portte. Sammelediß - lader ruser - dybes fra Rouseland - anderstedz der - fiord, da maa och schulle for^{ne} wor - Randers tale dennem suaa til - ruser der at sette i - dese forschreffne - lade, møde, delle - wirgine dat. aar 1505.* [10485

— Hans Konge. Vore Undersaatter »borgemester«, Raad og Menighed i Randers har ladet kært her for os, at Præster, gode Mænd og andre har i deres By liggende mange øde Gaarde og ubygte Jorder, som intet af gaar til at opholde Byens Tyngde med, dem til stor Besværing. Thi har vi det saa beskikket, at »wor borgemester« og Raad i Randers skal advare^a dem, som saadanne øde Gaarde og Jorder har inden Randers By, og tilforn opbyggt og under Byens Tyngde været har, 3 Sinde hvert Aar i 3 Aar der efter kommende baade til deres Byting i Randers

og til deres »brofelle«, som forskrevne øde Gaarde og Jorder tilhører; vil de da ej opbygge saadanne deres Gaarde og Jorder, maa »woris borgemester« og Raad dem paa Byens Vegne annamme, opbygge og ved Magt at skikke, saa at Byens Tynge kan dermed vorde opholdet, og siden saadanne Gaarde og Jorder at blive til vor Købstad Randers. Forbydende osv. Skrevet^b i vor Købstad Horsens Katrine Dag.

[A. Orig. Randers Bys Arkiv.] Aa. Afskr., attesteret 1646 Apr. 13 med Randers Stads Sekret (af hvem, siges ikke). Papir med 1 Segl paatrykt forneden og Paategning bagpaa af Otthe Kragh af 1646 Maj 11, hvoraf ses, at Afskriften har været indleveret i Kancelliet, men at Kongen ønskede at se Originalen. Randers Bys Arkiv (RA.). — Ab. Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc. (Bl. 8 a). [10486]

a) Ab tilføjer: lade. b) Ab: Givet.

Nov. 26. Bisp Jens Anderssen i Odense giver Iffuer Persen Kollats til Ræinge og Hæringe Kirker.

[Orig. Ringe Kirkes Arkiv.] Udtog se 6738. *Rørdam, Monum. 2. R. II. 541.* [10487]

Nov. 27. Jeg Powel Rub Præst giver efter min Faders Jens Rub, hvis Sjæl Gud naade, Befaling, saa og med min fri Villie, Raad Frænders og Arvingers Samtykke til Jomfru Mariæ Alter i Halmstads Sognekirke al min Rettighed og Ejendom i min fædrene Gaard liggende ud med Aæn imellem den Gaard, som Peder Guldsmed i boede, og Joen Børgeßons Gaard, for min Faders og Moders, min egen og alle kristne Sjæles Ro og Lise. Thi skøder jeg al min Rettighed i forskrevne Gaard til forskrevne Alter. Medb. af ærlige Mænd Christiern Borgemester, Jens Bole og Oluff Pederßen Raadmænd og Pedher Tholffßon Borger i Halmstadh. Skrevet i Halmstadh Torsd. efter Karine Dag.

[Perg. a Halmstad Kirkes Arkiv.] Afskr. fra c. 1664: Halmstads Stads Privilegiebog S. 614. [10488]

a) Saaledes Afskriften.

Nov. 28. Erick Olsß, Hr. Johan Jeipsß Biskops i Roschillæ Officialis og Kannik ibid. Fred. før Andree Dag paa Roschille Dom, nærværende os, Hr. Per Andersß og Mester Hans Luche Kanniker her sstds., var Hr. Anders Lasß perpetuus vicarius og Sognepræst til s. Bothels Kirke i Roschille paa »forsiwlnligh« Kvindes Vegne Annæ Henrickssdotther Borgerske sstds. med Fuldmagt, som hun her selv tilstod at have givet ham, fra hende skødede en hendes Gaard her i Roskillæ i s. Bothels Sogn liggende norden ved Torffgaaden og deslige den Bod ud

til Gaden, og til Hr. Erick Andersß, som kaldes Wæffwere, Forstander til s. trinitatis Gilde, som Præstemænd og Klerke i Roskilde oppeholder, paa forskrevne Gildes og alle Brødrers Vegne at forøge Gudstjeneste med, dog med saadant Vilkaar, »ock« trinitatis Gildes procurator og Forstander skal samme Gaard holde ved Magt, og Annæ skal der selv uden al Afgift i bo og fri beholde, saa længe hun lever, og deslige »hwssgielden« af Gadeboden, og skal forskrevne Gildebrødre til evig Tid hver »tæmpertorsdagh forgæffwes«, saa længe hun lever, holde vigilijs og Fredagen derefter sungen Messe for hendes, Hr. Claws Henricksß forðum Kanniks i Roskilde hendes Broders og deres »forædress« Sjæle; og naar hun dør, skal forskrevne Gildebrødre straks annamme samme Gaard fri og siden, hver Tid de holder den Tjeneste, have 1 lub. Mk. at dele imellem dem af samme Gaards Rente. Skete det, at forskrevne Gilde »affkommæ« og ej blev ved Magt, som det nu er, og samme Tjeneste ej holdtes, skal Anness Arvinger Fuldmagt have forskrevne Gaard til dem at annamme, dog saa at de skal ham straks en anden Steds for deres Sjæles Salighed skikke til Gudstjeneste. Sig. officialatus. Datum etc.

Perg. [med 1 Segl]. Roskilde Trinitatis Præstegildes Arkiv (AM. XXIX. 17). — Hertil 5330. [10489]

Nov. 28. (Reg. *9064.) A. Perg. [med 1 Segl]. Viborg Bys Arkiv (RA.). *Dipl. Viberg. S. 125.* — **Aa.** Vidisse 1598 uden Dag af Viborig Snaþslandsting, givet Gunde Schriffuer Borgemester i Viborig. Perg. med [2] Segl: 1. Viborg Bys Arkiv (RA.). — **Ab.** Vidisse 1640 Febr. 24 af Wiborg By (uden at det siges, til hvem Vidissen gives) af nærværende Brev, 1. Række Nr. 7247 og Nr. 7071 Ad (i dansk Oversætt.). Papirshæfte med Rester af 1 Segl. Kolding Bys Arkiv (i Kolding), Pk. »Kongelige Breve 1519-1768. Kopi af kgl. Breve 1321-1767. Hyldingsfuldmagter 1648. 1650. 1660.« — Afskr. i Kopi indsendt 1774 af Kolding Bys Privilegier: Haandskr. i Museet paa Koldinghus S. 7 (Afskr. herefter: Kall Fol. 60). — **Ac.** Udateret Vidisse af Borgemestre og Raadmænd i Viborig (uden at det siges, til hvem Vidissen gives) (skreven med Haand fra 16. Aarh.; trykt *Saml. til jydske Hist. X. 169*) af 1. Række Nr. 7071 Ac, nærværende Brev og 1. Række Nr. 7247. Perg.-Hæfte paa 3 Blade. Sæby Bys Arkiv (RA.). — **Ad.** Udateret Vidisse af Borgemestre og Raadmænd i Wiborig (uden at det siges, til hvem Vidissen gives) (skreven med Haand fra 16. Aarh.; jfr. *Saml. til jydske Hist. X. 169* med Note 7) af nærværende Brev, 1. Række Nr. 7247 og Nr. 7071 (i dansk Oversætt.). Perg.-Hæfte paa 7 Blade [med 1 Segl]. Sæby Bys Arkiv (RA.). — **Ae.** Kopi indsendt 1648 af Thisted By (med urigtigt Aar 1506): RA. Danske Kanc. (Bl. 2 a). — **Af.** Afskr. fra 18. Aarh. (med urigtigt Aar 1506): LDipl. 1506 Nov. 27

(af Langebek betegnet: »Af Thisted Bytings Bog 1647«; en Tingbog for Thisted for 1647 eksisterer nu ikke). — Ag. Afskr. (med urigtigt Aar 1536) i Afskr. af Kopi indsendt 1773 af Thisted Bys Privilegier: Kall Fol. 60. [10490

Dec. 2 ell. 3? ^aUnnde egentliken in gelouen unde trwen miit unser eigenen hantgewinge[?] uppe se compromitteren unnde vorwilkoren aller maten, wo sick dat geboren scal ofte scolde, vorlaten unnde afseggen alles behelpes unde exeption, dar men desßen wilkor unnde compromiß mede krencken ofte breken mochte, sunderen belauen den bii unnsen k. eren unnde furstliken trwen to holdende, unde hebben desse recess, der twe zin eins ludes, de eine bii uns herenn Johanne konninge, de ander bii uns herenn Fridericke hertogen in vorwaringe, miit unnsen koningliken unde furstliken anhangenden secreten heten vorsegellen unnde unnsen ohm van Mekelenborg upgenant gebeden siner l. sodans mede touorsegelende. Unnde wii Hinrigk hertoge to Mekelenb. hebben desßen compromiß mede vorhandelt unde wo de frundt bedegedingket unde durch bede der k. m. to Dennemercken unnses g. h. unnde unnses ohmen van Holstein unnsß ingesegel mede an desse recess heten hengen. Gehandelt, angenamen unnde vorwilkort to Sest kerken in Tustorp herde amme jare unde dage bauenberort.

Koncept paa Papir. Hertug Frederiks Arkiv? (indlagt i Gem. Arch. XII. 10 e). LDipl. bag 1505. [10491

^a) Begyndelsen mangler; Brevet er vel enten det i 10492 omtalte gisterighe compromis eller den ny Tekst, hvoraf der i 10492 sendes Afskrift.

Dec. 3. Hocheborenn fursthe, leue ohm^a. Unses ohmes unde swagers des herenn Jochims marggrafen tho Brandenborch curfursten gheschickte doctor Sebastian Stublinger[?] heft uns aeu-ling wedderumme inghebracht etliche besweringhe, de de k. w. unse here unde broder mit sampt j. l. ime begripe des gisterighen compromisses to sinde[?] vormenet hadden, ok uns en ander begrip behandel, in welkeme wy nicht weyntzich, sunder vele besweringhe vormerken. Wo den alles, hebben ouermals de markeschen gheschickten mit sampt deme heren Diderike biscope to Lubke, unseme rade unde leuen ghetruwen, dat gisterighe vorlat slichts unde sunder alle ummetrent[?] uppet korteste vorramet, so wy des by jegenwerdighen j. l. de auescript thoschicken, biddende, j. l. wollen de k. w. underrichten, sodan begrip mochte sunder furder gemeng afghescreuen, besegelt unde in synen enden vorantwordet werden, so wy uns

des to j. l. gantzlich vorseen. Dat syn wy widderumme j. l. fruntlich thouordenende gnegt. Datum Destorpe midwekens vor-Barbare.

Ok leue ohm, wowol wy uns in sunderheit jegen j. l. unde andere middelere van weggen der k. w. vorseden flit anthowendende, dat de Lub. etliche der eren uppe den bestimpten dach tome Kile kamen laten mochten, deme willen wy unghetwiuelt truwlichen volch don, ouerst uns dessuluen ime compromisso to uorscriuende is uns nicht donlik, angheseen, dat deme compromisso mit alle nicht bikumpt. Jodoch dar de k. w. des also slichts uns nicht wolde belouen, syn wy synen k. g. to leffmode des uns in eneme sundergen breue jegen syne k. w. tho uorscriuende auerbodich.

Koncept paa Papir med Godske Ahlesfeldts Haand (de første 2 Sider af et Folioark, hvis 3. Side indeholder 1506 Maj 13). Hertug Frederiks Arkiv (RA. Gem. Arch. XIX. 10 a-b). [10492

a) Mon ikke Adressaten er Hertug Henrik af Mecklenburg? jfr. 10491.

Dec. 4. Vi Hanss Konge giver vore Borgere og Undersaatter i vor Købstad Vedlæ saadanne Privilegier, at ingen »udkommen« Købmand skal købe eller sælge noget Købmandskab paa Landsbygden med Bonden paa 2 Mile nær omkring deres By, og skal ingen der omkring deres By købe eller sælge med Bonden til Forprang uden, hvad de kan forhverve med deres egen »hiemfødingh«; det maa de købe og sælge, som de hertil gjort har; men Borger maa købe og sælge med andre Borgere, som de af Arild gjort har. Djærves nogen herimod at gøre, maa vore Borgemestre i Vedlæ forfølge dem og dele dem til deres Byting i Vedlæ med Høringsdele og give dem Advarsel til det Herredsting, som de købslaar i. Forbydende osv. Givet paa vort Slot Koldinghws Barbare Dag under vort Sekret.

Relator Nicolaus Clementis.

Perg. [med 1 Segl]. Vejle Bys Arkiv (RA.). — Afskr. fra 17. Aarh.: NLA. Vejle Raadstuearkiv, Haandskr. af Byens Privilegier Bl. 21 a (med Tilføjelse: »Hæ literæ sunt inventæ in fisco urbis sigillo semoto CIO. IO C.VII«). [10493

Dec. 8. Jeg Oghæ Andersß¹ paa Drotningholm a v. sælger og skøder til velbyrdig Md. Hr. Olwff Jepsß R. i Skwropp 3 mine Gaarde for 200 Mk. danske Penge, som gænge er i Danmark, den første Gaard i Doberstrøø Kirkeby i Ffrostæ H. (Byenth Lodsß, 20 Skill., 3 Skpr. Byg, 1 Td. Havre og Teje), item 1 Gaard i Slostropp i Hammerlwndh S. (Per Jenß, 1/2

lødige Mk.), item 1 Fæste ibid. (Oluff Biørnsø, 18 Grot). Afvindes fornævnte Gods Hr. O. J., bepligter jeg mig saa godt Gods igen at give med saa megen Rente, saa vel »belegligh« inden 6 Uger derefter; dog med saadant Skel, at lyster mig igen at købe fornævnte Gaarde af Hr. O. J. for fornævnte Sum Penge inden 6 Aar, skal jeg dertil Fuldmagt have. Medb. af ærlige og velbyrdige Mænd Mester Aghæ Jepsø² Kannik i Lwndh, Tordh Jepsø³, Hr. Niels Jensø⁴ »dægen« i Nybølø og Lawrens Jøswbsø i Jordbiære. Givet og skrevet paa Byresholm Vor Frue Dag concep.

Perg. med 5 Segl: 1. Lxviii 54 (Thott); 2. G. 34 = Llxviii 12 (Sparre); 3. Llxviii 11 (Sparre); 4. Lxvii 3; 5. Utydeligt Skjold. Oluf Jepsøn Sparres Arkiv; senere til Mogens Gyldenstjernes Arkiv? (RA.). LDipl. 1502 Dec. 8.

[10494]

Dec. 16 ell. Juli 29. »Bisp Jenns Andersens domb daterit Dallum mdv dend thisdag effter st. Anna dagh, liudendis, Thomas Willazen och Mazs Oellfenn kirkeueger thill Ellinge kircke att haffue i rette steffnidd Mazs Løcke webner paa dend anden side om dett korn oc gifft, som gaar aff dend kirckis gaardt i Ellinge, som Jes Lundt i boer, oc gifuis aarlig 1 pundt rug, 1 pundt biug, 1 pundt haffre till kirken; och da saalheedis wor afsagdt, att forne Ellinge kircke schulle nyde, haffue oc beholde sin gifft och[!] forne gaardt, som hun haffuer nydt och hafft i lang thidd, och forne Mazs Løcke schulle were forsuar till forne gaardt. Heroffuer forbiude wi Mazs Løcke, hans effterkommere eller nogen anden att forretthe[!] forne Ellinge kircke paa forne gifft och kornn, som forsch^{tt} staar, under denn hellige kirckes bandt oc domb.«

[Orig. Ellinge Kirkes Arkiv.] Udtog anført i Rettertingsdom 1599 Okt. 18 mellem Knud Rud til Sandoltt som Væрге for Jomfru Pernelle Løcke og Arrildt Huittfeldt til Odißbierre; Brevet fremlægges af den sidste. RA. Herredagsdombog 1599 Bl. 70 a. Referat herefter: *Secher, Kongens rettertings domme 1595-1604 S. 288.*

[10495]

Dec. 17. Anders Eysø¹ Foged i Kalslunde H., Per Eysø, Oghe Pouelsø, Jepp Terkilsø, Per Lawsø⁵, Anders Knwtsø, Jeib Nielsø⁷ og Mattes Trwelsø⁸ Sandemænd i Kalslunde H. Onsd. før Thome ap. Dag var for os og menige Herredsmænd Jeib Nielsø i Hiortwad paa hans Stifbørns Vegne Karll Karlsø Børn og kendtes sig ingen Rettighed at have paa sine eller paa K. K.s Børns Vegne i den Gaard eller Toft, som Lawe Jensø paa boer i Hiortwad og nu er afstenet; og skal Børnene have til Vederlag paa Kapitels Vegne i Ripe en Ager liggende hos Kalslunde Kirke mellem Jeib Nielsø 4 Agre, som Kapitels Brev udviser, som Børnene derpaa given er, og Anders Eysø tilstod paa Børnenes Vegne, som Væрге er til dem. Herpaa var nævnt et

Tingsvidne af 8 Dannemænd: Jep Terkilsß, Per Eysß, Anders Knwtsß, Ogi Powelsß, Per Lawsß, Mattes Trwelsß, Nis Eysß og Lawe Andersß; disse vidnede, at saa gik paa forskrevne Herredsting, som forskrevet staar. Vore Indsegl. Datum et actum ut supra.

Perg. med 8 Segl: 1-2. Bomærker; 3. Forsiden mangler; 4-7. Bomærker; 8. Utydeligt Brudst. Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 343* (RA).
[10496]

Dec. 21. *Reg. *9068; Dipl. Flensborg. II. 24.* Er 1505 Dec. 29.

Dec. 29. *Reg. *9068* (med urigtig reduceret Dag Dec. 21 ligesom i det nedennævnte Aftryk). Medtaget Perg. [med 2 Segl]. Flensborg Vor Frue Kirkes Arkiv (Flensborg Marie Kirkes Arkiv (i Flensborg, I. 3 B 1)).
Dipl. Flensborg. II. 24. [10497]

Dec. 31. Jeg Madtz Roluffßen »etc.« sælger med min Hustrus Annis Samtykke til Hr. Peder Henningßøn vicarius i Roeskild paa s. Bartholomei Alters Vegne i Vor Frue Kapel i Roeskilde Domkirke en min Gaard i Reersloff i Thune H. (Lasße Pederßøn, 1^{1/2} Pd. Byg, 1 Skill. Grot, 1 Lam, 1 Gaas, 2 Høns) i saa Maade, at den, som fornævnte Alter har, skal forskrevne Gaard nyde. Og kendes jeg mig at have opbaaret for forskrevne Gaard Penge og fuldt Værd efter min Nøje. Jeg hænger mit Indsegl for dette Brev med hæderlig og velbyrdige Mænds Indsegl, som er Hr. Jens Lauridßøn Ærkedegn i Roskild, Hr. Niels Perßøn »og cannicher« sstds., Jep Nielßøn af Faurholm. Datum Roeschild primo[!] die Sylvestri.

[Orig. Roskilde Kapitels Arkiv (Bartholomæi Alter).] Afskr. attersteret 1666 Apr. 19 af Niels Rasmusøn comminister ecclesie Roeschildensis. RA. Rtk., Indberetn. indsendte i Henh. til kgl. aab. Brev af 25. Jan. 1666 af dem, som pro officio nyde gejstligt Gods ell. Tiende, Sjælland Bl. 31 a. [10498]

Dec. 31 (Aar?). Jeg Axel Laurensß af Nesby kendes mig skyldig at være beskeden [Md. Christiern[?]] Nielsß Borgemester i Halmstade 40 [ryn]ske Gylden og 60 Mk. Penge, for hvilke [jeg pant]sætter [Chri]stiern Nielsß dette Gods: Bilsholt i Gunnorp [S. (4 Pd. Smør, Biørn), 1] øde Bol, hedder Æsserød i samme Sogn, renter aarlig [1[?]] Pd. Smør, i Biørnerød i Kroxrød[?] S., som Karl] paa boer, giver aarlig 1 Pd. Smør, Kleffue i Sletager S. (., [4] Pd. [Smør, 1 øde] Bol i Brederod S., hedder Horolt, 1 Pd. Smør aarlig, Per [i samme] Sogn, [giver 1 Pd. Smør af 1 øde] Bol, Benth Lasseß i Eskolt i samme Sogn, 6 Pd. Smør aarlig [S. 8 Pd. Smør

aarlig], Knud Bagge *ibid.*, giver 8 Pd. Smør aarlig, [Per(?) Holm i Lagholm S., giver aarlig 10 Pd. Smør], hvilke Gaarde jeg pantsætter [Christiern Nielszen. Afvindes(?) forskrevne(?) Gods(?) Christiern Nielszen], bepligter jeg mig [Christiern Nielszen] saa godt Gods igen at faa inden 6 Uger næst efter. Medb. af Per Staffensß a. w. Landsdommer i Synderhalland, H. i Synder. . . . Datum Halmstadis in profesto circumsisionis dni. anno [md]sexto.

Medtaget Perg. [med 3 Segl]. (RA. Privatark., kronolog. Række.) LDipl. 1506 Dec. 31 (det i Teksten i [] satte er suppleret herfra). [10499

Uvis Dag. Steen Steenson Væbner bekender at have faaet til Leje Lunde Domkirkes Len Espholt i Giærs H.

[Orig. Lunde Ærkebisps Arkiv.] Udtog: Specifikation, Lunde Domkirke Nr. 404. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. VI. 161.* [10500

Dag? »Serenissimi regis Poloniae cum serenissimo domino Joanne Daniae, Suetiae et Noruegiae rege ac Christierno filio eius, hærede Noruegiae, electo Daniae ac Suetiae, pacta de anno domini 1505.

Serenissimo domini Joannis Daniae, Suetiae et Noruegiae regis cum serenissimo Sigismvndo Poloniae rege ac inter utriusque dominiorum subditos ac ditiones amicitia et fædus. Anno eodem Haphniæ sub sigillis septem.«

Optegnelse paa Papir, skreven med Haand fra 16. Aarh.; længere nede paa det samme Blad staar med Augustus Erichs Haand: »Nota dis ist bey ettlichen allten brieffen, so zwischen Dennemark und Polen ergangen, gelegen«. (Skulde Optegnelsen kunne grunde sig paa Meddelelse om Eksemplarer bevarede i polske Arkiver?) Kongens Arkiv (RA. T. K. U. A. Alm. Afdel. Nr. 486 a, »Bundtnusse, vertrege und recess« Bl. 135 a). [10501-2

— »Den laxefischeri, som udaff arild tid och aldtid haffuer legett, tillhörtt och fullt höyloulige konger udi Danemarch och Norge till Lundeneß slott siden anno 1505, dett aff biskoff Iffuer Munch fraa Lønborriggaard och till Lundeneß gandsche laxefischeri er affstaett.«

[A. Perg.^a Kongens (: Lundenæs Lens) Arkiv; *ÆA. III. 234.*] Aa. Udtog anført i Dom 1666 Apr. 25 af Viborg Landsting mellem Augustus Kreydall Overinspektør over Lundenis og Stiernholm og Henrich Møller den yngre til Lønborriggaardt. NLA. Viborg Landstings Dombog 1666 Bl. 257 a. — Aaa. Aa indført i Forhandlingsprotokol for den 1729 Aug. 1 nedsatte Kommission ang. Fiskerettigheden i Skern Aa og Ringkøb. Fjord S. 319 (jfr. 337). NLA. Topographica, Ringkøbing Amt. [10503

a) Saaledes *ÆA. III. 234*, hvis Udtog er væsentlig udførligere end det nærværende.

— »Knutd Biillde haffuer konning Hansßes breff liwdenndis, handt haffuede forlennit hannum Gladtsaxe met byeskatt aff Sommerstedt haffn och ffogeryett ibidem udi tiwffwe aarr, daag handt schall giffue

aarlig tiill kronen theraff iii^c marck och hallffdelindt sagefalldt och hallffdelenn olddenngielltdt och gøre gode regenscab paa allt vraget etc. Datum mdv etc.◄

[Orig. Knud Billes Arkiv.] Udtog herefter: RA. Reg. o. a. L. 3 Bl. 288 a. Udtog derefter: *Fred. I.s danske Registr. S. 14.* [10504

Dag? ►En laffheff wnder datum mdv, lydennde, att her Kieldt Ousß cantor wdii Wiborigh hagde innduordtt tiill capitell och Wor frwe domkircke y Wyborig alddt thenn eigenndom, ennge och kier fra Munckedige och suö øøster att tiill Holombeck, och inngenn andenn at haffe ther annthnn lodt eller dell uti wndtagenn bispdomß enngi och the enngi, som prier y korsbröder closter haffuer nu wti were, och enn stu eng, som liger tiill Lußdrup kircke, hwiilckenn eighedom som liger sønnden tiill thet stedtt, som sandemendt gjorde herritzsskell mellom Rintzs herritt och Nørliung herritt etc.◄

[Orig. Viborg Kapitels Arkiv.] Udtog se 551. RA. Herredagsdombog 1549-57 Bl. 86 b. [10505

— ►Ett høgborne fyrstes koning Hansis wor kiere herre faderbroders loglige ihukommelßes breff wdttgiffuit wnder datum mdv, lydende, at kronnens bønder och bønderthienere, tisligeste kronnens egne thienere y Hellum herrit, som side for fulde gaardtz eige, skall holle en natt huer aar otte heste aarlig gesteri, och the[n]d, mindere jord haffuer, holder, effther som hand haffuer jord oc egendom tiill sin gaardt, oc skall huer bunde oc kronnethienere holde en natt huert aar ii karle, ii heste och iiiii kobell hunde tiill jegergesterii; och huilcke som pendinge giffue for theres dagsgerninge, tha skulle the ey arbeyde tiill wor lenßmandtt y forn^e herrit, och skulle thee ey wduißes aff theres gaarde, emedens the holle theres gaarde wedtt heffdtt och magtt och wdgiffue theres aarlig skatt och landgille, som thennom aff rette bør etc.◄

[Orig. Hellum Herreds Bønders Arkiv.] Udtog anført i Rettertingsdom 1554 Apr. 5 (Torsd. efter quasi modo geniti Sønd.) mellem Kronens Tjenere i Hellom H. og Jacop Brockenhuße Embedsmand paa Aalborgihuß; Brevet fremlægges af de første. RA. Herredagsdombog 1549-57 Bl. 279 a. [10506

— Brev, at Sandemænd havde svoret Skel gennem Hesselagger Mølledam.

[Orig.] Udtog se 9976. RA. Herredagsdombog 1549-57 Bl. 324 b. Herefter: *Rosenvinge, Domme I. 238.* — Udtog fra 1595 (efter den originale Dom?): Ledreborgske Haandskriftsaml. Fol. 336 Nr. 208. [10507

— Brev af Hr. Mattis Glambæck Official i Holmynds H. om en Jord, som Gaffuerslundt Sognepræst bortfæstede.

[Orig. Gaverslund Kirkes Arkiv.] Udtog se 8704. RA. Rigens Dombog 1540-44 S. 198. *Ny kirkehist. Saml. VI. 242.* [10508

— Semmestedt Sognevidne om Jord i Skiedshale, der er Kronens rette Ledingsjord.

[Orig. Kongens Arkiv; *ÆA. IV. 414 Nr. 101.*] Udtog se 421. RA. Rigans Dombog 1540-44 S. 202. *Rosenvinge, Domme I. 78.* [10509

Dag? ›Twenne breffue, thet ene aff Hardßøssell byting mdv, lydende, at Jep Persß hagde indwardt Hoboes tofft oc Gammell Offwen met flere byggesteder etc.◀ [*Del andet Brev af 1534.*]

[Orig.] Udtog anført i Udtog af Stadfæstelse uden Aar die parascueus af Kongen (∴ Rigskansleren), givet Mattes Persß i Winckelgaardt. RA. Rigans Forfølgingsbog 1536-43 Bl. 103 a. [10510

— ›Item ett andett pergementz breff wdgiffuitt wnder Gudtz aar mdv, lydende, att Jesper Perßen borger i Waarde skøtte mester Hans Marquordß canich i Riipæ paa her Staffen Perßens wegne aff Gaffuerßlundt all then deell, ßom hans fadher Per Jenß tiilhørde aff arff i then gaardt eyge ligende i Streloff soken, som kalles Nis Tueßs godtz, paa Wor frue althers wegne i sancti Nicolai kirke i Waarde etc.◀

[Perg.] Udtog se 3366. RA. Rigans Forfølgingsbog 1536-43 Bl. 106 b. [10511

— ›Item thett fempte pergmentz breff datum mdv, lydende, att Mattes Anderß aff Gauerßlundt skotte mesther Hans Marquordß huß oc jordt i Waarde mett syn rette tilligelse paa Wor frue althers wegne i sancti Nicolai kirke i Varde etc.◀

[Perg.] Udtog se 3366. RA. Rigans Forfølgingsbog 1536-43 Bl. 106 b. [10512

— ›Iiii pergmentz breffue, thett første aff Holmyndz herritz ting wnder Guds aar mdquinto, lydende, att sandeme[n]dh y for^{ne} herriith att the swore en tofft [*till*] Gaulundh kyrcke ligende paa Andkier marck, kalliis Bruns tofft, oc tre marck gods[!] jordtt offuer all Andkier marck etc.

Item thett anditt aff for^{ne} herriith wnder samme datum, lydende, att viii mendh, som boer y Andkier oc Hwilßbærg, hagde wittnett, att hun hedh frw Maren Huidhoffuith, som gaff Bruns toff tiill Gaffuerßlundh kyrcke, oc thertiill thre godtz jordtt etc.◀

[Pergg. Gaverslund Kirkes Arkiv.] Udtog anførte (sammen med Udtog af Breve af 1507 Dag? og 1506 (Nov. 25)) i Udtog af Stadfæstelse 1541 Marts 9 (4. fer. post invocavit) af Kongen (∴ Rigskansleren), givet Anders Johansßenn. RA. Rigans Forfølgingsbog 1536-43 Bl. 151 b.

[10513-14

— Ærkebisp Birger gør over for Lunde Kapitel Regnskab for Lunde Domkirkes ›fabrica◀.

[Orig. Lunde Ærkebispes Arkiv?] Udtog: *Magnus Matthiæ, Episcoporum eccl. Lund. series S. 215* (= *Hvitfeld, Bispekrøn. Bl. Z iii, Fol. 90 L. 24* og *Weibull, Dipl. dioec. Lund. VI. 202*). [10515

— Ærkebisp Byrger køber af a›höghboren forste N. N.◀^a Gods i Torne H. i Fiälä, i Stäffjä og i Flädie.

[A. Orig. med 1 hængende Segl. Lunde Kapitels Arkiv?] Aa. Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 17, Nr. 80. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec.*

Lund. VI. 202. — To andre kortere Udtog: **Ab.** SvRA. E 102 a, Sextern 7, Nr. 125; **Ac.** Specifikation, Lunde Domkirke Nr. 405 D. [10516]

a—a) **Ab.**: »høghboren første kong Hans«.

Dag? Reg. *9072. [A. Orig. Københavns Helligaandskl. Arkiv.] **Aa.** Afskr. af Hans Nielssøn 1673 (ufuldstændig og uden Aarstal): Ny kgl. Saml. 4to 686 Bl. 20 b. — **Ab.** Afskr. fra 1675-78 (ufuldstændig og uden Aarstal): Københavns Bys Arkiv (paa Raadhuset), »Bøger« Bd. 10-1 S. 321. — **Aba.** Afskr. fra 18. Aarh. efter **Ab.**: Thott 4to 1575 S. 625. Efter **Ab** ell. **Aba**: *Hofman, Foundationer X. 152.* (Om Aaret jfr. *Rørdam, Kbhvns Kirker S. 312.*) — Udtog: RA. Reg. 30, 1. Afdel., Fasc. 2, Art. 8, Nr. 12 ab; Gl. kgl. Saml. 8vo 3595; Ny kgl. Saml. 4to 687. Efter sidstnævnte: *Lindbæk og Stemann, Helligaandsklostre, Dipl. S. 124 Nr. 326* (der øjensynlig er samme Brev som Nr. 325). [10517]

— Valdburg og Ellen Gierligsdøtre i Kiøbenhavn giver Del i en Gaard (til Helligaandsklostret).

[Orig. Københavns Helligaandskl. Arkiv.] Udtog: RA. Reg. 30, 1. Afdel., Fasc. 2, Art. 8, Nr. 12 ab; Gl. kgl. Saml. 8vo 3595; Ny kgl. Saml. 4to 687. Efter sidstnævnte: *Lindbæk og Stemann, Helligaandsklostre, Dipl. S. 124.* [10518]

— »Simon Nielsons Confirmation paa, at Siøgaard, som hans Forældre havde givet til Hospitalet, skulle endnu blive dertil. Dat. 1505.«

[Orig. Aalborg Helligaandskl. Arkiv.] Udtog anført i Registratur fra 18. Aarh.: NLA. Aalborg Bispearkiv, Pk. 1 (»Ældre Reversaler«), Fortegn. paa ældre Gavebreve Fasc. 2 Nr. 9. [10519]

— »Et Tingsvidne om en Schov, som scholle tilhøre Scholen og Hospitalet, kaldet Østschov i Mov Sogn. 1505.«

[Orig. Aalborg Helligaandskl. Arkiv.] Udtog anført i Registratur fra 18. Aarh.: NLA. Aalborg Bispearkiv, Pk. 1 (»Ældre Reversaler«), Fortegn. paa ældre Gavebreve Fasc. 2 Nr. 21. [10520]

— »I et Skiøde af 1505 paa Vor Frue Kirkes Vegne nævnes Hr. Niels Erichsen.«

[Orig.] Udtog med S. A. Stadfeldts Haand efter Optegnelser, der Aar 1800 ejedes af Bedemand Knud Kiergaard: NLA. Stadfeldt, Randers Bys Diplomatarium S. 274. [10521]

— Se 10250. [10522]

— »Er bekrefftiget aff hyborne først och herre koning Hans aar 1505, och theroffuer ni aar therefter thill ydermere beuis er bekrefftiget aff hans nadis efterleffuindis hyborne førsteinde droning Kiersten udi medeler thid, att hun var udi regemendis radt anno 1514, saa att huilcken syge och allmeßefalck, som bleff anamedt ind udi for^{ne} giestebuoder^a, thi skulde verre fri for allt kongelige och byens tyngye y alle mader, och huis goudtz som thi efter thenom lader, pendinge, kleder, buoskop eller och, huis dett werre kandt, indtid undthaget,

thett skall thill stede bliffue, och ey thi dødis arffuinger sadane guodtz och allmeße att arffue eller nyde i nogen mader.«

[Orig. Ribe Gæsteboders Arkiv.] Udtog med Haand fra c. 1600 (med Tilføjelse med den samme Haand: »Compie aff giestbodens breff i beslutning«): Ny kgl. Saml. 4to 1353 b, 1. Foliering Bl. 69 b. [10523

a) Gæsteboderne (i Ribe; jfr. *Kinch, Ribe I. 440*) omtales ikke paa de forudgaaende Sider i Aa.

Dag? »Habet qvoqve urbs^a leges, qvas sibimet constituit ipsa, anno 1505 renovatas de convivio qvodam ejusqve sociis, similes ejusmodi legibus, qvas alibi in aliis qvoqve civitatibus diximus constitutas.«

[Orig. Æbeltoft Bys Arkiv.] Udtog anført i Resens Atlas (Uldall Fol. 186) VI. 555. [10524

a) »: Æbeltoft.

— »13. Itt perckementz breff anno 1505, att Claus Jenßen proust haffuer pantsett Staebye kierckis tho gaarde, enn y Hußbye och enn y Stadell.«

[Perg. Staby Kirkes Arkiv.] Udtog anført i Hardsyssels Provstis Registratur S. 17. [10525

— »H. Telluf Erichsßen Høffvidsm. paa Rutgaard forsegl. til Vitth. et Skiøde, som Mester Claus Urne^a Cannic i Roskilde gjorde sin Moderbroder Eyler Bryske paa Dallund paa Margaard et[!]. 1505. Ex orig. Dalund. NB. Tellufs Vaaben syntiße ret tydelig Biørn.«

[Orig. Dallund Godsarkiv.] Notits af Klevenfeldt: RA. MS. »Diverse Klevenfeldtiana«. [10526

a) Da Ejler Bryske ikke vides at have haft nogen Søstersøn af det angivne Navn, er Urne formentlig en Skrivfejl for Daa; jfr. *Dann. Adels Aarbog VII. 180 og VI. 122*.

— »Anne Lagesdatter, H. Lodwig Marskis Efterleverske, gjør endelig Forening med Johan Biørnsßen til Nielstrup ang. Østrup Gaard i Fyn. Datum i Kiøbenhafn i Hellig Geistis Kirke 1505. Ibid.^a«

[A. Perg.^b Senere til Dallund Godsarkiv.] Aa. Notits af Klevenfeldt: RA. MS. »Diverse Klevenfeldtiana«. — Ab. Anført 1713 ved Skifte efter Dallunds Ejer Otto Pedersen Himmelstrup († 1709) paa følgende Maade: »84. 1 gl. Pergamentsbref af 1505 angaaende it Mode, som er holdet i H. Geistes Kircke i Kiøbenhafn. Brevet snart u-læselig«. FLA. Odense Amts Arkiv, Skifteprotokol 1706-16 Bl. 214 b. [10527

a) »: Orig. paa Dallund. b) Jfr. Ab.

— »En lageheffd, som Eriick Stygge paa Mattrup giortt haffde och haffde induord Welmarck mett mere godtz, som same heffd ydermere indholler och wduiser; same breffuis datum mdv.«

[Orig. Matrup Godsarkiv.] Udtog se 4553. Matrup Godsarkiv; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA. Eiler Hardenbergs Arkiv 1551 Febr. 16). [10528

a) RA. Reg. 60 S. 254.

— Se 4553. [10529

— »Skiælbreve imellem Mollerup, Flarup, Thiele og Hulbek Marker. Anno 1505.«

[Orig. Tjele Godsarkiv.] Udtog med Søren Abildgaards Haand i »Optægnelse paa de gamle Documenter, som findes paa Thiele« S. 2: Thott Fol. 750, den største Mappe. [10530

Dag? »Kong Hansis dombreff paa 2 gaarde i Genstrup(?)^a. Dateret 1505.«

[Orig.] Udtog anført i en Brevfortegnelse skreven med Haand fra 2. Halvdel af 17. Aarh.: Lunds UB., De la Gardieska saml., Barnekow I, et Folioark begyndende: »Kong Friderichs den andens laasbreff«, 4. Side. [10531

a) Det første Bogstav er rettet, og Ordets Læsning derved bleven usikker.

— »Ithem it konge Hansis høgloffuit^a ihukommelsis breff oc stadfestelse under datum 1505 paa forne deris tingsuinder^b, som lyder paa samme skou, den stun di^c staar vidt maect.«

[A. Orig. Tirsted Bys Arkiv.] [Aa, Aaa,] Aaaa og Aab. Udtog se 5709, [Aa, Aaa,] Aaaa og Aab. [10532

a) Aab: høgloffuellige. b) c: 5709 og et udateret Vidne af Lolands Landsting. c) Aab: det.

Uden Dag. Yk Bartolomeus lege borger to Odense bekenne myt dyser myner eygen hantsrych, dat yk hebbe entfanghen van her Per Gryns myner gnedygysten vrouuen cappellan 6 ryns gulden uppe myns sens vegen Hans Baresen, dem myn vrouue 10 ryns gulden schuldych ys, so dat de somma ys nu man 4 ryns gulden. Myn ynghesegel^a.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forneden: Utydeligt Skjold. Dronning Christines Arkiv (RA.). [10533

a) Brevet er uden Aar, men er sikkert fra 1505, se *Dronning Christines Hofholdningsregnskaber S. 198 (og 232)*.

— Jeg Michil Perss¹ Præst og canonicus regularis i Dalby har med min Moders Samtykke Sise Per Michelsß solgt »beskeeligh« Md. Reynolt Skotte en Gaard liggende i Helsinburgh norden næst det Hus, som Hr. Jep lod bygge, hvis Sjæl Gud naade, og sønden næst Jep Nielssens Gaard for 20 løde Mk. med saa Skel, at Sise Per Michelsß skal fornævnte Hus og Gaard beholde i 2^{1/2} Aar næst kommende, og siden skal Reynolt Skotte annamme samme Gaard til evindelig Ejendom. Det bekenedes jeg med min egen Haandskrift og med mit Indsegl med hæderlige Mænds Hr. Mortens² Sogneherre i Helsingburgh, Lass Andersß Borgemester, Jep Nielsß Borgemester og Kristiern Paaelsß Byfoged sstds. anno 1505.

Perg. med [5] Segl: 1. G. 1025*; 2. G. 1023* (Morten). Senere (jfr. 1511 Nov. 24) til Helsingør Olai Kirkes Arkiv (SLA. Helsingør Bys Breve Fasc. I 1450-1551, Pergamenter). LDipl. [10534

Uden Dag. Reg. *9071. [Orig. Mads Erikssøn Bølles Arkiv.] Kopi fra 16. Aarh.: RA. Danske Kanc., Chr. III.s Lensbog, Sjællands Stift. Herefter: *Danske Mag. 4. R. IV. 317*, jfr. *Danske Kancelliregistr. 1535-1550 S. V.* — Kopi fra 2. Halvdel af 16. Aarh.: RA. Reg. o. a. L. 4 Bl. 404 b. — Udtog fra c. 1600: RA. Reg. o. a. L. 1 Bl. 1 a. [10535]

— Jeg Hanss Rwdh¹ i Woghenserop a. w. skøder og sælger til velbyrdig Md. Cristihern Skram i Wrop al den Rettighed, som jeg har i Nærdo og i Ryslyng. Afvindes Godset ham, bepligter jeg mig at vederlægge min Frænde C. S. saa godt Gods igen inden 6 Uger og 1 Aar derefter. Medb. af flere gode Mænd Palle Andhersß² paa Hwærrw, Mattes Ericzen i Twreby, Mattes Laurensøn⁴ i Tølløsse, Jacob Trolle paa Knapstrop. Givet i Køffwynghaffn anno 1505.

Perg. med [5] Segl: 1. Llviii 17; 2. Bxiii 13 (Ulfeldt); 4. Hxiii 2 (Vasspyd). Christiern Skrams Arkiv; 1883-84 af Museet for nord. Oldsager afgivet til Gehejmearkivet. [10536]

— (**Aar?**). Fortegnelse over Gods, som Andheress Tydeman tog fra Karine Jeppes og hendes Husbonde.^a

Papirshalvark i brækket Føl. (uden Spor af Segl), skrevet med samtidig Haand. Oluf Holgerssøn Ulfstands Arkiv (H; RA.). *Loll-Falsters hist. Samfunds Aarb. 1928 (XVI) S. 42*, jfr. *sslds. 1929 (XVII) S. 134*. [10537

a) Fortegnelsen har hverken Aar ell. Dag, men angaar den i 10335, 10357 og 10365 omhandlede Sag.

— (**Aar?**).^a »Første arad, Anders Tegemat gjorde, then tiid han gik aff herretzting oc i Karin Jeppes gord met alle syne swennæ oc tingmen oc randsagit oc brøt hennes skryn oc kister oc tog ther wdh guld, sølff oc penninge, oc ade oc drwckæ oc fortæret hennes; thet løber lxxv lødige mark oc xii mark oc iii ß. Item annet arad: lagde Anders Tegemat syne swennæ Hans Kiellerswend met flere, oc toge til them, hwem the wille, at tage ware pa gotzet, igen war, oc ade hennes mad oc drwckæ hennes øll, som Rasmus Skreder, Oluff Nielsß, Jens Hanß i Bregning, Hans Ericß, Rasmus Michelsß, Lange Las i Wlsløff[!].^b Item tredie aradh: Rasmus Michelsß, Hans Kiellerswend oc Marten i ladegorden, som Karine Jeppes greb i sin gord, bast oc bunne oc woldførde oc sat hennæ i torn oc jern log wforwnnen.^c Ffjerde arad: Per Jude, Anders Tegematz fogit, sielff sætte voldgæste hennæ oc tæret hennes øll oc mad then nath, effter hwn grebes; thet[!] xxx lødige vi mark minus vi ß. Femtæ arad: Rasmus Michelsß herretzfogit sielff sywende, Jens Hanß hans swager i Bregningh, Rasmus Olß ibidem, Ras-

mus Skreder ibidem, Hans Ericß ibidem, Rasmus Bonde i Logerop, Oluff Nielß i Tordrop the woldgæste Karine Jeppes, nest effter hwn war greben; thet løber xv oc xx lødige mark oc vii mark vii ß minus. Sættæ aradh: Anders Tegematz swennæ Henric Eskilß, Per Jude, Per Kellerswendh, Hans Kellerswend, Mates Skræder, Las Grønhat, Hans Soodh, Per Bram, Pouil Jude, Henning Scriffuer, Jæspær, Lille Oluff frwenes[?] swendhe, thessæ for^{ne} swennæ voldgæste Karine Jeppes, then tiidh gotzet bleff tagit aff hennes gord, oc gaffue hennes, hwem the wille, til oc fra wdi iii dage, ther gotzet burtførdes, oc giorde the ther met hwer them iii aaradh; thet løber ix sindz xx lodige marc oc xxxiiii mark iii ß minus. Sywendæ aradh: xi oc xx oc two hwndret men, ther burt toge oc burt førde hennes gotz aff hennes gordh, oc xl men aff them aff Freyæløff giorde huer them two aradh, thii hwer them oge two lass aff for^{ne} hennes gotz; thet løber thwsin lødige mark oc iiiij^c lødige marc oc v lødige marc two^c mark oc xxxv mark oc vi ß. Ottænde aaradh: the, som gingge i hennes gord, toge hennes gotz oc wanwrde thet log wfordelt oc ey aff tingge tiltagen, som ware Jens Hanß i Bregningh, Anders Jørienß i Logerop, Knwd Perß i Wnnerop, Laurens Ryn i Wnnerop, Laurens Andersß ibidem, Hans Sur i Østerwsløff; thet løber xxx lødige mark vi mark vi ß minus. Nyendæ aaradh: at Rasmus Michelsß met the for^{ne} vi wrdningsmen oc the vi men, som loffuit fore then swm guld, the for^{ne} xii men giorde hwer aff them firæ aaradh, thii at the woldgæste huer them i firæ dage, then stwndh the wurde oc wttoge hennes gotz; nar hennes øl oc mad kunne ickæ til reckæ, tha toge the hennes gotz oc solde fore mad oc øll oc giorde ther met aaradh paa ny; thet løber two hundred oc xl lødige mark oc xxviiiij mark. Item tende aaradh: the, Jep Hanß greb, bast, bwnnæ, woldførde oc kaste i torn oc jern oc røffde hannwm i sit skib, han kom hiem fra Tisklandh, pa haffuet wnder Lalandh, førre han kam i land, hans guld, penninge oc kostere fran, som var Anders Tegeman sielff xiii[?], giorde huer ii aarad, then enæ for bast oc band, thet annet for heruerki.^d Item elfftæ aarad: the men, hennes swin tyckæ aff hugh, som war Hans Kællerswend sielff x men; thet løber l lødige mark oc 9^{1/2}^e mark minus ii ß. Item tolfftæ aradh: the, som hennes mølle tog hennæ fran, oc them, som hawe brwcht møllen syden modh hennes wiliæ, som ware Rasmus Michelsß, the vi wrdningsmen oc the vi forløfftesmen met theres metfølger; thet løber lxx

lødige mark oc xii mark v ß minus wthen for, hwad Rasmus Michelsß bir at bøde serdeles for hwert sinnæ, han met sine meffølgere hawe brucht møllen til oc fra; ther kunne wii ickæ wide thall pone. Summa summarum theres faldzmall, om the haffue ickæ howet, thet løber two thwsind ij hundred xxxvi lødige mark oc iiij hundred mark danskæ xxix mark. Item haffue the howet, tha løber theres faldz lxxxv lødige mark oc iiij^c xl iiij mark oc v ß.«

Papirshalvark i brækket Fol. (uden Spor af Segl), skrevet med samtidig Haand. Oluf Holgerssøn Ulfstands Arkiv (H; RA.). — Ovfr. gengivet fuldstændig og bogstavret. [10538

a) M. H. t. Tiden gælder det samme som for 10537; dog maa nærværende Aktstykke, hvis Udregning af Bødernes Størrelse ganske underkendes i 10365, formentlig falde forud for sidstnævnte Nr. b) I Margenen tilføjes med samme Haand: Thet [!] xxxv lødige mark viij mark oc i ũ. c) I Margenen tilføjes med samme Haand: Thet løber xxx (dette Tal atter udstreget) xvi lødige mark. d) I Margenen tilføjes med samme Haand: Thet løber hundret oc xl lødige mark oc xxiii mark oc vi ũ. e) Originalens Tegn for 9½ har paa Grund af typografiske Vanskeligheder ikke kunnet giveses.

Uden Dag. Udtog: *A. Kall Rasmussen, Musse Herred I. 347.* Er 9155.

— Udtog: *Karl Hansen, Danske Ridderborge (Kjhbvn 1876) S. 9 og 152 L. 17 f. o. og L. 8 f. n.* Er 9580.

— »Ditto Peer Knutßons^a donation på bem^{te} gård^b. Anno 1505.«

Udtog: Specifikation, Lunde Domkirke Nr. 405 C. Er formentlig en uenøjagtig Gengivelse af 10336 ell. 10337 ell. 10449.

a) ∴: Peer Knutßon i Böllorp. b) ∴: Böllorp.

— »Af samma innehåld som lit. B af samma numer.^a«

Udtog: Specifikation, Lunde Domkirke Nr. 405 G. Er formentlig enten 10423 ell. 10422.

a) Se 1505 Juli 29.

— »Peder Staffensons breef innehållandes om Bolerupz gård, som Per Knutßon skiötte att erchiebiscopen h. Börje. Dat. 1505 med 3 sigill.«

Udtog: SvRA. Kopieböcker B 30, Bl. 48 a Nr. 278. Er formentlig enten 10422 ell. 10423.

— Nævnt: *Tang Kristensen, Lerchenfeldt S. 21.* Er 1509 Apr. 14.

— *Westphalen IV. 3192 Nr. 125; Reg. 5314.* Aarstallet er efter al Sandsynlighed urigtigt og skal være efter 1513; jfr. *ÆA. V. 496 f.*

Brevbøger: Dronning Christines Brevbog: *Danske Mag. 4. R. V. 87 (Jan. 3), 86 (Jan. 13), 87 (Febr. 15), 87 (Marts 3), 88 (Marts 10), 88 (Marts 22), 88 (Marts 27), 88 (Marts 27), 88 (Apr. 5), 89 (Maj 1), 89 (Juli 28), 89 (Juli 30), 89 (Aug. 25), 89 L. 11 (uvis Dag; Maj 24 ell. Juli 12 ell. Aug. 2?), 88 L. 25 (uden Aar og Dag). — Æbelholt: SRD. VI. 205 (Marts 3), 206 (Okt. 23). — Dueholm: *Dueholms Dipl. 82 (Apr. 24).* — Løgum: SRD. VIII. 174 (Jan. 14; *ÆA. V. 779*), 43 (Febr. 26), 37 (Maj 5), 41 (Maj 7), 38 (Maj 10), 8 (Sept. 1).*

Registraturer: Kongens Arkiv: *ÆA. IV. 416 (Nr. 11; Maj 25; = Eline Gøyes Jordebog S. 381);* se ogsaa 10276, 10284, 10379, 10453, 10462, 10467, 10509. Aalborg Slot: *ÆA. III. 72, 75, 75, 75.* Hald: *ÆA. V. 86, 88.* Lundenes: se 10503. — Lunde Ærkebispe: *ÆA. IV. 361;* se ogsaa 10277, 10351. — Roskilde Bisp: *ÆA. III. 330.* — Odense St. Knuds Kl.: *ÆA. V. 217;* se ogsaa 10403. — Børglum Bisp: *ÆA. III. 47.* — Børglum Kapitel: *ÆA. III. 80, 100, 102.* — Viborg Bisp: *ÆA. II. 340 (Jan. 14?), 295 (Apr. 14 ell. Aug. 11), 352 (Juni 23), 252 (Sept. 7-21), 320 (Dec. 21), 234, 246, 268, 290, 299, 308;* se ogsaa 10287. — Aarhus Bisp: *ÆA.*

II. 28 (Febr. 24), 75 (Apr. 27), 72 (Maj 8), 84 (Juli 24), 31 (Sept. 1), 66 (Sept. 23; = I. 210), 39 (Nov. 14), 64 (Nov. 19; = I. 254), 150 (ell. Aar 1509), 162 (= V. 112), 162 (= V. 114). — Ribe Kapitel: se 10390, 10496. — Antvorskov: *ÆA. IV. 77, 99, 108, 202, 241, 262*; se ogsaa 10404. — Skovkloster: *SRD. IV. 342, 373, 400, 401, 401*. — Maribo: *ÆA. III. 271, 290*; se ogsaa 10397. — Aalborg Frue Kl.: *ÆA. III. 29, 30*. — Dueholm: *ÆA. III. 187*. — Essenbæk: *ÆA. II. 93* (Juni 16). — Hundslund: *ÆA. III. 4, 12, 15, 17, 19*. — Mariager: *ÆA. V. 674, 676, 688, 727, 737, 749*. — Vestervig: *ÆA. III. 152*. — Viborg St. Hans Kl.: *ÆA. II. 367, 378, 385*. — Vor: *ÆA. I. 191, 199, 218, 218, 228*. — Vrejlev: *ÆA. III. 31, 34, 39, 39, 39, 43*. — Ø: *ÆA. III. 121, 128*. — Øm: *ÆA. I. 168, 245*. — (Skanderborgske Registr.): se under Aarhus Bisp Sept. 23 og Nov. 19. — Løgum: se Brevbøger. — Kirker og Præster i det gamle Fyns Stift: *ÆA. V. 954*; se ogsaa 10408. — *Eline Gøyes Jordebog 136* (Febr. 6), 157 (Febr. 12), 356 (Marts 12), 133 (Apr. 29), 167 (Maj 7), 397 (Maj 23), 381 (Maj 25; = *ÆA. IV. 416 Nr. 11*), 158 (Juni 1), 172 (Juni 18), 106 (Juni 20), 157 (Juni 27), 167 (Juli 1), 167 (Juli 9), 136 (Juli 21), 141 (Juli 25), 138 (Nov. 9), 436 (Nov. 23), 170 (Nov. 25), 397; se ogsaa 10477. — *Adel. Brevkister 72* (Maj 19)?, 22; se ogsaa 10419, 10477.

1506.

Jan. 2. Pedher Bertelsøn Abbed i Helgenne Kirke ved Lundh m. fl. udsteder Vidisse af 1. Række Nr. 6784 og 6785.

Perg. med [6] Segl: 2. M. 84 = G. 73*. Lunde Ærkebispens Arkiv; *ÆA. IV. 344, AQ. 1* (SvRA. Perg. 1435 Sept. 6). *Dipl. Norv. XVI. 393; Weibull, Dipl. dioec. Lund. VI. 203.* [10539

— »Wy F. bekennen«, szo in erledenn tyden unße underßate Otte Schroder tho Hußsum in unßer jegenwordicheit de erbarenn vor Annen, zeligen Mangnus Lowesß unde Emke Wonsfletes husfrouwe, vor der ko. maiestat tho Dennemargken, unßeme g. heren unde broder, van wegghen etlicher ghuder in Fiolde kerßpel belegen, de ße ihme vor entholde unde myt unrechte afbrukede, to Flenßborch ansprack, unde upgnante ko. maiestat, ßo syn gnade de ßaken tohorende nicht gemotet was, unde de tohorende unde rechtlich to entscheidende beuohel, unde wii deme beuhele na. . . . furderent unßes underßaten Otte Schrodere vor Annen tho 3 malen unde thom veerden male eren niglich gekregghen hußwerdt Emeken Wonsfleth ßo eren vormunder erent wegen ock gesteuent, unde de suluen unße heskinge tho beyden ziden in unacht bigelecht unde vorsmadet hebben, dat wy uppe datum desßes breues sampt unßer reden, de bii unns tor stede, nach kuntschap unde bewiße durch Otten Schroder vor unns ertoget unde geleßen lathen, Otten in de ghudere dersuluen to gebukende, ßo lange vor Anne ofte Emke Wonsfleth derhaluen bether bewyß, wo vor unns is irtoget, vor-

bringet, gekant unde gewiszet hebben. Under unßeme upgedrucktem signete vorßegelt. Datum Gottorppe ame achtendage Steffani anno etc. sexto.

[Orig.] Omtr. samtidig Afskr. paa Papir: Flensborg Bys Arkiv (i Flensborg, Akten Nr. 533). [10540

Jan. 5. Vi Vlf [K]alff af Biørsstrup a. v. og min Hustru Fru Karine Jensdotter sælger og skøder til hæderlig og velbyrdig Md. Hr. Nielss H[øøgh] R. til Eskier en fuld Søsterdel i disse Gaarde, som Fru K. J. tilfalden er efter hendes Fader Jes Steen og hendes Moder [Fru Anne] Cristhensdotter: i Hadersøssell i Vandfold H. Velumgard (1 Læst Korn), [H]iortkier (10 Ørte Korn, 2 Pd. Smør), Stor Lisberg (5 Ørte Korn, 1 Pd. Smør), Lille Lisbergh (3 Ørte Korn, 1 Pd. Smør), Nørdibbe (7 Ørte Korn, 1 Pd. Smør), [D]ybeslet 1 Gaard (5 Ørte Korn, 1 Pd. Smør), 1 Gaard ibid. (5 Ørte Korn, 1 Pd. Smør),gard (9 Ørte Korn, 1 Pd. Smør),en (4 Ørte Korn, 1 Pd. Smør); H. Ingerdlund (6 Ørte Korn, $\frac{1}{2}$ Td. Smør), 1 Gaard i Faabergh (., 8 Ørte Korn, 1 Pd. Smør), 1 Gaard i Fabergdall (3 Ørte Korn, 2 Pd. [Smør]), Molletorp (8 Ørte Korn, 1 Pd. Smør), 1 Gaard derhos (3 Ørte Korn, Smør), Langborregmølle (60 Tdr. Mel), Langborgstoll (5 Ørte Korn, 1 Pd. [Smør]), Hoffmantzborgh (3 Ørte Korn, 1 Pd. Smør), Vibtorp (3 Ørte Korn, 1 Pd. Smør); i Vensøsell Halvdel af Lynnerumsgard (3 Pd. Korn, 1 Pd. Smør), H[alvd]el af Lynnerumsmølle, 1 Gaard i Lynnerum (2 Pd. Korn, 1 Løb Smør), H. (3 Pd. Korn), Smørkrogh (. Korn, 1 Løb Smør), 1 Gaard i (. Korn, 2 Løb Smør), 1 Gaard i Hierm[is]løff (6 Pd. Korn). Deslige har vi til Hr. Nielss [Høøgh] en fuld Søsterdel, om der [findes noget] ydermere Gods, som Jes Steen eller Fru Anne med Ret undtaget 2 Gaarde som p og 1 Gaard i Hierop, som Mates i boer, og vor Del i Gassiholm. Kend[es vi] os fuld »verdgiæld« og Penge for forskrevne Søsterdel at have Afvindes forskrevne Søsterdel Hr. [N.] H., bepligter vi os at vederlægge ham saa meget godt Gods, ham saa vel »beleyet«, [inden] $\frac{1}{2}$ Aar derefter. Medb. af flere Danne-mænd Hr. Laurens Mwie Prior i [Helli]gestes i Alborreg, Hr. Jens Jensß Prior i Vor Frue Kloster ibid., Hr. Michel Voghensß Sognepræst til [Vor] Frue Kirke ibid., Hr. Anders Andersß Sognepræst til [s.] Petri Kirke ibid., Pouel Andersß og P[er Ni]elsß Borgemestre ibid. Datum Alborreg vig. epiphanie dni.

Medtaget Perg. [med 8 Segl]; det i Teksten i [] satte er for største Delen suppleret fra en Afskr. af Jon Mortensen i RA. Klevenfeldts Afskr. i Fol., Kalf. Niels Høgs Arkiv; *a* senere til Grinderslevkloster Godsarkiv^a; derefter ejet af Klevenfeldt^b (RA.). [10541

a—*a*) RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Kalf. *b*) RA. Reg. 60 S. 127.

Jan. 7—13. Wy Frederick¹ erffgnhome to Norwegenn, hertog zyn schuldich deme duchtigen Dirick Blomen Hinrickessonen 9590 mr. penninge houetstols unde 575 mr. lubeske penninge rente, also to Lubeke unde Hamburg genge zynt, unde dar eyn islich guetman deme anderen vull mede don mach ime lande to Holsten ane hale penninge, to betalende bynnen den achtedagen der hilligen dryer koninge erstkamende myt reden penningen ofte myt also felen nogaftigen panden, dar Dirick Blome mach mede nemen den summen des reden geldes, to ener tyt unde up ener stede bynnen deme Kyle ofte in ener anderen zekeren stede in deme lande to Holsten, dar id Diricke behegelich is syn gelt up to borende. Alle desse articule lauen wy myt unsen medelauerenn den gestrengen unde duchtigen her Otten Rantzowen² ritter tome Kyle, Tongese Rantzowen³ to Gottorpe, Clawese van Aleuelde⁴ to Lutkentunderen, Claus van der Wisck to Plone, Hinrick Walstorpen tor Stenburg, Clause Rantzowen⁷ to Rastorp, Gotzicke van Aleuelde, Hinrick Pugwisch unde Henneke van Bockwolden¹⁰ knapen lauen myt samender hant Dirick Blomen to holdende ock na mede in de hant to lauende, welke tyt he dat van uns medelaueren esschende ys. Unse secret myt den ingesegelen unser medelaueren. Geuen tome Kyle in den achtedagen der hilligen dryer konige.

Perg. med [10] Segl: 1. K. 106; 2. Li 48; 3. Li 52; 4. Skjold med Ahlefeldt-Vaaben; 6. Skjold med Walstorp-Vaaben; 7. Skjold med Rantzau-Vaaben; 8. Skjold med Ahlefeldt-Vaaben og Hjelm; 9. Skjold med Pogwisch-Vaaben og Hjelm; 10. Skjold med Buchwald-Vaaben; gennemskaaet. Senere tilbagegivet til Hertug Frederiks (?) Arkiv (RA. Gem. Arch. XXXII, Indløste Obligat.). [10542

— Wy Frederick¹ erffgename to Norwegen, hertog syn schuldich der erbaren vor Ælgardt Rantzouw 2000 lubescher mr. penninge houetstols unde 100 lubescher mr. penninge rente, also to Lubeke unde Hamborg [*osv. som 10542; læs dog: dar vor Ælgardt mach - seckeren stede bynnen deme lande - dar yd vor Ælgart behegelick ys ere gelt - tome Kyle, Clawese van Aleuelde³ to Lutkentunderen, Tonnyese Rantzouw⁴ to Gottorpe, Hinrick Walstorpe tor Stenborg, Clawese van der Wysch to*

Plönne *amptmannen*, Clawese Rantzouw to Rastorppe, Gotsick van Aleuelde to *Saxstorppe*, Hinrick Poggewysch Bartrammessone unde Henneken van Bogkwolden¹⁰ lauen myt sammender hant *vor Ólgarden Rantzouw* to holdende - tyt se dat - *Unse furstlich[!] secrett - Gegeuen - indtil:*] konninge.

Perg. med [10] Segl: 1. K. 106; 2. Li 48; 3. Skjold med Ahlefeldt-Vaaben; 4. Li 52; 5. Skjold med Walstorp-Vaaben (nu i Rigsarkivets Seglsaml.); 6. Skjold med v. d. Wisch-Vaaben, efter Størrelsen sikkert Ringsignet; 7. Skjold med Rantzau-Vaaben (nu i Rigsarkivets Seglsaml.); 9. Skjold med Pogwisch-Vaaben og Hjelm; 10. Skjold med Buchwald-Vaaben; gennemskaaet; omtr. samtig Paaskrift: »Desse breff hort Keyen unde Johan Ranssow«. Senere tilbagegivet til Hertug Frederiks (?) Arkiv (Gem. Arch. XXXII, Indløste Obligat.). [10543]

Jan. 16. *Reg. *9132* (med formentlig urigtig Dag Sept. 4). Perg. med 1 Segl: K. 88. Anders Billes Arkiv (RA.). *Mollerup, Bille-Ætells Hist. I. 292* (i moderne »Oversættelse«). [10544]

Jan. 20. Udtog: *Hvitfeld VI. 232, Fol. 1061 L. 9; Celse, Apparatus ad historiam Sæo-Gothicam I. 212*. Er 1506 Aug. 20 (jfr. *Rydberg III. 705* og *Acta pontif. Dan. V. 465*).

Jan. 22. Vi Aaghe Perß og Karine Perssdatter², Eggert Andherß Efterleverske paa Elmelwnde, Søskende, lover for os og vore Arvinger, at vi skal herefter lade inden Jul yde den vicario til s. Bartholomei Alter her i Roskilde 4 Pd. Korn og 4 Skill. Grot hvert Aar, saa længe vore Søstre Elnæ og Kersthinæ her i Vor Frue Kloster lever, den ene efter den anden; og naar fornævnte vore Søstre baade døde er, skal, hvem da vicarius og Forstander er til forskrevne Alter, straks til sig paa forskrevne Alters Vegne fri annamme de 2 Gaarde i Vinninge i Sæmme H. hos Roskilde, som giver 4 Pd. Korn og 4 Skill. Grot og nu i boer Mattes Jenß og Niels Matß, og dem nyde til fornævnte Alter for vore og alle vore »forelderes« Sjøle; og skal fornævnte vicarius eller hans Kapellan »at« Paaske næstkommende begynde at sige 2 Messer hver Uge efter Paaske til evig Tid foruden de Messer, som tilforn er der »stichet«. Jeg Aghe Perß beder velbyrdig Md. Doktor Lawe Vrne¹ Kantor i Roskilde, »effter thet« jeg ej selv har Indsegl, besegle dette mit Beplygtelsebrev for mig; og jeg Karine Perssdatter hænger mit Indsegl med hæderlige Mænds Hr. Jens Laurenß³ Ærkedegn, Hr. Per Andherß⁴ og Hr. Laurens Falsther⁵ Kanniker. Datum Roskildis die Vincencii.

Perg. med 5 Segl: 1. G. 320 = Dxlv 6; 2. Axi 8 (Halvegge); 3. G. 322; 4. G. 288 (Jernskæg); 5. G. 297; omtr. samtidig Paaskrift (men næppe med

samme Haand som i selve Brevet): »Item dedit domina Anna de Vinninghe ii talenta annone in Vinninghe ad altare sancti Bartolomei. Item dominus Olauus Haluegge canonicus dedit ad altare predictum in suo testamento $\frac{1}{2}$ t^e butiri, et pro illo butiro habet altare modo unam curiam in Vinninghe, ut continetur in littera.« Roskilde Kapitels Arkiv (Bartholomæi Alter) (AM. XXXVI. 20). LDipl. [10545]

Jan. 22. *Reg. 5318.* Perg. med 1 Segl: G. S. 67 (foran Nr. 779). Aarhus Bys Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). *Hübertz, Aarhus I. 94.* — Hertil 8745. [10546]

a) RA. Reg. 60 S. 128.

Jan. 24. Mates Kyelergardh Foged paa Byere H.s Ting, Morthen Kelds i Neffzagher, Seuerin Esperns i Byere, Seuerin Tameß i Neyergarde, Jens Perß i Ycker og Nis Bruckß i Rorup. Lörd. før Pauli convers. for os og mange flere Dannemænd fik ærlig og velbyrdig Svend Mannervp Cristerns et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Cristern Hanß i Vrigstet, Seuerin Perß i Assens, Nis Jenß i Storvp, Seuerin Tameß i Neyergarde, Nis Perß i Hornum, Jes Ywde i Klackrvndh, Seuerin Perß i Stoffby og Seuerin Hanß i Vessternybel; hvilke vidnede, at de har [*hørt*] og set, »ther« Jes Gørstingß i Bredh her 3 Ting har forbuden og udlyst alle de Geder, Øg, Fæ og Svin, som i Klackrvndh er, som driver paa Mannervp Cristerns Enemærke Barettycky. Og derefter adspurgte Mannervp Cristerns Dommeren, om nogen maatte drive hans Enemærke efter det Forbud; da sagde Mates Kyelergardh for Rette, at som man havde ingen Del, der »moth« man ej drive sit »fæmwñ« paa, og M. C. maatte tage ind, hvad »fæmwñ« som ham gjorde Skade paa sit Enemærke, uden alle Ran eller Dele. Vore Indsegl.

Papir med Spor af 5[!] Segl paatrykte forneden. Barritskov Godsarkiv (RA. Barritskavs Arkiv, Depositum). LDipl. [10547]

Jan. 30. Kongen tilskriver Borgemestre og Raadmænd i Malmø om Borgemester Jens Niels i Helsingør, der har arvet Andel i Gaarden Strandgaard i Malmø.

Papir med 1 endnu overklæbet, brevlukkende Segl: K. 88. Malmø Bys Arkiv (i Malmø, A. 33). *Missiver I. 181.* [10548]

Febr. 1. *Reg. 5319.* [a Orig. med 1 paatrykt Segl: Bremen Bys.^a Hertug Frederiks Arkiv (b RA. Gem. Arch. XIX. 10 a b).] *Michelsen, UB. zur Gesch. des Landes Dithmarschen S. 95.* [10549]

a—a) Saaledes det anførte Aftryk. b—b) Saaledes RA. Reg. 32 S. 193. Brevet har i en længere Aarrække ikke været til Stede her.

Febr. 2. »Et gammelt Privilegium eller Skraa af Kong Hans, dat. 2 Febr. 1506«, for Københavns Barberere.

[Orig. Københavns Barberlavs Arkiv. — Nævnt i en 1718 Apr. 12 optagen Fortegnelse over Barberlavets Dokumenter.] Herefter: *Herholdt og Mansa, Saml. til den danske Medicinal-Hist. I. 52*. Anført efter Herholdt og Mansa: *Nyrop, Gilde- og Lavsskraaer II S. XIII* og *F. Wulff, Barbervæsenet i Danm. S. 26, 312 Note 34* (jfr. *Note 37* og *S. 270*). [10550

Febr. 6. *Reg. *9083*. Papir, skrevet med Henrik Krummediges egen Haand, og med Spor af 1 brevlukkende Segl. Henrik Krummediges Hustrus Arkiv (B 2; RA.). *Danske Mag. 3. R. II. 144; Dipl. Norv. XVIII. 195; Missiver II. 207*. [10551

Febr. 9. Marchor Skade¹ Byfoged i Stege, som den Dag sad i Fogedens Sted paa Westræ H.s Ting i Møen, Ørghen Laurenß² og Jens Hanß Borgere i Stege. Mand. før Scolastice Dag paa forskrevne Herredsting spurgte fornønstig Md. Jep Clauß Herredsfoged sstds. sig for blandt menige Tingmænd, hvad dem vitterligt var om den Bolig, som Mortin Hoffmand af Rødinge i boede, som ligger til Kronens Slot Stege, og hvorlunde han var medfaren. Da vidnede Per Jenß, Mickel Boß, Laurens Brand, Bo Kore af Rødinge med alle de andre deres Bymænd, at M. H. havde forsiddet sin Bolig, saa at han var 5 løde Mk. værre end, der han annammede ham, og 1 Aars Landgilde, som han stod igen med paa den Tid, som Ørghen Rudh havde Stege Slot, og derfor blev M. H.s Gods optaget paa Slottet for fornævnte Landgilde, og at han havde forsiddet samme Kronens Bolig. Paa hvilke Ord J. C. fik et Tingsvidne af 12 Dannemænd: Jens Boß af Frendrope, Trvels Jepß, Anders Boß, Laurens, Clemen Symenß, Lase Jenß af Nybølle, Ficke Lyckeß af Sprowæ, Niels Maß af Hoffuit skow, Anders Krvss af Tyrnemark, Rosløff, Per Anderß af Lindh og Lase Jepß af Stege; disse tilfunde J. C. et Tingsvidne paa forskrevne Artikler. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Papir med 3 Segl paatrykte forneden: 1. Bomærke (*marcov knvts*); 2. I Sigilfeltet en Lillie(?); 3. Bomærke (*peter hanffzen....*). Anders Billes Arkiv (V c; RA.). [10552

Febr. 13. Niells Ollszønn paa Hareberge gordtt gør Testamente. [Orig. Senere til Lunde Kapitels Arkiv.] Afskr. fra c. 1550: AM. Fol. 293 Bl. 12 b. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. VI. 204*. — Afskrifter efter den anførte Afskr.: LDipl.; Ny kgl. Saml. Fol. 726 S. 45; Uppsala UB., Haandskr. E 164 S. 337. [10553

— »Konning Christian dendt andens breff, daterit Wææ denndt fredagh nest effter sanctæ Scholasticæ jomfrues dag anno 1506,« paa visse Friheder for Ejeren af Gaarden Ølstrup torp i Winbløff S. i Gydingg H.

[Orig.] Nævnt i kgl. Stadfæstelse 1616 Maj 4, se 200. RA. Skaanske Reg. 4 Bl. 32 a. Gengivet herefter: *Kanc. Brevbøger 1616-1620 S. 32.* [Stadfæstelsen anført i Dom 1637 Aug. 2, se 200.] Udtog af Dommen anført i Rettertingsdom 1641 Okt. 16, se 200. RA. Herredagsdombog 1641 Bl. 407 a. [10554

Febr. 16. Matis Reersbøn Byfoged i Randers paa Hr. Niels Ericssøns Vegne, Hr. Pether Kielsbøn Provst, Niels Persbøn Borgemester, Oue Eeg Raadmand, Seuerin Jwel, Anders Bay, Las Krog og Niels Hansbøn. Fer. 2. die Juliane paa vort Byting i Randers fik Hienric Hermynsbøn Borger sstds. et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Anders Bay, Jes Michelsbøn, Las Krog, Baltizar Stheyn, Michel Jensbøn, Jes Nielsbøn, Nis Persbøn og Oluff Smett; hvilke vidnede, at de samme Dag paa forskrevne Ting hørte og saa', at forskrevne Seueren Jwel skødede og solgte til Hienrick Hermynsbøn al den Gaard og Grund, som han selv i boede i s. Clementis Sogn, hvilken Gaard og Grund holder i sin Bredde fra den Gaard og »meen hus«, som Jes Nielsbøn i boer, og øster ad til den Gaard og Grund, Poell Hansbøn nu købt har, i sin Længde fra »konningis herstræde«, til Fjorden vedtager, med alle sine Breve og Bevisning, som det ham af ret Arv paakommen var med sin Husfrue Anne efter hendes Fader og Moder. Og kendtes Seueren Jwel sig at have opbaaret Penge og fuldt Værd af Hienrick Hermynsbøn for al den forskrevne Gaard og Grund. Thi tilbandt Seweren Jwel sig Hienrick Hermynsbøn al den forskrevne Gaard og Grund at hjemle for hvers Mands Tiltale uden for Jordskyld til Byen, som der bør af at gaa med Rette efter de gamle Breves Lydelse. Nostris cum sigillis. Datum »etc.«

[^aPerg. med [8] Segl, hvoraf 7 bevarede.^a Senere til Arkivet paa Rosenholm (12. Pacquet Nr. 43).] Afskr. for Langebek 1761, rettet og suppleret af ham selv: LDipl. — Afskr. fra 18. Aarh.: Uldall 4to 360 Bl. 70 a. [10555

^{a—a}) Saaledes LDipl.

(Febr. 18.) Bremensibus in causa Hilghelanth. Ersamen unde vorsichtighen. So gy uns ame latesten screuen van etlichem auerualle, de den jwen up unseme lande Hilghelände ime negstuorschenen heringfanghe durch unsen dar gheschickten vaghet wedder recht scholde ghescheen syn, biddende den jwen derhaluen wedderstadinghe to donde, unde nach deme jw bade uns do in unsen wechferdighen ghescheften behaftet auer 3 mile weges nicht volghen wolde, derweghen gy do sunder antwort

nogen Tid havde velbyrdig Md. Hr. Korfytz forskrevne Gaard i Pant af velbyrdig Kvinde Fru Hilleborg, hvis Sjæl Gud naade, og »word« forskrevne Gaard igen løst fra Hr. Korfytz af ærlig og velbyrdig Md. Hr. Henrik Knutsß. Med mit Indsegl. Datum in loco ut supra.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forneden: I Sigilfeltet en otte-oddet Stjerne, hvis midterste Od foroven er forlænget og ender som en Pilespids; omtr. samtidig Paaskrift: »Poo then gord aff Gelstet, som ær kommen i skiffte effther fruæ Ærmægord, som ær myn retæ arff.« Henrik Knudssøn Gyldenstjerne d. y.'s Arkiv (RA.). [10557]

Febr. 23 ell. Sept. 20. Ick Thomas Authssen wanaftich bynnen Hußem hebbe vorkoft tho eneme kofften kope deme erßamen Alerth Munde ene venne belegen achter Unßer vrouwen thegelhaue, unde ick de venne de helfte hebbe aff gekofft van mynen vrunden Gudke Voshol unde Clawes erme sone, Hans Carsstensen unde Juns Carstenßen, unde ock de venne mynem zeligen vader in ertiden togehoret hefft gants, de ick ock Alerde vorkope unde vorschote alzo vullenkameliken, alzo ße my[n] vader gebрукet unde beseten hefft. Myn ingesegel myd den ingesegelen der vramen lude de erßame Walcke Wyddessen² herdesvaget »etc.« unde Clawes Voshol. Ghescreuen ame auende Mathee des apostels.

Perg. med [3] Segl: 2. I Sigilfeltet en Spydsod(?) med en fem-oddet Stjerne ved hver Side; ikke meget yngre Paaskrift: »Item dyt is de breff op Peter Knossß[?] fene, de de kerckswaren van em kofften«. Senere til Husum Kirkes Arkiv? (Statsark. i Kiel, Husumer Urk. Nr. 75). [10558]

Febr. 26. »Høglofflig konning Hansßis breeff, daterit Nyeborrig proxima quinta feria post festum beati Matthiæ apostoli anno domini millesimo quingentesimo sexto, liudendis i sin meening, att hans kerlighed i lige maade haffuer stadfest dennom^a alle deris priuilegier oc frieheder, som hanns kierre fader oc fleere fremfarne konger i Danmarck dennom naadeligenn untt oc giffuet haffde.«

[Orig. Svendborg St. Jørgens Hospitals Arkiv.] Udtog se 20. RA. Herredagsdombog 1604 Bl. 17 b. Referat herefter: *Secher, Kongens rettelings domme 1595-1604 S. 508.* — Formodentlig er det et herfra forskelligt Brev af Kong Hans, om hvilket det i Herredagsdombogen, anf. St. (og derefter *Secher, anf. St.*) siges i Tilknytning til 5854: »huilchenn fundatz høglofflige konning Hanns, kong Christiern och kong Fredrich hafue med deris hoeshengendis obne breffue stadfest.« [10559]

a) ∴ Svendborg St. Jørgens Hospital.

Marts 1. Brev af Bosiō Kloster om en Brønd, som staar paa Klosters Bolig i Malmöe.

[Orig. Bosø Kl. Arkiv?] Udtog: Specifikation, Bosø samt flere Klosters Breve Nr. 218. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. VI. 207.* — Et andet Udtog med Aar, men uden Dag, og som siges udstedt af »Kirstina Olufsdatter priorissæ i Bosiō closter med deß conventz samp-tycke«: SvRA. E 102 a, Sextern 24, Nr. 174. [10560]

Marts 2. Vi Hanss Konge hilser eder, som boer i Biere H. Vi byder hos eder Per Torckelß Arvinger paa den ene og Manderop Holk paa den anden Side, at I rette 6. »wghe dagh«, som dette vort Brev læses, møder for os paa vort Retterting med, hvis Bevisning I har imod hveranden paa Høwelkierbiergh og Høwelkierfangh, som vi havde givet Peder Torckelß vore »breff« og Forfølgning paa, mod hvilke Manderop Holk tog Genbrev. Thi lad det ingenlunde, saa fremt at hvilken af eder ikke da møder, da hjælper vi den, der møder, det, Ret er i Sagen. Datum Lynduid fer. 2. ante f. Lucii nostro ad causas sub sig., teste Georgio Marswin justiciario nostro.

Papir med Udskrift: »Biereherret inhabitantibus«, utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl og Spor af endnu 1 Segl paatrykt Bagsiden og samtidige Paaskrifter: »Citacio« og »Item thette breff vorth lest then louerdag nest effther sancte Gregorii pape po Byereherretz ting«. ^a1749 af Christen Linde foræret til Klevenfeldt^a (RA. Topogr. Saml. Papir, Bjarøge H. Jylland, Barrit S., Barritskov). [10561]

^{a-a}) RA. Klevenfeldts Segltegn., Væbner.

Marts 3. *Reg. 5323.* [Papir^a ^b med et paatrykt Segl: Bremen Bys^b. Hertug Frederiks Arkiv (^cRA. Gem. Arch. XIX. 10 b^c).] *Michelsen, UB. zur Gesch. des Landes Dithmarschen S. 96.* [10562]

^a) Saaledes RA. Reg. 32 S. 193. ^{b-b}) Saaledes det anførte Aftryk. ^{c-c}) Saaledes RA. Reg. 32 S. 193. Brevet har i en længere Aarrække ikke været til Stede her.

Marts 8. Bremensibus in causa Hilghelande responsum secundum. Ersamen unde vorsichtighen. Jwe scrifte dinxdages vorleden ghegheuen [c: 10562] hebben wy dalling entfanghen, voghen jw darup weten, dat wy uns willen bedengken, wan wy sodaner ghebreke haluen uns unde jw entwischen enes gudighen dachs warten konen; dan willen wy jw by unseme eghenen baden ghelechlische stede unde tyd en mante thouoehrenn vor-witlichen, jw ok alsdenne sodanen dach mit uns to lestende notroftich gheleyde nicht weyer syn. Datum Gottorp sondages reminiscere.

Koncept paa Papir med Godske Ahlefeldts Haand, se 10556. Hertug Frederiks Arkiv (RA. Gem. Arch. XIX. 11 f 1). [10563]

Marts 9. Vi Hanss Konge tillader, at Mattes Tolsß i Noore maa det vort og Kronens »aalesetthe« i Søluesborg Len, som

han selv i Væрге har, beholde, saa længe han lever, dog med saadant Skel, at han skal deraf hvert Aar give til vort og Kronens Slot Søluesborgh $\frac{1}{2}$ Td. Aal. Thi forbyder vi osv. Givet paa vort Slot Kopnehaffn Mand. efter dnicam. reminiscere under vort Signet.

Perg. [med 1 Segl]. (RA. Privatark., kronolog. Række.) LDipl. [10564

Marts II. *Reg. 5324**. [Orig. Københavns Bys Arkiv. (Eller har der aldrig eksisteret noget virkeligt Brev, saa at Kilden kun er en Indførsel i en Bysbog?)] Udtog(?) i Afskrifter^a: Københavns Bys Arkiv (paa Raadhuset), »Bøger« Bd. 5 Bl. 52 b (fra 1. Halvdel af 17. Aarh.); sstds., Bd. 44 (a) S. 50 (fra 18. Aarh.); LDipl.; Gl. kgl. Saml. 4to 3154 Bl. 401 b (fra 17. Aarh.); »aff dend sølffbeslagen raadstuebog«; sstds. 4to 3155 (fra 17. Aarh.) Bl. 127 b (ufuldstændig; kun omtr. den 1. Halvdel) og Bl. 166 b (her »aff dend sølffbeslagen raadstuebog«; sstds. 4to 3156 (fra 16. Aarh.); Ny kgl. Saml. Fol. 372 I Bl. 31 b (fra 18. Aarh.); sstds. Fol. 795 (ligeledes); sstds. Fol. 808 (bagi) (fra 17. Aarh.); sstds. 4to 662 c (fra 18. Aarh.); sstds. 4to 664 (ligeledes); sstds. 4to 668, Tom. III S. 93 (af Luxdorph); sstds. 4to 674 (fra Midten af 17. Aarh.); sstds. 4to 1342 (ligeledes); sstds. 4to 1350 (ligeledes); Thott 4to 2009 (fra c. 1600); Uldall 4to 253 (fra Aar 1585); Ledreborgske Haandskriftsaml., Kvart og Oktav 14 a (fra 2. Halvdel af 16. Aarh.); Donatio variorum 4to 121, Læg oo (sidste Blad) (fra c. 1586); Additam. 4to 816 Bl. 48 a (vel fra 2. Halvdel af 17. Aarh.); Karen Brahes Manuskript Nr. 1648 (Vogelsangs Nr. 281) S. 99 (fra c. 1650; »aff den sølffbeslagen raadstuebaagh«); Biblioteket paa Valdemars Slot Nr. 8500 (fra 16. Aarh. ell. c. 1600); Stockholms Kgl. Bibl., Haandskr. »Jydsk laugbok Nr. 6« (fra c. 1584); Uppsala UB., Haandskr. H 124 Bl. 203 a (fra Aar 1585). — Trykt: *Kbhvns Dipl. I. 277* (efter en »Afskrift i Raadstuearkivet fra Midten af 17. Aarh. jevnført med Nr. 28^b S. 99-100 i Karen Brahes Manuskriptsamling i Odense«). — Et kortere Udtog lyder: »Om jordleye. Item ho som effther thenne dag leyer hyn anden hans hwss oc bolech uden, then stwnd han vill oc forma atgiffue hans husleye ther aff, han skal bøde hans faldsmaal ther foræ, xl mark koningen oc xl mark byen. Datum anno domini mdsexto sancti Gregorii paues affthen, som tha wor om onsdagen«. RA. Helsingør Bys Arkiv, Haandskr.: »[Pri]vilegium civi[ta]tis Helsingorensis nova ligatura renovatum« (fra Begyndelsen af 16. Aarh.) (sagtens direkte ell. indirekte herefter: Gl. kgl. Saml. 4to 3161 Bl. 47 a; sstds. 4to 3160 Bl. 33 a; Kopi indsendt 1648 af Helsingør By: RA. Danske Kanc. (Bl. 24 b) (Afskr. efter sidstnævnte: Københavns Bys Arkiv (paa Raadhuset), »Bøger« Bd. 39)). (Jfr. 5617.) [10565

a) I et betydeligt Antal af disse Afskrifter fortsættes nærværende Nummer umiddelbart af en lang Række sørelige Bestemmelser, der er daterede 1508 uden Dag. b) Fejl for 281, se her ovfr.

Marts 12. *Bremensibus in causa Hilghelant epistola tertia.* Ersamen unde vorsichtighen. Nach unsen antworden [c: 10563]

ame jungsten an jw ghedan vortekenen wy jw itz den sondach misericordias dni. schirstkamende unde de stede hyr to Gottorpe. Wy schicken ok darbeneuen jw in jegenwerdighen vor-sloten en nogaftich gheleyde. Unde so verne gy sodane daghe-lestinghe werden annemende, de dinghe in midler tyd betto uthgang dessuluen berameden daghes in velicheit to berowende, moghen de jwen so langhe in unsen furstendomen unde steden felich wancken unde hanteren. Begeren ok des jw bescreuen antwort by jegenwerdighem. Datum Gottorp donrdages vor oculi^a.

Koncept paa Papir med Godske Ahlefeldts Haand, se 10556. Hertug Frederiks Arkiv (RA. Gem. Arch. XIX. 11 f 1). [10566]

a) Den afsendte Orig. har været dateret Fredag før oculi, se 1506 Marts 23.

Marts 13. *Reg. *9087.* Samtidig Afskr. (ell. kasseret Renskrift) paa Papir. Dronning Christines Arkiv (RA.). *Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 53; Missiver I. 182.* [10567]

Marts 15—21. *Reg. 5325.* Perg.-Hæfte [med 1 Segl] S. 1-11, hvor-til Kong Hans har føjet et Brev af 1506 Apr. 30. Holbæk Bys Arkiv; 1883-84 af Museet for nord. Oldsager afgivet til Gehejmearkivet. *Rosen-vinge, Love V. 196-201.* [10568]

Marts 16. (*Reg. *9088.*) Perg. [med 7 Segl]. (RA. Predbjørn Podebusks Arkiv.) *Nielsen, Harsyssels Dipl. S. 98.* [10569]

Marts 17. Kongen stadfæster med en angiven Indskrækning Twræ Bencitssøns Gavebrev paa en Gaard og en Jord i Halmstadæ til Vor Frue Alter i Byens Kirke.

Perg. [med 1 Segl]. Halmstad Kirkes Arkiv (Halmstad Bys Arkiv (i Halmstad, Perg. Nr. 58)). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. VI. 207* (tilføj til sidst: *Relator dominus Steno Bille miles*). — Afskr. fra c. 1664: Halmstads Stads Privilegiebog S. 616. [10570]

— Hans Konge. Gertrvdis Dag i Graabrødre Kloster i Lwndh, nærværende Ærkebiskop Byrghæ af Lwndh, Biskop Jens Andherß af Othens, Abbed Henrik af Esiaerom, Mester Esghæ af Antwordskow, Hr. Eskill Gøyæ, Hr. Sten Billæ, Hr. ^aJorghen Perssbergher, Hr. Tønnæ Persbergher^a RR., Hans Billæ, Niels Hack og Henrik Ogesß vore Mænd og Raad med flere, var for os Fru Annæ, Hr. Oluff Stiß Efterleverske, paa hendes og hendes Børns Vegne paa den ene og Tyghæ Bradhæ paa hans Hustrus Vegne paa den anden Side med begges deres Samfrænders Overværelse om Trætte om Arv og Skifte. Da overvejet »all tingesth« efter skionsk Lov om saadan Arv og Skifte

var^b der saa om^c sagt, at hun dem imellem skal saa skiftes og fuldt gøres inden 6 Uger herefter: først skal Fru Annæ og Tyghæ Bradhæ indføre, hvis de har annammet af Hr. Knwth Trwitzß Gods, og naar de har det indført, skal »lodhen« gaa over det samme Gods, og da skal hver nyde efter, som »lodhen« giver baade i »myndhædell« og Arvedel; der blev saa paa sagt, at Hr. Oluff Stisen bør at »myndhæ« lige ved baade sine Døtre. Satte Tyghæ Bradhæ frem, om Hr. Oluff Stiß bør at »myndhæ« i Hr. Knwth Trvitzß Gods, efter at hans Hustru^d var død, før end Hr. Knwth døde, og mener, at Hr. Oluff bør ikke at »myynnæ« uden i deres mødrene Jord; derom blev saa paa sagt, at Hr. Oluff Stiß bør at »myynnæ« baade i Fru Gertrvdz mødrene Jord og i hendes fædrene Jord, fordi at det er hans Børns mødrene Jord. Om Møllegods blev saa besluttet, at alle Møllerne skal benævnes, hvor de ligger, og hvad de giver til Landgilde; saa skal deres fælles Venner udlægge Tyghæ Bradhæ 1 eller 2 af Møllerne, som hans Andel kan falde. Om Købejord, som Hr. Oluff Stiß drog sammen, siden han fik Fru Gertrvdh, og indtil han døde, det skal skiftes i 11 Parter; af de Parter tager Tyghæ Bradhæ 1 Part paa sin Hustrus Vegne, saa tager Fru Annæ 2 Parter, saa tager baade hendes Sønner 4 Parter, hver hendes Datter 1 Part, saa er der 2 Parter igen, den dødes Lod; de 2 Parter skal^e skiftes alle Børnene^f til Fædrene. Skal alle Købstadgaarde »wrðhes« ved Penge efter^g deres fælles Venner; naar det er gjort, skal deres fælles Venner udlægge Tyghæ Bradhæ af de Købstadgaarde efter, som »lodhen« giver derom, om de ej kan forliges derom til Mindelighed. Hvis vitterlig Gæld Hr. Oluff Stiß var eller er i, der Tyghæ Bradhæ bør at svare til, derom blev saa sagt, at ligesom han tager i Arven, saa skal han tage i Gælden. Item »kiendes« Tyghæ Bradhæ sig at have Lod i den Arv, som Hr. Oluff Stiß arvede efter Mawrintz Nielß paa Aagordh saa vel i Jord som i »løsæ øræ«; derom var^h saa paasagt, at Mawrintz Nielß halve Bo og Bopenge, som Hr. Oluff Stiß arvede paa sin Hustrus Vegne med sine Børn i »fleth«, han skal indkomme imod »the arffwæ«, som Hr. Oluff Stiß arvede efter sin Moder og efter sin Datter Jomfru Ingeborgh; han skal skiftes dem alle imellem, begge »kwldhæ« og Fru Annæ, dog saa at Fru Annes Moder tagerⁱ lige Halvdelen; den anden halve Del skal skiftes, som før er rørt, undtagen Købejord og Ejendomsjord. ^jDatum anno, die et loco quibuss supra nostro sub secreto.^j

[A. ^kOrig. med hængende Indsegl.^k Oluf Stigssøn Krognos's Enkes Arkiv.] Aa. Omtr. samtidig Afskr.: Oluf Stigssøn Krognos's Enkes Arkiv (RA.). — Ab. Vidisse 1507 Marts 20. [10571

a—a) Ab: Tønne Persbergh, Hr. Jørgen Persbergh. b) Ab: worttæ. c) Ab: paa. d) Ab: Husfrue. e) Mangler i Ab. f) Ab: Børn. g) Ab: af. h) Ab: blev. i) Ab tilføjer: først. j—j) Ab: Givet Aar. Dag, Sted, som forskrevet staar, under vort Sekret. k—k) Saaledes Ab.

Marts 18. Reg. *9089. A. Perg. med 1 Segl: K. 88. Malmø Bys Arkiv (i Malmø, A. 34). *Weibull, Dipl. civil. Malmog. I. 61 = Herlitz, Privilegier för Sveriges städer I. 422.* — Aa. Afskr. fra c. 1550: Malmøregistret Bl. 4 b. [10572

Marts 20. Ærkebisp Birger udsteder paa Foranledning af Dekanen i Albo H. Carulus Kempe Vidisse af 4918.

Perg. [med 3 Segl]. Senere til Lunde Ærkebispes Arkiv; *ÆA. IV. 345, AQ. 8* (SvRA. Perg. 1481 Okt. 12). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. VI. 209.* [10573

— Ærkebisp Börgie vidimerer et Skødebrev af Peder Nilson af Kiettelstada til s. Peders Kirke i Fugelztofta paa Gods i Maneslunda og i Fulztofta.

[Orig. af Ærkebisp Birgers Brev. Lunde Ærkebispes Arkiv; *ÆA. IV. 357, BE. 9* med urigtigt Aar 1511.] Udtog: Specifikation, Adskillige Kirker Nr. 101. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. VI. 208.* — Et andet, kortere Udtog uden Aar og Dag: SvRA. E 102 a, Sextern 23, Nr. 8. [10574

Marts 23. Dem herenn Fredericke erffgenamenn tho Norwegenn, hertoge. So nach uthfurderinghe scriffte juwer furstlikenn gnade up vrigdach vor oculi^a schirst vorleden, nu hute erst entfangenn, an uns ouersanth, de stede des uthvortekedenn dages tho Gottorppe dar up sondag misericordia dni. mit juwen gnaden to lestenn, (so wy woll geneget sinth), uns ßere iß afflegenn, sinth wy mit gantßer andacht bidden unnde begerende, juwe gnade wille uns den dach to der stede eyne, tor Krempe edder to Itßehoe, up de benomden tidt to lestenn willen leggen, alle to wollgefalle juwenn gnadenn, unnde uns der stede eyne by jegenwardigem unssem baden to scriuenn. Dar willenn wy alßdan de unsse up de benompden tidt, wo one wedder unnde wyndt nicht werde vorhinderenn, ouersendenn, so verne se mit dem seluen geleide uns togescreuenn mogen ungeferlick wedder vrig beth in ere beholt to reysende sin vorsekert. Des wy bidden juwer gnadenn eyn bescreuenn antwordt by jegenwardigenn. Screuenn up mandag nae letare Jherusalem under unssem secrete. Consules Bremensis civitatis.

Papir med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl. Hertug Frederiks Arkiv (RA. Gem. Arch. XIX. 11 d). [10575

a) ∅: Marts 13; Koncepten var dateret Marts 12, se 10566.

Marts 23. Jeg Anne Mowritzdotther, Hr. Olwff Stigsß Efterleverske, har undt og i sin havende Værge antvordet ærlig og velbyrdig Svend Anderss Bille min Søn en min Sædegaard Marchi gardh liggende her i Skone med Gods og Tjenere, som jeg ham arvede efter min Fader Mawritz Nielsß paa Aagardh; og skal Anderss Bille have Marchi gardh, Gods og Tjenere i Værge for et kærligt Laan, »til tissæ« han fanger min Datter Pernillæ hjem til sig i Ægteskab, og da skal han annamme hendes rette Fædrene. Paa »tess« han skal være mig ydermere til Villie og mine Børn, skal han have Marchi gardh og Gods og Tjenere i 2 Aar efter hans Bryllup, dog med saa Forord, at naar disse 2 Aar fremgangne er, skal Marchi gardh og Gods og Tjenere komme fri igen til mig. Bliver Pernille død, førend Anderss Bille og hun kommer sammen i Ægteskab, skal Anderss Bille for Villie og Kærlighed, som jeg af ham befundet har og ydermere til haabes, beholde Marchi gardh og Gods i alle Maader som før rørt i 2 Aar efter den Dag, hun dør; og naar de 2 Aar fremgangne er, skal Marchy gardh og Gods komme fri igen til mig. Bliver mig »forstakith«, inden Pernille kommer i Ægteskab med Anderss Bille, har jeg tilladt, at Anderss Bille skal beholde Marchi gardh og Gods 1 Aar omkring derefter, og naar det Aar fremgangen er, skal Marchy gaardh og Gods og Tjenere komme fri igen til mig. Bliver Anderss Bille »forstaketh«, inden Pernillæ og han kommer i Ægteskab, skal hans rette Arvinger antvorde mig Marchy gardh og Gods og Tjenere igen med Bo og Boskab, som den udskaarne beseglet Skrift indeholder, og da skal den udskaarne Skrift fuldt gøres, efter som dette mit Brev indeholder, saa hvis Forbedring Anderss Bille kan forbedre Bo eller Boskab, skal være hans Fordel eller hans Arvingers, om ham »forstaketh« bliver, undtagen hvis Bo og Boskab som han nu annammer paa Marchy gardh, det skal han selv beholde Halvdelen af, og den anden Halvdel skal han antvorde til mig, naar han antvorder Marchy gardh fra sig. Alle disse Artikler har jeg nu med fri Villie gjort og fuldkommet, dog saa, at naar alle disse Aar fremgangne er, skal Marchy gardh og Gods komme fri til mig og Halvdelen af den Bo og Boskab, som han nu annammer, efter som den udskaarne Skrift indeholder, og skal den Halvdel komme alle mine Børn til Skifte, om mig »forstaketh« vorder. Skal og Anderss Billess rette Arvinger antvorde mig Marchy gardh og Gods og Tjenere inden 6 Uger, efter min Søn Anderss Bille bliver død, om ham

»forstaketh« bliver, førend han faar Pernille i Ægteskab, og skal »myn retthæ arffuingh« ingen Tiltale have til Andherss og ej ham nogen Hinder at gøre, for det han saa brugt og i sin Værge har haft Marchy gaardh og Gods, thi jeg har det gjort af et kærligt Laan og aldrig derpaa annammet Penge eller Sølv eller noget Værd; og skal det være ham det[!] aldeles skadeløst. Jeg hænger mit Indsegl for dette Brev med flere gode Mænds: Hr. Sten Bille [R.], Hanss Bille af Skiolleness, Hr. Niels Stigß Domprovst i Lundh, Mester Awæ Jepß Kannik *ibid.*, ... Lanh a. w. Datum Marchi Midfastemandag.

[Orig. Anders Billes Arkiv.] Omtr. samtidig Afskr. paa Papir: Anders Billes Arkiv (VIII; RA.). (*Reg.* *9090.) [10576

Marts 24. Bertil Nielß Tingholder paa Skasth H.s Ting, Hans Actrop, Jep Eyß, Hans Jenß, Morthen Tøß og Jens Maltiß. Tirsd. efter Benedicti Dag fik beskeden Md. Tames Jonß et Tingsvidne paa hæderlig og velbyrdig Svends Vegne Andhers Skofgordhs af 8 Dannemænd: Per Lwndh, Jepß, Nis Jonß, Mates Pouelß, Hans Lauß, Nisß, Per Skredher og P.ß; disse vidnede, at dem vitterligt var, hørte og saa', at 2 Dannemænd Nis Jenß i Rosthiwe og Lafwers i Tranbero vidnede paa forskrevne Ting, at de var Andhers Skofgordh hans »laghøfdz høringh«, hørte og saa', at han »indhworde« efterskrevne Gods i Skast H.: Rosthifue og Rosthifue Mark og alle Rosthiue Enge, »som ligger østen og sønden ved Rosthifue Mark først ogbeck Enge, item Enge, item Eng, som hedder Kirkikier, item Søn[dhermark?]snab og Kielengh, item Olskløw og Hørne engh, item Rørmarksnab, alle disse Enge saa lange og saa brede, som vi og vore Forældre har haft ukært i Hævd af Arilds Tid[?], item Rosth Mølle med Gaard og Gaardsted, Toft og Enemærke Eng, som dertil ligger norden og søndenstrøm, item Mølleberigh Mark indtil Harilsigh, item Tranbero og Tranbero Mark og Friisengh og den Eng til Beghi beck mødes, item^a 4 Gaarde i Oræ og 3 Bol og Kadh Mark, item 1 Gaard i Kocspangh med al sin rette Tilliggelse baade inden Mark og uden, som er paa Kocspangh Mark og paa Krafuens Mark, item 1 Gaard i Sedhen og 3 Bol i Sielbore. Alt dette Gods, som jeg og mine Søkende nu har i Hævd og vor Fader og Forældre har haft i Hævd før os, »indhwordhe« A. S. for sit og sine Søkende, som de nu i Værge har ukært, og gjorde han sin

Lovhævd selv 12. med »ridherbornsmendh«, Bønder og gode Selvejere, som Fogeden og Herredsmænd funde ham for paa Tinge, og brast ingen »verne«, og kendte ingen andre Del deri at have uden ham og sine Søkende. Med vore Indsegl.

A. Perg. [med 6 Segl]. ^bSenere til Endrupholm Godsarkiv ^b; ^c1857 af Student (senere Dr. phil.) O. Nielsen foræret til Gehejmearkivet ^c (RA. Privatark., kronolog. Række). — Aa. Udtog anført i Udtog af Stadfæstelse 1539 Febr. 10 (die Scholasticę) af Kongen (∴ Rigskansleren), givet Mester Anders Skouffgaardt. RA. Rigens Forfølgningsbog 1536-43 Bl. 165 b. [10577

^{a-a}) Dette Stykke lyder i Aa: »Brede enghe oc Rørbeck enghe, Rør eng, Kyrekkier snab oc Kiell eng, Synder marck, Olklow oc Hørneeng, item Rørmarch snab, item Rost mølle oc all then eng liggende norden oc lynden wedt strømme, item Møllebjerg march indtill Harildtiig, item Tranbero och Tranbero march och Friiøeng, item then eng wedt Holbeck och-. ^{b-b}) RA. Reg. 73 i Kvart, Skads H. 73. ^{c-c}) RA. Pk. »Registraturer og Designationer«; jfr. *Aarsberetn. fra Geheimearch. II S. XXIX.*

Marts 25. kendes, at jeg har
 min Farsøster Fru Annæ Andersdatter i hendes
 Husbondes Jørgen Marswins Gods, som
 mig tilfaldt i Arv efter min Fader Cristoffer Anders^a, som
 Skill. Grot aarlig Rente med alle deres
 »bede«, hvilket Gods jeg kendes min
 Fader og jeg har solgt forskrevne min Farsøster
 vet og fornøjet min Fader og mig Guld og Penge, som
 er 1800 Guldet nu gælder, saa at jeg
 kendes mig dermed aldeles at have fanget
 min Nøje, og takker jeg hende for god Betaling. Og der.
 solgt forskrevne min Farsøster al min Rettig-
 hed i Tersløse Hovedgaard [tilfa]ldt efter
 min Fader, og har hun deslige derfor gjort mig Fyldest
 hendes fuldkommelige Hjæmmel til alle de
 Breve, hun har forskrevne Gods og Arv,
 og dem nu samtykker for Villie og For-
 del, hun mig derudover gjort og bevist har. Thi
 Farsøster kvit for mig og og
 Arv for alt ydermere Krav eller Skifte efter,
 og giver jeg hende fuldt Afkald for al Arv og Skifte
 helst er til evig Tid, og nøjes mig fuldkommelig
 i Medb. af hæderlig og velbyrdige Mænd
 Hr. Laurens Falster Kannik i Roskilde min
 [L]andsdommer i Ffyn, Knud Vrnæ i Siøgard, Giord Niels^s
 Høvedsmand paa Hintzegawll, [pa]a Nes-
 byhouit og Jens Stig^s i Verop. Lindvid
 die annunciac. Marie.

Perg. (den venstre Side og Plica mangler); Brudstykker benyttede til Hæfteremme om Lensregnskaber. Jørgen Marsvins Hustrus Arkiv (RA.). [10578

a) Udstederen maa da antages at være Anders Christophersøn Passov (*Danm. Ad. Aarb. XXV. 347*).

Marts 26. Eskel Giøie pantsætter Oluff Holgerssen en Gaard i Bursøø.

Perg. med [5] Segl: 1. Exix 15 (*se efftil monfføn*); 2. Cxlii 9; 5. Bømærke. Oluf Holgerssøn Ulfstands Arkiv (RA.). *Heise, Rosenkrantz, Dipl. S. 18.* [10579

Marts 27. Kongen kvitterer Hinric Kromdige for 200 rhinske Gylden af de 12000 Mark, som han skulde give for Walden.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 88. Henrik Krummediges Arkiv (C 1; RA.). *Dipl. Norv. XVIII. 195.* [10580

Marts 28. Ad Bremenses in causa Hilligelande. Erbsamen unde versichtigen. Up juwe schrifte [c: 10575] hutten an uns gelanget van wegen der dagelestinge alhiir to Gottorp up misericordia dni. schirstkamende to geschende, de suluen up der beider stede eyn, Krempe edder Itzeho, touoranderende, ingehamen unde verstanden vugen wii juw weten, angeseen wii ummentrent der suluen tiit der ko. mt. to Denmark unß g. h. unde broder alhiir in desse orde to kamende vorwachtende ßin, wii der orsake to sodaner voranderinge nicht konnen raken, jodoch willens den dyngen, wo juw in unß vorigen schriften vertekent, so se durch juw nicht uthgeslagen werden, in aller-maten vollich to donde. Begeren darumme, gii uns des juwe meninge myt den ersten willen laten werden wedderumme, darna wii uns mogen weten to schicken. Datum Gottorpe ame auende judica^a.

Koncept paa Papir med Sekretæren Hinricus Stakensniders Haand, skrevet paa 1. Side af et Folioark (efterfulgt af 1506 Apr. 17 og Maj 14); paa Arkets 3. Side Paaskrift fra c. 1550: »Alles den uberfal, ßo dy stad Bremen Claus von Aleuelde vogt uff Hilgenlande gethan, belangende«. Hertug Frederiks Arkiv (RA. Gem. Arch. XIX. 10 c). [10581

a) Rettet fra: invocavit.

— Jeg Niels Spend af Traberregard V. sælger og skøder med min Husfrues Samtykke til hæderlig og velbyrdig Kvinde Fru Elze Moghensdatter, Niels Jwels Efterleverske, 2 af mine Gaarde i Wedersø S. i Hing H., den ene, som Anders Qwist iboer, som hedder Howsgard (6 Ørte Korn, Skovvogn, Skovsvin med Dagsgerninger og andre smaa »bedhe«), og den anden

Gaard, som kaldes Krog i Torpby (Nis Lasß; 3 Ørte Korn med andre Redsler). Item sælger og skøder jeg E. M. »ien rørkeer«, som jeg fik af Niels Jwell, som ligger i Aaberg Mark, og de 14 Læs Enge, jeg fik og af N. J., som ligger i Aberg Mark. Fru E. M. skal selv indløse den Gaard, som Anders Qwist i boer, fra Niels Clementß for »sywsindetyffwe« Mk. dansk Penning; og skal hun og indløse den anden Gaard og den »rørkier« og de 14 Læs Enge, som Jenss Spend i Rammegard havde i Pant af mig for »sywsindetyffue« Mk. danske Penning. Item kendes jeg mig at have opbaaret Guld og Penge til min Nøje for fornævnte Gaarde og Gods af Fru E. M. Medb. af andre gode Mænd Thomass Fassy i Wennergard, Cresthern Grøn i Wlsund, Jens Spend paa Øland og Moghens Jwell af Wstrup VV. Datum Lørd. efter Vor Frue Dag i Faste anuntiat.

Perg. [med 5 Segl]. Aabjærg Godsarkiv; ^a1903 af Vendsyssels historiske Museum i Hjørring foræret til Rigsarkivet^a (RA. Niels Juels Enkes Arkiv). [10582

a—a) Dettes Gavebog; jfr. Meddel. fra det danske Rigsarkiv I. 103.

Apr. 2. Kønehaffn Nicholai Kirkes Kirkeværger lejer Skipper Hans Glensse en s. Anne Alter tilhørende Gaard i Nicolai Sogn.

[^aPerg. med Segl: Bomærker.^a Formentlig senere tilbagegivet til Københavns Nicolai Kirkes Arkiv.] Afskr. af Langebek 1747 efter Orig. »laant af Mr. N. Prehn«: LDipl. Utvivlsomt herefter: *Kbhvns Dipl. IV. 290* (hvor Kilden fejlagtig opgives som: »Orig. paa Perg. i Geh.-Ark.«). [10583

a—a) Saaledes LDipl.

Apr. 4. Vi Clawes Morthensß¹ Abbed i Æbbelholtz Kloster og menig Konvent² sstds. kendes os at have opbaaret af Kong Hans 1000 lyb. Mk., for hvilke vi har nu købt til Kloster til evig Tid 10 Pd. Korn af den Læst Korn, hans Naade har os lovet for den Gudstjeneste, som vi skal holde til evig Tid for hans Naades og hans »fforældhernes« Sjæle, som hans Naade har vort aabne beseglede Brev paa. For disse 1000 lib. Mk. lader vi hans Naade ledig og løs. Item af denne Læst Korn, som hans Naade har os lovet, staar os endnu igen 2 Pd. Korn. Sig. nostrum cum sig. nostri conventus. Datum monasterio nostro Æbbelholtz sabb. palmarum.

Perg. med 2 Segl: 1. G. 482; 2. G. 480. Kongens Arkiv; *ÆA. V. 23* (RA. A 2, Kong Hans). LDipl. [10584

— Karine Michelsdatter og Severine Jensøn stadfæster den afdøde Jes Jensens Gave til Randers Clementz Kirke.

[Orig. Randers Clemens Kirkes Arkiv.] Udtog med S. A. Stadfeldts Haand efter Optegnelser, der Aar 1800 ejedes af Bedemand Knud Kier-

gaard: NLA. Stadfeldt, Randers Bys Diplomatarium S. 278. *Saml. til jydsk Hist. 3. R. III. 263.* [10585]

Apr. 6. Andhers Perß Foged paa Gerluff H.s Ting, Jes Michelß i Winstrop, Nis Andherß i Kasbergh, Nis Homman ibid., Andhers Ibß i Gerluff, Mattes Simenß ibid., Jes Michelß ibid. og Jes Scrædher i Klatorp. Paa Palmemandag paa Gerluff H.s Ting fik hæderlig og velbyrdige Kvinde Fru Anne Krompens af Skyttrop et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Cristiern Andherß i Kasbergh, Jes Scrædher i Klatrop, Per Knudß i Dalbinether, Per Nielsß i Stangrum, Bay i Kasbergh, Per Jonß ibid., Pouel Andherß i Westerskoff og Andhers Perß i Kierby; hvilke vidnede, at de saa' 6 Synsmænd stande paa forskrevne Ting, hvilke kundgjorde, at de havde været i Aystorp paa det Gaardsted, som Fru Anne havde ladet kræve Ejersmænd til med Kongens Brevs »wdlydelse«, som Ejersmænd havde kundgjort for dem tilforn, at de gjorde deres Tog fra Per Langz Gaard indtil de 2 Stene, som de satte imellem Bondens Toft, som Las Ray paa boer, og Fru Annes. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. [med 7! Segl]. Trudsholms Godsarkiv (RA.). [10586]

Apr. 7. Las Pygh¹, den Dag Tinghører til Tyrsting H.s Ting, Oluff Eskilsß, Andhers Nielsß, Per Sommer⁴ i Vynningh, Las Kwri⁵ i Ringh, Cristhern Pouelsß i Lereth og Nis Symensß⁷ i Ringh. Tirsd. i »demelwghe« paa Tyrs[t]ing H.s Ting fik beskeden Md. Per Andhersß i Vissingh et Tingsvidne af 8 Danne-mænd: Jes Pygh i Grestrvp, Andhers Nielsß ibid., Per Pygh i Dawdingh, Olluff Pouelsß i Astrvp, Per Thamesß i Tyrstingh, Las Nielsß i Lalisgaardh, Jes Pouelsß i Bregthenholm og Michil Kielsß i Føfflingh; disse vidnede, at de saa' og hørte samme Dag paa forskrevne Ting, at Sandemænd i Tyrsting H. tilstod, at de var paa Bierssnab^a Mark, som de tilkrævet var, som Dommer fandt for Rette; da begyndte de deres Tog og gjorde deres Ed ved en »hørn steen« og Stabel norden op til en liden Vej, deraf sønder fra mod en anden Vej, som løber sønder, som staar og trebunden Sten; fulgte de fremdeles samme Vej og »høffd«, som de funde Sten og Mærke, og fremdeles vesten ved de »høffwe« og østen ved Vejen, ned ad den samme Vej til et »heffd« mod Skoven, og i Skoven funde de Sten og rette Skel, og fulgte de saa en »siiggrwnne« ned, til de kom til en liden Bæk, som de funde Sten i rette Skel, og samme Bæk ned i Aaen, Aaen op ad Midtstrømme »hart« op til Stiismølle til en

Bæk, som løber østen op ved Stiisgaardh, som trebunden Sten staar i. »bekbredh«, og saa den største Bæk opad mellem Tyrstingh Mark og Bierssnab Mark til de trebunden Sten, som staar ved den vester Bæk ved den Odde, som Bækken grenes, deraf til den store Sten, som staar østen ved Bækken hos Quinnesighe, som Vejen løber mellem Ringh og Tyrstingh, og saa Vejen øster op, som de funde gammel »høffd« og Sten, sønden op med den store Vej, som de funde »høffd« og trebunden Sten, og saa ret øster ad det samme »høffd«, som de funde og gammel Skel, og saa ret øster ad, til de kom til de »østhers oc nordhesth hørnsteen«, som de begyndte deres Tog. Inden alle disse Steder forviste de rette Skel paa den øster Side mellem Bierssnab og Bwsk Mark, paa den vester Side mellem Bierssnab Mark og Stiisgaardz Mark og mellem Bierssnab Mark og Tyrstingh Mark og paa den nørre Side mellem Bierssnab Mark og Ringh Mark. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med 7 Segl: 1. Bomærke; 2. I Sigilfeltet en Økse; 3-4. Bomærker; 5. Bomærke (s *laf perfen*); 6-7. Bomærker. Senere til Matrups Godsarkiv; endnu senere ejet af Klevenfeldt^b (RA.). [10587

a) Omtr. samtidig Paaskrift: Beffwersnab. b) RA. Reg. 60 S. 258.

Apr. 9. Reg. 5329. Papir med Udskrift til Hertug Frederik (ikke medtaget i det nedenanførte Aftryk) og Rester af 1 brevlukkende Segl: Bremens Sekret. Hertug Frederiks Arkiv (RA. Gem. Arch. XIX. 11 c). *Staatsbürgerl. Mag. VIII. 726.* [10588

Apr. 10. Peder Knwtssøn V. kvitterer Ærkebisp Byrgher for al den Gæld, som hans Naade skyldte ham for Bøllerops gardh.

A. Perg. med 1 Segl: Flii 2. Senere til Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. VI. 210.* — Aa. Afskr. fra c. 1550: AM. Fol. 293 Bl. 36 a. Afskrifter herefter: LDipl.; Ny kgl. Saml. Fol. 726 S. 123; Uppsala UB., Haandskr. E 164 S. 327. [10589

— Borgemestre og Raadmænd i Ekerenforde stifter sammen med s. Gerdruten Gilde efter Byens Brand paa ny en Vikarie i Sognekirken.

^aPerg. [med 2 Segl].^a Eckernförde Kirkes Arkiv (^aEckernförde Bys Arkiv (i Eckernförde^a; ikke undersøgt)). *Schriften des Vereins f. schlesw.-holst. Kirchengesch. 2. Reihe VI. 445.* [10590

a—a) Saaledes det anførte Aftryk S. 446.

Apr. 10 ell. 1507 Apr. 2. Anderss Bilde meddeler Fru Margrete, Mavritz Nielss Enke, at han desværre ikke efter hendes Ønske kan møde hende paa Fyn.

Papir, mulig skrevet med Anders Billes egen Haand, og med Rester af 1 brevlukkende Segl: Lxx 39. Mourids Nielssøn Gyldenstjernes Enkes Arkiv (B 2; RA.). *Missiver II. 380.* [10591

Efter Apr. 12. Rasmus Knutzß Borger i Oringburgh og Pedher Michilsß, som Holtzsedhe kaldes. Vi har med vore Medarvingers Samtykke, som er Rasmus Holsede, Niels Holsede, Thue Holtzsedhe, Nis Ferieman paa sin Hustrus Vegne, Thue Persß paa sin Datters Vegne og Kestine Holtzsedhe og Hr. Niels Holtzsedhe og Mattes Smeth, skødet en Byggested i Nyrodh og al den »sedhes joor«, som vi arvede efter Vnghe Hans Jonssen i Nyrodz Mark, som hans Fader og Moder aatte, deres Sjæle Gud naade. Item kendes vi os at have standet paa Oringburghs Byting og skødet forskrevne Byggested og »sedhes joor« til Vor Frue Kirke i Oringburgh. Medb. af flere Dannemænd Michill Nielsß Byfoged, Arill Smeth og Bo Jepß »burgmestere« sstds. Givet paa Oringburghs Byting den Mand., »søghninghe tingh« holdtes efter Paaske.

Perg. med [5] Segl: 1. Utydeligt Brudst.; 3. Bomærke; 4 Utydeligt Brudst.; 5. Bomærke. Vordingborg Kirkes Arkiv (SLA. Vordingborg Vor Frue Kirkes Breve paa Perg. 1453-1524). [10592

Apr. 16. Se 10336.

Apr. 17. Bremensibus in causa Hilghelände. Ersamen unde vorsichtighen. Nachdeme gy ouermals in jwen antwordescriften [c: 10588] uns itzunt behandtet ansynnen, wy de stede der daghestinghe in saken uns unde jw entwischen tor Crempe edder Idzeho leggen unde des dach unde tyd jw en mant beuoren toscriuen mogen, alsdenne willen gy durch de jwen dar ok kamen, in deme unse vorighe breff unde toghescreuen gheleide jw unde den jwen moghen gheholden werden, so juw scriuent dat medebringhen, hyrup voghen wy jw in antwort, dat dewile wy itzunt etliger mathe hyr in desseme ort landes to sinde gheorsaket, uns korts nicht wol nach den vorbenomeden unsen steden voruoghen konen; jodoch willen wy twischen itz unde s. Bartolomeus schirst enkeden dach jw en mant beuorenn toscriuen unde de stede tor Crempe edder Idzeho vortekenen. Ok nach unseme vorighen breue moghen de juwen midlertiid in unsen furstendomen unde steden velich wanken unde hanteren, de sake allenthaluen betto gnanter tyd gudlich to berowende, by deme id wedderumme de unsen ok also schole gheholden werden, unde de jwen, de gy nach sodaner malstede uthferdighende werden, mit vulmacht komen, so dat sodan daglestinghe nicht sunder entschafft gheholden werde. Wes gy desses alles ghesynnet syn, begeren wy jw scriftlich antwort myt den ersten. Datum Gottorp frigidages in der paschweken.

Koncept paa Papir med Godske Ahlefeldts Haand; se 10581. Hertug Frederiks Arkiv (RA. Gem. Arch. XIX. 10 c). [10593]

Apr. 18. Laurens Torstenssøn i Røgle V. oplader til Ærkebisp Birger den Ret, som han paa sin Hustrus Vegne har i en Gaard i Mallmøy.

[Orig. Senere til Lunde Kapitels Arkiv; anført Specifikation, Lunde Domkirke Nr. 408 og SvRA. E 102 a, Sextern 24, Nr. 172.] Afskr. fra c. 1550: AM. Fol. 293 Bl. 62 a. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. VI. 212.* — Afskrifter efter den anførte Afskr.: LDipl.; Ny kgl. Saml. Fol. 726 S. 210; Uppsala UB., Haandskr. E 164 S. 345. [10594]

— Jes Oluffson Foged til Hamrum H.s Ting, Hr. Matis Niclson Præst i Snedberg, Las Niclson af Tandorp, Jep Huid af Amtorp, Tames Persøn af Twiis, Peder Ibsøn i Wiberg og Jes Hamrum. Paa fornævnte Ting fik Nis Jensøn i Ørskoff Lørd. efter Paaske et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Nis Hamrum, Tames Persøn, Jes Jensøn, Per Hamrum, Per Klit, Jes Hamrum, Jes Ibsøn og Seuren Persøn; som vidnede, at de straks paa fornævnte Ting saa' og hørte, Per Ibsøn Borger i Wiberg skødede og solgte Nis Jensøn den Del i den »sønderst« Gaard i Ørskoff, hvilken Del Per Ibsøn havde købt af sin Moder Anne Suendsdater, som hendes Brev vel beseglet udviser. Og kendtes Per Ibsøn sig fuldt Værd at have opbaaret for fornævnte Gods af Nis Jensøn til sin Nøje. Og gav Per Ibsøn Nis Jensøn fri for al »ophørsels« af samme Gods til denne Tid.

[Perg.^a] Afskr. af Langebek: LDipl. [10595]
a) Saaledes LDipl.

Apr. 19 ell. 25? Elinæ Corfitz dotter lejer af Ærkebispem Tienden af Weyes[?] i Sunderhalland.

[Orig. Lunde Ærkebispes Arkiv; *ÆA. IV. 338.*] Udtog: Specifikation, Lunde Domkirke Nr. 410.^a *Weibull, Dipl. dioec. Lund. VI. 210.* [10596]
a) Skulde »dominicum meditatemini« i Dateringen være Fejlskrift for: dominicum misericordia domini?

Apr. 20. Johannes (Magni), Minister (for Franciskanerordenen) i Danmark, Sverige og Norge, tilskriver Margarethe Rotlaschers i Lübeck et Brev fra Rom.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. (RA. Kronolog. Saml. Papir.) *Missiver II. 208.* [10597]

Apr. 21. Vi Hanss Konge tager vore Undersaatter i Ebeltoffthe i vor kongelige Beskærmelse. Har og forskrevne vore Undersaatter haft her for os nogle Privilegier, som fremfarne Konger i Danmarck dem givet har, som dette vort Brev nu

vederhængt er; hvilke Privilegier vi stadfæster; forbydende osv. Givet paa vort Slot Kalløe Tirsd. efter dnicam. quasimodogeniti under vort Signet.

Ad relacionem Nicolai Clementis.

Perg. [med 1 Segl]; nu ikke forbundet med andre Breve. Æbeltoft Bys Arkiv; ^a1848 af Byens Kommunalbestyrelse indsendt til Hist.-genealog. Ark.^a (RA.). LDipl. [10598

a—a) RA. Dettes Journal S. 32 og Embedsbreve Nr. 39 (1848 Marts 20).

Apr. 21. Jeg Ebbe Strangesß V. af Nørholm oplader ærlige og velbyrdig Svend Karll Briskee til Flynholm det Pantebrev, som jeg har af hæderlig og velbyrdig Md. Jørghen Henningsß af Sanaggher, al den Rettighed, som jeg har deri, og gør ham fuldmyndig at gøre og lade deri, som jeg selv til Stede var. Mit Indsegl. Datum Haghenskoff 3. fer. ante Georgii.

Papir med Spor af 1 Segl paatrykt forned. Carl Bryskes Arkiv (E; RA.). [10599

— Cicillæ Axels dotter tilskriver Moghens Gøye om dennes Faders og sin Mands Død og forestaaende Begravelse m. m.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Mogens Gøyes Arkiv (RA.). Heise, Rosenkrantz, Dipl. S. 19; Missiver II. 209. [10600

Apr. 22. Vi Steen Billæ¹ i Alende R., Hans Billæ Høvidsmand paa Skiollæness, Andhers Billæ paa Siøholm, Torbern Oxæ, Johan Oxæ, Knwd Perß paa sine Medarvingers Vegne, Holger Greersß, Trvid Greerß gør vitterligt at have tilladt, at vor Broder, Farbroder, Morbroder Per Billæ skal have af de Bøder, som gik for Bentt Perß Død, 60 Mk. 6 Mk. og 32 Hvide for hans Kost og Tæring, som han har haft for os alle, førend det kom til Bøder. Vore Indsegl. Givet i Alende Jørgens Aften.

Papir med Rester og Spor af 2[!] Segl paatrykte forned: 1. Lxx 28; 2. Kun Spor. Peder Torbernssøn Billes Arkiv (RA.). [10601

— Hans Konge. Onsd. efter Sønd. quasimodogeniti paa vort Slot Calløe, nærværende Biskop Jens Anderßen i Ottenße, Niels Clemmindzen vor Embedsmand paa Calløe Slot med flere gode Mænd, var for os Biørn Anderßen vor Embedsmand paa (Ra)ffnsborg^a og tillaede Hr. Niels Høigh R. vor Mand og Raad paa Hr. Lauge Brockis Børns Vegne, som han er »lauguerge« for, om 300 Ege, som Hr. Lauge Brockh skulde vædeligen have ladet nedhugge i hans Skov, og dertil om 10 Foler og 17 Øksne, som han skulde ladet i »senkh« drevet; med flere Ord, som dem derom forløb. Da var der saa paa sagt, at »huis« (Hr.^b)

Niels Høig vil kendes af forskrevne Sager, der gør(e)^c han Ud-læg og Fyldest for; men »huis« han ikke kendes vil, skal han i Dag 14 Dage til Nørre H.s Ting i Saling paa Hr. Lauges Børns Vegne gøre Lov og Værn for, og hans »loughøring« siden at komme for os at kundgøre hans Lov og Værn efter, som hun gjort er. Og hvis Forfølgning Biørn Andersen har gjort indtil denne Dag paa den Trætte, som hans Fader Hr. Anders Jacobsen og Hr. Lauge Brockh imellem var, da »schulle« nu alting død være. Datum ut supra.

[A. Orig.] Aa. Afskr. fra c. 1600: Additam. Fol. 152 Nr. 114. — Ab. Afskr. fra 1. Halvdel af 17. Aarh.: Gl. kgl. Saml. Fol. 1139 Nr. 95. [10602

a) Saaledes Ab; Aa: Lauffnsborg. b) Saaledes Ab; mangler i Aa. c) Saaledes Ab; Aa: »gior.«

Apr. 23. Genbrev af Nilsz Hendrichson Sognepræst i Sæby til Bosio Kloster paa en Gaard i Landzcrona.

[Orig. Bosø Kl. Arkiv.] Udtog: Specifikation, Bosø samt flere Klosters Breve Nr. 215. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. VI. 213.* [10603

C. Apr. 25. Kongen anmoder Jenss [Holgerssøn] om at komme til sig og skriver om svenske Fanger m. m.

Papir (meget beskadiget) med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl: Formentlig K. 88. Jens Holgerssøn Ulfstands Arkiv (Udateret; RA.). *Missiver I. 183.* [10604

Apr. 28. Vi Hanss¹ Konge hilser eder alle vore og Kronens Tjenere, som boer i vort og Kronens Birk Wixness, og eder, som boer i de Gaarde liggende i Loland og Hr. Esskyld Gøyæ R. sidst af os i Forlening havde. Vi har nu befalet Oluff Holgerdß vor Mand og Tjener og Embedsmand paa Nykøping eder herefter paa vore Vegne i Værge og Forsvar at have. Thi beder [vi] og byder eder, at I være ham lydige og giver og gør ham eders Landgilde, Skat, Sagfald, Gæsteri og alt andet, som I os paa Kronens Vegne plejer og pligtige er at give og gøre, og ingen anden, saa længe vi eder anderledes derom tilskrivende vorder. Og lad det ingenlunde. Givet paa vor Gaard Abramstrop Tirsd. efter dnicam. misericordia dni. under vort Signet.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 88. Oluf Holgerssøn Ulfstands Arkiv (C 1; RA.). [10605

— »Borgermestere« og Raad i Køpnehaffn. Gør vi vitterligt os i Leje have ladet fornumstig Md. Powel Tedzsebølle, hans Husfru og hver deres »arffuinge« i deres Livstid en Køpnehaffn Bys Jord, som »borgermestere« og Raad paa Køpnehaffn Bys Vegne købte af Anders Nielsens Arvinger, i Køpnehaffn

liggende norden ved det gamle torgh i s. Petri Sogn, østen op til den Jord, som Hermendh Bunthmagere Borger sstds. har i Leje af Køpnehaffn By, og vesten op til den Stenhusgaard, som Clawes Matzß i boer, med saadan Vilkaar, at P. T., hans Husfru og Arvinger skal bygge Jorden med god Bygning og »hegnet« og tække med Sten og give »borgermestere« og Raad eller, hvem vi det paa Byens Vegne befaler, 5 Mk. danske Penge, som nu i Køpnehaffn gænge er, Halvdelen »ath« Paaske og Halvdelen »ath« Michaelis Dag. Paagaar dem nogen Nød for Fattigdom eller andre redelige Sager Skyld, maa de have Fuldmagt at sælge og pantsætte den Bygning, som de har bygt paa Jorden, dog saa at deres Arvinger, som boer i Køpnehaffn, skal være den Bygning næst til dem at købe; har de ej Arvinger her besiddende, skal »borgermestere« og Raad paa Byens Vegne være hende næst for »mweligheedt« efter Dannemænds »wurdningh«; vil de ikke, maa P. T., hans Husfru og Arvinger sælge og pantsætte Bygningen en »besiddende« Borger sstds., som skatter vor naadige Herre, dog med »borgermestere« og Raads Samtykke og altid Bys Leje uforsømmet af den, som Bygningen køber og panter, og Landgildet ham ej skal forhøjes, og han skal bygge Gaarden med god »hegnet« og Bygning. Holdes disse Artikler ej, skal »borgermestere« og Raad Fuldmagt have at mæle saadant Brev magtesløst, som de derpaa har, og annamme Gaarden igen med, hvis Bygning der da paa findes. Vort Bys Indsegl. Givet i Køpnehaffn Tirsd. før Philippi et Jacobi Dag.

Perg. med 1 Segl: det hos *Trap*⁴ I. 769 afbildede; Paaskrift fra 17. Aarh.: »Breff paa dend gaar, som siden bleff s. Oluff Hammerß«. ^a Af det kgl. Bibliotek 1860 afgivet til Gehejmearkivet^a (RA. København (Tillæg)). [10606

a—a) Dettes Kopibog 1860 Jan. 28; jfr. *Aarsberetn, fra Geheimearch. III S. V.*

Apr. 30. *Reg. 5332**. [A. Orig. Ribe Bisps Arkiv. — Aa. Indført i anonym Bekendtgørelse (vel næppe et egentligt Brev)]. Aa. Dansk Oversætt. efter Aa. *Hvilfeld, Bispekron. Bl. I, Fol. 33 L. 18*; og derefter: *Terpager, Ripæ S. 90, Frost, Efterretn. om Ribe Domkirke S. 14 og Missiver II. 210*. Oversat tilbage til Latin fra den danske Oversætt.: *Terpager, anf. St. S. 91 og Pontoppidan, Annales II. 730*. [10607

— Torsd. før Philippi et Jacobi Dag her paa Malmøge Raadhus var »borgemesthere« og Raadmænd saa til ens, at alle de, som Vejmøller har uden for Malmø, skal give Jordskyld til Malmøge By af deres »møllestædhe«, hvert Aar 1 Skill. Grot.

Optegnelse med samtidig Haand. Malmøregistret Bl. 34 a. LDipl. 1438 Marts 13. [10608

Apr. 30. *Reg. 5331. A.* Det under 10568 anførte Perg.-Hæfte [med 1 Segl] S. 11. Holbæk Bys Arkiv; 1883-84 af Museet for nord. Oldsager afgivet til Gehejmearkivet. *Rosenvinge, Love V. 201.* — **Aa.** Optaget i Stadfæstelse 1524 Aug. 9 (Laurentii Aften) af Frederik I, givet Hans Pedherßenn Borgemester i Holbeck paa Menighedens Vegne sstds. Perg. [med 1 Segl]. Holbæk Bys Arkiv; 1883-84 af Museet for nord. Oldsager afgivet til Gehejmearkivet. [10609

— Ick Mathias Laurens¹ inwoner bynnen Husem hebbe myt vulborde myner aruen entfanghen 15 mr. lub. houetstoles van den erliken vorstenderen Unser frouwen der medelidinghe vicaryen, in Unser frouwen kerken belegen ys vor deme hoghen kore bynnen Husem, dar ik eme vor vorkope uppe eyne wedderkóp myn hus unde hofte, dat belegen ys tusken Hans Schroder uppe dat norden unde deme quickmerkede uppe dat suden, vor welker 15 mr. lub. houetstoles ik edder de inwaner des vorbenomden arues jarliken uppe s. Wolbrich vorrenthen scholen vor eyne lub. mr. pennynghe. Wer id sake, dat de renthe nicht uthqweme, so dat daer schaden up ghedan worde, den schaden schal ik ofte de inwoner des arues wedder uprichten. Ock hebben my de vorstendere der vicarye also de vromen lude Hermen Doren unde Otto van Haghen den houetstoel ghegunnet tho vorrenthende myt sodane beschede, dat myn arue myn vrigh sy, unde dyt ghelt sy dat alder erste unde anders nen ghelt uppe myn arue thovorne ghenamen sy. Waner my des boeqweme ys desse eyne mr. renthe wedder uth tho losende, so schal ick de losinghe eyne hallef yar thovornen vorkundighen, unde des neghesten paschen de betalinghe to donde, houetstoel myt aller nastande renthe in eynem summen myt sodaner munthe, alzo [*tho*] Lubeke unde tho Hamborch genge syn. Myn inghesegel myt den inghesegelen desser vromen lude Hans Schulenborch³ unde Alerd Mund². Ghegheuen unde ghescreuen uppe auende Philippi unde Jacobi.

Perg. med 3 Segl: 1-3. Bomærker (3. i Skjold); omtr. samtidig Paaskrift: »Mathys Lawerensse of Mathis Tymerman«. Husum Vor Frue Kirkes Arkiv (Statsark. i Kiel, Husumer Urk. Nr. 74). [10610

— Hans Bogebindere tilskriver Jens Holgerdzß om Varer, som han har modtaget fra ham eller sender ham, m. m.

Papir med 1 endnu overklæbet, brevlukkende Segl: Bomærke uden Omskrift. Jens Holgerssøn Ulfstands Arkiv (RA.). *Missiver II. 211.* [10611

Maj 4. Jeg Powel Steysß¹ a. w. har lovet velbyrdige Svend Karl Bryskæ at indløse og fri ham det Pantegods i Kattery og

Dernes, hvilket jeg har selv udsat for de samme Penge, som jeg har oppebaaret tilforn af ham for Godset, ham uden al ydermere Penningstab. Medb. af flere gode Dannemænd Hr. Hans Lawrensß² Officialis i Saling H. og Sognepræst i Faburg, Hr. Per Skoning³, Hr. Kield Perß⁴ Altariste ibid. og Jesper Holm⁵ af Peyroppæ. Datum altera die invenc. crucis.

Papir med 5 Segl paatrykte forned: 1. Gxvi 62 (Hvide); 2. G. 570* (Hans Lawrensß); 3. I Sigilfeltet en Kalk, hvorover en Stjerne (*s petri i[oh]annis*); 4. I Sigilfeltet Bogstavet k; 5. I Sigilfeltet Bogstavet m(?). Karl Bryskes Arkiv (E); senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). [10612
a) RA. Reg. 60 S. 242.

Maj 6 ell. Sept. 16. Kongeligt Privilegium for Lanndscroene.

[A. Orig. Landskrone Bys Arkiv.] **Aa.** Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc. (Bl. 35 a). — **Ab.** Afskr. fra 2. Halvdel af 17. Aarh.: SvRA. Städernas privilegier. Skåne, Halland och Blekinge. (Skånska commissionens handlingar Z S. 650.) — **Ac** og **Ad.** 2 Afskrifter fra 2. Halvdel af 17. Aarh.: SvRA. Städers akter, Landskrone. — **Ae** og **Af.** 2 Afskrifter fra 17. Aarh.: Lunds LA., Landskrone rådstuvurätt och magistrat, »Privilegier (avskrifter)«. — **Ag.** Afskr. fra 17. Aarh.: Landskrone Magistrats Arkiv (i Landskrone), Bindet »Landskrone stads privilegier« Bl. 12 b (Afskr. herefter fra 19. Aarh.: Landskrone Stads Arkiv (i Landskrone), Bindet »Landskrone stads privilegier« Bl. 15 b. — *Hist. tidskr. f. Skåne-land I. 101* (efter Ag); *Herlitz, Privilegier för Sveriges städer I. 425.* [10613

Maj 7. Demme herenn Ffredericke erffgenamenn to Norwegenn, hertog. Nach inholde juwer furstlikenn gnaden wedderschriefftenn [c: 10593] sinth wy der tydt belh erst ankamende dach Bartolomei woll geneget alle dingk mit juwen gnadenn unnde uns to berouwende unnde willenn, wanner juwe gnade der eyne uns tor Krempe edder Idtsehoe eynenn fruntlikenn dach in mydler tidt werden up tidt beqweme 4 wekenn tho-uorenn toscriuenn, den ntyt juwenn gnadenn dorch de unsse besendenn lathen, also dat in gelikenn de undersatenn juwer gnadenn wedderumme wo den unssen in juwem furstendome togescreuenn der sake unnde ansprake allenthaluen mogen up eren gewontliken tollen ock beth tho genanter tydt in unsser stadt herlicheide unde gebede velich wancken unnde hantheren vor uns unnde vor alle de yenne, de umme unssen willen doen unde laten willenn unnde schullen. Screuen up donredach vor cantate under unsssem secrete. Consules Bremensis civitatis.

Seddel: Ock gnedighe here. Unsße borgere Dethmar Duue-nacke unnde Johann Scrodere heben uns tho irkennende ghe-geuenn, dat sodann twe schepe to Hußem liggende, one up

Hilgelandt mede entfromdet, ere echlick egenn sin behorich. Biddenn juwe f. g. one tho sodann dage de beidenn schepe myt erem tobehore, so verne de noch unuordoruen unde gudt syn, vor eyne summe van penningen, se werdt sin, to borge doen willen; wo de gebreke myt juwen gnaden unnde uns up dem daghe in der gude nicht werden geflegen, dan willen se juwen g. sodann gelt betalen. Biddenn des ock so juwer gnaden, Gode beualenn, antworten. Datum ut supra in littera.

Papir med 1 endnu overklæbet, brevlukkende Segl: Bremens Sekret. Hertug Frederiks Arkiv (RA. Gem. Arch. XIX. 11 e; Sedlen: sstds. 11 g 4). [10614

Maj 7. Jess Jensß i Roll Foged til Hynstet H.s Ting, Hr. Jacob Hansß Provst og Officialis i Owegardh, Niss Morthensß i Hofftwedh, Niss Jensß i Nyssom, Sty Nielsß i Kielstrvpp, Jæpp Andersß i Hørby, Jess Morthensß i Røbdrvpp, Morthen Morthensß i Roll, Jess Jensß i Stenstrvpp og Anders Nielsß i Hofftwedh. Torsd. efter sanctii Olborgs Dag fik beskeden Svend Josth Pouelsß i Kyelstrupp et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Morthen Morthensß i Roll, Niss Ssmydh i Aystrvpp, Per Jensß i Ærdhenterpp, Ssevren Matsß i Stenstrupp, Jess Jensß ibid., Ssevren Nielsß i Trve[?], Morthen Lavrensß i Døstrvpp og Ssevren Marcordsß i Brønbergh; disse vidnede, at de saa' og hørte samme Dag paa forskrevne Ting Josth Pouelsß Lovhøring kundgjorde, at de i Kyelstrvpp saa' og hørte, at J. P. »wardhæ« med Lovhævd al Kyelstrvpp og Kyelstrvpp Fang, som hans Forældre har haft i Hævd før ham uden den Del, som Sty Nielsß har der nu i Hævd; item »wardhæ« han Opphoff Mark med al Tilliggelse, som der tilligger eller har tilligget af »anworddaghæ« undtagen 7 Stykker Jord, Sty har der i Marken; item »wardhæ« han Byss gardstet og al Byskowen, item Nederkarllæ, item Hoossæ paa den søndre Side til Midtstrømme og al den Eng, som der skyder paa sønden og vesten fra Søen, item Kyelstrvpp skoff fra Vanstet becken til en Bæk, kaldes Byrkii mossæ, og saa lige frem ad Skyeldals weyen og saa langt i Vester, til rette Skovskel findes mellem Bodals skoff og Kyelstrvpp skoo; item »wardæ« han Ffarns og Ffarns bergæ og Ssyelstien engh, Engen nedenfor til Fjorden og Skoven ovenfor. Dette Gods »wardhæ« han, som han var tilfunden af Fogeden og gode Mænd af Tinge, saa der har ingen Del uden J. P. og Morriis Nielsß og deres Medarvinger. Og var den Lovhævd lovlig tilbudet i 3 Ting og funden og »ffesth« af Foged

og menige Herredsmænd, og mælte hans Lovhøringe Lovhævden ved Magt at blive, saa længe hun kunde rygges efter Loven med Bisp og uvildige »bymen«. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

A. Perg. med [10] Segl: 1. Utydeligt; 2. Utydeligt Brudst.^{a b} 1861 af Pastor emer. C. Praëm foræret til Gehejmearkivet^b (RA. Privatark., kronolog. Række). — Aa. Vidisse 1655 Sept. 26 af Wiburg Landsting, uden at det siges, til hvem Vidissen gives. NLA. Viborg Landstings Dombog 1655 C Bl. 382 a. [10615

a) Aa: Perg., »som haffuer werrit med thi hengginde indsegelle, dog nogelle aff alder och wangiemme frafalden«. b—b) RA. Pk. »Registraturer og Designationer«; jfr. Aarsberetn. fra Geheimearch. III S. XVII.

Maj 7. Jeg Niels Bosß i Vynæs R. og Høvidsmand paa Borholm har fanget eders Skrivelse, mine Tjenere, lydende, om mig tykkes at forløse eders Fængsel, eller hvorefter I skal eder holde. Morten Hacken og Hermen Staatswend fulgte mig og var hos mig; de 2 Karle er jeg pligtig til at løse deres Fængsel og vil gøre, om de vil »nogherlwnde« lade dem til »løssen antter for fonge« eller for Penge, som Krigsret indeholder, som jeg har tilforn tilbudet. I andre véd vel selv, mit Forbud var, at ingen skulde gange fra Slottet, med »mynne« at han havde mit Lov. Ingensteds havde jeg sendt eder eller befalet eder noget Ærinde at fare; »æn dogh« alligevel, vil de lade Fange for Fange, skal I blive forløst; vil de og lade eder for Penge, der skal findes gode Raad til; derfor skal I ikke »forffaris« eller blive til agters, som tilforn staar, efter Krigsret indeholder. Ex Borholm fer. 5. post f. Johannis ante portam latini[!].

Papir med Spor af 1 Segl paatrykt Bagsiden. (RA. Kronolog. Saml. Papir.) [10616

Maj 9. Palli Andersß i Hweringh, Jørghen Wrne² i Hynema, Cristiern Jwde Slotsfoged paa Nyborgh, Peder Bundhe Borgemester i Othens, Erich Hansß Borgemester i Medelfar, Staffen Pedersß i Voldtoffte, Jes Hansß i Skamby, Nis Pedersß i Møllergardt, Pedher Scriffuere i Wyby, Otte Pedersß i Vlfvversløff, Laurens Pedersß i Øritzløff og Hans Andersß i Bocrve paa Morthen Rødz Vegne, thi at laa paa sin Sotteseng. Vi finge Kong Hansß Befalingsbrev, at vi skulde fare paa Vlckendrop Mark og overveje, hvad som forskrevne Mark værd er til »maglagh« for andet Gods igen til Kronen. Da kunde vi ej rettere overveje, fordi at der er ingen Skov eller Fiskevand, end hvem forskrevne Mark have vil til »maglagh«, da skal han give til Kronen igen 4 Ørte Byg, 4 Ørte Rug, 4 Ørte Havre og 2 Skpr.

Smør, om vor naadige Herre saa tykker. Vore Indsegl. Givet og skrevet i Sortebrødrekloster i Othens Lørd. før dnicam. cantate.

Papir med Rester af 10 Segl paatrykte forneden: 1. Utydelige Rester; 2. Dxlv 5; 3. Cliv 11 (?); 4. Utydelige Rester; 5. Utydeligt Skjold; 6-7. Bomærker; 8-10. Utydelige Rester; omtr. samtidig Paaskrift (med en Haand, der formentlig er Ove Billes): »Om Vlekdendrop marck, som Eyler Bryske fick till mageskiiffthe«. Kongens Arkiv (RA. C 6, Adkomstbr. Landgods Fyn). LDipl. [10617]

Maj 9. Vederkendes jeg mig Jenwold Jenss i Alsted V. skyldig at være Nis Clemintzss 64 Mk. danske Penge, som han mig laant har, at betale efter sin Villie. Jeg trykker mit Indsegl neden paa dette Brev. Datum Lørd. efter hellig Kors Dag invent. i Wiiboreg.

Papir (skrevet med samtidig Haand) uden Spor af Segl. Niels Clementssøns Arkiv (RA.). [10618]

Før Maj 10. Udtog: *Vedel Simonsen, Elvedgaard I. 67; Reg. *9098.* Er 1506 Maj 15.

Maj 10. Sten Bille R. og Embedsmand paa Gladsax giver en Gaard i Semershaffn til Hellig Trefoldigheds Kapel i Semershaffn mod Guds-tjeneste.

Perg. med 1 Segl: Lxx 28. Sømmershavn Hellig Trefoldigheds Kapels Arkiv; senere til Kongens Arkiv (RA. Sømmershavn Kirkes Arkiv). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. VI. 213.* [10619]

Maj 13. Responsum regi Datie. Gnediger here unde leue brodere, jwer koninglichen gnaden scriuent, dat nach deme twuschen j. k. werde unde uns en gudlich dach up trinitatis bynnen deme Kile bestimmet is, unde so sik wes unwille unde twedracht helde j. g. unde unsen vorwanten, volke unde undersaten entwischen, ensodant wy van unser siden scholden beschicken in feliger daghetyd den dach auer, unde dat unser beider volk na gheholdenem daghe an unde aff 14 daghe lang frig ghefelighet resen moghe, des willen j. k. g. by jwer g. volke unde undersaten van j. g. wegghen dar kamende ime gheliken ok also beschicken, hebben wy uppe datum desses breues entfanghen. Foghen j. k. g. darup weten, dat nach deme sodan gudlich dach twuschen j. k. w. also unseme heren unde brodere unde uns vorramet is, darumme so j. k. g. ensodant nicht ghefurdert, hadden wy doch unses deels nicht anders weten to to bedende; hadden uns ok datsulue to j. k. g. gants unghetwiuelder vortrostinghe thouorseen. Dewile denne j. k. g. des unse be-

screuene antwort begheren, don wy j. k. w. weten, dat wy nach inholde j. k. g. breues by unseme volke, undersaten unde vorwanten nach alle unseme vormoghe bescaffen willen, so wy ok datsulue van j. k. g. ime gheliken wedderumme to gheschende annemen. Unde worinne wy mochten j. k. w. densthe unde wolghefall irtoghen, des syn wy to donde gants gnegt. Datum Gottorp midwekens nha cantate.

Koncept paa Papir med Godske Ahlefeldts Haand; se 10492. Hertug Frederiks Arkiv (RA. Gem. Arch. XIX. 10 a-b). [10620

Maj 14. Bremensibus in causa Hilgheland. Ersamen unde vorsichtighen. Wy hebben uppe datum desses breues jwe scrifte [c: 10614] entfanghen, der wy also ghesedighet syn unde wilende alt unsen vorighen scriften volch ankeren. Alß gy in der cedele beroren van 2 schepen, de Detmar Duuenacke unde Johan Scrodere scholen bygekamen hebben, des don wy juw weten, dat sodaner schepe en vorkamen is, unde dat ander vordoruen; sustz scholde ensodant unuorsecht syn ghewesen. Datum Gottorp donrdages vor vocem jocunditatis.

Koncept paa Papir med Godske Ahlefeldts Haand; se 10581. Hertug Frederiks Arkiv (RA. Gem. Arch. XIX. 10 c). [10621

— »Hertzog Friedrich nachmahliger König in Dännemarck stiftet eine Vicarie von den Almosen und Einkünften, so zum heil. Creutz vor Husum bereits schon geopfert waren oder noch künftig geopfert werden möchten. D. 14. May 1506.«

[Orig. Hellig Kors Kapel »vor« Husum's Arkiv?] Udtog med Haand fra 18. Aarh.: RA. Westphalens Dipl., Kvart. [10622

Maj 15. (*Reg. *9098* (med urigtig Dag ligesom i det nedennævnte Udtog hos Vedel Simonsen).) Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 88. Tyge Axelssøn Brahes Arkiv (RA.). *Missiver I. 184*; Udtog med urigtig Dag: *Vedel Simonsen, Elvedgaard I. 67*. [10623

Maj 17. *Reg. 5334*. Perg. [med 1 Segl]. Halmstad Bys Arkiv (i Halmstad, Perg. Nr. 59). *Herlitz, Privilegier för Sveriges städer I. 423*. — Afskr. fra c. 1664: Halmstads Stads Privilegiebog S. 126. [10624

— *Reg. *9099*. [Orig. Københavns St. Jørgens Hospitals Arkiv.] Afskr. fra 1675-78: Københavns Bys Arkiv (paa Raadhuset), »Bøger« Bd. 10-1 S. 760. *Rørdam, Kbhvns Kirker, Till. S. 134*; *Kbhvns Dipl. IV. 291*. [10625

Maj 21. Ærkebisp Birgers Kreditiv til Lunde Kapitel for sin Kældermester Hr. Jep Gregerß.

Papir med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Papir). *Missiver II. 212*; *Weibull, Dipl. dioec. Lund. VI. 214*. [10626

Maj 23. Johannes episcopus Roskildensis Dn. Johanni Olauī presbitero nostre dyocesis. Tue probitatis ac virtutum merita nos inducunt, ut personam tuam prosequamur favore gracie specialis. Eapropter parochialem ecclesiam in Tornby nostre dyocesis cum sua annexa Waløffue, per obitum Dn. Jacobi Kogge ultimi possessoris earundem de jure et facto sive alias quovis modo vacantem, tibi conferimus teque per birreti nostri inpositionem investimus de eisdem, te in realem dictarum ecclesiarum possessionem cum animarum cura ac omni juris canonici plenitudine inducentes. Secretum nostrum. Datum Haffnis sab. infra oct. ascens. dni.

Perg. [med 1 Segl]. (Norske Rigsarkiv, Danica.) LDipl. [10627

Maj 24. Menig Almue i Skudmetsløf S. Sønd. før Pinsedag paa vort Sognestævne spurgte beskeden Md. Beynt Tveß i Tvehoghe, Hr. Henryc Kromedyghes Lensmand, sig for, om nogen Mand af vidste, om der var nogen fri »dragarn« i Lawe, som rettelig havde været til Aalorp af »eeryldhe« i Hr. Laxmanz Tid og hans Forældres. Da svarede menige Almue, at forskrevne fri Garn havde været til Alorp al den Tid, som dem kunde mindes gamle Oldinge. Der »bedes« Beynt et Sognevidne paa; da opstod beskeden Md. Trvels Dyegn i Kagorp og udmælte 12 beskedne Mænd: Jon Gwnnerß i Vrangorp, Suen Beyntß, Trvyt Suenß, Niels Knutß *ibid.*, Michil Pedherß i Vyghe, Per Beyntß i Lødenes, Jens Vynnæ, Torbern Gamel, Pavel Karlß, Beynt Smyd, Jens Jeppeß og Beynt Hansß *ibid.*; og de udginge og forspurgte dem med gamle Mænd og ind kom igen og sagde, at de havde aldrig andet hørt, end forskrevne fri Garn havde været til Alorp gardhe i Hr. Laxmanz Tid og Torkyl Brades og deres Forældre 100 Aar. Vi beder velbaaren Mand Andhers Nielß¹ i Skottorp og Hr. Andhers² i Skudmetsløf vor Sogneherre, at de trykker deres Indsegl for dette Brev, fordi at vi ej selv Indsegl har. Datum ut supra.

Papir med Rester af 2 Segl paatrykte forneden: 1. Exvii 10 (Baden); 2. Sigillfeltet mangler (...*ers p̄r̄f̄.. p̄f̄b̄*.). Henrik Krummediges Arkiv (D; RA.). [10628

Maj 25. Vidne af Malmøges Byting, at Per Benchtsøn Skomagere og Jeppe Jepsøn kvitterede Goderwnd, Enke efter Hans Persøn Skindhære, som døde i Malmøge, for al den Arv, som var tilfaldet dem efter ham.

Perg. med [5] Segl: 1-4. Bomærker (3. i Skjold). (SvRA. Perg.) *Weibull, Dipl. dioec. Lund. VI. 215.* [10629

Maj 30. Hans Konge. Paa det vore Undersaatter i Røedbye maa des bedre opholde vor og Kronens Tyngge og Tjeneste at gøre, giver^a vi dem saadanne Privilegier, at vore Undersaatter i Røedbye maa købe og sælge med Bønder, som andre vore Købstadsmænd gør i Laalland, og sammeledes maa de købslaa med »wldlændsche« Købmænd, som til deres By søgende vorder. Og dertil har vi tilladt, at naar ikke »meenlig« Forbud er i Danmarch, at de da maa sejle med deres »skib« og Gods til Tyschlannd, ligervis som andre Købstadsmænd gør i Laalland. Forbyd(ende)^b osv. Givet i Mariebo Kloster Pinseaften ^cunder vort Signet^c.

[A. Orig. Rødby Bys Arkiv.] Aa. Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc. (Bl. 1 b). — Ab. Afskr. fra 17. Aarh.: RA. Kongehuset, Dronn. Sophie Amalie, Pk. »Ansøgninger 1661-1672«, Bilag til 1671 Sept. 10. — Ac. Afskr. fra 18. Aarh.: Resens Atlas (Uldall Fol. 186) V. 308. — Ad. Afskr. fra 18. Aarh.. sikkert efter Kopi indsendt 1773 af Rødby Bys Privilegier: Kall Fol. 54. [10630

a) Saaledes Ab, Ac, Ad; Aa: »giffuet«. b) Saaledes Ab, Ac, Ad; Aa: »Forbiudið«. c-c) Mangler i Ac; Ad: under vort Segl.

— Hans Konge. »Borgemester« og Raad i Saxkiøbing har nu fornøjet os 80 Mk. danske Penge deres aarlige Byskat, de os give skulde om Mortens Dag næst forleden. Thi lader vi dem kvit for al Krav om forskrevne 80 Mk. Givet i Marieboe Pinseaften under vort Signet.

[Orig. Saksjøbing Bys Arkiv.] Afskr. fra Aar 1777: SLA. Saksjøbing Kirkes Arkiv, Kopibog 1306-1771 Bl. 9 b. [10631

Juni 2. Dronning Cristina anmoder sin Søn Cristiern om at hjælpe Peder Ingemarß af Vatzstenæ Kloster paa hans Rejse tilbage til Klostret.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Vadstena Kl. Arkiv?; senere til SvRA. Papir; 1929 af det svenske Rigsarkiv udvekslet til det danske (RA. A 2, Chr. II og Dronn. Elisabeth, Papir). *Missiver I. 185.* [10632

Juni 5. Per Mooghensß¹ Sognepræst i Aagheropp. Fer. 6. 4 temporum pentecostes annammede jeg i Leje af Hr. Hans Persß, Hr. Erik Andhersß, Hr. Andhers Lasß perpetuis vicariis [i] Roskilde og procuratoribus til s. trinitatis Gilde ibid. med alle Gildesbrødres Samtykke al den »jordmwn«, som ligger vesten hos fornævnte Gildeshus sønden op til Andhers Bændsøns Gaard ned ud til Kødhmangherestrædith. Item annammede jeg paa samme Tid af fornævnte Gildesbrødre et ondt gammelt Hus, 3 Væggerum stort, den ene »galwæ« i Øster, den anden i Vester, og et andet gammelt Hus ud til Strædet, og 3 Væggerum stort, den ene

»galuæ« i Sønder og den anden i Nør, en ond gammel Port og »loogæ« i, med saadant Forord, at jeg fornævnte »hwss«, Port og »loogæ« skal bygge og forbedre, saa længe som jeg lever. Og skal jeg ej heller indtage til min »jordmwn« noget af fornævnte Gildes »jordmwn«, men lade det blive efter gammel Hævd. Item skal jeg give af fornævnte Jord og »hwss« 1 Skill. Grot til Leje til samme Gilde om Paasken. Naar jeg dør, skal fornævnte Jord, som hun da findes med Bygning og Forbedring, fri igen komme til fornævnte Gilde uden mine Arvingers, testamentariorum og Efterkommeres og »jordrotz« til den Gaard, som jeg i boer, Hinder. Med mit Indsegl. Givet osv.

Papir med 1 Segl paatrykt forneden: G. 413* (Per Mooghensß). Roskilde Trinitatis Præstegildes Arkiv (AM. XXIX. 18). [10633

Juni 5. Røskilde Trinitatis Gilde udlejer en Jord og Bygning ved Gildehuset til Per Mooghenssøn Præst i Oogheropp.

Papir med 3 Segl paatrykte forneden: 1. I Sigilfeltet et Monogram for Maria (forskelligt fra G. 328-29); 2. G. 321* (Erik Andherssøn); 3. G. 322*. Senere tilbagegivet til Roskilde Trinitatis Præstegildes Arkiv (AM. XXIX. 19). *Nyrop, Gilde- og Lavsskraer I. 485.* [10634

Juni 8. *Reg. *9104.* [A. ^aPerg. med 1 Segl.^a Formentlig Assens Officials Arkiv.] Aa. Vidisse 1572 Dec. 22 (Mand. post f. Thome ap.) af Bog H.s Ting, givet Hr. Anders Maas Sognepræst til Ganghtoffthe med flere af Herredspræsterne. Perg. med [8] Segl: 2-5, 7-8. FLA. Odense Bisparkiv, Stiftets almindelige Breve Nr. 441. Herefter: *Rørdam, Kirkelove II. 184.* — Aaa. Aa optaget i FLA. Baag Herreds Provstebog 1667 S. 81 (Afskr. herefter 1686: Additam. 4to 104 Bl. 12 a) og i FLA. Baag Herreds Tingbog 1676-80 Bl. 24 a (1676 Sept. 18 i Sag mellem Christian Hansen i Assens og Hr. Christen i Søllesteed; Brevet fremlægges af den sidstnævnte). — [Ab. A optaget i Dom 1605 Juni 5 af Herredsfogeden i Skoby H. mellem Karll Bryske til Markgaardt og Wisløff Sognemænd; Brevet fremlægges af Fogeden paa Rugaardt paa Præstens Vegne.] Aba. Afskr. efter Ab, attesteret af Niels Hanßøn Præst (i en Gengivelse, der er nær beslægtet med et Aftryk i *Saml. til Fyns Hist. VIII. 285* (jfr. 400), som anfører som sin Kilde en »Afskrift, indtagen i en Landstingsdom fra Aaret 1600, der gjemmes i Fyns Bisparkiv«). FLA. Odense Bisparkiv, Skovby Herreds Breve 1605 Juni 5. — Afskrifter: Thott 4to 2035 Bl. 28 a (fra 2. Halvdel af 16. Aarh.); Gl. kgl. Saml. 4to 3179 Nr. 53 (vel fra c. 1650); Langebeks Ekscerpter 61 (vel fra Slutningen af 17. Aarh.) (de 2 sidste efter en Afskr. attesteret af Christen Rasmus Smid Sognepræst til Nørre Lyndelse († 1649)). — Begyndelsen afskrevet, Resten i Udtog: Ny kgl. Saml. Fol. 402 Bl. 65 b (af Th. Br. Bircherod; herefter: LDipl.) og Thott 4to 1421 S. 893. [10635

a-a) Saaledes Aa.

Juni 10. Dn. Maximiliano | Romanorum regi necnon DDn. [Slesuicensi] et Holsacie ducibus ac |[DDn. Magdeburgensi] archiepiscopo necnon Myndensi, Lubecensi et B[remensi] episcopis eorumque in spiritualibus et temporalibus vicariis et officialibus, universis quoque | DDn. abbatibus, prioribus *etc. etc.* et presertim cuidam Dn. | H[enrico] B[oden] pro executore] testamenti Dn. Egerdi, dum vixit, episcopi Slesvicensis se gerenti ex adverso principali [infra] ex adverso principaliter nominato omnibusque aliis, quorum interest aut interesse poterit, | Antonius de Monte archiepiscopus Sypontinus, Dn. pape [et ejus] camerarii necnon curie causarum camere apostolice generalis auditor Romaneque curie iudex ordinarius ac executor unicus ad infrascripta a sede apostolica specialiter | deputatus. Nuper Dn. Julius papa secundus quandam commissionis sive supplicationis cedula[m] [beate] memorie Dn. Petro | de Vicentia episcopo Cesenatensi, [dicte curie] generali auditori, per certum suum cursorem presentari fecit huiusmodi sub tenore: [1503 Nov. 26-1504 Juli 22; *Acta pontif. Dan. V. 378; se Udaterede Breve.*] Cuius commissionis pretextu [etc., *se sstds. V. 380 Note 1*]: [1504 Juli 22-1506 Febr. 6; *sstds. V. 396; se Udaterede Breve.*] Cuius commissionis generalis vigore causa et causis huiusmodi in statu debito resumptis ac in ea seu eis per | Dn. H[ugon]em de Spina utriusque juris doctorem locumtenentem nostrum et coram eo ac inter partes in eadem preinserta commissione contentas seu verius earum legitimos procuratores ad quamplures actus judiciales process[o] tandem idem locumtenens | in causa et causis huiusmodi sic procedens suam diffinitivam in scriptis tulit et promulgavit sententiam in hunc, qui sequitur, modum:

Cristi nomine invocato pro tribunali sedentes per hanc nostram diffinitivam sententiam, quam de | jurisperitorum consilio ferimus in hiis scriptis, pronuntiamus in causa, que coram nobis inter quosdam bone memorie Dn. Johannem Burchardi episcopum O....., Theodicum d..... et Henricum Baden pro executoribus testamenti pretensi | bone memorie Egerdi episcopi Slesvicensis se gerentes, actores ex una, ac Dn. Detleuum modernum episcopum Sleswicensem reum et conventum partibus ex altera de pretenso arresto pretensorum 400 florenorum Renensium ac nonnullarum aliarum pecuniarum | in civitate et diocesi Slesvicensi, ut pretendebatur, existencium et ad Egerdum episcopum, dum viveret, ut eciam dicti asserti executores pretendunt, spectancium ac eciam de nonnullis pre-

tensis redditibus ecclesie Sleswicensis tempore | Egerdi episcopi, ut dicebatur, collectis ad assertum valorem 6000 ducatorum, ut asserebatur, ascendentibus necnon de nonnullis animalibus et aliis pretensis utensilibus et suppellectilibus ad Egerdum episcopum, dum viveret, ratione | dicte ecclesie, ut pretenditur, spectantibus et ad assertum valorem 1000 florenorum Renensium, ut etiam ex adverso pretendebatur, ascendentibus, pretensa quoque inhibitione sub censuris Dn. Detleuo episcopo Sleswicensi ab eodem Antonio auditore iudice et | commissario ad instantiam dictorum assertorum executorum emanata rebusque aliis in actis cause huiusmodi latius deductis et illorum occasione in prima versa fuit instantia et pendet indecisa, molestationes, vexationes et impedimenta per DDn. | Theodorum et Henricum assertos testamentarios seu executores pretensi testamenti, adversarios Dn. Detleuo episcopo Sleswicensi de premissis factas et facta fuisse et esse | illicitas et injustas, illicita et injusta ac de facto presumptas et presumpta illasque et illa Theodorico et Hinrico de illis necnon dictis pretense arresto et aliis pretensis pecuniarum summis perpetuum silentium imponendum fore et imponimus; dictam quoque inhibitionem sub censuris ecclesiasticis emanatam annullamus eosdemque Theodoricum et Henricum | in expensis in huiusmodi causa coram nobis factis condempnamus, quarum expensarum taxationem nobis imposterum reservamus.

Quam diffinitivam sententiam idem locumtenens manu propria hoc modo subscripsit: Ita pronunciavi ego Hugo de Spina locumtenens et commissarius. Que sententia postquam nulla provocacione sive appellacione saltem legitima suspensa in rem transivit iudicatam, Dn. noster papa quandam commissionis cedulam | nobis per certum ex suis cursoribus presentari fecit, quam nos cum ea, qua decuit, reverentia recepimus, huiusmodi sub tenore: [1506 Febr. 6-Juni 10; *Acta pontif. Dan. V. 429; se Udaterede Breve.*] Post cuius ultime commissionis sive supplicationis [cedule presentationem] | nobis factam nos ad providi viri magistri Petri in Romana curia causarum et Dn. Detleui episcopi Sleswicensis principalis in preinserta commissione principaliter nominati procuratoris instantiam Dn. | Henricum Boden ex adverso principalem omnesque alios sua interesse putantes eorumque procuratores, si qui tunc erant in Romana curia, pro eisdem ad dicendum et excipiendum, quicquid verbo vel in scriptis contra proximam nobis factam et [pre-

sentlatam commissionem | dicere] sive [exc]ipere volebant [primo] tamen omnibus expensis pro parte Dn. Detleui episcopi in deductione et prosecutione litis et cause huiusmodi quomodolibet factis, in quibus Henricus sententialiter condemnatus | existit ad 16 florenos auri de camera boni ponderis, provida moderatione previa rite taxatis et moderatis, ad videndum et audiendum sententiam preinsertam et expensarum taxationem predictam taxari, exequi et executioni demandari [litterasque sive | executoriales] desuper oportunas in forma [solita] decerni et concedi vel dicendum et causam, si quam haberent rationabilem, quare premissa [feri] non deberent, allegandum per audientiam publicam litterarum contradictarum Dn. nostri pape [citari fecimus et] | certum peremptorium terminum competentem, diem videl. et horam infrascriptos, quibus advenientibus comparuit in iudicio coram prefato locumtenente nostro providus vir magister Zutpheldus Wardenbarch in Romana curia etiam [causarum et Dn. | Detleui episcopi] procurator, prout de sue procurationis mandato constat, et eo nomine proc[urationem et quandam citationis] audien.. cedula[m] a nobis emanatam ac de nostris voluntate et mandato in dicta audientia litterarum contradictarum debite ex[ecutam | reputavit citatorum]que in eadem contentorum non comparentium contumaciam accusavit [eosque] contumaces reputari ac in eorum contumaciam in ult[imo terminorum] huiusmodi sententiam et expensarum taxationem predictas exequi ac debite exec[utioni] demandari, litteras sive] | processus executoriales desuper oportunas juxta dicte ultime presentate commissionis tenorem in forma solita decerni et concedi per dictum locumtenentem nostrum instanter postulavit dictos citatos non pro reputavit merito[?], prout erant, justitia exigente, contumaces et [in eorum contumaciam] in ultimo terminorum huiusmodi attendentes[?] postulationem huiusmodi fore justam et consonam rationi, quodque [parum prodesset] sententias | ferre et expensas taxare, nisi debite executioni demandarentur, ac volentes dictam ultimo preinsertam commissionem ad effectum deducere, ut tenemur, idcirco auctoritate apostolica nobis commissa sententiam et expensarum taxa[tionem] predictas [exequendas] | et executioni debite demandandas litterasque sive processus executoriales desuper oportunas juxta eiusdem [ultime commissi]onis tenorem usque ad invocationem auxilii brachii secularis inclusive

in forma solita decernendas et | concedendas duximus et de[cre-
vimus], prout decernimus sub modificatione infrascripta. Que
omnia premissa et hunc nostrum processum executorialem ac
in eis contenta vobis omnibus supradictis, quibus presens noster
processus dirigitur, | notificamus [vosque et] presertim [viros]
ecclesiasticos monemus primo, secundo, tertio et peremptorie
[ac vobis] | sub infrascriptis sententiarum penis mandamus,
quatenus infra 6 dierum spatium post presentationem presentium
et requisitionem vobis pro parte Dn. Detleui episcopi |
factas immediate sequentium, quorum dierum duos pro primo,
duos pro secundo et duos pro tertio et peremptorio termino ac
monitione canonica assignamus, Dn. Detleuo episcopo [aut] eius
[procuratori de expensis, | ut prefertur,] taxatis realem et con-
dignam [satisfactionem] impendi faciatis et procuretis et [tu,
Henrice Bodem,] similiter Dn. Detleuo episcopo aut eius pro-
curatori de huiusmodi expensis taxa[tis | compareas(?)] sine con-
tradictione [et rebellionem quibuscunque]. Monemus insuper [sub
eisdem infrascriptis] sententiarum penis te, Henricum Bodem,
quatenus infra 30 dierum spatium post [presentationem et re-
quisitionem] | pro [parte dicti] Dn. Detleui
episcopi desuper fac[tam immediate] sequentium, quorum dierum
10 pro primo, 10 [pro secundo] et 10 pro tertio et peremptorio
termino ac monitione cano[nica assignamus, Dn. Detleuo epi-
scopo aut eius procuratori ad 16 florenos expens....
. aliis
flore[nis]
. | ac positas, in qui-
bus] 4 flore[nis te etiam condempnamus, et] processum nostrum
huiusmodi [taxamus ad eosdem condignam comparitionem et
solutionem] impendas aut medio tempore convenias et concordas
super premissis [amicabiliter cum eodem. Inhibentes] | vobis
omnibus supradictis et [quibuscunque aliis sub eisdem infra-
scriptis sententiarum] penis, [ne] Dn. Detleuo episcopo vel procu-
ratori suo, quominus sibi de dictis [pecuniarum summis
expensarum] | predictarum, ut prefertur, condigna satisfactio et
[solutio] impendatur, omniaque alia supra et infrascripta [suum
debitum consequenter effectum], impedimentum aliquod prestetis
ac impediens ipsum Dn. episcopum vel procuratorem [suum
super premissis] | detis vel dent auxilium, consilium
vel favorem publice vel oc[culte, directe] vel [indirecte], quovis
quesito colore. Quod si [premissa omnia] non adimpleveritis

mandatisque nostris huiusmodi, ymo verius apostolicis, [non parueritis seu] | paruerint, nos in vos et ipsos omnes supra-dictos, qui culpabiles [fueritis vel] fuerint, ac in contra[dictores quoslibet] et rebelles ac impediētes Dn. episcopum vel procuratorem suum super premissis in aliquo [ipsumque impediētibz dantes auxilium], | consilium vel favorem [singulariter in] singulos, dictis canonicis monitionibus premissis, excommunicationis et quarumcunque ecclesiarum et monasteriorum capitula, [collegia et conventus] | quecunque in hiis delinquentia, suspensionis a divinis et in delinquentium et rebellium ecclesias, monasteria et capellas interdicti [sententias] ferimus. Vobis vero, DDn. archiepiscopis et episcopis [prefatis dumtaxat] exceptis, | quibus ob reverentiam vestrarum pontificalium dig[nitatum deferimus in] hac parte, si contra [premissa per vos] vel submissas personas feceritis, predicta 6 dierum canonica monitione premissa [ingressum] ecclesiarum [interdicimus], | si vero huiusmodi interdictum per alios 6 dies, dictos 6 dies immediate sequentes, sustinueritis, vos eadem canonica monitione premissa suspendimus a divinis. Verum si interdicti et suspensionis [sententias] per alios 6 dies, dictos 12 [dies immediate sequentes, animis], | quod absit sustinueritis induratis, [vos] eadem canonica monitione premissa [excommunicationis sententia] innodamus. Ceterum [cum] ad executionem premissorum ulterius faciendam nequeamus, [aliis arduis in Romana curia prepediti] | negociis, personaliter interesse, universis DDn. abbatibus, prioribus, prepositis, decanis, archidiaconis, [scolasticis,] cantoribus, succentoribus, [thesaurariis, sacristis,] custodibus, tam cathedralium quam collegiatarum canonicis [parochialiumque ecclesiarum rectoribus sive] | locatenentibus eorundem, plebanis, viceplebanis, capellanis curatis et non curatis, vicariis quoque perpetuis, [altaristis ceterisque] presbiteris, clericis, notariis et tabellionibus publicis per dioceses predictas [ac alias ubilibet constitutis super] | ulteriori executione [dicte] ultime nobis facte et presentate commissionis faciēda auctoritate predicta tenore presentium [plenarie] committimus vices nostras, donec [eas duxerimus] revocandas. Quos et eorum quemlibet [eadem auctoritate] requirimus et [monemus primo,] | secundo, tercio et peremptorie, ipsis sub excommunicationis pena, quam canonica monitione premissa in eos ferimus, nisi fecerint, ut mandamus, districte precipientes, quatenus infra 3 dies] immediate sequentes, quos 3 dies ipsis pro termino peremptorio ac monitione cano-

nica assignamus, vos omnes supradictos, quibus presens noster processus dirigitur, personas alia, de quibus, ubi, quando [et quotiens expediens | fuerit, personaliter] accedant seu eorum alter accedat et huiusmodi nostros processus et quecumque in eis contenta vobis legant, [intiment,] insinuent et publicari procurent necnon prefato Dn. episcopo aut eius [procuratori] | condignam satisfactionem impendi procurent infra terminos superius annotatos. Et si forsitan Henricus Bodem et intrusi et intrudendi ceterique contradictores et rebelles predicti mandatis, monitio[nibus et inhibitionibus nostris], | ymo verius apostolicis, infra dictos eis [assignatos] terminos superius expressatos parere neglexerint aut recusaverint, penas, sententias et censuras predictas incurrando, extunc predictis subdelegatis nostris sub dicta [excommunicationis pena committimus] | et mandamus, quatenus singulis diebus dominicis et festivis in suis ecclesiis, monasteriis et capellis infra missarum et [aliarum] divinarum horarum solennia ac alias, ubi et quando expedierit, et pro parte Dn. Detleui episcopi desuper requisiti fuerint seu eorum [alter requisitus fuerit], | Henricum Bodem [ceterosque] contradictores et rebelles predictos sic excommunicatos publice denuncient et ab aliis, quantum in eis fuerit, denunciari faciant, donec aliud a nobis vel superiori nostro desuper habuerint in mandatis. Si vero [Henricus Bodem] | contradictoresque et rebelles predicti dictam excommunicationis sententiam per 10 dies, illius denunciationem immediate sequentes, pertinaciter sustinuerint, nos, ne [facilitas] pene audac[iam tribuat delinquendi], | processus [nostros huiusmodi] aggravamus, subdelegatis [nostris modo et forma premissis] precipientes, quatenus singulis diebus dominicis et festivis in suis ecclesiis, monasteriis et capellis infra missarum et aliarum prescriptarum horarum [solennia dictam excommunicationis denunciationem reiterando et innovando] | eundem Henricum, contradictores et rebelles, sicut premititur, excommunicatos nominatim campanis pulsatis, candelis accensis et demum [extinctis et in terram projectis et erecta cruce et religione induta] aquam benedictam aspergendo ad [fugandum demones, | qui eos detinent] sic ligatos et laqueis suis cathenatos, [orantes], quod dominus noster [Ihesus Christus] ipsos ad catholicam fidem et ecclesie [gremium revocare] dignetur, [cum decantatione responsorii: Revelabunt celi iniquitatem Jude etc., et | psalmi: Deus] laudem meam ne tacueris, [et cum antiphona: Media] vita in morte sumus totaliter, et [iis finitis ad] januas

ecclesiarum [suarum una cum] clericis et parrochianis accedant ad terrorem, ut ad obedientiam re[deant], 3 lapides versus domos habi[tationum suarum projiciant | in signum maledictionis] eterne, quam Deus dedit Da[than et Abiron], quos terra sustinere non potuit, sed [justo] Dei iudicio illos vivos absorbit, ut in infernum descenderent viventes; etiam post missam et in vesperis aliisque horis canonicis, sermonibus et pred[icationibus] | et ab aliis, [quantum] in eis [fuerit], publicari et denunciari [et] ab omnibus Christifidelibus [evitari] faciant, [donec] aliud a nobis vel superiori nostro receperint in mandatis. Verum si prefati denunciati et aggravati aggra[vationem huiusmodi per alios 10 | dies, illius publicationem et] dictos 10 dies immediate sequentes, animis, quod absit, sustinuerint induratis, nos, ne fides illorum [ledatur, qui superioribus suis] | semper obedientiam impenderunt, processus nostros huiusmodi reaggravamus, subdelegatis [nostris] mandantes, [quatenus dicta] potestate apostolica omnes Christi fideles utriusque sexus et presertim familiares et servitores denun[tiatorum] |torum huiusmodi modo et forma premissis moneant primo, secundo, tertio et peremptorie, prout etiam monemus eosdem, ipsis sub excommunicationis pena injungentes, quatenus [infra 6 dies, monitionem et requi-] | sitionem huiusmodi ipsis factam immediate sequentes, quos dies ipsis pro omni dilatione [terminoque peremptorio ac monitione] canonica assignent, [prout] nos eosdem assignamus, a communionem, familiaritate et serv[itio] ipsorum [denun[tiatorum] et aggravatorum] | desistant, [nec] cum eis vel eorum aliquo [servi-] viendo], loquendo, coquendo, cibum, [potum, aquam vel ignem] ministrando aut [aliquo] humanitatis [solatio preterquam in] casibus et personis a jure permissis participare presumant seu [aliquis eorum presumat; et si contrarium fecerint], | nos [in eos] cum dictis denunciatis at aggravatis [rebelliter participantes et contrafacientes exnunc] prout [extunc et extunc prout exnunc], dicta 6 dierum canonica monitione premissa excommunicationis sententiam ferimus [et etiam promulgamus dictis subdele]gatis nostris] modo et forma premissis districte precipiendo mandantes, quatenus singulis diebus [dominicis et festivis in] suis [ecclesiis, monasteriis et capellis infra] missarum et aliarum prescriptarum horarum [solennia, ac] ubi et quando expedierit, [prefatos Christifideles familiares et | servitores, qui cum] dictis denunciatis, aggravatis et reaggravatis [rebelliter participarint, excommunicatos

tam] diu publice denuncient et ab aliis, [quantum in eis fuerit, publicari] et denunciari et ab omnibus Christifidelibus evitari [faciant, donec et quousque absolutionis beneficium | desuper meruerint] obtinere. Preterea si prefati denunciati, aggravati et [reaggravati re]aggravationem nostram huiusmodi [per alios 10 dies, illius denunciationem] et supradictos 20 dies immediate sequentes, postquam [constiterit, huiusmodi reaggravationem ad eorum | notitiam pervenisse, dictas nostras] sententias pertinaciter sus[tinuerint], Pharaonis duri[tiam imitando ad modum aspidum] surdarum [aures suas obturantium, ne voces audiant incantantium, nos omnes civitates, terras] | et quarumcumque ecclesiarum collegia, parochias et alia loca, in quibus [seu ad que denunciatos, aggravatos et] reaggravatos aut eorum aliquem [morari], declinare seu [devenire contigerit, quamdiu ibidem fuerint seu aliquis eorum fuerit,] ecclesiastico supponimus | interdicto, subdelegatis nostris sub dicta excommunicationis pena mandantes, quatenus ex[tunc, quamdiu iidem denunciati, aggravati et reaggravati in locis predictis] fuerint seu aliquis eorum fuerit, [cessent et ab aliis cessari faciant a divinis; quam] cessationem [etiam per 3] | dies [continuos post ipsorum] denunciatorum vel alicuius eorundem ab inde recessum [observent et continent ac ab aliis, quantum] in eis fuerit, observari [et continuari faciant et permittant ita et taliter], quod huiusmodi [stante interdicto nulla] ecclesiastica sacramenta | sub locis[?], [in quibus dicti denunciati], aggravati et reaggravati fuerint seu aliquis [eorum fuerit, ministrentur nisi penitentia] et baptismus omnibus [indifferenter, euch]aristia infirmis [tantum], et matrimonium sine ecclesiastica [solemnitate contrahatur inibique et in] | eisdem locis [decedentibus ecclesiastica denegetur] sepultura. Demum [vero si denunciati, aggravati, reaggravati et interdicti interdictum huiusmodi per alios 10 dies] ipsius [publicationem] et dictos 30 dies [immediate sequentes] sustinuerint ac processibus, | mandatis, monitionibus et inhibitionibus nostris, ymo verius apostolicis, non paruerint [cum effectu, nos, quia mucrone non proficiente ecclesiastico temporalis gladius saltem non immerito suffragatur, auxilium brachii secularis] merito duximus invocandum | et invocamus. Hinc est, quod [vos, illust]rissimum et invictissimum principem
. principalem [vibratorem et justicie zelatorem in domino exhortamur] vosque DDn. duces, [comites,] barones, milites, militares, iudices, | officiales et [alios] supra-

dictos, jurisdictionem temporalem [et ordinariam per vos vel alium exercentes, quibus presens noster] processus dirigitur, dicta auctoritate requirimus [et monemus] primo, secundo, tertio et peremptorie [vobis et vestrum] cuilibet in virtute sancte | obedientie et sub excommunicationis pena, quam in vos canonica monitione [premissa ferimus], nisi [feceritis, que] mandamus, mandantes, | quorum[?] omnium [super hoc] auxilium [brachii secularis invocamus, quoties pro parte] dicti Dn. episcopi principalis | fueritis requisiti, [contra prefatos denunciatos, aggravatos, reagravatos et interdictos] | auctoritate [apostolica per captionem, invasionem,] incarcerationem et detentionem personarum et [bonorum ipsorum insurgatis et alios insurgere faciatis necnon] personas [et bona eorum incarceretis ac in] | custodia teneatis, [arrestetis et occupetis] per vos vel alium seu alios [ac quilibet vestrum, qui super hoc fuerit requisitus] | vobis | vestrum cuilibet licentiam et plenam potestatem concedimus dictosque denunciatos, aggravatos, [reagravatos et interdictos ita et taliter astringatis et] compellatis [potenter] etiam manu forti, absque [tamen gravi lesione corporum, usque] ad [integram] satisfactionem | et partitionem omnium premissorum, quousque Hinricus Bodem [ex] adverso principalis [Dn. Detleuo[?] episcopo principali vel procuratori suo de] 16 florenis et 4 florenis auri [de camera] ratione [expensarum litis et cause et alias] | taxatis realiter et cum effectu [satisfecerit necnon] Henricus ceterique contra[dictores et rebelles predicti a rebellione] | auxilio, [consilio vel favore predictis] penitus et omnino [destiterint et] ad sancte [matris ecclesie gremium redierint] | beneficiumque absolutionis a supradictis sententiis, censuris [et penis a nobis aut] superiori nostro meruerint obtinere. Quod si forte vos, illustrissime et invictissime princeps rex, [executor] justicie presentis nostri processus et [mandatorum] nostrorum, [ymo verius] apostolicorum, [trans]gressor vel neglector fueritis, quod tamen [vestre maiestatis prefulgide] jam dudum per totum [orbem] divulgata obedientia [suspicari] non sinit, [procul] dubio justiciis officium offenderetis et [premiu]m pro executione justitie vobis a Deo paratum [nihilominus amitteretis], licet vos huiusmodi nostris sententiis ligari nolumus, vobis ob [reverentiam vestre maiestatis] non immerito deferentes, [intuitu tamen justitie] ob domini nostri pape reve-

notarius et [scriba], quia premissis omnibus cum prenominatis testibus interfui eaque [rogatus scribere, quia] aliis occupatus negociis, [per alium] scribi feci meque propria manu subscripsi et signum meum cum dicti domini auditoris sigilli appensione solitum apposui.

Perg. med Notarmærke og Brudst. af 1 Segl. Slesvig Bisps Arkiv (RA.). — Brevets Skrift er meget lille og delvis afbleget, og Pergamentet har paa mange Steder taget Skade paa anden Maade. Naar der i Gengivelsen ovfr. af Brevets Indhold ikke forekommer langt flere Huller og tvivlsomme Steder, end Tilfældet er, skyldes det, at der til Fastsættelsen af Teksten har kunnet benyttes tre Hjælpeidler. Det ene er en ved Originalen liggende ældre Afskrift af den, skreven med en Haand, der minder om Ulrik Petersens, uden at det synes afgjort, at Haanden er hans; Afskriften har adskillige Huller og er ingenlunde fejlfri, men er tagen paa en Tid, da Originalen vistnok har været væsentlig lettere at læse end nu. De to andre Hjælpeidler er Brevet 4618 ovfr. og et Brev af 1508 Jan. 24 nedfr., der begge, skønt angaaende helt andre Sager, paa mange Punkter viser nært Slægtskab med nærværende Brev i det rent formularmæssige. [10636]

Juni 10. Bodel Hogenß i Grindelstad Tinghører i Gers H. Onsd. før hellig Legems Dag var paa Gers H.s Ting beskeden Svend Per Hanß, Niels Hackz Svend, og bød sig i Rette i det Tiltal, som Hr. Niels Høckz Foged Jep Jwdæ til Tinget kaldet havde Regner i Mwslwndæ, og intet vilde Niels Hack[s] Svend udgaa, uden gøre og hænde al den Del, Ret fulgte. Med mit Indsegl. Datum ut supra.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forneden: Bomærke. Niels Mogenssøn Hacks Arkiv (RA.). [10637]

Juni 13. Ek Asswen van Swyghelde hebbe van here Frede-ryke hartogen to Holsten mynem g. h. 40 rynnssche gulden entfangen, so my syn f. g. to denstgelde gyft, unde hebbe soden gelt tom Kyle an sunnafend na des hylgen lychgemmes daghe entfangen; ok het my syne f. g. ut sunderlyken gunst noch 40 gulden gheuen, de my erst bedaget syn, wen men scryft 1507 yar; sodenner 80 gulden schelde ek mynen g. h. qwyt. Ghescreyuen an sunnafende na des hylgen lichgemmes daghe.

Papir med 1 endnu overklæbet Segl paatrykt forneden: Utydeligt Skjold (forskelligt fra Seglene under 10051 og 10334). Hertug Frederiks Arkiv (RA. Gem. Arch. XXXIV. 4). [10638]

Juni 15. Vii Johan koningk bekennen, dat wii herren Joachim marggrauen to Brandenborch, des romischen ricks ertz-kamerer und korfursten, unserem ohme und szone unße vul-

kamen macht geuen 3000 gulden gelehns geldes van heren Hinrick dem elder hertogen tho Brunswigk und Luneborch unnsen oheme unsent haluen intomanen und toentfangen, ock sodaner 3000 gulden landtweriges goldes vernoget quitancien siner leuen dar up to geuen und, wes dar in todonde behoff syn wert, to uorhandelen in aller mathe wy suluest tor stede weren, dadem[!] und leten[!]. Wii hebben unse secret laten hengen an dessen breff. Geuen und geschreffuen am mondage bynen den actedagen des hilligen lichaams bynen dem Kyle.

[Orig.] Afskr. fra c. 1525: Münchener-Saml. Nr. 4295 Bl. 164 b (1929 af det svenske Rigsarkiv udvekslet til det danske (RA. A 2, Christiern II)).
[10639]

Juni 20. Arildh Jensøn Landstingsskriver i Schonæ udsteder Brev om Strid mellem Erik Jensøn i Vgherp (paa Ærkebispens Vegne) og Hr. Nigels Høg om 2 Gaarde i Asmundorp, som Ærkebisp Byrgæ fik Indførsel i af Hr. Laghæ Brok for Barssebækx Enge.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forneden: Skjold, hvori Bogstavet A. Lunde Ærkebispes Arkiv (SvRA. Papir). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. VI. 217.*
[10640]

— Juw borgermessterenn unde radmannenn der stad Borch uppe Ffemerenn, unssenn gunsstygen vrunden, wy borgermesstere unde radmanne der stad Wissby uppe Godlande don witlik, dat vor unss in vorssaminge des rades irsschenen ssint de beschedene Olaff Kasstel unde Byrgitta Balten, unsse medeborger unde borgerssche, unde unss irkennen laten, wodane wyss ere negesste gesslechte des haluen echte unde rechte alze Hanss Balte hyr genomt, ssunder myt juw Hanss Gote, vorssstoruen ssy unde eyn tesstament gemaket hebbe na lubecsscheme rechte unde andere gudere nagelaten, des Olaff unde Byrgitta ssyne negessten eruen ssint, unde ssee umme ssodanet to manende nicht konen ute wesen, hebben sse in unsser gegenwordicheyt gekoren in eren ffulmechtigen houetman den erssamenn schipper Marten Pechghelyn, eme geuende macht to entffanghende alles, wes Olaff unde Byrgitten na Hanss Balten tovallen mach, unde wes sse myt rechte eruen mogen; unde wes Marten Pechghelyn entffanghet van des erffgudes wegen, dat sschal he geuen daraff de helffte in de houetkercke to der Borch vor ssyner zelen ssalicheyt; de andere helffte sschal he bestellen in truwen louen to Wissby to Olaff Kasstel, unde uppe de entfangynge quytancyen to geuende unde alle ander dinck darby to donde, wat Olaff unde Byrgitta darby don mochten. Bidde wy hyrumme,

gy disseme procuratori vorderlich willen sy. Dat vorsschulde wy gerne ime gelyken, wormede wy mogen, eyn tovossicht to unss to hebbende, wes gy disseme procuratori ouerantwerden, dat gy dar neyne namanynge umme lyden sscholen. Gesschreuen unde gegeuen to Wissby des ssonauendes na Wyti unde Modessti unde myt unsser stadt ssecret vorssgelt.

Perg. med 1 Segl: Visbys Sekret. Burg Bys Arkiv (Statsark. i Kiel, Urk. Stadt Burg Nr. 94). [10641

Juni 24. Mickel Olszon Raadmand i Malmøe lejer en Gaard sstds. af Bosiö Kloster.

[Orig. Bosø Kl. Arkiv.] Udtog: Specifikation, Bosø samt flere Klostres Breve Nr. 217. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. VI. 218.* — Et andet, kortere Udtog med Aar, men uden Dag: SvRA. E 102 a, Sextern 24, Nr. 173. [10642

Juni 29. Hanss¹ Konge. Laurens Schinkel vor Mand, Tjener og Embedsmand paa Krogen har berettet her for os, at Twrop Mølle i Bog H. i Fyen har været i hans »forelders« Værge i 100 Aar, og nu nogen stakket Stund siden brød Vandløb Dæmningen ud, og »wortæ« dermed forskrevne Mølle øde lagt og er endnu øde, og agter han nu samme Mølle igen at lade opbygge. Thi forbyder vi alle og særdeles vore Fogeder og Embedsmænd ham herimod hindre uden, hvis de kan gøre med Loven, under vort Hyldest og Naade. Givet paa vort Slot Køpnæhaffnn Petri et Pauli Dag under vort Signet.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 88. Laurids Skinkels Arkiv; ^a1748 af Provst Lars Terpager foræret til Danske Selskab^a (RA.). LDipl. [10643

a-a) Ifølge Langebeks Paaskrift bagpaa.

Juli 1. Per Smedh¹ i Troelssebi Landstingshører i Lallandh, Biørn Andersß Høvidsmand paa Raffwensborgh, Jøren Groo² i Søllestet, Anders Laurisß Foged paa Ollevodh og Hans Scriffwere i Maribo. Onsd. efter Petri et Pauli Dag paa forskrevne Landsting fik velbyrdig Md. Hænningh Vensterman i Fulsangh et Landstingsvidne af 12 Dannemænd: Nis Morthensß i Askøø, Strange Andersß i Anderstorpe, Løghet Jensß i Høgerbi, Olloff Andersß ibid., Hans Krogh i Howbi, Erich Falster, Olloff Vol Singh ibid., Jens Kabe i Gluslunde, Niels Høffwe i Korturpe, Per Nielsß ibid., Jens Plow i Pallorpe og Per Hammer i Nøbølle; hvilke vidnede, at de hørte og saa' samme Dag paa forskrevne Landsting, Hænningh Vensterman lod læse et Herredstingsvidne, som givet er paa Mosse H.s Ting i Lallandh, og

Rasmus Michilsß i Bregninge Herredsfoged til forskrevne Herredsting har det beseglet med flere Dannemænd, lydende, at 12 Dannemænd har vidnet paa forskrevne Herredsting, at Jehan Vensterma[n]dz Børn, som han havde med velbaaren Kvinde Fru Cesilia Perssdotter, blev alle døde, 4 i Fulsangh og et i Nykiøpingh hos Jehans Moder, lang Tid førend Jørren Gøiæ blev død i Siællandh; med flere Ord, som forskrevne Herredstingsvidne udviser. Som de 12 Dannemænd har vidnet paa forskrevne Herredsting, saa vidner og forskrevne 12 Mænd her paa forskrevne Landsting. Vore Indsegl. Datum ut supra.

Papir med 3[!] Segl ell. Rester af Segl paatrykte forneden: 1. I Sigilfeltet en Slange; 2. Gxiv 2; 3. Bomærke. Henning Venstermands Arkiv (RA.). [10644]

Juli 1. Udtog: *Kinch, Ribe I. 427.* Er 1506 Juli 11.

— Nævnt: *Aarb. f. Hist. Samfund f. Odense og Assens Amter 1914 S. 232.* Er 1506 Okt. 9.

Juli 2. Kongeligt 4. Dombrev for Ejler Bryske af Dallund paa Langesø, Margaard og Margaards Mølle.

Perg. med 1 Segl: K. 80; endvidere er paa selve Brevets Forside (under Plica) trykt endnu 1 Segl, hvoraf kun ukendelige Rester er bevarede. Ejler Bryskes Arkiv; ^a1629 leveret Hans Markdanner^a; senere ejet af Klevenfeldt^b (RA.). *Karl Hansen, Danske Ridderborge (Kjhbvñ 1876) S. 11* (i nyere »Oversættelse«, ogsaa for Navnenes Vedkommende; tilføj til allersidst: *nostro ad causas sub sigillo, teste Georgio Marswin justiciario nostro*). [10645]

a—a) Saaledes ifølge Paaskrift bagpaa. b) RA. Reg. 60 S. 129.

Juli 4. Vi Hanss Konge hilser eder, som boer i Nore H. i Salingh. Vi byder hos dig nu 3. Sinde Niels Eskelss i Fylshaue, at du inden 5 Dage, efter dette vort Brev er læst, skifter og udlægger Hr. Niels Høgh R. vor Mand og Raad den Rettighed, ham bør at have i Fylshawe og i alt det Gods, du har i Grøndingh S., efterdi som du est derom tilforn lovlig paamindet med vore Lovdagsbreve. Thi lad det ingenlunde under dit Faldsmaal. Datum sabb. post f. visitac. Marie *nostro ad causas sub sig., teste Georgio Marswin justiciario nostro*.

Papir med Udskrift: Nore herret inhabitantibus, utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl og endnu 1 Segl paatrykt Bagsiden: Bomærke. Niels Høgs Arkiv; ^asenere til Grinderslevkloster Godsarkiv^a; derefter ejet af Klevenfeldt (RA.). [10646]

a—a) RA. Klevenfeldt, Nobiles absque cognomine, Tom. II.

Juli 9. Lydickæ Gerdsß Herredsfoged i Ramsø H., Torbern Jepsß af Wyby a. v., Per Jensß af Øøm a. v., Jep Twræsß

Sognedegn i Sywff, Jens Powelsß af Hedenske. Torsd. før Canuti Konges Dag paa Ramsø H.s Ting var beskedne Mænd Mattes Twræsß af Høffueølsæ og Jep Twræsß af Syw og »gaffue« fornævnte Mattes Twræsß deres Halvbroder fuldt »aakall« for Fædrene og Mødrene efter deres Fader og Moder Thwræ Diegn, hvis Sjæle Gud naade, og skødte ham 1 Gaard, som han i boer, som ligger i Høffueølsyæ paa den vestre Gade imellem de Gaarde, som Powil Persß og Niels Olsß i boer. Da bad fornævnte Lydicke Gerdsß beskeden Md. Oluff Man af Dalby at tage 11 Dannemænd til sig at bespørge dem, om der kunde være nogen Hinder imod. Da tilnævntes Anders Jepsß af Kløffuestedh, Ingwær Jensß ibid., Jes Nielsß af Dalby, den anden Jes Nielsß ibid., Anders Troelsß i Valloræ, Oluff Biørnsß i Heynedh, Morthen Jensß i Ørstæde, Oluff Nielsß i Syw, Oluff Jensß i Spongagher, Jep Laurisß i Ølsyæmaglæ, Wylliom Hindsensß i Ladagher lillæ; disse 12 Dannemænd vidnede, at de vidste der intet Hinder iblandt, og der var ingen Gensigelse imod. Da opstod Jep Thwræsß og Mattes Turæsß »met ffoghens loff bode met samticke then sammæ dagh at forneffnde gardh« Mattes Turæsß i Skød skødte og antvordede fra dem og alle deres Medarvinger; og kendtes de dem til Takke fornøjet at have[!]. Thi mælted dette Skøde stadigt over alle Tingbænke. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. [med 5 Segl]. Senere til Svenstrup Godsarkiv (RA.). LDipl. — Hertil 6222. [10647]

Juli 10 ell. 17. Jeg Otte Nielsß¹, vor naadige Herres Skriver paa Køpnehaffn, kendes at have annammet paa vor naadige Herres Vegne af ærlig og velbyrdig Md. Hr. Jurgen Parsberger R. 400 Mk. Penge og 80 rinske Gylden paa Fru Eline, Clauss Agesßns Efterleverskes, Vegne for det Gods i Halland, som Fru Birgitte i Swerige havde Indførsel i; for hvilke 400 Mk. Penge og 80 rinske Gylden jeg paa vor naadige Herres Vegne lader ham og Fru Eline kvitte. Mit Signet. Givet og skrevet paa Køpnehaffn Slot Fred. før Margare[te] Dag.

Papir med 1 Segl paatrykt forneden: Bomærke i Skjold, hvorover Bogstaverne O N. Jørgen Parsbergs Arkiv? (RA.). [10648]

Juli 11. Hanns Konge¹. Lörd. efter Knudz Konges Dag for os paa vort Retterting i Othens var Laurens Persß vor Borgemester i Rybe med et Brev vel færdigt i Skrift og Indsegl, lydende: 1. Række Nr. 562. Datum ut supra nostro ad causas sub sig., teste Georgio Marswin justiciario nostro.

Perg. med 1 Segl: K. 80. Ribe Bys Arkiv (i Ribe). — Afskr. fra 16. Aarh.: RA. T. K. I. A. Acta der zur Abhelfung der in den Aemtern Ripen, Hadersleben, Torningen u. Tondern eingefallenen Gebrechen bestellten Commissarien 1568-76, Pk. IV (Læg 2). [10649]

Juli 11. »Hanns aff Guds naade etc. Hans m. obne papiirs breff lyddendes, att borgemester oc raad i Ribe haffuer haffd thennom for hans k. m. att beklage, huorledes the aff andre kiøpsteder her udi Julland udi adskillige maade uforrettis emod de naader, friiheder oc priuilegier aff hans k. m. och fremfarne konger, huoroffuer hans k. m. byuder alle kiøpsteder udi Julland att lade deris fuldmectige møde i Viborg, naar hans k. m. did komendes vorder, med deris priuilegier oc friiheder, oc des emellom Riper borgere paa deris kiøbmandskaff effter deris priuilegier oc friiheder, the haffue aff hans kon. m., icke att hindre, møde, platze, umage, uforrette elder forfang att gjør i noggen maade, førrind de paa begge sider haffue verrit udi retthe etc. Datum Odenße s. Ketilli confessoris dag aar 1506.«

[Orig. paa Papir. Ribe Bys Arkiv.] Udtog skrevet 1601 og utvivl-
somt af Raadmand Thomas Jørgenssøn: Ribe Bys Arkiv (i Ribe), Kopi-
bog 1601 S. 80. (Afskr. herefter: Ny kgl. Saml. Fol. 420 S. 66.) — Udtog:
Kinch, Ribe I. 427 (med urigtig Dag Juli 1). [10650]

— *Reg. 5336*. Papir med 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 88. Jørgen Jørgenssøn Urnes Arkiv; ^a1745 ejet af et Medlem af Danske Selskab^a, senere af Danske Selskab selv (RA.). *Danske Mag. I. 301*. [10651]

^a—^a) Saaledes det anførte Aftryk.

Juli 14. Vi Hanss Konge tillader, at Pedher Jepsß i Smeerup og hans Arvinger efter ham maa til evig Tid have en vor og Kronens Gaard i Myginge i Holewadh S., som Anders Clausß i boer, for en fri Bondegaard, dog saa at han og hans Arvinger skal aarligen give og gøre os og Kronen af forskrevne Gaard 5 Ørte Byg, 3 Ørte Rug, 22 Skpr. Havre og dertil saadant Gæsteri, Arbejde og anden Tyngge og Tjeneste, som plejer at gives og gøres af forskrevne Gaard. Og skal han ej »splidhe«, sælge eller forkomme nogen den Jord, som ligger til forskrevne Gaard; og skal han ej paa Leje lade nogen den Jord, som ligger til forskrevne Gaard, uden han det har i vor Tilladelse. Forbydende osv. Givet paa Sandolth Tirsd. efter Knud Konges Dag under vort Signet.

Ex mandato Dn. regis proprio.

Perg. [med 1 Segl]. ^aPaa Grams Tid ejet af Jacob Bircherod^a; ^baf Sekretær i Danske Kancelli (Daniel) v. Bergen foræret til Danske Selskab^b (RA. Privatark., kronolog. Række). LDipl. — Afskr. fra c. 1746: RA. Rtk., Kommissionsprotokoller vedk. Vissenberg Bønders Selvejendomsret IV. 1361. Trykt herefter (ikke fejlfrit): *Aarb. f. Hist. Samfund f. Odense og Assens Amt 1914 S. 169*. [10652]

^a—^a) Saaledes LDipl. ^b—^b) *Det Kgl. Danske Selskabs Begynd. S. 206*.

Juli 17? *Reg. 5337**. [Orig.] Samtidig Afskr. paa Papir, se 7494. Kongens Arkiv (RA. T. K. U. A. Rusland A II). *Jahn S. 580; Grönblad, Nya källor till Finlands medeltidshist. I. 275; Missiver II. 213.* [10653]

Juli 29. Jeg Jens Keldsß Borger i Køge har til mig annammet en s. Gertrudz Gaard liggende i Køge i Westerstræde norden ved Gaden næst Porten i min Tid, min Hustrus Tid, jeg nu har, og et »begges wore« Barns Tid med »sadan« Forord, at vi skal »bygning oc forbædhren« og give 3 Skill. Grot til Rente hvert Aar, Halvdelen »at« Michilss Dag og Halvdelen »at« Paaske, til s. Gertrudz Kapel og holde fornævnte Gaard skatfri for al Bysens Tyngge. Holdes fornævnte Gaard ej ved god Hævd og Lejen ej udkommer, skal de, som Værger er til forskrevne Kapel, have Fuldmagt fornævnte Gaard igen at tage og »forseen« med hvem dem tykkes. Jeg beder Niels Olsß Byfoged og Raadmand i Køge, at han hænger sit Indsegl for dette Brev, fordi jeg har ikke selv Indsegl. Givet i Køge die Olai.

Perg. [med 1 Segl]. Køge St. Gertruds Kapels Arkiv (SLA. »Køge. Diverse Breve. ... Afl. J. 428¹⁹«). [10654]

— Prior og Konventsbrødre i Foborgh Helligaandskloster forpligter sig til at udlægge en Gade til Gengæld for den, som Foborg By har undt Klostret at indtage til dets Forbedring.

[^aPerg. med 1 Segl. Faaborg Bys Arkiv.^a] Afskr. for Langebek 1753, rettet af ham selv: LDipl. Herefter: *Lindbæk og Stemann, Helligaandsklostre, Dipl. S. 125.* — Udtog med Haand fra 18. Aarh.: Rostgaard Fol. 18 Bl. 115 a (herefter: Ny kgl. Saml. Fol. 400 Bl. 135 a; Uldall Fol. 190 S. 91). — Udtog med Haand fra 18. Aarh.: Bircherod-Haandskriftet i Odense Katedralskole S. 256. Herefter: *Aktstykk. udg. af Fyens Stifts litteraire Selsk. I. 134.* Afskr. efter Odense-Haandskriftet: Thott 4to 1419 S. 363. — Udtog med Haand fra 18. Aarh.: Ny kgl. Saml. 4to 1186 Bl. 30 b (med urigtigt Aar 1489). — Udtog med Vedel Simonsens Haand: Nationalmuseet, Vedel Simonsens Saml. Pk. XLI, et Læg VII. — Udtog med Jacob Bircherods Haand: Gl. kgl. Saml. 4to 2349, Hæfte b under Faaborg (herefter: Ny kgl. Saml. 4to 729 S. 322 og Nationalmuseet, Vedel Simonsens Haandskrift Nr. 511 y S. 259). — Udtog med Haand fra 18. Aarh.: Ny kgl. Saml. Fol. 403 S. 39 (herefter: Nationalmuseet, Vedel Simonsens Saml. Pk. LIV, 511 ad α , Læg 6). [10655]

a-a) Saaledes LDipl.

Aug. 2. *Reg. *9118* (med urigtig Dag Aug. 3). Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Oluf Stigssøn Krognos's Arkiv (RA.). *Vedel Simonsen, Ruderne I. 145* (med urigtig Dag); *Missiver II. 214.* [10656]

Aug. 3. Mester Henrick Byfoged i Landskrone, Oleff Krwtzse og Hermen Skrapmere »borgemæstere«, Strange Persß, Pether

Gratop og Pouel Nielsß Raadmænd sstds. Mand. efter Pæthers Dag ad vincula for os paa vort Raadhuis og flere Dannemænd var beskeden Md. Laurens Bentzsß vor Medbroder og i Skød skødede en hans Kaalhave til skellig Md. Jeppe Swensß af Glomsløff, hvilken Kaalhave liggende er i Lantzkrone paa den Gade, som løber fra Seeby port imod Klosters Kirkegaard, sønden op til Jeppe Swensß Gaard, som Jens Morthensß i boer, og er forskrevne Kaalhave den østre Ende i Gaarden 29 Alen 1 Kvarter mindre, den vestre Ende ud med Algadhen »halffemthende oc tywge« Alen nør og sønder, den nørre Side ud med Jeppe Swensß Gaard »halfftrættthende oc fyretywge« Alen, den søndre Side »halffemttthende oc fyretywge« Alen øster og vester. For hvilken Kaalhave Laurens Bentzsß vederkendte sig fuldt opbaaret at have, Guld, Sølv, første Penning og sidste af Jeppe Swensß. Afvindes forskrevne Kaalhave Jeppe Swensß, bepligtede Laurens Bentzsß sig saa god en Kaalhave lige god paa Rente og lige vel »belæggh« igen at give inden 6 Uger derefter. Med vore Indsegl med Laurens Be[n]tzsß Indsegl, som først hængt er herfordenen. Datum Landskrone ut supra.

Perg. [med 7 Segl]. (SvRA. Perg.) LDipl.

[10657

Aug. 3. *Reg. *9118.* Er 10656.

Aug. 4. »1506 Tirsdag eftter st. Petri ad vincula. Capitel fører Beviis ved Riiber Byeting at have tilbuddet paa Calslund Herredsting at ville lade lyse Laughævd paa Meilbye Mark, som blev dem nægtet »ved Calslund Herredsting^a. (*b* Papiirs Doc. *b*)«

[A. Orig. paa Papir. Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 337.*] Udtog af Grønlund: **Aa.** NLA. Ribe Bispearkiv, Diverse Registraturer og Afleveringsdesignationer, Arkivregistratur, »Eske« 30 Nr. 5; **Ab.** Ny kgl. Saml. Fol. 495 d, Ribe Stifts Arkiv Nr. 445; **Ac.** Thott Fol. 749 Nr. 445; og **Ad.** Ribe Bispearkiv, Diverse Registraturer og Afleveringsdesignationer, Fortegn. Nr. 445.

[10658

a—*a*) Mangler i Ac og Ad. *b*—*b*) Mangler i Aa.

Aug. 7. *Reg. 5336* (med urigtigt Aar ligesom i det nedennævnte Aftryk). Perg. med Notarmærke. Orte Kirkes Arkiv (RA.). *Suhm XIV. 572* (læs: *sexto*, *indictione* - Mathias *Mathie verus et indubitatus rector ecclesiarum Skyddebergh et Ortæ in diuinis, qui quidem dominus Mathias quasdam - scotacionis, resignacionis et - carentes - huiusmodi periculi - adhibeatur - sequitur et est talis: Omnibus - officiali domini episcopi - Erics, diuinorum rectore - originalibus concordare - fuisse aut esse - posset - inueni, ideo presens).*

[10659

Aug. 8. »1506 Løverdags for Laurentii. Capitel fører Vidne ved Riibe Byeting [at have] ved Calslund Herred anbuddet Laughævd paa

all Meilbye Mark, som strænge Ridd[er Hr.] Henrich Knudsen til Tørring vil tilholde sig, men blev dem nægtet. (^aPapirs Doc.^a)

[A. Orig. paa Papir. Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 337.*] Udtog af Grønlund: Aa. NLA. Ribe Bispearkiv, Diverse Registraturer og Afleveringsdesignationer, Arkivregistratur, »Eske« 30 Nr. 7; og (lidt afvigende): Ab. Ny kgl. Saml. Fol. 495 d, Ribe Stifts Arkiv Nr. 446; Ac. Thott Fol. 749 Nr. 446; og Ad. NLA. Ribe Bispearkiv, Diverse Registraturer og Afleveringsdesignationer, Fortegn. Nr. 446. [10660

a—a) Mangler i Aa.

Aug. 10. »Konning Hansis privilegio daterit sti. Laurentii martiris dag 1506, iblandt andet, att Kiøge innduonere ingenn anden med vogne schulle fordre eller fremme paa kongenns vegne, wden naar konngenn self byenn besøgenndis vorder, eller och hans may. for nogen merchellig sag schyllt med nogen hans may. bud och breff dennem derom synderligt thilschriffuennnis worder, och schall saadan hanns ko. ma. breff dereffter ey udgiffuis, med mindre eller uden att hanns ma. och rigett der stoerligen magt paaligger, och ey schulle Kiøge bye plictig vere effter nogen anndi[n]s breff eller bud att schiche fordrellse borgerne eller byenn thill tynnge, end naar som de konngenns eget breff och bud derom fangendis worder, som forschreffuit staar.«

[Orig. Køge Bys Arkiv.] Udtog anført i Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc. (Bl. 7 a). — Herefter (eller snarere efter en i Køge tilbagebleven Genpart heraf) i Afskr. af Kopi indsendt 1773 af Køge Bys Privilegier: Kall Fol. 52. [10661

— Kongen tager s. Olai Kirke i Lonckindæ i sin Beskærmelse og tillader, at Fru Annæ, Hr. Oleff Stigsszens Enke, i sin Livstid maa beholde alle de Friheder, som Hr. Oleff Stigsszens »forældernæ« har haft paa s. Olai Gods.

Perg. med 1 Segl: K. 88. Oluf Stigssøn Krognos's Enkes Arkiv; *Adel. Brevkister S. 180 L. 3*; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. VI. 218.* [10662

a) RA. Reg. 60 S. 129.

Aug. 15. Nielss Clemetß¹ Landsdommer i Norjutland og Nielss Scriffuer² Landstingshører ibid. Lörd. assumpt. Marie paa Viberg Landsting lod Mester Jenss Cristiernß Kannik i Ribe paa Kapitels Vegne i Ribe læse gamle Ejendomsbreve ved 150 Aar gamle, at al Medelby i Fardrup S. i Kalsslund H. var Kapitlet skødet og givet, og beviste han i Dag med mange Dannemænds Vidne, at Kapitlet har haft Medelby i saa mange Aar i rolig Hævd til nu, Hr. Hinrick Knwtß lader tale derpaa, og satte i Rette, om dem bør at nyde Medelby. Derpaa sagde vi for Rette, at Kapitlet bør at nyde al Medelby lovløst efter

Loven efter de Bevisninger, han lod læse her i Dag; vil Kapitlet gøre der ydermere Ed paa, finder vi dem til at værge det med Lovhævd, naar de vil; thi at han beviste her i Dag, at Herredsfoged formente dem deres Lovhævd til Herredsting. Sig. nostra.

Perg. med 2 Segl: 1. Dxxvii 4; 2. I Sigilfeltet Bogstavet n gennemstukket af en Pil. Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 337* (RA.). [10663]

Aug. 17. Oluff Person Borger i Lund lejer en Jord i Kielby Vang af Bosjö Kloster.

[A. Orig. ^amed 1 Segl^a. Bosø Kl. Arkiv.] Aa. Udtog: Specifikation, Bosø samt flere Klosters Breve Nr. 216. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. VI. 219.* — Ab. Et andet Udtog med Aar, men uden Dag: SvRA. E 102 a, Sextern 17, Nr. 42. [10664]

^{a—a}) Saaledes Ab.

— Jeg Fru Metthe¹, Hr. Maghens Gyess, kendes mig skyldig at være velbyrdig Svend Karll Bryske 500 Mk. danske Penge, som nu i Fyen for fulde gænge er, hvilken Sum Penge jeg bepligter mig at fornøje Karll Bryske inden Michelss Dag næstkommende. Mit Indsegl. Givet i Othens Mand. efter Vor Frue Dag assumpc.

Papir med 1 Segl paatrykt forneden: Fxvi 5 (Bydelsbak). Carl Bryskes Arkiv (E; RA.). [10665]

Aug. 20. Reg. *9119. A. Perg. med Julius II.s Bulle i Hampesnor. Kongens Arkiv (RA. Sverige, Perg.). Herefter: *Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 300.* — Aa. Optaget i 1506 Aug. 22. Dansk Udtog herefter (med urigtig Dag 13 calendae februarii): *Hvitfeld VI. 231, Fol. 1060 L. 2 f. n.* (jfr. ogsaa *Celse, Apparatus ad historiam Sveo-Gothicam I. 212*, der tillige nævner Aba og Abaa). — [Ab. Gammelt Aftryk af A. Orig. — Aba. Udateret Vidisse af Ab, udstedt af Ærkebisp Birger.] Abaa. Ufuldstændig Afskr. af Aba: SvRA. Peringskölds Bullarium E 3. Herefter: *Rydberg III. 704* (der dog udelader en i 3. Person holdt Gengivelse paa Dansk (som findes hos Peringsköld) af Indholdet af »Vor helligeste fadher pawen's Bulle). [10666]

Aug. 21. Reg. *9120. Perg. med Notarmærke [og 1 Segl]. Kongens Arkiv (RA. Sverige, Perg.). *Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 324*; dansk Udtog: *Hvitfeld VI. 233, Fol. 1061 L. 18 f. n.* [10667]

Aug. 22. Reg. *9121. Perg. med Notarmærke og 1 Segl. Kongens Arkiv (RA. Sverige, Perg.). *Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 326*; dansk Udtog: *Hvitfeld VI. 231, Fol. 1060 L. 2 f. n.* [10668]

— Jeg Karl Bruske¹ paa Flyntholm V. kendes skyldig at være Mester Jeip Hansß Prior i s. Knutz Kloster i Otthenss 900 Mk. danske Penge, som i Fyen gænge er og en Købmand kan

den anden fuldt med gøre, for hvilke jeg ham til et brugeligt Pant sætter disse Gaarde i Otthens H.: 1 Gaard i Paarvpe S. kaldendes Skousgord (Morthen Andersß, 4 Ørte Byg, 1 Skp. Smør, 1 fed Galt, 1 Lam, 2 Gæs og 4 Høns), 3 Gaarde i Broby S. og By hos Nesbyhoffuet (Per Hansß, 3 Ørte Rug, 3 Ørte Byg, 1 Faar, 2 Gæs, 4 Høns, 1 Mark Penge; Hans Nelsß, 3 Ørte Rug, 3 Ørte Byg, 1 Skp. Smør, 1 Lam, 2 Gæs, 4 Høns, 9 Skill. Penge; Clemynd Jeipsß, 1 Pd. Byg, 1 Skp. Smør, 1 Gaas, 2 Høns, 8 Skill. Penge). Løsen skal kyndes til Otthens H.s Ting 2 Ting før Midsommer og et efter, og Løsningsdag Morthenss Dag derefter. Afvindes Gaardene Mester Jeip, bepligter jeg mig at udlægge saa gode Gaarde »beylelige« i deres Rente inden 6 »wge daag« derefter. Medb. af flere Dannemænd Per Bonde² Borgemester, Hans Stryg, Ywer Andersß⁴, Per Medyng⁵ Raadmænd og Mikil Persß⁶ Borger i Otthensse. Datum octava die assumpc. Marie.

Perg. med [6] Segl: 1. Dxxi 15; 2. Gxv 14; 4. M 40; 5. Bomærke; 6. Fiii 4 (Akeleye); gennemskaaret; Paaskrift bagpaa: Broder Jeip Hansß Prior i s. Canuti Kloster i Otthensse kendes med denne min Haandskrift at have annammet af hæderlig og velbyrdig Kvinde Fru Kyrstine, Karll Bryskess Efterleverske, 600 Mk. for 3 Gaarde i Broby, som hun løste paa sine Børns Vegne, hvilke Gaarde benævnte er i dette Brev. Scriptum 2. fer. post dnicam. passionis 1523. Tilbagegivet til Carl Bryskes Enkes Arkiv (RA.). LDipl. [10669]

Aug. 26. Vidne af Mønbo Landsting, at Povl Driver af Stege, hans Fader og Broder gav Anders Bille alt det Sagefald, som kunde tilfalde dem for den Tingfred, som gjordes dem der til Tinge, og at de befalede Anders Bille at forfølge Sagen.

Papir med 3 Segl paatrykte forneden: 1-3. Bomærker. Anders Billes Arkiv (V c; RA.). *Bojsen, Stege Bys Bog S. 50* (i nyere »Oversættelse«). [10670]

Sept. 4. *Reg. *9132.* Se 10544.

Sept. 6 ell. 13. »Sochnewittne af Farilde sochne stambno, dhet 3ne gårdar i Roaloff och tvenne i Bierslöf lågo till Farilde prästegård och deß kyrckio. Dat. sondagen nest Wårfrue dagh nativitatis, som är dhen 8 septemb. 1506.«

[Orig. Lunde Ærkebishops Arkiv; *ÆA. IV. 316, Q. 6.*] Udtog: Specifikation, Adskillige Kirker Nr. 102. [10671]

Sept. 7. *Reg. *9133.* Perg.-Haandskr. (det samme, hvori 8316 er indført). Ystad Smedelavs Arkiv (Stockholms Kgl. Bibl., Haandskr. B 610). *Danske Saml. IV. 344; Nyrop, Gilde- og Lavsskraer II. 296.* [10672]

Sept. 7. Jeg Hienrick Knwdhsß af Refstrop R. kendes mig at have annammet af hæderlig og velbyrdig Md. Per Bille 71 Mk. danske Penge paa velbyrdig Jomfrus Jomfru Anne Beentzsdattthers Vegne. Mit Signet. Datum Torbernelle Vor Frue Aften nativit.

Papir med 1 Segl paatrykt forneden: Ottekantet, Skjold med Gyldenstjerne-Vaaben og Hjelm. Peder Torbernsson Billes Arkiv (RA). [10673

Sept. 9. Jeg Niels Geddhe¹ R. paa Geddeholm sælger og skøder til Hr. Oluff Jeppß R. af Skurwpp en min rette Gaard i Søndræ Aasbo H., ^a Kirkesogn, »kallendes« Hellorpp (Beynt, ¹/₂ Td. Smør). Og kendes jeg mig at have fuldt Værd og Penge oppebaaret for fornævnte Gaard af Hr. O. J. Afvindes Gaarden Hr. O. J., tilpligter jeg mig saa god en Gaard at vederlægge paa Landgilde og saa vel »beylelig« inden 6 Uger derefter. Medb. af velbyrdige Mænd Henrick Aageß², Niels Hack³ af Hickeberg, Tve Bagge⁴ i Katzløse og Hans Mickelß Borgemester i Malmøge. Givet og skrevet i Malmøge Dagen efter Vor Frue Dag nativit.

Perg. med [5] Segl: 1. Eiv 2; 2. Llxviii 16 (Sparre); 3. Lxxix 14; 4. Flviii 5. Oluf Jepssøn Sparres Arkiv; senere til Mogens Gyldenstjernes Arkiv? (RA. Oluf Jepssøn Sparres Arkiv). [10674

a) 1 Orig. er ladet Plads aaben til Sognets Navn.

Sept. 12. Jahan Vrnæ¹ i Rydegard. For Venskab og godt Naboskab, som jeg »acter« mig af velbyrdig Md. Henningh Valkendorff i Glorop efter saadan Lejlighed, som Gud os imellem skikket har paa vore Husfruers Vegne, som Søstre er, og for den Villie, han mig nu gjort har, idet at han har undt mig sin Rettighed i det Damsted Friisehwæ for Magelag, har jeg nu overgivet al den Trætte og Tiltale, som jeg havde til Henningh Valkendorff paa mine egne, mine Søskendes og vore Tjeneres Vegne i Langw for nogen Jord, som Hr. Marquard Rønnow har solgt ham med Langholm, og deslige for nogen Jord, Anders Jeipß solgte hans Fader Axell Valkendorff, som kaldes Wdgangen og indgærdet er til Glorep. Thi kendes jeg mig, mine »syskens« og Medarvinger ingen Rettighed at have i nogen den Jord, som Hr. Marqwardh ham solgt har og nu indgærdet er og han i Værgе har til Langholm, og ej heller i den Jord, hans Fader købte af Anders Jeipß, men skal være en aftalen Sag os imellem og aldrig opdrages af mig eller mine Søskende, dog saa om »nogher« af mine Søskende og Medarvinger vinder Henningh Valkendorff noget af den Jord fra, som Hr. Marqward ham

solgt har, eller af den »wdgangh«, Anders Jeipß solgte hans Fader, da tilpligter jeg mig igen at vederlægge ham saa godt et Stykke Jord. Item har jeg nu udlagt Henningh Valkendorff til Vederlag for hans Del i Friisehwæ et Stykke af min Jord sønden op til hans Enemærke Hwedelycken, som er »forsletther« for 4 Agre paa Hasled, som afmærkt er og indhegnes skal til forskrevne hans Enemærke og blive hos ham til evig Tid. Og bepligter jeg mig ej at ville lade »støbe« forskrevne Damsted Friisehwæ over den Grøft og Dige, som nu afmærkt er, graves og fuldkommes skal mellem Hennings Enemærke og fornævnte Damsted, og skal det Gærde, som nu stander i Skellet, indflyttes paa forskrevne Dige og gange siden langs mellem forskrevne Damsted og Hennings Enemærke og udmed den vester Ende paa den gamle Dæmning, og skal forskrevne Gærde siden gange »hart« op udmed forskrevne gamle Dæmning indtil det Gærde og »brodhe«, som stander mellem Langw Grund og Gloeppe Ejendom. Og vil jeg ej bygge der nogen Mølle at »fløde« Henningh Valkendorff til Skade paa sin Jord og ej heller Aalekiste uden, hvis jeg kan sætte paa mit eget mellem forskrevne Dæmning og Gærdet eller have med Henningh Valkendorffs Minde. Medb. af hæderlige og velbyrdige Mænd Doktor Lage Wrnæ Kantor i Roskyld min Broder, Otthe Skinckell i Lamehawe, Laurens Skinckell i Jwlskoff, Knud Friis i Othens og Marqward Hwndretmarck⁶ Herredsfoged i Gwdum H. Datum sabb. ante f. exaltac. crucis.

Perg. med [6] Segl: 1. Dxliv 7; 6. Utydeligt, vistnok li 1. (Straks til) Arkivet paa Glorup. LDipl. — Udtog anført i Rettertingsdom 1551 Sept. 24 (Torsd. før Michels Dag) mellem Christoffer Walckendrop og Fru Anne, Hr. Jahan Wrnis Efterleverske; Brevet fremlægges af den første. RA. Herredagsdombog 1549-57 Bl. 48 a. — (*Reg. 5338.*) [10675

Sept. 16. Se 10613.

Sept. 17. Gwnner Ffinckelssen gør vitterligt. at han af Henric Krwmdige har modtaget dennes Len Soløyr og Østredalene i Værg.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forned: Utydeligt Skjold og Hjelm. Henrik Krummediges Arkiv (D; RA.). *Dipl. Norv. IX. 421.* [10676

Sept. 20. Jens Pouelssen Præst i Ore Kloster skøder Øø Kloster et Bol i Nørre Jwxe i Han H.

Perg. [med 7 Segl]. Ø Kl. Arkiv; *ÆA. III. 128* (RA.). *Dipl. Viberg. S. 126.* — Hertil 7658. [10677

— Se 10558.

Sept. 21. Vi Cristina¹ Dronning kendes os at have sagt god til Hanss Bartholomeus vor Borger i Othensæ for en Hest, som Villom Vernitzer vor »hofsind« af ham købte for 20 Gylden at betale inden 4 Uger efter Michels Dag næstkommende. Thi bepligter vi os at betale i gode Varer eller rede Penge Hanss Bartholomeus forskrevne 20 Gylden inden den Tid, som forskrevet staar, om Villom Vernitzer ham saadanne Penge ej giver inden samme Tid. Givet i vor Købstad Othensæ Mathei ap. Dag under vort Signet.

Domina regina per se.

Papir med 1 endnu overklæbet Segl paatrykt Bagsiden: K. 93. Senere tilbagegivet til Dronning Christines Arkiv (RA.). [10678]

— Hans Bille minder Hienrick Krwmmediighe om dennes Løfte, at de skulde være i Fællig ligesom i Fjor.

Papir med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl. Henrik Krummediges Arkiv (B 1; RA.). *Dipl. Norv. XVIII. 197; Missiver II. 215.* [10679]

Sept. 22. »Ahn een wittnesskrifft af af[!] Tue Törbiörnson i Röd-inge, dhet Roalöf i ofvanbem^{te} Færilde sochn låg till prästegården. Dat. Sandby sancti Maurilii dagh, som är d. 22 septemb. 1506.«

[Orig. Lunde Ærkebispes Arkiv; *ÆA. IV. 316, Q. 2.*] Udtog: Specifikation, Adskillige Kirker Nr. 103. [10680]

Sept. 27. Peder Knudtssøn i Bøllerup kvitterer Hogenn Pederssøn, Ærkebisp Biirges Dekan i Szøndre Hallandt, for 50 Mk.

[Orig. Senere til Lunde Kapitels Arkiv.] Afskr. fra c. 1550: AM. Fol. 293 Bl. 37 a. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. VI. 220.* — Afskrifter efter den anførte Afskr.: LDipl.; Ny kgl. Saml. Fol. 726 S. 127; Uppsala UB., Haandskr. E 164 S. 325. [10681]

Sept. 29. *Reg. *9134.* Perg. med [5] Segl: 2. G. 351* (Maghens Nielsson); 4-5. Bomærker i Skjolde; Paaskrift fra 16. Aarh.: »den boid i Studistredit, som Karine Malers nu i boer«. Københavns Kapitels Arkiv; 1783 af Biskop L. Harboe foræret til Gehejmearkivet. *Kbhvns Dipl. II. 180.* [10682]

Okt. 2. *Reg. 5339. A.* Perg. med 1 Segl: Kong Maximilians. Kongens Arkiv (RA. Sverige, Perg.). *Rydberg III. 527; (Svaning.) Chronicon Joannis regis Bl. Gg 4 b; Hvitfeld VI. 236, Fol. 1063 L. 1;* anført: Magnus Matthiæ, *Reg. Dan. series: Rørdam, Monum. 2. R. II. 180.* — **Aa.** Vidisse 1507 Febr. 23. — **Ab.** Vidisse 1567 Marts 12 af Johans Albertius Biskop, Roschildt Kapitel, Universitetet i Copenhagen og Borgemestre og Raad sstds., givet Johan Frieß og Peter Oxsenn paa Kongens Vegne. Perg. med 4 Segl: 1-4. Kongens Arkiv (RA. Sverige, Perg. 1567 Marts 12). [10683]

Okt. 3. »Ahn dito wittnesbörd om bem^{te} Roalöf att liggia till Farilde prästegård. Dat. logerdagen effter sti. Michaelis dagh, som är d. 29 septemb. 1506.«

[Orig. Lunde Ærkebisp's Arkiv; *ÆA. IV. 316. Q. 4.*] Udtog: Specifikation, Adskillige Kirker Nr. 104. [10684

Okt. 9. Hanss¹ Konge. Efterdi vore Danmarcks og Noriges Raad i det Herremøde, som sidst var i Callmarn, har tildømt os saa meget Gods, som de uhørsomme vore Undersaatter Sueriges Riges Indbyggere har inden Danmarck, Suerige og Norige, til en Opretning og Vederlæggelse for de mangfoldige Forræderi, de os gjort har, og for den svære Kost og Tæring, vi stedse gjort har, siden de sig saa opsatte imod os deres rette Herre og Konge, da eftersom nu forløbet er os og de Swenske imellem til ydermere Fejde, har vi daglig Behov Kost og Tæring derover at gøre, og for vor og Rigens store Behov Skyld sælger og skøder vi til Hr. Hinrick Knudsß R., vor Mand, Raad og Embedsmand paa Tørninge, al den Rettighed, som Hr. Nielss Clauesß i Suerige for en fuld Søsterdel var tilfalden til Arv paa hans Husfru Vegne efter Hr. Lage Brock, og som os efter denne Dag kan tilfalde i Hr. Lage Brocks Gods og Arv efter Hr. Nielss Clauesß, som er i Estrop Hovedgaard i Halde H. i Nørrejutland og al den Rettighed, som os er tilfalden i alle de Gaarde, som ligger til Estrop, og al den Rettighed, som os er tilfalden eller tilfalde kan efter Hr. N. C. i Frøberg Hovedgaard i Fywn og i Wæmmetofte Hovedgaard i Sieland og i Hamærss og i Barssbecks Hovedgaarde i Skoone og i alle de Gaarde, som ligger til forskrevne Gaarde, og i alle de Gaarde, som i Falster og Lolandt, paa Møen og Langeland liggende er, og dertil vor Andel i Bygninger, Møllegods, Bo, Bopenge og alt Løsøre, dog undtagne de »ther garde« i Kallundeborgs Len, som skylder 1¹/₂ Læst Korn, som vi vil beholde til vort eget Behov, og undtagen hvis Penge, Guld og Sølv, som vi ikke har fanget Regnskab paa. Og kendes vi os at have fanget fuld Værd for forskrevne Parter i forskrevne Gods, deslige for Bygninger, Møllegods, Bo, Bopenge og andet Løsøre undtagen, hvis vi deraf tilforn tll os annammet har, saa os dermed nøjes. Afvindes forskrevne Parter Hr. H. K., tilpligter vi os at vederlægge ham saa gode Parter i saa godt Gods og saa vel »belegligt« inden 6 Uger efter. Vort Sekret med vor Søns Indsegl Hr. Cristierns², som udvalgt Konge er til Danmarck og Suerige og ret Arving til Norige. Givet og skrevet paa vort Slot Flensborch Dionisii Dag.

Ex mandato Dn. regis proprio.

Perg. med 2 Segl: 1. K. 87; 2. K. 97; gennemskaaret. Senere (formentlig under Christian III^a) tilbagegivet til Kongens Arkiv (RA. C 7, Kasserede Obligat.). LDipl. [10685

a) Jfr. *Danske Kancelliregistr. 1535-1550 S. 154, 156, 280, 304, 343, 374* og *Kronens Skøder I. 21.*

Okt. 16. Deme dughtygen Hynryk Rantsow amtman to Flenßborch. Yk hebbe vorfarren, dat myne ossen schalt hyr tofet syn ume des wyllen, dat yk schalde handellen myt eme van Hanborch, unde deme dreffe yk de ossen to; dat syk yn der warde so nycht begheft, dat yk wol wyl nabrynghen, dat yt kroden loghen ys, unde de yt my afer secht, de lucht yt my afer also en kroden vorreder. Yk hebbe de ossen koft unde kopen laten myt myneme lofen unde ghelde, unde dar het nemede del an, sunder Hans van Boltseme heft myn knecht dar anne west unde wyl se helpen, dat se to ghelde komen; wat he dar vor van der wynst af hebben schal, synt wy noch nycht yns; wo gy andres fy[n]t, so wyl yk so felle vorbreken hebben, alst de ossen wert synt. Dot yw beste darto, dat se mochten wech kamen, dat yk se mochte to ghelde brynghen; yt wyl my andres schaden don. Yk wylyt yw schadelos secgghen. Myn g. h. heft se my los ghefen, unde yk hebbe des synen bref; yk wolde myn kopent andres wol laten hebben. Heft myn g. h. yenighe tosayge to my, yk hebbe wol so fele, yk mot eme wol to rechte stan. Yk wolde hyr solfen to yw komen hebben, so mot yk strak na Lvneborch ryden na den andren ossen unde sen, dat yk se to ghelde brynghe. Dar lycht my ghrot macht anne. So dot yw beste hyrby. Gheschrefen myt eghen hant to Nyghemonster yn Ghallen daghe. Schakke Sestede.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Henrik Rantzaus Arkiv (RA.).

[10686

Okt. 19. Oluff Perß¹ Byfoged i Malmøge. Mand. før de 11000 Jomfruer Dag paa Malmøges Byting var Hr. Pedher Dyrichß Kannik i Roskyldhe med en deres Kapitels Broder Hr. Albretth paa Kapitels Vegne, var begærende en Aasyn af Tinge paa en Roskyldhe Kapitels Gaard liggende i Malmøge paa den nørre Side ved Aalgadhen tvært over fra Vetzell Flotmandh, som kaldes Strandgaardhen og ærlig velbyrdig Md. Gregers Jepß i Toroppe i Leje havde af Roskyldhe Kapitel, hvorledes forskrevne Gaard bygt og »besetthen« er efter Gregers Jepsß. Da i Dag var til mælte paa Tinge 8 Dannemænd Per Clauß, Mattes Haffuere, Anders Ywersß, Per Nielß, Niels Hollendher, Per Tygesß, Per

Judhe Skrædhære og Claus Otthe Borgere i Malmøge; hvilke ginge af Ting paa forskrevne Gaard og ransagede, hvis Bygning og Brøst som paa forskrevne Gaard bygt er, hvilke 8 Dannemænd igen paa forskrevne Byting vidnede, at forskrevne Gaard er plat »wthshedhen« og fordærvet og ej skellig bygt eller forbedret, som god Købstadbygning burde bygges og forbedres. Med mit Indsegl. Datum ut supra.

Papir med 1 Segl paatrykt forneden: Bomærke. Roskilde Kapitels Arkiv (AM. XIII. 35). [10687

Okt. 23. *Reg. *9142.* [^aOrig. paa Papir med Segl.^a Kongens Arkiv.] Vidisse 1507 Febr. 23. *Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 330; Rydberg III. 532.* [10688

a—a) Saaledes Vidissen.

Okt. 24. Niells Clemetß Landsdommer i Norjutland og Niells Scriffuer² Landstingshører *ibid.* Lörd. efter Seuerini Dag paa Viberg Landsting var Hansse Jacobß Raadmand i Kaaling og lod læse deres Bys Privilegium, som Kong Cristiern havde udgivet^a, lydende, at hvem som Sandemænd sværger fredløs paa Kaaling Byting, skal være fredløs saa vide, som hans Naades Rige er, uden de bøder deres Faldsmaal mod Kongen og Byen, og satte i Ret, om de maatte hindre og lade rette saadan fredløs Folk. Derpaa sagde vi for Ret, at hvem som Vold vorder oversvoret til Kooling Byting og ej »formynner« sig eller retter for sig med sit Faldsmaal mod den, ham kommer Vold over, og mod Kongen og Byen, da er han fredløs og maa hindres, hvor som man finder ham, og have af ham enten Minde eller lade »reet« over ham efter fornævnte Privilegii Lydelse. Sig. nostra.

Perg. med [2] Segl: 2. I Sigilfeltet Bogstavet n gennemstukket af en Pil. Kolding Bys Arkiv (RA.). [10689

a) 1452 Nov. 29 (Rosenvinge, Love V. 304 § 5).

Okt. 27. Ick Thomes Laurenß wanaftich bynnen Hußem hebbe myt vulbord mynen eruen entfangen 30 lub. mr. houetstoels van deme erßamen messter Dyrick Hockel, dar ick ohme vorpande myn hus unde hoffte, unde is de erthure unde dat ersste gelt, dat uppe der stede unde des hußes geboreth is; vor welkere 30 lub. mr. houetstoels ick offte de inwaner besitter des erues jarlikes up passchen vorrenten schollen vor 2 lub. mr. Wereth zake, dat de renthe nicht uth enqueme, dat ze bestande bleue van deme enen jare, up dat ander queme, so

mach messter Dyrick offte hebber desses breues my sodane erue unde al myne gudere vorbeden nicht to bruken, er dat ze betalet synth, de rente myt deme houetstol. Dyt erue is belegen twischen Oleff Mollers unde Lamberth Tegelmesters huße. Waner my geleueth dessen summen houetstols myt der jarliken rente uth to loßen, so schal ick de losinge en halff jar touorne vo[r]kundigen, unde des negessten passchen de betalinge to donde, den houetstoel myt aller nastanden rente in eneme summen in sodaner munte, alzo to Lubeke unde Hamborch genge is. Myn ingesegel myt den ingesegelen der frame lude Broder Andersß unde Hans Schonemor^s. Datum ame auende Simonis et Jude.

Perg. med [3] Segl: 1. Forsiden mangler; 3. Bomærke i Skjold. (Statsark. i Kiel, Husumer Urk. Nr. 76.) [10690]

Okt. 28. Knwt Swensøn Tinghører i Lwgwdhæ H. gør vitterligt, at navngivne gamle Mænd vidnede, at de aldrig har hørt eller mindedes andet end, at den Grund, som ligger sønden for Sortesty, ligger rettelig til Nørre Walaghæ.

Papir med utydelige Rester af 1 Segl paatrykt forneden. (SvRA. Papir.) *Weibull, Dipl. dioec. Lund. VI. 221.* [10691]

Okt. 29. Hanss Konge. Anden Symonis et Jude Dag, da vi var i Wiborg og der hos os nærværende Hr. Niels Styggæ af Burglam, Hr. Niels Claußøn af Aarss, Hr. Niels Ffriiss af Viborgh, Hr. Ywer Mwnck af Ribe, Hr. Jenss Andersß af Othense Biskopper, Hr. Niels Erickß, Hr. Niels Høgh, Hr. Preberg Pwdtbusk RR., Jørgen Marswin vor Rigens Kansler, Niels Clementß vor Landsdommer i Nørrejwmlandt, vore Mænd og Raad, »wortte« endeligen talet og besluttet, at hvilken Svend som tjener nogen Herre eller god Mand i Danmarck og opbærer Klæde og Penge for en Hofmand, rømmer han fra sin Husbonde med Uminde, siden ham er vitterligt gjort, at han skal følge sin Husbonde i vor Rejse eller i deres egen Husbondes Rejse, da skal det være uærligen gjort og forfølges i Gaardsretten, ligervis som han var bortrømt i Borgen; og vil Svende i Gaarden ikke dømme derpaa, som det sig bør, skal de have forgjort deres »haffwe« til deres Husbonde og rømme Gaarden; og er der ikke saa mange Svende i Gaarden, at de kan gøre Gaardsretten fuldt, skal Landsdommer i det Land give Stævning over dem, som saa rømmer, og tage gode Mænd til sig og dømme derom som om andre uærlige Gerninger. Hvilken Svend som har opbaaret sin Husbondes Klæde og Penge, da er han pligtig at tjene til den Tid,

som han igen skal opbære Klæde og Penge, og begærer han da Orlov og vil ej opbære Klæde og Penge, skal Orlov ham ej vægres, uden ham er tilsagt nogen Rejse, som forskrevet stander. Rømmer nogen Svend fra sin Husbonde med Uminde med hans Klæde og Penge og har ej gjort ham Tjeneste, skal han være pligtig sin Husbonde igen at give samme Klæde og Penge, og skal ham ingen tage i Tjeneste igen, uden han vil rette for ham i saa Maade. Har nogen Svend »sættet« Borgen for sig og rømmer bort i den Borgen, skal de, som borger for ham, bøde hans Brøde og forfølge ham til Dom i Gaardsretten eller til Landstinget, som [for]skrevet staar. Sender nogle Herrer eller gode Mænd os deres Svende og Folk til Tjeneste, skal de være os og dem, som vi dem befalende vorder, lydige og tjenstagtige, ligervis som de hav[de] opbaaret vor »eghen« Klæde og Penge, og hvo der forsømmer sig i saa Maade, da skal han være i vor egen Ret derfor. Item vil vi, at alle disse Artikler skal holdes ubrødeligen over alt Danmarck. Givet *osv.* under vort Sekret.

Perg. [med 1 Segl]. Kongens Arkiv (RA. C 3, Domme). LDipl. Trykt *Nye Danske Mag. III. 69* efter en tarvelig og ikke helt fuldstændig Afskr., der bl. a. angiver Aaret som 1515. [10692]

Okt. 29. Laurens Fickeß i Nordorpe a. v. Ærlig og velbyrdig Md. Oluff Holgerdß, vor naadige Herres Foged og Embedsmand paa Nykøping, har nu betalt mig paa vor naadige Herres Vegne 212¹/₂ Mk. danske Penge, som mig til Arv falden er i Abeltorpe Pant, som min Fader og Moder, Gud deres Sjæle naade, i Pant havde af Kronen. Og om mig noget ydermere tilfalde kan i samme Pant, skal O. H. betale mig det paa vor naadige Herres Vegne. Medb. af disse Dannemænd Jacob Vædher Borgemester i Nykøping og Niels Jwde Borger sstds. Givet paa Nykøping Torsd. efter Symonis et Jude Dag.

Perg. [med 3 Segl]; gennemskaaret. Oluf Holgerssøn Ulfstands Arkiv? (RA.). LDipl. [10693]

Nov. 8. Jeg Tyghe Sthen¹ a. w. sælger og skøder til værdige Fader Hr. Jahan Jepß og hans Arvinger en min Gaard, som ligger i Skippinghæ i Skippings H. i Siælland og nu øde ligger, og naar han bygt er, giver han til Landgilde aarlig 1 Øre Korn, Halvdelen Byg og Halvdelen Rug, 1 Lam, 1 Gaas, 4 Høns og 4 Grote; og kendes jeg mig at have opbaaret fuld Værd af forskrevne værdige Fader for forskrevne øde Gaard. Afvindes han forskrevne værdige Fader, tilpligter jeg mig at vederlægge hans

Naade saa godt Gods inden 6 Uger derefter. Medb. af hæderlige og velbyrdige Mænd Doktor Lage Wrnæ² Kantor i Roskilde, Hr. Peder Anderß³, Hr. Henning Griiss⁴ og Mester Cristoffer⁵ Kanniker sstds., Jes Boß⁶ og Jep Anderß⁷ »borgemestere« i Roskilde. Datum Roskildis oct. omnium sanctorum.

Perg. med 7 Segl: 1. Hxii 5 (s *tige perß'*; Steensen); 2. G. 320 = Dxlv 6; 3. G. 288 (Jernskæg); 4. Cxlv 9 = G. 321*; 5. Llvi 13 = G. 321* (Present); 6. Hxl 8; 7. Exvii 4 (Baden). Senere til Roskilde Kapitels Arkiv (Barbaræ Alter) (AM. XXIX. 20). [10694

Nov. 10. Lauris Mwle Prior og Konventet i Aalborg Helligaands-hus mageskifter til Kongen en Gaard i Morwm i Giislom H. for et Byggested i Hwandstrop.

Perg. med 1 Segl: G. 718. Kongens Arkiv; *ÆA. V. 22* (RA. C 6, Adkomstbr. Landgods Nørrejyll.). *Lindbæk og Stemann, Helligaandsklostre, Dipl. S. 126.* [10695

— *Reg. 5340.* Perg. med 1 Segl: Det hos *Trap⁴ V. 489* afbildede; tidligere sigillatorisk forbundet med 1506 Nov. 16. Aalborg Helligaandskl. Arkiv (RA.). — Afskr. fra 1. Halvdel af 16. Aarh.: NLA. Aalborg Købmandslavs Arkiv, Pergamentsblad, der nu ligger løst i Vedtægtsbog for Guds Legems Lav. Herefter: *Danske Mag. 3. R. I. 124*; *Nyrop, Gilde- og Lavsskraaer I. 788.* [10696

— [Vi Hans¹] Konge [tillader, at] Jess Porss maa, naar som Fru Gøye, Joen Vifferdßns [Efterleverske], død er, da straks, om han hende overlevende [vorder, have] vort og Kronens s. Jorgens Hospital uden for Aaleborgh med al des Rettighed, saa længe han lever, dog med saadant Skel, at han skal [bygge og] forbedre Kirken og Hospitalet og holde des Gods ved Hævd og Tjenerne, derpaa boer, ved Lov og Ret. Og skal han indtage Klosters syge Mennesker, som ham bydes og bør at indtage, . . . skal han give saadan Provent, som dem bør at have og af gammel Sædvane [være]t har, og den Gudstjeneste, som der bør at holdes, skal han lade uforsømmet vorde. Og skal han holde Skovene, der tilligger, i Fred, saa de ikke forhugges [til] Upligt. Thi forbyder vi *osv.* Givet paa vort Slot Aaleborg-hwss Morthenss Aften under vort Signet.

Relator Nicolaus Clementis.

Perg. (det øverste venstre Hjørne mangler) med 1 Segl: K. 88. Senere (jfr. 1513 Febr. 22, *H. P. Barfod, Om Aalborgs Hellig-Aands-Hus S. 37*) til Aalborg Helligaandskl. Arkiv (RA.). LDipl. (*Reg. *9147.*) [10697

Nov. 13. Kongen tildømmer Viborg Kapitel Sponggaard m. m.

[Orig. Viborg Kapitels Arkiv.] Udtog i det under 509 anførte »Register« S. 2. *Dipl. Viberg. S. 126.* [10698

Nov. 16. Per Beck¹ Byfoged i Slawelsse, Jess Olß, Per Søffrinß Borgemestre *ibid.*, Per Olß⁴, Jess Moghenß, Mattes Powelß⁶ Raadmænd og Jep Brvn⁷ Borger *ibid.* Mand. før Vor Frue Dag precentac. paa vort Byting i Slawelsse hørte vi og saa', at beskeden Md. Per Brwn Bys Skriver *ibid.* skødede $\frac{1}{2}$ Gaard fra Kyrstinæ Kresternss til s. Annæ Alter i den ny Kapel i s. Mickels Kirke, hvilken halve Gaard hende tilfaldt i Arv efter sin Broders Død Per Olß, dog med saa Skel at hun skulde have frit Hus, om Behov gjordes, i Gaarden i hendes Livstid. Og K. K. holdt om Per Brvnss Arm, der Skødet gik. Med vore Indsegl. Datum et actum ut supra.

Perg. med [7] Segl: 1, 4. Bomærker; 5. Udslidt; 6. Bomærke; 7. Bomærke (s ia... iohān...s). Slagelse Mikkels Kirkes Arkiv; senere utvivlsomt til Knud Ruds Arkiv^a (RA. Slagelse Mikkels Kirkes Arkiv). LDipl. [10699]

a) Jfr. *Vedel Simonsen, Ruderne I. 123.*

— Kongen stadfæster 10696.

Perg. [med 1 Segl^a]; ^btidligere ved Seglremmen forbundet med 10696^b. Aalborg Helligaandskl. Arkiv (RA.). *Lindbæk og Stemann, Helligaandsklostre, Dipl. S. 127.* [10700]

a) Nævnt af Jon Mortensen 1751 i LDipl. og i Ny kgl. Saml. 4 to 747 a. b—b) Jfr. den i *Danske Mag. 3. R. I. 124* og *Nyrop. Gilde- og Lavsskraaer I. 788* aftrykte Overskrift og en Bemærkning af Jon Mortensen i Ny kgl. Saml. 4 to 747 a om en Paaskrift in tergo litteræ affixæ.

— Hanss Konge. For os var Josth Pouelß i Kielstrup med et Brev [o: 10615] af Hynsted H.s Ting lydende, at han har »indwort« med Lovhævd al Kielstrup og Kielstorp Fang, som hans Forældre har haft i Hævd før ham uden den Del, som Stigh Nielß har der nu i Hævd; item »indworde« han Ophoff Mark med al Tilliggelse, som der tilligger eller har tilligget af »anwordæ dage« undtagen 7 Stykker Jord, Stigh har der i Marken, item Byss gardsted og al Byskowen, item Nederkarlle, item Hoosiøø paa den søndre Side til Midtstrømme og al den Eng, som der skyder paa sønden og vesten fra Søen, item Kielstorp skoff fra Vandstedbeck til en Bæk, kaldes Birckimosæ, og saa ligefrem ad Skiældalss veyen og saa langt i Vester, til rette »skoffskiellingh« findes mellem Bodals skoff og Kielstorp skoff; item Farns og Farnss berge og Syelstien engh, Engen nedenfor til Fjorden og Skoven ovenfor. *Hvilket Brev vi stadfæster, forbydende alle J. P. paa forskrevne Gods, som han nu i Hævd har, at hindre, saa længe nogen kommer for os med bedre Bevisning paa vort Retterting. Datum Randers fer. 2. post*

f. Briccii nostro ad causas sub sig., teste Georgio Marswin justiciario nostro.

Perg. [med 1 Segl: Utvivlsomt K. 80^a]. ^b1861 af Pastor emer. C. Praëm foræret til Gehejmearkivet^b (RA. Privatark., kronolog. Række). LDipl. [10701

a) I NLA. Mariager Klosters Birketings Protokol 1716-26 Bl. 463 b siges, at Brevet befandtes under Justisialii(?) Georgio Marsvins Haand og Segl med 3 Løver. ^{b—b} RA. Pk. »Registraturer og Designationer»; jfr. *Aarsberetn. fra Gehejmearch. III S. XVII*. Brevet blev læst 1725 Juli 6 ved Mariager Klosters Birketing i en Sag mellem Severin Benzon til Haunøe og Niels Fuglsang paa Ovegaard med hans Tjenere i Kieldstrup By; det er den sidste af Parterne, der lader Brevet læse (NLA. Mariager Klosters Birketings Protokol 1716-26 Bl. 463 b, jfr. 462 a).

Nov. 17. Wi Detleff bischop tho Schleswick bekennen, dat vi durch vollborth des herren Friderichen erffgenahmen tho Norwegen, hertog, als uth veelen vermerckeden gebrecken und versümnis gadesdeenstes entstahn und befürchtlick entstaende und fürder durch sondige beden, vullborth und medewetendes alle der jenen, de dat medeweten ende vollborden skölen, scheiden de kercken Hoyst und Hostrup, so dar de kercken ehemals siin gewesen een carspel, angesehen de karspellüde der kercken Hoyst gadesdeenst tho vermeerende und einen besundrigen karcckherren tho holdende sehr flittig sin geneget. Geven derhalven den karspelluden disser beider kercken, tho itlicker kercken van beiden siden mögen einen kerckherren holden und setten; und da de kerckherr verstörve, mögen de carspellüde so vacken enen andern wedderkeesen nha eren willen, de ehnen gaetlick und gefällich is. [Wi] hebben unse ingezegell an dissen bref gehehten hengende. Gegeven und geschreven des diengstages nha Martini.

[Orig. Højst Kirkes Arkiv.] Afskr. fra Aar 1725: Højst Præstearkiv, Kvarthæfte: »Wahrhaftige und unparteiische relation von dem küsterhause und küsterdienst hieselbst« S. 9 (Landsarkivet for de sønderjydske Landsdele). [10702

Nov. 19. Hanss¹ Konge. Morthen Bondesß vor Borger i Aarss har nu gjort os Regnskab for, hvis Sise i Aarss By faldet er, og som han nu paa vore Vegne opbaaret har siden i Fjor, han i Befaling fik den at opbære, og indtil denne Dag, og fornøjet os derfor 63 Mk. 2 Skill. 2 Hvide efter hans Regnskabs Lydelse og bliver os deraf intet ydermere skyldig. Thi lader vi ham kvit for alt ydermere Krav om forskrevne Regnskab. Givet i Aarss Elizabetz Dag under vort Signet.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 88. Aarhus Bys Arkiv (RA.). [10703

Nov. 25. Hans Konge. For os var Mattz Thomæsøn i Huilsberg paa Gaffverslund Kirkes Vegne, som han er Værge for,

med 2 Breve af Holmands H.s Ting, det ene lydende, at Sandemænd i fornævnte Herred har svoret Gaffverslund Kirke til en Gaard i Gardsløff, som Mette Pederss i boede og Fru Karine Staffuersckoff havde givet til forskrevne Kirke; det andet Brev [c: 10513] lydende, at Sandemænd i Holmans H. har svoret en Toft til Gaffverslund Kirke liggende paa Kirkens Mark, kaldes Brunstofft, og dertil 3 Mk. »gotz iord offuer aff alle Ankie« Mark. Hvilke Breve vi stadfæster, forbydende alle Gaffverlunds Kirke paa fornævnte Gaard og Gods at hindre, saa længe noge[n]^a kommer for os med be[dr]e^b Bevisning paa vort Retterting. Datum Wedlæ die Cathrinæ nostro ad caussas sub sig., teste Georgio Marswiin justitiario nostro.

[A. Orig. Gaverslund Kirkes Arkiv.] Aa. Afskr. fra Aar 1723: RA. Rtk. C. A. a. VI. 3, Dokumenter og Akter vedk. Viskumgaard, Klavsholm og Gaverslunds Kirke [1661]-1743, III, Hæfte S. 23. — Ab. Udtog uden Dag se 10513-14. RA. Rigens Forfølgningssbog 1536-43 Bl. 151 b. — Ac. Et andet Udtog uden Dag se 8704. RA. Rigens Dombog 1540-44 S. 198. Herefter: *Ny kirkehist. Saml. VI. 241.* [10704

a) Aa: »noghett«. b) Aa: »bemeldte«.

Nov. 25. Kongen tillader Anders Skiel af Hegnet, hvis han overlever Hr. Anders Fris af Herritskier, at indløse alt det Gods i Hannes og Thøy, som den sidste har i Pant.

[Orig. Anders Skeels Arkiv.] Kopi fra 2. Halvdel af 16. Aarh.: RA. Reg. o. a. L. 4 Bl. 453 a. Udførligt Udtog herefter: *Danske Kancelliregistr. 1535-1550 S. 467, jfr. S. VI.* — Udtog fra c. 1600: RA. Reg. o. a. L. 1 Bl. 69 b. [10705

Dec. 7. *Reg. *9158.* Perg. med 12 Segl: 1. G. 683; 2. G. 533; 3. Lxxiii 64 (Rosenkrantz); 4. Gxvi 33 (Gyldenstjerne); 5. Lxxii 15 (Banner); 6. Dxxx 11; 7. Hans Rantzaus; 8. Henning Pogwisch's; 9. Herman Langenbokes; 10. Omskrift: *s iurgen[!] vāme hōlte*; 11. Jacob Schomakers; 12. Hartvig Stoterogges. Kongens Arkiv; *ÆA. IV. 385 Nr. 2* (RA. Hansestæderne, Perg.). *Hanserecesse 1477-1530 V. 246* (her ogsaa efter en Orig. i Lübeck); dansk Udtog: *Hvitfeld VI. 246, Fol. 1067 L. 6.* [10706

— Herenn Joachim marggrauenn to Brandenborch, des romisschen rycks ertzkamerere unnd kurfursten, unnseme ohme unnd szone. Wy Johann¹ koningk fugen j. l. weten, dat wy de 2000 gulden j. l. tom Kyle togesecht to Hamborch mit unnssem secretere erenn Eggert Haynck darsuluest domherenn geschickt hebbenn unnd inn synem egenem haue by em inn vorwaringe leggen latenn, dar byneuen eynen vullmachtsbreff uppe den dußent gulden ludende van herenn Hinricke dem elderen to Brunswigk unnd Luneborch hertogen inholts des suluigen

breues to uorforderende; unnd wanner j. l. egene gewisße bodeschopp to Hamborch by eren Eggert Haynck hebben werdet unnd dar hen schicken, dem j. l. ein solcks to vortruwet, schall em sodan gelt und vulmachtsbreff ouerantwortet werden, ann j. l. to bringen. Waran wy j. l. fruntschopp ertogen mogen, syn wy allwege geneiget. Datum Szegeberge ame auende concept. Marie unnder unnssem signet.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 88. Kongens Arkiv (ikke afgaaet? ell. tilbageleveret?) (Norske Rigsarkiv, Münchener-Saml., Papir Nr. 12). [10707

Dec. 13. Per Olufsen i Svenstrup giver en Jord i Aalborg til Aalborg Helligaandshus.

[Orig. Aalborg Helligaandskl. Arkiv.] Udtog fra c. 1700 i et Kvart-hæfte paa Papir: RA. MS. Afskrifter og Uddrag af Breve vedr. Aalborg Helligaandshus. Herefter: *Lindbæk og Stemann, Helligaandsklostre, Dipl. S. 127.* — Et andet Udtog (anført i Registratur fra 18. Aarh.) lyder: »Peder Olufsens Gavebrev i Svenstrup til Hospitalet paa noget Jord liggendes neden for hans Gaard. Dat. 1506«. NLA. Aalborg Bispearkiv, Pk. 1 (»Ældre Reversaler«), Fortegn. paa ældre Gavebreve Fasc. 3 Nr. 8. [10708

Dec. 16. Niels Olson i Vpmaade, som sad i Tinghørers Sted paa Ffers H.s Ting, gør vitterligt, at Præsten Henric Wistæd, Ærkebisp Birges daglige Kapellan, fik Tingsvidne, at Søffuede Skov med sine »skowtorp« har været Lunde Ærkebispesædes rette Ejendom ukæret af Arilds Tid.

Papir med utydelige Rester af 1 Segl paatrykt forneden. Lunde Ærkebispes Arkiv (SvRA. Papir). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. VI. 222.* [10709

Dec. 20. Niels Clauß¹ Biskop i Aars. »Borgemester«, Raad og »kiæmmener« i Aars har nu fornøjet os 200 Mk. danske Penge Byskat, som de af Aars By i dette forleden Aar give skulde. Thi lader vi dem derfor kvit for al ydermere Krav af os og vore Efterkommere Biskopper i Aarss og for alle andre, som derpaa med Rette kan tale. Sig. nostrum. Datum Arusie vig. Thome ap.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forneden: G. 741. Aarhus Bys Arkiv (RA.). [10710

— Se 9472.

Dec. 21. Vi Hanss Konge er nu saa overens vorden med Hr. Yep Abbed i Soore Kloster og menig Konvent sstds., at saa mange vore og Kronens Bønder og Bøndersønner, som barnfødt er paa vort og Kronens Gods og nu byggende er paa forskrevne Hr. Abbeds og Klosters Gods, maa herefter der blive

boende fri, saa at de ej deraf deles eller til Stavns mæles. Og derimod skal de Bønder og Bøndersønner, som barnfødte er paa forskrevne Klosters Gods og »besiddendis« er paa vort og Kronens Gods, være udelet og ej til Stavns mæles af vort og Kronens Gods. Thi forbyder vi alle og særdeles vore Fogeder og Embedsmænd forskrevne Hr. Abbed eller Konvent herimod paa forskrevne Bønder eller Bøndersønner at hindre eller dem af forskrevne Klosters Gods til Stavns at mæle under vort Hyldest og Naade. Givet paa vort Slot Kalundeborg Thome ap. Dag under vort Signet.

Ad relationem Nicolai Henrici.

[^aPerg. med 1 Segl: Brudst.^a Sorø Kl. Arkiv; ^a1757 i Sorø Akademis Arkiv^a.] Afskr. af Langebek 1757: LDipl. [10711

^{a-a}) Saaledes LDipl.

Uvis Dag. Laurentz Anderson lejer en Gaard i Lund af Lunde Domkirke.

[Orig. (?Senere tilbagegivet til) Lunde Kapitels Arkiv.] Udtog: Specifikation, Lunde Domkirke Nr. 409. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. VI. 216.* [10712

— *Reg. *9165.* [Orig. Københavns St. Jørgens Hospitals Arkiv.] Afskr. fra 1675-78: Københavns Bys Arkiv (paa Raadhuset), »Bøger« Bd. 10-1 S. 758. *Rørdam, Kbhvns Kirker, Till. S. 135; Kbhvns Dipl. IV. 292.* [10713

Dag? »Ett lagheffsbreff wdgiffuitt wnder Gudts aar mdvi, lydende, att Tomes Faßiig nogen tiidt ßiiden forledhen hagde inwordt samme eng^a mett lagheffdt etc.«

[Orig. Thomas Fastis Arkiv.] Udtog se 3551. RA. Herredagsdombog 1537 ff. (Nr. 1) Bl. 29 b. [10714

^a) »: »en eng ligende i samme marck«, nemlig Eyßing kier.

— »Ett pantebreff under Gudtz aar mdvi, lydende, att forne Anders Henricksß^a hagde pantßat Holmstrup kircke enn gaardt liggende y Hønßingh, ßom skylder aarlige ett pundt kornn och enn ß graath, for hundrit mß danske.«

[Orig. Holmstrup Kirkes Arkiv.] Udtog anført i Rettertingsdom (1543) Nov. 7 (4. fer. post omnium sanctorum) mellem Niels Andersß til Liungbygaard og Seffrenn Ipsß paa »kirckewergis« Vegne i Holmstrup; Brevet fremlægges af den sidste. RA. Herredagsdombog 1541-43 Bl. 48 a. [10715

^a) Betegnes anden Steds i Dommen som den i denne nævnte Niels Andersß's Fader.

— »Ett tingswitne aff Grindw byting wnder datum mdvi, lydende, att viii mendh hagde witnett, att thennom myndes wti xl aar och mere, att the mend, som hagde hagd Trøstrop marck wti theres brugh, the hagde haffdt hynne aff abbettherne wti Emcloster och inghen andre

wti leyge och lon, then ene effther then andhen, och att then tiidh Oluff Boosß wor wti iii aar wti Brugaardh, tha bewaritt hand ßeg inthet met Trøstrup marck, førre endh hand fick Astrup gaardh aff for^{ne} Emcloster; tha fick hand Trøstrup marck wti then ßamme schyldh, som handh hagde thet anditt godz etc.«

[Orig. Æm Kl. Arkiv; *ÆA. I. 224.*] Udtog anført i Rettertingsdom 1546 Marts 12 (die Gregorii) mellem Anders Persß i Damßgaardh paa Abbed Pedhers Vegne i Emclosther og Mester Jesper Brockmandh Ærkedegn i Aarhus Domkirke; Brevet fremlægges af den første. RA. Herredagsdombog 1545-49 Bl. 47 b (den originale Dom anført *ÆA. I. 267*). [10716

Dag? »Ett breff aff Ning herritzs ting wnder datum mdvi, viii mendtt wittnett hagde, lydennde, at the ii gaarde wti Hørit, som Jenns Staffensß och Per Nielsß i bode, the wor Mattes Nielsßs rette arffuegodes; hwor the^a komme hannom fra, wiste the ey; och att Jenns Michelsß wti Resenddall hagde werit tiitt och optte ther inndenn tinge och last och kerdtt paa hanns hostrues wegne, att for^{ne} godts er them ßuo frakomett och inthet gott igienn.«

[Orig.] Udtog se 6612. RA. Herredagsdombog 1549-57 Bl. 117 a.

a) Udtoget: thre.

[10717

— »Laugheeffd aff Sundz herridz thingg anno 1506 wdgiffuett paa nogle jorder, thilhører s. Jørgens gaard^a«, »menn allenniste dett, som laae i andens mandz marker.«

[Orig. Svendborg St. Jørgens Hospitals Arkiv.] Udtog se 20. RA. Herredagsdombog 1604 Bl. 20 a. Referat herefter: *Secher, Kongens rettertings domme 1595-1604 S. 510.* [10718

a) »: i Svendborg.

— Udtog: *Ny kirkehist. Saml. VI. 241. Er 10704.*

— »En lagheffdt wdgiffuitt till Herum herritz tingh wnder datum mdvi, lydende, att Jens Persß hagde induordtt met lagheffdt Morßgaardtt met all ßin tilliggelse, wott och tiurtt, i marck och wden marck, och induorde handtt østhen aae fra then holuey, som løber norden wedt Paer Obo hans gaardtt, oc ßuo ner neder till thi busk, oc induorde handtt for^{ne} gaardstet, som liger østen aa, oc then mai, ther liger hoß, och induordtt handt itt møllestet i aa, och ßiden indworde handtt ßeg fra Møluodtt oc ßuo neder i fiorden till mitstrøm; item Holmgaardt met alle ßin rette tilliggelse, som er agger, eng, wdmарck och indmark; item induorde handtt i for^{ne} gaardtt, som Mattes Graffwersß i bor, met all hindes rette tilliggelse, agger och eng i wdmарck och indmark; item induorde handtt i for^{ne} gaardtt paa Hoo[?], som Michell Jensß i bor, met ßin rette tilliggelse; item i for^{ne} gaardt paa Hoo[?], som Nis Jøllensß nw paa bor, met all ßin rette tilliggelse, agger och engh, i fuld fellig, wdmарck och indmark; item then gaardtt, som Nis Winther i bor, met all ßin rette tilliggelse, agger och eng och i fuld fellig i wdmарck och indmark; item induordtt handtt i for^{ne} gaardt i Ølby, som

Graffuers Chresterns i bor, met all sin rette tilligelse i fuld fellig och dell i wdmarck som en aff the ander grander; item induorde handtt en for^{ne} gaardt, som Graffw[!] Andersß i bor, met all sin rette tilligelse, ager och eng och wdmarck och indmarck; item i for^{ne} gaardt, som Anders Ibsß i bor, met all sin rette tilligelse i fuld fellig, i wdmarck och indmarck; item Ølby gaardt och Ølby toffte, oc induorde handtt till Ølby toffte hindes rette jordt till then strøm, som løber westen fore hindes huße, och suo neder till fuorden, och suo fra Staby kier och suo wester till Szuomme beck till mitstrøme; thette for^{ne} gods, jordtt och gaarde induorde for^{ne} Jens Persß for sin moders rette arffuegods, och wdßuor handtt alle mendtt wthen hannom oc hans syskinde etc.«

[Orig.] Udtog anført i Udtog af Stadfæstelse 1549 Nov. 13 (4. fer. post Martini) af Kongen (∴ Rigskansleren), givet Moritz Jensß, hans Søkende og Medarvinger. RA. Rigens Forfølgningbog 1545-52 Bl. 445 a.

[10719]

Dag? Se 3956.

[10720]

— »Biscop Børges breef anlangendes, det Carolus Kæmpe haf^r framwist ett gammalt pergements bref lydandes, att Jens Grym riddare hade guldet och gifwet till sti. Olufs kyrkia i Lunckande een gård i Tumby i Smedztorpz sochn i Ingelsta häradt 1424^a. Med 3 sigill.«

[Orig. (af Ærkebisp Birgers Brev) med 3 Segl. Lunde Ærkebisps Arkiv; *ÆA. IV. 344, AQ. 2.*] Udtog: SvRA. Kopieböcker B 30, Bl. 53 a Nr. 342. — Et andet Udtog lyder: »Vidisse af ett donationsbref till sancti Olufz kyrckio på Tumby g^d. 1506^æ. Specifikation, Adskillige Kirker Nr. 101 (b).

[10721]

^{a)} Jens Grims Brev er formentlig af 1440 Maj 22, se *Weibull, Dipl. dioec. Lund. III. 209* og *ÆA. IV. 345, AQ. 4.*

— Ærkebisp Birger køber en Gaard i Lindbiergh af Gregorius Ipsons Enke Johanna.

[Orig. Senere til Lunde Kapitels Arkiv?^a] Udtog: *Magnus Matthiæ, Episcoporum eccl. Lund. series S. 215* (= *Hvitfeld, Bispekrøn. Bl. Z iii, Fol. 90 L. 22 f. n.* og *Weibull, Dipl. dioec. Lund. VI. 223*). [10722]

^{a)} Jfr. *Suhms Saml. I. 3. H. S. 38.*

— Nicolaus Olai af Harrebiergh stifter et Alter i Lunde Domkirke.

[Orig. Lunde Kapitels Arkiv.] Udtog: *Magnus Matthiæ, Episcoporum eccl. Lund. series S. 216* (= *Hvitfeld, Bispekrøn. Bl. Z iii, Fol. 90 L. 17 f. n.*). [10723]

— (*Reg. 5344.*) [Orig. Slesvig Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 512, A. VII. 7?*] Udtog: *Westphalen IV. 3192 Nr. 126* og Kiels UB., S. H. 8 Bl. 493 a. [10724]

— (*Reg. *9167.*) [^aPerg. Ystad Smedelavs Arkiv.^a] Svensk Udtog fra 18. Aarh. af Christ. Hier. Johansen: Stockholms Kgl. Bibl., Haandskr. B 610. Herefter: *Danske Saml. IV. 346.* — Det samme Udtog i de 2 under 1999 nævnte Redaktioner af G. H. Bæyer, Beskrifning öfuer staden Ystad, henholdsvis S. 78 og S. 69. [10725]

^a—^a) Saaledes ifølge det anførte Aftryk.

Dag? »Kong Hanses Confirmationsbrev paa det Skiøde, som Borge-
mestere og Raad i Faaborg hafde giort til dend h. Aands Kloster, begge
paa Pergament skrevne og sammenheftede. Dat. 1506.«

[Pergg. Faaborg Helligaandskl. Arkiv, senere Odense Hospitals
Arkiv.] Udtog anførte i Registraturer »1711« (herefter ovfr.), 1743 (begge:
FLA.) og *Hofman, Fundationer V. 167* (alle 3: Skuffe 1 Nr. 2), 1701
Nr. 300 og 1701 Nr. 300 (begge: FLA.). [10726

— »Anno 1506 i Gavebrev til St. Clemens Kirke findes og Hr. Peder
Kielsen Provist i Randers.«

[Orig. Randers Clemens Kirkes Arkiv.] Udtog med S. A. Stadfeldts
Haand efter Optegnelser, der Aar 1800 ejedes af Bedemand Knud Kier-
gaard: NLA. Stadfeldt, Randers Bys Diplomatarium S. 277. [10727

— »Aar 1506 i et Gavebrev af Per Werniks halve Gaard til St. Peders
Kirke læses: Hr. Bent Jensens Kirkeværges ad samme Kirke.«

[Orig. Randers Peders Kirkes Arkiv.] Udtog med S. A. Stadfeldts
Haand efter Optegnelser, der Aar 1800 ejedes af Bedemand Knud Kier-
gaard: NLA. Stadfeldt, Randers Bys Diplomatarium S. 277. [10728

— ».....ch Wallckenndorph haffuer solltt [Jo]hann Oxe hanns
anpart i Egedi hoffuitgardt och vi schipper kornn i Niellstrup hoffuit-
gordt. Dat. 1506.«

[Orig. Johan Johanssøn Oxes Arkiv ell. Nielstrup (Musse H.) Gods-
arkiv.] Udtog anført i Fortegnelse over Breve, som Margrethe Brahe
1612 leverede paa Nielstrup til Esge Krafse, S. 16: Lunds UB., De la
Gardieska saml., Barnekow I. [10729

— »65. vii pergementesbreffue, Stenn Bille met andere goede
mendt haffuer giffuit her Johann Oxe paa en broderpart i Niellstrup
gordt och goetz i Lalland. Dat. 1506.«

[Orig. Johan Johanssøn Oxes Arkiv ell. Nielstrup (Musse H.) Gods-
arkiv.] Udtog anført i Fortegnelse over Breve, som Margrethe Brahe
1612 leverede paa Nielstrup til Esge Krafse, S. 18: Lunds UB., De la
Gardieska saml., Barnekow I. [10730-36

— »Bisp Niels Friis i Viborg, Niels Krabbe i Tønderup, Michel
Krabbe i Veslefgaard, Niels Christensen i Kye, Thomis Roed i Varst-
gaard, Just Nielsen i Egebjerg, Marqvord Jensen i Lengsholm, Tørløv
Baße, Thomis Jensen i Korretoft^a, Peder Krabbe i Skousgaard Vebner,
Ridemænd paa Skiel mellem Sterups og Bastholms March og felte
Sandmendene af Børlum Herret. 1506.«

[A. Orig. Boller Godsarkiv? I alt Fald sagtens senere til Linderum-
gaard Godsarkiv.] Aa. Udtog [efter Peder Dyrskjøt]: Ny kgl. Saml. Fol.
558 Bl. 23 a og RA. Langebeks Saml. Pk. VI, Ark r. [10737

a) Aa, den anden Tekst: Karretoft.

— »Et Tingsvidne eller en Landstings Act fra Viborg Landsting
Hungstrup Markeskiel angaaende. 1506.«

[A. Orig. Hungstrup Godsarkiv? senere til Gessinggaard Godsarkiv; endnu senere til Einsidelsborg Godsarkiv. — Aa. Nævnt i Registratur over Arkivet paa Einsidelsborg (forfattet af Forvalter Thaarup henimod 1790), Afsnittet »Giesinggaard i Jylland vedkommende« Nr. 4.]
 Aaa. Afskr. efter Aa fra 19. Aarh.: Nationalmuseet, Vedel Simonsens Saml. Pk. XLVIII. [10738]

Dag? (Aar?). »Jesper Tordsen i Horbyelund hans Brev paa en Gaard til Sjølegave.«

[Orig.] Udtog af Søren Abildgaard blandt »adskillige Pergaments Documenter«, som »Hr. Krigs Raad Testrup Herre af Wiffertsholm har«: Nationalmuseet, Abildgaards Dagbøger Hæfte 6 b S. 28; Thott Fol. 750, den største Mappe, Halvark i Folio. — Brevet er mulig identisk med et, der anføres i Udtog med Datum 1516 Jan. 2 i *ÆA. II.* 273 efter en Registratur over Viborg Bispearkiv; og Aaret 1516 maa i saa Fald foretrækkes, da den i Udtoget anførte Bisp Erik Kaas først fra 1508 forekommer som Electus. [10739]

Uden Dag. Ick Cordt van Velthem seliger Gotschalkes sone bekenne, dat mick her Frederick arffname des konnighrickes to Norwedenn, hartuge hebbe entfangen[!] 50 gulden denstgeldes, de mick syn gnade jerlick plichtich is na lude s. f. g. vorschriuing, im jare und dage, do man schreff 1500 und in deme sostenn jare.

Papir med 1 endnu overklæbet Segl paatrykt forneden: Samme Signet som under 9416. Hertug Frederiks Arkiv (RA. Gem. Arch. XXXIV. 4). [10740]

— Thomas Jacobi Præst i Vlderup stifter en St. Annæ Vikarie i Kirken og et St. Annæ Gilde.

[Orig.] Højtysk Oversætt., skreven med Haand fra 1. Halvdel af 17. Aarh.: RA. Glücksburg-Arkivet D (Kirkesager), XCIII. 2. *Danske Mag. 7. R. I.* 216. [10741]

— Privilegium for Viborg.

Udtog: *Danske Atlas IV.* 599. Er 10490.

— »Des heil vaders monitoriales. 1506.«

Udtog med Haand fra 18. Aarh.: Kiels UB., S. H. 7 Bl. 854 b. Er sagtens 10636, skønt dette Brev ikke er noget Pavebrev.

— Udtog: *Aktstykk. udg. af Fyens Selsk. I.* 134. Er 10655.

Brevbøger: Kancelliet: Optegnelsesbog: *Danske Mag. 4. R. II.* 281 L. 8-26 (før Juni 7; med Liste S. 280 L. 23-281 L. 7), 276 L. 34-278 L. 3 (uden Dag), 278 L. 7-280 L. 22 (uden Dag). — Kong Hans's Brevbog: *Aarsberetn. fra Geheimarch. I.* 4 (Aug.?), 4 (Aug.?), 5 (Aug.?), 5 (Aug.?), 6 (Aug.?), 7 (Aug.?), 7 (Aug.?), 7 (Aug.?), 8 (efter Okt. 2), 3 (Okt. 10), 3 (Okt. 10), 16 (Dec. 18). — Dronning Christines Brevbog: *Danske Mag. 4. R. V.* 89 (Marts 2), 90 (Apr. 25), 90 (Apr. 27), 90 (Maj 25), 90 (Juni 24), 90 (Juli 13), 90 (Juli 14), 90 (Aug. 11 (ell. Apr. 14?)), 90 (Aug. 23), 91 (Aug. 24), 91 (Sept. 8), 91 (Sept. 8), 91 Note 1 (Dec. 13), 89 L. 1 f. n., 90 L. 6, L. 14 (de 3 sidste Breve uden Aar og Dag). — Æbelholt:

SRD. VI. 207 (Marts 17), *208* (Maj 15; i *Regesta* fejlagtig under Apr. 3). — Dueholm: (*Dueholms Dipl. 99* se Aar 1507). — Løgum: *SRD. VIII. 210* (Jan. 12), *106* (Apr. 4), *69* (Nov. 22).

Registraturer: Kongens Arkiv: *ÆA. V. 23 (B. 8)?*; se ogsaa 10584, 10695, 10706. Aalborg Slot: *ÆA. III. 72*. — Lunde Ærkebisp: *ÆA. IV. 295, 316, 345, 345*; se ogsaa 10539, 10573-74, 10596, 10671, 10680, 10684, 10721. — Børglum Bisp: *ÆA. III. 46, 48*. — Børglum Kapitel: *ÆA. III. 88*. — Viborg Bisp: *ÆA. II. 287* (Jan. 2), *322* (Apr. 15), *293* (Juni 17-Juli 1), *285* (Juli 15-29), *293* (Aug. 31); se ogsaa 10739. — Aarhus Bisp: *ÆA. II. 5* (Aug. 11), *65* (Dec. 15; = *I. 209*), *118*, (*147* se Aar 1511). — Ribe Kapitel: se 10658, 10660, 10663. — Slesvig Kapitel: se 10724. — Antvorskov: *ÆA. IV. 107, 107, 147*. — Skovkloster: *SRD. IV. 401*. — Odense St. Hans Kl.: *ÆA. V. 625 (1032)*. — Aalborg Frue Kl.: *ÆA. III. 24, 27*. — Essenbæk: *ÆA. II. 95* (Maj 11), *100* (Juli 18 ell. 25). — Hundsland: *ÆA. III. 14, 20*. — Mariager: *ÆA. V. 651, 655, 664, 673, 711, 716*. — Vestervig: *ÆA. III. 157*. — Viborg St. Hans Kl.: *ÆA. II. 367, 375*. — Vor: *ÆA. I. 203, 214, 215*. — Ø: se 10677. — Øm: *ÆA. I. 244, 262*; se ogsaa 10716. — (Skanderborgske Registr.): *ÆA. I. 251*; se ogsaa under Aarhus Bisp Dec. 15. — Kirker og Præster i det gamle Fyns Stift: *ÆA. V. 860, 861, 1030, 1085*. — *Eline Gøyes Jordebog 106* (Jan. 7), *381* (Apr. 4), *379* (Juni 24), *401* (Aug. 3), *355* (Sept. 22), *367* (Sept. 22), *357* (Okt. 28), *357* (Dec. 6), *357* (Dec. 21). — *Adel. Brevkister 63* (Apr. 17), *66* (Juni 20); se ogsaa 10662.

1507.

Jan. I. Wy Frederich¹ erffgnhome to Norwegenn, hertog hebben upgeborn van zeligen Boye Tetensen unde mester Dirick Tetensen gebroderen eruen unde testamentarien 800 mr. lubesch, de se uns nicht der orsake, so also wy up Boyen unnde mester Dirick Tetensß guder richtige tospröke to hebbende vormenden, derhaluen se vor uns richtige unde nochaftige entschuldunge wusten unde deden, zunder uth frigeme willen uth Boyens unde mester Dirickes Tetensß guderen to ener schenke unde bekantenisse so willige underdanen hebben geschenket, des wy en also gnedichlich bedangkenn. Quiteren darumme Boyen unde mester Dirick Tetensß eruen, Boyens husfrowen Margreten unde de testamentarien aller anspröke, de wy up sodane guder van wegen zeligen Boyen unde mester Dirick Tetensß hebben ofte krigen mochten; ock der 800 mr. haluen, de se uns vornoget hebben, vorlate wy se unde in allen puncten vorgerort qwyt vor alle ansprake. Unse furstliche secret. Datum an unseme slate Gottorpe ame nigen jars dage.

Dn. dux per se.

Perg. med 1 Segl: K. 106; gennemskaaret. Senere tilbagegivet til Hertug Frederiks (?) Arkiv (ell. aldrig udleveret?) (RA. Gem. Arch. XXXII, Indløste Obligat.).

[10742

Jan. 2. Wy Frederich erffgename to Norwegenn, hertog (to)^a Sleswigk hebben unsen undersatenn tho Hundewat Christiern Termes yn unser vogedie to Hadersleue ynn carspel tho Wonsbecke wonhafftich und sine liuseruen kynt na kynde frygh gegeuen, so doch dat Christiern uud sine liuseruen vor dat gudt tho Hundewatt mit dem gude tho Yuttmoße, dar nu Termen Oleueßen, dessuluen Christiern sin vader, up waneth, und der erden von Kragelundt yarlickes unsem amptmanne tho Hadersleue unsen th wegenn 8 mr. unde 2 schillyngh lubiske betalenn schölen ock darvor de 2 guder myt der erden frygh sunder alle ander unplichte hebbenn, by ock also dat Christiern und sine eruen uns geborlicke plichte gelich andern unser denstfrigen mennenn und, wat dat gemeyne lant deit, uns ock tho donde schöleenn vorpflichtet syn. Vorbeden hirumme *etc.* Wy hebben unse secrett ann dessen breff heten hengen. Datum Gottorp des sunawendes na circumsit. dni.

[A. ^bPerg. »mit dem konigl. Insiegel«. ^b] **Aa.** Afskr. fra 16. Aarh.: RA. Gem. Arch. XXII. 12 (Hansborg). — **Ab.** Afskr., attereret af Clauß Meylandt: RA. T. K. I. A. Bilag til Indk. Br. 1663 Dec. 4. — **Ab.** Afskr. efter Ab af C. E. Voss: RA. Voss's Ekscerpter Bd. LXVI, CXIX a 8 b. — **Ac.** Afskr., attereret 1694 Jan. 17 af Johannes Müller og A. Koefoed: RA. Rtk., Generallandsundersøgelseskommis. i Slesv. og Holst. 1723-30, Akter vedr. Frigaarde i Haderslev Amt. — **Ad** og **Ae.** 2 Afskrifter fra 18. Aarh.: Samme Pk., Lægget: Die Güter Hundewat, Gymoß und Kragelund. [10743

a) Mangler i Aa; findes i de andre Tekster. b—b) Saaledes Ac.

Jan. 7—13. *Reg. 5345**. ^aOrig. med 1 Segl. ^a Det slesvig-holstenske Ridderskabs Arkiv (i Itzehoe; ikke undersøgt). *Jensen u. Hegewisch, Privil. der Schlesw.-Holst. Rittersch. S. 98.* [10744

a—a) Saaledes det anførte Aftryk.

— Ick Tymme Teke radtman tho Sleswick vorkope unde vorschote na vulbort alle der jennen, der my ere vulbort hirtho behoff ys, vor my unde myne husfrowen Annen heren Mauritio Hertebrekeren vicario in der domkercken tho Sleswick 6 mr. geldes jarlyker ewiger rente in unde uth mynen beyden husen, dar ick nu inne wane, unde dat ander in dat oesten mynes husen belegen, dat ick gekofft hebbe van heren Bernt Kareschen prestere unde van Clawes Karschen brodere, alle jare to betalende to Sleswick bynnen den achtedagen der hylligen dryer konynge in munte, also tho Lubeke unde Hamborch genge ys, uthe mynen husen van den ersten wissesten renten daruth kamende vor 100 lubesche mr. pennyng houetstols, de my

her Mauritius in guder grauen munte to Lubeke unde Hamborch genge vornogett hefft, de ick in myn unde myner husfrowen nuth gekeret hebbe. Weret, dat ick de betalynge jarlykes to rechten tyden nycht dede, so geue ick de macht Mauritio unde synen testamentarien de rente bemanen myt geistlykeme effte wertlikeme rechte, wo eme dat bequemest ys, unde de huse antasten, vorkopen unde sick, also he nuttest kan, maken, so lange also he betalet sy houetstols unde rente, unde alle schade, de darup kamen mach, eme ganslyken is entrichtet; jodoch de beteringe unde dat auergelt bauen sodane rente unde den schaden scall he my volgen laten. Ick schall nemande jenyge rente in den husen vorkopen edder vorpanden, de wyle sodan gelt, houetstoll, renthe unde schade nycht betalet is. Ock scall ick de huse holden myt buwete, dat se nycht voffallen, up myne egene kost. Jodoch hefft her Mauritius my de macht gegunt de 6 mr. geldes wedder to kopende also, dat de vorkundinge des wedderkopes scall scheen in den achtedagen s. Johannis to myddensomer, unde de betalynge des houetsummen myt aller nastanden renthe unde schaden an munte vorscreuen bynnen Sleswick in den achtedagen der hilligen dryer konynge in eneme summen scheen scall; wo des nycht enschege, watte kost here Mauritius darup donde wert, will ick eme wedderleggen. Ick hebbe myn ingesegell heten hengen vor dessen breff unde gebeden de vorsichtigen mannes Clawes Petersß, Marten Bruggeman unde Hans Pamerenynck radtmanne tho Sleswick, se ere ingesegele wolden mede laten henghen vor dessen breff. Geuen unde gescreuen in den achtedagen der hilligen dryer konynge.

[Orig. Senere til Slesvig Kapitels(?) Arkiv.] Omtr. samtidig Afskr. paa Papir, attereret af Gerhardus Klerck, clericus Monasteriensis diocesis, pavelig Notar; Paaskrift bagpaa: »Copie, weiß szelige Timme Theken in den doem gegeuen hefft.« (Statsark. i Kiel, Urk. Stadt Schleswig Nr. 44.) [10745

Jan. 8. Ick Hinrick Iwens wanafftich bynnen Hußem vorkope mydt vulbort alle der jennen, de my ere vulbort darto behoff was, uppe enen wedderkop deme erßamen heren Andreas Schulenburg vicarius to der viccarie des altaris s. Johannis unde s. Barbaren in Unser frouwen karken bynnen Hußem unde synen nakamelingen 4 lubb. mr. jarlike renthe an myneme huße unde hoffthe belegghen twisken Peter Holsten uppe dat westen unde Jacob Klensmidt uppe dat osten vor 60 lubb. mr.

houetstoles, de my her Andreas vornoget hefft; welker 60 lubb. mr. houetstoles ick edder de besitter des hußes jarlikes tho vorrenthende uppe paschen desseme her Andreas. Weret sake, dat dusse renthe nycht uth enqueme, unde her Andreas dar genigerley schaden uppe dede myd rechtgange, den schaden schal ick wedder upperichten. Ock hefft my her Andreas eynen wedderkopp dusßes hußes[!], by alzo dat ick mach jarlikes uthloßen van dusßeme summen houetstoles ene mr. edder 2 edder 3, so vake yd my bequeme ys, duth thovorne beschede[!], ick all weghe sodane loßynghe eyn halff jar thovorne vorkundighen schal, unde dat halue jar negest volgende den summen des houetstoles mydt eren bedagenden renthen uth tho geuende mydt sodaner munthe, alzo tho Lubbeke unde Hamborch genge ys. Myn ingesegel mydt den ingesegelen der erßamen mannen Hinrick Scryuer² unde Peter Holste³. Geuen unde screuen amme vrygdaghe na der helghenn dre konynghe.

Perg. med [3] Segl: 2-3. Bomærker (2. i Skjold). Husum Vor Frue Kirkes Arkiv (Statsark. i Kiel, Husumer Urk. Nr. 77). [10746

Jan. 8. Ick Hinrick Iwens¹ [*osv. som 10746; læs dog: jennen, der my - nakamelingen 2 lubb. mr. - vor 30 lubb. mr. - welker 30 lubb. mr. - besitters desßes hußes jarlickes tho vorrenthen willenn uppe Mychaelis desßeme - schal ick edder de besitter des hußes wedder - indtil:*] hefft my her Andreas ghegunth eynen wedderkopp, wanner my dat bequeme ys, so schal ick den wedderkopp eyn halff jar thovoren vorkundighen, houetstols mydt aller nastanden renthen tho betalende mydt sodaner munthe, alzo to Lubbeke unde Hamborch ghenghe ys. Myn ingesegel mydt den ingesegelen der erßamenn mannen Hinrick Scryuer² unde Peter Holste³. Geuen unde ghescreuen am vrigdaghe na der hilghenn dre koninghe.

Perg. med 3 Segl: 1-3. Bomærker (2. i Skjold). Husum Vor Frue Kirkes Arkiv (Statsark. i Kiel, Husumer Urk. Nr. 78). [10747

Jan. 16. Kongen paalægger Provst N. i Dalby Kloster at underholde ham i Lund 24. Jan. til Aftensmaaltid og 25. Jan. til første Maaltid.

Papir med 1 endnu overklæbet, brevlukkende Segl: K. 88. Dalby Kl. Arkiv (RA.). *Missiver I. 187; Weibull, Dipl. dioec. Lund. VI. 224.* [10748

— *Reg. *9177.* Perg. [med 2 Segl^a]. Ribe Bys Arkiv (i Ribe). *Thorup, Efterretn. ang. Byen Ribe II, Bil. S. 18* (læs: radh oc alle - østhen oc - closters oc - Hwgggenkynd - xviii sk. Item en anden jord i thet samme strædhe, som Jens Swensß paa boor oc skyldher aarlig xviii sk. Item en anden jord paa - lenghen fraa - lenghen oc - allmoen

kan komme - gjordes - appensa anno domini millesimoquingentesimo-septimo ipso). [10749]

a) Nævnte i Ribe Bys Arkiv (i Ribe), Kopibog 1601 S. 211.

Jan. 16. Per Bilde¹ paa Swanholm, Thorbern Bilde² paa Sandholth. Lørd. efter 20. Dag Jul sad vi over et Mageskifte om Arv og Gods, os tilfaldt efter vore Forældre. Da var vi saa overens, at jeg P. B. har opladt min Brodersøn T. B. al den Del, mig tilfaldt i Egedhe Hovedgaard, i Egede By og i Egede Møller, til evindelig Eje, og derfor har jeg [T.] B. opladt min Farbroder P. B. disse mine Gaarde i Ffyen: i Sskam H. i Roersløff 1 Gaard (Nis Clausß, 2 Pd. Byg), 1 Gaard ibid. (Jorghen Judhe, 2¹/₂ Pd. Byg, 1 Skp. Smør), i Kiørderop 1 Gaard (Andhers Lasß, 1 Pd. Byg), i Skoffby H. i Maderop 1 Gaard (Andhers Hansß, ¹/₂ Pd. Byg, 1 Skp. Smør og 6 Skill.) til evindelig [Eje]. Afvindes forskrevne Gods nogen af os, bepligter vi os at vederlægge hveranden saa godt Gods af Rente og Lejlighed i Siælland og i Fyn inden 6 Uger derefter. Medb. af ærlige og velbaarne Mænd Hanss Bilde Høvedsmand paa Skioldeness, Mester Offwe Bilde vor naadige Herres Kansler, Knut Bilde paa Glad'sax, Mattes Ericksß paa Twreby og Olluff Grubbe paa Sandby. Givet paa Swanholm osv.

Perg. med [7] Segl: 1. Lxx 25; 2. Lxx 37. Torbern Bentssøn Bille (den yngre)'s (ell. Peder Billes) Arkiv (RA.). LDipl. [10750]

Jan. 25. Kongen sælger Gaarden Lødenhessell i Øsioø S., som har tilhørt Hr. Niellss Clauessøn i Suerig. men er tildømt Kongen, til Ærkebisp Byrge.

[Orig. Senere til Lunde Kapitels Arkiv.] Afskr. fra c. 1550: AM. Fol. 293 Bl. 60 a. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. VI. 225.* — Afskrifter efter den anførte Afskr.: LDipl.; Ny kgl. Saml. Fol. 726 S. 203.

[10751]

— Vi Hanss Konge hilser eder alle, som boer i Danmarch. For os var Henningh Valkendorffs Bud af Glorop med vor almindelig Stævning paa 1 Aar og 6 Uger, lydende paa 4 Gaarde i Øxendorp (Adam, Hans Bøge, Nis Jenß og Jes Greffue) og 1 øde Møllested, item paa nogen Jord paa Brendorp Mark, som er 1 Fjerding Jord inden Vongebraden og ¹/₂ uden Vongebraden, som kaldes Gydz fierdingh; og derimod er ingen Breve tagen af os. Thi byder vi nu hos alle, i Danmarch er, som sig kender nogen Rettighed at have i forskrevne Gods »entegh« for Ejendom, Pant, Laan, Gave eller, i hvad Maade det være kan, at de endnu inden 6 Uger kommer for os paa vort Retterting

med, hvis Bevisning de derpaa har, saa fremt at vi ej skal give Henningh Valkendorff fremdeles vort Laasebrev efter sin Forfølgning i Sagen, som tilbør. Datum die convers. Pauli nostro ad causas sub sig., teste Georgio Marswin justiciario nostro.

Papir med Udskrift: Daciam inhabitantibus, Spor af 1 brevlukkende Segl og af endnu 1 Segl paatrykt Bagsiden og samtidig Paaskrift: »Hec littera fuit lecta im placito generali Fioniam[!] sabbato ante dominicam reminiscere«. Henning Valkendorfs Arkiv (RA.). LDipl. [10752]

Jan. 26. *Reg. *9180.* [Orig. — Afskr. ell. Koncept: Henholdsvis Slesvig Bisps ell. Kapitels Arkiv.] Afskrifter i Protokoller 1579, henholdsvis Bl. 34 a, 40 a og 41 a: RA. D 2, Slesvig Stift (16); sstds.; og RA. Gott. Arch. Cam. III Capsa XL Nr. 2. *Jensen, Schlesw.-Holst. Kirchengesch. II. 352.* [10753]

Jan. 27. Andhers Eysß Herredsfoged i Kalslund H., Per Eysß, Jeb Nielsß, Per Lagesß, Oggii Powelsß, Andhers Knwtzß Sandemænd sstds., Per Matisß og Per Nielsß i forskrevne Herred. Onsd. efter Pawelss Dag var paa forskrevne Ting beskedne Mænd Hans Iwersß og Seuerin Torstensß Raadmænd i Ribe, har været her 3 Ting paa Ribere Bys Vegne om en Toft, som »belegen« er inden Ribere Frihed, »forth«, Kogang og »fellig«, som Byen har haft i rolig Hævd i Mands Minde ukæret før nu, Knwt Seuerinsß i Rødingh begynder at tale paa forskrevne Toft, og »hand kalless then tofft« Koldess tofft. Nu har Hans Iwersß og Seuerin været her 3 Ting baade nu før og efter Jul og tilbuden deres Lovhævd paa samme Toft og havde æsket Knwt Seuerinsß hans beseglede Ejendomsbreve, som han skulde derpaa have, og ej Knwt Seuerinsß kom med »nogher« Breve eller Bevisning, som man bør at vinde Jordegods med. Efterdi Knwt ej kom med sin Bevisning, sagde vi saa for Rette, at Ribere By bør at have forskrevne Toft lovløst efter Loven, til Knwt Seuerinsß kan den vinde med gamle Ejendomsbreve for Kongen og Danmarkess Raad. Derefter fik Hans Iwersß og Seuerin et »stoke neffne« af 12 Dannemænd: Per Eysß, Jeb Nielsß, Per Lagesß, Oggii Pouelsß, Andhers Knwtzß Sandemænd, Matis Bondsß, Per Masß i Kamtrop, Hans Persß, Per Nielsß, Andhers Wardeboo, Maltii Jebß og Hanss Masß i Raffnyng; hvilke vidnede, at Hans Iwersß og Seuerin Torstensß saa gjort har, som forskrevet staar, og saa »gorth« er her til Tinge. Vore Indsegl. Givet osv.

Perg. [med 8 Segl^a]. Ribe Bys Arkiv (i Ribe).

[10754

a) Nævnte i Ribe Bys Arkiv (i Ribe), Kopibog 1601 S. 247.

Jan. 30. Jeg Mattes Ericß i Thwreby a. w. sælger og skøder til ærlig og velbyrdig Kvinde Fru Karine Pedhersdotther i Elmelwnde paa Møen $\frac{1}{2}$ Pd. Korn i 1 Gaard i Twne H. i Winnige S. og By, som Fru Karines Søster i Vor Frues Kloster i Roskilde Fru Elne Pedhersdotther nu i Værge har, og kendes jeg mig at have oppebaaret derfor fuldt Værd. Afvindes fornævnte $\frac{1}{2}$ Pund Korns Rente Fru Karine, bepligter jeg mig at vederlægge hende saa megen Rente inden $\frac{1}{2}$ Aar derefter. Medb. af velbyrdige Mænd Andhers [Bill]e Høvedsmand paa Stegehws, Laurens Grwbbe paa Leckinge og Hr. Hans Boß Provst i [Ste]ge. Datum in Twreby sabb. ante purificat. Marie.

Perg. [med 4 Segl]. Karine Pedersdatter Halvegges Arkiv; ^asenere til Grinderslevkloster Godsarkiv^a; derefter ejet af Klevenfeldt^b (RA.).

a—a) RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Ulfeldt. b) RA. Reg. 60 S. 130. [10755]

Jan. Arildh Jenß¹ Landstingskriver i Schone, den Dag sad i Dommers Sted paa Lunde Landsting. Lörd., som var 1. Søgning efter Jul, for mig og flere gode Mænd, Ting søgte, beviste velbyrdig Md. Tygæ Bradhæ i Tosterp med Landsdommers Brev, at han havde lovlig forfulgt her 2 Bønder, saa at de var her fredløse »gøre« for et Manddrab, og Tyghæ Bradhæ havde og Fuldmagt af den dødes Venner at dele paa samme Drab, som han her i Dag beviste, og havde ført samme fredløse Mænd hid i Dag og begærede Dom over sine fredløse Mænd. Efter »saa dan skæl« blev de til et Sværd fordelte her i Dag til Tinge. Med mit Indsegl. Givet osv.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forneden: Skjold, hvori Bogstavet A. Tyge Axelssøn Brahes Arkiv (RA.). (Reg. *9181.) [10756]

Febr. I. »It gammel breff, de« (∴) »Mourids Styghe til Holbechgaard, Christopher Michelßenn thill Østergaard, frue Margrette Gøye til Stouffgaar, frue Anne Krabbe till Stienholt och derris lauguergh«) »ladder denum aff berømme at schulle haffue, at herridsfougden i Haldherritt wed nauffn Per Wdtzenn schulle haffue klagitt, at hand schulle werrit nøed och thungen til at forseigle enn laugheffid [∴ 3684], som sl. her Lauge Broch haffuer laddit gjørre paa Wdtzgaard och till Allinge aamunde emellum beghe lande«. — »Saa møtte for^{ne} Mourids Styge och Vlrich Sandbierrig paa for^{ne} frue Anne Krabis weigne, och fremlagde for^{ne} Mourids Styge samme widne aff Haldherridtztingh aar 1507 mandagenn nest for kyndelmise wdgifuet, otte mennd wondet haffuer, at Peder Wdtzenn i Bendstrup stoed lydeligenn indenn Haldtzherridsting och laste och kierrede, dette[!] welbaarne mannd Lawe Broch toeg for^{ne} Peder Wdtzenn hoes Haldtzherridsting och førde hanum uden sin willie med sigh til Estrup mølle och nøede hanum til

at beseigle hanns laugheffd, som hand gjorde paa hanns guods, och hæderligh mannd bischop Jenns, som da war lensmand, forbøed for^{ne} Peder Wdtzenn at beseigle for^{ne} laugheffd, som det widne widerre bemelder; och derhøes berrete for^{ne} Mourids Styge, at samme widne er fundit hoes andre breffue effter sl. Biørnn Andersenn, och det haffuer i lang tiid wpaafalt och wanklaged.*

[A. Orig. Senere til Bjørn Andersson Bjørns Arkiv. — Aa. Udtog anført i Døm 1601 Jan. 17 af Wiborrigh Landsting, der i Overensstemmelse med Esche Broch til Estrup's og Karll Brusche til Marchgaard's Stævning kender Brevet af 1507 magtesløst.] Aaa. Afskr. efter Aa indført i Rettertingsdom 1656 Juni 28, se 1232. RA. Herredagsdombog 1656 Bl. 276 b, jfr. 304 b. [10757

Febr. 2. Mickel Anderson Raadmand i Lund lejer en Præbende i Krafftz Sogn i Lund af Adzer Person Kannik i Lund.

[Orig. Lunde Kapitels Arkiv.] Udtog: Specifikation, Lunde Domkirke Nr. 411. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. VI. 226.* [10758

Febr. 5. Borgermeistere unnde radtmanne der stadt Lubegke¹. Alsedenne unlanx in gemakedem frede twisschen koningkliker werde to Dennemargken, uns unde anderen dorch pawestliker hillicheit legaten cardinall Raymundum upgericht dorch de louers dessuluen handels itlick gelt by uns to truwer hant yn vorwaringe gelecht unde de gebreke darup an unse frunde van Hamborch unde Luneborch allenthaluen gesath, unde darvan to endes nicht mer dan 1216 mr. lubesch de gemeynen vicarien unser stadt belangende der ghennen dar to ame besten gerechtiget beth tho uthdracht der sake by uns to bliuende gelaten syn, unde under der tiid de vorgerorde parte mydt sampt den yennen dat mede belangende vormiddelst medebeweringe guder middeler dar auer vorlikent syn, also dat wy van upgedachter summen de helffte alse 608 mr. lubesch hernn Ffredericke erffgenamen to Norwegen, hertogen vnde de anderen helffte den vicarien vorscreuen scholen vorantworden, szo wy ock darvan de eynen helffte mester Hinrike Stakensnyder domhern to Slesewick, siner gnaden secreter, also daraff in macht siner gnade credentien an uns der wegghen gelanget sunderlix last unde beuell hebbende ime namen siner gnade, unde de anderen helffte den vicarien to vuller genoge auerantworden hebben laten, szo hebben wy myt willen der vicarien unde in orer jegenwardicheit gemelte syne gnade, ock alle de yenne des to donde hebbende der 608 mr. haluen gemelten vicarien vorantwordet unde uthcraft der vorgerorden eyndracht unde der vicarien bede haluen van aller forder namaninge, so de vicarien to deme helen

summen else 1216 mr. hebben, quitert. Mit unßer stadt secreth ame dage Agate.

Perg. med 1 Segl: Lübecks Sekret. Hertug Frederiks Arkiv (RA. Gem. Arch. XXXII, Gældsbr. og Kvitter.). LDipl. [10759]

Febr. 6. Thomes Hansß¹ i Nelderodtgorrdt og Knwdt Hansß i Fiælbogordth i Skobo H. i Fion, Brødre. Paa Dorothee Dag var vi paa Kallø Slot og udtog vor Brodersøn Anders Knwdtsß af Taarn og Fængsel, som han udi var for Ewert, som han desværre ihjel slog og »wort« derfor grebet med ferske »gerninghæ«. Da har vi lovet Niels Clementsß Høvedsmand paa Kallø en »ledisk« og 10 Mk. Penge for den Sag, som Niels Clemetsßøn har med ham for Ewertz Død. Item har vi lovet Niels Clementsß for Ewertz Død at bøde imod Ewertz Venner og Slægt, om de kommer her i Landet og tilsiger inden Aar og Dag; og da skal de fange Bod efter Dannemænds Tykke efter, som Sagen er tilganget. Kommer Ewertz Venner eller Slægt ej her i Landet og kræver paa Bod inden Aar og Dag, tilbinder vi os at bøde imod Niels Clementsß paa vor naadige Herres Vegne Kong Hans efter, som vi kan tale den Sag, som tilbørligt er. Medb. af Hr. Knwdt² Sognepræst i Torssaggher, Per Nielsß Herredsfoged i Liisberg H. og Jes Sewerensß³ Husfoged paa Kallø. Datum ut supra.

Papir med 3[!] Segl ell. Rester af Segl paatrykte forneden: 1-2. Bømærker; 3. I Sigilfeltet et Mærkors. Niels Clementssøns Arkiv; senere til Kongens Arkiv; *ÆA. V. 53* (RA. C 7, Gældsbr. og Kvitter., Papir). LDipl. [10760]

Febr. 7. Offue Bilde tilskriver Henrick Krwmedike om dennes Strid med Abbeden af Ringstade Kloster om et Laksefiskeri, m. m.

Papir, skrevet med en Haand, der formentlig er Ove Billes egen; og med 1 endnu overklæbet, brevlukkende Segl: Ottekantet, Skjold med Bille-Vaaben, hvorover Bogstaverne O B. Henrik Krummediges Arkiv (B 1; RA.). *Missiver II. 216*. [10761]

Febr. 10. Ærkebisp Birgher tager s. Pæders Kloster i Lund i sin Beskærmelse og paalægger Priorissen ikke at bortbebreve eller forlene noget af dets Gods uden hans Tilladelse.

Perg. med 1 Segl: G. 33. Lunds Peder Kl. Arkiv; ^asenere til Konsistoriums Arkiv ^a(AM. LXIV. 4). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. VI. 227*. [10762
a—a) Saaledes Bartholin K 152, jfr. 90.

Febr. 11? Jeg Oluff Wngher Borger i Kiøge har til mig annammet en s. Gertrudz Kapel ibid. Gaard, liggende i Vestre stræde sønden Gaden, som jeg i boer, at have i min Tid, min

Hustrus Tid Mette og i et vort Barn Tid efter os for 4 Mk. Landgilde hvert Aar ud at give, 2 Mk. »at« Michilss Dag og 2 Mk. »at« Paaske og »holden« skatfri for al Kongens og Bysens Tynge og »byggen oc forbædren«, saa fremt som det Brev skal være ved sin Magt, jeg derpaa har. Naar jeg, min Hustru og et vort Barn er døde, skal fornævnte Gaard med al sin Bygning og Forbedring fri igen komme til forskrevne Kapel. Lyster os ikke selv at besidde forskrevne Bolig, skal forskrevne Kapels »wæriæ« have Fuldmagt at »forseen« med, hvem dem tykkes, og Bygning og Forbedring blive til forskrevne Kapel. Jeg beder beskeden Md. Laurens Moensß min Medborger, at han lader sit Indsegl hænge for dette Brev, fordi jeg har ikke selv Indsegl. Datum fer. 5.[?] ante carnisprivium.

Perg. [med 1 Segl]. Køge St. Gertruds Kapels Arkiv (SLA. Køge Bys Pergamentsbreve 1492-1518). [10763

Febr. 20. Hennynghus Brunßberch domhere der domkerckenn to Sleßwick unnde Lubeke, darto eyn ghekarenn unnde ghesettet vicarius in geystlycheit des stychtes to Sleßwick¹. Also to eren der dreualdicheit unnde der hemmelschenn konynginne Marie unnde besundergenn in de dechtenisße Marie in deme roßenkrantze myt vulbort eres kerckherenn hebben de brodere unnde susterere to Hußym uth Unnßer frouwen gilde ghestichted unnde stichten eyne ewyge mysße vor deme altare Marien in deme roßenkransße in der kercken Unßer frouwen bynnen Hußym, dar ße eynen præster to holden wyllen, de der vicarien schal vorweßen unnde schal holdenn alle wontlike unnde gotlike ßede in der kercke ghelick den anderenn præsterenn, unnde darenbauen schal he vor deme altare 3 dage in jewelker weken mysße holden also des ßondages, mandages unnde des ßonauendes in de ere Marien unnde to troste der vorstoruen brodere unnde susterere der gilden, des ßo scholen de vorstendere dem prestere geuen in wysßenn renthen jarlikes 24 mr. lub. unnde darbauen 4 mr. lub. to eyner wanynghe, unnde ßodan gelt schal de præster ßuluest manen; unnde begerenn de vorstendere, de ghemeynen brodere unnde susterere, dat men de vicarie, wen ße loß is, eyneme prester, de up den orgelenn[?] kan unnde den vorstenderenn unnde den reken-schoppluden darto behageth, vorlenen schal na deme dode des præsters her Nicolai Payesßenn, deme de vicarie nu vorlent is; des hebbenn de vorstendere uns myt andechtiggenn beden, dat

wy alßulcke vicarien myt eren renthenn wyllen bestedigenn unnde nemen in unße geystlike beschermynghen unnde de lenware den vorstenderenn unde 4 rekenschoppluden to Hußym der vicarien gheuen wyllen to ewighenn tyden myt sodanem bescheyde, wanner de vicarie loß wert, dat denne de vorstendere unnde de 4 rekenschoppluden to Hußym scholen eynen nochafftigenn prestere offte scholer, de in deme suluen jare preßter moge werden, unns edder unnsen stederholder auerantwerden, ene darane to bestedigenn na uthwyßinge des geystliken rechtes; unnde schal de prester nenen officianten holden offte betten sunder myt wyllen der vorstendere unde 4 rekenschoppluden bynnen Hußym. Worumme alße wy hebben anghewen de gude menynghen desßer brodere unde susteren des roßenkransßes Marien, bestede wy sodane vicarie unnde nemen se myt allen eren renthe in deme stichte to Sleßwick in unnsen geystlyken beschermynghen to vorbedende alles stychtes underßaten, se sijn geystlick offte warlick, se sijn in sodane lenware offte renthe nicht to bekummerde edder underwynden sunder deme, des van rechte tokame, also den vorstenderenn unnde den 4 rekenschoppesludenn. Bestede wy ock de lenware tho blyuende by den vorstenderenn der broderschop unnde den 4 rekenschoppeluden na wyße, alße vorscreuen steyt. Unße ingheßegele myt den erßamen mennen unnde vorstenderenn Euert Hockell unnde Alerth Munth ingheßegele. Gegheuen unnde ghescreuen des sonnauendes na Valentini.

Perg. med [3] Segl: 1. G. 980. Husum Vor Frue Kirkes Arkiv (Statsark. i Kiel, Husumer Urk. Nr. 79). [10764

Febr. 23. Joachim marggraue zcu Brandenburg, des romischen reichs ertzcammerer und churfurst. Uff hewt dato hatt herr Johans der reich Dennemarcken, Sweden, Norwegen konig, unser her ohem und vatter, uns durch seyner koniglichen wirde anwald furtragen lassen tzwene des hern Maximilian romischenn konigs teutsche brieue, eynen pergamenn seyner maiestatt erclerung der acht und aberacht, den andern an pappir an alle stende lautende executorial und hulff bryeue, mit anhangendem romischer koniglicher maiestat grossem insigel versigelt; welcher anwaldt uns darauff gebeten, nachdem dem konig zcu Denemarcken obberurter acht und executorial brieff gelaubhaftige vidimus notdorfftig sein wollen die in vyl landen, stetten und gerichtten zu gebrauchen, und were die waren heubtbrieffe so

ferre zu fhuren gefeulich und unbequeme, das wir hirauff vidimiren und yn form eyner waren transumpt bringen und trucken liessen, dergleichen das solchen transsumpten und vidimus bryeuen allenthalben zu gleicher weyse als den heubtbryeuen gelaubt wurde, also haben wir die vidimus gegen iren originalien fleyszig ubersehenn, die lauten also: 10683; 10688. Wann wir dann die bryeue an pergamenn, pappyr und den grossen gewonlichen sigeln unuerletzt und aller mangel eenig befunden haben, darumb haben wir die brieue in disse und andere mehe vidimus copyren und trucken lassen. Unser churfurstlich insigel. Gegeben zu Coln an der Sprew am dinstag nach cathedra Petri.

Auscultate et collacionate sunt presentes copie per me Petrum Judi..... clericum, imperiali auctoritate notarium, et concordant de [verbo a]d [verbum cum] suis veris originalibus, quod manu propria protestor.

Trykt Orig.^a paa Papir med et endnu overlæbet Segl paatrykt forneden (∴: under Brevets egentlige Tekst, men oven over Notarens Attest, der ikke er trykt, men skreven). Kongens Arkiv (RA. Sverige, Perg.!). LDipl. Udtog og Brudst.: *Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 332.* [10765

^a) Naar denne, skønt den er trykt, her er gengiven i Uddrag, er det sket paa Grund af Trykkets Sjældenhed; det er ikke fundet anført i *Bibliotheca Danica*.

Febr. 27. Bisp Johannes af Roskilde overdrager Præsten Olauus Nicolai et Alter i Københavns Nicolai Kirke.

Perg. med 1 Segl: G. 181. (AM. VIII. 12.) *Kbhvns Dipl. IV. 292* (læs: *paternum - commendaris testimonio - et inducunt - prosequamur - siue alias - tutorum nomine - inuestimus - inducentes - quarum*). [10766

Marts 1. Hans Fwgelsangh Borger i Landtzkrone sælger Anders Thommesson Borger i Køpnehaffn en Hjørnebod i Køpnehaffn i Nicholai Sogn ud med Stranden.

[^aPerg.^a Senere (jfr. 1508 Marts 8) til ^aKøbenhavns Nicolai Kirkes Arkiv^a.] Afskr. fra 18. Aarh.: LDipl. *Kbhvns Dipl. IV. 293.* — Hertil 3544, 5524. [10767

^a—^a) Saaledes LDipl.

— Vidne af Køpnehaffns Byting, at Hans Fwglesang Borger i Landzkrone skødede Anders Thømmeson Borger i Køpnehaffn en Gaard i Køpnehaffn ud med Stranden.

[^aPerg.^a Senere (jfr. 1508 Marts 8) til ^aKøbenhavns Nicolai Kirkes Arkiv^a.] Afskr. fra 18. Aarh.: LDipl. *Kbhvns Dipl. IV. 294.* [10768

^a—^a) Saaledes LDipl.

Marts 3. Jep Mortenss Byfoged i Roskilde, Jens Boesß² Borgemester, Niels Bentsß³, Morthen Lauretsß, Siwnde Andersß, Per Nielsß Raadmænd sstds. Onsd. efter »temper søndag« i

Faste paa vort Byting i Roskilde sagde beskeden Md. Jep Jensß Skomagere vor Medborger sig at have Fuldmagt af 2 hæderlige Kvinder vore Medborgersker, og de hos stod og sagde Ja til, og den ene hedder Barabra, og den anden Margretæ, hvilket Jep Jensß skødede fra dem til s. Marie Magdalene Alter i s. Lucii Domkirke i Roskilde og des rette Ejer, som nu er Hr. Oluff Hemingsß, en deres Gaard, som stander et Stenhus paa, som er »hwss« og Bygning og »hæffdh«, i Roskilde liggende i s. Olavi Sogn sønden fra Torffgaden, som Barabra først i boede og nu i boer Margretæ, og de »hwss«, som dem hørte til, stander paa s. Marie Magdalene Alters Jord, og Stenhuset hører til Jorden, med al den Gaards Bredde og Længde, som han nu indhegnet er, skal Hr. Oluff Hemmingsß have til evig Tid. Og sagde Jep Jensß, at fornævnte 2 Dannekvinder havde opbaaret Fyldest af fornævnte Alter for de »hwss« og Bygning og »hæffde«, som de havde standende paa fornævnte Alters Jord, saa at de takkede Hr. Oluff Hemmingsß for god Betaling. Den Gang, som løber fra den Gaard ud til Torffgaden, skal være fri til Gaarden, som han før har været. Den nørre Del i Kældereren af Stenhuset, som hører til den Gaard, som Jens Boesß Borgemester i »werde« har, som og stander paa s. Marie Magdalene Alters Jord, skal blive til Jenss Boesß Gaard, som han var tilforn. Og var det Skøde »stadfest melt aff konings« Foged og siden af alle Tingbænke, og ingen Gensigelse var derimod. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [6] Segl: [2. Hxl 8^a]; 3, 5. Bomærker (3. i Skjold); 6. Utydeligt Skjold. Roskilde Kapitels Arkiv (Mariæ Magdalænæ Alter) (AM. XLIII. 21). LDipl. [10769]

a) Tegning i Langebeks Segltegn. Fasc. 6 f-8, Udson.

Marts 6. *Reg. *9193.* Papir med 1 endnu overklæbet, brevlukkende Segl. Kongens Arkiv (RA. T. K. U. A. Skotland A I). *Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 54; Missiver II. 217.* [10770]

Marts 7. Sønderhwyddingæ Sognevidne givet Per Andersson Foged paa Ffliginde om Markeskellet mellem Karlleby Mark og Daxstrvpp Mark.

Papir med utydelige Rester af 1 Segl paatrykt fornedena. Lunde Ærkebispens Arkiv; *ÆA. IV. 295, A. 4* (SvRA. Papir). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. VI. 228.* [10771]

a) I Uppsala UB., Haandskr. S 58 findes indklæbet foran S. 3 en Afskr. af Brevet, paa hvilken Nils Wessman 1754 oplyser, at Brevet da fandtes i Orig. i Antikvitetsarkivet »med behållit sigil af grønt wax, hwaruti denne figur star« (her er tegnet et W med en lille Tværstreg over hver af de 2 yderste Streger) »med omskrift af munke bookstäfwer S. Johannis Claudi«.

— Wy Godschalk van Aleuelde electus der kerch[en] Sleßwigh van der eynen unde Bolden Syuerd, Petersclawespeter,

Peter Haze, Detleffomheshans unde Hans Boye bunden alze medebure des dorpes Zethe ame kerspele Stapel vulmechtyghen der meynheyte des ghnanten dorpes van der anderenn syden syn auer en ghekamen [van] weghenn 28 deymede landes benorden deme dorpe Ze[the twi]schen s. Johans kerche[n op]pe der osten unde Harneken ghape oppe der westeren syden belegghen, we. . . . 2[8] deymede s. Peter vry to be[horen] sunder anslaghe, dat des [opg]hemelten dorpes inw[onere] en sodan land ken, so en b[eq]wemesth kamet myd deme de beth oppe des he. e 3 jare k na datum [de]ss[es bre]ues neghst gh. . . . dar v. thor nughende u[nde] to betalende [a]chtedaghe[n s.] Andree [2]8 tunnen gharst[en] gh. . . . es Swauesteder mathe o. . . . wen ere desse [3] jare tiide vorsch., alsdenne schal de ell uthe unde darna nicht lenger van werden syn, unde alsdenne sch[al unde] mach men syck uppe dat nye derhaluen myd uns Godschalco electo vorghelichenn, jodoch dar de genanten inwonre tho Zete durch a[uer]stortinghe der vloth sodan land nicht plogh[en un]de seyen konden, soverne yd durgh eres sulues vorsumenysse nicht byqweme, alsdenne scholen se des jares so. . . . hure alse 28 tunnen gharsten nicht gheuen, jodoch so vele, alse byldigh is. Wy Ghodschalco electus hebben unse inghesegel, unde wi inwonre to Zete unses kerspels inghesegel henghenn lathen an dessen breff, der 2 syn eynes ludes, de eyne by uns Ghodschalco unde de andere by uns inwonrenn tho Zete. Ghescreuen unde ghegheuen tho Swauestedhe des sondaghes oculi.

Perg. [med 2 Segl]. Slesvig Bisp's Arkiv; *ÆA. V. 473* (RA). [10772

Marts 7. Jeg Soffiæ Oluffsdatter¹ i Fugelsang tiltroer ærlig og velbyrdig Md. Oluff Holgerd's vor naadige Herres Foged og Embedsmand paa Nykøping min Væрге at være og alle mine Tjenere og Gods i Forsvar at have, at forsvare til Rette, ihvor det liggende er i Danmarck. Thi beder jeg alle mine Tjenere, at I er ham lydige fore paa mine Vegne og ingen anden. Mit Indsegl. Givet i Fugelsang dominicam[!] oculi.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forneden: Exix 19 (Gøye).
Oluf Holgerssøn Ulfstands Arkiv (E; RA). [10773

Marts 9. Hans Bøgh i Høyrvp Herredsfoged i Saling H., Laurens Perss i Wontinghæ, Jes Nilss i Krarppæ, Hans Esbernss i Høyrop, Søffrin Poelss i Qwerndrop. Fer. 3. ante dnicam.

letare for os og Dannemænd flere, som Saling H.s Ting søgt havde, fik beskeden Md. Nis Lang i Espæ et Tingsvidne ved 8 Dannemænd: Jes Nilß i Krarppæ, Per Jenß *ibid.*, Mates Skredher *ibid.*, Nis Laurensß *ibid.*, Søwerin Olß i Wontinghæ, Hans Nilß i Byerttæ, Swend Swdher i Hæringhæ, Jes Persß i Nybøllii; hvilke vidnede, at de hørte og saa' paa Saling H.s Ting samme Dag, at alle Espæ Indbyggere inden 4 Stokke sammenbunde dem i et Vilkaar i saa Maade, at naar de[?] vedtog paa Sogne-stævne og »lughæ theres vidhæ« om Gaardgang eller »tyrlawff« eller Brolægning eller andre Stykker, som Byen og Bymænd Magt ligger paa, hvo der ikke kommer eller hans »lage« Bud, der Fyldest kan gøre, da maa de indgaa i hans Hus eller Gaard og tage hans Pant efter deres eget Vilkaar. Med vore Indsegl.

Perg. med [5] Segl: 2. Ubetydeligt Brudst.; 4-5. Bomærker. Senere til Fjellebro Godsarkiv; a.c. 1800 ejet af Danske Selskab^a; 1894 af Universitetsbiblioteket afgivet til Rigsarkivet. [10774

a-a) Oslo UB., Haandskr. Fol 149 Bl. 18 a.

Marts 11. Jes Maw i Jenstrvpp Tingfoged til Faxe H.s Ting, Hans Skryffwere paa Triggewælle, Jes Galyn [i N]yrvpp, Boo Bondhe og Jes Smed i Hwerløse. Torsd. før Gregorii Dag for os og Dannemænd flere, som Faxe Ting [søgt ha]vde, spurgte »ffornwmstigh« Md. Jes Ywersß i Hwerløse sig [for, om] Tingmænd til Minde droges eller [havde] hørt, at der har været rejst Dele paa Wæmetoffth eller Wæmetoffth Gods eller noget det Gods, til Wæmetoffth ligger i Wyuedh [eller i] Kestyndrvpp eller anden Steds i Faxe H. Da vidnede 4 gamle Dannemænd: Henrigh Storck i Borritzhowet, Per Esbernsß i Faxe, Erich i Hylolth og Jes Gwnersß i Stwbbervpp, at i fuldt 40 Aar, dem mindes og har søgt Faxe Ting, har der ikke været rejst Dele paa Wæmetoffth eller noget det Gods, til Wæmetoffth ligger i Wyued, i Kestyndrvpp eller andet Steds i Faxe H. Paa forskrevne Dannemænds Vidne »beddes« Jes Ywersß et Tingsvidne; da tilmælted Per Hemmingsß i Nielstrvpp til sig at tage 11[!] Dannemænd og granske, som er Hemmingh Persß i Ostrvpp, Jes Hals i Wyuervpp, Per Spurgh i Faxe, Jes Hansß i Roodhe, Per Powelsß i Tyngghervpp, Esbern Krock, Knwd i Ostrvpp, Thomes Olsß i Nielstrvpp, Mekyll i Thogervpp og Sewerin i Wallebod; hvilke 12[!] Dannemænd vidnede [efter] forskrevne 4 Dannemænds Vidne, at i fuldt 40 Aar har [der ik]ke været rejst Dele paa Wæmetoffth eller [noget] det Gods, til Wæme-

toffth ligger i Wywed, Kestyndrvpp [eller] anden Steds i Faxe H. Med [vore] Indsegl. Datum ut supra.

Papir med Rester og Spor af 5 Segl paatrykte forneden: 1. Bomærke; 2. Kun Spor; 3-4. Bomærker; 5. Utydelige Rester. (Straks til Arkivet paa Vemmetofte. LDipl. [10775

Marts 12. Ick Lambert Lemgou² wanaftich tho Hußem vorkope unde vorschote myt vulbort alle der jennen, der er vulbort hirto behoff is, deme ersamen Euert Hockel offt hebbet dusses breues 2 mr. lub. jarliker renthe de to betalende up Domynicus dach uth mynem vorpanden huse belegen binnen Husem by Hermen Tast in dat osten uppe de ene syde, Geske Lemgou uppe de ander syde, vor 30 mr. lub., de my Euert hefft gedan in guden golde. Unde wes bewislick schaden des Euerdes umme vortogeringe der betalinghe[!], den scaden wil ick benemen. Ock laue ick vor my unde vor alle inwaner des huses, dat ick dat wil in gebuwete holden, och dat hus nich[t] hoger vorpanden, sunder ick beschede tovoren uth dusse 2 mr. rente. Scheghe hir auer en kop, de scal machtlos syn. Jodoch ick unde besitter des huses disse 2 mr. renthe mogen wedderkopen vor 30 mr. lub., also dat de vorkundinge des wedderkopes scal schen up Michelis dach unde in den negestfolgende paschen den Euerde offt hebbet dusses breues vornogen den houetstol myt aller nastanden renthe in eneme summen. Weret sake, dat ick edder inwaner des huses den wedderkop kundigeden unde de betalinge nicht en schege, alle den bewisliken schaden, de dar van queme, wil ick edder inwaner des huses wedder leggen. Myn inghesegel myt den ingesegelen der bescheden mester Dirick¹ unde Peter Lemgou³. Gegeuen unde gescreuen up Gregorius dach in der vasten.

Perg. med 3 Segl: 1-3. Bomærker. (Statsark. i Kiel, Husumer Urk. Nr. 80.) [10776

Marts 17. Jeg Jenss Jonsß Præst og Vicarius til s. Birgitte Alter i Vor Frue Kirke i Køpnehaffnn er med Hr. Johan Jeipsßs Biskops i Roskilde og Peder Myltickes rette »patroness« til forskrevne Alter Samtykke til ens vorden med Kong Hanss, saa at jeg har gjort med hans Naade et Mageskifte i saa Maade, at jeg skal paa Alterets Vegne have af hans Naade og Kronen: 2 Gaarde i Cloffuetofte (Nielss Jeipsß, 3 Pd. Byg, 4 Høns, 1 Gaas, 1/2 Faar, 1/2 Fjerding Smør, 11 Skill. og 1 Engelsk; Mawritz, 3 Pd. Byg, 4 Høns, 1 Gaas, 1/2 Faar, 1/2 Fjerding Smør, 11

Skill. og 1 Engelsk); 2 Gaarde i Vritzløse lille (Jens Persß, 3 Pd. Byg og 1 Skill. Grot; Peder Lauresß, 3 Pd. Byg og 1 Skill. Grot); 1 Gaard i Brwndby østre (Lass Brød, 1 Pd. Byg og 1 Skill. Grot); 1 Gaard i Nybylle (Per Jensß, 1 Pd. Byg, 1 Lam, 4 Høns og 1 Gaas) og 1 Gaard i Blaserød (3 Pd. Korn). Og derimod skal forskrevne højbaarne Fyrste paa Kronens Vegne have af mig og Alteret disse Gaarde i Aarderop: 1 Gaard (Strange, 15¹/₂ Skp. Rug, 18¹/₂ Skp. Byg, 1 Lam, 4 Høns, 1 Gaas og 10 Grote), 1 Gaard (Karin Clawesß, 15¹/₂ Skp. Rug, 18¹/₂ Skp. Byg, 1 Lam, 4 Høns, 1 Gaas og 10 Grote), 1 Gaard (Per Mand, 15¹/₂ Skp. Rug, 18¹/₂ Skp. Byg, 1 Lam, 4 Høns, 1 Gaas og 10 Grote), 1 Gaard (Anders Matsß, 15¹/₂ Skp. Rug, 18¹/₂ Skp. Byg, 1 Lam, 4 Høns, 1 Gaas og 10 Grote), 1 Gaard (Jurgen Strangesß, 15¹/₂ Skp. Rug, 18¹/₂ Skp. Byg, 1 Lam, 4 Høns, 1 Gaas og 10 Grote), 1 Gaard (Wegge, 15¹/₂ Skp. Rug, 18¹/₂ Skp. Byg, 1 Lam, 4 Høns, 1 Gaas og 10 Grote), 1 Jord, som Wegge har til sin Gaard og laa tilforn til Brydegaarden og skylder ¹/₂ Skp. Rug og 1¹/₂ Skp. Byg, 1 Gaard (Hanss Naffuensß, 15¹/₂ Skp. Rug, 18¹/₂ Skp. Byg, 1 Lam, 4 Høns, 1 Gaas og 10 Grote), 1 Gaard (Hemming Mogensß, 15¹/₂ Skp. Rug, 18¹/₂ Skp. Byg, 1 Lam, 4 Høns, 1 Gaas og 10 Grote), 1 Gaard (Per Strangesß, 15¹/₂ Skp. Rug, 18¹/₂ Skp. Byg, 1 Lam, 4 Høns, 1 Gaas og 10 Grote). Afvindes Godset hans Naade paa Kronens Vegne, bepligter jeg mig at vederlægge hans Naade og Kronen fuld Vederlag inden 6 Uger derefter. Medb. af Biskop Johan Jeipsß² i Roskiilde og Peder Mylticke³. Givet i Kopnehaffnn Gertrudis Dag.

Perg. med 3 Segl: 1. Bomærke i Skjold; 2. G. 181; 3. Dxvi 9. Kongens Arkiv; ÆA. IV. 48, XXXV. 9 og V. 23 (RA. C 6, Adkomstbr. Landgods Sjøell.). LDipl. [10777

Marts 19. Vi Johan Jeipsß¹ Biskop i Roskildh er med vort Kapitels Samtykke i Roskild til ens vordne med Kong Hanss, saa at vi har gjort et Mageskifte med hans Naade i saa Maade, at vi og vore Efterkommere Biskopper skal have af hans Naade disse Gaarde: 1 Gaard i Kettinge i Krogens Len (3 Pd. Korn), 1 Gaard i Leroldt (Nielss Oluffß, 3 Pd. Korn og 10 Grote); og derimod skal forskrevne højbaaren Fyrste have af os og Biskopsædet disse Gaarde i Oorderop i Geffwentoffte S.: 1 Gaard (Bonde Hennicsß, 4 Skill. Grot), 1 Gaard (Hennicke, 6 Skill. Grot), 1 Gaard sstds. (Oluff Persß, 6 Skill. Grot) og 1 Bod, som stander ved Stranden hos Hwiduald (1¹/₂ Td. Torsk). Af-

vindes Godset hans Naade, bepligter vi os at vederlægge ham fuld Vederlag inden 6 Uger derefter. Medb. af vort Kapitel i Rodskilde². Givet i Kopnehaffnn Fred. efter Sønd. letare.

Perg. med 2 Segl: 1. G. 181; 2. G. 193. Kongens Arkiv; *ÆA. IV. 48, XXXV. 9* og *V. 23* (RA. C 6, Adkomstbr. Landgods Sjæll.). LDipl. [10778]

Marts 19. Wy Gotzick van Alefelde, gekoren bisschupp tor kercken Sleßwick, vorkope und vorschöte mit vulbort alle der jennen, der hyrto behoeff is, hern Johan Roden vicariesse tom rosenkrantz in der kerken to Slesewigk und synen nakomelingen vor 250 lübesche mr., de he uns in ghudem golde und gelde betalet heft, de wy in des stichtes to Slesewigk nütt gekeret hebben, 12 lübesche mr. jarliker renthe guden pagamentes, also to Lubeck genge is, uth unseme tollen tor Treya Slesewikes stichtes met aller nütt deßülven tollen, also unse vorfaren und wy frygest gehat hebben. Und deße jarlike renthe willen wy upp unse eyghene kost hern Johann Roden bynnen dem Kyle betalen alle jar in den achte dagen der hilligen dryer köninghe vam dem ersten gelde, dar uth deßem tollen komen mach. Wer et, dat hyr gebreck ane geschege, so willen wy unß mit deme tollen neynerleye wis beweren to brukende, men here Johan mach den tollen unbeworen, so lange dat he de renthe daruth entpfangen und kost und theringe, de he darumme gedaen hefft, wedder nomen hefft. He mach ok dese renthe und alle uppkomende theringe daruth panden effte uthpanden laten vormiddelst weme he wil, und de pande unvorfolget bruken, und des willen wy Godtsick alle schadeloes holden. Ock mach her Johann desülven renthe uthmanen effte uthmanen laten mit geystlichem effte wertlichem rechte, wo dat eme bequeme is. Wy loven ock, dat dese tolle uppe dese tyt gantz unvorpandet is, und willen ock ene fryg holden van andern schülden und renthen und der renthe und hovetstoll rechte daran beschermen vor alle ansprake. Und wy wysen heren Johann in de besittinghe. Jodoch hebben wy de macht beholden, dat wy deße renthe alle jar inn den achtedagen der hilliger dryer koninghe vor 250 mr. lübsche wedder kopen möghen und den hövetsummen mit der plichtigen renthe und mit allen schaden bynnen deme Kyle betalen in ghudem golde und ghelde, also to Lübeck genge is. Wy sint eme ock plichtich den wedderkopp in den achtedaghen to pinxten vormiddelst unsem breve

und ingesegele to vorwitlichende, denne in den achtedaghen der hilligen dryer köninghe negestfolgende nögehafftige betalinge to donde. Wy hebben unse ingesegel an deßen breff geheten hengen. Gegeven unde gescreven des frydages na lætare.

[Orig. Slesvig Domkirkes Jomfru Maries Rosenkrans's Vikaries Arkiv?] Afskr. af Ulrik Petersen: RA. Ulrik Petersens Collectanea Vol. XI. Udtog: *Westphalen IV. 3192 Nr. 128-29* og (med F. A. Reinboth's Haand) Ny kgl. Saml. Fol. 895 Nr. 169 (alle disse Steder uden Dag). (Reg. 5368 (ligeledes).) [10779

Marts 19. Sten Bille¹ Landsdommer i Skonæ, Tønnæ Parsberg paa Ørtoffthe, Oluff Jepsß paa Skurop, Agsell Bradhe paa Krogholm RR., Niels Hack⁵ paa Heckebiæri, Per Lang paa Walløss, Mester Torbørn Kannik i Lu[n]dh og Oluff Grwbbe af Siellan »webnere«. Fred. efter Midfastesøndag var vi paa Bollerop paa et venligt Møde imellem ærlig og velbyrdig Kvinde Fru Anne, Hr. Oluff Stigsß Efterleverske, paa sine Børns Vegne paa den ene og ærlig og velbyrdig Md. Tygge Bradhe paa Tostrop paa sin Hustrus Vegne paa den anden Side om Skifte, som dem imellem er, hvilket Møde standet skulde Midfastesøndag paa Bollerop og blev »framsath« til i Dag for synderlig Sag Skyld. Da frembar Fru Anne vor naadige Herres Dom, som udgivet var i Lu[n]dh imellem hende og Tygge Brade [c: 10571], og stod hun overbødig fuldt at gøre forskrevne Dom ved alle sine Punkter baade i Jord og Løsøre, saa vel det, hende er imod, som det, hende er med. Da frembar Tygge Bradhe et Kontraktbrev, som var udgivet paa Bollerop i Mikelss Uge næst forleden, lydende, at de havde taget et Møde at møde paa Bollerop Midfastesøndag næst forleden for deres fælles Venner om samme Skifte, og finge nogle de gode Mænd, som i Kontraktbrevet benævnt er, Forfald, skulde Fru Anne og Tygge Bradhe tage andre gode Mænd i deres Sted. Og svarede Tygge Bradhe, at han vilde være for sine fælles Venner at gøre og hænde efter Loven og gammel Sædvane, og sagde sig, at han vor naadige Herres Dom ej undgælde vilde, men skød sig ind for vor naadige Herre og hans Naades Raad. For saadan Skudsmaal kunde vi ej her ydermere til gøre, men hver at følge sin Ret. Sig. nostra. Datum Bollerop ut supra.

A. Perg. med [8] Segl: 1. Lxx 28; 5. Lxxix 14. Oluf Stigssøn Krogno's Enkes Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). — Aa. Omtr. samtidig Afskr. paa Papir: Samme Arkiv (RA.). (Reg. *9205.) [10780

a) RA. Reg. 60 S. 130.

Efter Marts 19. Reg. *9206. Optegnelse paa Papir, skrevet med samtidig Haand paa Bagsiden af 10780 Aa. Oluf Stigssøn Krognos's Enkes Arkiv (RA.). *Vedel Simonsen, Elvedgaard I. 68.* [10781

Marts 20. Sten Billæ¹ Landsdommer i Skonæ, Oluff Jepsß² paa Skurop RR., Per Langh⁴ paa Walløss, Oluff Grvbbe paa Sandby VV. og Mester Torbørn Bille⁵ Kannik i Lundh. Lörd. efter Gertrudis Dag var vi paa Bollerop, og da frembar ærlig og velbyrdig Kvinde Fru Anne, Hr. Oluff Stigsß Efterleverske, et vor naadige Herres Dombrev med hans Naades Majestæts hængende Indsegl helt, hvilket Dombrev lyder: 10571. Med vore Indsegl. Givet paa Bollerop Lörd. efter Gertrudis.

Papir med 5 Segl ell. Rester ell. Spor af Segl paatrykte forneden: 1. Lxx 28; 2. Skjold med Sparre-Vaaben, hvorover Bogstaverne O I; 3. Kun Spor; 4. Fvii 5; 5. Lxx 45. Oluf Stigssøn Krognos's Enkes Arkiv (RA.). [10782

— »Itt anditt tingswidne aff forne herritzting^a wdgiffuit wnder Gudtz aar mdvii loffuerdagen nest eptther sancte Gertrudtz dag, viii mend winditt haffue, att the saae och hørde samme dag paa for^{ne} ting for dem rette[!], att Søffren Wredtz laugheffds loughøring, som wor Simen Thameßen och Per Laßen i Wiiff, the haffue wunditt, att the neruerrendis hoes wor, saae och hørde, att for^{ne} Søffren Wredtt worde met loug och laugheffdt thend bundegaard i Wiff, som hand och Giermand Søffrenßen nu i boer, och soer self xii, som lougen wduißer, met gilde mend och gieffue lougtdisdag, och brast ey wern, och indworde gaard och gaardstedt och toffther och ennemercke, allt som till haffuer leen aff arildtz tidt, och met al sin rette tilliggelse vi otting jord offuer all Wiiff marck och skouff till alle fire marckemøde och stock och stug inthett wndertagitt och thertill ii otting jord offuer all Frestedt marck och skouff till alle fire marckeskiell inthet wndertagitt, allt thette for^{ne} goudtz, gaardt och eyendom badt hand sig paa Gudtz hielp, att ingen haffuer lodtt eller deell i wden Peder Harboes børn och Peder Harboes sysken theris børn; och er for^{ne} loug och laugheffdt loughlig tilbøden iii samfelde ting till herritzting och tilfunden aff fogeden och gode tingmendt och giffuen eptther lougen; met mere, samme winde bemelder.«

[A. Orig.] [Aa og] Aaa. Udtog se 8247, [Aa og] Aaa. RA. Rigens Forfølgningssbog 1570-76 Bl. 96 b. [10783

a) ∘: Brusk H.s Ting.

Marts 22. »Abram Perssen af Grønnehave, som var Værg til St. Anne Alter i Nykjøbings Kirke, fik bekræftet med Tingsvidne af tolv Dannemænd, at velbyrdig Kvinde Fru Hebbil gav til fornævnte Alter den Gaard, hun iboede, liggendes østen næst op til Nykjøbing Kirkegaard med rette Tilliggende, hvilken hun kjøbte af Hr. Hans Jens-

sen, da Sognepræst paa Odden. Nykjøbing Byting Mandagen næst før vor Frue Dag i Faste 1507.*

[Orig. Nykjøbing S. Kirkes Arkiv.] Udtog med N. M. Petersens Haand: SLA. Nykjøbing S. Kirkes Arkiv, Kirkeinspektionens Korrespondancesager m. m. 1559-1856. [10784

Marts 25. Jeg Per Matzß¹ af Offuergard i Morse V. har solgt og skødet Hr. Pouel Andersß Prior i Vregløff Kloster al Rettighed, som Anne Ilfarssdater er tilfalden i Knolle, Størvp og Klettrvp og alle Vegne i Knolle Fang efter sin Moder Dorete Paliisdater, og kendes mig fuldt at have opbaaret af Prioren, Penge og Værd efter hendes Villie til hendes egen Behov, som jeg hendes rette Væрге er. Thi tilpligter jeg mig at gøre fuld Vederlæggelse i saa godt Gods inden 6 Uger, efter »thii« vindes ham af. Medb. af andre Dannemænd Hr. Tord Nielß² Sognepræst i Fladhen, Hr. Laurens Terbernß³ Kapellan i Vregløff, Oluff Nielß i Gullaggerlund og Seueren Nielß⁵ i Arvp. Datum Vregløff annunciac. Marie die.

Perg. med [5] Segl: 1. Hx 1; 2. G. 650; 3. I Sigilfeltet en Kalk; 5. I Sigilfeltet et Kors i en Ring. Senere (jfr. 1508 Okt. 23) til Oluf Stigssøn Krognos's Enkes Arkiv (RA.). LDipl. [10785

Marts 26. Nilsz Knutson Kannik i Lund lejer Hans Cremer Borger i Landzcrone en Gaard i Landzcrone.

[Orig. Senere tilbagegivet til Lunde Kapitels Arkiv.] Udtog: Specifikation, Lunde Domkirke Nr. 412. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. VI. 230.* [10786

— Kongen ansøger Paven om at overdrage hans Sekretær Mester Matthias Marquardi Ærkedegneembedet i Ribe med Annekskirken i Brønsze.

Meget medtaget Perg. [med 1 Segl]. Næppe afgaaet; senere til Ribe Kapitels Arkiv (RA.). — Afskr., med Ærkedegnen i Ribe Mester Jens Viborgs Haand og formentlig fra 1544, i det under 8568 omtalte Kvart-hæfte: RA. Topogr. Saml. Papir, Ribe (Bispestol osv.). — Afskr. fra 16. Aarh. i det under 8568 omtalte Foliohæfte: RA. T. K. I. A. Pk. »Die geistliche Jurisdiction des Bischofs zu Ripen betr.« — Afskr. fra Aar 1575, mulig af Jacob Hoyer: RA. Gem. Arch. XXII. 37. A (Hansborg). — *Acta pontif. Dan. V. 469.* [10787

— Kongen anmoder Ribe Kapitel om at hjælpe hans Skriver Mester Mattis Markvardssøn til Besiddelsen af Ærkedegnedømmet i Ribe.

[Orig. Ribe Kapitels Arkiv.] Afskr., med Ærkedegnen i Ribe Mester Jens Viborgs Haand og formentlig fra 1544, i det under 8568 omtalte Kvarthæfte: RA. Topogr. Saml. Papir, Ribe (Bispestol osv.). — Afskr. fra 16. Aarh. i det under 8568 omtalte Foliohæfte: RA. T. K. I. A. Pk. »Die geistliche Jurisdiction des Bischofs zu Ripen betr.« — Afskr. fra Aar 1575, mulig af Jacob Hoyer: RA. Gem. Arch. XXII. 37, D (Hansborg). — *Missiver I. 187.* [10788

Apr. 1. Wy mester Hillemer vicarius unde Otte vame Hagen, Hermen Dhorne vorstendere der vicarie in der karcken Unßer vrouwen bynnen Hußem unßer leueuen[!] vicarie hebben entfangen 90 lub. mr. houetstols van den erßamen 4 karckswaren der vorbenomeden karcken nomeliken Hans Bekeman, Hillmer van Buren, Lutke Holste, Clawes Ketelsß, dar wy ðm vorpanden eyn hus unde hoffte belegen in der Suderstraten twischen deme stauene unde heren Hinrick Swarten huße, unde desse summen geldes an diit sulue erue vorbuwet is; vor welckere 90 lub. mr. wy jarlikes in den achtedagen to paschen vorrenten schollen vor 6 lub. mr. pennynges van renthe der vorben. vicarien Unßer vrouwen des vicarien den 4 karckswaren. Weret zake, dat de renthe to rechten tyden nicht uth enqueme unde dar hinder upgedan worde, den schaden schole wy wedder uprichten. Jodoch wanner uns bequeme is desse renthe wedder uth to kopende vor 90 lub. mr., so schole wy de lozynges in den achtedagen Michelis vorkundigen, darna in den achtedagen to paschen de betalinge to donde, den houetstól myd aller nastanden renthe in eneme summen in sodaner munthe, alzo to Lubeke unde Hamborch genge is. Unße ingesegel. Gescreuen ame guden donnerdage.

Perg. [med 3 Segl]. Husum Vor Frue Kirkes Arkiv (Statsark. i Kiel, Husumer Urk. Nr. 81). [10789]

— Ick Hinrick Scroder¹ wannafftich bynnen Hußem hebbe myd vulbort myner husfrouwen Anneken entfangen 15 lub. mr. houetstols van den erliken vorstenderen der vicarie s. Jurgens in der kappellen s. Jurgens bynnen Hußem nomeliken Peter Jonsß, Jacop Steen, dar ick om vorpande myn hus unde hoffte belegen in der norder rege twischen Peter Jonsß unde Michel Petersß huße; vor welckere 15 lub. mr. houetstols ick oder de inwaner besitter des erues jarlikes uppe passchen vorrenten schollen vor ene lub. mr. pennynges. Schege dar schade haluen up, so dat de renthe nicht uth enqueme, den schaden schal ick wedder uprichten. Wanner my bequem is desse mr. pennynges uth to kopende vor desse 15 lub. mr. houetstols, so schal ick de lozynges en half jar touorne vorkundigen, unde des negesten paschen de betalinge to donde, den houetstol myd aller nastanden renthe in enememe[!] summen myd sodaner munte, alzo to Lubeke unde Hamborch genge is. Myn ingesegel myd den ingesegelen der vramen lude Mats Henkesß², Hans Schonemor³. Gescreuen ame guden donnerdage.

Perg. med 3 Segl: 1. Bomærke; 2. I Sigilfeltet en Rist ell. et Gitter; 3. Bomærke i Skjold. Husum St. Jørgens Kapels ell. St. Jørgens »gasthus«'s Arkiv (Statsark. i Kiel, Husumer Urk. Nr. 82). [10790]

Apr. 2. Se 10591.

Apr. 13. Jeg Per Crestiernß afhænder med min Hustrus Samtykke Anne Ylfarsdatther den Rettighed, som mig er tilfalden med min Hustru i Klittrop og Størop, til Per Mattesß. Og kendes jeg mig fuldt op at [*have*] baaret for forskrevne Gods, Penge og Værd efter min og min Hustrus Villie. Medb. af gode Mænd Anders Crestiernß² Præst i Øsle, Michel Jenß Præst i Solbære, Atzer Vinther, Crestern Haase og Jep Nielß i Swnby. Datum Oergardh fer. 3. post dnicam. quasimodogeniti.

Perg. med [6] Segl: 2. G. 649. Senere (jfr. 1508 Okt. 23) til Oluf Stigsøn Krognos's Enkes Arkiv (RA.). LDipl. [10791]

Apr. 17. Jeg Sthen Bille¹ R. og Landsdommer i Schonæ vederkendes mig opbaaret have paa vor kæreste naadige Herres Vegne af beskeden Svend Anders Pethersß en fuld Mands Bod efter vor Skoninge Lov, for det han ihjelslog en Karl uden for Malmøgæ, som var en Udlænding og hed Arent. Og er mere end Aar og Dag gangen, siden han slagen blev, og ingen af hans Frænder eller Venner har været her siden og begæret Bøder for ham; thi er samme Bøder nu »forlignæ« og hører vor kæreste naadige Herre til. For hvilke Mandsbøder jeg paa vor kæreste naadige Herres Vegne kvit lader Anders Pethersß og forbyder nogen at fejde herover; men drister sig nogen til at fejde eller hævne paa denne Sag, da skal han det gøre paa sin egen Hals og sit Faldsmaal efter Loven. Mit Indsegl. Givet i Lundh Lørd. før dnicam. misericordia dni.

Perg. med 1 Segl: Lxx 28. ^a1764 i Christianstad Bys Arkiv^a (Lunds LA.). LDipl. (*Reg.* *9213.) [10792]

a—a) Saaledes Langebek i LDipl.; jfr. *Handl. rör. Skandinav. hist.* XXXV. 466, 474.

Apr. 18. Anders Gøiæ i Nystedt a. v. beder Biørn Andersson Høvedsmand paa Raffuenborgh m. fl. at besegle et af ham til Mariebo Kloster udstedt Brev.

[A. ^aPapir med 1 Segl^a: Exix 21^b. Maribo Kl. Arkiv; c1750 i Sorø Akademis Arkiv^c.] **Aa.** Afskr. af Jon Mortensen 1750: LDipl. Herefter: *A. Kall Rasmussen, Musse Herred I. 111.* — **Ab.** Afskr. (delvis faksimileret) for Klevenfeldt med Segltegning: RA. Klevenfeldts Segltegn., Goye. [10793]

a) Saaledes Aa og Ab. b) Saaledes Ab. c—c) Saaledes Aa.

Apr. 19. Tingsvidne af Hornum H., at Siørop i Buderup S. i mere end 40 Aar har ligget til Alborgh Helligaandshus, hvis Prior har gjort Lovhævd derpaa.

A. Perg. med [10] Segl: 5-7. Bomærker. Aalborg Helligaandskl. Arkiv (RA.). Herefter: *Lindbæk og Stemann, Helligaandsklostre, Dipl. S. 128.* — **Aa.** Vidisse 1588 Jan. 20(?) af Vyburigh Snapslandsting, givet Peder Schriffuer, Hospitalsforstander i Olborig. Perg. med [4] Segl: 1 (nu løst vedliggende), 2, 4. Samme Arkiv (RA.). [10794]

Apr. 22. Jes Maw i Jenstrvpp Tingfoged til Faxe H.s Ting, Jes Mattesß i Faxe og Jes Galyn i Nyrvpp. Torsd. før Georgii Dag paa Faxe H.s Ting var ærlig og »fornwmstigh« Md. Jes Ywersß i Hwerløse paa velbyrdig Mænds Hr. Niels Høogs R.s og Per Lyckes Vegne og spurgte sig for, om Tingmænd vitterligt er, at der har været »reyd« Dele paa nogen den Skov eller Skovslodder, til Wæmetoffth eller Wæmetoffth Fang eller Wywed ligger. Da vidnede Jes Horn i Tystrvpp, Oleff Jensß i Stwbbervpp, Lasse Hemmingsß i Hobby, Jes Jeppsß i Faxe og Niels Fynbo *ibid.*, at i 40 Aar og mere, som dem mindes, har der ikke været rejst Dele paa den Skov, til Wæmetoffth eller Wæmetoffth Fang eller Wyued ligger, men i rolig Hævd til Wæmetoffth. Paa forskrevne Dannemænds Vidne »beddes« Jes Ywersß et Tingsvidne; da tilmælted Oleff Persß i Orervpp til sig at tage 11[!] Dannemænd og granske, som er Laurins Swey, Per Spurgh i Faxe, Ebbe Gris, Per Powelsß i Fwlesongh, Toor Persß i Faxe, Erich i Tockervpp, Henrigh Inggheß, Folmer i Faxe, Oleff Haane og Anders Monsß i Holthegord; hvilke 12[!] Danne-mænd vidnede, at forskrevne 6 Dannemænd paa Faxe H.s Ting vidnede alle forskrevne Artikler, at i 40 Aar og mere har der ikke været rejst Dele paa nogen den Skov, til Wæmetoffth eller Wæmetoffth Fang eller Wyued ligger, før nu. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Papir med Rester af 3 Segl paatrykte forneden: 1-3. Bomærker. Niels Høgs og Peder Lyckes Arkiv ((straks til) Arkivet paa Vemmetofte). LDipl. [10795]

Apr. 27. *Reg. *9219.* Perg. med [7] Segl: 1, 3-4, 6-7. Bomærker. Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 368* (RA.). *Saml. til jydsk Hist. VI. 36.* [10796]

Apr. 28. Vidne af Lallandzfars Landsting, at Mariebo Kloster har ladet fordele 2 Mænd, som ikke vil svare deres Afgifter til Klostret.

[^aOrig. paa Papir.^a Maribo Kl. Arkiv; ^a1753 i Sorø Akademis Arkiv^a.] Afskr. fra Aar 1753: LDipl. A. *Kall Rasmussen, Musse Herred I. 111* (læs: ære *Anders Nielsøn i Høgebi, Ollaff Andersøn ibidem, Løghet Jensøn ibidem, Nis Bonde i Troelsbebi, Hans Jwll ibidem, Ollaff Tagesøn vti Vinnebi, Hans Persøn i Brødneboll, Olloff Smidh i Opager, Hans Moensøn ibidem, Hans Clausøn i Østoffte, Hans Matsøn i Gorebi oc Mattis Laurisøn i Torpe*; hvilke - pa for^{ne} landztingh meth alle

rælle, forti ath the sedhe pa forn^e Mariebo - closter pa - sto eller - anno die et ultra).

[10797]

a-a) Saaledes LDipl.

Apr. 29. Jeg Klaus Billæ¹, Beynt Persß Søn i Wghersløff, har nu siddet over Regnskab med velbyrdig Md. Per Billæ af Swanholm min Faders Fa[rbroder]søn paa det Værgemaal, som han havde paa mine og mine Søskenes Vegne paa vort Fædrene her i Siælland, at han har nu gjort mig Regnskab paa mine og mine Medarvingers Vegne paa Godset, Indtægt og Udgift, saa at mig nøjes med. Thi lader jeg ham kvit for al Tiltale om fornævnte Værgemaal og ham det skadesløst at holdes af mig og mine Medarvinger. Medb. af flere gode Mænd min Faders Farbrodersøn Hr. Steen Billæ² R., Hans Billæ Høvedsmand paa Skiollænees, Torbern Billæ Høvedsmand paa Abramstrupp og Laurens Skinckeell Høvedsmand paa Kroghen. Givet i Swanholm Torsd. før Philippi et Jacobi Dag.

Perg. med [5] Segl: 1. Lxx 50; 2. Lxx 28. Peder Billes Arkiv (RA.). LDipl.

[10798]

Apr. 29 ell. Maj 6. Niels Jenß Byfoged i Aars, Niels Anderß Borgemester, Lass Cristhernß, Per Grøn, Andhers Virckmesther og Villom Anderß »borgher« ibid. Torsd. næst Walburgis Dag paa Aars Byting fik beskeden Md. Oluff Persøn Raadmand ibid. et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Esbern Temerman, Lass Cristhernß, Jøren Skindhær, Niels Laß, Andhers Jenß, Seuerin Seuerinß, Clemin Smed og Andhers Persøn »borgher« ibid.; disse vidnede, at de hørte og saa' samme Dag paa forskrevne Ting, at Torde, Andhers Grøns Efterleverske, »kieste« Villom Anderß Scriffuer ibid. til hendes fuldmyndig Værge i den Sag, som hun da forfølge vilde, da med »sammelt« Hænder skødede fra Torde Anderß til Oluff Perß al den Rettighed, som hende var paakommen paa rette Arvs Vegne i den Gaard ud med Aaen, som Per Grøn i boer, som er Sjetteparten efter Andhers Grøn og Fjerdeparten af en Broderdel i forskrevne Gaard efter Jøren Grøn; og kendtes Torde Andersens sig at have opbaaret Penge og fuldt Værd derfor af Oluff Persøn. Item tilbandt Torde Andersens sig at hjemle Oluff Perssøn forskrevne Rettighed i forskrevne Gaard med alle Breve, som det hende [er] paa-kommen, for hver Mands Tiltale uden for, hvad der bør af at gaa med Rette, Kronens og Byens uforkrænket. Og »vort« forskrevne Rettighed i Gaarden lovlig lovbuden, førend Skøde gjort »vort«. Sig. nostra. Datum ut supra.

Perg. [med 6 Segl]; ikke meget yngre Paaskrift: »Per Grøns gaard paa Broberg vid aalen«. (RA. Aarhus Bisps Arkiv.) LDipl. [10799

Maj 6. I.....n amen. Na der borth unßes heren duset vyfhunderth in der 10. indictien ame dage Martis, de was de verde[?] dach des måntes maii, pauerßdom des heren Julii pawes de andere in deme 4. jare erschenen de duchtige Hans Rantzouwe amptman to Szezeberge bynnen Lubeke van wegen des heren Johann koninges myt eyneme banne unnde vorbadesbreue jegen de unhorsammigen Sweden unnde den jenen, de myt ohne handelen edder meynscop hebben, ame vofteynhundersten ime sosten jare ame 23. dage des manetes octobris dorch heren Maximilianum romischer konnyngk gegheuen unnde durch herenn Jochim margkgrafen to Brandenborgh, des romischen rykes korfursten, transumeret unnde vorsegelt, ock dorch Petrum Judic. ., clerick mytzensches biscopdom, van keyserliker macht notarium collationeret [c: 10765 og 10688] in myner notarii unnde undergeschreuen thugen jegenwardicheyt hefft eyneme borgermester er Johann Hertze van wegen eynes gantzen rades jegenwardicheyt gehantreket myt den reden, dat sick eyn rath unnde eyne stadt van Lubeke alß gehorsamme underdanige des romischen rykes gehorsamlich holdende worden, des sick de konichlike werde to Denmargken der billicheyt alß gehorsamme des romischen rykes sick darane wol holdende worden. Darup se Hanß Rantzouwen afwyseden unnde sick underreden wolden, darnach ße ohne wedder vor sick forderen leten unnde in antwarde gheuen, dat ße sick densuluen vorbadeßbreuen nha gehorsamlicken wolden holden, dar idt nicht were jegen ohre priuilegia unnde den recessen twiischen der konichlike maiståth to Denmargken unnde ohne jungest to Szezeberge vorrameth unnde vorsegelt. Darna ame dage Jouis des sosten dages des manetes maii in deme bauenschreuen jare hebbe ick notarius in jegenwardicheyt myner thugen desuluigen banne unnde vorbadeßbreue bynnen Lubeke tome dome, to Unser leuen frouwen, to s. Peter, to s. Jacob unnde to s. Egidien up de kergkdoren geslagen under den gadeßdeynsten tor vespertydt myt sollenniteten unnde protestation darto gewontlich. Up welkere dinge Hans Rantzouwe van my heft gebeden to makende eyn edder mehr instrumentum edder instrumenta. Gescheyn bynnen Lubeke in deme jare, indictien, dage, manete unnde paweßdom wo bauengeroreth in jegenwardicheyt der duchtigen Clawes Brock-

torpen unnde Clawes Rantzouwen leygen lubisches unnde sleßwykes biscopdôm thugen to der insinuation, Tylemanno Johannis unnde Hinrico Goldenstede cleriken vtrectesches unnde lubisches biscopdôm to der affixien alß thuge geeschet.

Unnde wanth ick Johannes Schroder clerick bremesches biscopdôm, van keyserliker macht notarius, desser banne unnde forbadeßbrefen insinuation unnde affixien myt mynen thugen byn jegenwardich gewesen, hyrumme dit instrumente myt myner egene hant geschreuen hebbe ick darup publicereth, welkere ick myt mynen gewontliken notarius teyken unnde namen hebbe underteykent.

Perg. med Notarmærke. Kongens Arkiv (RA. Hansestæderne, Perg.). LDipl. 1507 Maj 4. Udtog og Brudstykker: *Hanserecessé 1477-1530 V. 297.* [10800

Maj 8. Udtog: *Reg. *9220.* Er 1507 Maj 15.

Maj 10. *Reg. *9222.* Papir med 1 endnu overløb, brevlukkende Segl. Kongens Arkiv (RA. T. K. U. A. Skotland A II). *Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 55; Missiver II. 219.* [10801

— *Reg. 5349.* [Orig. Senere tilbagegivet til Ribe Kapitels Arkiv?] *Terpager, Ripæ S. 480.* [10802

Maj 15. Arildh Jenß Landstingsskriver i Schone, den Dag sad i Dommers Sted paa Lunde Landsting, Hr. Nigels Anderß Domprovst i Lunde Domkirke, Hr. Pether Paelß »dægen« sstds., Mester Aghæ Jeepß Kannik ibid., Nigels Hak i Hikcheberge og Pether Long i Valøse VV. Lørd. efter Vor Herres Opfarelsedag for os og flere gode Mænd, Ting søgte, berettede velbyrdig Kvinde Fru Anne, Hr. Olef Stigsß Efterleverske i Bollerp, at hun tilforn »forsøct« et venligt »modhæ« efter andet for fælles Venner med velbyrdig Md. Tygæ Bradhæ om Skifte, som dem imellem er, ham paa sin Hustrus Vegne og Fru Anne paa sine og sine Børns Vegne; og berettede Fru Anne, at i hvert »modhæ« var hun overbødig for deres fælles Venner at straks ville fuldt gøre ham paa sin Hustrus Vegne efter vor naadige Herres Dom og Landsloven baade i Fædrene og Mødrene, Jordegods og Løsøre, dog saa at han og skulde fuldgøre hende vor naadige Herres Dom, hvilket hun sagde, at han ej gøre vilde for deres fælles Venner. Og sammeledes vilde hun her i Dag fuldgøre ham efter vor naadige Herres Dom og Landsloven paa hans Hustrus Vegne Fru Magdalena, hvis hende burde af Rette; og efterdi hun sagde sig saa ofte at have været overbødig for deres fælles Venner at ville fuldt gøre, mente hun, at hun og hendes Børn ej er pligtige

at sidde i »flædh« og Fællig med Tyge Bradæ og hans Hustru efter den Dag. Derfor opstod Fru Anne og her i Dag lyste sig og sine Børn ud af »flædh« og Fællig fra T. B. og hans Hustru Fru Magdalena, som hun sagde sig gjort have tilforn her i Lwnd for vor naadige Herre og hans Naades Raad, som da til Stede var. Med vore Indsegl. Givet osv.

Perg. [med 6 Segl]. Oluf Stigssøn Krognos's Enkes Arkiv; α 1747 købt af Danske Selskab paa Biskop Pontoppidans Auktion^a (RA.). (Reg. *9220 (med urigtig Dag Maj 8).) [10803

^{a-a)} Ifølge Langebeks Paaskrift bagpaa.

Maj 16. Ærkebisp Birge stadfæster det vedhængende Brev 7930 A.

Perg. med 1 Segl: G. 33; ved dette Segls Rem forbundet med 7930 A. Peder Langs (og Jep Jepsøn Langs?) Arkiv (RA.). *Hübertz, Bornholm S. 33; Weibull, Dipl. dioec. Lund. VI. 230.* [10804

Maj 18. Reg. *9227. Papir (et paa begge Sider beskrevet Blad) uden Spor af Segl og saa at sige uden Rettelser; dog er de sidste Linier (fra »Dat Kon. May. desse« incl.) atter overstreget. Kongens Arkiv (RA. T. K. U. A. Ostfrisland A II, Akter og Dokum. vedr. det polit. Forh. til Ostfrisland 1507-1778). *Staatsbürgerl. Mag. VII. 689.* [10805

Maj 21. Kongen gør vitterligt, at Peder Josepson perpetuus vicarius i Hadersløff skødede Kapitlet i Vor Frue Kirke i Køpenhaffn en Gaard i Køpenhaffn ved det Gamble marcket.

[^aPerg.^a Københavns Kapitels Arkiv; α 1757 laant Langebek »af Provst Butzov«^a (o: H. C. O. Bützow, Sognepræst ved Vor Frue Kirke).] Afskr. fra Aar 1757: LDipl. Utvivlsomt herefter: *Kbhvns Dipl. IV. 295* (hvor Kilden fejlagtig opgives som: »Orig. paa Perg. i Geh.-Ark.«). — Hertil 868? [10806

^{a-a)} Saaledes LDipl.

— Paven anbefaler den nyudnævnte Bisp Godscalcus af Slesvig til Ærkebisen af Lund.

Perg. [med 1 Segl^a]. Slesvig Bisps Arkiv; *ÆA. V. 481* (RA.). *Acta pontif. Dan. V. 471.* — Afskr. fra 16. Aarh: RA. D 2, Slesvig Stift (16). — [Afskr. i Protokol 1558.] Afskrifter herefter: RA. Gem. Arch. XVII. 43 Bl. 324 b og RA. Gott. Arch. Cam. III Capsa XL Nr. 10 Bl. 399 b. [10807

^{a)} Nævnt i RA. Gem. Arch. XVII. 43 Bl. 325 b og RA. Gott. Arch. Cam. III Capsa XL Nr. 10 Bl. 400 b.

Maj 23. Reg. *9228. Perg. med Notarmærke. Kongens Arkiv (RA. Sverige, Perg.). *Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 332.* [10808

Maj 27. Lasse Jensøn i Borvppe Mølle Tingfoged til Faxe H.s Ting, Jess Galyn i Nyrvpp og Jes Smedh i Hwerløssæ. Fer. 5. pentecostes paa Faxe H.s Ting bød »fornwvmstigh« Md. Jess Iwersß i Hwerløssæ sig til »loodh oc laweskyffthe« paa

velbyrdig Mands Vegne Hr. Niels Høogs og paa Hr. Laaghe Brocs Børns Vegne, som han da gjort havde 4 Ting, med alle »lodz here« i Vemmetoffthe Hovedgaard og Gods, som er Hr. Axel Brae og Hr. Henrich Knwsß og Per Lycky, i Skov og Mark, Ager og Eng, i alt det Gods og Bønder i Faxe H., der til Vemmetoffth hører, og dertil i Bo og Boskab, rørendes og urørendes; og dertil lystes vor naadige Herres Fred over al Væmetoffth Skov, forbydende nogen deri at hugge under sit Faldsmaal; og paa forskrevne Artik[ler] »beddes« et Tingsvidne. Da tilmæltess Jess Godke til sig at tage 11[!] Dannemænd og granske, som er Jess Jensß i Hwerløssæ, Jess Tygesß ibid., Per Horn i Ebbeskow, Andherss Persß i Hooby, Per Brvn ibid., Olwff Hane ibid., Morthen Swdher ibid., Jep Fynne i Stwbervpp, Henrick Storck og Boo Persß i Faxe; hvilke 12[!] Danne-mænd vidnede, at Jess Iwersß har budet sig til »loodh oc laweskyffthe« 4 Ting paa velbyrdig Mænds Vegne Hr. Niels Høogs og paa Hr. Laghe Brocs Børns Vegne med alle »loodz here« i Vemmetofft og Vemmetoffth Gods og i alt det Gods, til Vemmetoffth ligger i Faxe H., og i Bo og Boskab, rørendes og urørendes og lod lyse vor naadige Herres Fred over al den Skov, til Vemmetoffth ligger. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Papir med Rester af 3 Segl paatrykte forneden: 1-3. Bomærker. Lage Brocks Børns Arkiv ((straks til) Arkivet paa Vemmetofte). LDipl. [10809]

Juni 1. Hanss¹ Konge. Fru Kirstine, Ebbe Strangesßns Efterleverske, har nu her fornøjet os 200 Mk. paa Regnskab af den Afgift, som os igen staar og vi haft skulde af vort Slot Hagenskouff. Thi lader vi hende kvit for alt ydermere Krav om forskrevne 200 Mk. Givet paa vort Slot Køpnehaffn Tirsd. efter »the« hellige Trefoldigheds Søndag under vort Signet.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 88. Ebbe Strangessøn Strangesens Enkes Arkiv (RA.). [10810]

Juni 2. Heren Ffrederich erfgenhome to Norwegen, hertogh, unsem leuen heren demodigen ghescreuen. Juwen gnaden breff an uns gesant, ludende van juwen gnaden denre Hans Andersß unde vor Elseben, Fedder Heinsß wedewe, hebben wii entfangen unde vorstan. Ame latesten, don Hans vorben. jegenwardich was, hadden wii vor Elseben vorben. vor uns in gerichte gesschet to andtwardende Hans Andersß uppe jwen gnaden sentencien unde sin ansprake, dar se eme tho antwarde unde sede, se hadde rekenscop mith eme; weret sake, he mit er rekenscop

sitten wolde, so wolde se eme rechtens plegen; wolde he ock nicht, so wolde se ere recht soken vor deme koninge, juwen furstliken gnaden heren brodere, dar se ere schötzmæel henne dede unde sede, wan sine koninklike gnade bynnen landes quemen, so scholde Hans Johanß ere vormundere wesen; se sede, se gedachte vor den rãth to Flensborch nicht mit eme to rechte to gande; ock bekenne wii se nicht vor unse borgersce, unde giffit ok nicht edder heft gegeuen schat efte schõt mit uns unde en holt uns ok nicht vor ere richtere; in deme so mote wii er unde eneme jewelken gunnen sin schotzmæel. Mochte wii juwen furstliken gnaden worane to denste sin, wolde wii mit vlite vullenbringen. Datum Flensborch ame auende corporis Cristi under unse stat¹ secrete. Borgermestere unde raetmanne to Flensborch.

Papir med et endnu overløb, brevlukkende Segl: Flensborg Bys (synes at ligne det af de 3 i *Haandbog i det nordslesv. Spørgsmaals Hist. S. 677* omtalte Flensborg-Segl, der har Omskriften: *secretum confidencium in flensborg*), men er sagtens snarere et Aftryk af det under 1507 Juli 31 omtalte Signet). Hertug Frederiks Arkiv (RA. Gem. Arch. XVI. 25). [10811

Juni 5. En Lovhævd til Hamerum H.s Ting, at Lasz Nielsen i Thanderup har indværget Ørnhoed.

[Orig. Ørnhoved Godsarkiv.] Udtog anført i Markeskelsbrev 1601 Maj 14 af Peder Munck til Estuadgaard m. fl. mellem Jens Mogenszenn til Sinddinggaard og Christenn Munck til Ørnnhoffdt, den første af de 2 Parter fremlægger Brev af 1507 Juli 3; den sidste fremlægger en Lovhævd af Hamerum H. af 147. Febr. 1 (se Udaterede Breve), nærværende Brev og Brev af 1508 Febr. 5. ^aPerg. [med Segl]^a (ikke set af Udgiveren). *Saml. til jydsk Hist. IX. 50.* [10812

^{a—a}) Saaledes *Saml. til jydsk Hist. IX. 40*, hvor det ikke angives, hvor Brevet da fandtes.

Juni 7. Cisterne Jebß Herredsfoged i Nør H., Jep Oweß² i Emeløff, Mattes Smed i Skerwad, Owe Nielß i Owilstrvp, Bertell Perß⁵ i Selleker, Jens Persß *ibid.* og Seueren Maß i Slemingh. Mand. efter Guds Legems Dag fik beskeden Md. Nis Bundh i Ensløff et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Bertell Persß i Selleker, Owe Nielsß i Owelstrvp, Jep Masß i Kasbiere, Jens Maß *ibid.*, Eskill Kyrth i Landhe, Knudh Jensß i Selleker, Hans Clauß paa Sostrvp Foged og Anderss Persß i Rimsiø; hvilke vidnede, at de hørte og saa' Nis Bundes *laffhøws-høringh*« stande for dem, som er Matz Bundh i Skinbiere og Nis Huide i Ensløff; de kundgjorde, at de i Nis Bundes Gaard

i Ensløff Lørd. efter Guds Legems Dag hørte og saa', at han gjorde hans Lovhævd med Jordejrbønder og gode Bønder-sønner, som »festh« og funden »vortt« af Fogeden og Herredsmænd, og som han havde tilbudet 3 Ting tilforn; og »inwardh« han den Gaard, han i boer, den Del, han arvede efter hans Morsøster Inge Andersses, og den Del, hans Husfru arvede i forskrevne Gaard, og den Del, som Nis Michelsß i Villesø havde i forskrevne Gaard, hver Mands Rettighed uforkrænket og intet undtagen, som hans Skødebreve udviser. Og »indwardh« han en »feyringh« Jord, han købte af Jon Magerß[!] i Grindw paa hans Husfrues Vegne Kaye Jons med Ager og Engen og Kær neden for Enden liggende over al Ensløff Mark [c: 5110], og den Jord over al Villesø Mark, som han købte af Jep Nielsß i Grindw og af Seueren Jensß paa hans Husfrues Vegne [c: 6559]; og »indward« han en Eng, han købte af Oliff Siimenß i Grindw, som ligger i Ensløff Eng sønden til s. Mawricii Eng og norden til en Eng, kaldes Tordh Knudsß Eng [c: 5542]. Alle disse Artikler med Gaard og andet Ejendom, som han har arvet, og somt han har købt for hans Guld og Penge, som hans Skødebreve og andre Breve udviser, »inwarde« han, og de mælte hans Lovhævd ved Magt inden Tinge, og bad de Fogeden og Herredsmænd mæle den ved Magt, til hun kan rygges med Bisp og uvildige »bydemend«. Med vore Indsegl.

Perg. med 7 Segl: 1. Bomærke; 2. I Sigilfeltet en Plov; 3. Bomærke; 4. I Sigilfeltet en Sko(?); 5-7. Bomærker. Senere til Benzon Godsarkiv (RA). [10813]

Juni 11. Jeg Jehan Wrne i Rygord har siddet over Regnskab med velbyrdig Svend Torben Oxen min Husfrus Broder, saa at han har gjort mig Regnskab for, hvis min Husfrue er tilfalden, siden hendes Moder døde, og til denne Dag, som er i Oppebørsel, Boskab, Pantepenge og »ander løsøre«, som han har opbaaret til denne Dag. Thi giver jeg Torben Oxen kvit for mig og min Husfrue, og takker jeg ham for godt Regnskab og god Betaling. Mit Indsegl. Givet og skrevet i Glorup Fred. før Botels Dag.

Papir med utydelige Rester af 1 Segl paatrykt forneden: Dxlv 7(?). Torbern Oxes Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt (RA). [10814]

Juni 14. »Johan Byørnsen wepner aff Melstorp[!]«^a seller til Kong Hans Gods paa Als i Lamberge 2 G., i Valdorp 2 G. og 1 Kaadn., gav 10 ß - i Nibbelherrit i Sundewit i Duttebull 3 G. Til Vitterlighed Hans Bille Høvedsm. paa Skjoldenæs, Torben Bille Høvedsm. paa Vording-

borg, Hr. Axel Brade, Hr. Hans Eriksen og Hr. Tielloff Eriksen Riddere. Melstorp[!] Mandagen for st. Botulfi Dag abbabi[!] 1507. I Lamberg gav den ene Gaard: Anno 1507: 2 Ørt. Byg, 4 Ørt. Havre, 8 ß Arffwittpenge, 1 Gaas, 2 Høns, 10 ß Gjæsteri; Anno 1535:« (osv.), »den anden Gaard: Anno 1507: 2 Ørt. Byg, 4 Ørt. Havre, 8 ß Arwitp., 1 Gaas, 2 Høns, 10 ß Gjæsteri; Anno 1535:« (osv.). »I Valdorp ydede den ene Gaard: Anno 1507: 1 Ørt. Byg, 2 Ørt. Havre, 12 ß Arvedpenge og Gjæsteri, 1 Gaas, 1 Høns; Anno 1535:« (osv.); »den anden Gaard: Anno 1507: 1 Ørt. Byg, 2 Ørt. Havre, 12 ß Arwed og Gjæsteri, 1 Gaas, 1 Høns; Anno 1535:« (osv.).

[A. Orig. Kongens Arkiv; *ÆA. V. 34, P. 6* (her uden Aar).] **Aa.** Udtog skrevet med Chr. Knudsen († 1911)'s Haand, men meddelt ham af »Dr. O. Nielsen i Kjøbenhavn«: Ny kgl. Saml. 4 to 2683, 22. Bd. S. 57 (jfr. S. 51). — [Ab. Et andet, betydelig kortere Udtog uden Aar og Dag fandtes i en Fortegnelse over Breve, som Niels Kaaß til Torupgaard efter kongelig Befaling har udtaget 1572 Aug. 11 af Kapslen »Alßøe och Errøe«.] **Aba.** Afskr. herefter fra c. 1600: RA. »Ældste Efterretninger om Rigsarkivet« (gl. Sign.: Als og Ærø 10). — **Abaa.** Afskr. efter Aba fra c. 1660: RA. Reg. 4, Læg 57. — At Brevets Aar er 1507, ses af en »Jordebog aff Allß och Erøe paa huis bønder oc thienir, som herefter skall suare thill Nyborrig slott« af Aar 1571 (RA. T. K. I. A. Forhandl. med Enkedronn. Dorothea og med Hert. Hans d. y. om den gejstl. Jurisdikt. paa Als og Ærø, Pk. I) S. 27 og af en anden Opgørelse over de Afgifter, der i 1571 svaredes af det af Kong Hans købte Gods (RA. Reg. 35, Fasc. 16, Art. 2, Bl. 27 b); begge Steder specificeres Godset (2 Beboere uden Bopælsangivelse, 3 i Walderup og 4 i Sundewed, Dytthøll Sogn og By). [10815

a) »: Nielstrup.

Juni 15. Julius episcopus servus servorum Dei Nucerinensi[?] et Cenetensi episcopis ac officiali Ripensi. Vite ac morum honestas aliaque probitatis et virtutum merita, super quibus Mathias Ma[char]di clericus Ol[toniensis di]ocesis apud nos comm[enda]tur, nos [inducunt, ut sibi reddamur] ad gratiam liberales. Cum itaque, sicut accep[imus], archidiaconatus ecclesie Ripensis, qui [inibi] dignitas [mai]or post [ponti]ficalem [et de jure patronatus regis] Dacie ex privilegio apostolico, cui hactenus in aliquo derogatum non extitit, et quem quondam Wilhelmus Sk[roder] obtinebat, per obitum Wilhelmi, qui extra Romanam curiam diem clausit extremum, vacet, nos prefato Mathie, quem Johannes Dacie rex, pat[ron]us dicti archidiaconatus existens in pacifica possessione vel quasi juris presentandi personam y[doneu]m ad archidiaconatum, ad archidiaconatum [vacan]tem nobis per eius patentes litteras, eius sigillo munitas, infra tempus legitimum pres[en]tavit, quique, ut asserit, eiusdem Johannis regis secretarius existit, meritorum suorum [intuitu] specialem gratiam facere volentes ipsumque Mathiam a quibusvis excommunica-

tionis, suspensionis et interdicti aliisque [ecclesiasticis] sententiis, censuris et penis a jure vel ab homine [latis, si] quibus innodatus existit, ad effectum presentium duntaxat consequendum harum serie absolventes [nec]non omnia beneficia ecclesiastica cum cura et sine cura, que Mathias ex quibusvis dispensationibus apostolicis obtinet et expectat, ac ad que jus sibi com[petit], quecunque sint, [eorumque reddituum veros] annuos valores ac huiusmodi dispensationum tenores presentibus pro expressis ha[bentes, discretioni vestre mandamus, quatinus vos] vel d[uo aut unus vestrum per vos] vel alium [seu alios] archidiaconatum predictum, [cui cura etiam jurisdictionalis imminet anim]arum, et cuius [reddi]tus 4 marcharum argenti [puri] se[condum communem extimationem valorem annum, ut] Mathias etiam ass[er]it, non ex[cedunt], sive premissis sive alio modo aut ex alterius cuiuscunque persona seu per liberam [resignationem] W[ilhelmi vel cuiusvis] alterius [de illo] in dicta curia vel extra eam etiam coram notario publico et testibus sponte factam aut constitutionem Johannis pape xxii, que incipit: [Execrabilis], vel assecu[tionem] alterius beneficii ecclesiastici quavis auctoritate collati vacet, etiam si tanto tempore vacaverit, quod eius collatio juxta Lateranensis statuta concilii ad sedem apostolicam devol[uta] ipseque archidiaconatus dispositioni apostolice specialiter reservatus existat et super eo inter aliquos [lis], cuius statum presentibus haberi volumus pro expresso, pend[eat] indecisa, [dummodo tem]pore datarum presentium [non] sit in eo alicui specialiter [jus] quesitum, cum omnibus juribus suis Mathie auctoritate nostra conferre curetis, inducentes eum vel procuratorem suum in corporalem possessionem archidiaconatus et defendentes inductum, amoto exinde quolibet illicito detentore, ac facientes Mathiam ad archidiaconatum admitti sibi que de illius redditibus responderi, contradictores auctoritate nostra, ap[pellatione] postposi[ta], compescendo, non obstantibus Bonifatii pape viii et aliis apostolicis constitutionibus ac ecclesie juramento, [confirmatione] apostolica vel [quavis] firmita[te] alia [roboratis] statut[is et] consuetudinibus contrariis quibuscunque, aut si aliqui super provisionibus sibi faciendis [de] dignitatibus ecclesie speciales vel aliis beneficiis ecclesiasticis in [illis] partibus generales [di]cte se[dis] vel leg[atorum eius litteras impetrarint, etiam] si per eas ad inhibitionem, reservationem et decretum vel alias sit [proc]essum, quibus omnibus Mathiam in assecutione archidiaconatus volumus anteferri, sed nullum per hoc

eis quo ad assecutionem dignitatum vel beneficiorum aliorum prejudicium generari, seu si fratri nostro episcopo et filiis capitulo R[ipensi] vel quibusvis [aliis communiter vel di]visim [a dicta] sit sede [indul]tum, [quod ad receptionem vel provi]sionem alicuius [minime teneantur] et ad [id compelli, aut quod interdi]ci, susp[endi vel excommunicari non possint[?], quodque de dignitatibus] eccl[esie vel aliis beneficiis] ecclesiasticis ad eorum collationem, provisionem, presentationem seu quamvis aliam dispositionem con[junct]im vel separatim sp[ectantibus] nulli valeat provideri per litteras] apostolica[s non] facient[es plenam ac] de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem, et qualibet alia dic[te sedis indulgentia] generali vel speciali, cuiuscunque [tenoris] exis[ta]t, per quam [presenti]bus non expressam effectus huiusmodi gratie impediri valeat, et de qu[acui]sque [toto tenore] habenda sit in nostris litteris [mentio] sp[ecialis, aut si] Mathias [presens non fuerit ad prestandum de observandis] statutis et consuetudinibus dicte ecclesie [solitum] juramentum, dummodo in absentia sua per procuratorem ydone[um et, cum ad ecclesiam ipsam] accesserit, corporaliter illud prestat. Nos enim exnunc] irritum decernimus, si [secus] super [hiis a quoquam scien]ter vel ignoranter [contigerit] attemptari. Datum Rome apud s. Petrum 17. kl. iulii, pontificatus nostri anno 4.

P. Delius.

Medtaget Perg. med Julius II.s Bulle i Hampesnor; det i Teksten i [] satte er med Undtagelse af Sk[roder] suppleret fra en Afskr. af Langebek i LDipl. Ribe Kapitels Arkiv (RA.). LDipl. Udtog: *Acta pontif. Dan. V. 476.* — Findes ifølge *Acta pontif. Dan. V. 477* ogsaa i Afskr. i Reg. Lat. [10816]

Juni 17. *Reg. 5350**. Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Hertug Frederiks Arkiv (RA. Gem. Arch. V. 1 a). *Staatsbürgerl. Mag. VII. 691.* [10817]

— Jeg Lene Iwensdotther¹ i Skoffsgord, Temme Grims Efterleverske, sælger og skøder velbyrdig Md. Eyler Bryske paa Dallund min Broder al min Rettighed, som mig paa Arvs Vegne tilfalden [er] efter min Broders Død Per Bryskes, som er en Ottendepart i Langesøes gord i Skoffby H. i Viisløff S., og skylder aarlig $\frac{1}{2}$ Skp. Smør med andre »bede«. Og kendes jeg mig oppe at have baaret Guld og Penge, fuldt Værd, af E. B. derfor. Afvindes fornævnte min Ottendepart E. B., tilpligter jeg mig at vederlægge ham saa godt Jordegods inden 6 Uger

derefter. Medb. af flere hæderlige og gode Mænd Mester Jeip Prior i s. Knudz Kloster i Ottens², Anders Ebbeß³ paa Oreberch, Thomes Hansß⁴ i Nellervd og Hans Laurensß⁵ Byskriver i Ottens. Givet paa Dallund »Botelsmøse dagh«.

Perg. med 5 Segl: 1. Dxxi 17 (Bryske); 2. G. 537; 3. Bxiii 25 (Ulfeldt); 4. Bomærke; 5. I Sigilfeltet Bogstavet h. Ejler Bryske Arkiv; ^a1629 leveret Hans Markdanner^a; senere ejet af Klevenfeldt^b (RA.). [10818
a-a) Saaledes ifølge Paaskrift bagpaa. *b*) RA. Reg. 60 S. 132.

Juni 18. Jeg Basse Cristofferssen af Siørrvp sælger og skøder til velbyrdig Kvinde Fru Anne Arwidsother i Holme en min Gaard i Rawnstrvp i Tydhebergs H. i Togsuere S., som renter 3 Mk. Penge. Afvindes det hende eller, hvem hun det unde vil, tilbinder jeg mig at give saa god en Gaard igen Rente og »beylelighed« inden 6 Uger. Medb. af Hr. Abbed Knwd i Skowcloster², Hans Rud³ af Vonxsurp, Jep Pillegor og Andhers Krabbe⁵ »borremesterre« i Nestwedh. Givet i Nestwet Fred. før s. Hans Dag.

Perg. med [5] Segl: 2. G. 469; 3. Llviii 18; 5. Bomærke. Joachim Griis's Enkes Arkiv (AM. VIII. 13). [10819

Juni 20. Magdalene Oloff doter, Hr. Niels Bradis Enke, skøder paa nærmere Betingelser til den Helligaands Kloster i Malmø en Gaard i Barsbek til Vederlag for en Gaard, som Mowens Jwde gav til Klostret, og som hendes Søn Niels Brade siden vandt fra Klostret.

[^aPerg. med Segl^a: 1. Skjold, hvori et Ben med Spore^b; 3. Lxxiii 105 c. Malmø Helligaandskl. Arkiv; ^d1752 i Malmø Bys Arkiv^d.] Afskr. (ikke helt fuldstændig) 1752 af Klevenfeldt: RA. Klevenfeldts Segltegn., Brahe. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. VI. 231.* [10820

a-a) Saaledes Afskriften. *b*) Tegning i Klevenfeldts Segltegn., Brahe og i hans Herold Nr. 315 b. *c*) Tegning i Klevenfeldts Segltegn., Reberg. *d-d*) Saaledes Afskriften og Klevenfeldts Herold Nr. 315 b.

C. Juni 24. »Anno domini mdvii aar om sancti Hans dag bleff brøderne offuer ens y bagerlauitt paa ttøris laue steffne om ttørris omgongs kost y saa maade, atth huillckenn broder som kostenn tillfaller atth gjørre, hand skall icke flerre ferske rætter haffue en wilbrad oc hønsesteg till medag, om affttenn graapenbradh oc steg; huo som heremod gjør, mer eller minne, bøde i tønne ttyst øøll oc iiii m~~z~~ vox.«

Afskr. fra c. 1553: Malmø Bagerlavs ældste Protokolbog, 10. Side (Malmø Museum). — Ovfr. gengivet fuldstændig og bogstavret. [10821

(**Juni 26.**) (*Reg. *9235* (her med Dag: før Juli 7).) **A.** Foliohæfte paa 6 Blade, hvoraf lidt over 5 beskrevne. — **B.** Foliohæfte paa 10 Blade, hvoraf 6 beskrevne (Slutningen, \varnothing : §§ 45-46 i det nedennævnte

Aftryk, er her skreven med en Haand, der formentlig er Ove Billes, men med Rettelser med en anden Haand). — C. Foliohæfte paa 8 Blade, hvoraf 5½ beskrevne. Alle 3 Tekster: Kongens Arkiv (RA. T. K. U. A. Hansestæderne A II, Akter og Dokum. vedr. det polit. Forh. til Hansestæderne 1369-1538). *Hanserecesse 1477-1530 V. 394* (§§ 30-31 trykte: *Jahn S. 407*; §§ 39-43 trykte: *Nye Danske Mag. III. 201*). [10822

(Juni 30.) Lübecks Svar paa 10822.

Optegnelse paa Papir. Kongens Arkiv (RA. T. K. U. A. Hansestæderne A II, Akter og Dokum. vedr. det polit. Forh. til Hansestæderne 1369-1538). *Hanserecesse 1477-1530 V. 400*. [10823

(Juni 30 ell. kort efter.) Dansk Duplik til 10823.

Optegnelse paa Papir. Kongens Arkiv (RA. T. K. U. A. Hansestæderne A II, Akter og Dokum. vedr. det polit. Forh. til Hansestæderne 1369-1538). *Hanserecesse 1477-1530 V. 403*. [10824

Juli 2. Jens Person Borger i Malmø lejer Gods i Malmø tilhørende Vor Frue Alter af en Vikar ved s. Pådher's Kirke i Malmø.

[A. Orig. Malmø Petri Kirkes Arkiv.] **Aa.** Udtog: Specifikation, Adskillige Kirker Nr. 105. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. VI. 232*. — **Ab.** Et andet Udtog med Aar, men uden Dag, og hvor Brevmodtageren kaldes »Hans Ulf«: SvRA. E 102 a, Sextern 24, Nr. 175. [10825

Juli 3. »Enn pergemendz laugheefft liudendiß, att Mogens Jensen aff Sindinggaardt haffuer indwortt Sindinggaardt medt alldt sin rette tilliggelsse øde oc byggett, disligeste Sindinge mølle oc aalgaardt medt frie steffning, saa oc huis enge som bruges thill Sindinggaard och derudi stöckuis er benefntt, under sin datum 1507 loffuerdagenn nest eiffter wor frøe visitationis.«

[Perg. Sindinggaard Godsarkiv. — Udtog i Tingsvidne 1604 Nov. 10.] Udtog af Tingsvidnet af 1604 se 1380. RA. Rigens Forfølgningebog 1601-7 Bl. 203 a, 207 a. [10826

— »Ett sandmendsbreff till Hammerum herritzting«, at Sandemænd gjorde Tog mellem Sinding Mark og Ørnhoed Mark.

[Orig. Sindinggaard Godsarkiv.] Udtog se 10812. *Saml. til jydske Hist. IX. 49*. [10827

Før Juli 7. Udtog: *Nye Danske Mag. III. 201*; *Reg. *9235*. Er 10822.

Juli 7. *Reg. 5351**. Perg. med 1 Segl: Lübecks store Sigil. Kongens Arkiv; *ÆA. IV. 403 L. 1* (RA. Hansestæderne, Perg.). *Hanserecesse 1477-1530 V. 392*; latinsk Udtog: *Svaning, Chronicon Joannis regis Bl. Ff 2*; dansk Udtog: *Hvitfeld VI. 248, Fol. 1067 L. 1 f. n.*; og *samme, Bispekrøn. Bl. Dd ii b og Ee ii, Fol. 105 L. 16 f. n.* (paa dette sidste Sted med urigtigt Aar 1597) og *109 L. 13*. [10828

— Wy Fredrich erffgenohme to Norwegen, hertog vesten und verschryuend unsend undersatend Peder Jensen und zynend

sone Jes Persen to Stubberub dat kerkengrund to Ouerstobberob van nhu an, so se der jennen, de dar oppe wanit, volbort hebbend, und na dat dersüluend de tyd erer beder levende alles te besittende. Dat[!] to Hadersleue am midwekend na Marien berchgancke under unsrend angehangedend signet.

Ad relacionem[?] validi Ottonis Ranzovou
advocati in castro Hadersleue.

[Orig.] Afskr. fra 18. Aarh.: RA. Rtk., Generallandsundersøgelseskommiss. i Slesv. og Holst. 1723-30, Akter vedr. Frigaarde i Haderslev Amt, Lægget »Das Freygut Stubbum angehent«. [10829]

Juli 9. Kongeligt Privilegium for Elleholm.

[Orig. Elleholm Bys Arkiv.] Omtr. samtidig Afskr. paa Papir: SvRA. Papir. *Herlitz, Privilegier för Sveriges städer I. 426; Weibull, Dipl. dioec. Lund. VI. 232.* [10830]

— Hanss Konge¹. Fred. Knwd Konges Aften for os paa vort Retterting paa vort Slot Nykøpingh i Falster i vor egen Nærværelse, nærværende Hr. Byrge Ærkebiskop i Lundh, Hr. Jahan Jeipß i Roskyld, Hr. Niels Stygge i Børglom, Hr. Niels Clawß i Aarss, Hr. Niels Friiss i Viborgh, Hr. Ywer Munck i Rybe, Hr. Jens Anderß i Othenss Biskopper, Mester Eskyld Prior i Antwordskoff, Hr. Steen Bille, Hr. Niels Ericß, Hr. Henrich Knwdß, Hr. Niels Høgh RR., Torbern Bille vore Mænd og Raad med flere vore Raad og gode Mænd, var Jahan Oxe vor »smasind« og havde stævnet med vor egen Stævning Hr. Maghens Gøye R. vor Mand og Raad om Trætte om noget Gods, Henrich Gøye har solgt Jahan Oxe, som han beviste med et Brev, som Henrich Gøye har udgivet og beseglet, lydende, at han har solgt og skødet ham 3 Gaarde i Toffte i Laland, 3 Gaarde i en By, hedder Norge, 1 Gaard i Skøringe med flere Gaarde i Laland, Siælland og Schonæ, og kærede, at Hr. Maghens Gøye gør ham der Hinder paa. Dertil svarede Hr. Maghens Gøye, at alt hans og hans Søkendes Gods staar dem »wskyffte« imellem, og at det Gods, hans Broder har solgt, ligger for Porten til Krenckerop og er det bedste Gods, de har i Laland, og satte i Rette, om hans Broder Henrich Gøye havde Magt at sælge ydermere end sin egen Andel, som ham kunde tilfalde i fornævnte Gods. Om hvilken Sag de gav dem i Rette for os. Derpaa sagde vi saa for Rette, at efterdi forskrevne Gods er ej »skyffte« mellem Hr. Maghens og hans Søkende, havde Henrick Gøye ej Magt at sælge ydermere end sin egen Andel deri; men hvis Rettighed Henrick Gøye kan selv tilfalde i alle de Gaarde, han har solgt

Jahan Oxe, bør Jahan Oxe at beholde, og hvis Brøst han har paa forskrevne Gods, at Henrick Gøye ej kan hjemle ham, derfor skal han tale Henrick Gøye til efter hans Brevs Lydelse. Datum ut supra nostro ad causas sub sig., teste Georgio Mar-swyn justiciario nostro.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 80. Johan Johans-søn Oxes Arkiv (AM. VIII. 11). [10831

Juli 13. Bisp Niels Stigge i Børglom udsteder Brev om Forlig med Fru Annæ Mawritz dotter, Hr. Oluff Stiigsens Enke, angaaende Pantet i Han H.

Perg. [med 4 Segl]. Oluf Stigssøn Krognos's Enkes Arkiv (RA.). *Heise, Rosenkrantz, Dipl. S. 21.* [10832

Juli 19. Vi Pædher Niels¹ Byfoged i Køge, Per Michils², Hans Jacobs³ »borgmesther«, Oluff Tords⁴, Jep Anders⁵, Per Pers⁶ og Bertiil Niels Raadmænd ibid. Mand. før Marie Mag-dalene Dag paa vort Byting skødede beskeden Md. Jep Bwgge Raadmand ibid. med sin Hustru Karine Samtykke beskeden Md. Moens Steen vor Medborger og Kirkeværge til s. Nicolai Kirke ibid. paa s. Nicolai Kirkes Vegne en sin Gaard liggende i Køge i Kyrkestrædet vesten Kirken norden op til s. Byrgitte Stenhus-gaard med Længde og Bredde efter gamle »breffs« Lydelse. Paa samme Tid efter »trente« Spørgsmaal var ingen Gensigelse imod; thi mælted samme Skøde stadigt over alle 4 Tingbænke. Vore Indsegl. Givet osv.

Perg. med 7 Segl: 1. Bomærke i Skjold; 2. Skjold, hvori et Bomærke med en seksoddede Stjerne ved Siden; 3. Skjold, hvori et Bomærke med en Stjerne paa hver Side; 4-7. Bomærker (4. og 7. i Skjolde); omtr. samtidig Paaskrift: R^{ta} libro scotacionum Ff xiiii^o; noget yngre Paa-skrift (dog formentlig ældre end 1550): »Upaa thet liille bolig ligende synder nest then bolig, her Laurens Fwell nw i boer«. Køge Kirkes Arkiv (SLA. Køge Bys Pergamentsbreve 1492-1518). [10833

Juli 22. Jeg Karen Melsdaatter^a af Kiersgaard, Ville Thom-sens Efterleverske, sælger og skøder Hr. Peder Pedersen Sogne-præst i Hiøring til s. Ane Kapel i Hiøring at blive til Guds-tjeneste, som der holdes i, en min Gaard i Vinneberg H. i Aasted S. i Faverholt, som jeg købte, som nu i boer Jens Olufsen og giver til aarlig Skyld 2 Pd. Korn og 1/2 Løb Smør med andre smaa Skatter, at blive til forskrevne Kapel til evig Tid. Og kendes jeg mig fuldt, Guld og Penge, at have opbaaret af Hr. Peder Pedersen paa s. Ane Kapels Vegne, og forskrevne Gaard lod jeg 3 Ting til Vinneberg H.s Ting lovbyde. Jeg

hænger mit Indsegl for dette Brev med andre gode Mænds Indsegl: Hr. Niels Strangis Præst i Tornebye, Hr. Peder Villadzen Præst og Official i Horns H., Niels Ottsen a. v., Thomis Knudsen a. v., Thomis Sivartß Herredsfoged i Vinneberg H., Laust Tygesen Borgemester i Hiøring, Peder Clemendsen Raadmand i Hiøring og Ole Suenß Byfoged sstds. Datum Kiersgaard »Mari Magdalena«.

[Orig. Hjørring Catharinæ Kirkes Arkiv.] Afskr. fra 2. Halvdel af 17. Aarh.: NLA. Aalborg Bispearkiv, Præstekaldsbog 1555-1689 (omtr. bagest). [10834

a) ∴ Nielsdatter.

Juli 23. Vi Per Billæ paa Swanhollom, Sten Billæ i Allendæ RR. paa vore egne Vegne, Hans Billæ i Egede, Torbern Billæ paa Sandolth, Axell Persß paa Tym, Torbern Oxæ, Jahan Oxæ, Trved Greersß paa vore og vore Medarvingers Vegne var forsamlede her i Dag over et Skifte efter velbyrdig Kvinde Fru Cicillæ i Egedæ, som [*var*] vor Moder, Farmoder og Mormoder, om al Arv, Jord og »løse øre«. Og har vi skiftet Arven, som efterskrevet staar: først at jeg Per Billæ skal have: i Loland i Høgsmark Matis Lodwigsß $\frac{1}{2}$ Pd. Byg, 6 Grot; Anders Michelsß $\frac{1}{2}$ Pd. Byg, 1 Skill. Grot; Hans Michelsß ibid. 1 Pd. Byg, 2 Skill. Grot; Michell Wærnersß ibid. 1 Pd. Byg, 2 Skill. Grot; 1 Gaard i Gamlæby (1 Pd. Byg, 12 Skill.); 1 Gaard i Boderopp (2 Pd. Byg, 2 Skill. Grot); i Siæland i Stæffns H. i Holtwæ Dorettæ Trvelsses (2 Pd. Byg, $\frac{1}{2}$ lødig Mk., $\frac{1}{2}$ Svin, 2 Høns, 1 Gaas); Niels Jeipsß ibid. $1\frac{1}{2}$ Pd. Byg, $\frac{1}{2}$ lødig Mk., $\frac{1}{2}$ Svin, 1 Gaas, 2 Høns; Morthen Nielsß ibid. $2\frac{1}{2}$ Pd. Korn, $\frac{1}{2}$ lødig Mk., $\frac{1}{2}$ Svin, 1 Gaas, 2 Høns; i Tomestorp i Hædingæ S. Niels Atzersß (3 Pd. Byg, 2 Skill. Grot, $\frac{1}{2}$ Svin, 1 Faar, 1 Lam, 1 Gaas, 2 Høns); Lørsloff[?] Syworde Morthenß 2 Pd. By[g], 1 Mk.; i Flackebierigs H. i Hyllæstædæ Jes Jeipß 1 Pd. Rug, 2 Pd. Byg, 3 Skill. Grot; Borse H. i Toxwærdæ S. i Dystwedh Niels Bæk 1 lødig Mk.; i Eweropp S. i Hæmingstorpp Oluff Jeipß 2 Skill. Grot; Jes Olsß ibid. 3 Skill. Grot; i Ængleropp Mangens Wolæ $\frac{1}{2}$ Pd. Byg, 1 Skill. Grot; Jesper Boltæssß ibid. 1 Pd. Byg, 15 Grot; 1 øde Gaard ibid., 1 Pd. Byg, 15 Grot; i Twdzæ H. i Mørckowæ Las Hænikß 1 Pd. Byg, 1 Pd. Rug, $\frac{1}{2}$ Mk., $\frac{1}{2}$ Svin, $\frac{1}{2}$ Faar, $\frac{1}{2}$ Lam, 1 Gaas, 2 Høns; Per Olsß ibid. 3 Skill. Grot 11 »ængelsk«, 1 Gaas, 2 Høns; i Egedæ S., Aass Jæp Olsß $\frac{1}{2}$ Td. Smør, $\frac{1}{2}$ Svin; i Kwngsted S. i Lestorp Jes Hansß $\frac{1}{2}$ lødig Mk., $\frac{1}{2}$ Mk. 4 Skill. 1 Alb. for 1 Fjerdepart af 1 Otting Smør og 1 Fjerdepart af 1 fersk Kofjerding; i

Helstede S. i Tostrop 1 Gaard (2 Pd. Byg. 5¹/₂ Skill. Grot); i Maglæby S. i Klippingæ Ingwør Boß 1 Pd. Byg, 1 Skill. Grot; i Hawenløff Jep Jensß 3 Skill. Grot; i Faxsæ S., Ebbescaw Jes Lauersß ¹/₂ Td. Smør, 2 Skill. Grot; i Dalby S., Boeropp Anders Swænsß 3 Pd. Byg, 1 Fjerding Smør, ¹/₂ Svin, 1 Lam, 1 Gaas, 2 Høns; i Faxsæ Boo Arildsß 3 Skill. Grot; Niels Smed ibid. 2 Skill. Grot; i Miærløss H., Ebberopp ¹/₂ Td. Smør; Smeropp S. i Toore Niels Tordsß 1 lødig Mk., 1 fedt Svin, 1 Gaas, 2 Høns; Toorop Knwd 1 Skill. Grot; i Klippingæ 1¹/₂ Pd. Korn, 1¹/₂ Skill. Grot i den Gaard, som Oluff Fredrigß i boede; i Swarsløff gord 41¹/₂ Skill.; i Sandwed i Fyn Poel Morthenß 3 Pd. Korn, 1 Mk., 1 Setting Smør, 5 Skill. for 1 Lam, 1 Gaas, 2 Høns; 1 Gaard i Toeropp 3 Pd. Korn, 2 Mk., 1 Setting Smør; i Lyndeskoff 1 Setting Smør; item skal jeg Per Billæ have 25 Setting Mel i Ænglerops Mølle til de 10 Skpr., som jeg arvede efter min Fader. Item skal jeg Sten Billæ have: i Laland i Nyby Hænik Matzß (¹/₂ lødig Mk.); Oluff Mattzß ibid. ¹/₂ lødig Mk.; Olf Skrædere i Wæloff ¹/₂ lødig Mk.; i Grwndsted 1 Gaard (¹/₂ Pd. Byg, 1 Skill. Grot); i Wabensted Hans Tyll 1 lødig Mk.; i Kragæwig 1 Gaard (4 Skill. Grot); Mattes Bondæ ibid. 3 Skill. Grot; Poel Jwdæ ibid. 4 Skill. Grot; i Siæland i Stæffns H. i Hwltw Jes Clæmentzß 4 Pd. Byg, ¹/₂ Svin, ¹/₂ lødig Mk., 1 Gaas, 2 Høns; Owæ Tygesß ibid. 2¹/₂ Pd. Byg, ¹/₂ lødig Mk., ¹/₂ Svin, 1 Gaas, 2 Høns; i Lywersløss[!] Anders Wlff 1 lødig Mk.; i Hædingæ S., Tøimestorpp Jæp Baggæ 2¹/₂ Pd. Korn, 2 Skill. Grot, ¹/₂ Svin, ¹/₂ Faar, ¹/₂ Lam, 1 Gaas, 2 Høns; i Førsløff Jes Persß 2 Pd. Byg, 1 »libs« Mk.; i Dalby S., Rodæ Jes Hansß 3 Pd. Byg, 11 Skill., 1 fedt Svin, 1 Lam, 1 Gaas, 4 Høns og Niendedel af 1 Fjerding Smør, 1 Skp. Havre og 1 Alb.; i Wlse S. i Rynnedæ Oluff Nielsß 1 lødig Mk.; i Twdzsæ H. i Mørkøwæ Jes Persß 1 Pd. Byg, 1 Pd. Rug, ¹/₂ Mk., ¹/₂ Faar, ¹/₂ Lam, 2 Høns, ¹/₂ Svin; Jes Poelß ibid. 1 Skill. Grot; i Hornss H. i Giærløff Jæp Jensß 1 Pd. Rug, 1 Pd. Byg, 1 Lam, 1 Gaas, 4 Høns; item skal jeg have 1 Pd. Rug og 4 Skpr. og 1 Pd. Byg i Giær[lø]ff Hovedgaard, som øde ligger, af de 4 Pd. Korn, som min Moder havde deri; 1 Gaard i Giærløff (Kerstinæ, 6 Grot); 1 øde Gaardsædegaard ibid. (1 Skill. Grot); i Kwngssted S. istorpp Oluff Morthenß 2 Skill. Grot, 1 »libs« Mk., 1 Skp. Havre, 1 Gaas, 2 Høns, 4 Skill. 1 Alb. for 1 Fjerdedel af [1] Otting Smør og Fjerdedel af 1 fersk Kofjerding; i Trangyllæ 1 Gaard (9 Skill. Grot); 1

øde Gaard i Wgleropp (.. Skill. Grot);ff Hans Knudß
 2 Pd. Byg, 1 »libs« Mk.; [i D]alby S. i Boeropp Rasmus Hansß
 3 Pd., $\frac{1}{2}$ Svin, 1 Lam, 1 Gaas, 2 Høns, 1 Skill. Grot,
 Niendedelen af 1 Fjerding Smør, $6\frac{1}{2}$ Skill. 1 Alb.; i Kwngs-
 sted S. i Boerop; [i Miæ]rløss H. i Æbbeltwedh
 Jæp Hørdræng .. Pd. Korn, 3 Skill. Grot; i Dalby S. i Tog[?]-
 Oluff Nielsß 1 Pd. Byg, 1 Fjerding Smør,
 Gaas, .. Høns, Niendedelen af 1 Fjerding Smør, 1 Alb.; i
 Pd. Byg, 1 Pd. Rug, 1 Skill. Grot; i Sie[r]sleff[?]
 hos Slangeropp 2 Pd. Korn; i Ængleropp Hans
 W..... [ska]l jeg have 2 Pd. Korn og 3 Skpr. i 1
 Gaard i Broby, som jeg havde til[for]n i ...
; i Svarsløff gord 4 [ska]l jeg have 25
 $2\frac{1}{2}$ [?] Pd., som jeg arvede efter min Fader.
 Item vore egne og vore [Ve]gne,
 som er Billæ [ha]ve disse
 Boderop Mattes Scredere (2 Pd. Byg, 2 Skill.).
 giver we Jens Hænriksß
 3 Pd. Byg, $\frac{1}{2}$ Lam
 2 Skill. Grot; Jæp Persß ibid.
 5 Skill.; Niendedelen[?] af
 i Gad....
 Lam, $\frac{1}{2}$

 1 Pd.; i Hol-
 t..... i Hæding[æ] S. i]
 Twmestorp 1 Lam, 1 Gaas, 2
 p Persß 1 lødig Mk; i Hæm-
 mingstorp Per Olß Andersß 1 Pd. Rug,
 samme Sogn 38 Skill.,
 3 Lam, 1 Gaas, 2 Hø[ns]strødæ 1 Gaard (3
 Pd. $1\frac{1}{2}$) [1 Gaar]d i Hawenløff (.. Pund Korn
) giver 4 Skill. Grot; i Fyn i Fiællerop Jes
 Twesß i Ængleroppæ Mølle $12\frac{1}{2}$ Skp. Mel
 til [S]kæpper, som vi arvede efter vor Moder.
 Item s[kal] have: i Falster i Gry.....
 18 Grot; i Laland i Kragæwig Mattes Grwbbe
 s Knudß ibid. 4 Skill. Grot; i Siælant i Hwltwæ Jæp
sß .. Pd. lødig Mk., $\frac{1}{2}$ Svin, 1 Gaas, 2 Høns; i
 Baretzhowet Per Knipp.....; Jens Persß 6 Skill.

Grot, Niendedelen af 1 Fjerdings Smør og 1 Alb.; Ørstet S. i Hedensky Jes Poelß $\frac{1}{2}$ Td. Smør; Morthen Perß ibid. 1 Fjerdings Smør; Michel Scredere ibid. 1 Fjerdings Smør; i Dostorpp S. is. . .pp Jes [Mat]tzß 4 Skill. Grot; i Kwngsstet S. i Lestorp Jes Persß 1 »libs« M[k.] $\frac{1}{2}$ Mk. 1 Skill. Grot, 1 Gaas, 2 Høns, 1 Skp. Havre, 4 Skill. og 1 Alb., Fjerdedelen af 1 Otting Smør og Fjerdedelen af 1 Kofjering; i Trangillæ Nis Jonsß 9 Skill. Grot; i Baretzhowet 3 Skill. Grot; i Truidstorp Per Persß 4 Skill. Grot; i Rool[te] S., Axelsshowet Morthen Persß 1 »libs« Mk. 4 Skill., 2 Skill. for $\frac{1}{2}$ Otting Smør hvert andet Aar; i Giærløff Hovedgaard 1 Pd. Byg 6 Skpr. og 1 Pd. Rug af de 4 Pd., vor Mormoder havde deri; i Trvidstorp Mangens Dyr 4 Skill. Grot; i Ængleropp Jæp Mattzß 1 Pd. Byg, 15 Grot; i Mørckøwæ Jes Olsß 3 Skill. Grot, 11 »ængelskæ«, 1 Gaas, 2 Høns; i ..ædiæ gordh i Stæffns H. 3 Pd. Korn, 3 Skill. Grot; 1 Pd. . . . 1 Skill. Grot i den Gaard i Torckelstropp, Per Jeipß i boer; 2 Skill. Grot i 1 øde Gaard i Wgleropp, som giver 4 Skill. Grot; item skal jeg og mine Søskende beholde Mørckøwæ Mølle for al den Mølleskyld, som vor Moder tilfal[dt] efter vor Morfader og os tilfaldt efter vor Mormoder, dog saa at vi skal udlægge Axel Persß og hans Søskende $12\frac{1}{2}$ Skp. Mel i Mørckøwæ Mølle. Dette Gods, som nu hver i sin Lod er tilfalden, skal hver af os beholde, dog saa at fattes nogen af os paa Jævned, skal vi staa hverandre derom til Rette, som Søskendeskitte bør at gaa efter Loven. Afvindes noget af dette Gods nogen af os, bepligter vi os at vederlægge hverandre saa godt Gods inden 6 Uger derefter. Findes og ydermere noget Gods, Ejendom eller Pant, som bør at skiftes os imellem efter vor Moder, Farmoder og Mormoder, skal det skiftes os alle imellem, som Søskendeskitte bør at gaa efter Loven. Vore Indsegl. Givet i Nestwedh Fred. efter Marie Magdalene Dag.

Medtaget Perg. [med 5! Segl]. (RA. Privatark., Torbern Bentssøn Billes Enkes Arkiv.) LDipl. — Det er usikkert, om det er dette ell. et andet Eksempplar af det samme Brev, der gengives paa følgende Maade: »14. Skifftebreff emellom Peder Bilde, Stien Bilde, Torben Bilde, Axell, Torben Oxe, Johan Oxe, frue Sidselle aff Eigede 150., samme[?] breff meget forderffuidt med nog.. seg.« i Udtog anført i Fortegnelse af 1608 Juli 18 over Breve, som var indsatte i »Helliggiestes« af Hr. Esge Billes Arvinger, og som Esge Bille til Valden annammede (RA. Privatark., Esge Bille Jørgenssøn 1608 Juli 18). [10835

Juli 24. Jeg Lene Iwensdatther¹ paa Skoffsgord, Temme Grims Efterleverske, sælger og skøder til min Broder Eyler Bryske paa Dallund en min Gaard i Skoffby H. i Viisløff S. kaldendes Sørwdgord (Hans Hinricsß, 3 Mk. Penge), og kendes jeg mig oppe at have baaret Guld, Penge og fuldt Værd af E. B. for Gaarden. Afvindes Gaarden E. B., tilpligter jeg mig at vederlægge ham saa god en Gaard af Rente og »leyglighed« inden 6 Uger derefter. Medb. af flere hæderlige og gode Mænd Mester Jep Prior i s. Knudz Kloster i Otthens², Anders Ebbesß paa Orebierk, Mikel Persß⁴ Borgemester i Otthens, Iwer Anderß⁵ Raadmand og Hans Laurensß Byskriver ibid. Givet i Otthensse Lørd. før Oluffs Dag.

Perg. med [6] Segl: [1. Dxxi 17^a]; 2. G. 537; 4. Fiii 4 (Akeleye); 5. M 40. Ejler Bryskes Arkiv; ^b1629 leveret Hans Markdanner^b; senere ejet af Klevenfeldt^c (RA.). — Hertil 7396. [10836

a) Tegning i Klevenfeldts Segltegn., Bryske. b—b) Saaledes ifølge Paaskrift bag-paa. c) RA. Reg. 60 S. 132.

— Lauris Tordson Prior og Konvent i Aalborg Helligaandshus sælger Tomis Matsøn, kaldet Tomis Abram, Borger i Alburg $\frac{1}{2}$ Gaard i Alburg uden Skagepoorten.

Perg. [med 2 Segl]. (RA. Aalborg (Tillæg).) *Lindbæk og Stemann, Helligaandsklostre, Dipl. S. 129.* [10837

Juli 25. Reg. *9250. [Orig.] Samtidig Afskr. paa Papir: Kongens Arkiv? (RA. Kronolog. Saml. Papir). *Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 333; Dipl. Norv. XVIII. 198; Missiver I. 188.* [10838

Juli 31. Reg. *9254. Papir med 1 endnu overklæbet, brevlukkende Segl: Flensborg Bys (synes at ligne det af de 3 i *Haandbog i det nord-slesv. Spørgsmaals Hist. S. 677* omtalte Flensborg-Segl, der har Omskriften: *secretum consilium in flensborgh*, men har i alt Fald et Nældeblad over den øverste Leopard (jfr. 10811)). Hertug Frederiks Arkiv (RA. Gem. Arch. XXXIX. 29 g Nr. 789 (Hansborg)). *Dipl. Flensborg. II. 32.* [10839

— Vidne af Lunde Landsting, at en Sag mellem Ærkebisp Byrge paa den ene og Hr. Mogens Gøye og hans Søkende og Tyghæ Bradhæ paa hans Søster Fru Citzelies Vegne paa den anden Side om Thorsyø Pant og Ejendom opsattes til første Søgning efter Jul.

Perg. med [4] Segl: 1. I Sigilfeltet Bogstavet A. Lunde Ærkebisps Arkiv; *ÆA. IV. 358, BG. 1* (med urigtigt Aar 1501) (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. VI. 233.* [10840

— Reg. 5354. [Orig. Slesvig Bisps Arkiv.] Afskr. af Poul Cypræus: Gl. kgl. Saml. Fol. 1047 Bl. 185 a (= *J. A. Cypræus, Annales S. 400*). *Acta pontif. Dan. V. 485.* [10841

Aug. 5. *Reg. 5355.* [Orig. Senere tilbagegivet til Slesvig Kapitels Arkiv.] *Noodt, Beiträge II. 213.* [10842]

Aug. 7. Hans Scriffuere »landztingshøringh« paa velbyrdig Mands Jørghen Vrnæs Landsdommers Vegne i Fyen, Michel Pedersß Foged i Dalum Kloster, Hans Andersß i Boerope og Anders Hansß i Kylderope. Lörd. før Laurens Dag paa Fynbo Landsting »beddes« beskeden Md. Mattes Lyding i Egeskoff om et Tingsvidne. Der tilmælt 8 Dannemænd: forskrevne Michel Pedersß, Ander[s] Hanß i Kilderope, Hans Andersß i Boerupe, Nis Laurensß i Freltofte, Hans Perß i Boerupe, Anders Clemensß i Langstedt, Jes Clemensß *ibid.* og Mattes Smed i Høgebierrigh; hvilke vidnede, at de har set og hørt, og dem vitterligt er, at Mattes Lydingh har været her i 4 Tingdage paa velbyrdige Kvindes Vegne Fru Karine Daaess og krævet af velbyrdig Md. Otte Skinckell i Egeskoff al Fru Karine Daaess Rettighed i Dwzæberrigs dam, i Hørhaffue, i Byghaffue, i Riissen og i al Egeskoffs Grund; og var Otte Skinckel hertil lovlig tingstævnet. Vore Indsegl. Datum ut supra.

Papir med Rester af 2[!] Segl paatrykte forned: 1. Utydeligt; 2. Bomærke. Jørgen Daas Enkes Arkiv (RA.). [10843]

— *Suhm XIV. 572; Reg. 5356.* Er 10659.

Aug. 9. Jacob Skotte Borger i Landzcrone lejer en Gaard i Landzcrone af Nilsz Knutson Kannik i Lunde Domkirke.

[Orig. Lunde Kapitels Arkiv.] Udtog: Specifikation, Lunde Domkirke Nr. 413. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. VI. 235.* [10844]

— Vi Cresten Ibßenn i Rinnlø Foged til Nør H.s Ting, Seueren Juell i Hedegaar V., Bertill Perß i Selkier, Jep Ouesß i Emerløff, Matis Smedt i Skeruatt, Knudtth Jenß i Selkier, Jens Perß *ibid.*, Offue Nielsen i Ogelstervp, Cresten Broderßenn i Galthen, Jens Nielsen i Hadbierge, Hendrick Trogelß i Ginderup og Niels Andersß i Ogelstrup. Mand. før Laurenti Dag for os og flere Dannemænd, som forskrevne Ting søgte, fik beskeden Md. Jep Matisß i Kasbierige et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Niels Fyndzß i Handgaar, Joen Juell i Hegidall, Jøren Bertillßenn i Kasbierige, Jep Olluß i Fanderup, Eskell Kiørtt i Lande, Olluff Stigß *ibid.*, Knud Jenß i Selkier og Seueren Kieldß i Wegersløff; hvilke vidnede, at de hørte og saa' for dem stande samme Dag paa forskrevne Ting 2 Dannemænd Bert[i]ll Perß i Selkier og Matis Bunnde i Skinndberige, hvilke vidnede, at de i Kyrøl hørte og saa', at Godsk Crestenß Foged paa Klagsholm

gjorde sin Lovhævd med gode Riddermændsmænd og Jordejerbønder paa hæderlige og velbyrdige Mands Vegne Hr. Mogens Gøys paa Klagsholm R.; »induorde« han Kyrall fra en Sten, stander paa Brodenhøy, som stander mellem Villelø Mark og Skerholm Mark og Kyrals Mark, og saa ned ad Holdsygs dall og saa tvært over Kroxrett, saa op til Slemmynge Markeskel og saa ned ved Spedalsk skoge; item Skeruath, som Matis Smed i boer, og Skerholms Mark for et frit Enemærke; item en Gaard i Skindberige, som Anders Jenß i boer, en Gaard sstds., Per Torberns i boer, en Gaard, Anders Niels ibid. i boer; alt dette forskrevne Gods, som Hr. Mogens Gøye og hans Husfrue lovlig tilfalden er og nu i Hævd har, og som Hr. Axell Lagß havde i rolig Hævd, hvis Sjæl Gud have, det »induorde« Godske Crestenß for Hr. Mogenßis og hans Husfrues rette Arvegods, ihvor som helst det findes i Nør H.

[^aPerg. med Segl.^a Clausholm Godsarkiv; *Eline Gøyes Jordebog* S. 272 (hvor Brevet refereres i sin fuldstændige Skikkelse).] Vidisse (kun af »nogen artickler wdi en laggehøffuit«) 1559 Marts 29 (Onsd. efter Paaskedag) af Nør H. (Dyrs) givet Mates Scriffuer i Skeruatt paa hans Husbondes Fru Idde Gøyes Vegne. Papir med 6 Segl ell. Rester af Segl paatrykte forneden. NLA. Benzon Godsarkiv, Papirsbreve 1559-1612.

a—a) Saaledes Vidissen.

[10845

Aug. 9. Peder Wdzsß Herredsfoged til Hal H.s Ting, Jens Michelß, Jens Persß i Aarsløff, Knud Tygesß i Karleby, Jens Matesß i Wollom og Jens Hagensß i Skabø. Mand. før Laurencii Dag for os og mange Dannemænd, som Hal H.s Ting søgte, fik hæderlig og velbyrdig Md. Eyler Stygge til Hæffringholm et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Knud Tygesß i Karleby, Swendh Mowensß i Mowenstrup, Jens Symenß i Bendstrvp, Jens Perß i Huilsager, Jacob ibid., Jens Matsß i Wollom, Esbern Marquardsß i Søby og Jens Hagensß i Skabø; hvilke vidnede, at dem vitterligt er og menige Herredsmænd, at Hæffring Mølle stander i Hal H. med Bygning og har saa været af Arilds Tid, siden samme Mølle »wort« bygget, og er paa Hal H.s og ej paa Roxiø H.s Grund; item den Tid Møllehullet slog Peder Knudzsß ihjel, som boede hos samme Mølle, da tog Peder Wdzsß hans Hovedlod og førte til Kallø, og siden tog ogsaa Per Wdzsß noget Malt, som han fandt »giømmeløsth« og ingen vilde vedkendes, og førte til Kalffø for »skøffne gootz«, og ej Lensmand i Roxiø eller nogen anden gav Kære derpaa her til Tinge. Vore Indsegl. Givet osv.

Papir med Rester af 5[!] Segl paatrykte fornedet: 1-4. Bomærker; 5. I Sigilfeltet et Spænde(?). Hevringholm Godsarkiv (RA.). [10846

Aug. 12. Sewren Knwtsß Foged til Rwgsø H.s Ting, Byørn Andhersß af Stienalth V., Jens Eskelsß Sognepræst i Wore, Per Gødsß i Vtby, Nis Persß i Vtby, Rasmus Andhersß i Wore. Torsd. før Vor Frue Dag assumc. for os og flere gode Mænd, som forskrevne Ting søgte, fik velbyrdige Md. Eylerd Støgæ af Hæffringholm et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Nis Persß i Vtby, Cristiern Persß *ibid.*, Tygy Andhersß *ibid.*, Jens Nielsß *ibid.*, Jens Brvn i Sørop, Gode Hermynsß i Tørsløff, Jens Persß i Ørsthet, Niels Michelsß *ibid.*; disse vidnede, at de saa' og hørte samme Dag paa forskrevne Ting 6 Synsmænd, som var Powel Haghenß i Ingesløff, Per Lasß i Holbæk, Powel Persß i Wore, Sewren Brvn i Vtby, Jens Persß i Ørsthet, Andhers Jensß, hvilke kundgjorde, at de var krævede til Syn af Rwgsø H.s Ting at granske, hvad heller Hæffring Mølle laa i Rwgsø H. eller i Hald H.; da kundgjorde de, at de var der til Stede, og 6 Synsmænd af Hald H. med andre Dannemænd nærværende; da sagde de, at Hald H.s Mænd kundgjorde for dem, at forskrevne Mølle laa i Hald H., og somme af dem nærværende var, der Sandemænd gjorde deres Tog og svor forskrevne Mølle til Hald H. Med vore Indsegl. Datum etc.[?].

Papir med Rester af 4[!] Segl paatrykte fornedet: 1-4. Bomærker. Hevringholm Godsarkiv (RA.). [10847

Aug. 13. (*Reg. *9259.*) Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Kongens Arkiv (RA. T. K. U. A. Sverige A II, Akter og Dokum. vedr. det polit. Forh. til Sverige, Breve fra svenske Adelsmænd og andre til Kong Hans). *Styffe V. 199; Missiver II. 221* (efter det tidligere Aftryk, da Originalen dengang ikke var til at finde). [10848

— Vidne af Lessø Birketing, at 8 uvildige Mænd dømte i en Strid om en Have mellem Mester Erick Kaass og Jens Laurissen.

Papir med 7[!] Segl paatrykte fornedet: 1-7. Bomærker. Viborg Kapitels Arkiv (RA.). *Dipl. Viberg. S. 126.* [10849

Aug. 14. Oldermænd og »swaren« ved Husem Vor Frue Kirke træffer Aftale med Præsten og Vikarerne ved Kirken om Leveringen af Vin og Brød til Messerne.

[Orig. Husum Kirkes Arkiv.] Afskr. attesteret af Jacobus Brichtii Klerk fra Slesvig Stift, pavelig Notar: »angehängt« til en »Kirchenrenten-verzeichniss« fra c. 1500. Arkivet i Husum Raadhus (ikke set af nærværende Værks Udgiver). *M. Vosz, Die Innungen und Zünfte in Husum (Husum 1896) S. (170), jfr. 59.* [10850

Aug. 17. Iszaach Truidtssøn i Rugstorp V. sælger en Gaard i Rugstorp i Høigs H., som han selv paa boer, og en Gaard i Ingellstorp i Søndre Asbo H. til Ærkebisp Birger.

[Orig. Senere til Lunde Kapitels Arkiv.] Afskr. fra c. 1550: AM. Fol. 293 Bl. 57 a. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. VI. 235.* — Afskrifter efter den anførte Afskr.: LDipl.; Ny kgl. Saml. Fol. 726 S. 195; Uppsala UB., Haandskr. E 164 S. 349. [10851

Aug. 18. Iszaach Truidtssøn V. bekender at have modtaget i Leje Rugstorp gordtt i Høigs H. som han nu selv besidder, af Ærkebisp Birgher uden al Afgift indtil næstkommende Paaske.

[Orig. Senere til Lunde Kapitels Arkiv.] Afskr. fra c. 1550: AM. Fol. 293 Bl. 58 a. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. VI. 236.* — Afskrifter efter den anførte Afskr.: LDipl.; Ny kgl. Saml. Fol. 726 S. 197; Uppsala UB., Haandskr. E 164 S. 347. [10852

Aug. 19. Gotkenn Langenborch tilskriver Fru Anne Kromdicks om 60 Øksne, som han har købt af Hr. Hinrick, m. m.

Papir med 1 endnu overklæbet, brevlukkende Segl: Bomærke i Skjold (uden Omskrift). Henrik Krummediges Arkiv (B 2; RA.). *Missiver II. 222.* [10853

Aug. 20. Vidne af Lessø Birketing, at Fogeden Jess Anderssen bød sig i Rette med Las Graffueløff angaaende dennes Straf for det »Kætteri«, han bedrev med sit Søkendebarn.

Papir med Rester af 7[!] Segl paatrykte forneden: 1. Bomærke; 2. Utydeligt; 3-7. Bomærker. Viborg Kapitels Arkiv (RA.). *Dipl. Viberg. S. 127.* [10854

Aug. 24. Michel Seurinssøn i Tørild befuldmægtiger Niels Clemets-søn til at indkræve 46 Mk.

Papir med utydelige Rester af 1 Segl paatrykt forneden. Niels Clementssøns Arkiv (RA.). *Saml. til jydsk Hist. 2. R. I. 242.* [10855

Aug. 28. »Ett andett schødebreeff daterit Ribe løffuerdagenn nest effter Bartholomæi dag anno 1507, liudendis i sin meening, Pouill Thostensenn i Lemuig att haue soltt oc schøtt fraan sig oc sine arffuinger oc thill for^{ne} biscop Iffuer Munck i Ribe oc hanns effterkommere biscopper ibidem dette effter^{ne} jørdegoedzs, som er toffter oc eng, hannom wor thill arffue kommen effter hanns fader, som er nest fra dend strom, som løbber sønden for helle kors capelle wed Lemuig oc saa op med Kirkedubbe, thill engi vedthager, och saa langd neder, thill Wor frue jord wedthager, oc wester, som er Rønneberg oc Stoere enge-diell, thill fiordenn thager wed.«

[Orig. Ribe Bisp's Arkiv.] Udtog anført i Rettertingsdom 1604 Maj 22 mellem Predbiørnn Gyllenstiernn til Wosborrig som Embedsmand paa Bouffling og Jurgen Fris til Farschouff; den første fremlægger Brev af 1508 Aug. 11 og nærværende Brev. RA. Herredagsdombog 1604 Bl. 147 a. Referat herefter: *Secher, Kongens rettertings domme 1595-1604 S. 563.* [10856

Aug. 28. Jeg Soffiæ Oluffsdatter¹ i Fuelsang, Henning Vensthermandz Efterleverske, oplader ærlig og velbyrdig Md. Oluff Holgerdß, vor naadige Herres Foged og Embedsmand paa Nyköping, nogle Gaarde, som jeg og min Husbonde arvede efter min Moder Citzele Pæthersdatter, som gamle Johan Vensthermand i Pant havde af Palle Anderß, O. H. at have Gaardene efter det Pantebrevs Lydelse, som jeg ham derpaa antvordet har. Medb. af gode Mænd Oluff Falsther i Cotzelitze, Trwid Anderß³ paa Getzør, Jacob Wædher⁴ og Niels Jwde »borgemestere« i Nykiøping. Givet paa Fugelsang Lörd. efter Bertholomei Dag.

Perg. med [5] Segl: 1. Exix 19 (Gøye); 3. Lxviii 55 (Thott); 4. Bomærke (s *iacob peterf*); 5. Bomærke. Oluf Holgerssøn Ulfstands Arkiv (RA.). LDipl. [10857]

Aug. 29. Anders Kyeldß Sognepræst i Stowensse, Anders Man Præst, Thomis »dyeghen« i Snødhet, Hans »dyeghen« i Bostroppe og Seuerin Jensß i Fæbeckægord. Kundgør vi os at have været paa Stowensse Sognestævne Sønd. efter Bartholomei, saa' og hørte, at Hr. Symon Strangeß Sognepræst i Bostroppe fik et Sognevidne med 8[!] Dannemænd: Hans Persß, Jens Jødhe, Herich Nielsß, Hans Olaffß, Mattes Lerkæ, Hans Grome og Morthen Jacobß; hvilke vidnede, at de saa' og hørte, at Hr. Symon Strangeß lod læse paa fornævnte Sognestævne et Sognevidne med 7 hængende Indsegl, ustunget, lydende paa den Jord i Stowensse, som ligger til hans Præstegaard i Bostroppe. Item vidnede fornævnte 8[!] Mænd, at samme Dag paa fornævnte Sognestævne 3 gamle Dannemænd Nis Henrichß, Mattes Gomme og Jens Bonde vidnede, at dem vitterligt er og »mynnest«, at den fornævnte Jord har ligget til 3 eller 4 »boligh« tilforn, og ingen Mand har budet sig til at have fornævnte Jord uden Præster »terest[?] mynne«, baade de, som har været, og den, som nu er. Sig. nostra. Datum ut supra,

Papir med Rester og Spor af 4[!] Segl paatrykte forneden: 1. Ubetydelige Rester; 2. Kun Spor; 3. Bomærke; 4. Kun Spor. Bøstrup Kirkes Arkiv; *ÆA. V. 1115?* (RA.). — Daarlig Afskrift, attesteret (sammen med 4 andre Afskrifter) 1666 Marts 16 af (Præsten i Bøstrup) Pouell Andersß, »saa wiitt jeg kunde læsße och forstaa«. Samme Arkiv (sstds. (under c. 1400)). [10858]

Aug. 31. *Reg. *9267.* Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 88. Henrik Krummediges Arkiv (A 1; RA.). *Danske Mag. 3. R. II. 145; Missiver I. 189.* [10859]

Sept. 3. *Reg. *9272.* Papir med Rester og Spor af 7 brevlukkende Segl: Svenske. Senere til Kongens Arkiv (RA. T. K. U. A. Sverige A II, Akter og Dokum. vedr. det polit. Forh. til Sverige, Breve fra svenske Adelsmænd og andre til Kong Hans, Bilag til 1507 Dec. 13). *Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 334; Missiver II. 223* (efter det tidligere Aftryk, da Originalen dengang ikke var til at finde). [10860]

Sept. 7. Tingsvidne af Skast H., at Hans Jensen i Foborre mælte et Skødebrev, som han gav Ollof Terkilsen paa en Gaard i Wongh, og et Lovhævdsbrev paa samme Gaard ved Magt.

Perg. med [5] Segl: 1. Utydeligt Brudst.; 2. Utydeligt; 5. Bomærke. *Senere til Endrupholm Godsarkiv^a* (RA. Privatark., kronolog. Række). *Nielsen, Gl. jydsk Tingsvidner S. 71.* [10861]

a—a) RA. Reg. 73 i Fol., Skads H. 79.

Sept. 9. Jeg Hermyndt Flemmyng¹ Provst i Aarss kendes mig skyldig at være Niels Clements² Landsdommer i Nørjw-landt 100 Mk. danske Penge, som han mig laant har, at betale inden Jul næstkommende. Medb. af velbyrdig Md. Niels Krabbe² i Tannervp og Nis Ebs³son³ Borger i Rybæ. Datum altera die nativit. Marie i Riibæ.

Papir med Rester af 3 Segl paatrykte forneden: 1. G. 1038 = Llv 10; 2. Lv 72; 3. Bomærke. Niels Clementssøns Arkiv (RA.). [10862]

Sept. 11. Johannes Dringenberg testamenterer en Gaard i Köpenhamn til Opbyggelse af et Alter i Lunde Domkirke.

[Orig. Lunde Kapitels Arkiv.] Udtog: Specifikation, Lunde Domkirke Nr. 414. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. VI. 237.* — To andre Udtog med Aar, men uden Dag: SvRA. E 102 a, Sextern 16, Nr. 80; og sstds., Sextern 23, Nr. 116. [10863]

Sept. 13. Hans Konge. Mand. hellig Kors Aften exaltac. for os paa vort Retterting paa vort Slot Nyborgh i vor egen Nær-værelse, nærværende Hr. Thønne Parspergh R., Torbern Bille vore Mænd og Raad og Jørgen Vrnæ vor Landsdommer i Ffyn med flere, var Hr. Henrich Knud²son² R. vor Mand og Raad og Hr. Niels Høgs R.s vor Mands og Raads Bud Niels Scriffuer paa Hr. Lage Brocks Børns Vegne, han er Væрге for, om Trætte, dem imellem er om Arv og Skifte i Esderop Hovedgaard og i det Gods, der tilligger, Hr. Lage Brock lod efter sig, og om Opbørsel, Boskab, Kvæg og »andre« Løsøre; og var i Lørdags deres rette 6. Uge Stævnedag i den Sag, som da for os bevist var, og tog Sagen til os til i Dag her at høre i Rette. Da frembar Niels Scriffuer et Magtebrev lydende, at Hr. Niels Høgh har gjort ham fuldmægtig at gaa i Rette med Hr. Henrich Knud²son²

og svare ham til den Stævning efter et vort Brevs Lydelse udgivet i Tolsted, som han i Rette lagde. Da satte Niels Scriffuer i Rette, om den vor Stævning var rettelig brudt og læst til Viborgh Landsting, efterdi hun er given til Hald H.s Ting, og satte i Rette efter vort Brevs Lydelse udgivet i Tolsted, [om Hr.] Niels Høgh er pligtig paa det ny at gøre noget Skifte med Hr. Henrich Knudß, efterdi at alt det Gods, Hr. Lage Brock [lod] efter sig, er skiftet mellem hans Arvinger, og hver annammede sin Lod i Tolsted med saa Vilkaar, at hvilken Part ikke nøjedes, han skulde lade fornævnte Gods paa det ny inden Johannis bapt. Dag Midsommer næst forleden, og mente, at efterdi det ikke sket er, bør Godset at blive skiftet, som det er, og hver beholde den Lod, han faaet har efter fornævnte vort Brevs Lydelse. Dertil svarede Hr. Henrich Knudß og Hr. Axell Brade, at de har Brøst i de Lodder og ej nøjes dermed, og beviste, at de tilbød længe før Johannis Dag og vilde lade fornævnte Gods paa det ny og begærede derpaa Jordebøger af Hr. Niels Høgh, og sagde, at de kunde dem ej faa, og sagde, hvorledes Hr. Niels Høgh siden forpligtede sig for os selv og vort Raad paa vort Slot Nyköpingh i Falster til den Herredag næst forleden at komme til Frøbergh paa Margrete Dag og skifte paa det ny med dem alt det Gods, Hr. Lage havde i Ffyn og fremdeles i Judland, Sieland og Skonæ eller, om ikke saa skete, derefter lide deres Forfølgning med vore Breve, og beviste, at de var i Frøbergh og »forbyde« der Margrete Dag over og havde med dem deres Venner nogle vore gode Mænd, som de havde der tilbudet, og Hr. Niels Høgh ej mødte den forsagte Dag og har den sin Forpligtelse ej fuldgjort, og satte i Rette, om dem bør her[eft]er længere at undgælde det vort Brev udgivet i Tolsted, og om dem bør at have Forfølgning over Hr. Niels Høgh efter saadan Forpligtelse. Og sagde Hr. Axell, at han eller nogen Fuldmægtig paa hans Vegne ej annammede den Lod i Tolsted, og aldrig ham nøjedes dermed; med mange flere Ord, dem imellem forløb. Om hvilken Stævning og om vort Brev udgivet i Tolsted de gav dem i Rette for os paa baade S[ider]. Derpaa sagde vi saa for Rette om den vor Stævning, at efterd[i] . . . Stævning ti. og bruden og læst til Viborgh Landsting, da er hun ej rettelig brudt, [og] Hr. Henrich Knudß d[er]for at tage Stævning paa det ny. Om vort Brev udgivet i Tolsted var saa paasagt, at efterdi Hr. Henrich Knudß og Hr. Axell Brade kendes dem Brøst at have i de Lodder og ikke nøjes dermed

og var overbødige og vilde skiftet forskrevne Gods paa det ny efter Loven og begærede Jordebøger af Hr. Niels Høgh paa samme Gods at gøre Skifte efter inden Johannis Dag og kunde dem ej faa, og Hr. Niels Høgh har siden forpligtet sig for os selv og vort Raad at komme til Frøbergh paa Margrete Dag og paa det ny skifte med Hr. Henrich Knudß og Hr. Axell Brade alt det Gods, Hr. Lage lod efter sig i Ffyn og fremdeles i Judland, Sieland og Skonæ eller derefter lide deres Forfølgning med vore Breve, og han har ej den Forpligtelse fuldgjort, da bør Hr. Henrich Knudß og Hr. Axell Brade ej længer at undgælde det vort Brev udgivet i Tolsted, og bør Hr. Niels Høgh at lide deres Forfølgning med vore Breve paa den Arv efter sin egen Forpligtelse. Datum ut supra nostro ad causas sub sig., teste Georgio Marswin justiciario nostro.

Papir med utydelige Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden. (RA. Privatark., Lage Esgessøn Brock.) [10864]

Sept. 15. Jeg Erick Matzß¹ Hwswmme a. v. tiltroer ærlig og velbyrdig Md. Oluff Holgerdß vor naadige Herres Foged og Embedsmand paa Nykøping min Gaard, Tjenere og Gods i Forsvar at have, at forsvare til Rette, som liggende er i Loland. Thi beder jeg alle mine Tjenere, at I er ham lydige fore, ligervist som jeg selv [til] Stede var. Mit Indsegl. Givet i Hwswmme Tamperonsdag efter exaltac. crucis.

Papir med 1 Segl paatrykt forneden: Exix 34 (Gøye). Oluf Holgersøn Ulfstands Arkiv (E; RA.). [10865]

Sept. 18. *Reg. *9287.* Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Kongens Arkiv (RA. T. K. U. A. Skotland A I). *Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 56; Missiver II. 224.* [10866]

Sept. 20. Cristiernn¹ udvalgt Konge. Mogens Jensß vor Tjener har nu gjort os Regnskab for, hvis han har opbaaret og udgivet fra det første, han til os kom, og indtil denne Dag, saa vi ham takker for godt Regnskab, og bliver os deraf aldeles intet skyldig. Thi lader vi ham kvit for alt ydermere Krav om forskrevne Indtægt og Udgift. Givet paa vor Gaard i Berghen Mathei ap. Aften under vort Sekret.

Dominus per se.

Perg. med 1 Segl: K. 96. Mogens Jenssøn Rosenvinges Arkiv; paa Jacob Bircherods Tid »endnu i Familiens Gjemme«, men Brevet var ifølge en senere Tilføjelse af den samme »siden falden i Fruentimmerhender, som skar det i Stykker til Rokkebreve; jeg har seet det sammensyet igien«^a; ^b1921 af nuværende Kontorchef i Københavns Overpræsidium S. Rosenvinge foræret til Rigsarkivet^b. LDipl. [10867]

a) Kall Fol. 130 S. 293. b—b) Dettes Gavebog.

Sept. 22. Brev fra »Robbart Barton of Olvfferbarton(?)« til »Christierno Datiaë, Suesiaë, Noruagiaë, Stormariaë, Dithmatiaë, Slaorum Gottorum que principi ac regi magnificentissimo necnon in Holdenburgh et Delmohost comiti prepollentissimo«.

Papir med 1 utydeligt, endnu overklæbet, brevlukkende Segl. Norske Rigsarkiv, Münchener-Saml. Papir, H. Nr. 13, 1507 Nr. 1. Dette Brev, som i Originalen tydelig har Aaret 1507, er formentlig betydelig yngre (fra 1527). En Titel nogenlunde svarende til den, som i Brevet gives Kongen, har han først ført efter sin Faders Død og endda først, efter at han var blevet Konge i Sverige. Og naar det i Brevet, der er skrevet i Leith i Skotland, hedder, at Kongens (unavngivne) Kansler havde overrakt Brevskriveren et Brev fra Kongen, saa havde Christiern ganske vist en Kansler allerede før 1507 (*W. Christensen, Dansk Statsforvaltn. i det 15. Årh. S. 691*); men at han skulde have sendt denne til Skotland i 1507, forlyder der næppe noget som helst om. Endvidere omtaler Brevet Dr. Alexander Kinghorn og »Clemens nauita« (s: øjensynlig Skipper Clement); men ingen af disse Personer optræder ellers saa tidlig som 1507 (jfr. deres Biografier i *Dansk biograf. Lexikon IX. 170 og IV. 5 ff.*). Derimod hedder det i Brevet: »quoad mee olim nauis, quæ wilgo dicta est Leo, solutionis restam«; og det er da øjensynlig den samme resterende Betaling, der er Tale om i et Brev af Aar 1525, som er trykt bl. a. i *Dipl. Norv. XII. 412*. Og endelig siges det i vort Brev, at »a tuis me nunciis tuum in vsuum nonnullas tuarum munitionum copiarum bellique instrumentorum lanceas hastasque ferratas necnon halbertorum genera quedam vnacum manualibus bombardis receptum fuisse[!]<«; og der kan næppe være Tvivl om, at det er de samme Vaaben m. m., for hvilke den samme Brevskriver udsteder en Kvittering af 1527 Sept. 23 (trykt *Dipl. Norv. XII. 457*), hvori han netop siger, at han har modtaget de paagældende Krigsfornødenheder af Kongens Kansler, der her navngives som Gotskalk Eriksøn. Man kan da formentlig gaa ud fra, at vort Brev, som i ethvert Fald maa være yngre end 1513, er af 1527.

Sept. 26. Jeg Karine Jensdotter, Mogns Jonsßns Efterleverske i Bolle, har siddet over et Mageskifte paa mine Børns Vegne med hæderlig og velbyrdig Kvinde Fru Elne Jenssdotter, Matz Jonsßns Efterleverske i Torstetlundh, paa hendes Børns Vegne, at Fru Elne skal have den Gaard i Liøngssøø, som skylder 3 Ørte Korn, 1 Pd. Smør og andre Beder, og jeg skal have den Gaard i Syndervp, som Jesper i boer (3 Ørte Korn, 1 Pd. Smør og andre Beder). Medb. af andre gode Mænd Pether Laurisß Sognepræst i Syndervp, Malti Laurisß i Repstrop og Otte Vngher⁴ »vepner«. Datum i Torstetlund Sønd. før Michaelis.

Perg. med [4] Segl: 4. Li 81 (s otte p̄hilipf; Bøistrup). Torstedlund Godsarkiv (RA.). [10868]

Sept. 29. Pedher Griiss Præst og Dronning Christines Kapellan lover Betaling for Varer, han har udtaget i Riibæ hos Jep Cristernsß m. fl.

Papir med 1 utydeligt, endnu overklæbet Segl paatrykt forneden. Senere tilbagegivet til Dronning Christines Arkiv; indlagt i Dronning Christines Hofholdningsregnskab VI mellem Bl. 60 og 61 (RA.). *Dronn. Christines Hofholdningsregnskaber S. 392*. [10869]

Okt. 5. Nielsß Stygghe Biskop i Børglum, Jens Nielsß Prior i Øocloster, Iffwer Clausß i Søø, Henningh Kirth i Vollervp,

Josth Nielsß i Egeberigh, Per Mattzß i Ogergord, Palli Griiss i Slætht VV., Nis Nielsß i Vammæn, Anders Persß i Sønder-vonzell og Thameß Jensß i Stenum. Tirsd. efter Franciscii Dag paa Aagardh saa' vi og hørte, at velbyrdige Kvinde Fru Anne Mawritzedotther æskede Mattes Bygoms Regnskab, som hun havde tvende »reysser« tilforn gjort 14 Dage mellem hver Tid, paa hvis han havde i Væрге haft, opbaaret og udgivet, og besynderlig baade Sølv, Guld, Penge og andre »kiænde« Varer, som ud var tagne af hendes Moders »foldebor, skab«, Kister og Skrin, hvilke somme var Laasene fra brudne, og somme med Nøgle »uplæse«, besynderlig med den Nøgle, som Fru Margrethe havde paa hendes Hals i hendes Dødstime. Og beviste hun, at hendes Guld, Sølv og Penge var hemmelig af Aagardh bortførte til den Gaard, som Mattes Bygom »festhe« og i Leje har i Strandhen. Dertil svarede Mattz Bigom og bekendte sin Skyld og kendtes ved noget Sølv, Penge og andre Varer, som endnu er i hans Gaard i Strandhen fjælede i Taget, og sagde han, at han kunde ingen Regnskab gøre hende, men bad hende haardelig for Vor Herres Død og Pine Skyld, at hun vilde benaade hans Liv, som han kendtes selv at have forbrudt, og bad han os alle, at vi for Guds Skyld vilde tale hans Bedste til Fru Anne, at hun vilde unde ham Livet. Da gjorde hun det for Guds Skyld og vor Bøn Skyld og for en føje Vederlæggelse for den mærkelige Skade, han havde gjort hende; endog Nævnd af Gaarden var lovlig tilkrævet og tilnævnt baade paa hendes og hans Side at dømme ham, benaadede hun ham og gav ham sit Liv. Sig. nostra. Datum ut supra.

Perg. [med 9! Segl]. Oluf Stigssøn Krognos's Enkes Arkiv (RA.).
LDipl. (Reg. *9292.) [10870]

Okt. 9. Jeg Oluff Daa¹ Høvidsmand paa Hiortholm annammede Dyonisii Dag 40 Mk. paa ærlig og velbyrdig Svends Vegne Anders Bilde for disse 2 Aars Rente, som jeg derpaa hans Brev har. Thi lader jeg Anders Bilde kvit for forskrevne 2 Aars Rente. Mit Indsegl. Givet paa Hiortholm Dag, som forskrevet stander.

Papir med 1 Segl paatrykt forneden: Lxlix 50 (oluff daa af raunf-trop). Anders Billes Arkiv (Va; RA.). [10871]

Okt. 14. Jeg Tømmæ Hansß Borger i Nestwæde kendes gældskyldig at være ærlig og velbyrdig Md. Oluff Daa »a« Raffnæstrop 50 Mk. danskæ Penge, for hvilke jeg pantsætter ham en

min Gaard liggende vesten ved s. Martini Kirke, som jeg fik til Arv efter min Fader og Moder, hvilken Gaard jeg selv i boer; hvilken Gaard O. D. skal have Fuldmagt til at nyde for et brugeligt Pant, saa længe at den afløses ham. Og kendes jeg mig at have den i Leje af O. D., og bepligter jeg mig at give ham hver 4. Dag Jul 8 Mk. til Leje af den. Løsningsdagen skal være Johannis Dag »at« Midsommer, og da skal Lejen følge Hovedsummen. Afvindes Gaarden ham, bepligter jeg mig at udlægge ham saa god en Gaard inden 6 Uger derefter. Medb. af Hr. Per Sewerinsß Provst paa Hyortholm, Bærtill Jwdæ Raadmand i Nestwæd og Hans Dyrsskøth paa Hyortholm. Datum Hyortholm die Calixti.

Perg. (Plica delvis ødelagt) [med mindst 2 Segl]. Oluf Daas Arkiv (RA.). LDipl. [10872]

Okt. 19. Ick Michel Lobeke¹ borger tor Borch uppe Vemerem bekenne, dat my de ersame rath tor Borch van untemeliker worde haluen gewracht an unßen borgermestere Hans Buggerde ock stål unde órde an den sulfften, ock enes swerdes knopes haluen, dar ick mede valsche wichte gedån hebbe, welke knop 2 lot hefft myn $\frac{1}{2}$ punt, dar ick mede gewagen hebbe was unde botteren, dat ick tegen Got unde recht gedån hebbe, derwegen in ere slote wart gebracht unde darinne entholden, des hebben sick nu de rath dorch Got unde syner moder willen unde bede unser borgere gedån unde myner frunde up giiffte desses breues sodane missedæt gensliken togeuen hebben dat leuent unde na uthsproke des rades liick unde wandel to donde, worup ick deme rade unde alle den inwaneren darsuluest laue myt vriggеме willen unde nicht van angestes wegen, dat ick effte nymant van myner wegen hiir entyegen den rath ock Hans Buggerde unde inwoners tor Borch nicht upsaken laten, haten offte veyden, wyten offte wreken den radt tor Borch offte ere borgere. Alle desse stücke aldus to holdende laue ick bii landes lege, bii manschop leuende, bii waninge der stede desse orueyde aldus to holdende, unde ick vorsake van desser sake wegen aller breue, dede vorworuen synt unde noch vorworuen mochten werden bii pene der romesschen kameren, bii hulpe des paweses unde des keyzers, unde wil dar nummer up saken. To tuchnisse hebbe ick stauedes eedes to den hilligen gesworen. Desse beschedene vramen manne borgere tor Borch: Simen Siuert, Tonniges Bo, Hinrick Wegener, Hans Kappelle, Hinrick Tzeueke

unde Jasper van der Heide hebben umme myner beden willen myt eyner sameden hant deme rade tor Borch unde allen inwaneren gelauet unde holden scholen; unde were, dat jenich artikel vorgescreuen van my gebroken worde, darvan de rath unde de inwoners to schaden aff qwemen, alle den schaden wil ick, mynen vorgescreuen borgen unde medelouers en benemen. Ick hebbe myn ingesegel ock desse besunderen borgen Tonniges Bo², Hinrick Wegener³, Hinrick Tzeueke⁴ unde Jasper van der Heide⁵ ere ingesegele bii dat myne gehanget. Gescreuen ame dingesdage vor der 11000 juncfrouwen dage.

Perg. med 5 Segl: 1-5. Bomærker. Burg Bys Arkiv (Statsark. i Kiel, Urk. Stadt Burg Nr.60). [10873

Okt. 20. Heren Ffrederiche erffgenomen tho Norwegen, heretogen, myneme g. heren. Na angestelleden thovorlate des nigen dykes haluen eyn yßlich stordt werdt 100 bundt strukes twyschen dyt unde vastelauende to der stede hebben scholen; sùß is myne bede, juwe g. wille my deshaluen enen breff verschikken, den ick vor de meynheiden lesen laten mach; ock juwe g. my enen breff an de kerspelle Lugum, Humtorppe unde Bradorppe ludende, dat se neyn korne anderßwor to der mole voren sunder to der winthmole, de juwe g. van Peter Strukes eruen gekregen hefft, mede verschikken laten willen. Ock is myne bede, ofte juwe g. worde by den ouers[ten] des grawen orden der obseruantien kamen tho wórden, juwe g. by eme [h]olden mochte, dat de meisten brodere hyr ime klostere to Lutkentunderen [m]ochten dudesche brödere syn; were eynsodant vor des klostere grötteste nuth; unde sodane breue mit deme ersten mogen my tohantstellich werden. Ock hefft my de dyckmester bericht, wo deme houede des dykes to beslande noch so vele struckwerkes, alse ame lateste geforet warth, behoff sy; worumme juwe g. wille scriuen an de in Slux herde unde den abbedt, sine lansten noch malk 1 voder strukes strax voren mogen. Gescreuen tho Lutkentunderen ame auende 11000 virginum under myneme ingesegel. Juwer g. gutwilliger Claves van Ale[u]elde.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Hertug Frederiks Arkiv (RA. Gem. Arch. XXXIV. 4). [10874

Okt. 21. Yck Cort van Veltem Gottzyckessone hebbe van heren Ffredryke erffgename to Norwegen, hertyge, mynem g. h. an dem auende der 11000 junckffrouwen vor myn mangelt 50

rynssche gulden entffangen. Quyttere hyrumme mynen g. h. vor alle namannyge derwegen to besschende. Myn ingessegel. Geuen unde sscreuen to Gottorpe an dem dage de 1100 junffrouwen.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: Samme Signet som under 9416. Hertug Frederiks Arkiv (RA. Gem. Arch. XXXIV. 4). [10875

Okt. 27. »Flere Mænd, blandt hvilke Hans Ræf, vor kjære naadige Frues Kanzler, bevidnede, at 1507, Onsdagen før Simonis og Judæ, mødte paa Lundeherreds Thing Sandemænd af Lunde- og Skamherred, som tilstode, at de satte Stene omkring Ulkendrupmark, som Ejler Bryske til Dallund fik af min kjæreste naadige Herre.«

[Perg.^a Sikkert endnu 1876 i Dallund Godsarkiv.] Udtog: *Karl Hansen, Danske Ridderborge (Kjbhvn 1876) S. 12.* — Det er øjensynlig det samme Brev, der anføres (endnu kortere) med Aar 1507 uden Dagsangivelse af Klevenfeldt, RA. MS. »Diverse Klevenfeldtiana« (hvor der blandt de paa Tinget nærværende foruden »Hans Ræff« nævnes »Per Styge Høffuitzmand til Nesbyhofu[ed]«) og hos *Vedel Simonsen, Rugaard I. II. 53 (L. 8).* [10876

^{a)} Saaledes FLA. Odense Amts Skifteprotokol 1706-16 Bl. 213 b, hvor Brevet nævnes i 1713 ved Skifte efter den i 1709 afdøde Ejer af Dallund (jfr. sstds. Bl. 214 b, der nævner en Kopi af det samme Brev).

Okt. 31. Jeg Niels Dauitsß¹ paa Mogenstorp, som kaldes Hach, sælger og skøder til ærlig og velbyrdig Md. Henrich Ogesß i Hageløse alt [det] Gods, som han tilforn af mig i Værge har, baade i Pant [og] for »veddherkiøff«, [som] de Breve indeholder, derpaa givne er, [ihvor] det ligger i Skane; og kendes [jeg mig] at have opbaaret fuldt Værd, saa mig dermed nøjes. Afvindes det Gods Henrich Ogesß, tilbinder jeg mig at udlægge saa godt Gods til Rente og saa vel »beleylicth« inden ¹/₂ Aars Dag derefter. Medb. af flere gode Mænd Tord Jeipsß a. v., Anders Marquordsß, Ernest Hansß »borgmesther« i Trælleborigh og Jæppæ Foghet »borgmesther« i Søborigh. Givet i Malmøgh Alle Helgens Aften.

Perg. med [5] Segl: 1. Lxxix 8; 3. Bomærke. Henrik Aagessøn Sparres Arkiv (SvRA. Perg.). LDipl. [10877

Nov. 3.dotther¹, Karl Saxstrups Efterleverske. Jeg har solgt og skødet en min [Gaard] i Hamers H. i Bøgheze, som renter 1 lødig Mk., til velbyrdig Kvinde Fru Anne Arwitz-dother af Holme. Afvindes det hende, bepligter jeg mig saa god en Gaard igen at give inden 6 Uger derefter. Og takker jeg hende for god Betaling, »som jeg alstyngs nøys aadh«. Medb. af velbyrdige Mænd Doktor Lawe² Kantor i Roskildhe, Hr. Per Andherß Kannik, Hr. Lauris Falster og Hr. Knwdh

Walkendrup⁵ »kanicke«. Givet fer. 4. post f. omnium sanctorum.

Perg. med [5] Segl: 1. Dxvi 8 (..... **ewers**.....; Moltke); 2. G. 320 = Dxliv 6 (S LAGONIS VRNE); 5. Dxliv 12; ved 1-3. og 5. Seglrem forbundet med 10879. Joachim Griis's Enkes Arkiv (AM. VIII. 14). [10878

(Nov. 3.) Kærlig Hilsen tilforn sendt med Gud. Beder jeg eder, kære Doktor Lawe og Hr. Per Andhersß, Hr. Lauris Falster og Hr. Knwdh Valkendrup, det I besegler dette Brev med mig. Karine Ewerd Møltichis dother.

Perg.; forbundet med 10878. Joachim Griis's Enkes Arkiv (AM. VIII. 14). [10879

Nov. 4. Kongen paalægger Oluff Hollgerd[s]ßen at være i Skaanæ paa sine egne Gaarde i Vinter til Hest med sin allerstørste Magt.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 88. Oluf Holgerssøn Ulfstands Arkiv (A; RA.). *Missiver I. 190.* [10880

Nov. 5. Kongen paalægger alvorlig Halmstede By ikke at handle med de Swenske.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 88 og Paaskrift bagpaa, vistnok med Henrik Krummediges Haand. Henrik Krummediges Arkiv (A 3; RA.). *Missiver I. 190.* [10881

Nov. 6. Kongen paalægger Borgemestre og Raadmænd i Halmstadt at skaffe Herberge til et Tal Folk, der skal ligge til Landeværn.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 88. Henrik Krummediges Arkiv (A 3; RA.). *Missiver I. 191.* [10882

Nov. 10. *Reg. 5358.* [A. Orig. Skagen Bys Arkiv.] Aa. Afskr. fra Begyndelsen af 16. Aarh.: AM. 8vo 15 Bl. 92 b. Herefter: *Rosenvinge, Love V. 294*, jfr. *S. XXXXII* og *Klitgaard, Skagen Bys Hist. indtil ca. 1870 S. 17.* — Aaa. Kopi indsendt 1648 (formentlig efter Aa): RA. Danske Kanc. (Bl. 2 a). — Aab. Afskr. efter Aa: Kall 4to 558 (Afskr. herefter: Kall Fol. 94). [10883

Nov. 12—18. Ick Hermen Goltzmyt¹ borgher to Hadersleue vorkope unde vorschote myt vulbort myner eruen unde alle den gennen, dher ere vulbort hyrtho behoff ys, den presteren her Jahan Vurschutte, her Mathias Nielsß vicarien in Unser vrouwen kerken to Hadersleue testamentarii des ßelighen her Ffrancissii Peckelheringes van wegghen des kyndes Marine, so sin testemente deshaluen wtwyset, myn hws unde hoff belegen bynnen Hadersleue negest by Hans Knapsack uppe dher swdher syde dat orthws, dar ick inne wone, vor 50 lub. mr. pennynghen, de my de ergnanten presteren unde testamentarii in gudher

grauen mwnte, alße to Lubeke unde tho Hamborch genghe is, in enen helen summen vornoget heft. Dyt hws unde hofte vorlate ick den ergnanten presteren van wegen des kyndes Marine unde en dat vry bescherme vor alle ansprake wtgenomen rechte borgherplicht unde erthwre. Ok schal ik dyt hws unde hofte nemende vordher vorkopen eddher vorlaten sundher myt wyllen der testamentarien. Doch hebben se my ghegunnet dyt hws tho bewonen unde to vorhwren, unde darvan schal ik de testamentarien van weghe des kindes Marine jarlikes in den achte daghen Mertens 3 mr. lub. betalen; unde were, deme so nichten scheghe, so hebben se vullemacht dyt hws unde hofte antasten unde des bruken alse eres eyghen, so langhe wente se desß 50 mr. lub. mydt des jares unde alle nastanden rente unde allen bewysliken schäden utentffanghen hebben. Doch hebben my de testamentarien gunnet dyt hws unde hoff weddher tho kopen, wnde ßo schal ik den weddherkoop vorkundighen in den achte daghen Johannis bapt. to myddensommer unde darnegest in den achte daghen Mertens desße 50 mr. lub. myt des jares unde allen nastandhen renten den testamentarien van weghe des kyndes Marine betalen. Myn ingesegel; unde de ersamenne unde vorsichtighen menne Jepp Goltsmyt², Clawes Krøgher unde Hans Stapel⁴ ratmenne hebben dyt mede besegelt in den achte daghen Mertens.

Perg. med 4 Segl: 1-4. Bomærker (3-4. i Skjolde) (alle afbildede i *Zeitschr. f. Schlesw.-Holst. Gesch. XL, Tafel 4 Nr. 9-12*). Senere til Haderslev Vor Frue Kirkes Vor Frue Kapels Arkiv; endnu senere til Godskegaarden i Eckernförde's Arkiv (i Arkivet paa Olpenæs) (Statsark. i Kiel, Goschenhof Nr. 10). [10884

Nov. 12—18. Kemerere unde gantzen sworn des landes Vhemeren. Vor uns hefft Peter Kotze to Bliesschendorpp wone, unse medelandesman, bekant, dat he mit willen syner eruen hefft vorkofft den ersamen mannen Jacob Wolder unde Mathewes Makeprange kercksluteren tor Lantkercken vor 30 mr. lubescher penninge, de ße Peter Kotzen, als he bekande, in eneme summen betalet hebben, de in syne nuttigeit ghekamen synt, 2 mr. lubescher penninge ewiger jarliker rente, in den achtedagen to Marten bynnen der stadt Lubeke to betalende uthe syneme nabescreuen agkere als 3 drompt ßaet achter syneme hae in eneme slage genomt Peter Kotzen kampp int ßuden by Vyth Kusschen unde eyn drompt saet achter den Osterhauen twisschen Vyth Kusschen unde Lehneke Kotzen belegen, welker

agker is vrig unde unvorpandet ane der heren pacht, als dat de erffbesetene wollouen werdigen manne Peter Szyger unde Peter Kotze, Lehneke Kotze sone, vor uns, als se van rechte scholden, ghetuget hebben. Ock wil Peter Kotze den sullften acker van der herschopp wegen unde in allen dingen ghantz vrig holden by sinen egenen kosten. Were ok, dat Peter Kotze de rente uppe vorscreuen tydt nicht betalede, so schal he sick mit deme acker nicht mere beweren, men Jacob Wolder unde Mathewes Makeprang unde ere nakamelinge kerckslutere mogen den acker bruken, vorkopen, vorhuren, vorsetten unde darmede dhon, als ereme willen behechlick is. Jodoch hebben de kerckslutere togelaten, dewile dat Peter Kotze de rente betalet, mag den acker, wen he wil, in den achtedagen to Marten wedderkopen vor 30 mr. lubesscher penninge, als bynnen Lubeke ghenge syn, mit der plichtigen rente an guden ghulden unde grauen suluerpenningen in eneme summen to betalende unde den wedderkopp eyn half jare touoren to vorkundigende. Wii hebben des landes Vhemeren¹ ingesegel umme Peter Kotzens vlitiger bede willen hengen heten an dessen breff in den achtedagen tho Marten.

Perg. med 1 Segl: Femerns (Brudst.); Paaskrift: 1512 die Martis sanctorum x^m militum martirum Matheweß Makeprange et Michel Zirk hanc litteram presentarunt in solutionem xxx marcarum ex de, et spectant ad memoriam Olde Henneken Johansß et Oswalt Herrikes; en anden Paaskrift af 1538. Landkirchen Kirkes Arkiv (Statsark. i Kiel, Urk. Fehmarn Nr. 7). [10885]

Nov. 14. Jenss Holgertsß anmoder Kongen om, at han og hans Folk maa faa den dem tilkommende Andel i 2 tagne Skibe.

Papir med 1 endnu overklæbet, brevlukkende Segl: Lxxxvii 14 (Ulfstand). Kongens Arkiv (RA. Danske Kanc., Indl. t. Registr. samt henlagte Sager). *Missiver II. 225.* [10886]

— Ik Drewes Piltzer¹ wonafflich bynnen Hußem hebbe myt vulborth alle der gennen, der my ehr vulborth dartho behoff was, vorpandet myn huß unde hoffte, beleggen in der Suderstraten twisken Hans Stanghen unde Vedder Splyt, deme voruaren Conrado Siuertsß vicarius bynnen Hußem vor 15 mr. lubb., wilker ik entfanghen hebbe, unde laue jarlikes upp winachten tho vorrentende eyne mr.; scheghe dar jenich schade uppe in rechtganghe, ßodane schaden schall ik wedder opprichten. Ok is dyt gelt dat negeste gelt na 15 mr. houetstoles, wilker de vicaryen tho Hußem darinne hebbe. Vorder laue ik

Conrado unde synen eruen ßodane huß nicht hogher tho vorpandende, tho vorbutende edder vorkopende sunder willen des Conradi unde syner eruen. Wenner my beleuet ßodane hus tho friggende van ßodane houetstoll unde renthe, mach ik de losinghe vorkundighen upp Johannis tho middensommer, unde de betalinghe tho donde upp winachten, den houet stoll myt alle bedaghede renthe in ßodaner munte, alße tho Lubbeke unde Hamborch genghe is. Myn ingheßegel myt den ingheßeghelen der bescheden Hans Vreße² unde Jasper Rilandt³ wonafftich bynnen Hußem. Gheschen ame sondaghe na Martini.

Perg. med 3 Segl: 1-3. Bomærker; ikke meget yngre Paaskrift: »Item hefft Conradus Siuertsß vorlaten unde auerantwerdet dissen breff myt alleme rechte den vicarius unde vorstenderen der vicarie sunte Michelis, dat ik here Jacob Brixii alße syn vulmechtich procurator betuge myt myner eghenn handt«. Senere til Husum Vor Frue Kirkes Arkiv (Statsark. i Kiel, Husumer Urk. Nr. 83). [10887

Nov. 18. Reg. 5359. Perg. med [16] Segl: 1-2. Bomærker; 3. Utydeligt, formentlig Skjold; 9-13, 15. Bomærker (11. i Skjold). Aarhus Bys Arkiv (anfört i Fortegnelsen over Byraadskontorets Arkiv som Aa. 43; 1921 opbevaret i Aarhus Kæmnerkontor). *Hübertz, Aarhus I. 96* (læs: Aars, Eric Perß - Cristhern Persøn - Perß - Per Skyøt - Cristhernß - Raffuenolt - Virckmesther *tha* kiemenedher - Perß - Perß - Per - Cristhern Persøn - Per Jenß - Perß - Henricß st Oluff - Michill Perß - Cristhernß, Per Nielsß - Perß - Per Persøn - Jenß Smed, *Hemmingh* Kedelsmed, Per - Perß - Rawenolt - helgen *met* - formyntes at). [10888

— Jeg Per Jebson Foged paa Raffnstrvp har oppebaaret 6 Pd. Byg, $\frac{1}{2}$ Td. Smør og 7 Grot paa velbyrdig Mands Vegne Olluff Daa, hvilket Korn, Smør og Penge beskeden Svend Wellyom ydede paa Raffnstrvp paa velbyrdig Svends Vegne Anders Bille Høvidsmand paa Steeghehwss. Thi lader jeg ham ledig dette Aar for forskrevne Korn, Smør og Penge. Datum ex Raffnstrvp Torsd. før die presentac. Marie, bedende Hr. Niellss Perß Sognepræst i Helløff at besegle dette Brev, fordi jeg ej selv har Indsegl.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forneden: G. 1030* (Niellss Perß). Anders Billes Arkiv (V a; RA.). [10889

Nov. 20. Niels Schriffuer Landstingshører i Nørjuttland, Peder Laurßen Bispens Official »general« i Viborig. Lörd. før Vor Frue Dag presentat. paa Viborig Landsting spurgte velbyrdig Md. Poffuel Børgiall, om Bondegods burde at adspredes. Derpaa »vortt« saa sagt for Rette, at den, som boer paa Bondegods og har den største Del deri, bør Gaarden at bruge og svare

Kronen deraf, og kan forskrevne Gaard mere taale, da give »sin medarffuinge schylde« deraf efter uvildige Bønder og Lensmands Tykke; thi at Bondegods maa ej »splittis« efter den Dom, vor naadigste Herre har givet derpaa. Sig. nostra presentibus inferius impressa. *a* »Dattum utt supra.« *a*

[A. Orig.] Aa. Afskr. fra c. 1600: Gl. kgl. Saml. Fol. 1141 Bl. 196 b. — Afskrifter fra Slutningen af 16. Aarh., c. 1600 ell. 1. Halvdel af 17. Aarh.: Gl. kgl. Saml. Fol. 1140 S. 275; sstds. 4to 3258 Nr. 23 (Afskr. herefter fra 18. Aarh.: Ny kgl. Saml. Fol. 832 S. 27); Ny kgl. Saml. Fol. 843 Nr. 119 (Afskr. herefter fra 18. Aarh.: sstds. Fol. 838 Nr. 119); sstds. Fol. 844 Nr. 153; Thott Fol. 1201 Nr. 161 (ufuldstændig); Uldall 4to 257 Nr. 151; RA. Domssamling C Nr. 179; sstds. Domssamling E Nr. 61; Lunds UB., Haandskr. J Fol. 14 Nr. 14. Afskrifter fra 18. Aarh.: Gl. kgl. Saml. Fol. 1135; 2 Afskrifter i LDipl. [10890]

a-a) Saaledes Aa; mangler i de øvrige Tekster.

Nov. 21. *Reg.* *9307. Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 88. Ribe Bys Arkiv (i Ribe). Herefter: *Adler, Bidrag til Skildring af Byen Ribe 3. Hefte (Ribe Skoleprogram 1847) S. 13; Nyrop, Gilde- og Lavsskraer II. 393.* — Udfærdigelse rettet til »menige indbyggere udi Nørreidudlandt« og med Overskrift: »Breff forskreffuit offuer all Danmark om sko«. RA. Danske Kanc., Optegnelsesbog 1471-1512 Bl. 47 a. Herefter: *Danske Mag. 4. R. II. 157.* [10891]

Nov. 22. Hanss Konge. Hr. Niels Erichsß R., vor Mand og Raad og Embedsmand paa vort Slot Koldingehuss, har nu her fornøjet os 40 Mk., som han os nu for dette Aar 1507 give skal for »borgeleye« af Koldingehuss. Thi lader vi ham kvit for alt ydermere Krav om forskrevne 40 Mk. Givet paa vort Slot Nykøpinge Cecilie Dag under vort Signet.

Papir med utydelige Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: Formentlig K. 88. Niels Erikssøn Rosenkrantz's Arkiv (RA.). [10892]

Nov. 23. Jeg Niels Perssøn Borger i Nestwedh sælger og skøder med min Husfrues Ælsebees Samtykke »Helgegesthwss« i Nestwed en »jordmon« liggende sstds. norden fra »Helgegesthwss« norden op til en Scouclosters Gaard, Per Skaaningh i boer, og sønden for Annæ Ingwords Bolig. Og kendes jeg mig fuldt Værd op at have baaret derfor. Beseglet af forsynlig Md. Jep Pilegod Borgemester i Nestwedh, thi jeg ej selv Indsegl har, med flere forsynlige Mænd Anders Krabbe Borgemester, Mogens Porssæ, Lasse Reff, Mattes Nielsß Raadmænd, Oluff Matsß Remsnidher og Hans Jensß Borgere ibid. Datum Nestuedie fer. 3. ante f. Katerine.

Perg. [med 7 Segl]; omtr. samtidig Paaskrift: »Breff paa then haffwæ bagh sielæhwseth«. Næstved Helligaandshus's Arkiv (RA.). [10893]

Nov. 29. Jeg Niels Hack af Monstorp sælger og skøder til velbyrdig Md. Henrick Ogisß i Hagløse »en« Møllested hos Lille Swedal i Oxi H. i Kerstorp S., som kaldes Ny mølle, en øde Fæste i samme By i samme Herred, giver 2 Skill. Grot, en øde Fæste i Hamenhø i Østher H., giver 1 Pd. Korn. Og kendes jeg mig at have opbaaret Værd og Penge efter min fuldkommelig Nøje. Afvindes forskrevne Gods Henrick Ogisß, bepligter jeg mig at vederlægge saa godt Gods i Steden, saa »godh« af Rente og saa »wel beyleygh«, inden 6 »wgne dagh« derefter. Medb. af flere gode Mænd Holgherdh Greersß i Thorwp, Hr. Per Sognepræst i Slogerwp, Andhers Markordß⁴ og Ærsth Hansß »borgmestere« i Træleborgh. Datum Hagløse vig. Andree.

Perg. med [5] Segl: 4. Bomærke i Skjold; 5. Utydeligt. Henrik Aagessøn Sparres Arkiv (SvRA. Perg.). LDipl. [10894]

Dec. 6. Hanss¹ Konge. Oleff Holgertsß vor Embedsmand paa vort Slot Nykøpinge har nu fornøjet os 81^{1/2} Mk. og 3 Penninge for halv visse Renten af Nybølle og Kongs Wre Birker, som han os nu i Aar deraf give skal. Dertil lod han os og nu fornøje 45 Mk. danske og 12 rinske Gylden paa de Bønders Vegne i Skouffbølle for det Brev, de finge af os paa Skowffbølle Skov. Thi lader vi ham kvit for alt ydermere Krav om forskrevne 81^{1/2} Mk. 3 Penninge og om de 45 Mk. og 12 rinske Gylden. Givet paa vort Slot Raffuensborg Nicolai Dag under vort Signet.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 88. Oluf Holgerssøn Ulfstands Arkiv (C1; RA.). [10895]

Dec. 8. Hanns Konge. Efter den »grandsche«^a, som nu sket er paa Høigsmark Skov, har vi forfaret, at Skoven storigen til Upligt forhugges, os og Kronen paa vor Andel, deslige andre Lodsejere deri til stor Skade, derfor at andre Udejere i Harpelunde, Sandbye, Herridzkircke, Brandersløuff, Skouffbølle, Taarsß, Kabbelidze og Adzerstorpe gaarde har købt, pantet og tilskiftet dem Parter Jord, som har »indlob och aaskud« paa forskrevne Skove, og derfor og i andre Maader bruger de saa frit »vogenshug«, som rette Ejere dertil gør. Da efterdi at vi med vort Rigens Raad har tilforn afsagt, at »bønderne jorde ey bør att splides eller parttis« fra deres rette Bondegaarde, mæler vi forskrevne Lodsejere i Harpelunde, Sandbye, Herridzkirke, Brandersløuff, Skouffsbølle, Taars, Kabelidze og Atzerstorpe gaard ingen »vogenshug« at bruge i forskrevne Skove, men hvis Jorder

som forskrevne Udejere har for Køb, Pant, Magelag eller i andre Maader, og deslige de »madere«, som i Høgsmark Skov liggende er, som de i Harpelunde har sig »tillhefd«, dem mæler vi alle- vegne igen at komme til deres rette Bøndergaarde og rette Ejere i Høgsmark uden, hvis de kan have med vort Minde, og vore Undersaatter i forskrevne Byer og Gaarde, som hertil har haft Græsgang til deres Kvæg paa Høgsmarke Skove, skal beholde saadan Græsgang, som de af Arild haft har. Givet paa vort Slot Raffuensborg Vor Frue Dag concept. under vort Signet.

[A. ^bPerg. med hængende Segl. ^b] Aa. Vidisse 1604 Maj 21 af Kongen (c: Rigskansleren), givet Knud Vrne til Aafmarck. RA. Rigens Forfølg- ningsbog 1601-7 Bl. 160 a. — [Ab. Afskr. indført (sammen med Afskr. af Brev af 1508 Maj 31) i Dom 1654 ell. 1655 Marts 15 af Laalandsfarß og Falsters Landsting mellem Christopher Steenßen til Grimstedt og Harpe- lunnde Bymænd.] Aba. Afskr. af de 2 Breve efter Ab, indført i Retter- tingsdom 1655 Juli 16 mellem nævnte Christopher Steenßen og Lauge Bech til Førßleff, Landsdommer i Laalanndt og Falster. RA. Herredags- dombog 1655 B Bl. 669 b. [10896]

a) Aba: »grandschning«. b—b) Saaledes Aa.

Dec. 8. Roskilde Clare Kloster sælger til Hans Mickelssøn Borge- mester i Malmø den Rettighed, som var tilfaldet dets Konventssøster Elne Mattes dotther i en Gaard i Malmø.

[Orig.] Omtr. samtidig Afskr. paa Papir med Udskrift: »Tiill søster Margareta Knudz abbatissa utii sancte Klare closter i Roskilde«, Spor af 1 lille brevlukkende Segl og ikke meget yngre Paaskrift: »Then gord, som Hans Mechellß i Mallmø køfftæ efftter modher Elline Matesdatter skyfftæ vore meget[?] vii syden fingæ aff hannom«. Roskilde Claræ Kl. Arkiv; ÆA. V. 558 (AM. LXIV. 5). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. VI. 238.* [10897]

Dec. 13. Niels Bosson beder Kongen om at lade ham beholde Borchholm og at lade ham komme derop igen i saa god Tro, som han gav sig derfra.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl. Kongens Arkiv (RA. T. K. U. A. Sverige A II, Akter og Dokum. vedr. det polit. Forh. til Sverige, Breve fra svenske Adelsmænd og andre til Kong Hans). *Styffe V. 232; Missiver II. 227* (efter det tidligere Aftryk, da Originalen dengang ikke var til at finde). [10898]

Dec. 16. Vi Hanss¹ Konge hilser dig Jens Pedersß Foged paa Wemmætofftæ. Fru Annæ, Hr. Jørgen van Aleweldtz Efter- leverske, har berettet for os, at du skal have taget nogle Svin fra hende med Urette. Thi beder vi dig og byder, at du derom møder for os Nyaarsaften næstkommende, ihvor vi da er, med hvis Bevisninger du derpaa har, at gøre og hænde derom, hvis

Lov og Ret er; og lad det ingenlunde. Givet paa Bogøø Torsd. efter Lucie Dag under vort Signet.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 88. Jørgen Ahlefeldts Enkes Arkiv (RA.). [10899]

Dec. 18. Dem herenn Fredericke erffgenhomen tho Norwegenn, hertogen. Juwer gnaden schriffte unlanges an uns gedan von wegen juwer gnaden vogede up Hillighelande unnße borgere, de dar uppt land syn gewest, belangende, de demsuluen vogede grote vortrostinge jegens de Dithmersschenn scholen hebben togeseght, hebben wii vorstanden unnd juwer gnaden boden dho mundlich in antworde gegeuen, wo dat wii wolden uns nhach juwer gnaden schrifften flitich darann schigken. So isset, dat desuluen unnße borgere vuste beth her de meisten deel nicht inheymich syn geweßen ock sußt in den handelen erer kopenschup behafft, derhaluen de tiid iß bethher vorlopen, jodoch nu unlanges vor uns gehad[!] unnd von en vorstan, dat se nach vormeldinge juwer gnaden schriffte dem vogede solliche vortrostinge nicht hebben togeseght, in erer macht ok nicht schole syn geweßt; anders wolden se sick aller billicheid nha darann wol geschigkt hebben. Ok hebben wii mit den erßamen von Lubecke unnd Luneborgh in anderen handelen tor sproke geweßt, dar men sick hefft lathen horen, sodann mißhegeliheid mit den Dithmersschenn von herthen leed were, darinne ok wes gudes dhon mochten up andere ßwarheide, daruth entstan mochten, to uormydende, darto woll werenn geneget. Dar juwe furstliche gnade mochten gedulden de Dithmersschenn darumme to besokende, wolde wii uns flitich by den anderen steden darumme to donde nicht lathen voruelen. Welck wii juwen gnaden also geuen to kennende unnd bidden des schriffliche antwerde by jegenwerdigenn. Screuen ame sonnauende vor Thome ap. under unnßem secrete¹. Burgermeistere unnd rathmann der stad Hamburgh.

Perg. med Rester af 1 brevlukkende Segl: Hamburg Bys. Hertug Frederiks Arkiv (RA. Gem. Arch. XXVIII. 16 g). [10900]

Dec. 20. *Reg. 5365.* [A. Orig. Stege Bys Arkiv.] **Aa.** Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc. (Bl. 3 b). Herefter: *Bojsen, Stege Bys Bog S. 97.* — **Aaa.** Afskr. efter Aa: Resens Atlas, Møen (AM. Fol. 362) S. 20 (herefter: *Donatio variorum* Fol. 24 S. 58 (vistnok herefter: *Thott Fol. 722 Bl. 9 b*) samt *Ny kgl. Saml. Fol. 395 S. 56*). — **Aaaa.** Afskr. fra 18. Aarh. (vel direkte ell. indirekte efter Aaa): Resens Atlas (Uldall Fol. 186) III. 27. Herefter: *Paludan, Beskriv. ov. Møen II. 289.* — [Aab. Afskr. efter Aa,

attesteret 1677 Nov. 30 af Sekretærerne i Danske Kancelli Erik Rodsten og Balthasar Seckman: Stege Bys Arkiv.] *Aaba*. Afskr. efter Aab i Afskr. af Kopi indsendt 1773 af Stege Bys Privilegier: Kall Fol. 54. [10901

Dec. 20. Niels Clauszøn¹ Biskop i Aars. »Borghemestere«, Raad og »kæmmenere« i Aars har nu fornøjet os 200 Mk., som de os af Aars Byskat i dette næste forleden Aar give skulde. Thi lader vi dem derfor kvit for os, vore Efterkommere Biskopper i Aars og alle andre, som derpaa kan tale. Sig. nostrum. Datum Arusie vig. Thome ap.

Perg. med 1 Segl: G. 741. Aarhus Bys Arkiv (RA.). [10902

— *Reg. 5366**. Perg. med 7 Segl: 1-3. Bomærker (2. i Skjold); 4. Fxv 4; 5-7. Bomærker (6. i Skjold). (AM. VIII. 15.) *Dipl. Arna-Magnæ-anum I. 324.* [10903

Dec. 21. Johannes episcopus Roskildensis. Quoniam homine[!] ad Deum sit tute recurrendum ac illi per piorum operum atque virtutum exercicia reconsiliandum, nos animos Cristifidelium ad talia excitare volentes cupientesque, ut ecclesia monasterii b. Agnetis nostre Roskildensis dyocesis et civitatis congruis habeatur reverencia et honore et in suis edificiis reparetur, omnibus vere penitentibus et confessis, qui dictam ecclesiam causa oracionis vel devocionis accesserint oracionem dominicam, salutacionem angelicam seu alias devotas oraciones ibid. legendo, predicacionem, missas aut alia divina officia in eadem audierint, celebraverint vel celebrari fecerint, ad ecclesie conservacionem necnon ornamentorum ibid. pro divino cultu necessariorum melioracionem aut augmentacionem manus porrexerint adjunctices, corpus dominicum et oleum sacrum, dum infirmis portatur et reportatur, sequuti fuerint aut cimite[ri]um ecclesie pro pace et defunctis exorando circuierint [vel sepulturis] ibid. interfuerint [necnon] ad pulsacionem campane more Romane ecclesie Ave Maria dixerint trina vice, quotiens premissa vel eorum aliquid peregerint, 40 dies indulgenciarum de injunctis eis penitenciis [re]laxamus. Insuper omnes indulgencias ecclesie canonice concessas, [quatinus cum Deo] et jure pot[erimus], confirmamus ac festum dedicacionis ecclesie, quod hactenus dnica. [ante f.] Jacobi ap. consveverat celebrari, ab illa ad dnica. ante f. Johannis ba[pt. certis] legitimis de causis transferimus, qua die fest[um dedicacionis hujusmodi], et festum reliquiarum jam de novo instituendum deinde proxime sequente dnica., nobis [desuper oblatas petitiones annuentes], singulis annis in eadem

ecclesia celebrari posse concedimus necnon perpetuis [temporibus ita] observari debe[re] precipimus. Secretum nostrum. Datum Roskildis die Thome ap.

Perg. [med 1 Segl]; omtr. samtidig Paaskrift: ›Bis[co]p Johan Jeps breff i Roskilled, at ha[nd stadfester] closters kirckemesse søndag fore sancti Hans dag medsomer oc stadfester oc giffuer en annen aflatzdag søndag nest efter sancti Hans dag, som ald helligdomen scall teess fore serdelis stort afflad‹; Paaskrift med noget yngre Haand fra 16. Aarh.: ›Biritte Oxesdother forhuervede for guld oc[!]; sammensyet med 10905. (Det i Teksten i [] satte er suppleret fra en Afskr. af Jon Mortensen i LDipl., der dog mulig ikke altid har truffet det rette.) Roskilde Agnete Kl. Arkiv (RA.). LDipl. [10904

Dec. 24. Pouel Anderß, Biskop Jehans Kansler af Roskilde. Pater lector af Sortebrødrekloster sstds. har givet mig 2 gode rinske Gylden og min Dreng efter gammel Sædvane for et Brev med adskillige Naader og Aflad, som han forhvervet har af forskrevne værdige Fader til s. Agnetes Kloster sstds. Til hvis Vidnesbyrd har jeg skrevet dette ›cedel‹ med min egen Haand vig. nativit. dni.

Papir (uden Segl); sammensyet med 10904. Roskilde Agnete Kl. Arkiv (RA.). LDipl. [10905

Dec. 26. *Reg. *9310.* Se 1508 Dec. 26.

Dec. 27. *Reg. 5367.* Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forneden: Dxxvii 4. Aarhus Bys Arkiv (RA.). *Hübertz, Aarhus I. 95.* [10906

Dec. 28. *Reg. *9311.* [Orig. Husum Vor Frue Kirkes Arkiv.] Afskr. fra c. 1600: Thott Fol. 1232, 1. Foliering Bl. 56 b. — Afskr. af Ulrik Petersen: RA. Ulrik Petersens Collectanea Vol. V. — *Krafft, Ein zweyfaches Jubel-Gedächtnis S. 586; Beccau, Gesch. Husums S. 267* (læs^a: apenbahr *bekennende* in - wi denne von - Husem *seheligen* Willhelm - Bandigk Durickß - Willhelm *grotten* huß *vpt westenn binnen Husem bi dem wather belegen, welck desulue Willhelm* Stracke *seheliger* tho *vp guder*[!] *vnser* - Buhrenn huße *dre* *℥ drudde haluen schillingk*, in *meister Bartholdt Herzeborges* - Claus Verweß *huse* - Glasewerts *huse* - *verttein* *℥ min tve penninge* lubsch - *tho mahnende* - im *voffteinhundersten vnd sauenden jhare*). [10907

a) Rettelserne er til Beccaus Aftryk og efter Thott.

Dec. 30. Wi Frederick erffgenome tho Norwegenn, hertog hebben unsen undersaten tho Oleueskier Henrik Matzen in unser vogtdie Hadersleue im karspell tho Starup wanaftig unde sines liues eruenn kindt nha kinde frige gegeuen, so dat Henrick Matzen unde sinen ehruen des gudes tho Oleueskier gelich

andern unsen vrigen mannen in unsem hertzogdome tho Sleswich vrig van aller unplicht mogen besitten, so doch dat se uns geborliche plichte unde denste gelich andern frigen mannen unde, wat dat gemene lant deyt, darvan thoo donde scholen vorplichtedt sin. Wy hebben unse furstliche secret heten henggen an dessen breff. Datum Gottorp am auende Siluestri.

[A. Orig.] Aa. Afskr. fra 16. Aarh.: RA. Gem. Arch. XXII. 12 (Hansborg). — Ab. Optaget i Stadfæstelse 1636 Marts 5 af Christian IV, givet Hans Peterßen (Brevet af 1507 var da »bey vorgewesenem jüngen kriege in der erden, dahero es zum theill fast unleserlich, verborgen gehalten, worahn doch untergehengtes insiegel unversehret«). Konzept. RA. T. K. I. A. Registrerede Koncepter til Patenter. (Ifølge en kongelig Stadfæstelse af 1665 Jan. 21, der dog ikke udtrykkelig nævner Brevet af 1507, var »sothane original freybrieffe im jungsten kriege verlohren« (RA. Patenten 1664-65 Bl. 307 a).) — Aba. Afskr. fra 18. Aarh. (sagtens indirekte efter Orig. til Ab): RA. Rtk., Generallandsundersøgelseskommiss. i Slesv. og Holst. 1723-30, Akter vedr. Frigaarde i Haderslev Amt, Lægget »Das Gut Olufskier«. — Ufuldstændig trykt: *Georg Hanssen, Statistische Forschungen über das Herzogthum Schleswig, 2. Heft (Altona 1833) S. 20.*

[10908]

Uvis Dag. Hanss¹ Konge. Tyge Brade vor Mand og Tjener [er] nu i Vinter med flere gode Mænd skicket i vor og Rigens Tjeneste at være i Skanæ for den Lejligheds Skyld, som er imellem os og vort Rige Swerige, [og] kan derfor ej til Stede være at »fordeytinge« sig og sit Gods, som han i Væрге [har]. Thi forbyder vi alle, særdeles vore [Fogeder og] Embedsmænd, nogen Delemaal at rejse eller forfølge paa ham eller noget det Gods, som han i Væрге har, al det [Stund] han saa i vor og Rigens Tjeneste skicket er. Og lad det ingen[lunde under] vort Hyldest og Naade. Givet paa vort Slot Kiøpnehaffn [Fr]jed.enæ Dag under vort Signet.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 88. Tyge Axelsøn Brahes Arkiv (RA.). (*Reg. *9312.*) [10909]

— *Reg. *9313.* Papir med 1 Segl paatrykt forneden: Utydeligt Skjold og Hjelm. (RA. Topogr. Saml. Papir, Middelfart.) *Ny kirkehist. Saml. VI. 755.* [10910]

— Broder Jep Hanßen ^a i s. Knudtz Kloster i Otthense og menige Kapitel *ibid.* Vi sælger og skøder en vor Klosters Gaard og Grund liggende i Norægadhæ norden op til Christine Marqvards Gaard og sønden næst op til »becken« og vesten til Adelgadhen, ^bindtil Hanß Stryg^b, som Else Knapß i boer »[Resten sædvanlig Skødestiil] tacher ham for godh betall-

ning«. Sig. prioratus et capituli sunt appensa. Datum in clau-
stro s. Kanuti ^a anno 1507.

[A. Orig. Meddelt Th. Br. Bircherod af Kammerraad Rasmus Mule.]

Aa. Ufuldstændig Afskr. af Th. Br. Bircherod: Ny kgl. Saml. Fol. 402
Bl. 91 a. — **Aaa.** Afskr. efter Aa: LDipl. [10911

a) Aaben Plads i Aa og Aaa. b—b) Er i Aa atter overstreget; mangler helt i Aaa.

Dag? (Aar?). »Ett tingswitne aff Nym herretz ting xxx aar gam-
melt, at Per Lasß i Ringh hafde solt oc skiøtt Poell Jepsß i fuldt broder-
deell i for^{ne} gaardt i Raffnolt.«

[Orig.] Udtog anført i Rettertingsdom (1537) Maj 15 (3. fer. post
dnicam. exaudi) mellem Las Pouelßn i Starop og Poell Jepsß i Raffn-
olt; Brevet fremlægges af den første. RA. Herredagsdombog 1537 ff.
(Nr. 1) Bl. 61 b. [10912

Dag? »Etht obitt beseglitt papyrsbreff wdgiffuitt wnder Gudtz aar
mdvii, lydende, att frve Anne Mauritzdotter, her Oluff Stigßns ritthers
eptherleffuerske, hagde loffuitt oc tilsagtt Otthe Diricksßn, for^{ne} Niels
Andersßn moderbroder, att wdlegge hanom otthe pundt korn i Hørstett
i Thy met theres bede, oc hues hun icke hagde saa megitt godtz i
Hørstett, tha skulle hun wdlegge hanom thet i thet godtz, hun hagde
nest for^{ne} Hørstett, oc thertiill mett att giiffue hanom fiire hundritt
march danske pendinge, the tuo hundrett march oc thet for^{ne} godtz
att wdlegge hanom indenn sancti Michels dag ther nest epther komende
oc the ander tuo hundrett march inden pintzdag ther nest epther wdenn
all hinder eller genßigelse wti noger maade etc.; huilkett breff for^{ne}
frue Anne her Prøbiørns selluff besegliith hagde.«

[Papir med 1 Segl.] Udtog anført i Rettertingsdom (1537) Okt. 10
(4. fer. post Dionisii) mellem Niels Andersßn paa hans egne og hans
Søskendes Vegne og Hr. Prøbiørn Podebusk paa hans Hustrus Vegne;
Brevet fremlægges af den første. RA. Herredagsdombog 1537 ff. (Nr. 1)
Bl. 120 a. [10913

— Udtog: RA. Herredagsdombog 1537-43 (Nr. 2-3) Bl. 23 a; *Ny kirke-
hist. Saml. V. 510.* Se 1512 Dag?, Brev af Jørgenn Perssen.

— »Ett tingswitne aff Winding herritzs tingh wnder Guds aar
mdvii, lydende, att noger guode mendtt oc sielffeigerebynder hagde
epther koninglige befaling grantsckett oc forfarett, att Ellinge kyrcke-
sckoff kunde thole lx suin tiill olden emodtt frue Magdalenes enmercke-
sckoff Porop etc.«

[Orig. Ellinge Kirkes Arkiv.] Udtog se 8971. RA. Herredagsdombog
1545-49 Bl. 109 b. [10914

— Se 3173. [10915

— Tingsvidne af Faxe H., at der i 40 Aar ikke havde været rejst
Dele paa Wennetopthe og tilliggende Gods.

[Orig. Niels Brocks Arkiv.] Udtog se 2865. RA. Rigens Dombog
1540-44 S. 109. *Heise, Rosenkrantz, Dipl. S. 204.* [10916

Dag? Vidne af 4 Mænd af Gaffuerslundt S. for Officialens Dom om en til Gaffuerslundt Præstebord liggende Jord.

[^aPerg. med 6 Segl.^a Gaverslund Kirkes Arkiv.] Udtog se 8704. RA. Rigens Dombog 1540-44 S. 199. *Ny kirkehist. Saml. VI. 242.* [10917
a—a) Saaledes Udtoget.

— »Item thett tredie^a wdgiffuett aff for^{ne} ting^b wnder Guds aar md7, lydende, att nogle aff Gaffuerlundh sognemendh hagde wittnett, att then tre march godz[!] jordtt paa Andkier marck theraff opbar her Staffenn, her Pouell Persßns forfader, all skyldtt oc afgiftt aff, oc ingen andre beuaritt seg att feste samme jordtt bortt wde[n] handh, oc skylden tiill prestebordett etc.«

[Perg. Gaverslund Kirkes Arkiv.] Udtog se 10513-14. RA. Rigens Forfølgningsbog 1536-43 Bl. 151 b. — Et andet Udtog se 8704. RA. Rigens Dombog 1540-44 S. 199. Herefter: *Ny kirkehist. Saml. VI. 242.* [10918
a) ∴ Pergamentsbrev. b) ∴ Holmyndz H.s Ting.

— Jens Hardbo til Restrup skøder Niels Clemitssen, Landsdommer i Nøre-Juttlandt, Gods i Rinds H.

[Orig. Niels Clementssøns Arkiv.] Udtog se 421. RA. Rigens Dombog 1540-44 S. 204. *Rosenvinge, Domme I. 79.* [10919

— »Ett tingsvitne wdgiffuit aff Otthensze byting wnder dattum mdvii, lydende, att Lauritz Ibszenn borriiger i Otthensze och hans høstrue, the och thieris forelderne forē themum haffuer hagdt then gaard, the nu i bor, ligende wden Piente mølleportt østenn nest byszens graff med huße och jordt och ald gaardßsens rette thillegelse, som handt nu begreffuenn er, inthet wndertaget, wildskitt och wkiertt i xl aar och mere, och aldrig the haffue hørtt nogenn kiende seg lod eller dell therwdi i noger maade.«

[Orig.] Udtog se 8706. RA. Rigens Dombog 1559-66 S. 209. [10920

— »Enn lagheffdt wnder same dattum^a wdgiffuenn paa Otthensze byting, lydende, att for^{ne} Lauritz Ibszenn med gille mend och geffue giorde sin heffdt och induorde hans gaard, hand i bode, i lengenn frann sancti[!] Giertrudz jordt och saa langs wdt thill adelgadenn och i bredenn frann thet hus och jordt, som her Chresten paa bode, och saa indthill byßens graff, hues therforindenn er, husze, jord och bryndt.«

[Orig.] Udtog se 8706. RA. Rigens Dombog 1559-66 S. 209. [10921
a) ∴ 1507.

— »End itt koning Hanßis breff, daterit 1507; lyder, att borger-schaffuidt schulle were borgemester och raad hørig och lydige.«

[Orig. Malmø Bys Arkiv.] Udtog med Haand fra 1. Halvdel af 17. Aarh.: Uppsala UB., Haandskr. L 40 S. 92. [10922

— »346. Borgem. og Raadz Bref udi Faaborg af 1507, at de hafde afhended til hellig Geistes Closter ibidem et St. Jord i Skrifvertofft.«

[Orig. Faaborg Helligaandskl., senere Odense Hospitals Arkiv.] Udtog anførte i Registraturer 1701 Nr. 346 og 1701 Nr. 346 (begge: FLA.). [10923

Dag? »Johannes Andreæ episcopus Otthoniensis« udsteder et Pergamentsbrev, der fandtes i Søllinge eller Hellerup Kirke.

[Perg. Søllinge ell. Hellerup (Vindinge H.) Kirkes Arkiv.] Navnet anført paa det under 2691 omtalte Kvartark og paa det sstds. omtalte Halvark. [10924]

— »12. En vinnde paa forn^e Skierck^a. Ar 1507.«

[Orig. Avlum Kirkes Arkiv?] Udtog anført i Hardsyssels Provstis Registratur S. 146. [10925]

a) Jfr. 4140.

— »46. H. Hanns Billdes breff at haffue bekommit aff Thorbiørn Oxe hanns arffuepartt i Egedi gardt, by och mølle foer wederlaugh i Thorckilldstrup. Datierret anno 1507.«

[Orig. Torbern Oxes Arkiv; (?senere til) Nielstrup (Musse H.) Godsarkiv.] Udtog anført i Fortegnelse over Breve, som Margrethe Brahe 1612 leverede paa Nielstrup til Esge Krafse, S. 17: Lunds UB., De la Gardieska saml., Barnekow I. [10926]

— »47. Jenns Hollgerßenn haffuer schiøtt Torbiørnn Oxe enn gord i Weggerløse i Falster. Dat. 1507.«

[Orig. Torbern Oxes Arkiv; (?senere til) Nielstrup (Musse H.) Godsarkiv.] Udtog anført i Fortegnelse over Breve, som Margrethe Brahe 1612 leverede paa Nielstrup til Esge Krafse, S. 17: Lunds UB., De la Gardieska saml., Barnekow I. [10927]

— »1507. Landstingsdom, Niels Clemindßen Landsdommer i Nørjudland, Niels Skriver Landstingshører dømte, at efterdi Frue Anne Christensdaatter vilde afhende sit Gods og det udbøed til at selge, da var hendes egne Søønner Christen Stien og Jørgen Stien nermere til det at købe end nogen anden fremmet, og derfor samme Skiøder ved Magt at blive. Datum 1503[!].«

[Orig. Linderumgaard Godsarkiv.] Udtog [efter Peder Dyrskjøt]: Ny kgl. Saml. Fol. 558 Bl. 22 a og RA. Langebeks Saml. Pk. VI, Ark q. — Klitgaard i *Saml. til jydsk Hist. 3. R. VI. 499* henfører uden at ytre Tvivl Brevet til 1503; men i 1503 var Niels Clementssøn endnu ikke Landsdommer. [10928]

— »Kong Hansis Mageskiftebrev dato Calundborg 1507 med Niels Hendrichßens Landsdommer i Jydland^a; Kongen fik en Gaard i Ryge i Løve Herred mod en Gaard i Borup i Sebye Sogn.«

[Orig.] Udtog anført i Revers paa Niels Juul Axelßes Documenter, Nr. 1 [efter Peder Dyrskjøt]: Ny kgl. Saml. Fol. 558 Bl. 1 a og RA. Langebeks Saml. Pk. VI. — Et andet Udtog [efter Peder Dyrskjøt]: Ny kgl. Saml. Fol. 558 Bl. 23 a og RA. Langebeks Saml. Pk. VI, Ark r. [10929]

a) Læs: Sjælland. Brevet er utvivlsomt Genbrev til et, der er registreret i *ÆA. V. 21, A. 2.*

— »Noch kong Hansis breff daterit Kiøbenhaffn aar 1507, huorudi hans may^{tt} haffuer giffuidt forn^ea m. Olluff puluermester och hans

arffuinger it cronens dambsfalddt och en moße, kaldis Mandals moße, at bygge en mølle paa imellom Mandall och Wæ med damb och dambsbond och fri møllewey till euindeligh eigendomb.«

[Orig.] Udtog se 9265. RA. Danske Kanc., Indl. t. Registr. samt henlagte Sager, ad 1614 Maj 22. [10930

a) Se et Brev af 1509 uvis Dag nedfr.

Dag? »Fru Kiersten Otis dater i Kogsbøll, Ebe Andersen Ulfels efterleuerske, hindis skøde^a ttill fru Inger Flemings dater ttill Mølerup, Oluff Jensens efterleuerske, oc ttill jomfru Ttalle Flemings dater ^boc bege deris aruinger paa all den deell oc retighed, som hindis broder Oluff Fris' købte^b aff Jacob Knudsen paa Broløke; hauer forseyllet same skøde hindis søner Anders Ebesen Ulfel ttill Vorber oc Knud Ebesen Ulfel; «skreuit i Kartminde 1507^c.«

[A. Orig.] **Aa.** Udtog med Lisbet Bryskes Haand: Karen Brahes Manuskript Nr. 1636 Bl. 27 b (i *Personalhist. Tidsskr.* 7. R. IV. 22 fejlagtig anført som et paa Hvedholm værende Haandskrift). — **Aaa.** Afskr., formentlig indirekte efter Aa: Ribe Katedralskoles Bibl., Grønlunds Saml. VI. 61 b Bl. 32 a. — **Ab.** Udtog med Haand fra 18. Aarh. (af Gram i øverste højre Hjørne mærket: 66 b, altsaa utvivlsomt afskrevet efter Peder Dyrskjøt): LDipl. (har foruden de anførte Varianter enkelte stilistiske uden reel Betydning). [10931

a) Ab tilføjer: »paa Synderherritz ting 1477 paa godz«. b—b) Ab: »som hun dem soldte, och hun haffde tilforn bekomet aff hende^u salige broder s. Olleff Fri^u, och hand det at haffde kjøbt«. c—c) Ab: »Dato 1507. I it andet derom. Denne Olleff Fri^u aatte Giesinggaard og haffde it sær wobn i 3 hiørner; maa wist weret fru Kirsten^u halffbroder i møderne och ej fader samem; wiser wobem.«

— »Ditto« (∴ Nyborg Bytingsvidne) »paa Jes Mortesens i Ugerslef Skiøde til Hans Andersen Værkmester paa en Gaard i Nyborg. 1507.«

[Orig. Odense »Stiftsarchiv« (∴ Amtsarkiv).] Udtog af Vedel Simonsen: RA. MS. »Vedel Simonsens Indberetninger angaaende Odense Byarchiv og andre Provincialarchiver 1811. 1814«, Aug. 1811 I (Læg 4) Nr. 1041. [10932

— Vidne af Farsø Kirke om Jord, som Giøttrup Mænd tilegnede sig i Hvandstrup Mark.

[Orig.] Udtog med C. Testrups Haand i hans Rinds Herreds Krønike: Ny kgl. Saml. 4to 756 c S. 85. *Saml. til jydsk Hist.* I. 367. [10933

— »Godeschalci ab Alfeld episcopi Slesvicensis literæ reversales de transmittenda annuatim Romam eadem contributione pecuniaria, quam ejus antecessor Detl. Pogwisch illinc quotannis miserat. 1507.«

Udtog med Haand fra 18. Aarh.: RA. Westphalens Dipl., Kvart. [10934

Uden Dag. Udtog: *Westphalen IV. 3192 Nr. 128-29* (ét og samme Brev); *Reg.* 5368. Er 10779.

— »1507.« »Aage Simons^ß Degn og Forstander til S. Peders Closter i Lund gifver Gods til sin Søsterdotter Kirstine Han^ßdotter Priorinne i samme Closter.«

Udtog af Gram: Ny kgl. Saml. 4to 851 d. Brevet findes i Orig. i RA. Lunds St. Peders Kl. Arkiv 1537 Okt. 10, hvor Udstederen hedder »Aag[e]

Spa[r]re«; det har ganske vist i Originalen Aaret »thusfindhe [fem] hundhredhe septimo«; men at her maa foreligge en Skrivfejl, og at Brevet er yngre end 1513, fremgaar formentlig af det Navn, som Udstederen fører (jfr. *Hist. Tidsskr.* 5. R. I. 558), men tillige af Navnene paa Medheseglerne, ligesom den i Udtoget nævnte Kirstine Hansdotter, der skal være Kirstine Clausdatter Rosenkrantz, endnu 1526 Aug. 27 ikke var Priorisse i Lunds St. Peders Kloster (RA. Henrik Krummediges Arkiv Papir, D).

Brevbøger: Kancelliet: Optegnelsesbog: *Danske Mag.* 4. R. II. 155 L. 26-156 L. 19 (Juli 10; med Liste S. 156 L. 20-157 L. 3), 284 L. 9-38 (Nov. 4; med Liste S. 283 L. 1-284 L. 8), 285 L. 28-286 L. 9 (Nov. 4; med Liste S. 285 L. 1-27), 281 L. 27-282 L. 38 (efter Nov. 4), 157 L. 4-21 (Nov. 21). — Kong Hans's Brevbog: *Aarsberetn. fra Geheimearch.* I. 16 (Febr. 12), 8 (c. Febr. 12), 9 (Apr. 20), 15 (Juli 18), 10 (Juli 20), 12 (Juli 20), 12 (Juli 20), 13 (Juli 20?), 13 (Juli 20), 14 (Juli 20), 14 (Juli 20). — Dronning Christines Brevbog: *Danske Mag.* 4. R. V. 91 (Marts 17), 91 L. 13 (Apr. 26-30), 91 (Maj 9), 91 (Sept. 15), 92 (Dec. 20), 92 (Dec. 26), 91 L. 13 (uden Dag), 91 L. 10, L. 22, L. 25 (de 3 sidste Breve uden Aar og Dag). — Æbelholt: SRD. VI. 209 (Jan. 7), 210 (Marts 10-16), 210 (Juli 25). — Dueholm: *Dueholms Dipl.* 99 (Dec. 30; ell. Aar 1506?).

Registraturer: Kongens Arkiv: *ÆA.* IV. 9 (= V. 22)?, 30, 35 (= V. 38); se ogsaa 10760, 10777-78, 10815, 10828. Aalborg Slot: *ÆA.* III. 72. Lundenæs: *ÆA.* III. 246. — Lunde Ærkebisp: *ÆA.* IV. 330, 330, 331, 331; se ogsaa 10771, 10840. — Roskilde Bisp: *ÆA.* III. 362, 364. — Viborg Bisp: *ÆA.* II. 345 (Jan. 9), 248 (Febr. 2), 328 (Apr. 29 ell. Maj 13), 208 (Maj 18), 302 (Maj 30), 263 (Aug. 17), 217 (Nov. 6), 218, 229, 229, 351. — Aarhus Bisp: *ÆA.* II. 67 (Maj 11; = I. 211), 67 (Juni 8; = I. 211), 25 (Juli 26?), 63 (Sept. 4; = I. 249), 25 (Dec. 6), 128, 164 (Aar 1407; = V. 117 med Aar 1507). — Ribe Kapitel: se 10796. — Slesvig Bisp: se 10772, 10807. — Slesvig Kapitel: *ÆA.* V. 509 = 522. — Tommerup: *ÆA.* IV. 377. — Antvorskov: *ÆA.* IV. 97, 134, 239, 245. — Roskilde Claræ Kl.: se 10897. — Skovkloster: SRD. IV. 372. — Maribo: *ÆA.* III. 259, 260, 260, 263. — Odense St. Hans Kl.: *ÆA.* V. 634 (862), (642 (921)). — Aalborg Frue Kl.: *ÆA.* III. 22. — Alling: *ÆA.* II. 177, 186. — Hundslund: *ÆA.* III. 12, 12, 12. — Mariager: *ÆA.* V. 665, 665, 677, 689, 689, 716, 751, 756. — Viborg St. Hans Kl.: *ÆA.* II. 381. — Vor: *ÆA.* I. 228. — Vrejlev: *ÆA.* III. 43. — Ø: *ÆA.* III. 116, 128; se ogsaa 6065. — Øm: *Suhms Nye Saml.* III. 330 (Dec. 26; = *ÆA.* I. 167, A. 33 med Aar 1503). — (Skanderborgske Registr.): se under Aarhus Bisp Maj 11, Juni 8 og Sept. 4. — Kirker og Præster i det gamle Fyns Stift: *ÆA.* V. 845; se ogsaa 10858. — *Eline Gøyes Jordebog* 400 (Jan. 25), 412 (Jan. 25), 250 (Okt. 5), 377 (Okt. 21), 369 (Okt. 27); se ogsaa 10845. — Axel Urup: *Hist. tidsskr. f. Skåneland* II. 263.

1508.

Jan. 4. Anno 1508 in octava innocentium regnede Per Bille med mig Hanss Perß perpetuo vicario Roskildensi paa sin »dotherß« Vegne Knvt Lauretß om alt, os imellem var, Opbørsel eller Udgift siden første Dag, han kom til Kost med mig, og til denne Dag; og blev jeg da afbetalet efter min Nøje for 2 Aars Kost, Herberge, Sengeklæder og saadant »rykth«, som der tilhører. Alt det, som jeg havde udlagt paa Knvtz Vegne til samme Dag, blev aldeles afregnet, og deraf blev jeg fornøjet 4

Mk., og blev standende »til rygge« 3¹/₂ Mk. og 4 Skill. Dette beviser jeg med min egen Haandskrift. Scriptum ut supra.

Papir (Orig.) uden Spor af Segl. Peder Torbernssøn Billes Arkiv (RA.).
[10935]

Jan. 5. Forpligtelse af Jens Andersson Kapitelsfoged paa Lesøe til (Viborg) Kapitel.

[Orig. Viborg Kapitels Arkiv.] Udtog med Haand fra 17. Aarh.: NLA. Viborg Bispearkiv, Læsø XXIII. 15. *Dipl. Viberg. S. 128* (jfr. S. 75).
[10936]

Jan. 7—13. *Reg. 5370**. A. Perg. [med 2 Segl]. Slesvig Bisps Arkiv; *ÆA. V. 492* (RA.). *Stemann III. 134.* — Aa. Afskr.: Svavstedbogen Bl. 44 a.
[10937]

Jan. 11? Tingsvidne af Skast H., at forskellige Mænd skødede Hans Jensen i Vongh Ret i en Gaard i Vongh.

Perg. med [6] Segl: 1. Bomærke; 2. Ubetydeligt Brudst.; 4. Bomærke; 5. Utydeligt; 6. Bomærke. ^aSenere til Endrupholm Godsarkiv^a (RA. Privatark., kronolog. Række). *Nielsen, Gl. jydsk Tingsvidner S. 71.*
a—a) RA. Reg. 73 i Fol., Skads H. 80.
[10938]

Jan. 12. *Reg. *9323.* Perg. med [4] Segl: 1. Bomærke. Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 343* (RA.). *Thorup, Efterretn. ang. Byen Ribe VII, Bil. S. 8.*
[10939]

Jan. 15. Ærkebisp Birgher gør vitterligt, at Anders Bitle, Kong Hansses Fodermarsk, paa Lunde Domkirkes Bandstrappe tog »pligt oc settebud« for Niels Hack af Hickeberg's Drab.

Papir med 1 endnu overklæbet Segl paatrykt Bagsiden: G. 33. Anders Billes Arkiv (V d; RA.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. VI. 241* (efter Brevets Tekst er i Udgaven glemt: *Relator dominus* (efterfulgt af 2 utydelige Bogstaver; det første: *r?*)).
[10940]

Jan. 15? Pether Long¹ i Valøsæ V., den Dag sad i Dommers Sted i den Sag paa Lvnde Landsting, Pether Paelß² »dægen« i Lwnde Domkirke, Mester Aaghæ Jeepsß³ Kannik sstds., Oleff Jeepsß⁴ R. i Skurderp, Jacop Norby⁵ Officialis til Lwnde gardh og Thordh Jeepsß⁶ »væpnere«. Lørd., som var 1. »søgne ting« efter Jul, bød velbyrdig Svend Anders Bylle a. v. fulde Mandbøder og »ywerbøther« efter vor Skoninge Lov for »gelder« Mand og gæv Nighels Hak i Hykchebergæ, desværre hvilken han ihjelslog, og var ingen Gensigelse her i Dag, som kunde hans Fred behindre, og beviste i Dag, at han for samme Drab Skrift aabenbar havde taget, og sagde sig ville faste og gøre Bod som for en kristen Mand. Derefter fremginge disse gode Mænd Hr. Sthen Bylle R., Torbern Bylle Høvidsmand paa Orinborgh og Hans Byllæ paa Skioldenæs og var gode for hans

Fredkøb, og hvad vor naadige Herre deri ej ham »omdragæ« vil, vil de hans Naade det gerne fuldt gøre. For saadanne Skel og Tilbud fik Anders Byllæ paa vor naadige Herres Vegne sin Fred igen i Dag til Tinge. Med vore Indsegl. Givet osv.

Perg. med 6 Segl: 1. Fvii 3; 2. M 84; 3. G. 34 = Llxviii 12 (Sparre); 4. Llxviii 8 (Sparre); 5. Lxi 11; 6. Llxviii 11 (Sparre). Anders Billes Arkiv; *Adel. Brevkister S. 94* (RA.). LDipl. [10941

Jan. 17. Hertich Krumedick Ottenßon¹. De erbare vor Anne von Aleuelde, Jurgen von Aleueldenn wedwe, hefft my 100 mr. lubesch houetstols unnde 5 mr. rente [beta]lt, dar ße myneme zeligenn vader [eren] vorßegelden breff uppe gegeben hadde, welkernn breff, . . . my ßodan 100 mr. lub. houetstols unde 5 mr. rente von vor Anne betalt worden, ick dorchghesteken unde int vur gheworpenn hebbe, quitere darumme vor Anne der 100 mr. lub. houetstols unde 5 mr. rente haluenn vor alle vurder tosprake. Myn ingeßegell. Gegeuen unde schreuen tome Kyle ame dage Antonii.

Perg. med 1 Segl: Brudst. [Skjold med Krummedige-Vaaben^a]. Jørgen Ahlefeldts Enkes Arkiv (RA.). [10942

^a) Tegning i Klevenfeldts Segltegn., Krummedige.

Jan. 20 (Aar?). Vi Broder Andhers Cristernsß prior provincialis¹ af Jomfru Maries Orden i Dannemarck, som kaldes de monte Carmeli, et sacre theologie professor, Broder Anthonius Franchesß Prior² og alle menige Konventsbrødre af vort Frue Kloster³ i Helsingør af samme Orden til Leje lader beskeden Md. Jens Gregoriß Borger i Helsingør en vort Klosters øde Jord liggende i Helsingør imellem Feriestrædet og Jeip Nielsß Gaard i Helsingburg, strækkende fra Steengaden og i Stranden, som Jeip Holm i boede, at beholde til evig Tid, dog med saadanne Vilkaar, at han og hans Husfrue Elsebe skal i deres Tid give os og Priorer og Forstandere til vort Kloster hvert Aar inden Paaskedag 15 Mk. danske Penge, som nu gænge er i Danne-marck; naar de baade døde er, skal deres Arvinger eller, hvem som dette Brev lovligen fangende vorder, give os til vort Kloster aarligen 16 Mk. danske Penge inden fornævnte Dag. Item tillader vi, at Jens Gregoriß eller, hvem som dette Brev fangende vorder af ham, maa have Fuldmagt at sælge og afhænde den Bygning paa fornævnte Jord, om ham eller dem lyster eller trænges til; dog skal det være til de Personer, som os og Priorer i vort Kloster behagelige og nyttelige er, og de, som vil give os den fornævnte Jordskyld hvert Aar inden forskrevne Tid.

Item bepligter vi os, at vi ej skal sælge eller afhænde den Jord til nogen, ham eller, hvem som dette Brev retteligen fangende vorder, til Skade paa Bygningen og ej uden deres Samtykke. Vil Jens Gregoriß Arvinger eller, hvem som dette Brev retteligen fangende vorder, være saa uduelige og forsømmelige og ej saa redelig betale de 16 Mk. i 3 Aar, da skal Prior og Forstander i Jomfru Mariæ Kloster have Fuldmagt igen at kalde vor Jord med, hvis Bygning der da paa findes, deres Sjæle, som døde er, til Salighed, og ej Jens Gregoriß Arvinger eller, hvem som dette Brev da i Væрге har, til nogen Frihed eller Frelse efter den Dag. Dog skal den Artikel: i 3 Aar etc. saa forstaas, at var der Trætte mellem Jens Gregoriß Arvinger eller, hvem som dette Brev fangende vorder paa Arvs Vegne om fornævnte Bygning og Jord og ej »kunne ordeles« eller forenes paa 2 eller 3 Aars Tid, eller for Fattigdom, og den Jordskyld blev saa igen standende, da skal dette Brev ej være forbrudt, naar vort Kloster fanger Fyldest for saa mange Aars Leje, som igen stod; men vil Jens Gregoriß Arvinger eller, hvem som dette Brev fangende vorder, forholde den Jordskyld ofte til det 3. Aar, Kloster til Skade, da skal den Sag indkomme for »burgemestere« og Raad i Helsingør, og dømmes enten dette Brev »macteløss« at være eller Kloster Fyldest af dem og op at rette, hvis Skade vort Kloster i »saadanne made« fangende vorder. Afvindes fornævnte Jord os, saa at Jens Gregoriß eller, hvem som dette Brev fangende vorder, tager der nogen Skade over, bepligter vi os skadeløst at holde dem inden 3 Aar derefter. Vore Indsegl med vort Konvents Indsegl. Givet i vort Kloster i Helsingør Sebastiani et Ffabiani Dag Aar »twensfemhwdret paa thet attende«^a.

Perg. med 3 Segl: 1. G. 1018; 2. G. 458; 3. G. 457. (AM. VIII. 16.) [10943

a) Aaret er opfattet baade som 1508 (*Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 22*) og som 1518 (af Rørdam i *Ny kirkehist. Saml. V. 774, 775 f.* og af Henry Petersen i *Danske gejstl. Sigiller*).

Jan. 21. Jeg Johan Biørnsß til Nielsdrop V. sælger og skøder til Biskop Niels Clausß i Aarss dette Gods i Bierre H.: 1 Gaard i Rawnholt i Rurup S. (Lass Jensß, 1 Pd. Korn, Havre og Byg, 1 Fjerding Smør), 1 Gaard sstds. (Hans Nielsß, 1 Pd. Korn), 1 Gaard sstds. (Clemind Skredder, 1 Pd. Korn), 1 Gaard i Klagrundt (Søffren Ebbensß, 1 Pd. Korn, 1 Fjerding Smør), 1 Gaard i Bieriidt (Mates Persß, 1 Ørte Byg, 1 Fjerding Smør), 1 Gaard sstds. (Nes Jensß, 1 Pd. Korn), en Bol i Barffuitholle ($\frac{1}{2}$ Ørte Byg), 1 Gaard i Bredt (Oluff Søffrensß, 1 Pd. Korn), 1 Gaard sstds. (Knut Nielsß, 1 Pd. Korn), 1 Gaard sstds. (Maye Dals,

$\frac{1}{2}$ Td. Smør, 1 Ørte Byg), 1 Gaard sstds. (Søffren Olsß, 1 Ørte Byg, 1 Fjerding Smør), 1 Gaard sstds. (Mates Hansß, 1 Pd. Korn), 1 Gaard sstds., som kaldes Bredrup (Mates Michilsß, $\frac{1}{2}$ Td. Smør, $\frac{1}{2}$ Ørte Byg, $\frac{1}{2}$ Ørte Havre), 1 Gaard sstds. (Niels Kiislinge, $\frac{1}{2}$ Td. Smør, $\frac{1}{2}$ Ørte Byg, $\frac{1}{2}$ Ørte Havre), 1 Gaard i Staffsrunde (Søffren Jepsß, 1 Pd. Korn), 1 Gaard sstds. (Niels Matsß, 1 Pd. Korn), 1 Gaard sstds. (Klaus Friis, $\frac{1}{2}$ Td. Smør), 1 Gaard sstds. (Bertill Morthensß, 1 Pd. Korn), et Bol sstds. (Crestiern Suder, 1 Mk. Penge). Item sælger og skøder jeg forskrevne værdige Fader alt det Gods, item paa Holm i Gammell S. og i Ny S. i Riiber Bispedom paa hin Side Ringkiibing liggende, som min Fader, hvis Sjæl Gud naade, satte forskrevne værdige Fader i Pant og han nu i Væрге har, som min Fader arvede efter sin Fader gammel Hr. Johan Biørnsß og efter sin B[rode]rsøn Jachim Biørnsß, og det Pantebrev, som forskrevne værdige Fader derpaa har, indeholder. Og kendes jeg mig at have opbaaret fuldt Værd af forskrevne værdige Fader for forskrevne Gods efter min Nøje. [Afvindes] forskrevne Gods forskrevne værdige Fader eller hans Arvinger eller, hvem han dette Gods oplade vil, saa [!] godt Gods til Skyld og saa vel »beleyligt« inden 6 Uger derefter. Jeg har hængt mit Indsegl for dette Brev med hæderlig og »velbyrlig« Mænds Indsegl: Chrestiern Schram i Vrup, Knud Steen i Schooby, Erick Hinricksß i Lundgaard, Per Krabbe i Holm »vepner«, Erick Persß, Nes Andersß »borgmester« i Aars. Datum in Aaker Agnetis Dag.

[Orig. Bisp Niels Claussøn af Aarhus's Arkiv.] Afskr. fra c. 1550 (med Tilføjelse: »Stod ther schriffuit udhen paa samme breff offuer for indseglen: Thende for^{ne} lodt oc deell y the gotz oc gaarde paa Holm, som jeg for^{ne} Johan Biørnsß haffuer sold for^{ne} verduge fader, skylder aarlige xvii oc xx gode torske oc firetusinde huællinge oc vi huidlinge«): RA. Topogr. Saml. Papir, Bjæрге H. Jylland, Raarup S., Ravnholt. [10944

Før Jan. 24. Supplik til Paven fra Jordanus Cluuer Præceptor for Maarkær og Præstø Klostre om at faa paadømt en Sag mod Petrus Mathie, der har indtrængt sig i Præstø Kloster og lader samle Almisse i Odense Stift.

[A. Orig.] **Aa.** Optaget i 1508 Jan. 24. — **Ab.** Optaget i 1508 Okt. 27-Dec. 22. *Acta pontif. Dan. V. 493.* [10945

— Supplik til Paven om, at de Sager, der var overdragne Auditøren Marianus de Bartholinis, som nu er fraværende fra Kurien, maa blive overgivne til forskellige andre at føre videre.

[A. Orig.] **Aa.** Optaget i 1508 Jan. 24. — **Ab.** Optaget i 1508 Okt. 27-Dec. 22. *Acta pontif. Dan. V. 495.* [10946

Før Jan. 24. Supplik til Paven om, at det maa blive overdraget Matheus de Vbaldis Biskop af Nocera at eksekvere den mellem Jordanus Cluuer Præceptor i Morke og Præstø og Johannes Cristierni fædede Dom.

[A. Orig.] Aa. Optaget i 1508 Jan. 24. — Ab. Optaget i 1508 Okt. 27-Dec. 22. *Acta pontif. Dan. V. 496.* [10947

Jan. 24. Dn. Johanni regi necnon DDn. Lundensi archiepiscopo et Slesuicensi, Ottoniensi, Roschildensi et Ripensi episcopis eorumque in spiritualibus et temporalibus vicariis et officialibus generalibus ac curie causarum camere apostolice generali auditori eiusque viceauditori seu locumtenenti necnon universis DDn. abbatibus, prioribus, prepositis, decanis, archidiaconis, scolasticis, cantoribus, custodibus, thesaurariis, succentoribus, sacristis tam metropolitanarum, cathedralium quam collegiatarum canonicis parrochialiumque ecclesiarum rectoribus seu locatenentibus eorundem, plebanis, viceplebanis, capellanis curatis et non curatis et monasteriorum ordinum quorumcumque generalibus, provintialibus, guardianis, ministris, prioribus, vicariis, custodibus ac presertim s. Johannis Hierosolomitani et b. Marie Theutonicorum magistris, commendatoribus et preceptoribus ipsorumque necnon predicatorum, minorum, heremitarum s. Augustini et b. Marie Carmelitarum domorum et conventuum fratribus et conventualibus ceterisque presbyteris, clericis, notariis et tabellionibus publicis ac fructuum camere apostolice collectoribus et subcollectoribus per predicta regna ac dictorum archiepiscopi et episcoporum provintias et dioceses ac alias ubilibet constitutis necnon omnibus principibus et DDn. ducibus, marchionibus, lantgraviis, comitibus, vicecomitibus, baronibus, militibus, militaribus, domicellis, burgraviis, senescallis, capitaneis necnon curiarum tam spiritualium quam temporalium ac ceterarum civitatum, castrorum, villarum et universitatum maioribus, rectoribus seu gubernatoribus, baillivis, scabinis, proconsulibus, civibus, incolis, prefectis, reddituariis, castellanis, marscallis, iudicibus, justiciariis, scultetis, advocatis, servientibus, clientibus, scribis, preconibus et aliis per Romanum imperium, provintias et dioceses predictas jurisdictionem temporalem et ordinariam exercentibus ac illis, ad quos jurisquestuandi seu elemosinas et legata sub vocabulo s. Antonii in civitate et diocesi Ottoniensi obvenientia colligendi admissio et receptio necnon domus seu capelle s. Anthonii in Presto Roschildensis diocesis provisio, presentatio, electio seu quevis alia dispositio et administratio ac reddituum quorumcumque ad prefatam domum in

Presto pertinentium solutio pertinet, et presertim Johanni Cristierni ex adverso principali, in commissione et sententia infrascriptis principaliter nominato, ceterisque dicti jurisquestuandi occupatoribus ac in domo de Presto jam forsitan intrusis seu intrudendis Matheus de Vbaldis ^aepiscopus Nucerinus^a ac unius ex sacri palatii apostolici causarum auditoribus et in locum Dn. Mariani de Bartolinis^b juris utriusque doctoris, Dn. pape capellani et dicti palatii causarum causaque et causis ac partibus infrascriptis auditoris specialiter deputati a Romana curia absentis vigore infrascripte generalis commissionis locumtenens surrogatus ac executor unicus ad infrascripta ab Dn. papa specialiter deputatus. Noveritis, quod nuper Dn. Julius papa secundus quandam commissionis sive supplicationis cedulam Dn. Mariano coauditori nostro per unum ex suis cursoribus presentari fecit huiusmodi sub tenore: 10945. Huiusmodi commissionis pretextu Dn. Marianus coauditor, postquam in causa huiusmodi necnon inter partes in commissione contentas seu verius earundem procuratores ac aliquorum terminorum observatione, citra tamen cause conclusionem, processerit ipseque Dn. Marianus propter certas causas sese a Romana curia absentaverit, Dn. papa quandam generalis commissionis sive supplicationis cedulam nobis per unum ex suis cursoribus presentari fecit huiusmodi sub tenore: 10946. Huiusmodi commissionis pretextu causis antedictis in statu debito per nos resumtis ac inter partes seu verius earum procuratores legitime processo ad nostram ferendum diffinitivam sententiam processimus eamque tulimus in hunc modum: Cristi nomine invocato pro tribunali sedentes per hanc diffinitivam sententiam, quam de DDn. coauditorum nostrorum consilio ferimus in hiis scriptis, decernimus in causis, que coram nobis inter Dn. Jordanum Cluuer domus s. Anthonii in Morker Slesuicensis diocesis preceptorem actorem ex una et quondam Petrum Mathie, nunc vero et successive Johannem Cristierni assertos fratres religiosos, adversarios, spoliatores et intrusos, reos et conventos de intrusione, occupatione ac fructuum usurpatione domus s. Anthonii opidi Presto Roschildensis diocesis, domui in Morker perpetuo incorporate necnon domus de Presto ac jurisquestuandi seu elemosinas et legata sub vocabulo et honore s. Anthonii per diocesem Ottoniensem colligendi spolio rebusque aliis in actis cause huiusmodi latius deductis et illorum occasione partibus ex altera in prima verse fuerunt et vertuntur instancia, spoliationem, occupationem, intrusionem, fructuum et

elemosinarum usurpationem per prefatos Petrum et Johannem factas esse temerarias et injustas necnon Johannem ab intrusione et occupatione tam domus de Presto quam jurisquestuandi tollendum fore ac tollimus necnon Jordanum preceptorem in corporalem tam domus de Presto quam jurisquestuandi huiusmodi^c restituimus, impedimenta per Petrum et Johannem de dictis spolio et intrusione Dn. Jordano facta esse temeraria et injusta ac de facto presumpta necnon de illis ac spolio et intrusione predictis Johanni perpetuum silentium imponimus necnon Johannem in fructibus et emolumentis seu elemosinis ex domo de Presto ac questu prefatis a tempore spoli et intrusionis perceptis ac in expensis pro parte Dn. Jordani in huiusmodi causa legitime factis condempnamus, quarum taxationem nobis reservamus. Huiusmodi nostra sententia manu nostra taliter fuit subscripta: Ita pronuntiavi ego Matheus de Vhaldis episcopus Nucerinus locumtenens etc. A qua nostra sententia etsi pro parte Johannis Cristierni ad Dn. papam appellatum^d extiterit apostolique petiti et obtenti, idem tamen^d Dn. papa quandam aliam commissibnis sive supplicationis cedula nobis per certum suum cursorem presentari fecit, quam cum ea, qua decuit, reverentia recepimus, huiusmodi sub tenore: 10947. Post cuius ultime commissionis sive supplicationis cedula presentationem nobis factam nos ad Dn. Jordani Cluuer instantiam providum virum magistrum Sigismundum de Prato in Romana curia causarum et Johannis Cristierni procuratorem ad dicendum et excipiendum, quicquid verbo vel in scriptis contra eandem ultimam nobis factam commissionem dicere sive excipere voluerit ad unum primo et deinde ad docendum et fidem legitimam faciendam de diligentia et debita prosecutione appellationis pro parte sua a sententia diffinitiva per nos lata interposite primo, secundo, tertio et quarto ex superhabundanti ad omnem eius maliciam convincendam vel dicendum et causam, si quam habebat rationabilem, quare appellatio deserta et vitio desertionis subjacuisse ac prefata nostra sententia in rem iudicatam pronuntiari non debuisset, allegandum necnon ad videndum et audiendum omnes expensas pro parte Dn. Jordani Cluuer factas taxari ac sententiam preinsertam exequi et executioni demandari litterasque sive processus executoriales juxta prefate ultime nobis facte commissionis tenorem ac alias in forma solita decerni et concedi per certos ex Dn. pape cursores[!] citari mandavimus et fecimus ad certos terminos competentes cum competentibus dierum inter-

vallis, ultimum videl. ad diem et horam infrascriptos, quibus die et hora advenientibus et terminis huiusmodi occurrentibus comparuit in iudicio coram nobis providus vir magister Sifridus Bunt in Romana curia causarum et Dn. Jordani Cluuer procurator, de quorum procuratorum mandatis in actis cause huiusmodi constat documentis et magistri Sigismundi de Prato ex adverso procuratoris non comparentis in singulis terminis huiusmodi contumaciam accusavit ipsumque contumacem reputari et in eius contumaciam productis coram nobis per magistrum Sifridum Bunt nonnullis testibus ad informandum animum nostrum de non tuto accessu Dn. Jordani aut alicuius alterius pro eo ad Johannem Cristierni pro presentibus nostris litteris sive processibus executorialibus in eius presentia aut domicilio et locis consvetis exequendis, ipsisque testibus deinde per nos admissis in forma iurisjuratis et postea per nos examinatis ipsorumque dictis in scriptis de mandato nostro fideliter redactis in ultimo terminorum huiusmodi termino sententiam preinsertam et expensarum taxationem exequi et executioni demandari litterasque sive processus executoriales desuper oportunas per edictum publicum in Romana curia et in partibus exequendas juxta dicte ultime nobis facte commissionis tenorem in forma solita decerni et concedi per nos postulavit. Nos tunc Matheus de Vbaldis executor magistrum Sigismundum de Prato reputavimus in singulis terminis huiusmodi, exigente justitia, contumacem et in eius contumaciam omnibus expensis antedictis ad summam 50 ducatorum aurei[!] de camera boni ponderis provida moderatione previa per nos taxatis solito magistri Sifridi Bunt desuper corporali subsecuto juramento ac attendentes postulationem huiusmodi fore justam, quodque parum prodesset sententias ferre et expensas taxare, nisi debite executioni demandarentur, ac volentes ultimam nobis factam commissionem ad effectum deducere, et quia per examinationem testium reperimus Jordano aut alicui alteri pro eo ad Johannem Cristierni pro presentibus nostris litteris in eius propria persona exequendum tutum non patere accessum, idcirco auctoritate apostolica nobis commissa sententiam preinsertam et expensarum taxationem per edictum publicum in Romana curia in audientia publica litterarum contradictarum Dn. pape legendum ac basilice principis apostolorum de urbe et palatii causarum apostolici necnon extra dictam curiam et in partibus in Ripensis cathedralis ac b. Marie opidi Haderslewe Slesuicensis diocesis ecclesiarum valvis affigendum, ex-

quendum fore decernimus per presentes, has litteras sive processus executoriales desuper concedentes. Que omnia ac presentes litteras omniaque in hiis contenta vobis omnibus, quibus presens noster processus dirigitur, notificamus vosque auctoritate predicta monemus primo, secundo, tertio et peremptorie ac vobis sub infrascriptis sententiarum penis mandamus, quatenus infra 6 dierum spatium post huiusmodi nostrorum processuum in audientia litterarum contradictarum Dn. pape lectionem et in valvis predictis affixionem factas inmediate sequentium, quorum 6 dierum duos pro primo, duos pro secundo et duos pro tertio et peremptorio termino ac monitione canonica assignamus, Dn. Jordanum vel procuratorem suum in corporalem possessionem domus de Presto ac jurisquestuandi restituatis ac defendatis restitutum, amoto exinde Johanne Cristierni ac intrusis et intrudendis predictis, quos nos etiam, in quantum possumus, amovemus, ipsumque Dn. Jordanum vel procuratorem suum ad domum et jusquestuandi huiusmodi admittatis sibi que de domus ac jurisquestuandi redditibus plenarie respondeatis et faciatis, quantum in vobis fuerit, ab aliis responderi, et tu Johannes Cristierni ac intrusi et intrudendi possessionem domus et jurisquestuandi Dn. Jordano vel procuratori suo liberam dimittatis sine contradictione nec vos de jurequestuandi seu elemosinis colligendis ac domo predictis per amplius in prejudicium Dn. Jordani intromittatis. Monemus insuper per simile edictum modo premissis et sub eisdem infrascriptis sententiarum penis te Johannem, quatenus infra 30 dierum spacium post huiusmodi litterarum in audientia contradictarum lectionem ac valvis affixionem necnon requisitionem pro parte Dn. Jordani desuper factas inmediate sequentium, quorum dierum 10 pro primo, 10 pro secundo et 10 pro tertio et peremptorio termino ac monitione canonica assignamus, Dn. Jordano vel procuratori suo de elemosinis, legatis ac fructibus per te ex questu et domo predictis a tempore spoli et intrusionis citra perceptis, si extant, alioquin eorum vero valore ac 50 ducatis predictis ratione expensarum per Dn. Jordanum in causa huiusmodi factarum, in quibus condemnatus existis, et 4 aliis similibus ducatis auri de camera pro expeditione nostri presentis processus expositis, in quibus 4 ducatis te etiam condemnavimus et processum nostrum taxavimus ad eosdem, prout condemnamus et taxamus, condignam solutionem impendas aut medio tempore convenias et concordas super premissis amicabilem cum eodem. Inhibentes vobis om-

nibus supradictis et quibuscumque aliis sub eisdem infrascriptis sententiarum penis, ne Dn. Jordano vel procuratori suo, quominus ad possessionem questus et domus predictorum pacifice restituatur sibi que de illorum redditibus universis plenarie respondeatur ac de dictis perceptis elemosinis et fructibus ac 50 ducatis et 4 aliis ducatis condigna solutio impendatur omniaque alia supra et infrascripta suum debitum consequantur effectum, impedimentum aliquid prestetis ac impediētibus Dn. Jordanum vel procuratorem suum super premissis detis vel dent auxilium, consilium vel favorem publice vel occulte quovis quesito colore. Quod si forte premissa omnia non adimpleverit[!] seu adimpleverint mandatisque nostris huiusmodi, immo verius apostolicis, non parueritis seu paruerint, nos in vos et ipsos omnes, qui culpabiles fueritis seu fuerint, ac in contradictores quoslibet et rebelles ac impediētes Dn. Jordanum vel procuratorem suum super premissis ipsumque impediētibz dantes auxilium, consilium vel favorem, singulariter in singulos, dictis canonicis monitionibus premissis, excommunicationis, in dicte vero domus de Presto conventum ac quarumcumque ecclesiarum et monasteriorum capitula, collegia et conventus quecumque in his delinquentia suspensionis a divinis et in delinquentium et rebellium ecclesias, monasteria et capellas interdicti ecclesiastici sententias ferimus. Vobis vero, DDn. archiepiscopo et episcopis prefatis dumtaxat exceptis, quibus ob reverentiam vestrarum pontificalium dignitatum deferimus in hac parte, si contra premissa per vos vel submissas personas feceritis, predicta 6 dierum canonica monitione premissa, ingressum ecclesiarum interdicimus; si vero huiusmodi interdictum per alios 6 dies, dictos 6 immediate sequentes, sustinueritis, vos eadem canonica monitione premissa suspendimus a divinis. Verum si interdicti et suspensionis sententias per alios 6 dies, prefatos 12 dies immediate sequentes, animis sustinueritis induratis, vos canonica monitione premissa excommunicationis sententia innodamus. Ceterum cum ad executionem premissorum ulterius faciendam nequeamus, aliis arduis in Romana curia prepediti negociis, personaliter interesse, universis DDn. abbatibus, prioribus, prepositis, decanis, archidiaconis, scolasticis, cantoribus, custodibus, thesaurariis, sacristis, tam metropolitanarum, cathedralium quam collegiatarum canonicis parrochialiumque ecclesiarum rectoribus seu locatentibus eorundem, plebanis, viceplebanis, capellanis curatis et non curatis ceterisque presbiteris, clericis, notariis et tabellionibus

publicis, per provincias et dioceses predictas ac alias constitutis, super ulteriori executione dicte nobis ultime facte commissionis facienda auctoritate predicta committimus vices nostras, donec eas duxerimus revocandas. Quos eadem auctoritate requirimus et monemus primo, secundo, tertio et peremptorie, ipsis sub excommunicationis pena, quam in eos canonica monitione premissa ferimus, nisi fecerint, que mandamus, mandantes, quatenus infra 6 dies post requisitionem ipsis pro parte Dn. Jordani desuper factam immediate sequentes, quos 6 dies ipsis pro termino peremptorio ac monitione canonica assignamus, ita tamen quod in his exequendis unus eorum alterum non expectet nec alter pro alio se excuset, ad vos omnes, quibus presens noster processus dirigitur, necnon loca pro executione premissorum per nos deputata ac alias personas et alia loca, de quibus, ubi et quotiens expediens fuerit, accedant et huiusmodi nostros processus ac quecumque in eis contenta valvis dictarum et aliarum ecclesiarum et vicinorum locorum, ubi tutius fieri poterit, intiment, legant et publicare procurent necnon Dn. Jordanum vel procuratorem suum in possessionem domus de Presto ac jurisquestuandi inducant auctoritate nostra, immo verius apostolica, et defendant inductum, amoto exinde Johanne Cristierni ac intrusis et intrudendis, quos nos etiam amovemus et denunciamus amotos, ipsumque Dn. Jordanum vel procuratorem suum ad domum et jusquestuandi huiusmodi admittant sibi que de ipsorum redditibus universis plenarie respondeant et ab aliis, quantum in eis fuerit, responderi ac de perceptis fructibus necnon ducatorum summis ratione expensarum et alias taxatis debitam satisfactionem impendi faciant infra terminos superius memoratos. Et si forsitan Johannes Cristierni ac intrusi et intrudendi ceterique contradictores et rebelles mandatis et processibus nostris huiusmodi, immo verius apostolicis, infra dictos eis assignatos terminos parere neglexerint, penas, sententias et censuras predictas incurrendo, predictis subdelegatis nostris sub excommunicationis pena mandamus, quatenus singulis diebus dominicis et festivis in suis ecclesiis, monasteriis et capellis infra missarum et aliarum horarum divinarum solennia ac alias, ubi et quando expedierit et pro parte Dn. Jordani requisiti fuerint, Johannem Cristierni ac intrusos et intrudendos ceterosque contradictores et rebelles sic excommunicatos publice denuncient et ab aliis, quantum in eis fuerit, denunciari faciant, donec aliud a nobis vel superiori nostro super hoc habuerint in mandatis. Si vero Johannes

Cristierni ac intrusi et intrudendi contradictoresque et rebelles dictam excommunicationis sententiam per 10 dies, illius denunciationem inmediate sequentes, pertinaciter sustinuerint, nos, quia crescente contumacia crescere debet et pena, processus nostros huiusmodi aggravamus, subdelegatis nostris modo premissis precipientes, quatenus singulis diebus dominicis et festivis in suis ecclesiis, monasteriis et capellis infra missarum et aliarum prescriptarum horarum solemniam excommunicationis denunciationem reiterando Johannem Cristierni ac intrusos et intrudendos, contradictores et rebelles sic excommunicatos nominatim campanis pulsatis, candelis accensis et demum extinctis et in terram projectis, cruce erecta et religione induta aquam benedictam aspergendo ad fugandum demones, qui eos detinent sic ligatos et laqueis suis cathenatos orando, quod dominus noster Jesus Christus ipsos ad catholicam fidem et ecclesie gremium reducere dignetur, cum decantatione responsorii: Revelabunt celi iniquitatem Jude etc., et psalmi: Deus laudem meam ne tacueris etc., cum antiphona: Media vita in morte sumus totaliter; et hiis finitis ad januas ecclesiarum suarum cum clericis et parochianis accedant ad terrorem, ut ad obedientiam redeant, 3 lapides versus domos habitationum suarum projiciant in signum maledictionis eterne, quam Deus dedit Dathan et Abyron, quos terra sustinere non potuit, sed justo Dei iudicio absorbit, ut in infernum descenderent viventes, etiam post missam et in vesperis aliisque horis canonicis, sermonibus et predicationibus publicis solenniter publicent ac ab aliis, quantum in eis fuerit, publicari ac ab omnibus Cristifidelibus evitari faciant, donec aliud a nobis vel superiori nostro receperint in mandatis. Verum si prefati denunciati et aggravati aggravationem huiusmodi per alios 10 dies, illius publicationem et dictos 10 dies sequentes, animis sustinuerint induratis, nos, ne fides illorum ledatur, qui suis superioribus obedientiam semper impenderunt, processus nostros huiusmodi reaggravamus, subdelegatis nostris mandantes, quatenus dicta auctoritate apostolica omnes Cristifideles utriusque sexus et presertim familiares et servitores denunciatorum aggravatorum huiusmodi modo premissis moneant primo, secundo, tertio et peremptorie, prout etiam monemus eosdem, ipsis sub excommunicationis pena injungentes, quatenus infra 6 dies, monitionem huiusmodi ipsis factam inmediate sequentes, quos dies ipsis pro termino peremptorio ac monitione canonica assignent, prout nos eisdem assignamus, a communione, fami-

liaritate et servitio denunciatorum et aggravatorum desistant nec cum eis serviendo, loquendo aut aliquo humanitatis solatio preterquam in casibus et personis a jure permissis participare presumant; et si contrarium fecerint, in eos cum dictis denunciatis et aggravatis participantes, dicta 6 dierum canonica monitione premissa excommunicationis sententiam ferimus, subdelegatis nostris modo premissis mandantes, quatenus singulis diebus dominicis et festivis in suis ecclesiis, monasteriis et capellis infra missarum et aliarum prescriptarum horarum solemnias ac, ubi et quando expedierit, prefatos familiares et servitores, qui cum dictis denunciatis aggravatis participaverint, excommunicatos tam diu publice denuntient et ab aliis, quantum in eis fuerit, denunciari et ab omnibus Cristifidelibus evitari faciant, donec absolutionis beneficium meruerint obtinere. Preterea si prefati denunciati, aggravati et reaggravati reaggravationem huiusmodi per alios 10 dies, illius denunciationem et supradictos 20 dies immediate sequentes, postquam constiterit huiusmodi reaggravationem ad eorum notitiam pervenisse, dictas nostras sententias pertinaciter sustinuerint, Pharaonis duritiam imitando ad modum aspidum surdarum aures suas obturantium, ne vocem audiant incantantium, nos omnes civitates[!], terras et quarumcumque ecclesiarum collegia, parrochias et alia loca, in quibus et ad que ipsos morari seu devenire contigerit, quamdiu ibid. fuerint, ecclesiastico supponimus interdicto, subdelegatis nostris sub excommunicationis pena mandantes, quatenus, quamdiu iidem in locis predictis fuerint, cessent et ab aliis cessari faciant a divinis; quam cessationem etiam per 3 dies continuos post ipsorum abinde recessum observent et ab aliis, quantum in eis fuerit, observari faciant, ita quod huiusmodi stante interdicto nulla ecclesiastica sacramenta in eisdem locis, in quibus dicti fuerint, ministrentur nisi penitentia et baptismus omnibus indifferenter, eucharistia infirmis tantum, et matrimonium sine ecclesiastica solemnitate contrahatur, inibique decedentibus ecclesiastica denegetur sepultura. Demum vero si denunciati, aggravati, reaggravati et interdicti interdictum huiusmodi per alios 10 dies, ipsius publicationem et dictos 30 dies immediate sequentes, sustinuerint ac processibus et mandatis nostris, immo verius apostolicis, non paruerint, nos, quia mucrone non proficiente ecclesiastico temporalis saltem gladius non immerito suffragatur, auxilium brachii secularis duximus invocandum, ut quos Dei timor a malo non revocat, temporalis saltem coherceat severitas

discipline. Hinc est, quod vos Dn. Johannem regem exhortamur vosque DDn. duces, comites, marchiones, barones, proconsules, magistratos civium, scabinos, iudices, officiales et alios supradictos, jurisdictionem et temporalem et ordinariam per vos vel alium exercentes, quibus presens noster processus dirigitur, dicta auctoritate monemus primo, secundo, tertio peremptorie, vobis sub excommunicationis pena, quam in vos canonica monitione premissa ferimus, nisi feceritis, que mandamus, mandantes, quatenus infra 6 dierum spatium post supradictos terminos necnon notificationem presentium vobis ac requisitionem pro parte Dn. Jordani factas immediate sequentium, quorum 6 dierum duos pro primo, duos pro secundo et duos pro tertio et peremptorio termino ac monitione canonica assignamus, vos omnes, quorum super hoc auxilium brachii secularis invocamus, quando pro parte Dn. Jordani fueritis requisiti, contra prefatos auctoritate apostolica per captionem, invasionem, incarcerationem et detentionem personarum et bonorum eorundem insurgatis et alios insurgere faciatis necnon personas et bona eorum incarceretis et in custodia teneatis, super quibus vobis plenariam potestatem concedimus, dictosque ita compellatis etiam manu forti, absque tamen gravi lesione corporum eorundem, usque ad integram satisfactionem et paritionem omnium premissorum, ac donec Johannes Cristierni ac intrusi et intrudendi predicti possessionum domus de Presto ac jurisquestuandi Dn. Jordano vel procuratori suo de perceptis fructibus ac 50 et 4 ducatis auri de camera ratione expensarum cause et alias taxatis satisfecerit necnon Johannes Cristierni ceterique contradictores et rebelles ab occupatione et impedimentis ac consilio, auxilio et favore predictis omnino destiterint et ad ecclesie gremium redierint et beneficium absolutionis a supradictis sententiis et censuris a nobis vel superiori nostro meruerint obtinere. Quod si forte vos, illustrissime rex, mandatorum nostrorum, immo verius apostolicorum, transgressor vel neglector fueritis, quod tamen vestre maiestatis perfulgide jam dudum per totum orbem divulgate obedientie[!] suspicari non sinit, procul dubio iusti iudicis officium offerendetis[!] et premium pro executione justicie vobis a Deo paratum amitteretis, licet vos huiusmodi nostris sententiis ligari nolumus, vobis ob reverentiam vestre maiestatis non inmerito deferentes, intuitu tamen justicie et ob Dn. pape reverentiam vestram maiestatem ad prefatam executionem adimplendam exhortamur. Et subdelegati nostri omnia nobis in hac parte commissa exequantur

juxta traditam seu directam a sede apostolica nobis formam et ultime nobis facte commissionis tenorem, ita quod subdelegati nostri vel quicumque alii nihil in prejudicium Dn. Jordani valeant attemptare neque in processibus per nos habitis et sententiis per nos latis absolvendo vel suspendendo aliquid immutare; in ceteris autem, que Jordano nocere possent, ipsis et quibuscumque aliis potestatem omnimodam denegemus. Et si contingat vos super premissis in aliquo procedere, de quo nobis potestatem plenariam reservamus, non intendimus propterea commissionem nostram revocare, nisi de revocatione in litteris nostris specialem fecerimus mentionem. Presentes quoque litteras sive hunc nostrum processum executorialem volumus penes Dn. Jordanum vel procuratorem suum remanere et non per vos aut aliquem vestrum contra ipsorum voluntatem detineri; contrarium facientes prefatis nostris sententiis, prout per nos in scriptis late sunt, predicta canonica monitione premissa ipso facto volumus subjacere. Mandamus tamen copiam fieri de premissis eam petentibus et habere debentibus, petentium quidem sumptibus. Absolutionem vero omnium, qui prefatas nostras sententias incurrerint, nobis vel superiori nostro reservamus. Loca vero audientie contradictarum et valvarum tamquam publica et ydonea ad huiusmodi nostros processus executoriales ad instar edictorum publicorum, que olim in albo pretorio scribebantur suo quasi sonoro preconio et patulo iudicio publicabantur, in quibus eodem processus modo premissis decrevimus legendos, affigendos et exequendos, ne Johannes Cristierni aliique omnes supradicti culpabiles necnon contradictores de premissis aliquam ignorantiam pretendere valeant, cum non sit verisimile apud ipsos sic monitos, excommunicatos, aggravatos, reaggravatos et interdictos remanere incognitum, quod tam notorie omnibus extitit publicatum. Volumus autem et dicta auctoritate decernimus, quod presentes nostri processus modo premissis executi, lecti, affixi et publicati predictos monitos, excommunicatos, aggravatos, reaggravatos et interdictos taliter astringant, ac si in eorum propriis personis lecti fuissent. Presentes litteras per notarium publicum nostrumque et huiusmodi cause coram nobis scribam infrascriptum subscribi et publicari mandavimus sigillique nostri fecimus appensione communiri. Datum et actum Rome apud s. Petrum in palatio causarum apostolico, in quo jura reddi solent, nobis inibi mane hora audientie causarum consveta ad jura reddendum et causas audiendum pro tribunali sedentibus

indictione 11., die vero lune 24. mensis januarii, pontificatus Dn. Julii pape secundi anno 5., presentibus discretis viris magistris Johanne Vnna et Mauritio Witten notariis publicis nostrisque et coram nobis scribis, clericis Coloniensis et Bremensis diocesium, testibus ad premissa vocatis.

Et ego Burchardus Haltupderheyde, alias de Steynem[?], clericus Maguntinensis diocesis, apostolica et imperiali auctoritatibus notarius pefatique Dn. Matthei episcopi Nucerini et locumtenentis surrogati et huiusmodi cause coram eo in locum alterius scriba deputatus, quia omnibus premissis interfui eaque in notam sumpsi, ex qua hoc instrumentum, manu alterius scriptum, exinde confeci signoque, nomine et cognomine meis solitis cum Dn. Matthei episcopi sigilli appensione signavi.

Perg. med Notarmærke [og 1 Segl] samt Paategning bagpaa, se 1508 Apr. 30-Maj 2. Maarkær Kl. Arkiv (RA.; under 1508 Okt. 27). (De med B betegnede Varianter hidrører fra 1508 Okt. 27-Dec. 22 nedfr.) [10948

a-a) B: olim Nucerinus, nunc autem episcopus Perusinus. *b)* B tilføjer: de Perusie. *c)* B tilføjer: possessionem. *d-d)* B: fuisset, tamen de illius debita prosecutione apud acta cause huiusmodi cum [!] non constaret, quapropter.

Jan. 24. Ik Henneke Tammeßen wonafftich tho Rantrum hebbe myt vulborth alle der ghenen, der my ehr vulborth dartho behoff was, vorpandet 3 deymet landes gheheten uppe Nyelanth, belegghen by Broder Petersß uppe der oster syden unde Nisse Petersß uppe der wester syden, unde is graslandt, unde alle myn guth bewechlick unde unbewechlick den ewighen vicaryen bynnen Hußem in Unßer frowen kerke vor 15 mr. lubb. houetstoles, wilker ik entfanghen hebbe, dar ik aff laue den vicaryen tho vorrentende uppe Michelis dach eyne mr. lubb. Scheghe dar schaden uppe in rechtganghe, ßodane schaden laue ik wedder uppe tho leggende. Ok schall ik dyt landt frigghen van dike, damme, sluße, weteringhe, weghe edder steghe unde van alle wonlike plichte unde bede unde unwonlick. Vorder laue ik ßodane landt nicht hogher tho vorpandende, tho vorkopende, tho vorbutende effte erffliken tho vorscheffende sunder willen der vicarien. Wenner my beleuet ßodane landt tho frigghende van ßodane houetstoll unde renthe, schall ik de losinghe vorkundighen in den achte daghen paschen, unde uppe den negesten Michelis dach den houetstoll auer tho antwerdende myt aller bedagheden renthe in ßodane paymenth, alße tho Lubeck unde Hamborch genghe is. Myn inghesegel myt den inghesegelen der bescheden Pane Onnynch unde Topi

Tucksß wonafftich darsuluest. Ghegeuen unde ghescreuen des mandages na Vincencii.

Perg. med [3] Segl: 2. Forsiden mangler; 3. Ubetydeligt Brudst. Husum Vor Frue Kirkes Arkiv (Statsark. i Kiel, Husumer Urk. Nr. 84). [10949

Jan. 25. Ærkebisp Birgher slutter Forlig med Borgemester Hanss Micchelsøn paa menige Malmøs Indbyggerses Vegne i en Strid om Clauess Bynggers og dennes Søn Mester Gert Bynggers Efterladenskab.

[Orig. Malmö Bys Arkiv.] Optaget i 10951. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. VI. 242.* [10950

— »Burgemester« og Raad i Malmø gør vitterligt, at de har sluttet Forlig med Ærkebisp Birgher i deres Trætte med ham om deres Medborger Clawess Byngers og dennes Søn Mester Gert Byngers efterladte Gæld.

Perg. med 1 Segl: Malmø Bys (det i *Hist. tidskr. f. Skåneland I. 152* afbildede). Senere til Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. VI. 241.* [10951

Jan. 25? Vi Broder Seuerin¹ Abbed i Ømcloster gør vitterligt skyldig at være hæderlig og velbyrdig Svend Niels Clemensß »tristywæ«^a Mk. danskæ Penge, for hvis at vi bepligter os og vore Efterkommere Abbeder at betale inden Michaelis Dag. *Scriptum Ømcloster die Pauli ap.*

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forneden: G. 791. Niels Clementssøns Arkiv; senere til Kongens Arkiv; *ÆA. V. 55* (RA. C 7, Gældsbr. og Kvitter., Papir). LDipl. [10952

a) Omtr. samtidig Paaskrift bagpaa: lx.

Febr. 1. *Reg. 5346* = *9325.* [Orig. Ribe Kapitels Arkiv.] Afskr. af Arne Magnusson: Bartholin K 378. *Terpager, Ripæ S. 153.* [10953

Febr. 1 ell. Okt. 7. Vi Hanss¹ Konge hilser eder alle vore og Kronens Bønder og Tjenere, som boende er i Vixnesß Birk. Vi beder og hyder eder, at I retter eder efter at tilhjelpe at opbygge os en Tegllade og Teglovn og grave der Ler til, »nær« og eftersom Oluff Hollgerdsß vor Embedsmand paa Nykiøping eder derom paa vore Vegne tilsigende vorder. Og lad det ingenlunde. Givet paa vort Slot Kiøpnehaffnn Birgitte virg. Dag under vort Signet.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 88. Oluf Holgerssøn Ulfstands Arkiv (C 1; RA.). LDipl. 1508 Febr. 1. [10954

Febr. 5. »Et sandmends breff thill for^{ne} Hammerum herritzsting« om Ørnhoed.

[Orig. Ørnhoed Godsarkiv.] Udtog se 10812. *Saml. til jydske Hist. IX. 50.* [10955

Febr. 7. Ik Juns Mattyesß¹ wonafftich bynnen Hußem hebbe myt vulborth alle der ghennen, der my ehr vulborth dartho behoff was, vorpandet eyne venne beleggen in Northußemer koghe, wilker ik krech van Knut Meynch, bii Boye Sunelsß upp der suder syden unde Peter Herdinghes upp dat norden, unde myn hus unde hoffte unde all myn guth bewechlick unde unbewechlick de[n] vorstenderen Unßer frowen vicarie by namen Otto vame Haghen unde Hermen Doren vor 15 mr. lubb., wilker ik entfanghen hebbe, van wilker ik laue den vorstenderen tho vorrentende jarlikes uppe winachten eyne mr. lubb. Scheghe dar schade uppe in rechtganghe, sodane schaden laue ik wedder upp tho richtende. Vorder laue ik dyt landt tho friggende van dike, damme, sluße, weteringhe, weghe unde steghe, van alle wonlike plichte unde unplichte. Ok laue ik sodane lantth nicht hogher tho vorpandende, tho vorbutende, tho vorkopende effte erflikken tho vorschefftende sunder willen der vorstendere. Wenner my beleuet tho friggende sodane lantth van sodane houetstoll und renthe, schall ik de losinghe vorkundighen upp Johannes daghe tho middensommer, unde den houetstoll auer tho antwerdende myt aller nastanden renthe in sodane munte, alße tho Lubbeke unde Hamborch genghe is. Myn inghesegel myt den inghesegelen der bescheden Matz Brodersß³ unde Nickels Nommeß². Ghegeuen unde ghescreuen des mandages na lichtmissen.

Perg. med 3 Segl: 1-3. Bomærker; Paaskrift bagpaa af Aar 1551 om en da truffen Ordning mellem den daværende Kreditor Hr. Nicolaus Idynck og Debitor Boye Lundt. Husum Vor Frue Kirkes Arkiv (Statsark. i Kiel, Husumer Urk. Nr. 85). [10956]

Febr. 10. *Reg. *9327.* [Orig. Aalborg Helligaandskl. Arkiv? a senere ejet af Christen Sørensen Testrup^a.] Afskr. af Frands de Thestrup (med Bemærkning af ham: »Copie af Copie efter Originalen, som er hos Herrets Foged Testrup i Vesteriis«): Ny kgl. Saml. 4to 840 e, 2. Pk. *Thestrup, Krigs-Armatur S. 235.* [10957]

a—a) Saaledes det anførte Aftryk S. 234.

— Giødy Ebsß i Lwnneskob Tingholder til Antz H.s Ting,zo V., Knwt Bwck i Nagbøll, Nis Knwtsß i Hørøpp og Anders Eysß i Roy. Torsd. Scolastice Dag paa, paa [A]ntz H.s Ting fik beskeden Md. Knwb[!] Snwb i Brøtzgord V. et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Nis Knwtsß i Hørøpp, Anders Eysß i Rooy, Erich Andersß i Feerøpp, Ancher Bwch i Aanst, Bwch i Doyllerøpp, Knwt Bwch i Nagbøll, Swen

Jensß i Leerskoff og Nis Lyrpp i Wræ; disse vidnede, at dem vitterligt er, at forskrevne Knwd Snwb paa Antz H.s Ting har forfulgt Dele paa Glybstropp med 3 Lovdage og ligervis paa Jacob Thielloß velbyrdig Md. til Gram og hans »atkommyndz-breffwe« paa Glybstropp; og bød Knwd Snwb samme 3 Ting sig, at han vilde være der i Rette med Jacob Thielloß og hans »atkomyndzbreffwe« eller med, hvo som vilde møde inden Tinge paa hans Vegne, og Jacob Thielloß ej mødte eller nogen paa hans Vegne. Item vidnede forskrevne 8 Dannemænd, at dem vitterligt er, at 2 beskedne Mænd Lass Nielsß i Brødzgord og Nis Hansß i Stwbdropp inden Antz H.s Ting havde kundgjort for Dom, at de var for Jacob Thielloßns Gaard, som var hans »sædegord« Gram, og der »warde« ham til Antz H.s Ting at svare K[n]wd Snwb paa den Dele, han havde til ham. Vore Indsegl. Datum ut supra.

Papir med 3[!] Segl ell. Rester af Segl paatrykte forneden: 1. I Sigilfeltet en Fugl; 2-3. Bomærker. Sagens senere til Joachim Reventlows Arkiv; endnu senere til Trøjborg Godsarkiv; ^a1879 af Godsejer H. Knudsen til Trøjborg foræret til Gehejmearkivet^a (RA. Topogr. Saml. Papir, Andst H., Vamdrup S., Vamdrup). [10958

a—a) Dettets Kopibog 1879 Sept. 25; jfr. *Aarsberetn. fra Gehejmearch. VI S. LIII.*

Febr. 13. Trwellss Persß i Wldall Herredsfoged i Gram H. og Nis Rødh i Knudh i Tystrop H. Vi har lovet velbyrdig Svend Cristern Randzow vor naadige Herres Embedsmand paa Nyburge 50 Mk. danskæ Penge for den Forsømmelse, som Symen Kelderswen paa Nyburge havde, at han satte ikke den Karl i Taarnet, som Cristern Randsow befalede ham, og Symen Kelderswend selv tilstod for os, at han forsømte det. Derfor har vi lovet Cristern Randzow forskrevne 50 Mk. danske Penge at betale her paa Nyburge inden Mickelss Dag næstkommende. Jeg Troellss Persß trykker mit Indsegl paa dette Brev, og tilbeder jeg Nis Rødh disse Dannemænd, som overværende var: Hanss Nilsß Raadmand i Nyburge og Børnskow Borgemester sstds. og Gregerss Boysß Byfoged ibid., at de dette Brev besegler med mig, thi jeg har ej selv Indsegl med mig. Skrevet paa Nyburge dnica. post Scolastice.

Papir med 4 Segl paatrykte forneden: 1-2. Bomærker; 3. Utydeligt; 4. Bomærke. Christian Rantzaus Arkiv (RA.). [10959

Febr. 15. *Reg. *9330.* Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 88. Henrik Krummediges Arkiv (A 1; RA.). *Danske Mag. 3. R. II. 146; Missiver I. 192.* [10960

Febr. 18. Kongen præsenterer for Bisp Johannes Andreæ af Odense Johannes Andreæ som Præst til Fæøe med Annekset Femøe.

[Orig. Fejø Kirkes Arkiv?] Afskr. fra c. 1600 i Provsten Jørgen Christiernssøns Kopibog: Karen Brahes Manuskript Nr. 151 b (Vogel-sangs Nr. 280) Bl. 30 b. *Kirkehist. Saml. 4. R. III. 567.* [10961

Febr. 21. Anders Lwnd Byfoged i Aleburg, Pael Andersß, Abram Hagenß »burgemestere« ibid., Sewerin Mwrmeister, Sewerin Jensß, Morthen Reff Raadmænd ibid., Michel Kliensmeit, Lasse Howliß og Velatz Lauriß Borgere ibid. Mand. Peders Aften ad cathedram paa Aleburg Byting fik beskeden Md. Anders Temesß Bagere vor Medborger et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Lasse Howliß, Michel Kliensmeit, Nis Tøgersß, Mattes Persß Swder, Pael Dantzer, Jens Tønissß, Thomess Matsß og Hans Michelsß; disse vidnede, at de saa' og hørte samme Dag paa forskrevne Ting Jes Knwtsß Scræder vor Medborger, han solgte og skødede til Anders Temesß alt sit Hus og Vaaning i Vor ffrwe Sogn i Aleburg vesten op til Anders Temesß egen Gaard liggende, som han købte af sin Medborger Oleff Boesß tilforn og, siden Byen brændte, det selv opbyggede igen, og at Jes Knwtsß kendte sig Penge og fuld Værd efter sin Nøje af Anders Temesß op at have baaret med saadant Skel, at Anders Themeß skal hvert Aar til evig Tid give 18 Skill. Penge til Jordskyld til den Helligaands Hus i Aleborgh. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [10!] Segl: 5, 7. Bomærker. «1931 af Nationalbankdirektør J. K. Lindberg foræret til Rigsarkivet^a (RA. Aalborg (Tillæg)). [10962
a—*a*) Dettes Gavebog.

Febr. 23. Vidne af Mønbo Landsting, givet Anders Billæ om en »skytz hest« og Foderfole, som Henrik Stoll af Rabymagle ikke havde holdt i flere Lensmænds Tid.

Papir med Rester af 3 Segl paatrykte forned: 1-3. Bomærker (2. i Skjold). Anders Billes Arkiv (V c; RA.). *Bojsen, Af Møns Hist. IV. 125.* [10963

Febr. 25. Jeg Jehan Oxssæ¹ af Nielstrop har gjort et Mage-skifte i saa Maade, at min Morbroder Per Billæ skal have min Andel i 1 Gaard i Fyn i Osen H. i Frawdæ S. i Torop (Laurens, giver 2 Pd. Korn til min Andel) og 1 Gaard i Horns H. i Seland i Gerløff S. i Tørsløff (Hans Boß, 2 Pd. Korn). Derimod skal jeg have al hans Andel i Nielstrop Hovedgaard, som er 3 Pd. Korn, i Wobensted S., og 1 Gaard i samme Sogn i Bodrop (Anders Smed, 2 Pd. Korn, 2 Skill. Grot). Afvindes Godset min Morbroder, bepligter jeg mig at udlægge ham saa godt Gods af

Rente og saa vel »beyleylich« inden 6 Uger derefter. Medb. af velbyrdige Mænd Torbern Bille af Sandolth og Anders Billæ paa Stighe. Givet paa Abramstrop Matie Dag ap.

Perg. med 1[!] Segl: Cxlvii 12. Peder Torbernsøn Billes Arkiv (RA.). LDipl. [10964]

Febr. 27. Testamente af Radeleff Bare Borger i Borch paa Vemerem.

Perg. (udskaaret forneden). Burg Bys Arkiv (Statsark. i Kiel, Urk. Stadt Burg Nr. 50). Udtog: *US. der Schlesw.-Holst.-Lauenburg. Gesellsch. III. II. 62.* [10965]

Febr. 28. Jeg Oluff Holgerdß paa [Ør]p har en Gaard i Forlening og Forsvar af Biskop Birge Ærkebiskop i Lund, liggende i [Vliff?]strobe i samme Sogn i Ingelstade H. i Skane, og Pæther Brotherß i boer, som hans Naade mig undt har i Forsvar at have min Livstid, dog i saa Maade, at Kirken fanger Landgildet, som er hvert Aar 30 Skpr. Byg; og naar jeg [død] er, skal forskrevne Gaard igen komme til Vliffstrobe Kirke og Forsvaret til Ærkebispem. Mit Indsegl. Givet i Valløsæ Mand. efter Mathie ap. Dag.

Perg. [med 1 Segl]. Lunde Ærkebispes Arkiv; *ÆA. IV. 300, B. 41* (SvRA. Perg.). LDipl. [10966]

Febr. Prior Laurids (i Aalborg Helligaandskloster) gør Mageskifte med Wogn Mortensen V., der giver Klostret en Gaard i Hyldested i Hornum H.

[Orig. Aalborg Helligaandskl. Arkiv.] Udtog fra c. 1700 i et Kvarthæfte paa Papir: RA. MS. Afskrifter og Uddrag af Breve vedr. Aalborg Helligaandshus. *Lindbæk og Stemann, Helligaandsklostre, Dipl. S. 130.* [10967]

Marts 4. Menig Almue i Halmstædh H. Lörd. før Fastelavn adspurgte Mand Hr. Henrick Kromdick R. paa Halmstedh Landsting menig Almue, om der var nogen i fornævnte 2 Herreder, som Hr. Henrick havde uforrettet eller hans Foged eller »thiæner«; da vilde han staa dem der til Rette eller for vor naadige Herre. Da svarede menig Almue, at de ej havde Hr. Henrick eller nogen af hans enten Foged eller »thiæner« andet at skyldte end godt, og havde holdt Almuen ved Lov og Ret, siden han fik fornævnte Len, saa at vi takker ham; og har nogen andet sagt ham paa af vor Mund, da har han sagt os Uret over og med ingen Skel. Vi beder disse beskedne Dannemænd Per Sthaffensß¹ vor Landsdommer i Sønnerhallen, Per Annersß og Kristiern Nilsß »bormesthra« i Halmstedh, at de trykker deres Indsegl for dette Brev. Skrevet i Halmsted Lörd. før Fastelavn.

Papir, skrevet med Henrik Krummediges egen Haand(!), og med 3 endnu overklæbete Segl paatrykte forneden: 1. Cxlix 12; 2. Bomærke; 3. Utydeligt; Paaskrift med Henrik Krummediges Haand: »Almugens breff i Halmsted hæredh oc Arste hæret«. Henrik Krummediges Arkiv (D; RA.). [10968]

Marts 8. Anders Thommesson Borger i Køpnehaffn sælger Nicholai Kirke sstds. en Gaard i Køpnehaffn ud med Stranden.

[Orig. ^aKøbenhavns Nicolai Kirkes Arkiv. ^a] Afskr. af Jon Mortensen: LDipl. *Kbhvns Dipl. IV. 296* (læs: nw forscreffne - æye eye oc beholle schulendis, oc kennes jeg meg forscreffne swm penninge vp at haffwe boreffter myn fuldkommelig nøge for forscreffne gord, tackendes forscreffne Peter Boddeker for goeth betalningh (Resten af det i Aftrykket udeladte er Formularer uden særlig Interesse)). — Hertil 3544, 5524, 10767-68. [10969]

^{a-a}) Saaledes LDipl.

Marts 8—14? Magnus Gøye R. til^a Claxholm og Henrick Gøye. Vi var her paa Gwundersløffholm den 1. Uge i Faste om Skifte paa det Gods, som os tilfaldt efter vor Fader Hr. Eskil Gøye i Skone, Sielandt, Ffalsther og Lollandt. Da kunde vi ej forenes om forskrevne^b Skifte anderledes, end vi gjorde Lodder paa forskrevne Gods. Først faldt mig^c Magnus Gøye R. til: Krenckerop med alt det Arvegods, Købegods og Pantegods, øde og bygget, som os tilfaldt efter vor Fader i Lollandt, og det Gods i Sieland i Jersiie og i Ffalsther 3 Gaarde i Kippinge og 1 Gaard i Vidby. Herimod faldt mig Henrick Gøye til: Gislefeldt og alt det Gods, der tilligger i Sieland (og)^d Ffalsther, som mig Magnus Gøye R. bør at fri min Broder Henrick Gøye, undtagen Altergods, hvor det findes, og det Gods i Jersiie og de 3 Gaarde i Kippinge og 1 Gaard i Vidby i Ffalsther. Item tilfaldt vor Søster Idde Elskesdotter Twmbyholm og alt det Gods, der tilligger i Skone. Har nogen af os fanget mere i dette^e Skifte, end ham bør at have, skal han lægge det ud igen; er og nogen »wanloddett«, bepligter vi os at gøre hveranden »jeffnett«, som det sig bør. Undtager vi og, hvis vor Stifmoder kan tilfalde i forskrevne Gods. Vi hænger vore Indsegl for dette Brev med flere hæderlige og velbyrdige Mænd Hr. Niels Ericksß paa Biørnholm, Hr. Henrick Knutsß paa Iwerffness og Hr. Pritbiørn Podebusk paa Woosborgh RR. Datum *etc.*

[A. Orig.] **Aa.** Noget yngre Afskr. paa Papir: RA. Privatark., Eskil Mogenssøn Gøye. — **Ab.** Afskr. (vel omtr. fra samme Tid som Aa) paa Papir: RA. Sstds. [10970]

^a) Ab: paa. ^b) Ab: samme. ^c) Ab tilføjer: Hr. ^d) Saaledes Ab; mangler i Aa. ^e) Ab: det.

Marts 12. Anna Mauritzdatter paa Bollerup gør vitterligt, at hun har en Kirkejord i Hannes i Forsvar af Ærkebisp Börje.

[A. Orig. Lunde Ærkebisp's Arkiv; *ÆA. IV. 296, B. 4.*] **Aa.** Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 17, Nr. 143. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. VI. 244.* — **Ab.** Et andet Udtog (med Aar og Dag »dominica die Gregorii«, og hvor Udstederinden kaldes »fru Anna, her Oluf Stigsons till Bollerup efterleffverska«): Specifikation, Adskillige Kirker Nr. 107. — [Ac. Vidisse 1577 Dag? af Lunde Kapitel, uden at det siges, til hvem Vidissen gives.] **Aca.** Udtog herefter: Specifikation, Lunde Domkapitel Nr. 134. [10971

Marts 13. Simen Jenßen Tingholder paa Schodborig H.s Ting, Palli Juel i Gudding Kloster V., Jep Liond, Peder Hanßen »borger« i Lemvig, Offue Nielsen i Nør-Niðsom, Peder Madßen i Damgard i Borrum og Christen Morttensen i Komme. Mand. efter dnicam. invocavit paa forskrevne Ting fik velbyrdige Md. Marquord Juel til Bechmarch et Stokkenævn af 24[!] Danne-mænd: Peder Madßen i Smørpøt, Peder Laßen i Fabierg, Anderß Poulßen i Dam, Jep Anderßen i Fabiergdal, Christen Scheed, Peder Nielsen i Engelund, Jep Christenß »ved bech«, Thomas »paa boel«, Jep Christensen i Støfuebech, Jep Nielsen »ved kier«, Christen Pedersen i Faberg, Jesper Madzen, Tøger Christensen, Jep Tinggaard, Simen Christensen, Jep Christensen, Wend Ibßen i Fabierg, Jep Poulsen, Gregers Timmermand i Lomborg, Lille Peder Huid i Lem, Jep Schredder, Jep Tybo, Poul Stochholm, Offue Nielsen i Niðsom og Christen Morttensen i Rom; disse vidnede, at de hørte og saa' i Faberg Kirke den Dag, Biskop Iffuer Munch af Ribe sad sidst Ret i Faberg Kirke, da »vorded« Abbeden af Tuiß Kloster og Hr. Predbiørn saa forligte, at Hr. Predbiørn skulde beholde den ene Halvdelen til den anden, som han i Værge havde af Munche-haffue; Abbeden skulde beholde til Klostret alt Gods, som de »rette« om i Ikast og i Aulum Sogne, som Hr. Predbiørn talede paa for sin Arv, og hvis Tiltale eller, om Abbeden havde nogen Rettighed i Hr. Predbiørns Fiskegaard eller Ladegaard, skulde være død, og Abbeden skulde lade holde Messer og »begengelse« aarlig for Hr. Predbiørn og Fru Wibeches Sjæle og deres Børn og Forældres Sjæle. Denne Forligelse lod de dem nøje med paa begge Sider. Med vore Signeter »trøchendeß« neden for dette Brev. Datum ut supra.

[Orig.] Afskr.: Bartholin F VI 231 (Afskr. herefter fra 18. Aarh.: Thott 4to 1580 S. 72). — Afskr. fra c. 1700, formentlig for Arne Magnusson: AM. Afskr. Pk. X. — 2 Afskrifter fra 18. Aarh.: LDipl. (den ene af Langebek 1736). [10972

Marts 16. *Reg. *9333.* Perg. med [14!] Segl: 1. Sveriges Riges Segl (det under 3102 anførte); 2-3, 5-14. Svenske (9. Lxviii 59 (Thott)); senere forbundet med 1508 Apr. 15. Kongens Arkiv (RA. Sverige, Perg.). *Aarsbereln. fra Geheimearch. IV. 335; Rydberg III. 536.* [10973]

Marts 17. Oleff Atzersson Borgemester i Køpnehaffn kvitterer Peter Bøddeker sstds. for 500 Mk., for hvilke Udstederen aarlig skal give 12 Mk. til et Alter i Nicolai Kirke af en Bod ved Amagertorffwet.

[Orig. ^aKøbenhavns Nicolai Kirkes Arkiv. ^a] Afskr. af Jon Mortensen: LDipl. *Kbhvns Dipl. IV. 297.* [10974]

^a—^a) Saaledes LDipl.

Marts 20. *Reg. 5373*.* Perg. med en tom Plads i Midten (til Afbildning af det beskrevne Vaaben) og med 1 Segl: K. 96 med K. 97 som Kontrasegl. Roskilde Domprovstis Arkiv? (RA. Roskilde Kapitels Arkiv). *Münter, Om de danske Ridderordeners Oprindelse S. 111* (tilføj under selve Brevet (∩: under Plica): »*Ath ssa er i sandhet, som forscreffuet stor, thet winne wii Cristiernn etc. met wor handscrefft*« og paa den ombøjede Rands Underside: »*Dominus rex per se in presentia domini doctoris Karolli Egenn etc. Ego Karolus Egen doctor protestor manu propria, quod ita sit, quemadmodum premittitur*«); formindsket Faksimile: *H. F. Grandjean, De kgl. danske Ridderordener S. 28.* [10975]

— Vidne af Køpnehaffns Byting, at Anders Thomeson Borger i Køpnehaffn skødede Nicholai Kirke sstds. en Gaard i Køpnehaffn ud med Stranden.

[^aPerg. Københavns Nicolai Kirkes Arkiv. ^a] Afskr. fra 18. Aarh.: LDipl. *Kbhvns Dipl. IV. 299.* [10976]

^a—^a) Saaledes LDipl.

— Knud Tamesß Herresstet Birkefoged, Niels Persß². Sognepræst *ibid.*, Laurens Kølluff *ibid.*, Oluf Hansß og Hans Persß. Fer. 2. post f. Gertrvdis paa Herresstet Ting »beydes« beskeden Md. Hans Greffue et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Hans Olß, Mass Jensß, Laurens Kølluff, Hans Perß, Jørghen Hansß, Bertel Olß, Nis Laurensß og Dauit Andersß; hvilke vidnede, at de saa' og hørte paa forskrevne Ting, at Per Greffue og Jep Bertelsß skødede til Hans Greffue al den Rettighed, de havde i Hans Grefues Gaard. Og var forskrevne Del lovlig lovbuden 3 Ting, og kendtes de dem at have oppebaaret Fyldest og Penge for deres Del. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [5] Segl: 1. Bomærke; 2. G. 572; 4. I Sigilfeltet en Spade; 5. Ubetydeligt Brudst. Senere til Arkivet paa Ravnholt. LDipl. [10977]

Marts 21. Bertil Nielsen Herredsfoged og Tingholder paa Skast H.s Ting, Eski Morthensen, Symen Lassen, Per Persen

og Grawers Vinthesen. Tirsd. anthe f. anwntiat. b. virginis Dag for os og mange Dannemænd fik beskeden Md. Ollof Terkilsen i Wongh et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Nis Jensen i Grims-trop, Per Octrop, Anners Swensen, Grawers Vinthersen, Tames Bachensen, Klaws Nielsen, Nis Powelsen og Per Jensen; disse vidnede, at de hørte og saa', at 2 Dannemænd vidnede for dem, som var Hr. Ib Bock og Jens Moltisen; disse vidnede for »ase« inden 4 Stokke, at de var i Wolo Terkilsens Gaard i Wongh og var hans »lawehøfd høringh« og hørte, at han »indh wordhe« dette Gods: 1 Toft paa Rawenshiee Mark, 1 Enemærkeeng, som ligger østen fra Grimstrop »markskieylsteyn«, afstenet i alle 4 Hjørner efter Ejermænds Minde, som er Markejere, og 6 uvildige Mænds Tykke, dertil 8 Enemærkeagre, ligger østen fra Hans Jensens Toft og indtil Præstegaard; item den Gaard i Wongh, som Wolo Terkilsen i boer; 2 Enemærkeagre sønden ved Nis Volosens Toft; 3 Enemærkeagre sønden ved Mas Nielsens Toft; 5 Enge afstenet paa Sabdrop Mark; 1 Eng, som kaldes Gamel Grøbingh; 2 Enge paa Gomis mark sønden Gamel Grøbingh; 4 Enge paa Soolskier. Item gjorde han sin Lovhævd med Danne-mænd og gode Selvejere og kendtes ingen anden Del i end Gud og hans Arvinger. Med »worth« Indsegl hængende for dette Brev.

[A. Orig. Formentlig senere i Arkivet paa Endrupholm.] Aa. Afskr. af Dr. phil. Oluf Nielsen: Arkivet paa Endrupholm (ikke undersøgt; Gengivelsen ovfr. stammer fra Afskrifter af Aa, som Dr. phil. Marius Kristensen og Docent P. Skautrup velvillig har taget og stillet til Ud-giverens Raadighed). [10978]

Marts 24. Jeg Dorothea Billes dotther, Beyenth Perß Datter af Vgersløff, har annammet af ærlig og »velbyrlig« Md. min Frænde Per Billæ af Swaneholm 8 rynske Gylden her i s. Agnetes Kloster i Dag, og hver Gylden for 2^{1/2} Mk., af den Sum Penge, som er udgivet for min Faders Død, foruden de Penge, som Per Billæ har tilforn fanget mig af samme »bodhe pennighæ«. Og lader jeg Per Billæ kvit for fornævnte Sum Guld og Penge, som han mig antvordet har. Jeg beder min Søster Søster Ingher Biless dotther¹ besegle dette Brev, fordi jeg har ej selv Indsegl, tilbedende ærlig, »velbydig« og renlivlig Jomfru Søster Birgitte Oxiss dotther Priorisse² i s. Agnetes Kloster om sit Indsegl og Klosters Konvents³ Indsegl, velbyrdig Md. Hr. Lawrens Falsther⁴ Kannik og Hr. Hanss Perß perpetuus vicarius i Roskilde, at de sætter deres Indsegl for dette Brev. Skrevet i Roskilde in pro-festo annwnciac. b. virginis.

Papir med Rester af 5 Segl paatrykte forned: 1. Lxx 51; 2. G. 432; 3. G. 431; 4. G. 297; 5. Utydeligt. Peder Torbernssøn Billes Arkiv (RA.). [10979]

Marts 26. Vidne af Michel Person Sognepræst til Lynby i Baare H. om en Fæste og Byggested, der laa til Kirken.

[Orig. Lunde Ærkebisp's Arkiv; *ÆA. IV. 361.*] Udtog: Specifikation, Adskillige Kirker Nr. 106. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. VI. 244.* [10980]

Marts 28. Tingsvidne af Skast H., at Bertil Persen og Lafue Jensen i Endherop skødede Las Tosthensen Ret i en Gaard.

Perg. med 6 Segl: 1-2. Bomærker; 3-5. Utydelige; 6. Bomærke. ^aSenere til Endrupholm Godsarkiv^a (RA. Privatark., kronolog. Række). *Nielsen, Gl. jydsk Tingsvidner S. 73.* [10981]

^{a-a}) RA. Reg. 73 i Fol., Skads H. 81.

Apr. I (Aar?). *Reg. *4132.* Perg. med [4] Segl: 1, 3-4. Bomærker. Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 347* (RA.). *Molbech og Petersen, Danske Diplomer S. 358* (med Aar: Mcd octauo, der staar saaledes i Brevet, men efter Skriften og flere af Personernes Levetid maa være fejlskrevet, formentlig for 1508 (jfr. *1. Række III. 105.*) [10982]

Apr. 3. *Reg. 5374*.* Perg. med [19] Segl: 1. Norsk; 2. G. 323; 4. Norsk; 5. Hxlv 1; 6-8. Norske; 9. Flviii 8; 10. Lxxiii 76 (Rosenkrantz); 11, 13-14, 16-19. Norske. Kongens Arkiv; *ÆA. I. 160* (RA. Norge, Perg.). *Dipl. Chr. I S. 6; Dipl. Norv. III. 756.* [10983]

Apr. 4. *Reg. *9336.* Papir med 1 endnu overklæbet, brevlukkende Segl. Kongens Arkiv (RA. T. K. U. A. Skotland A I). *Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 57; Missiver II. 228.* [10984]

— Vi Henningh Gris, Anne Arwitzdother, Oluff Doo paa Rawstrvp har givet for Guds Skyld hæderlig Md. Hr. Jens Aarsthen s. Anthonii Alter i Vor Frue Kapel i s. Lucii Domkirke i Roskildhe, som vi har nylig stiftet, at være perpetuus vicarius til forskrevne Alter at nyde i sin Livstid med alt Alterens Tiliggelse, som Hovedbrevet indeholder. Vore Indsegl. Datum Roskildis die Ambrosii.

Perg. [med 3 Segl]. Roskilde Kapitels Arkiv (Anthonii Alter) (AM. XXXIV. 19). LDipl. [10985]

Apr. 9 ell. 10. *Reg. *9338.* [Orig.] Samtidig Afskr. paa Papir, med Paniters egenhændige Underskrift og med Paategning bagpaa, vistnok med hans Haand: Exemplum litterarum regis ad Lubicos. Kongens Arkiv (RA. T. K. U. A. Skotland A I). *Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 58; Missiver II. 229* (jfr. 230 m. H. t. Dagen). [10986]

Apr. 13. Dronning Christine beder Ribe Kapitel om at samtykke i, at hendes Kansler Hanss Reff faar det ledige Kantordømme i Domkirken.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 94. Ribe Kapitels Arkiv (RA.). *Missiver I. 192.* [10987

Apr. 13. Bisp Iver Munk af Ribe tilskriver Ribe Kapitel angaaende Besættelsen af et ledigt Kanonikat og af Kantorembedet.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: G. 825. Ribe Kapitels Arkiv (RA.). *Missiver II. 230.* [10988

Apr. 14. Bisp Iver Munk af Ribe beder Ribe Kapitel om at vælge Dronningens Kansler Jahan Reff til Kantor i den afdøde Jeb Vindhs Sted.

Papir med 1 endnu overklæbet, brevlukkende Segl: G. 825. Ribe Kapitels Arkiv (RA.). *Missiver II. 231.* [10989

Apr. 15. Bisp Otte af Vesterars og Erich Trolle slutter paa det svenske Rigsraads Vegne Overenskomst i Køpnehaffn med Kong Hans.

Perg. med 2 Segl: 1. Bisp Ottes; 2. Bi 6; ved den 2. Seglrem forbundet med 10973. Kongens Arkiv (RA. Sverige, Perg.). *Rydberg III. 535; Hvitfeld VI. 250, Fol. 1067 bis L. 10* (bl. a. med urigtig Dagsangivelse ved Brevets Slutning: Marts 16; jfr. *Reg. 5376** og *Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 336*). [10990

— *Reg. *9339.* [Orig.] Omt. samtidig Afskr. paa Papir: Torbern Bentssøn Bille (den yngre)'s Hustrus Arkiv? (RA.). *Ann. f. nord. Oldkyndigh. 1855 S. 46.* [10991

Apr. 16. Villates Jenss Sognepræst til Neragher Kirke, Niels Mwnck af Brwsgard V., Niels »deghen« af Giessing, Nis Tamesß⁴ i Neragher og Jes Jenss Trangard ibid. Dnica. ante f. Georgii paa Neragher Kirkegaard fik velbyrdig Md. Pedher Lycky et Sognevidne af 12 Dannemænd: Jes Jenß i Neragher, Seffren Lang ibid., Niels Lang ibid., Erick Kessy i Twrstrvp, Seffren Andersß Krog ibid., Seffren Persß ibid., Nis Tamesß i Neragher, Per Michelsß i Twrstrvp, Mauress Nielsß, Crestern Jonsß, Seffren Jensß i Twrstrvp og Tøgher Tyrisß i Lyuelstrvp; disse vidnede, at dem vitterligt var, at de 2 Agre i Gamell Tyrekier har ligget til Maghenstrvp siden det første, der os kan minde eller vi spørge kunde af vore Forældre, ukært »inthen[!] nw forsnyemen«, de Bønder i Lyuelstrvp har brugt dem med Plov og »sææ« imod alle Forbud. Item vidnede 12 fornævnte Dannemænd, at de aldrig havde hørt, at de Bønder i Lyuelstrvp Per Reyneresß eller hans Forældre kendtes dem nogen Del i den forskrevne Jord, og aldrig os kan minde andet, end hun har været brugt til Maghenstrvp. Med vore Indsegl. Givet *osv.*

Papir med Rester ell. Spor af 4 Segl paatrykte forneden: 1-2. Kun Spor; 3-4. Bomærker. Peder Lykkes Arkiv; ^a senere til Gesingholm (Løven-

holm) Godsarkiv^a; 1902 af det preussiske Statsarkiv i Slesvig afgivet til Rigsarkivet (NLA. Løvenholm Godsarkiv Pk. 32). [10992

a—a) Den under 4204 anførte Reversal 1617 Sept. 5.

Apr. 16. (Reg. *9340.) Otte Ruds Arkiv; senere til SvRA. Perg.; 1929 af det svenske Rigsarkiv udvekslet til det danske. *Styffe, Bidrag V. 258; Dipl. Norv. XVIII. 199.* — Det er mulig dette Brev, der nævnes hos *Svaning, Chronicon Joannis regis Bl. Dd 2 b*, hvor det omtales som et Gavebrev paa Olufsborg med tilliggende Gods, og hvor det hedder om det: »Quæ postquam diu latuissent, post mortem D. Eschilli Bilde archimarscalci regni Danie inter codicillos eius inuentæ non ita multis ab hinc annis veris hæredibus restitutæ sunt«. (Jfr. *Hvitfeldt VI. 201, Fol. 1047 L. 14 f. n.*) [10993

Apr. 19. Anders Eiesß Foged i Kalslunde H., Per Eiesß, Jeib Nielsß i Hiortwad, Ogi Pouelsß, Anders Knwtsß og Jep Persß⁶. »Klokken wonsdag« paa forskrevne Herredsting fik Mester Lambert Kannik og Sognepræst til Vor Frue Domkirke i Ripe et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Per Eiesß, Søffryn Nielsß, Jørgen Hansß, Nis Lausß, Truels Janikesß, Powell Symensß, Rasmus Nielsß, Jes Hansß; disse vidnede, at de har hørt læse her paa Herredsting en beseglet Stokkenævn, udgivet her paa Herredsting af gode Dannemænd, lydende, at dem med flere Herredsmænd intet andet mindes, end af den Gaard, Lawe Jensß boer paa i Hiortwad, har givet til aarlig Skyld 3 Ørtug Korn til Vor Frue Domkirke i Ripe og 1 Ørtug Korn til Fruer Kloster ved Ripe af den Toft; og efterdi Domkirken har haft de 3 Ørtug Korn i 40 Aar og mere, som for os er bevist, thi efter Herredsmænds Raad de ældste og bedste fandt Herredsfogeden og Herredsmænd Domkirken til de 3 Ørtug Korn at nyde, saa længe at bedre Bevisning kan komme derpaa for Rette for os eller andre Dannemænd. Vore Indsegl. Datum et actum ut supra.

Perg. med [6] Segl: 1. Bomærke; 3. Utydelig Figur; 4-5. Udslidte; 6. Bomærke. Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 343 (RA.)*. [10994

Apr. 24. »25. En forlig og contract gjort af Grimstrup præst hr. Broder Jensen samt herritzfoged og 2de mend aar 1508 anden dagen fra paasche angaaende en hæde, kaldes Rafwins heede, og derwed liggende eng, som imellum 4re mænd aff Wang bye wenligen blef schifft og deelt effter dendß widere formelding. Bef[indes] siden at wære læst paa Schadz herritz ting st. Lucii dag 1586.«

[Perg.^a Senere til Endrupholm Godsarkiv.] Udtog med Haand fra 18. Aarh., anført i Designation i brækket Folio med Overskrift: »Efterschrefne 25 paa pergament schrefne og numererede documenter bestaar

udi meening, enhuer som følger: NLA. Endrupholm Godsarkiv, Diverse Dokumenter c. 1570-1811. — Brevet er ikke usandsynlig identisk med 1508 Maj 8 nedfr. Ganske vist er de to Breves Dateringer indbyrdes afvigende; men Forklaringen er mulig den, at Forfatteren af det ovenstaaende Udtog kun har kendt Brevet af 1508 i en Vidisse af 1586, og at allerede Vidissens Affatter har misforstaaet Dateringen. [10995]

a) Saaledes Udtogets Overskrift.

Apr. 25. *Reg. 5379.* Perg. [med 1 Segl]. Odense Bys Arkiv (FLA. Odense Magistrats Arkiv, Tingsvidner og andre Dokumenter paa Perg.). *Aktstykk. udg. af Fyens Selsk. I. 70* (læs: Hemmings - offuen broen). [10996]

Apr. 28. (*Reg. *9343.*) Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 88. Ribe Kapitels Arkiv (RA.). *Missiver I. 193.* [10997]

— (*Reg. *9342.*) Perg. [med 1 Segl]. Væ Bys Arkiv; senere til Christianstad Bys Arkiv (Lunds LA.). *Herlitz, Privilegier för Sveriges städer I. 427.* [10998]

Apr. 29. *Reg. *9344.* Samtidig Afskr. paa Papir: Kongens Arkiv (RA. Danske Kanc., Under-Bilag til 1508 Juni 22 (og Bilag til 1508 Maj 6), Indl. t. Registr. samt henlagte Sager). *Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 336.* [10999]

— Ick Peter Knutß¹ wanafftich tho Rantrum hebbe myt vulborth myner eruen entfangen 7¹/₂ lub. mr. houetstoles van den erliken vorstenderen des hilghen lichammes gilde in der karken Unßer frowen bynnen Hußem nomliken Hans Freße unde Hans Halfte, dar ick ome vorpande 2 meße gestlandes boleghen uppe Rantrum velde, dar tho alle myne gudere, wor ick se hebbe; vor wilkere 7¹/₂ mr. lub. houetstoles ick jarlikes in den achtedaghen to passchen vorrenthen schal vor 8 lub. schilling. Weret ßake, de de renthe in den achtedaghen tho paschen nicht uth en queme, ßo schal dath dubbelt uth. Ofth my Goth eschende were, ßo scholen myn eruen myn guth nicht schiften ofte delen, ane desse vorstendere scollen desß summen houetstoles myth der bedagheden renthe vorhen uth[?] hebben. Wanner my bequeme ys desse renthe uth tho losende vor desse 7¹/₂ lub. mr. houetstoles, so scal ik de lozinghe en halff jare thouoren vorkundighen, unde des negesten paschen de betalinghe tho donde, den houetstoll myth aller bedageden renthe in enem summen myt sodaner munthe, alzo tho Lubeke unde tho Hamborch genghe isth. Myn inghesegel myt den ingheseghelen der framen lude Lutke Holste, Dreues Ottsß. Gegeuen unde ghescreuen des sonnauendes vor Philippi unde Jacobi.

Perg. med [3] Segl: 1. Bomærke. Husum Vor Frue Kirkes Arkiv
(Statsark. i Kiel, Husumer Urk. Nr. 86). [11000

Apr. 30. *Reg. *9345.* Samtidig Afskr. paa Papir: Kongens Arkiv
(RA. Danske Kanc., Bilag til 1508 Juni 22, Indl. t. Registr. samt henlagte
Sager). *Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 337.* [11001

Apr. 30—Maj 2. In nomine domini amen. Indictione 11., die dominica ultima mensis aprilis, pontificatus Dn. Julii pape secundi anno 5. ego notarius publicus infrascriptus pro parte Dn. Jordani Cluuer domorum s. Anthonii in Morkere Sleßwicensis et Presto Roschildensis diocesium ordinis s. Augustini preceptoris requisitus, quatenus retrospectas litteras executoriales [c: 10948] a Dn. Matheo de Vbaldis episcopo Nucertino ac unus[!] ex sacri palatii apostolici causarum auditoribus et in locum Dn. Mariani de Bartolinis eiusdem palatii causarum auditoris locumtenente surrogato emanatas et in favorem Dn. Jordani decretas et sub data Rome apud s. Petrum in palatio causarum apostolico sub anno, indictione, pontificatu, diebus et horis quibus retro concessas necnon per magistrum Burchardum Holttopderheyde Magutinensis diocesis clericum, apostolica[!] ac huiusmodi cause scribam et notarium subscriptas juxta earundem litterarum tenorem contra quendam Johannem Cristierni assertum religiosum dicti ordinis s. Anthonii in retrospectis litteris executorialibus ex adverso principaliter nominatum omnesque alios intrusos et intrudendos contradictoresque exequi ipsasque litteras executoriales in locis et ecclesiarum valvis in retrospectis litteris specificatis publicare et affigere ac alias et alia facere, prout mihi in vim clausule Ceterum^a in retrospectis litteris contente mandatur, ad effectum debitum deducere dignarer. Ego tunc volens mandatis apostolicis obedire retrospectas litteras ad me recepi illasque ad valvas ecclesie cathedralis b. Marie virg. civitatis Ripensis in altero locorum executioni in retrospectis litteris deputato, dum in dicta cathedrali ecclesia missarum et aliorum divinorum celebrarentur solempnia, in populi multitudine publice affixi ac ibid. ad aliquod temporis spatium affixas stare permisi, tandem illas ad me recipiens copiam earundem fideliter ausschultatam in valvis affixas[!] dimisi in signum vere executionis, presentibus religiosis et discretis domino et viris Johanne Nicolai ordinis s. Anthonii de Morkere fratri et stationario et Jacobo Tetensenn et Petro Wulff clerico et laico Sleßwicensis diocesis, testibus. Postmodum anno, indictione ac pon-

tificatu quibus supra, die vero Martis 2. mensis maii, volens easdem litteras executoriales ulteriori executioni demandare, ad oppidum Hadersleuense Sleßwicensis diocesis me contuli et ad collegiatam b. Marie virg. ecclesiam accessi ibidemque ut in altero locorum executioni specialiter deputato in valvis ecclesie litteras executoriales infra missarum solemnias, dum populi multitudo ad divina audiendum convenerat, publice affixi et affixas per notabile temporis spatium stare permisi, ipsis demum levatis copiam earundem fideliter ausschultatam loco ipsarum affixam dimisi aliasque et alia feci, prout mihi a Dn. episcopo Nucерino mandabatur. Acta fuerunt hec sub anno, indictione, diebus, mensibus, horis et locis suprascriptis, presentibus DDn. Johanne Jacobi et Johanne Plam[?], dicte Hadersleuensis ecclesie vicariis perpetuis, testibus.

Et ego Johannes Wulff, Bremensis dyocesis clericus, apostolica auctoritate notarius, quia premissis omnibus cum prenominatis respective testibus interfui eaque omnia sic fieri[!] et executus fui cum meo in hac parte collega notario infrascripto ac in notam sumpsi, ex qua hoc instrumentum, manu mee college infrascripte[!] conscriptum, me occupante[!], exinde confeci signoque, nomine et cognomine meis solitis signavi.

Et ego Jacobus Tetensenn, clericus Sleßwicensis diocesis, imperiali auctoritate notarius, quia premissis omnibus cum prenominatis testibus interfui eaque omnia sic feci et executus fui cum Dn. Johanne Wulff dictarum[!] ecclesiarum canonico ac notario suprascripto ac in notam sumpsi, ex qua hoc instrumentum, manu mea conscriptum, exinde confeci signoque, nomine et cognomine meis solitis signavi.

Paaskrift med 2 Notarmærker, skrevet paa Bagsiden af 10948. Maarkær Kl. Arkiv (RA.). [11002

a) ∴ det med »Ceterum« begyndende Afsnit i 10948.

Maj I. Laurens Tostæsøn i Røglæ og Trvett Axelsøn i Vram gør vitterligt, at 8 Mænd har vidnet, at Latkæ, som Per Smed i boer, er 2 Ejedele og Byggsteder, den ene til Lunde gordh og den anden til Ørchelønghe Kirke.

Papir med Rester af 2 Segl paatrykte forneden: 1. Eiv 3 (Giedde); 2. Lxi 8 (Saxtrup). Lunde Ærkebisp's Arkiv; ÆA. IV. 354, BA. 4 (SvRA. Papir). Weibull, *Dipl. dioec. Lund. VI. 245.* [11003

— Jeg Jeib Niels^β i Hiorthuath vederkender mig at have gjort med Lensmands Samtykke af Tørninghe et Mageskifte med Kapitel i Ribe efter Loven i saa Maade, at de skal have

al den Jord, som jeg havde i den Toft i Hiorthwath, som Lawe Jensß paa boer og nu omstønet er, fri til samme Gaard, og jeg skal igen have til min Gaard den Ager hos Calslunde Kirke, som ligger mellem min Gaards Jord. Og vederkender jeg mig at have dermed oppebaaret Fyldest for forskrevne Jord. Medb. af flere Dannemænd Andherß Eysß² Herredsfoged i Calslunde H., Pedher Eysß³ og Aaghe Powelsß. Datum die Philippi et Jacobi.

Perg. med [4] Segl: 1-3. Bomærker (4. Voksklump uden Signet-aftryk). Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 343* (RA.). [11004

Maj 3. Jeg Oluff Morthensß¹ til Haastrup V. har lovet velbaaren Md. Niels Clementsß Landsdommer i Nørjwlandt 300 Mk. danske Penge, som han mig laant har og han mit Brev paa har, at give Niels Clementsß inden Pinsedag; og skal jeg holde Niels Clementsß det »alltingisth« uden Skade, »hware« forskrevne 300 Mk. ej udkommer inden forskrevne Tid. Mit Indsegl. Datum die invent. crucis i Ringclosther.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forneden: Hxv 10 (Gyrstinge). Niels Clementssøns Arkiv; senere til Kongens Arkiv; *ÆA. V. 54* (RA. C 7, Gældsbr. og Kvitter., Papir). LDipl. [11005

Maj 5. Vi Cristina Dronning har undt Matz Bentß og hans Husfrue i deres Livstid et Gadehus i Tryggebøllæ, som han nu i boer, og sammeledes har vi undt ham fri i 2 Aar omkring for den Tønde Havre, der af gaar. Thi forbyder vi vore Fogeder og Embedsmænd paa Tranekiær herimod at dele. Givet i vor Købsta[d] Fred. efter quasimodogeniti Søndag.

Samtidig Afskr. (ell. Koncept) paa Papir: Dronning Christines Arkiv (RA.). [11006

— Wy Frederich¹ erffgename to Norwegen, hertog hebben unsen undersaten den gemenen inwonneren unses blekes to Hußum gegunnet, dat en jewelich 2 dage in der wecken also alle donredage unde sunauende fryg ryntflesch in helen, haluen rumpen unde ferndendelen unde schapflesch in helen unde ok in sulken haluen rumpen to Hußum to markede bryngen unde vorkopen mach. Darane schal unsen inwonneren to Hußum de vorschryuynge unde begnadynge, so wy deme knockenhouwer-ampte gegunnet hebben, nycht to vorfange unde entegen syn. Ok willen wy unse getruwen to Hußum hyrby laten unde in nenen tokamenden tyden darinne vorkorten. Unse signet. Gegeuen to Hußum des ffrygdages na quasimodogeniti.

Perg. med 1 Segl: K. 108. Husum Bys Arkiv (Statsark. i Kiel, Husumer Urk. Nr. 87). [11007]

Maj 6. Ick Hinrick vonn Salder¹ Hinrickeß zeliger sone hebbe vonn Didericke vonn Obersshusen entfangen sodane 30 gulden, my by heren Fredericke arffgenamen to Norwegenn, hertogenn up herkomende der hilligen dreuoldich dage bedaget synn. Quitere der 30 gulden mynen g. h. Myn ingessegel. Gegeuen up sonnauent na quasimodogeniti.

Papir med 1 endnu overløbset Segl paatrykt forned: Skjold, hvori en Rose, og Hjelm. Hertug Frederiks Arkiv (RA. Gem. Arch. XXXIV. 4). [11008]

Maj 6? *Reg. *9348.* Papir med Spor ell. utydelige Rester af 4 brevlukkende Segl. Kongens Arkiv (RA. Danske Kanc., Bilag til 1508 Juni 22, Indl. t. Registr. samt henlagte Sager). *Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 339; Missiver II. 232.* [11009]

Maj 7. *Reg. *9349.* Samtidig Afskr. paa Papir: Kongens Arkiv (RA. Danske Kanc., Bilag til 1508 Juni 22, Indl. t. Registr. samt henlagte Sager). Trykt herefter, men med Rettelser efter Orig. (der findes i Sturearkivet, hvis Breve ikke medtages i nærværende Udgave): *Missiver II. 234.* Trykt efter den nævnte Orig.: *Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 340.* [11010]

— Pedher Mikelssen Præst kundgør, at han har annammet Byrom og Westerø Kirker paa Leessø af Wyborg Kapitel mod en aarlig Afgift af 1 Td. Smør.

Papir med 1 Segl paatrykt forned: G. 708. Viborg Kapitels Arkiv (RA.). *Dipl. Viberg. S. 128.* [11011]

— Vi Mogens Giøie¹ R. og Hienrik Giøie har solgt og skødet fra os og vor Søster Idhe til velbyrdig Md. Cristiern Nielß i Drysslebiørg disse Gaarde: 1 Gaard i Mwllerup (Botild Lauritß, 1 Pd. Byg, 1 Pd. Rug og 2 Skill. Grot), 1 Gaard, som nu er øde, i Giørløff, skylder hvert Aar 1 Pd. Byg og 1 Skill. Grot, for fuldt opbaaret Værd efter vort Nøje. Thi tilbinder vi os at vederlægge saa godt Gods igen med Rente og »leylighed« inden 6 Uger efter, om det afvindes ham. Medb. af ærlige og velbyrdige Mænd Nis Andersß, Wiliom Swort, Cristoffer Eriksß⁵ og Hr. Anders Sogneherre til Gundersloff. Datum Gundersleffholm dnica. misericordia.

Perg. med [6] Segl: 1. Exix 28; 5. Clxiv 22 (Dyre). Christiern Nielsøn Dyres Arkiv (RA.). [11012]

Maj 8. Vi Brodher Jenß Sognepræst til Grimstrop Kirke, Bertil Nielß Herredsfoged i Skast H., Jens Moltiß og Per Ebß

var hos paa Rafuenshiæ Mark om en Kontrakt og venlig Forligelse imellem Hr. Ib Bock Sognepræst til Nykirke, Hans Actrop, Ollof Terkilß i Wongh og Hans Jenß i Wongh i saa Maade, at Hr. Ib lod sig nøje med »fierdhe« [!] over al Rafwenshiæ Mark uden en afgraven Eng, som kaldes Oll krogh; den skulde Hr. Ib have derforuden. Siden lod Ollof Terkilß sig nøje med den anden Fjerdedel over al Rafuenshiæ Mark uden en Eng, som ligger fra Grimstrop »marskielstien« og saa langt øster og sønder ud, so[m] 6 uvildige Dannemænd gjorde ham den ud med »mark mendh« deres Overværelse og Samtykke, og undte de, at han maatte stene hende af for Enemærke, og dertil 8 Enemærkeagre, ligger imellem Hr. Ibs Gaard og Hans Jenß Toft. Siden lod Hans Jenß sig nøje med den fjerde Del over al Rafuenshiæ Mark. Siden lod Hans Actrop sig nøje med den fjerde Del over al Rafuenshiæ Mark undtagen disse forskrevne Agre og 2 Enemærkeenge. Og naar som de skal »tagher« af Agerland, da skal Ollof Terkilß og Hans Jenß tage 4 først; siden skal Hr. Ib og Hans Actrop tage andre 4 Agre; saa skal de »skrifuet«^a alle Agre paa Rafuenshiæ Mark, og hver skal nyde den fjerde Del i »alle« Eng og tage »sin« Reb, som Ejermænd lod dem til, undtagen Alle krogh og den Eng, som Dannemænd gjorde Ollof til, »oc skulle thi hennæ til engh fra« Olle krogh og vester ind til Markeskel, og den »forth«, som ligger fra Hr. Ibs Gaard, som hedder Mønel mossæ, indtil Olle krogh, den »skule« ligge til »forth« og Fægang, som det gjorde tilforn. Og hver af disse Ejermænd skal ej drive mere paa Rafuenshiæ Mark, enten Fæ eller andre »kretoghr«, end som de har Lod paa forskrevne Mark, den ene ej mere som de andre; og lod de dem alle nøje dermed. Vi forskrevne Mænd lader hænge »worth ingzege[!]^a for dette Brev. Datum anno 1508. Scriptum fer. 2. post f. Philipi et Jacobi.

Perg. med [4] Segl: 1, 3-4. Bomærker. Senere til Arkivet paa Endrupholm (ikke undersøgt; Gengivelsen ovfr. stammer fra Afskrifter, som Dr. phil. Marius Kristensen og Docent P. Skautrup velvillig har taget og stillet til Udgiverens Raadighed). — Jfr. 10995. [11013

a) Formentlig Fejl for skifte.

Maj 9? Søren Pouelsen i Miessing, den Tid Tinghører til Hielmslef H.s Ting, Jens Sørensen i Stelling, Rasmus Mouritzen i Siøballe. Mand. den 9. Maj^a inden fornævnte Ting fik Michel Sorensen i Miesing et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Rasmus

Michelsen i Stilling, Jørgen Ollufsen i Hørning, Rasmus Sørensen i Blegind, Ladz Michelsen i Hønning, Jens Sørensen og Pouel Michelsen *ibid.*, Hans Sørensen i Fredzlef, Hans Thomasen i Biætrup; hvilke vidnede, at de saa' og hørte inden fornævnte Ting stod Perolli i Blegind paa hans Hustru Maren Michelsdatters Vegne, Knud Mouritzen i Aadzlef paa hans Hustru Kirsten Michelsdatters Vegne, Michel Michelsen i Dørrup paa hans Hustru Anne Michelsdatters Vegne, Maren Michelsdatter og anden Anne Michelsdatter i Dørrup paa deres egne Vegne med deres Farbroder Madz Michelsen i Miessing hans Samtykke, Michel Andersen i Skade paa hans Hustru Karen Sørensdatters Vegne, og de for Tingsdom skødede og solgte til Michel Sørensen i Miesing og hans Hustru Anne Pedersdatter al den Arvelod og Rettighed, som Perollis Hustru har arvet efter hendes Fader Michel Ovesen i den halve Gaard i Miesing, Michel Sørensen i boer, og al den Arvelod, som Kirsten Michelsdatter, Anne Michelsdatter, Maren Michelsdatter og anden Anne Michelsdatter har arvet efter deres Fader Michel Michelsen Offvesen i fornævnte halve Gaard, og al den Arvelod, som Michel Andersens Hustru Karen Sørensdatter har arvet efter hendes Fader Søren Michelsen, som døde i Miesing, i fornævnte halve Gaard inden alle 4 Markeskel eller uden Miesing Mark, Raundahls Mark og Foerlef Mark, Michel Sørensen og hans Hustru Anne Pedersdatter at have til evindeligt Ejendom. Og kendtes Perolli paa hans Hustrus Vegne, Knud Mouritzen, Michel Michelsen paa deres Hustruers Vegne, Maren Michelsdatter og Anne Michelsdatter paa deres egne Vegne »mens« deres Farbroders Samtykke, Michel Andersen paa hans Hustrus Vegne, at de har opbaaret af Michel Sørensen og hans Hustru Penge og fuldt Værd for samme Arvelodder i fornævnte halve Gaard efter deres Nøje. Og dersom fornævnte Arvelodder afvindes Michel Sørensen eller hans Hustru, bepligter de dem at vederlægge Michel Sørensen eller hans Hustru saa godt Gods igen og saa vel »belejlige« inden 6 Ugers Dag efter det[!] æskende vorder; og blev bevist med Tingsvidne, fornævnte Arvelodder 3 Tingdage lovbuden at være »før acorten var« efter Loven. Perolli, Knud Mouritzen, Michel Michelsen, Maren Michelsdatter, Anne Michelsdatter, Michel Andersen har trykt deres Signeter her nedenfor næst ved Herredsfogedens Forsegling. »Actum et die, loco ut supra«.

[Orig.] Afskr. fra 18. Aarh., attesteret af Rasmus Lauridzen: RA. Rtk., Skov- og Jagtvæsen, Overjægermesterens Arkiv, Breve fra Over-

førsterdistrikterne, Nørrejyll., J. H. Ritters og Fr. Pultz's Distrikt, Bilag til Brev 1737 Dec. 5 fra Fr. Pultz. [11014

a) Hvis Dagen er rigtig afskreven, er Aaret utvivlsomt efter 1513 (saa meget mere, som den 9. Maj i 1508 var en Tirsdag); men den Mulighed er vel ikke udelukket, at det er Aaret, der er rigtigt, og Dagbetegnelsen, der er urigtig. Det er dog i alt Fald rigtigt, at Mandag angives som Herredets Tingdag.

Maj 10. Mester Pouil Andersson¹ Kannik i Ripe og Forstander til Jomfrukloster sstds., Per Andersß, Anders Pouilssons Sønner i Ripe. For vor Faders og alle vore Forældres Sjæle, som frem er farne og efterkomme skal, Gud til Lov, dem og alle kristne Sjæle til Hjælp og Trøst og os til Forbedring, afhænder vi til s. Katherine Kloster Sortebrødrekloster i Ripe en Eng Koortzholm, norden næst Østerweested liggende, ligervis som vor Fader og Moder Katherynæ Andersses tilforn havde givet Engen til Klostret og hans aabne Brev [c: 9433] derpaa indeholder, med saadan Skikkelse, at Brødre i Klostret skal aarlig holde 2 Begængelser for deres, deres »affkommes« og deres »effterkommes« Sjæle og alle kristne Sjæle. Den første Begængelse skal holdes den 3. Dag efter Johannis bap. Dag om Sommeren, og den anden Begængelse den 3. Dag efter Andree Dag i Klostret med alle Brødre, som den Dag til Stede er, og med vigilliis at synge om Aften og sungen Messe at holde om Morgen næstkommende for Trefoldigheds Alter. Medb. af hæderlige Mænd Las Persson⁴ Borgemester i Ripe og Cristiern Kremer⁸ Borger sstds. Datum die Gordiani et Epimachi.

Perg. med [4] Segl: 1. G. 892; 3. Bomærke (. *creftiern nielsen*); 4. Bomærke i Skjold. Ribe Dominikanerkl. Arkiv; senere (jfr. 1514 Aug. 14 (RA. Ribe Kapitels Arkiv og *Thorup, Efterretn. ang. Byen Ribe II, Bil. S. 14*)) til Ribe Kapitels Arkiv (RA.). [11015

Maj 12. Reg. *9350. Perg. med 3 Segl: 1. G. 1017; 2. G. 432; 3. G. 431. Roskilde Bisps Arkiv (RA.). *Danske Mag. 4. R. I. 360.* [11016

— Johan Jepssøn Biskop i Roskælde. For store mærkelige Sager og Brøst, som vi har »for nymmet«, siden Gud os føjede til denne »stat«, vi nu i er, og lang Tid før os været har hos Priorisse og mene Konvent i s. Agnetis Kloster i Roskeldæ, saa at de ej kan »vetkommæ« tryggelig at tjene Gud og holde deres Regel, som de har givet dem til, helst fordi at deres Rente, som de finge af deres Kloster, var dem ikke nær nok til deres daglige Føde og »klædæ«, som det sig burde for Gud, thi har vi nu med vort Kapitels i Roskildæ, desligest med Lektor Broder Mattis Olssens provincialis over Prædikerorden her i Danmarck Samtykke overvejet samme Brøst og, paa det at samme Kloster

maa forbedres paa sin Bygning, og at Priorisse og mene Søstre sstds. skal »wedkommæ« den rette observancie Regel holde med alle andre forskrevne observancie Regels constitutionibus, som hellige Ordens Fædre har »sæt« og bør at holdes i deres Orden, tillader, at »vælbyrlig« Jomfru Søster Birgittæ Oxesdottær Priorisse i forskrevne Kloster og hendes Efterkommere Priorisser sstds. maa saa ofte, som Behov gøres, udvælge dem en Person, læg eller lærd, som kan være bekvem til at have deres Klosters Gaard og alt deres Gods i Forsvar og alt deres Rente deraf op at bære, som er Landgilde, Sagefald, Tjeneste og alt andet, til forskrevne Priorisses og Konvents Nytte, dog saa at naar saadan en skal tilskikkes, at det sker med vor Samtykke, saa at samme Person, som saa Klosters Gaard og Godes Forstander er, skal pligtig være aarlig en Tid eller mere, om Behov gøres, at gøre Priorissen og nogle Søstre paa deres Konvents Vegne fuldt Regnskab i vor og samme provincialis Nærværelse eller, hvis vi eller provincialis paa Ordens Vegne dertil skikkende vorder, saa at det da klarligen befindes, at samme Rente kommer til deres og Klosters Nytte og ej anderlunde. Og skal forskrevne Priorisse aldeles rette sig efter saadan Regel at holde, at vilde nogen af hendes Søstre »dyrfves« til sig imod den hellige Regel at sætte, da skal »hwn thee then« straffe med »prisowen« og Klosters Regels Revselse, som det sig bør. Item skal der ikke mere nogen Tid end 30 Søstre indtages, 24, som ganger til Kor med Priorissen at tjene Gud og s. Agns og bede for deres Sjæle, som Klostret har stiftet, og for alle kristne Sjæle, uden Klosters Rente »formaa« flere at holde, og det skal være med vort og forskrevne provincialis Samtykke, om der skal flere indtages; og de andre 6 Søstre skal være i Stegers, Kælder og i andre Klosters »syslæ« efter, som Behov er. Skal der og strengelig holdes »lyckæ« med Døre og Porte og ej være nogen Indgang Dag eller Nat, men aldeles holde[!] »saadanne lyckæ oc affwærelsæ« fra alt Verdens Folk, Mandfolk og Kvindfolk, som ret observantie Regel og constitutiones udviser. Item skal ej forskrevne Priorisse Magt have noget Gods, som nu er frit til samme Kloster eller herefter frit bliver af det, som nu i Leje er, at afhænde, magelægge eller til Leje bortlade uden vort, forskrevne Ordens provincialis og deres eget Kapitels i s. Agns Kloster Samtykke, desligest ej Magt have, hun eller hendes Foged, nogen Bonde eller Bondesøn at sælge eller bortgive af Godset uden vort Samtykke. Holdes disse Artikler ej,

saa at mærkelig stor Brøst findes, og vorder en Tid, anden Tid og tredie Tid paamindede af os og ej raader der Bod paa, da skal vi straks uden al Rettergang eller Skudsmaal for gejstlig eller verdslig Fuldmagt have fornævnte Klosters Gods igen at annamme og da skikke det efter vor egen Villie og sætte dem til Formand, hvem vi tækkes, dog saa at han da skal give dem saadan »prowentæ«, som de her til Dags fanget har af de, som har været forskrevne Klosters Forstandere. Secretum nostrum cum sig. capituli nostri supradicti est appensum. Datum in curia nostra episcopali Roskildensi fer. 6. ante dnicam. jubilate.

[Orig. Roskilde Agnete Kl. Arkiv; »senere til Danske Kancelli^a.] Afskr. af Arne Magnusson: Bartholin H 972 (jfr. 919). LDipl. (2 Afskrifter, den ene af Langebek selv med udtrykkelig Angivelse af Bartholin som Kilde; den anden uden Kilde). [11017

^{a-a}) Saaledes Bartholin H 919: »in cancellaria regia Hafniensi».

Maj 14. *Reg. *9351.* [Orig.] Samtidig Afskr. paa Papir: Kongens Arkiv (RA. T. K. U. A. Skotland A I). *Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 58; Missiver II. 235.* — Trykt (ikke helt fuldstændig) efter Koncept i Lübeck: *Hanserecesse 1477-1530 V. 471.* [11018

— Skreblinge Sognevidne om, til hvilke Herskaber 6 Bol i Wästra Skreblinge By er delte.

[Orig. Lunde Kapitels Arkiv?] Udtog: Specifikation, Adskillige Kirker Nr. 108. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. VI. 246.* — Jfr. 1508 Dag? (SvRA. E 102 a, Sextern 17, Nr. 182). [11019

Maj 23. Kongen anmoder Hinrick Krummedicke om med flere af Niels Hackes Børns Venner at give Kongen Skøde paa Ebeløø.

Papir med 1 endnu overklæbet, brevlukkende Segl: K. 88. Henrik Krummediges Arkiv (A 1; RA.). *Missiver I. 194.* [11020

Maj 24. Tingsvidne af Oxie H., at en Del Ager og Eng liggende til en Gaard i Skreblinge tilhørte Lunde Domkirke.

[Orig. Lunde Kapitels Arkiv.] Udtog: Specifikation, Lunde Domkirke Nr. 416^a. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. VI. 246.* — Et andet Udtog med Aar, men uden Dag, og hvor det siges, at Jorden »tillkom dombkyrekian och icke Byringe closter«: SvRA. E 102 a, Sextern 21, Nr. 402. — Et tredie, kortere Udtog uden Aar og Dag findes som Randbemærkning sstds., Sextern 17, Nr. 182. [11021

^a) SvRA. E 102 a, Sextern 4 under Nr. 416 nævner 2 Gange »Anders Karlson» som »tinghörare» i »Oxie härad».

Før Maj 25. *Reg. *9353.* Samtidig Afskr. paa Papir: Kongens Arkiv (RA. Danske Kanc., Bilag til 1508 Juni 22, Indl. t. Registr. samt henlagte Sager). *Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 341; Missiver II. 237.* [11022

Maj 25. *Reg. *9354.* Samtidig Afskr. paa Papir: Kongens Arkiv (RA. Danske Kanc., Bilag til 1508 Juni 22, Incl. t. Registr. samt henlagte Sager). *Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 342; Missiver II. 238.* [11023

— Hanss¹ Konge. Oleff Holgertsß vor Embedsmand paa Nykøpinge har nu fornøjet os 263 Mk. 5 Skill. og dermed klart fra sig antvordet al den Landeskat, som han paa vore Vegne optog nu i Vinters næst forleden paa Møen, i Falster, af de Birker og Øer, til vort Slot Nykøpinge ligger, og i Raffuensborgs Len, saa at han bliver os der aldeles intet af skyldig efter det Registers Lydelse, han os paa Mandtallet overantvordet har. Thi lader vi ham kvit for alt ydermere Krav om forskrevne Landeskat. Givet paa vort Slot Nykøpinge Vrbani Dag under vort Signet.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 88. Oluf Holgerssøn Ulfstands Arkiv (C 1; RA.). [11024

— Pær Bille paa Svanholm tillader Jens Staffenszen at bosætte sig, hvor han vil.

Perg. [med 1 Segl]. (RA. Privatark., kronolog. Række.) *Mollerup, Bille-Ættens Hist. I. 274* (læs: indhenlandz eller wthenlandz - witnesbyrd oc beyræ forwarigh tha hengher jeg myt indseglæ nædhenn for thelle myt obne breff. Screffwit - rogacionum aar effther Gwtz byrd twsende femhwndrett oc paa thet ottendhe). [11025

Maj 26. Johannes episcopus Ottoniensis. Injuncti nobis ratio deprecit officii, ut Christi fidelium pios actus operis nostro patrocinio prosequamur. Cum itaque pro parte Hans Wolders proconsulis oppidi Borch et Abélken uxoris eiusdem terræ Imbriæ Ottoniensis diocesis nobis fuit expositum, quod ad honorem Dei ac virginis Mariæ et omnium sanctorum laudem necnon ipsorum suorumque progenitorum, benefactorum et omnium Christi fidelium defunctorum animarum salute[m] qvandam perpetuam vicariam sive beneficium ecclesiasticum sub nomine virginis Mariæ necnon eiusdem s. Annæ matris fundare ac de bonis suis videl. 350 marcarum Lubecensium in summa capitali pro certis annuis redditibus 21 marcarum similium in terra Imbria imponendos^a et singulis annis persolvendos^b dotare proposuissent et eapropter Deo et nobis in dotem huiusmodi perpetuæ vicariæ 21 marcarum Lubecensium redditus ac eorum summam capitalem obtulissent, supplicantes illos sub ecclesiastica protectione recipere et de eis perpetuam vicariam clerico seculari, videl. prima fronte Joachim Marqvartdes, in titulum beneficiale assignandam, de novo creare et confirmare dignaremur, nos igitur tam pium proposi-

tum commendamus attendentesque rationi consentaneum fore, quod illis adhibeatur consensus, quibus cultus augetur divinus et animarum salus procreatur, conscito nobis et huiusmodi 21 marcarum Lubecensium assignatorum reddituum et eorum summæ capitalis veritate et quod assignatio et hæreditatio eorundem reddituum per Hans Wolders et Abelken ad usus vicariæ et ipsius possessoris fuerit et sit omnibus modis et hoc debitis et requisitis celebrata, redditus supradictos ac summam capitalem sub ecclesiastica protectione recipimus et in dotem vicariæ assignamus ac de eis talismodi vicariam clerico seculari in titulum beneficalem conferendam dotamus ac de consensu Dn. Petri Wittorp rectoris parrochialis ecclesiæ in Borch nostræ diocesis in ipsa capella b. Mariæ, sita prope oppidum Borch in monte de novo erigimus cum omnibus privilegiis et iuribus, quibus bona ecclesiastica fruuntur, et sub solita nostra et successorum nostrorum obedientia prædictæ vicariæ possessorem[!] more aliorum beneficiarum præstanda. Et ne vicaria in divino cultu detrimentum patiat, statuimus, quod vicarius debet esse presbyter vel ad hoc idoneus, quod infra annum proximum a tempore collationis sibi factæ possit in presbyterum promoveri et promoveatur. Hic vicarius omnibus feriis tertiis de s. Anna matris[!] Mariæ et sabbatho de domina nostra virgine per se vel per alium hora competente secundum morem aliarum capellarum et ipsius plebani voluntatem, legitimo cessante impedimento, missas celebrabit et plebano[!] tempore funerum adjuvabit et, si necesse fuerit, missam animarum celebrabit. Præterea ut dotantes ecclesiastica beneficia tanto magis ad hoc peragendum incitentur, quanto amplius se spiritualibus remunerationibus conspexerint premiatis, concedimus, quod nominatio et presentatio ad dictam vicariam hac prima vice et deinceps tempore vacationis pleno jure ad Hans Wolders et Abelken, quo[?] eorum vita duraverit, presentabunt[!]. Quare Hans Wolder cum uxore prescripta pro prima vice hanc perpetuam vicariam presentant tanquam veri patroni domino Joachim Marquar[des] tanquam personam idoneam[!]; quibus defunctis fratres kalendarum in Borch, quæ kalandæ noviter desuper erunt fundandæ, presentabunt, et nemo alter. Quibus omnibus vita functis presentatio personæ idoneæ primo dictus[!] Hans Wolder et Abelke ad tempus vitæ eorum et demum fratres[!] kalendarum in Borch pro tempore existentes spectabit sic, quod fratres kalendarum personam instituendam nobis et successoribus nostris presenta-

bunt. Ac volentes domino Joachim Marquardes apud nos de vita multipliciter commendato et nobis hac prima vice per Hans Wolders et Abelken præsentato gratiam facere spetialem, sibi dictam vicariam contulimus investientes ipsum, præstita prius solita obedientia, per osculum pacis et bireti sui capitis impositionem de eadem. Et vicariam, postquam eam per obitum domini Joachim Marquardes aut alias vacare contigerit, idoneæ personæ de fratribus calandarum non beneficiatis in ecclesia parrochiali Borch aut filiis fratrum laicorum residentium secundum senium fraternitatis existentium conferendam autoritate nostra ordinaria reservamus. Præsentes litteras sigilli nostri cum consensu Dn. Petri Wittorp ac sui chirographi ad hoc relicto fecimus appensione muniri. Datum Ottoniæ fer. 6. post f. Urbani.

[A. Orig. Jomfru Marie Kapel (ved Burg)'s Arkiv.] Aa. Afskr. fra 16. Aarh. (ikke fejlfri): RA. Westphalens Dipl., Fol. — Aaa. Afskr. fra 18. Aarh., formentlig efter Aa: Sstds. [11026

a) ∴ imponendis. b) ∴ persolvendis.

Maj 29. Reg. *9356. [^aOrig. (trykt Formular, udfyldt med en Del tilskrevne Ord) med 1 Segl^a: Efter Beskrivelsen i det nedfr. først nævnte Aftryk utvivlsomt G. 1016. Namen Jenssøns Arkiv.] O. H. Moller, *Nachrichten u. Urkunden, welche Ludolphum Naamani betreffen S. 15 = Dipl. Flensburg. II. 35.* [11027

a—a) Saaledes Moller, *anf. St. S. 15.*

Maj 31. Andhers Eysß Foged til Calslunde H.s Ting, Jeib Nielsß², Pedher Eysß, Anderss Knutzß⁴, Aage Powelsß og Jep Scriffwer. Onsd. Vor Herres Himmelfarts Aften paa Calslunde H.s Ting fremledte Mester Lamberth Kannik i Ribe et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Lawe Andersß, Aaghe Powelsß, Mattiss Pederssøn i Calslunde, Pedher Persß i Medelby, Hanss Persß i Lintrop, Anderss Wardeboo, Powel Jensß og Esbern Jensß i Wilsle; hvilke vidnede, at de saa' og hørte samme Dag paa forskrevne Ting, at 2 beskedne Dannemænd Mester Lambertz »logs laghehoffwedz høringhe« Jeib Nielsß og Pedher Eysß vidnede, at de i Hiortwad Lørdag næst forleden saa' og hørte, at Mester L. paa Kapitels Vegne i Ribe gjorde Lovhævd paa den Gaard, Lawe Jensß boer i, som tilligger 8 Otting Jord, med »bæde« og Afgift, som er Gæsteri og Skovsvin med andre Tynger, og »indworde« det selv 12. med Kanniker og Præster, gilde Mænd og gæve, og kendtes han ingen nogen Rettighed at have deri undtagen 1 Ørtug Korn af 1 Toft til Fruer Kloster uden for Ribe, hvilken Toft til samme Gaard bruges og har været

brugt af Mande Minde, og kundgjorde, at Lovhævdnen var lovlig tilbuden 3 Ting tilforn til Calslund H.s Ting og lovlig tilfunden af Fogeden og Herredsmænd, og at der havde været æsket paa Breve paa samme Gaard 3 Ting tilforn, og ingen kom, og deslige »wurth« æsket paa Breve samme Dag i Hiorthwad, før han gjorde sin Hævd, og ingen kom. Med vore Indsegl. Givet og skrevet osv.

Perg. med 6 Segl: 1. Udslidt; 2-6. Bomærker. Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 343* (RA.). [11028]

Maj 31. Olluff Holgerßen vor naadigste »herrids« Foged og Embedsmand paa Nyekiøbing, Hans Kraße vor naadigste »her-ridtz« Foged og Embedsmand paa Aalholm, Otte Clausen i Orebyegaardt, Jørgen Hans i Krøginng a. w. »ere«, Olluff Thage-ßen i Windebye, Hans Mortenß i Karlebye, Hans Anders, Olluff Krogh sstds. og Peter Eiller i Norlunde Bønder. Onsd. før Vor Herre Himmelfarts Dag var vi forsamlede paa Høyesmarcke Skov efter Kong Hanses Brev og Befaling at granske og skifte forskrevne Skov, dog efter alle Lodsejeres Samtykke i forskrevne Skov udlagde vi Harpelunde By for deres store Trang nogen Skov og Eng liggende i »maderne« norden ved Coblidtz bech, som vi straks afmærkede og det i forskrevne Skov og Eng alle lige meget at nyde, ihvem de tjener og tilhører i Harpelunde; thi at samme Skov og Enge er udlagte af alle Ejere [*i*] Høyesmarcke Skov. Og skal de ikke forhugge eller »forhade« upligtelig samme Skov under deres Faldsmaal^a.

[A. Orig. Harpelunde Mænds Arkiv.] [Aa og] Aaa se 10896, [Ab og] Aba. RA. Herredagsdombog 1655 B Bl. 670 a. [11029]

a) Brevets Slutning mangler øjensynlig i den bevarede Tekst.

Juni 1. Svenske Rigsraader og Stocholms By udsteder Fuldmagt for 12 af deres Medbrødre til Forhandling med danske og norske Rigsraader i Nye Wardbergh ved s. Botolphi Tid.

Perg. med [8] Segl: 1. Sveriges Riges Segl (det under 3102 anførte); 2, 4-7. Svenske; senere forbundet med 1508 Juni 30. Kongens Arkiv (RA. Sverige, Perg. 1508 Juni 30). *Rydberg III. 542*. [11030]

— Kong Ludvig af Frankrig opfordrer Hamburgerne til at overholde Overenskomsten med Kong Hans.

Perg. med 1 endnu overklæbet, brevlukkende Segl: Kong Ludvig XII.s. Kongens Arkiv^a (RA. Frankrig, Perg.). *Missiver II. 240*. [11031]

a) ∴ Brevet er ligesom 11032 ikke videresendt af Kong Hans, fordi det kun kunde nytte ham lidt.

— Kong Ludvig af Frankrig tilskriver Byen Riga et Brev af samme Indhold som 11031.

Perg. med Rester af 1 brevlukkende Segl: Kong Ludvig XII.s Kongens Arkiv^a (RA. Frankrig, Perg.). *Missiver II. 241.* [11032]
 a) Jfr. 11031.

Juni 2. *Reg. *9357.* Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl og med vedlagt »Seddel«. Kongens Arkiv (RA. T. K. U. A. Sverige A II, Akter og Dokum. vedr. det polit. Forh. til Sverige, Breve fra svenske Adelsmænd og andre til Kong Hans). *Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 344; Missiver II. 241* (efter det tidligere Aftryk, da Originalen dengang ikke var til at finde). [11033]

Juni 3. Seueryn Torstenson¹ Byfoged i Riipe, Lass Persß² Borgemester sstds., Thames Olufson³, Hans Nylsson⁴, Lass Palsson⁵, Jacop Scriuer⁶ Raadmænd, Petrus Scriuer Byskriver sstds. Sabb. post ascenc. dni. paa Rypær Byting fremledte Mester Lambert Kannik i Ripe et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Joon Anderson, Laurens Gulsmid, Hans Jeyppson, Morth[e]n Scredder, Tyeloff Jesson, Anders Persß, Klemet Worm, Henric Bradenool; hvilke vidnede, at de saa' og hørte samme Dag paa Ryper Byting Hr. Seueryn Thameß og Hr. Gregers Wernerson vicarii sstds., hvilke vidnede, at de i Hyortwad Lørdag næst forleden saa' og hørte [osv. som 11028 indtil] af Mande Minde; og kendtes Fogeden og flere Dannemænd af Herredet, som den Tid til Stede var paa Herredsting, at Lovhævden var lovlig tilbuden 3 Ting tilforn til Calslund H.s Ting og lovlig tilfunden af Fogeden og Herredsmænd, og at der har været æsket paa Breve paa samme Gaard 3 Ting tilforn, og ingen kom, og deslige »wurthh« æsket paa Breve samme Dag i Hyortewad, førend han gjorde sin Hævd, og ingen kom. Med vore Indsegl. Givet og skrevet i Rype osv.

Perg. med 7 Segl: 1-5. Bomærker; 6. Bomærke i Skjold (s' iacop mortenss' (?)); 7. I Sigilfeltet Bogstavet p. Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 343* (RA.). [11034]

— *Reg. *9358.* Papir, skrevet med samtidig Haand, men uden Spor af Segl. (RA. Privatarck., Otte Jørgenssøn Rud.) *Vedel Simonsen, Ruderne I. 134.* [11035]

Før Juni 4. Maren Pederstdotter i Holmgardt beder Nils Klemesøn om at laane hende 12 Mk.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: Fxliii 45 (Bomøve). Niels Clementssøns Arkiv (RA.). *Saml. til jydsk Hist. 2. R. I. 217; Missiver II. 244.* [11036]

Juni 5. Vidne af Malmøges Byting givet Roskilde Kapitel, at Kapitlet i mere end 20 Aar jævnlige har ladet kære paa Jord, som er kommet fra dets Gaard Skademanss ladegard.

Papir med Rester af 5(!) Segl paatrykte forneden: 1-2. Utydelige; 3-5. Bomærker. Roskilde Kapitels Arkiv (AM. VIII. 17). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. VI. 246.* [11037]

Juni 5. »1508 Mandag eftter ascensionis. Christiern Andersen Canik lader ved Hvidding Herred forkynde Last og Kiære over Jess Nissen i Astrup, som bruger Eng mod Capitels Villie. ^a(Papiirs Document).^a

[A. Orig. paa Papir. Ribe Kapitels Arkiv.] Udtog af Grønlund: Aa. NLA. Ribe Bispearkiv, Diverse Registraturer og Afleveringsdesignationer, Arkivregistratur, »Eske« 6 Nr. 69; Ab. Ny kgl. Saml. Fol. 495 d, Ribe Stifts Arkiv Nr. 460; Ac. Thott Fol. 749 Nr. 460; og Ad. NLA. Ribe Bispearkiv, Diverse Registraturer og Afleveringsdesignationer, Fortegn. Nr. 460. [11038]

a—a) Mangler i Aa og Ad.

Juni 8. Axssell Brae mageskifter til sine Søstre Cicillæ og Elsæby Axelssdotter sin Andel i Ystads Pant for deres Andel i Rwskæ Mølle.

Perg. med 5 Segl: 1. Lii 11; 2. Lxv 9 (*tiuvor ienf fet*); 3. Lvii 2 (*s tiluof iosepfen* (?); Bjelke); 4-5. Bomærker. (Arkivet paa Gaunø.) *Heise, Rosenkrantz, Dipl. S. 22.* [11039]

Juni 14. »1508 fer. 4. pentecost. Vidisse af Lago Deigns Testament og Skiøde vid. sup. 1394 og 1398. ^a(Papir).^a

[A. Orig. paa Papir. Ribe Kapitels Arkiv.] Udtog af Grønlund: Aa. NLA. Ribe Bispearkiv, Diverse Registraturer og Afleveringsdesignationer, Arkivregistratur, »Eske« 6 Nr. 63; Ab. Ny kgl. Saml. Fol. 495 d, Ribe Stifts Arkiv Nr. 461; Ac. Thott Fol. 749 Nr. 461; og Ad. NLA. Ribe Bispearkiv, Diverse Registraturer og Afleveringsdesignationer, Fortegn. Nr. 461. [11040]

a—a) Mangler i Aa og Ad.

— Vi Hans Konge sælger og skøder til Torbenn Bilde vor Mand, Raad og Embedsmand paa Wordingborg en vor Mølle liggende i Fyen i Saling H. og Suaning S., kaldes Suaning Mølle eller Grubbe Mølle (Peder Hennrichßenn, 6¹/₂ Pd. Mel) med Møllested og Sø; og er forskrevne Mølle af Hr. Pouell Laxmandtzs Gods, som vore Danmarches Riges Raad os tildømt har. Og kendes vi os at have opbaaret fuld Værd for forskrevne Mølle efter vor Nøje. Afvindes forskrevne Mølle Torbenn Bilde, bepligter vi os at vederlægge saa god en Mølle inden 6 Uger derefter. Givet paa vort Slot Kiøpnnehaffnn 4. Pinsedag under vort Signet.

[A. ^aBeseglet Perg. ^aTorbern Bentssøn Billes Arkiv; ^bsenere til Hvedholm Godsarkiv ^b.] Aa. Optaget (sammen med 1509 Juni 2) i Stadfæstelse 1571 Okt. 29 af Kongen, givet Fru Edle Hardenberg, Frandtztz Bildes Efterleverske. RA. Tegn. o. a. L. 11 Bl. 415 b (Udtog herefter: *Kanc. Brevbøger 1571-1575 S. 84*); [^cOrig. Hvedholm Godsarkiv ^c]. [11041]

a—a) Saaledes Aa. b—b) FLA. Grevskabet Brahesminde Arkiv Nr. 1000, Registratur fra 17. Aarh. Nr. 86. c—c) Den i forrige Note anførte Registratur Nr. 87.

Juni 16. *Reg. *9360.* [Orig. Laurids Skinkels Arkiv.] Kopi fra 16. Aarh.: RA. Chr. III.s Lensbog, Vendelbo og Aarhus Stifter. Herefter: *Danske Mag. 4. R. IV. 224*, jfr. *Danske Kancelliregistr. 1535-1550 S. V.* — Kopi fra 2. Halvdel af 16. Aarh.: RA. Reg. o. a. L. 4 Bl. 425 a. — Udtog fra c. 1600: RA. Reg. o. a. L. 1 Bl. 69 b. [11042]

Juni 19. Hertug Frederik stadfæster 1904. Afskr. fra 18. Aarh.: Kiels UB., S. H. 508 B Bl. 1 b; Udtog: Ny kgl. Saml. Fol. 1643. Aaret er 1518 (»am vyffteenhundredtt vnnd achtteyhenn jare«) ifølge *M. Voss, Chronik des Gasthauses zum Ritter St. Jürgen zu Husum S. 163*, der trykker efter Orig. (ikke set af nærværende Værks Udgiver; i Husum?).

Juni 22. (*Reg. *9361.*) Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Kongens Arkiv (RA. Danske Kanc., Indl. t. Registr. samt henlagte Sager). *Styffe V. 279; Missiver II. 244.* [11043]

Juni 23. *Reg. *9362.* Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Kongens Arkiv (RA. T. K. U. A. Spanske Nederlande A I). *Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 59; Missiver II. 246.* [11044]

Juni 25. *Reg. *9363.* Papir med 1 endnu overklæbet, brevlukkende Segl. Kongens Arkiv (RA. T. K. U. A. Skotland A I). *Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 60; Missiver II. 248.* [11045]

Juni 26. Andhers Perß Tinghører paa Rackeberrss Ting. Mand. efter s. Hans Dag bapt. paa forskrevne Herredsting spurgte beskeden Md. Yffwer i Øreby sig for blandt menig Almue, om de til Mindes droge, hvorledes Morthen, som tjente Anders Erlanß, kendtes for menige Tingmænd, at han havde Yffwers Penge og Sølv, som han lokkede fra hans Pige. Da opstod menig Almue, som den Dag Ting søgte, og »bode« sig Gud til »hielpe oc helien«, at de paahørte, at Morthen kendtes at have Yffwers Penge og Sølv; det kendtes han 2 eller 3 Gange; efter saadan hans egen Vederkendelse »worde han ræth«; og vil vi tilstaa for vor naadige Herre og Danmars Raad, at saa gik. Jeg »bedes« Dannemænds Indsegl for dette Brev, »effther« jeg ej selv Indsegl har, som er Hr. Hansses »dægghen« i Orstaa og Kristiern Nielsens Borgemester i Halmstade og Henrik Pløniss Raadmand sstds. Givet og skrevet osv.

Papir uden Spor af Segl, skrevet med samtidig Haand og med Paa-skrift forneden (mulig med samme Haand): »Anne[?] lecte fuerint«. (SvRA. Papir.) LDipl. — Udtog: Specifikation, Acta privata Nr. 622. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. VI. 247.* [11046]

Juni 29? Jeg Moghens Knwtzß¹ i Assens V. sælger og skøder med min Hustru Raad fra mig og min Hustru til velbyrdig Svend Michel Dwæ til Sostrvp denne min Jord liggende i Grindwæ

østen ved s. Gertrvdz Kirkegaard, som Jens Kiel og Seuerin Tordß, Seueren Fiil nu paa boer, med Kaalgaardsted. Og kendes jeg mig »ath føllesth opbornæ« for samme Jord. Medb. af andre Dannemænd Hr. Per Lasß i Grindw, Hr. Jens i Remsø, Hr. Michel Frandzß i Gerillæ og Jep Andhersß i Grindwæ. Datum Sostrvp dnica. ante f. ap. Petri.

Perg. med [5] Segl: 1. M 63; 4. Bomærke i Skjold. Benzon Godsarkiv (RA.). [11047]

Juni 30. *Reg. *9364* (jfr. 5387). A. Perg. med [11] Segl: 1-2, 4-11. Svenske (7. Lxviii 59 (Thott)); ved 8. (og tidligere vistnok ved endnu en) Seglrem forbundet med 11030. Kongens Arkiv (RA. Sverige, Perg.). Herefter: *Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 346; Rydberg III. 538*; latinsk Udtog: (*Svaning*), *Chronicon Joannis regis Bl. II 2*; Udtog med urigtig Dag Juli 2: *Hvitfeld VI. 253, Fol. 1068 bis L. 18*. — Aa. Latinsk Udtog: RA. Kong Hans's Brevbog. Herefter: *Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 20*. [11048]

— *Reg. 5387** (jfr. *9364.) [Orig. Sveriges Riges Arkiv.] Herefter: *Hadorph II. 411* (»Ex Orig.«). — Omtr. samtidig Afskr. paa Papir (ikke helt fuldstændig): Kongens Arkiv? (RA. Sverige, Perg.). [11049]

Juli 2. Udtog: *Gjerding, Hellum Herred S. 109*. Er 1408 Juli 2, 1. Række Nr. 4981.

Juli 3. Ick Matzs Malgestßen wanafftich bynnen Hußem in de Osterende byn schuldich 22¹/₂ mr. lub. houetstoll to der vicarien in der capellen s. Jurgens bynnen Hußem, welker nu bosyttet her Johan Petri, vor welker 22¹/₂ mr. lub. ick vorpande myn hues unde hoffte bolegen twyschen Oleff Moller unde Marten Knutzen; vor welker houetstol ick schal jarlick vorrenthen unde betalen yn den achtedagen to paschen myt 1¹/₂ mr. lub. heren Johan Petri. Weret sake, de rente to rechten tiden nicht uth queme, unde jenighe uncost up queme dorch rechtgange, den scal ick wedderleggen. Unde dut is dat erste gelt, dat yn dem hoffte is. Ock duth hûß unde hoffte nummendes hoger to vorkopen offte vorpanden sunder wylle des her Johann Petri. Jodoch mach ick dat hûß unde hoffte wedder entfrigen van ßodane houetstól unde rente, by also dat ick scal de loßynge eyn halff jar touorenn vorkundigen, unde up den negesten paschen de betalinge to donde des houestols myt aller nastanden rente an eynen summen in gudem gelde, so yn mynes heren lande genge is. Myn inghesegell myt den inghesegelenn der vramen lude Oleff Moller unde Juns Thyessßen. Ghegeuen unde ghescreuen des mandages na Petri unde Pauli.

Perg. [med 3 Segl]. Husum St. Jørgens Kapels ell. St. Jørgens »gasthus«s Arkiv (Statsark. i Kiel, Husumer Urk. Nr. 88). [11050]

Juli 6. Vidne af Aaghe Oelsøn i Wiskøwffle Tinghører i Ottens H. givet Erich Daa Kannik i Lundh, at 15 Mænd vidnede, at 2 Gaarde i Billinghe af Arild har ligget til Vor Frues Alter i Lunde Domkirke.

Papir med 1 Segl paatrykt forneden: Bomærke. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Papir). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. VI. 248.* [11051]

Juli 9. Marquard Anderson Borger i Malmoe lejer en Gaard i Malmøe af Lunde Domkirkes Kanniker.

[Orig. Lunde Kapitels Arkiv.] Udtog: Specifikation, Lunde Domkirke Nr. 415. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. VI. 249.* — Et andet Udtog (med Aar, men uden Dag og begyndende: »Marquard Anderson borgares i Malmøe gienbreef gift Lunde domkyrckia«): SvRA. E 102 a, Sextern 24, Nr. 176. [11052]

Juli 9 ell. 16. *Reg. 5388.* Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: G. 33. Kongens Arkiv (RA. Danske Kanc., Indl. t. Registr. samt henlagte Sager). *Danske Mag. IV. 183; Missiver II. 250; Weibull, Dipl. dioec. Lund. VI. 251.* [11053]

Juli 10. Anna, Jep Splidz Enke, giver 200 lybske Mk. til at købe Jordegods, hvorfor der skal stiftes en evig Messe for s. Andree Alter i Lwnde Domkirke.

Perg. med [7] Segl: 1. Fxxi 3; 4. M 74(?); 5. Utydeligt Skjold. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. VI. 249.* [11054]

— Knudh Tameß Birkefoged, Niels Perß² Sognepræst, Mas Jenß, Oluf Hanß og Hans Perß. Die Kanuti regis paa Herrestet Birke[ting] fik beskeden Md. Laurens Kølluff i Holme et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Mas Jenß, Hans Perß, Per Stafenß, Tamess Maß, Oluff Bertelß, Hans Michelsß, Hans Bentß i Ørbeck og Benth Hienricksß i Reswindhingh; hvilke vidnede, at de saa', at Hans Jensß i Reswindingh med Karine hans Husfrues Samtykke, som Anders Jenß og Bent Hienricksß tilstod paa hendes Vegne, skødede Laurens Kølluf og hans Husfrue Karine al den Rettighed, som Hans og hans Husfrue havde i den Gaard i Holme, som Laurens Kølluf i boer; og kendtes Hans Jenß sig at have oppebaaret Fyldest, og var den Del lovbuden 3 Ting. Med vore Indsegl. Datum ut sup[ra].

Perg. med [5] Segl: 1. Bomærke; 2. G. 572; 3. I Sigilfeltet en Bjælke (?); 5. I Sigilfeltet en Spade, samme Signet som 9690, Nr. 5. Senere til Arkivet paa Ravnholt. LDipl. [11055]

— Niels Marttenß Foged paa Han H.s Ting, Yffuer Kloffuesß af Orlluffgord V., Palli Gris i Slett, Jens Speger, Martten

Jensß, Jep Degen og Niels Chrestenß. Paa Kanuti Dag regis paa Han H.s Ting æskede Jes Niels i Giøttrup et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Jens Speger, Madtz Perß, Niels Slett, Jens Sørenß i Brouist, Olluff Perß, Miichell Jensß i Kollerup, Las Laurisß og Per Jull; hvilke vidnede, at de saa' og hørte samme Dag paa forskrevne Ting, at Sandemænd af Han H. kundgjorde deres Tog, som de var tilkrævet; imellem Giøttrup Sognemark og Kiettrup Sognemark gjorde de deres Markeskel og Sogneskel fra den Sten ved Wollerup skiørdt og saa Sten fra Sten mellem Vester Drøstrup og Øster Drøstrup og lige Sten fra Sten frem ad Øre brou, og saa fulgte de den gamle »skiørdt« østen om Hermandtz hollum og saa lige ned ad Droms waadtt med den gamle »skiørdt«. Fremdeles gjorde de deres Tog mellem Giøttrup Mark og Kollerryp Mark sønden om rette Damsted og hardt sønden om Hiøffuellitt og fulgte den gamle »skiørdt« ned i Bree Aa, som før var gjort Tog. Item gjorde de deres Tog mellem Giøttrup Sognemark og Klym Sognemark »sløenn[?] møøttstreme, saa strømegangenn ud i Bred sandenn«, og hver Mands Rettighed uforkrænket, som findes kunde med Rette. Med vore Indsegl. Givet osv.

[A. ^aVelforseglet Perg.^a] Aa. Optaget i Tingsvidne af Han H. 1577 Apr. 15 (Mand. efter Quasimodogeniti Sønd.), givet Niels Laurisß i Drøstrup. Perg. med [6] Segl: 1-3, 6. ^bC. 1800 ejet af Danske Selskab^b; 1894 af Universitetsbiblioteket afgivet til Rigsarkivet (RA. Privatark., kronolog. Række). [11056

^a-^a) Saaledes Aa. ^b-^b) Oslo UB., Haandskr. Fol. 149 Bl. 22 b.

Juli II. Hans Konge. Tirsd. efter Knud Konges Dag for os paa vort Retterting i Sortebrødrekloster i Othens, nærværende Eyler Brysche, Knud Vrnæ, Henningh Valkendorff, Erich Hanß Borgemester i Medelfar og Otte Perß i Vlffuersløff med flere, var Malti Juls Arvingers Bud i Holmgard med nogle aabne be-seglede Breve paa et Markeskel og noget Gods, Malti Jull og hans Arvinger har forfulgt til Laas, og først frembar et vort Brev lydende, at Sandemænd i Skodborg H. i vor egen Nær-værelse har ganget ret Markeskel midt ad Dryde Aa mellem Flønder Mark og Myøborgh Mark fra den vester Ende paa det Dige, som løber fra Arnhöff til Dryde Aa, og saa langs Aaen »midstrøme« op til Lille Stowdall og saa Bækken »midstrømes« op med Lille Stowdall til Rørwad, som Gudum Mark vedtager; hvilket Markeskel, som Sandemænd saa i vor egen Nær-værelse svoret havde, vi da ved Magt dømte og M. J. at nyde sit Gods

norden Arnhøff og Hwistenhøff til Lille Stowdall efter hans gamle Breves Lydelse. Derefter vort Stadfæstelsebrev og 4 vore Dombreve, det 4. skrevet paa Pergament med hængende Indsegl, hvert Dombrev paa 6 Uger, og vor almindelige Stævning paa 1 Aar og 6 Uger over alt Danmarch og derefter 6 »ugher steffningh offuerhørelse« sammeledes over alt Danmarch; hvilke Breve alle til Ting læste er ved alle deres Tider og Datis, og derimod er ingen Breve tagne af os. Thi dømmet vi fornævnte Markeskel ved Magt, og tildømmer vi Malti Juls Arvinger deres Gods norden Arnhøff og Hwistenhøff at nyde til Lille Stowdall, forbydende alle dem paa forskrevne Gods at hindre, og sætter vi den Sag evindelige Tielse paa. Datum ut supra nostro ad causas sub sig., teste Georgio Marswin justiciario nostro.

Perg. [med 1 Segl]. N.-Holmgaard Godsarkiv; ^a1759 ejet af »Herr Linde til Engelsholm«^a; ^b1845 af Professor, Stadsbygmester P. Malling foræret til Gehejmarkivet^b (RA. Malte Juels Arvingers Arkiv). [11057
a-a) Saaledes Langebek i LDipl. b-b) RA. Reg. 98 S. 21.

Juli 12. Nævnt: *E. Graber, Das Archiv der Stadt Flensburg S. 33.* Aaret er 1518, som det ses af Orig. (Flensborg Bys Arkiv (i Flensborg, Urk. Nr. 4)), og hermed stemmer ogsaa den opgivne Indiktion og Paveaaret; Aaret er ligeledes rigtig aftrykt hos *O. H. Møller, Nachrichten u. Urkunden, welche Ludolphum Naamani betreffen S. 22.*

Juli 12 ell. 19. Mattis Mogenssen i Aastrvp afstaar en Del af en Jord i s. Martini Sogn, som han har af Wiborg Domkirke, til Domkirken til derpaa at bygge en Skole for fattige Peblinge.

Perg. [med 6 Segl]. Viborg Kapitels Arkiv (RA.). *Dipl. Viberg.* S. 129. [11058]

Juli 17. Jenns Michels i Hodellskoff, den Tid »tinghørde« paa Hall H.s Ting, Jens Jenns i Tøgstrup, Espenn Mogens i Gundestrup, Per Jenns i Turstrup, Joenn Anders i Forup og Anders Tus i Wester Alling. Mand. post Cheteli fik Kiell Per i Tøgstrup et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Espenn Mon i Gundestrup, Per Jens i Tustrup, Jonn Anders i Forup, Per Tiri [i] Liullstrup, Jens Jens i Wiuill, Lille Mortenn i Welbi, Griggers Hare i Søby og Hølli Jenns i Affning; hvilke vidnede, at de hørte og saa' samme Dag inden Ting, at fornævnte Jens Jenns skødte og solgte til Kiell Per al den Rettighed, som Jens Jenns, Kiell Per's Broders Søn, har i den Gaard i Tøistrup, som Kiell Per i boer, som han arvede efter sin Fader Jenns Per, og som han arvede med sin Moder efter sin Broder Anders Jenns i Hus og Jord til Midtstrømme i Aaen; for hvilken Ejendomme Jenns Jenns kendte sig op at have baaret Penge og fuldt

Værd af Kiell Persß, som han med nøjes. Og blev det lovlig lovbudet i 3 Ting til Hall H.s Ting. Med vore Indsegl.

Perg. med 6 Segl: 1-3. Utydelige; 4-5. Bomærker; 6. Utydeligt. Senere til Gl. Estrup Godsarkiv; 1920 af Hofjægmester, Greve Christen Scheel foræret til Rigsarkivet. Brevet maa anses for falskt; Haanden kan ikke være fra 1508, men maa henføres til omtrent 2. Trediedel af 16. Aarh., og Pergamentet har formentlig været beskrevet tidligere med en Skrift, der med Forsæt er fjernet. [11059]

Juli 18. Den udvalgte Konge Cristiernn anbefaler til sin Fader Kongen Hr. Torkild (Jonssøn, udvalgt Bisp i Oslo) og beder om nærmere Oplysning om noget Tømmer og Bjælker.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 97. Kongens Arkiv (RA. A 2, Kong Hans). *Dipl. Norv. XVI. 397; Missiver I. 195.* [11060]

Juli 24. Vi Knwd Persß¹ og Axell Persß VV. og Brødre har undt vor Morbrodersøn Anders Bildæ til evindelig Eje al vor Rettighed, som os og vore Medarvinger, ihvo de helst er, kan tilfalde i Egidæ Hovedgaard og i Egidæ By, for den Gaard i Hedensky, som Oluff Krapsße paa boer (1 Td. Smør), for hvilken Gaard skal A. B. have al vor Ejendom og Rettighed i Egidæ Hovedgaard og Egidæ By for os og vore Medarvinger, som arvet har og arve kan efter vor Mormoder. Afvindes forskrevne Ejedel i Egidæ Hovedgaard eller i Egidæ By A. B., bepligter vi os at vederlægge ham saa godt Gods inden 6 Uger derefter. Medb. af flere gode Mænd Mester Anderss Glob³ »dægin« i Roskilde, Per Vgerup, som kaldes Mølkæ, og Erich Bildæ VV. Skrevet i Køpenhaffnn Mand. før Jacobi Dag.

Perg. med [5] Segl: 1. Gxvi 39 (Gyldenstjerne); 3[?]. Dxxvii 25 (nu i Rigsarkivets Seglsaml.). Anders Billes Arkiv (RA.). [11061]

— Jeg Karyn Knwtzdotther¹, Jørghen Daass Efterleverske, sælger og skøder velbyrdig Svend Karll Brysk 3 Pd. Mel i Syerdrop Mølle i Siellandh i Flackeberegh H. med al den Rettighed, som mig eller mine Børn kan falde i forskrevne Mølle; og kendes jeg mig at have opbaaret Fyldest derfor. Afvindes Godset Karll Bryskee, tilpligter jeg mig at vederlægge ham saa godt Gods af Rente og »leylligheth« inden 6 Uger derefter. Medb. af flere[!] gode Mænd Prior Jeeb i s. Knwtz Kloster i Otthens, Jørghen Vrnæ Landsdommer, Eyller Bryske paa Dalwndh og Knwdh Vrnæ i Siøgardh. Skrevet i Othens vig. Jacobi.

Perg. med 2[!] Segl: 1. Gxvi 34 (Gyldenstjerne); 2. Ubestemmeligt Brudst. Carl Bryskes Arkiv (RA.). LDipl. [11062]

C. Juli 26 ell. Dec. 9. *Hübertz, Aarhus I. 97; Reg. 5389.* Er 1508 Aug. 2 ell. Dec. 13.

Juli 30. Hans Jenss Sognepræst i Effwerdrvp, Ogæ Perss i Dystwet a. w., Mortthen Andherss af Lillæ Ryttinggæ. Aar »m c viii« Sønd. efter Olavi Dag for os og flere Dannemænd, som Effwerdrvppe Sognestævne søgte, spurgte beskeden Md. Mons Hæmmings af Toweskow sig for, om det var nogle Dannemænd vitterligt, »hwilkæ lwndæ« Hæmmingh Tolss og hans Hustru og Børn kom af hæderlig og velbyrdig Mands Gods Hr. Per Andherss Kannik i Roskillæ. Da fremgik Per Tols af Kræmplinggæ, Hæmmingh Jenss af Ingelstrvp, Per Hanss af Torp, Nis Hanss i Lestrvp; de bad dem saa Gud hjælpe og »hælliem«, at de over var og hørte, at Hr. Per Andherss gav Hæmmingh Tols og hans Hustru og alle hans Børn fri af hans Gods i Ingelstrvp for ham og alle hans Arvinger og Efterkommere og være, hvor ham »læstæ« at være. Derpaa »beddes« Mons Hæmminghs et Sognevidne; da var tiltagen Per Perss af Bæckiskow, at han skulde tage 11 Dannemænd til sig, som er Swen Jenss ibid., Jep Tols i Kræmplinggæ, Mons Niels ibid., Oleff Troelss ibid., Nis Jepss ibid., Jens Swdher i Toweskow, Andhers Ols ibid., Jens Jeyeræ i Stawenstrvp, Lassæ Spur ibid., Oleff Jepss i Hæmmings-trvp, Niels Ols ibid.; disse vidnede paa fornævnte Sognestævne, at de »høre« Per Tols, Hæmmingh Jenss, Per Hanss, Nis Hanss sværge, at de forenede Hr. Per Andherss og Hæmmingh Tols saa, at Hæmmingh Tols og hans Hustru og alle hans Børn maatte affare og være fri for ham og alle hans Arvinger og Efterkommere og være, hvor dem »læstæ« at være. Med vore Indsegl. Givet osv.

Papir med 3 Segl ell. Rester af Segl paatrykte forneden: 1. Utydeligt; 2. Utydeligt Skjold og Hjelm; 3. Bomærke. (RA. Kronolog. Saml. Papir.) [11063]

Juli 31. *Reg. 5390.* Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Hertug Frederiks Arkiv (RA. Gem. Arch. XXI. 8). *Michelsen, UB. zur Gesch. des Landes Dithmarschen S. 96.* [11064]

— Vidne af Kønnehaffn Byting, at Torbern Bille lod skøde Thille Kock Borger i Kønnehaffn en liden Jord ved Pillestreedeth sstds.

[Orig. Senere (jfr. 1511 Marts 12) til »Københavns Nicolai Kirkes Arkiv«.] Afskr. af Jon Mortensen: LDipl. *Kbhvns Dipl. IV. 300.* [11065
a-a) Saaledes LDipl.]

Aug. 1. Jeg Steen Tureßen R. har nu været her til Samtale med Hr. Hans Konge om det mit Fængsel, som jeg hans Naade svoret har, saa at hans Naade har nu givet mig samme Fængsel kvit, dog i saa Maade, at jeg derfor har lovet Kong Hans, at

hvor saa skete, at det i dette »herremode«, som nu Michaelis Dag imellem hans Naade og de Suenske forrammet er at stande skulle i Mallmøe, ikke kommer til en god Fred og fuldkommelig Ende imellem hans Naade og forskrevne Suenske, da skal jeg give hans Naade 2000 Mk. dantske, at forskikke ind paa Warbierrig Slot og overantvorde den velbaarne Md. Peder Lycke Høvidsmand paa Warbierrig paa hans Naades Vegne eller, hvilken der paa Slottet Høvidsmand bliver inden Paaske næstkommende; og bepligter jeg mig at overantvorde forskrevne 2000 Mk. dantske inden forskrevne Paasketid, om det ikke kommer til en god Ende imellem Kong Hans og de Suenske i forskrevne »herremøde«. Og jeg har i forskrevne højbaarne Fyrstes egen Nær-værelse her lovet velbaaren Md. Mauridtz Japßenn, at jeg skal aldeles »afftage och quitholle« ham for det Fængsel, som han Hr. Aage Hanßenn i Suerrige svoret har, saa at han skal her-efter aldrig manes af Hr. Aage Hanßen eller nogle Suerriges Riges Indbyggere om det Fængsel, men være derfor aldeles fri. Jeg har ladet trykke mit Indsegl med beskedne Mænds Hans Bøgebinders, Oluff Adtzerßens »borgemesters« og Jep Niellßens Raadmands i Kiøpenhaffnn Indsegl neden for dette Brev. Givet og skrevet i Kiøbnehaffn Petri Dag ad vincula anno 1500[!].

[Orig. Kongens Arkiv; *ÆA. V. 27, H. 7.*] Afskr. fra c. 1600 (med Bemærkning af Afskriveren: »Dog skall mand achte om datum, naar den mode stod wdi Mallmøe«); Stockholms Kgl. Bibl., Haandskr. K 7. — Brevet anføres (med forskrevet Aarstal) under Betegnelsen K. 32 i ældre Arkivfortegnelser: RA. T. K. U. A. Sverige A III, Pk. »Forskellige Akter og Dokumenter 1303 (1276)-1647 (1660)«, Lægget »Ekstrakter af svenske Breve 1303 (1288)-1571« (fra c. 1600); RA. Reg. 4, Læg 50 (fra c. 1660); RA. Reg. 5, Læg Lit. YY (fra 2. Halvdel af 17. Aarh.). [11066

a) Aaret er 1508; thi det til Michaelis Dag berammede Møde i Malmø maa være det, som fastsattes ved Overenskomsten i Ny Varberg af 1508 Juni 30 (*Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 347; Hadorph, Bilag S. 413*).

Aug. 2. Reg. *9368. Perg. med 1 Segl: K. 88. Københavns Kød-mangerembedes (Slagterlavs) Arkiv (RA.). *Kbhvns Dipl. I. 278; Nyrop, Gilde- og Lavsskraer II. 298.* [11067

— Michil Kory i Kosterløff siddende i Dommers Sted paa Skowby H.s Ting, Mates Andersß i Esterbyl, Hinrick Persß i Swenstrupe og Jes Karlsß i Hemmersleff. Onsd. efter Petri Dag ad vi[n]cula havde for os og mange Dannemænd flere, som til Tinge var, beskeden Md. Anders Sueensß i Aagorde 10[!] Danne-mænd med sig, som var udmeldt paa Tinge 8 Dage tilforn paa et Aasyn paa en Eng, som i Kalkemosse for Hans Persß Stykke[!]:

primo Las Gaffuenby, Hans Persß, Alsander Jensß, Per Jensß, Hans Andersß, Per Skadi, Knud Persß, Søffue[ri]n Stoel i Hosløff. Disse 8 Dannemænd vidnede, at 4 Dannemænd: Jep Twesß i Eyelskow, Mates Symensß, Jep Matsß og Jep Poelsß ibid. vidnede, at hvilken Mand som bryder Jord af de Mænd, som boer i Eyelskow, der »wrønt« Jord er efter deres eget Vilkaar, skal have Engen, som ligger for det samme Stykke Jord, han bryder, uden nogen har der »aaloff« imod. Item vidnede de 8 Dannemænd, at de 4 Dannemænd vidnede, at Rasmus Andersß har ingen Del ydermere i Kalkemosse uden den Del, han har bruddt, og den Eng, der ligger »for« ham ydermere som de andre. Item vidnede de 8 Dannemænd, at de saa', at det Hø, som Hans Persß slog fra sin Ager, er afbaaret og staar paa Rasmus Andersß Eng. Vore Indsegl. Manden var lovlig tingstævnet dertil.

Papir med Rester af 4 Segl paatrykte forneden: 1-4. Bomærker. (RA. Kronolog. Saml. Papir.) [11068]

Aug. 2. Se 1508 Dec. 13.

Aug. 8. (Reg. *9369.) A. Perg. med [5] Segl: 1-2. Utydelige Skjolde. »Senere til Aarhus Hospitals Arkiv? a b1764 i Christianstad Bys Arkiv^b (Lunds LA.). — Aa. Afskr. af Brocman 1764: Stockholms Kgl. Bibl., Haandskr. M 10 : 7. — Aaa. Afskr. herefter af Langebek 1764: LDipl. Efter Aaa: *Kbhvns Dipl. IV. 301.* — Hertil 7093. [11069]

^{a-a)} Brevet maa antages at have delt Skæbne med 7093. ^{b-b)} Saaledes Aa og Aaa.

Aug. 9. Reg. *9370. Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Hertug Frederiks Arkiv (RA. Gem. Arch. XXI. 8). *Staatsbürgerl. Mag. VIII. 727.* (En med samme Haand skreven Seddel sstds. har utvivlsomt været »Seddel« til dette Brev; den lyder: »Item leue Hinrikus, disse vorbenomeden lude hebben hir ermals geueßen myth my unde hebben darumme gheklageth; susth ist geuallen, dath se nu nycht tho hus synth, wente se scholden sick suluen anders by mynnen g.h. hartoch Ffrederick etc. ernaeth hebben. Item disse lude horen imme karspel tho Pilworm tho hus«.) [11070]

Aug. 10. Vi Hans Konge hilser eder, som boer i Anst H. Vi byder hos eder Jacob Tielloß til Gram og Knud Snwb, at I rette 6. »uge dagh«, som dette vort Brev læses, møder for os paa vort Retterting med, hvis Bevisning I har imod hveranden om Glybstorp, som vi havde givet Knud Snwb vore Lovdagsbreve paa, mod hvilke Jacob Tielloß tog Genbrev. Thi lad det ingenlunde, saa fremt at hvilken af eder ikke da møder, da

hjælper vi den, der møder, det, Ret er i Sagen. Datum Linduid die Laurencii nostro ad causas sub sig., teste Georgio Marswin justiciario nostro.

Papir med Udskrift: »Anst herret inhabitantibus«, utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl og af endnu 1 Segl paatrykt Bagsiden og samtidige Paaskrifter: »Citacio« og »Thette breff vort løst til Anst her tingh then thorsdagh nest efther sancte Laurencii dagh«. Joachim (Jacob) Reventlows Arkiv; senere til Trøjborg Godsarkiv; ^a1879 af Godsejer H. Knudsen til Trøjborg foræret til Gehejmearkivet^a (RA. Topogr. Saml. Papir, Andst H., Vamdrup S., Vamdrup). [11071

a—a) Dettes Kopibog 1879 Dec. 22; jfr. *Aarsberetn. fra Geheimearch. VI S. LIII.*

Aug. 11. »Ett schiødebreeff aff Lemuigs byetingg fredagenn nest effter s. Lauridz dag anno 1508 wdgiffuett, liudendiß i sinn meening, ath Chrestenn Tostesenn i Lemtorp oc Johanne hannß søster, som hand wor lauguerge for, oc Anders Pouillsenn ibidem oc hans høstru Kaye Tostensdaatter de paa forsk^{ne} thinng soldte oc skiøtte thill biscop Iffuer Munck i Ribe oc hanns epherkommere biscopper i Ribe thette epfther^{ne} jordegoedtzs, som er nest fraa dend« [osv., trykt *Secher, Kongens retterlings domme 1595-1604 S. 562*].

[Orig. Ribe Bisps Arkiv.] Udtog se 10856. RA. Herredagsdombog 1604 Bl. 146 b. [11072

Aug. 12. Tingsvidne af Vesther H., givet Knwth Støgy, at Cresten Støgy gjorde Lovhævd fra Snypetorp ind i Dybevad. h.

Perg. [med 5 Segl]. ^aSenere til Trudsholm Godsarkiv^a(?) (RA. Privatark., Knud Stygge). *Nielsen, Gl. jydsk Tingsvidner S. 52.* [11073
a—a) Saaledes det anførte Aftryk.

Aug. 15. *Reg. 5392.* ^aPerg. med Segl. ^aEskris Kirkes Arkiv; senere til ^aArkivet paa Runtoft^a (ikke undersøgt). *Arch. f. Staats- u. Kirchengesch. I. 1. H. S. 43* (jfr. *S. 1*). — Afskr. fra 19. Aarh. (formentlig af Præsten H. N. A. Jensen) med Seglbeskrivelse: Kiels UB., S. H. 365, Bilag e. [11074
a—a) Saaledes det anførte Aftryk.

— *Reg. *9374.* Perg. [med 1 Segl]. Anders Billes Arkiv (RA.). *Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 68.* [11075

Aug. 19. Jeg Elnæ Hywlss datther Priorisse i Gwdom Kloster og »alle gandse« Konvent sstds. vi sælger og skøder Hr. Cresthen Windh »alle« den Del, som vi har i en Gaard og Stenhus, som staar i Steenbodhæ i Riibæ, som Karyn Jespers i boede, »hwilke« Del Hr. Cresthen Wyndz Modersøster Jomfru Annæ Mattisdatther er tilfalden af Arv efter hendes Fader og Moder, og hun efter deres Død gav sig her ind i Kloster med forskrevne Gods, for »huilke« vi har opbaaret af Hr. Cresthen Guld og Penge til »alle woræ« Nøje, og befaler vi ham forskrevne Del til evindeligen Eje.

»Woræ conuentes« Indsegl. Givet i Gwdom Kloster Lörd. efter Vor Frue Dag assumpc.

Perg. [med 1 Segl]; senere forbundet med 11077. Ribe Bys Arkiv (i Ribe; Skuffen: Skøder paa Stensen). [11076]

Aug. 19—Dec. 16.^a Dette Skødebrev^b har vi Iwer Mwnck Biskop i Ripe stadfæstet med »vore« Sekret hængt neden for dette Brev.

Pergamentstrimmel [med 1 Segl]; ved Seglremmen forbundet med 11076. Ribe Bys Arkiv (i Ribe; Skuffen: Skøder paa Stensen). [11077]

^a) Brevet, der ikke har Aar, er yngre end 11076 og ældre end 1508 Dec. 16 (se nedfr.). ^b) 2: 11076.

Aug. 24. Reg. 5393. [^aPerg. med Notarmærke [og 1 Segl].^a Ensted Kirkes Arkiv?] Afskr. fra 18. Aarh. med eftertegnet Notarmærke: RA. Westphalens Dipl., Fol. *Noodt, Beiträge I. 458.* [11078]

^a—^a) Saaledes Afskriften; Seglet ogsaa nævnt i 1508 Nov. 5.

Aug. 25. Jeg Claus Strangeß¹ af Nørreholm V. har siddet over et Skifte med ærlige og velbyrdige Kvinde Fru Kirstiinæ Clausdatther, min Broders Ebbe Strangesøns Efterleverske, om Jordegods, som købt er ved forskrevne min Broder og Fru Kierstiine i Fællig med deres Penge, den Tid de sammen levede, i slig Maade. Først skal Fru Kirstiinæ have til sin Lod dette Gods: i Bierig H. i Aars Biskopdom 1 Gaard i Brotne (Seueren Tiigß, 3 Ørte Korn, 1 Fjerdings Smør og 6 Skill.), 1 Gaard i Gramrode (Seueren Salingbo, 3 Ørte Korn, ¹/₂ Td. Smør og 6 Skill.), 1 Gaard i Stowbii (Jes Ywel, 1 Ørte Byg), 1 Gaard i Bitzholth (Seueren Oluffß, 4 Ørte Korn, 1 Fjerdings Smør og 6 Skill.), 1 Gaard i Glud (Jes Bertelß, 2 Ørte Korn og 1 Mk. Penge), 1 Gaard i Astrop (Terkell Jenß, 3 Ørte Korn og 24 Skill.), 1 Gaard ibid. (Michel Ogesß, 2 Ørte Korn og 21 Skill.), 1 Gaard i Stowbii (Seuerin Iibß, 1 Ørte Byg), 1 Gaard i Nøttrop (Jes Petherß, 1 Pd. Korn og 1 Fjerdings Smør); dette Gods i Thii og Morss: 1 Gaard i Keilstrop (Las Nielß, 4 Pd. Byg, 2 Gæs og 2 Høns), 1 Gaard i Heltborg (Jes Lauretzß, 3¹/₂ Pd. Korn), 1 Gaard i Ørsbo (4 Pd. Korn og 1 Pd. Smør); dette Gods i Hartzsiiszel: 1 Gaard i Bølling (2 Ørte Korn og 14 Skill.), 1 Gaard ibid. (Oluff Bertelß, 2 Ørte Korn og 14 Skill.), 1 Gaard i Østherbii (Cristiern Michelß, 2 Ørte Korn og 14 Skill.), 1 Gaard i Androp (Per Jenß, 2 Ørte Korn og 14 Skill.), 1 Gaard ibid. (Villates, 2 Ørte Korn og 14 Skill.), 1 Gaard i Grenæ (Bertell, 3 Ørte Korn), 1 Gaard i Nørreskoff (Las Nielß, 1 »fierdell« Smør). Dette Gods skal Fru Kirstiinæ have til evindeligen Eje, og giver jeg hende en fuldkommelige Afkald om forskrevne Gods. Item skal jeg have

dette Gods: i Bierig H. 1 Gaard i Brotne (Seueren Knutß, 3 Ørte Korn, 1 Fjerding Smør, 6 Skill. Penge), 1 Gaard i Gramrodhe (Jes Jørgenß, 3 Ørte Korn, $\frac{1}{2}$ Td. Smør, 6 Skill.), 1 Gaard i Aszens (Hans Jenß, $1\frac{1}{2}$ Ørte Korn), 1 Gaard ibid. (Per Jenß, 3 Ørte Korn), 1 Gaard ibid. (Las Seuerenß, 3 Ørte Korn, 12 Skill.), 1 Gaard ibid. (Mattes Villomß, 1 Pd. Korn og 1 Fjerding Smør), 1 Gaard i Clachrund (Cristiern Qwatz, 1 Ørte Korn og 1 Mk. Penge), 1 Gaard ibid. (Per Villatß, 12 Skill.), 1 Gaard i Stowbii (Hans Jenß, 1 Fjerding Smør og 8 Skill.), 1 Bol i Storop (12 Skill.), 1 Gaard i Mordslet i Ning H. (Anders Nielß, 3 Ørte Korn og 1 Skp. Smør); dette Gods i Hartzsiiszel: 1 Gaard i Skiærnæ (Hans Peterß, 2 Ørte Korn og 14 Skill.), 1 Gaard ibid. (Thomes, 2 Ørte Korn og 14 Skill.), 1 Gaard i Hwndhale (Nis Lasß, 3 Ørte Korn), 1 Gaard i Hedhe (Nis Eyß, 3 Ørte Korn og 14 Skill.), 1 Gaard i Gane (Gødick Cristiernß, 3 Ørte Korn og 14 Skill.), 1 Gaard i Norreskoff (Las Anderß, 1 Fjerding Smør), Præsten i Skarret 20 Skill. af 1 øde Jord; dette Gods i Thii og Morss: 1 Gaard i Lynderop (Eric Petherß, 5 Pd. Korn, 1 Pd. Smør, 2 Gæs), 1 Gaard i Vollom ($\frac{1}{2}$ Td. Smør), som var Jep Monks Gods, 1 Gaard i Biærbii (3 Pd. Korn, 1 Pd. Smør). Vi Claws Strangesß og Fru Kirstiinæ trykker vore Indsegl for dette Brev; medb. af vore Venner, som dette Skifte over var: Biskop Niels Clauszon i Aars, Hr. Mattes Knutzsøn Prior i s. Hans Kloster i Horsnes, Cristiern Skram i Vrop, Eric Stiigge af Mattrop, Henric Stampe af Weselberg, Per Skøtt, Ingild Esbernssøn »borgemestere« i Horsnes. Datum Horsnes in crast. Bartholomei.

Papir (udskaaren Skrift) med Rester af 3[!] Segl paatrykte forneden): 1. Liv 10 (Bild); 2. Skjold, formentlig med Bryskevaaben (og Hjelm?); 3. Utydeligt. Senere til Carl Bryskes (ell. hans Enkes) Arkiv? (RA. Privatark., Ebbe Strangessøn Strangesen). [11079

Aug. 25. Jeg Kierstine Clauszdotther, Ebbe Strangeszens Efterleverske, har siddet over et Skifte med velbyrdige Md. Claws Strangesß af Nørreholm, min Husbondes Broder, om Jordegods, som købt var ved forskrevne min Husbonde og mig med vore Penge, den Tid vi sammen levede, i sliig Maade. Først skal Claws Strangesß have til sin Lod dette Gods: i Bierig H. i Aars Biskopdom 1 Gaard i Brotne (Seueren Knutß, 3 Ørte Korn, 1 Fjerding Smør og 6 Skill.), 1 Gaard i Gramrode (Jes Jørgensß, 3 Ørte Korn, $\frac{1}{2}$ Td. Smør og 6 Skill.), 1 Gaard i Aszens ((^aHans Jenß^a), $1\frac{1}{2}$ Ørte Korn), 1 Gaard ibid. (Per

Jensß, 3 Ørte Korn), 1 Gaard ibid. (Las Seuerenß, 3 Ørte Korn og 12 Skill.), 1 Gaard ibid. (Mattes Vellomsß, 1 Pd. Korn og 1 Fjerdings Smør), 1 Gaard i Clachrundt (Cristiern Qwatz^b, 1 Ørte Korn, 1 Mk. Penge), 1 Gaard ibid. (Pedher Villatsß, 12 Skill.), 1 Gaard i Stowbii (Hans Jensß, 1 Fjerdings Smør og 8 Skill.), 1 Bol i Storop (12 Skill.), 1 Gaard i Morslet i Ning H. (Anders Nielsß, 3 Ørte Korn og 1 Skp. Smør); dette Gods i Hardzyssell: 1 Gaard i Skiærnæ (Hans Persß, 2 Ørte Korn og 14 Skill.), 1 Gaard ibid. (Thomes, 2 Ørte Korn og 14 Skill.), 1 Gaard i Hwndhalle (Nis^c Lasß, 3 Ørte Korn), 1 Gaard i Hede (Nis Eysß, 3 Ørte Korn og 14 Skill.), 1 Gaard i Ganer (^dGødick Crestiernsß^d, 3 Ørte Korn og 14 Skill.), 1 Gaard i Nørreskoff (Las Andersß, 1 Fjerdings Smør), Præsten i Skarret 20 Skill. af 1 øde Jord; dette Gods i Thii og Mors: 1 Gaard i Linderop (Erick Petersß, 5 Pd. Korn, 1 Pd. Smør, 2 Gæs), 1 Gaard i Voldom (^{1/2}Td. Smør), som var Jep Moncks Gods, 1 Gaard i Bierbii (Powell Andersß, 3 Pd. Korn, 1 Pd. Smør). Dette Gods skal Claws Strangesß have til evindelig Eje, og giver jeg ham en fuldkommelig Afkald om forskrevne Gods. Item skal jeg have dette Gods: i Bierig H. 1 Gaard i Brotne (Seueren Tygsß, 3 Ørte Korn, 1 Fjerdings Smør, 6 Skill.), 1 Gaard i Gramrode (Seueren Salingbo, 3 Ørte Korn, ^{1/2}^eTd. Smør, 6 Skill.), 1 Gaard i Stowbii (Jes Jwll, 1 Ørte Byg), 1 Gaard i Bitzholt (Seueren Oluffß, 3^f Ørte Korn, 1 Fjerdings Smør, 6 Skill.), 1 Gaard i Gluddt (Jes Bertthellsß, 2 Ørte Korn, 1 Mk. Penge), 1 Gaard i Ostrop^g (Tærckell^h Jensß, 3 Ørte Korn og 24 Skill.), 1 Gaard ibid. (Michell Ogesß, 2 Ørte Korn og 21 Skill.), 1 Gaard i Stowbii (Seweren Jepsß, 1 Ørte Byg), 1 Gaard i Nørttorpⁱ (1 Pd. Korn, 1 Fjerdings Smør); dette Gods i Thy og Morss: 1 Gaard i Kiels-trop (Las Nielsß, 3^f Pd. Byg, 2 Gæs, 2 Høns), 1 Gaard i Heltborg (Jens Lauretszøn, 3^{1/2} Pd. Korn), 1 Gaard i Ørsbo (4 Pd. Korn, 1 Pd. Smør); dette Gods i Hardessyssell: 1 Gaard i Byllingi (1 Pd. Korn og 14 Skill.), 1 Gaard ibid. (Berttell Oluffß, 2 Ørte Korn og 14 Skill.), 1 Gaard i Østherbii (Crestiern Mechellsß, 2 Ørte Korn og 14 Skill.), 1 Gaard i Androp (Per Jensß, 2 Ørte Korn og 14 Skill.), 1 Gaard ibid. (Vellandtz, 2 Ørte Korn og 14 Skill.), 1 Gaard i Grene (Bertell, 3 Ørte Korn)^j. Jeg og Claus Strangesß trykker vore Indsegl neden paa^k dette Brev; medb. af vore Venner, som dette Skifte udover var: Biskop Niels Clauszøn i Aars, Hr. Mattes Knwdsß Prior i s. Hans Kloster i Horsnes, Crestiern Skram af Vrop, Erick Støge af Mattrvp,

Henrick Stampe af Wesselbierigh, ¹Per Skøtt¹, Ingild^m Esbernsß »borgemestere« i Horssnes. Dattumⁿ in Horssnes in crast. Bertolomei.

[A. Papir (udskaaren Skrift) med hele og holdne Indsegl^o. Senere til Carl Bryskes (ell. hans Enkes) Arkiv?] Aa. Lidt yngre Afskrift paa Papir; Paaskrift fra 16. Aarh.: »I den eske, som a stor pov. Carl Bryskes (ell. hans Enkes) Arkiv? (G; RA.). LDipl. — Ab. Vidisse 1538 Juni 15 (sabb. post pentecostes) af Kongen (o: Rigskansleren), givet Fru Kirstine, Karl Brøskes Efterleverske. Papir med Spor af 1 Segl paatrykt Bagsiden. Carl Bryskes Enkes Arkiv (D 1538 Juni 15; RA.). LDipl. [11080

a—a) Saaledes Ab; mangler i Aa. b) Ab: i Wattz [!]. c) Ab: Niels. d—d) Ab: Giøde Crestenlñ. e) Saaledes Ab; Aa: en ¹/₂. f) Ab: 4. g) Ab: Astrup. h) Ab: Torkil. i) Ab: Nøturp. j) Ab tilføjer: 1 Gaard i Nørreskow (Las Nielßen, 1 Fjerding Smør). Aa har oprindelig haft det samme, men her er det atter overstreget. k) Ab: for. l—l) Saaledes Ab; ulæseligt i Aa. m) Ab: Inguor. n) Mangler i Ab. o) Saaledes Ab.

Aug. 27. Jeg Elsebe¹, Jost Erickßns Efterleverske i Slangendrop, har opbaaret af ærlig og velbyrdig Md. Oluff Holgerdß vor naadige Herres Foged og Embedsmand paa Nykøping 15 Mk. 5 Skill. og 10 Penninge, som han opbaaret havde af mine Tjenere i Loland og Falsther i dette forledne Aar 1507. Thi lader jeg Oluff Holgerdß løs for forskrevne 15 Mk. 5 Skill. og 10 Penninge for ydermere Krav derfor. Mit Indsegl. Givet paa Nykøping Sønd. efter Bertholomei Dag.

Papir med 1 Segl paatrykt forned: Clviii 21 (Godov). Oluf Holgerssøn Ulfstands Arkiv (E; RA.). [11081

Aug. 28? (Aar?). *Reg. *4149.* Papir med utydelige Rester af 4[!] Segl paatrykte forned. Oluf Stigssøn Krognos's Enkes Arkiv (RA.). *Molbech og Petersen, Danske Diplomer S. 394.* Originalens Aar maa læses som mcdviii^o, saaledes som dér aftrykt, og Brevet er da ogsaa i *Reg.* henført til 1408. Men Aaret maa være fejlskrevet i Orig.; Haandskriften passer til Begyndelsen af 16. Aarh., og den i Brevet nævnte velbyrdige Kvinde Fru Anne paa Aaghradh er utvivlsomt Fru Anne Mouridsdatter (Gyldenstjerne), Oluf Stigssøn (Krognos)'s Enke (*Danm. Ad. Aarb. X. 274*); ligesom flere andre af de i Brevet forekommende Personer lever omkring Aar 1500 (se 9070-71). Brevet er da sandsynligvis af 1508 (jfr. *1. Række III. 116*). [11082

Aug. 30. »Tingzwetne af Norre Aßbo häradz tingstelle^a uthgifwet, innehållande, det Ladke gård lågh till dombkyrckian och archiebiscopez-sådet i Lund. Dat. onsdagen näst för sancti Ægidii abbatis dagh, som är d. 23 augusti 1508.«

[Orig. Lunde Ærkebisps Arkiv.] Udtog: Specifikation, Lunde Domkirke Nr. 417. — Jfr. 11085. [11083

a) SvRA. E 102 a, Sextern 4 under Nr. 417 nævner 2 Gange »Jons Laurentson i tinghørare stelle« i »Norra Aßbo häradt«.

Aug. 30. Vidne af Tinghørerens Stedfortræder i Norre Aszbo H., at Lackegården altid har ligget under Kirken og Bispesædet.

[Orig. Lunde Ærkebispens Arkiv.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 17, Nr. 152. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. VI. 252 Nr. 286.* — Et andet Udtog lyder: »Ähn tingzwetne af ofwan bem^{te} tingzstad och Jeß Laurentson tingzhörare^a uthgifwet, innehållande, det Ladke gård medh deß ägendomb af uhrminnes tiidher hafver legat till dombkyrckian i Lund och deß archiebiscopzsäte. Dat. onsdagen näst för sancti Ægidii abbatis dagh, som är d. 28 aug. 1508^c. Specifikation, Lunde Domkirke Nr. 418. — Jfr. 11085. [11084

a) SvRA. E 102 a, Sextern 4 under Nr. 418 nævner 2 Gange »Jöns Laurentzon af Norre Asbo häradi^c som Tinghörer »i Bengt Jepssons stelle^c.

— Vidne, at Ladke gård laa til Ærkebispesædet i Lund og Domkirken.

[Orig. Lunde Ærkebispens Arkiv.] Udtog med urigtigt Aar 1518: Specifikation, Lunde Domkirke Nr. 486. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. VI. 252 Nr. 285.* Det er næppe rigtigt, naar Udtoget her identificeres med et Sognevidne; et saadant vilde vel næppe blive udstedt paa en Onsdag, hvorimod Tingdagen for det Herredsting, fra hvilket Vidnet skulde ventes at være udstedt, (nemlig N.-Åsbo H.) netop var Onsdag. Men det turde være umuligt at afgøre, hvilke 2 af de 3 Breve 11083, 11084 og 11085 der er identiske med de 2 Breve i *ÆA. IV. 354, BA. 2 og 5.* Og ligeledes turde det være umuligt at afgøre, hvilket af de nævnte 3 Breve der er identisk med det efterfølgende Udtog: »Tingzbreef af [!] Ladke gård uthgifwet angaaende, dh et Ladkegårdh lågh till dombkyrckian i Lund. Dat. 1508^c. SvRA. E 102 a, Sextern 21, Nr. 376. [11085

Sept. 1. Vi Cristina¹ Dronning kendes os skyldig at være Peder Stygge vor Embedsmand paa Nesbyhoffuit 200 Mk. danske og 42 Mk. for 3 Heste, vi har faaet af ham, og for Voks, hvilke Penge vi bepligter os at betale Peder Stygge. Datum Ottonie die Egidii nostro sub secreto.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 94. Senere tilbagegivet til Dronning Christines Arkiv (RA.). [11086

— Ærkebisp Børge sælger 2 Gaarde i Stødhafwe til Prioren i Bosø Kloster.

[Orig. med Ærkebispens Segl. Bosø Kl. Arkiv.] Udtog (med Aar, men uden Dag): SvRA. Kopieböcker B 30, Bl. 41 b Nr. 241. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. VI. 253.* — Et andet Udtog (dateret 1508 »ipso die beti Ægidii abbatis^c): Specifikation, Bosø samt flere Klosters Breve Nr. 219. — Et tredie Udtog uden Aar og Dag: SvRA. E 102 a, Sextern 7, Nr. 22. [11087

Sept. 2. Ingwer Jenssøn i Bwssjø mageskifter til Ærkebisp Birgher en Gaard i Øyæ i Herwistadhe H. for en Gaard i Klandby i Fers H.

Perg. med 5 Segl: 1. Lxv 9; 2. I Sigilfeltet 3 Søblade med Spidserne mod hverandre (i i b); 3. G. 84; 4. Lxlix 45 = G. 84*; 5. Lxi 11. Senere

til Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. VI. 253.* — Afskr. fra c. 1550: AM. Fol. 293 Bl. 55 b. Afskrifter herefter: LDipl.; Ny kgl. Saml. Fol. 726 S. 190; Uppsala UB., Haandskr. E 164 S. 401. [11088]

Sept. 2. Broder Seueren Maghensß Abbed i Ringsthet Kloster. Hæderlig og velbyrdig Md. Hr. Henrick Krommediighe har betalt os i dette Aar det Landgilde, som han er os pligtig paa Klosters Vegne, som er 2 Tdr. Laks og 16 lødige Mk., saa at vi takker ham for god Betaling. Vort Indsegl. Datum in monasterio nostro Ringsthet altera die Egidii.

Papir med 1 Segl paatrykt forneden: Rundt, en staaende Skikkelse med en Lygte i højre og en Stav i venstre Haand. Henrik Krummediges Arkiv (D; RA.). [11089]

Sept. 4. Jens Michelßon i Hellskov, den Dag Tinghører paa Halld H.s Ting, Søfren Michelßon i Turstrop, Jens Perßon i Oorßløff, Knud Tigißon i Karlby, Jes Hogenßon i Skaby, Søren Tomißon i Giesingholm, Jens Madson i Vollom, Anders Turßon i Alling og Siuer Nielsßon. Mand. efter Agustini Dag paa forskrevne Ting fik beskeden Md. Peder Vdttßon i Bendstrop et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Søffren Michelßon i Turstrop, Jens Perßon i Huilßager, Jacop Nielßon *ibid.*, Hendrick Pouelßon *ibid.*, Knud Tigißon i Karlby, Andhers Turßon i Vester Alling, Jens Nielßon i Niedstrop og Jens Simmenßon i Bendstrop; hvilke vidnede, at den Dag som velbyrdig Mands Laue Brogis Foged Stiorm Gierloßon skødede Per Vdßon sin Gaard, han i boer, skødede han ham en fuld Fjerdepart over al Bendstrop Mark baade i Skov, Ager og Eng, som til forskrevne Gaard af Arilds Tid ligget har, og er os forskrevne Mænd vitterligt, at Bendstrop Mark er delt i 4 Fjerdinger uden »thi«, som Fællig er, og har vi set og gransket, at Peder Vdttßon har hver 4. »fagen« i alle »side gierder«, desligeste en fuld Fjerdepart i al den »lodskifte« Eng over Bendstrup undtagen Hestd Enge og de 3 Sture buoll, som ligger i Bendstrop, og har Per Vdttßon siden haft og brugt som sin Fjerdepart efter salig Laffue Brocks Skøde, og bør Per Vdttßon at have en fuld Fjerdepart over Bendstrup Mark, Lintingis kier, »holt« og Eng derforuden. Vore Indsegl.

[^aPerg. med 9 beskadigede Segl.^a Senere til Arkivet paa Rosenholm (12. Pacquet Nr. 44).] Afskr. for Langebek 1761: LDipl. [11090]

a—a) Saaledes LDipl.

Sept. 7. Jeg Æmekæ Naffnæssens¹ i Olstropæ har med min Hustrus Magdalenes Klausdotther Samtykke gjort et Magelag med ærlig og velbyrdig Md. Kristiern Nielsß i Drøslæbyæræ i saa Maade, at han skal have en min Hustrus Gaard i Tydebyæræ H. i Tydebyæræ S. i Hyelmsø lillæ (Ywer, 2 Pd. Byg og 1 Pd. Rug, 1 Fjerding »søm« [!], 1 fed Bolgalt, 1 Lam, 1 Gaas, 1 Skp. Havre, 2 Høns, 12 Skill.). Afvindes Gaarden ham, tilpligter jeg mig og min Hustru at udlægge ham saa god en Gaard til Rente og »leylyghed« inden 6 Uger derefter. Herimod skal jeg paa min Hustrus Vegne straks annamme en Gaard i Borsæ H. i Vby S. i Telstropæ, som Morthin Swerfæyeræ i boede, giver aarlig 3¹/₂ Pd. Byg og 2 Skill. Grot, med en Gaardsædejord, som dertil ligger. Medb. af flere gode Mænd Mester Eskæ² Prior i Antworskow og Torbern Ipß³ i Vyby, Oluff Grwbæ i Sanby, Bassæ Cristofersß⁵ i Sørop. Givet i Olstropæ Vor Frue Aften nativit.

Perg. med [5] Segl: 1. Gxix 13 (Quitow); 2. G. 514; 3. Llxviii 29 (Sparre); 5. Clxxii 11 (Basse); omtr. samtidig Paaskrift: »Item thette breff lydher paa Hyelmssø gordh«. Christiern Nielssøn Dyres Arkiv; senere til Vidtsköfle Godsarkiv; af Christian Barnekow († 1762) foræret til Langebek (RA.). [11091]

— *Reg. *9377.* Papir, skrevet med samtidig Haand, men uden Spor af Segl. Knud Jørgenssøn Ruds Arkiv (C; RA.). *Vedel Simonsen, Ruderne I. 74.* [11092]

Sept. 9. Hinrick Knutsß R. beder Anders Bille om i Aar at oppebære Landgilden af Karines Gods i Skaane og Seland.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Anders Billes Arkiv (II a; RA.). *Missiver II. 250.* [11093]

Sept. 16. *Reg. *9379.* Papir, skrevet med samtidig Haand, men uden Spor af Segl. Knud Jørgenssøn Ruds Arkiv (C; RA.). *Vedel Simonsen, Ruderne I. 75.* [11094]

Sept. 17. Niels Clementsß tilskriver Kongen om Wiborigh Bispestols og Kapitels Forhold til forskellige Len.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl: Mulig Dxxvii 4. Kongens Arkiv (RA. Danske Kanc., Indl. t. Registr. samt henlagte Sager). *Saml. til jydsk Hist. 2. R. I. 243; Missiver II. 251.* [11095]

Sept. 20. Torberne Bille sælger Tyle Kock et Stykke Jord i Pilestrede.

[^aPerg. med [3] Segl: 2. (Moltke)^b; 3. Bomærke.^a Senere (jfr. 1511 Marts 12) til ^aKøbenhavns Nicolai Kirkes Arkiv.^a] Afskr. af Langebek

1747: LDipl. *Kbhvns Dipl. IV. 301* (det ikke aftrykte er Formularer uden særlig Interesse). [11096]

a—a) Saaledes LDipl. b) Mon Dxvi 9?

Sept. 22. *Reg. *9381.* Perg. med [14!] Segl: 1. Sveriges Riges Segl (det under 3102 anførte); 2-8, 10, 12-14. Svenske (om de manglende Segl jfr. Rydberg, nedenanførte St.); senere forbundet med 1509 Jan. 14. Kongens Arkiv (RA. Sverige, Perg. 1509 Jan. 14). *Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 350; Rydberg III. 545; Udtog: Hvitfeld VI. 256, Fol. 1069 L. 15 f. n.* [11097]

Sept. 22—Nov. 25. Kongen meddeler de danske Rigsraader i Skaane, at han har givet det svenske Rigsraad Lejde, og skriver i det hele om Forholdet til Sverige.

Koncept paa Papir, skreven sammen med 11099. Kongens Arkiv (RA. T. K. U. A. Sverige A II, Akter og Dokum. vedr. det polit. Forh. til Sverige). *Missiver I. 196.* [11098]

— Gør vitterligt, at vore »radt« i Skaane har nu givet os til Kende, hvorledes at Sweriges Riges »radt« agter forskikke hid ned til os nogle deres Medbrødre at forhandle med os om den Fejde, os, dem og Rigerne imellem er, og er derpaa begærende vor Lejde. Da giver vi nu 6 af Sweriges Riges »radt« eller gode Mænd, aandelige og verdslige, som Sweriges Riges »radt« til os udsikkende vorder, vor Lejde, saa at de maa nu inden Katherine Dag felige komme til os med 60 Personer og der forneden hid til Kiøpnehaffn og her felige at blive hos os al det Stund, de med os har at forhandle saadanne deres Ærender, og siden felige igen at komme i deres Behold med Personer, Heste, »haffue« og, hvis de har med at fare, for os og alle andre, som for vor Skyld vil skal gøre og lade.

Koncept paa Papir, skreven sammen med 11098. Kongens Arkiv (RA. T. K. U. A. Sverige A II, Akter og Dokum. vedr. det polit. Forh. til Sverige). [11099]

Sept. 26. Las Pedhersß i Kragelwndh Foged paa Hytz H.s Ting, Nis Grawersß i Seyrop, Nis Michilsß i Ressendal, Jes Pedhersß i Kragelwndh, Las Cristernsß i Seylyng, Per Nielsß *ibid.*, Erigh Cristernsß *ibid.* og Per Scriffwer. Tirsd. før Michils Dag paa Tinge fik beskeden Md. Las Jensß i Epstrvp et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Jes Bertilsß, Anders Bierk i Lemyngh, Grawers Persß i Nettet, Kiel i Borvvp, Knwdh Nielsß *ibid.*, Per Powelsß i Kielstrvp, Nis Bierk i Kielstrvp og Oloff Jensß; hvilke vidnede, at de saa' og hørte, at Las Jensß hans Lovhøringe, som var Nis Michilsß i Ressendal og Las Cristernsß i Seylingh, kundgjorde paa fornævnte Ting, at de i Epstrop hørte og saa',

at Las Jenss gjorde sin Lovhævd, saa at han »indhwardde« den Gaard i Epstrup, som Las Jenss selv i boer, og Wore Mark for »syn« rette Købegods og Arvegods med gode Bønder og Selvejersmænd sin rette »kyn«, som Fogeden og gode Mænd funde ham for Rette at gøre, og udsvor Las Jenss alle Mænd og Kvinder af Epstrop og Wore Mark, uden hans Søkende kunde vinde dem derind med rette »arffwe«. Og var fornævnte Lovhævd lovlig tilbuden i 3 Ting og tilfunden af Fogeden og gode Mænd, og fornævnte Lovhøringe fornævnte Lovhævd ved sin fulde Magt at blive[!], saa længe hun rygges lovlig. Vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. [med 8 Segl]. Arkiv for en Gaard i Ebstrup (Hids H.); 1894 af Universitetsbiblioteket afgivet til Rigsarkivet (NLA. Topogr. Saml. Ebstrup i Hids H.). [11100]

Sept. 29. Seuerin Jenss, Per Jenss, Mattes Nielss, Dyrick Jenss og Laurens Matss Præster i Wetlæ, Jes Winther Borgemester, Nis Jenss, Lass Cristiernss, Engebert Cremer, Jes Bertelss, Jes Atzerss og Anderss Kremer Raadmænd *ibid.*, Knud Bertelss Byfoged, Morthen Smyd, Jep Jenss, Jes Smidh, Tamess Anderss og Seuerin Jenss Borgere *ibid.* Paa Micaelis Dag in s. Nicolai Sognekirke i Vetlæ saa' vi og hørte læse en Skrift, som stod skreven i Højalters Messebog i forskrevne Kirke paa noget Jordegods, som ligger til Præstebord, hvilken Skrift lyder: 2 Agre, som ligger paa Bredal Mark og er givet til Præstebord i Vetlæ, og Hr. Jens Michelss »indwordæ« med Lovhævd med mere Gods i Nørre H., som »the beuisningh« lyder, derpaa givet er, og skylder hvert Aar 12 Skpr. Havre; en af dem ligger norden fra Byen og vender paa Vykie, og den anden østen fra Byen paa Bredalss aggher. Med vore Indsegl. Datum ut [supra].

Papir med utydelige Rester ell. Spor af 7 Segl paatrykte forneden. Vejle Kirkes Arkiv (NLA. Vejle Kirkeinspektions Arkiv, Dokumenter 1466-1720). — Afskr. fra 17. Aarh.: NLA. Vejle Raadstuearkiv, Haandskr. af Byens Privilegier Bl. 178 b. [11101]

Okt. 4. Kongen meddeler Laalandhs Indbyggere, at han har udstedt et Forbud mod Udførsel af Korn og Fødevarer undtagen Sild og Aal.

Papir med 1 endnu overklæbet Segl paatrykt Bagsiden: K. 88. Oluf Holgerssøn Ulfstands Arkiv (C 1; RA.). *Styffe V. 311.* [11102]

Okt. 7. Kongen paalægger Randers By at udruste 30 Mand for at ligge til Landeværn i Halmstedh.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl: Formentlig K. 88. Randers Bys Arkiv (RA.). *Styffe, Bidraq V. 312; Missiver I. 198.* [11103]

Okt. 7. Kongen tilskriver Oluff Holgerdsø om Indkøb af forskellige Varer, om Overholdelse af et udstedt Udførselsforbud og om Anlægget af en Brønd.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 88. Oluf Holgersøn Ulfstands Arkiv (A; RA.). *Missiver I. 197.* [11104

— Se 10954.

Okt. 9. Vi Søster Margrethæ Knudzdatter Abbatissa i Clare Kloster i Roskilde og alt Konvent sstds. i Leje lader Nyelss Andherø, som nu i vor Mølle er, denne samme Mølle i sin Livstid, den Stund disse Artikler holdes: at han skal aarlig give 4 »løde« Mk. af hende og lade den[!] fremkomme i de Tider, de skal udgives, og holde »closther møllæ« færdig med Jærn og anden »smothigh«, naar Kloster har nu hjulpen til at forbedre hende, og lade hende vel bygt efter sig, naar han skilles ved hende med Død eller Liv, om ham ej længere lyster i hende at bo. Naar disse Artikler holdes[!], skal vi have Fuldmagt vort Brev igen kalde og forse hende med, hvem os »thackes«. Vort Konvents Indsegl er hængt for dette Brev. Datum die Dyonicii.

[Orig.] Omtr. samtidig Afskr. paa Papir; Paaskrift fra 16. Aarh.: »Om møllin i Roskile 1508 en copie«. Roskilde Claræ Kl. Arkiv; *ÆA. V. 598* (jfr. 590) (AM. LXIV. 6). [11105

— Bisp Jens Andersen af Odense stadfæster de Breve, som er udstedte om Forholdet mellem Sognepræsten til Vestenskov og Almuen i Knubbeløkke og Vesternæs Birker i Anledning af det i Sognet byggede Kapel.

[Orig. Vestenskov Kirkes Arkiv; *ÆA. V. 853.* — Vidisse 1566 Juni 7, se 3112.] Afskrifter efter Vidissen: Ny kgl. Saml. Fol. 402 Bl. 70 b (begyndt af Th. Br. Bircherod, fuldendt med ukendt Haand; herefter: LDipl. 1472 Juni 24); Rostgaard 4to 107 (herefter: Ny kgl. Saml. 4to 837); Ny kgl. Saml. Fol. 409 S. 110 (af Jacob Bircherod); Thott Fol. 730 Bl. 473 b (af Poul Rogert); SLA. Lolland-Falsters Bispearkiv, »Dokumenter og Breve for Herrederne 1464-1762«, Læg »Lollands Sønder Herred 1464-1730« (2 Afskrifter fra 18. Aarh.). *Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 464.* [11106

— Hans Mickelssøn Borgemester i Malmøge sælger Per Didericssøn Kannik i Roskilde en Gaard i Malmøge.

Perg. med 1 Segl: Det i *Hist. tidskr. f. Skåneland I. 341 f.* under Aar 1421 beskrevne. (AM. LXIV. 7.) *Weibull, Dipl. dioec. Lund. VI. 255.* [11107

Okt. 10. Byrge Ærkebiskop i Lund. Tirsd. efter Dionisii Dag i Lunde »krafft«, nærværende vort Lunde Kapitel og mene Præster og Klerke over alt vort Lunde »stict« i et sat Lande-

mode, var for os i Rette regelbunden Md. Hr. Jep Jenßøn Broder i Herridtzvadtz Kloster og Sognepræst i Krop S. i Ludgo H. paa den ene og Jep Nielßøn i Holke, Inguor i Lugestorp, Aage Nielßøn i Birke og Asser i Giordtzhøy af samme Sogn paa alle menige Sognemænds Vegne i Krop S. paa den anden Side om Trætte om Altermad, »helneskyld«, Tiende af Korn og Kvæg. Da talede Hr. Jeppe Sognemændene til og sagde, at de havde aflagt af sin egen Fordristelse Altermaden uadspurgt vore Forfædre Ærkebisper i Lund eller os, og begærede fordi, at de skulde dømmes til saadan Altermad at udgive igen, som de plejede af Arild at gøre, de som andre Sogne deromkring i Herredet, og at de med vor Dom skulde tvinges at gøre deres Tiende af Kvæg saa vel som af alle »haande« Sæd, som de for Gud pligtige er. Dertil svarede forskrevne Sognemænd, at i Biskop Thuis Tid og Kong Christierns lagde de Altermaden af i deres Sogn efter Kong Christierns Villie, og saa har det staaet til denne Tid, og sagde, hvis Kirkeloven gav dem derom, det vilde de undgælde og gøre efter i den Sag. Da efter vort Lunde Kapitels Raad og »fuldbyrd« sagde vi saa af for Rette, at Krop Sognemænd, efterdi at de af deres egen »dristelse« saadan Altermad aflagde, som af Arild plejede at gives i deres Sogn til Præst og Degn, og ikke med Biskops Villie, da bør dem igen optage saadan gammel god Sædvane og holde ham ubrødelig, hver efter sin Formue, at give saadan Altermad Præst og Degn. Og bør hver Mand saa vel der i »sognen« som anden Steds rettelig at tiende af alt deres Kvæg, være sig »bii«, Øg, Fæ, Faar, Svin og Gæs og alt andet, ligervis som dem bør at tiende af al Sæd, Hvede, Rug, Byg, Havre, Boghvede, Hør, Hamp eller andet, hvad Gud paa Jorden givende vorder. Thi byder vi Hr. Jeppe og ved ham alle vore Sognepræster over alt vort Lunde »stictt« denne Dom »kynde och bethe« for Almuen, at de maa vide, hvad de for Gud pligtige er at tiende, at vide at rette sig efter, hvor Brøst hertil været har, og befaler alle vore Sognepræster herpaa »voct haffue skullendis«, at saa sker, som det sig bør. In cuius sententiæ synodalis testimonium sig. nostrum duximus appendendum. Datum ut supra.

[A. Orig. Kropp Kirkes Arkiv?] Aa. Afskr. fra c. 1600: Ny kgl. Saml. 4to 1128 S. 26. — Ab. Afskr. fra 2. Halvdel af 17. Aarh. se 9110, Aa. — Aba. Afskr. fra c. 1700: Lunds LA., Domkapitlet i Lund. Pk. E XXII Nr. 21 »Äldre samling handlingar ang. helgonskylden m. m.«, Læg »Handlingar rörande helgonskylden« (rimeligvis direkte ell. indirekte efter Ab). — Abb. Afskr. af N. R. Brocman »ex copia vet. in libro privil. consist.

eccl. Lund.◄ (∅: mulig efter Ab): Stockholms Kgl. Bibl., Haandskr. M 10: 7. — **Abba.** Afskr. herefter af Langebek: LDipl. — Afskr. fra 18. Aarh. (beslægtet med Ab og de derfra afledede Afskrifter): Uppsala UB., Haandskr. K 4, Læg »Prest-rättigheter◄. [11108

Okt. 11. Nis Joenß Foged til Framløff H.s Ting, Knud Steen, Erich Henricß, »som vepner ær◄, Per Lasß i Ryndh, Esgi Frantsß, Nis Fogh, Las Jenß i Silløff og Jep Michelß i Stiere. Onsd. før Calixti Dag paa forskrevne Ting fik beskeden Md. Oluff Morthenß i Tostrvp et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Per Lasß i Ryndh, Jacob Anderß i Storyndh, Joen Jensß i, Per Langh i Rodhe, Michel Nielß i Silløff, Jep Michelß i Stierdhe, Barchi Persß i Skybii og Pouel Michelß i Framløff; hvilke vidnede, at de saa' 2 Dannemænd inden alle 4 Stokke, som er Per Anderß i Bordom og Las Jenß i Silløff, som var Hr. Jens Ericsß Lovhøringe, hvilke kundgjorde, at de i Troldrvp saa' og hørte Hr. Jens Ericsß paa Kapitels Vegne i Aars selv 12. med Præster og Kirkens Tjenere, gilde Mænd og gæve, hvilke »indh vordhe◄ med ham 2 Gaarde i Troldrvp (Joen Persß og Jes Anderß), Troldrvp Mølle og Aaen op »ath, hware◄ som hans Rettighed findes, til Agardzwadh, item fra Agardsvadh op ad Midtstrømme i Aaen og Søen ad Midtstrømme, til Hollom Markeskel vedtager, item de »lundhe◄, som ligger sønden og vesten Agardhsvadh og østen Agardhsvadh, item Gamle toffte, Pedhers wigh, Siøballe og saa vester og sønder til Hollom Mark og saa øster fra Aaen saa langt, som af Arilds Tid har været brugt til forskrevne Gaarde; item fra Hollom Mark paa den vester Side og Søen ad Midtstrømme, til Lyngballe Markeskel vedtager. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. [med 8 Segl]. Aarhus Kapitels Arkiv (RA.). [11109

Okt. 13. Sten Bille af Liwngsgord og Henrick Krwmedige af Valland RR. Fred. efter Dionisii Dag i Hr. Birghers Ærkebiskops i Lund eget Mag og Kammer paa Lunde gord bød »forsynlig◄ Md. Øier i Øffreby hos Halmstade, forskrevne værdigste Faders egen Bonde og Tjener, sig i Rette for hans Naade og os med den Karls Venner Morthen, som for Øierss stjaalne Gods op-hængt blev efter sin egen Bekendelse. Da var der ingen til Stede af Morthens Venner, der svare vilde, eftersom Øier sagde, at de havde vedtaget paa Halmstade Landsting at ville møde om den Sag, som de »reesdt◄ havde paa forskrevne Landsting, for forskrevne værdigste Fader og Rigens Raad nu til Herredagen

i Malmø Michels Dag næst forleden. Vore »indsegle oc signett«. Givet osv.

Papir med Spor af 2 Segl paatrykte forneden. Lunde Ærkebispes Arkiv?; ^a1754 i Antikvitetsarkivet i Stockholm^a (Uppsala UB., Papir). LDipl. [11110

a—a) Saaledes Langebek i LDipl.

Okt. 16. Jeg Per Hienresß Borger i Kolyng h vederkendes mig skyldig at være hæderlige Mænd »borgemesther« og Raad i Kolyng h og til det »fyckerii«, som »borgemesther« og Raad agter nu at stifte i s. Anne Kapel i Kolyng h Bykirke, 30 Mk. danske Penge, som i Dannemarck gænge er, og som jeg nu har opbaaren af »borgemesther« og Raad, for hvilke 30 Mk. jeg pantsætter »borgemesther« og Raad til forskrevne »fyckerii« min Gaard fra Gaden ned til Plankerne og dertil saa meget Jord, som mig selv tilhører foruden Kirkens Jord, som ligger paa den østre Side, hvilket Hus og Gaard jeg nu selv i boer, som liggende er i Søndhergade imellem Esbern Fyskers Gaard og Jes Lasßs, med »sodan« Vilkaar, at jeg skal selv bo i forskrevne Hus og Gaard og »holdhen« ved Magt og, hvis der »giøre« Behov paa at lade bygge, og »holdhen« fri for al kongelig Tyng e og Bysens Tyng e og Kirkens Jordskyld og give »borgemesther« og Raad og forskrevne »fyckerii« af forskrevne Hus og Gaard aarlig Skyld, som er 3 Mk. danske Penge, 24 Skill. »ath« Paaske og 24 Skill. »ath« Mychaelis Dag, og naar som 10 Aar er forløben, skal jeg igen løse forskrevne Hus og Gaard eller have det fremdeles i »borgemesther« og Raads Minde. Lyster mig at løse forskrevne Hus og Gaard, inden de 10 Aar er forløben eller jeg har det med Minde, skal jeg kundgøre Løsning for »borgemesther« og Raad før Midsommer og løse da »ath« Mychels Dag derefter, og da skal Skylden følge Hovedstolen. Afbrænder forskrevne Hus og Gaard, tilbinder jeg mig at betale »borgemesther« og Raad og forskrevne »fyckerii« Hovedsummen, som er 30 Mk. Medb. af andre Dannemænd Hr. Per Hansß Sognepræst i Kolyng h og Hr. Hennick Ebß Sognepræst i Eltang h, Hr. Nels Andhersß Kapellan i Kolyng h og Per Nelsß Borger og Sandemand i Kolyng h. Udgiver jeg ej redelig den Skyld paa de »thy«, som forskrevne staar, skal »boremesther« og Raad have Fuldmagt at sætte i og af, hvo dem lyster. Skrevet i Kolyng h Gallus Dag.

Perg. [med 5 Segl]. Kolding Kirkes Arkiv (RA. Kolding Bys Arkiv).

[11111

Okt. 19. Tingsvidne af Houlbjerg H., at Mester Lauritz Nielsenn Prior i Randers Helligaandshus gjorde Lovhævd paa Enggaard i Guløff med mere Gods.

[Orig. Randers Helligaandskl. Arkiv.] Udtog se 10342. NLA. Gl. Estrup Godsarkiv, Diverse Dokumenter 1564-1731 (under 1586 Nov. 10). *Lindbæk og Stemann, Helligaandsklostre, Dipl. S. 130.* [11112

Okt. 20. An gemeyne kriegßleuthe. Lieben ohmen unnd besonndern. Kurtzuorschynenn haben wyr von eynem ewrem geschickten, auch unnsERM lieben besonndern Micheln Brandt etzliche gewerbe, der er von euch berycht und beuelh gehabt unnd an unns mit gantzem fleyß getragen, unnd doraus ewr wolmeynung zu unns unnd nemlichs gemudt das uncristisch vornehmen wydder den adel unnd vyl redlicher leuth gescheen zu stroffen vorstanden mit erbietung sulchs auch furder umb euch alle in gnadenn zu beschulden. Unnd dyweyl dysse sach heren Johannsenn kunig zu Dennemarg unsern bruder mit belanget, haben wyr unns hynder seyner k. w. etzwas beschließlichs auff das antragen an euch wydderumb zu gelanngen lassen nicht mechtigenn wollen, szunder ewrn geschickten mit schriffthen unnd entdeckung unnsers gemuts an dy k. w. gen Dennemarg, der wyr dorinnen unnsER gewalt etzlicher maß uibergeben, vorfertiget, weliche dann Micheln Brandt wydderumb mit schryfften an euch, alß wyr von ym bericht, abegeuertiget, doraus yr, als wyr in keynen zweyffel stellen, seyner koniglichn wüerde gemudt vornehmen werdett, dem wyr unns auch, wy geburlich, wollen gleych halden. Datum 6. fer. post Luce.

Afskr.: RA. Hert. Frederiks Reg. Bl. 1 b. [11113

— An Cleynd Anders Knopff heuptman zu Burgundi. Lieber bsonder. Deyn schreyben jungst bey Michel Brandt, der auch etzliche gewerbe an uns auff deynen beuel mit allem fleyß hat getragen, haben wyr horen lesen und doraus deyn wolmeynung, der wir uns mit gnaden zu erkennen bedancken, vorstanden und haben eyn beyschriff [o: 11113] an die kriegßknecht in gemeyn vorfertigen lassen, aus welcher du unser gemut weyter vornemen wirdest; an dich begerende, wolest uns nochmals, was hierinnen ader andern am besten zu thun, retig, beystendig und fu[r]derlich seyn wir mit bsondern gnaden umb dich zu erkennen gneigt. Datum ut supra^a.

Afskr.: RA. Hert. Frederiks Reg. Bl. 1 b. [11114

a) o: som 11113.

Okt. 20. Jeg Knwd Pædersß¹ a. w. har af ærlig og velbyrdig Mands Eyler Bruskes Fuldmagt annammet af ærlig og velbyrdig Md. Knwd Bille min Morbrodersøn det »tryggebreff« beseglet, som gjort er paa Bent Persß Død. Thi lader jeg Knwd Bille og alle hans Venner ledig og løs for alt ydermere Krav af nogen herefter. Mit Indsegl. Givet i Køpnehaffn Fred. før de 11000 Jomfruers Dag.

Papir med 1 Segl paatrykt forneden: Gxvi 40 (Gyldenstjerne). Knud Billes Arkiv (RA.). [11115]

Okt. 21. Reg. *9385. [^aTrykt Perg.-Blanket [med 1 Segl]^a; ^bBrevmodtagerens Navn og Dateringen udfyldt med Blæk^b. ^cAf Frederik Rostgaard foræret til Danske Selskab.^c] Afskr. af Langebek: LDipl. *Rørdam, Kbhvns Kirker, Till. S. 136* = *Kbhvns Dipl. IV. 302*; jfr. *Lange, Analecta bibliographica S. 46*. [11116]

^{a-a}) Saaledes LDipl. ^{b-b}) Saaledes *Antiquar. Ann. III. 235*. ^{c-c}) Saaledes *Det Kgl. Danske Selskabs Begynd. S. 206*.

Okt. 22. Birgerus¹ archiepiscopus Lundensis Dn. Johanni Mathie nostre Lundensis diocesis presbitero. Tuarum probitatum ac virtutum merita nos inducunt, ut personam tuam prosequamur favore gracie specialis. Eapropter altare Marie virg. de compassione noviter erectum, sub maioribus organis in ecclesia nostra metropolitana Lundensi situatum, per mortem Dn. Jacobi Swensß ultimi possessoris eiusdem vacans tibi conferimus teque per birreti nostri impositionem investimus ad idem. Sig. nostrum. Datum Lundis dnica. post f. 11000 virginum.

Perg. med 1 Segl: G. 33. Senere til Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). [11117]

Okt. 23. An graff Edesardt zu Ostfr[island]. »Friderich von Gottes etc.« Edler besonnder lieber schwager. Her Johann zu Dennemarg kunig u[unser] bruder hat an uns gescheffte seyne k. w. unnd unns mit betreffende lassen mit beger dy furdt an euch zu wyr kegenwertigen unnsern hoffdyner Otth von Qualen abgeuertiget gnugsam bericht dy euch zu uormelden, wy ir dan von ihm vornehmen werdett; begerennde, e. l. wolle im auff ditzmal sulchs gehör unnd gleych unns person glauben geben unnd gutwyllig ertzeygenn. Das wiirdt seyn k. w. an zwe. gnaden erkennen; szo wollen wiirß mit besonnderm g. wyllen gerne beschulden. Gebe[n auff] unnsERM sloß Gottorff montags am tag Seuerini^a.

Afskr.: RA. Hert. Frederiks Reg. Bl. 2 a. [11118]

^a) Af Aarsangivelsen findes nu kun Ordet: »an. . .«; men Brevet er indført blandt Breve af 1508, og hermed stemmer ogsaa Angivelsen af Ugedagen.

Okt. 23. Poel Annersß¹ Prior i Vregløff, Annæ Poelsdatter Priorisse og alt Konvent² sstds. Vi har skødet til hæderlig og velbyrdig Kvinde Fru Anna Mowrtzdatter til Aagaar »twodelen« i Størup og Klettrop, som er 3 Gaarde, i hvilke Henrick Persß boer i en, Nis Jensß i anden og Nis Morsing i tredie og giver 9 Pd. Korn til Skyld med deres »beede«, og kendes os at have opbaaret fuld Værd derfor. Og har vi antvordet Fru A. M. alle de Breve, som vi derpaa har. Vore Indsegl. Datum paa Aagaard die Seuerini.

Perg. med 2 Segl: 1. G. 656; 2. G. 655. Oluf Stigssøn Krognos's Enkes Arkiv (RA.). LDipl. — Hertil 10115, 10785, 10791. [11119]

Okt. 25. *Reg. 5396.* Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forneden: G. 353*. Aage Anderssøn Thotts Arkiv (RA.). *Vidensk. Selsk. Skr. VII. 408; Weibull, Dipl. dioec. Lund. VI. 149* (Aaret, hvis Læsning kan være tvivlsom, men som dog formentlig snarest er 1508, er paa dette sidste opfattet som 1504). [11120]

Okt. 27. Jw heren ertzebisc[op], b[i]s[co]pe, ridderen undt manscop gemeynen rikesrade tho Sweden unnßen gnedigesten gnedigen heren undt guden frunden dõn wii borgermestere undt radtmanne der stadt Lubeke witlick, dat vor unnß Lutke Vpperheyne undt [Han]s Castrop unnße borgere hebben unnß to irkennen geuenn, wo se kortz vør p[a?]s[ken negest vor]leden vann heren Birgero ertsebiscope der kerke [to Lund]en in Dene-marken eyn skip, so idt uth der see gekamen, vanngh lasth[e]n, darup Jacob Borneholm vor enen skipper vann ene gesettet waß, recht gekoffth undt dat suluige genantem herenn ertzebiscope wol tho danke gegulden hebben, so isset ene dat suluige schip mit sinenn innehebbenden guderen dorch gestreng.....barenn leffte utliggere undt denere in der see genomen suluige schip mit den guderen etlikenn Denen tobehorenn scholen sind.s in der warde befunden schal werden undt dat furder warkoman[?] hebbenn Lutke Vpperheyne undt Hans Castrop mit nabenomeden unnßenn borgeren undt kopludenn, de ere gudere ime sul[u]enn skepe uthgestreckeden [arm]en undt upgerichtedenn fingeren rechter stauen..... gesecht int..... Hans Castorp, dat se sodan skip mit siner tobehorin..... in maten wo vorscreuen recht gekofft undtgentlik tobehore undt in unse stadt to huss be-

hore, undt dat nene Dene dar part ane hebbe. Ok hefft Hans Castorp bii deme suluen ede gesecht, dat hee an guderen darinne gehat hebbe 29 fate talges aldus ^a gemerket, ene tobehorende undt hiir in unnse stadt undt in de hense to huss behorende, undt dat ok nen Dene part ane hebbe. Andreas Vpperheyne unnße borgere hefft bii syneme ede gesecht, dat hee in ghenanten skepe 3 fathe vlasses alldus ^a gemerket gehat hebbe, ene tobehorende undt hiir in unße stadt undt in de hense tho huss behorende, undt dat nen Dene dar part ane hebbe. Lutke Walhoff unse borgere hefft bii sinenn ede gesecht, dat hee im genante skepe gehat hebbe eyn [fat]h vlasses aldus ^a gemerket, ene tobehorende undt hiir in unße stad undt in de hense to huss [behor]ende, undt dat neyn Dene dar part ane hebbe. Hermen Velt unße borgere hefft bii sinenn ede wargemaket, dat he im genante schepe gehat hebbe 6 vate talges undt 1 last garnes aldus ^a gemerket, ene tobehorende undt hiir in unse stadt undt in de hense to hus behorende, undt dat nein Dene dar part ane hebbe. Hanss Mothe unnse borgere hefft bii sineme ede gesecht, dat hee im ghenanten schepe gehat hebbe 2 fate flasses aldus ^a undt 1 stro wasses aldus ^a gemerket, eme tobehorende undt hiir in unße stad undt in der hense to hus behorende, undt dat nen Dene dar part ane hebbe. Magnus Bruns unse borger hefft bii syneme ede gesecht, dat hee ime genante schepe gehat hebbe 12 fate smolten talges aldus ^a gemerket, em undt Baltzar vann der Horst syneme matschapper tobehorende undt hiir in unse stad undt in de hense to huss behorende, undt dat nen Dene dar part ane hebbe. Hans vann Scheruenn coggesselle hefft bii sineme ede gesecht, dat hee in ghenanten schepe gehat hebbe 3 fate flasses aldus ^a gemerket, ene to[beh]orende undt in de hense to huss behorende, undt dat nen Dene dar part ane hebbe Strick [un]se borger he[fft] wargemaket, dat hee im genanten [sche]pe gehat hebbe 2 fate [aldus] gemerket, eme tobehorende undt hiir in unße stad undt in de hense tho hus behorende, [undt d]at nen Dene dar part ane hebbe. Hermen Elers unße borgere hefft bii syneme ede gesecht, dat hee im ghenanten skepe gehat hebbe 9 dorpesche fate vlasses, klen undt grot, in welken schole sin an lutteren vlasse 27 skippund 5^{1/2} lispund undt 6 markpund flasß, undt up den suluen faten sin genegelt 10 grot undt 1 kleyne ossenhude mit enem Andreas-cruce undt 3 bokstauen a, b undt c getekent, aldus ^a ge-

merket, eme tobehorende undt hiir in unse stad undt in de hense to huss behorende, undt dat nen Dene dar part ane hebbe. Undt wente recht eschet der warheit, so men des geborliken wise[gh]t wert, tucnisse to geuende, hirumme certificeren wii juw gnade undt actbare dit alſo vor unns dorchgegan to weſend[e]. Mit unſer stadt angehangende Gegeuen ame auende Symonis et Jude.

[Orig.] Omtr. samtidig Afskr. paa Papir: RA. T. K. U. A. Hansestæderne A III, Forskellige Akter og Dokumenter samt Afskrifter. [11121

a) Paa hvert af disse Steder er i Afskriften tegnet en bomærkelignende Figur, der hver Gang er forskellig undtagen ved de 2 under Hanss Mothe anførte.

Okt. 27—Dec. 22. Dn. Johanni regi [osv.; *Begyndelsen som 10948, dog med ikke faa Varianter, som imidlertid for største Delen er uden væsentlig reel Interesse, naar undtages de under 10948 med Betegnelsen B anførte; efter Indførelsen af det 3. af de i Acta pontif. Danica V (nemlig S. 496) aftrykte Stykker fortsættes saaledes:*] Cuius commissionis vigore debitis terminis tentis necnon omnibus expensis in huiusmodi causa pro parte Dn. Jordani Cluuer factis, in quibus Johannes Cristierni condemnatus existit ad 50 ducatos auri de camera boni ponderis per nos taxatis necnon litteris sive processibus executorialibus etiam per edictum publicum in Romana curia et in partibus in locis tunc specificatis legendum, affigendum et exequendum pro parte Dn. Jordani Cluuer decretis atque concessis, quibus Dn. Jordanum in possessionem domus in Presto ac jurisquestuandi per diocesem Ottoniensem restitui-mus prefatumque Johannem Cristierni omnesque alios intrusos et spoliatores ab occupatione ac fructuum usurpatione domus in Presto et jurisquestuandi amovimus ac silentium perpetuum desuper imposuimus dictumque Johannem Cristierni ac alios pre-nominatos, ut ab occupatione et intrusione huiusmodi desi-sterent necnon de fructibus et emolumentis seu elemosinis exinde a tempore spoliū domus ac jurisquestuandi perceptis cum 50 ducatis occasione expensarum cause huiusmodi taxatis ac 4 similibus florenis pro litterarum executorialium expeditione satis-faceret aut super premissis cum Dn. Jordano amicabiliter con-cordaret infra certos et jam diu effluxos peremptorios terminos sub excommunicationis aliisque sententiis et penis ecclesiasticis in litteris executorialibus contentis, quas in eum, si secus faceret, canonica monitione precedente ferebamus, monuimus, prout in huiusmodi litteris sive processibus executorialibus cum aggrava-tione, reaggravatione, interdicti appositione auxiliique brachii

secularis invocatione emanatis ac contra Johannem Cristierni extra Romanam curiam et in partibus per edictum publicum in locis desuper deputatis executis et illarum executionis[?] coram nobis facte realiter et in scriptis exhibitis atque productis plenius dinoscitur contineri. Nos tunc Matheus episcopus locumtenens in huiusmodi executionis negotio procedere volentes ad Dn. Jordani Cluuer instantiam providum virum magistrum Sigismundum de Prato in Romana curia causarum et Dn. Johannis Cristierni procuratorem, prout de sue procurationis mandato nobis ex actis cause constitit, ad dicendum et excipiendum, quicquid verbo vel in scriptis contra huiusmodi litteras executoriales et earum executionem dicere sive excipere volebat primo et consequenter ad docendum se predictis litteris executorialibus juxta earum tenorem paruisse, primo pro prima, secundo pro secunda, tertio pro tertia et quarto et exsuperhabundanti pro quarta dilationibus per unum ex Dn. pape cursoribus successive citari fecimus ad certos peremptorios terminos cum dierum congruentibus intervallis. In quibus terminis per providum virum magistrum Siffridum Bunth, in Romana curia etiam causarum et Dn. Jordani Cluuer procuratorem, de cuius procurationis mandato apud acta cause etiam extitit nobis facta fides, comparentem et magistrum Sigismundi de Prato non comparentis contumacia accusata ipseque pro contumace reputari et in eius contumaciam Dn. Johannem Cristierni excommunicationis ac alias sententias et penas in litteris executorialibus contentas propterea incurrisse declarari per nos postulato. Nos tunc magistrum Sigismundum de Prato pro contumace per nos reputato[!] et in eius contumaciam Johannem Cristierni excommunicationis aliasque sententias et penas in dictis litteris contentas incurrisse declarato per nostram declaratoriam, quam desuper in scriptis tulimus, sententiam tenoris subsequens: De DDn. coadjutorum nostrorum consilio per hanc nostram sententiam sive ordinationem, quam pro tribunali sedentes ferimus, declaramus Johannem Cristierni, assertum fratrem ordinis s. Antonii, adversarium ob non paritionem litterarum executorialium contra eum ad instantiam Dn. Jordani Cluuer preceptoris domus s. Antonii in Morcker Slesuicensis diocesis de spolio jurisquestuandi per diocesem Ottoniensem domus dicti sancti de Presto Roschildensis diocesis ac rebus aliis in actis cause latius deductis et per nos decretarum et executarum ac coram nobis reproductarum excommunicationis maioris et alias penas et sententias ecclesiasticas in eisdem litteris contentas in-

currisse ipsumque excommunicatum et declaratum publice denunciandum ac ab omnibus Cristifidelibus evitandum fore et ut talem publicari et denunciari ac ab omnibus Cristifidelibus evitari necnon a participatione sacramentorum ecclesiasticorum separari mandamus litterasque desuper necessarias in forma solita decernentes et concedentes ipsumque Johannem Cristierni in expensis in causa huiusmodi pro parte Dn. Jordani coram nobis propterea factis condemnamus, quarum taxationem nobis imposterum reservamus. Huiusmodi autem sententia declaratoria per nos lata taliter erat subscripta: Ita pronuntiavi ego Matheus de Vbaldis episcopus Perusinus locumtenens etc. Cum autem Johannes Cristierni de mandato nostro Rome in locis publicis per quendam Dn. pape cursorem excommunicatus et declaratus publicatus fuisset ac rebellis et inobediens ac sue salutis immemor dictam excommunicationis et eius declarationis sententiam per 10 dies post illius denunciationem et publicationem predictas immediate sequentes pertinaciter sustineret et ad ecclesie gremium redire et anime sue saluti providereret, prout sustinet, nos in declarationis negotio huiusmodi ulterius procedentes ad magistri Siffridi Bunth instantiam magistrum Sigismundum de Prato ad videndum et audiendum supradictam excommunicationis et ipsius declarationis sententiam ac processus nostros huiusmodi contra Johannem Cristierni juxta litterarum sive processuum executorialium tenorem propter non partitionem eorundem aggravari litterasque aggravatorias desuper oportunas in forma solita per nos concedi vel dicendum et causam, si quam habeat rationabilem, quare premissa fieri non debeant, allegandum per unum ex Dn. pape cursorem[!] citari fecimus ad certum peremptorium terminum videl. ad diem et horam inferius secundo loco annotatas, quo termino adveniente comparuit in iudicio coram nobis magister Siffridus Bunth et magistri Sigismundi de Prato non comparentis contumaciam accusavit ipsumque contumacem reputari et in eius contumaciam predictam excommunicationis declarationis sententiam contra Johannem Cristierni ob non partitionem aggravari et ipsum aggravatum publice denunciari mandari litterasque aggravatorias desuper necessarias in forma solita concedi per nos postulavit. Nos tunc magistrum Sigismundum non comparentem reputavimus merito, prout erat quoad actum et terminum huiusmodi, id exigente justitia, contumacem et in eius contumaciam, attendentes postulationem huiusmodi fore justam, quodque nedum 10, sed plures

dies post predictam sententie declarationem et publicationem in dicta curia factam effluxi sint nullamque nobis de partitione Johannis Cristierni factam certificationem, et etiam quod crescente contumacia crescere debeat et pena, ne facilitas pene audatiam tribuat delinquendi, excommunicationis et declarationis sententiam ac processus nostros huiusmodi aggravandum duximus et aggravamus, has nostras litteras aggravatorias desuper in forma solita decernentes oportunas. Quocirca vos omnes supradictos auctoritate apostolica nobis commissa monemus primo, secundo, tertio et peremptorie vobisque sub excommunicationis pena, quam in vos canonica monitione premissa ferimus, nisi feceritis, que mandamus, mandantes, quatenus statim receptis presentibus et postquam pro parte Dn. Jordani super hoc fueritis requisiti, ita tamen quod in hiis exequendis unus alterum non expectet nec unus pro alio se excuset, singulis diebus dominicis et festivis in vestris ecclesiis, monasteriis et capellis infra missarum et aliarum horarum divinarum solemniam, dum ibidem populi multitudo ad divina audiendum convenerit aut alias legitime congregata fuerit, ac ubi et quotiens expediens fuerit, dictam excommunicationis sententiam reiterando Johannem Cristierni excommunicatum declaratum et aggravatum campanis pulsatis, candelis accensis, demum extinctis et in terram projectis, cruce erecta et religione induta aquam benedictam aspergendo ad fugandum demones, qui eos[!] detinent sic ligatum et laqueis suis cathenatum, orando, quod dominus noster Jesus Christus ipsum ad catholicam fidem et ecclesie gremium reducere dignetur, et ne in talibus perversitate et duritia dies suas finire permittat, cum decantatione responsorii: Revelabunt celi iniquitatem Jude etc., et psalmi: Deus laudem meam ne tacueris etc., cum antiphona: Media vita in morte sumus totaliter; et hiis finitis ad januas ecclesiarum vestrarum cum clericis et parrochianis accedendo et ad terrorem, ut ad obedientiam redeant[!], 3 lapides versus domum habitationis sue projitiendo in signum maledictionis eterne, quam Deus dedit Dathan, Chore et Abyron, quos terra sustinere non potuit, sed justo Dei iudicio illos vivos absorbit, ut in infernum descenderent viventes, etiam post missam et in vespers aliisque horis canonicis, sermonibus et predicationibus publicis solenniter publicetis ac ab aliis, quantum in vobis fuerit, publicari necnon ab omnibus Cristifidelibus evitari faciatis, donec aliud a nobis vel superiori nostro desuper habueritis in mandatis. Verum postquam Johannes Cristierni

excommunicatus et aggravatus aggravationem nostram huiusmodi nedum per 10, sed multo plures dies per alios 10 dies[!] post ipsius publicationem et denuntiationem in dicta curia in locis consvetis publice factam animo sustinuerit indurato, nos ad ulteriorem magistri Siffridi Bunth instantiam magistrum Sigismundum de Prato ad videndum et audiendum prefatam excommunicationis et declarationis sententiam sive processus nostros huiusmodi contra Johannem Cristierni juxta dictarum litterarum executorialium tenorem reaggravari litterasque reaggravatorias desuper in forma solita concedi vel dicendum et causam, si quam habeat rationabilem, quare premissa fieri non deberent, allegandum per aliquem ex Dn. pape cursoribus citari fecimus ad certum peremptorium terminum, videl. ad diem et horam inferius tertio loco annotatos, quibus advenientibus magister Siffridus Bunth coram nobis comparens magistri Sigismundi de Prato non comparentis contumaciam accusavit ipsumque contumacem reputari et in eius contumaciam excommunicationis et declarationis sententiam necnon processus huiusmodi contra Johannem Cristierni excommunicatum declaratum et aggravatum reaggravari litterasque reaggravatorias desuper oportunas in forma solita concedi per nos instanter postulavit. Nos tunc magistrum Sigismundum non comparentem reputavimus merito, prout erat, quo ad actum et terminum huiusmodi, id exigente justitia, contumacem et in eius contumaciam, attendentes postulationem huiusmodi fore justam, quodque perversorum audacia presumptiva exigit, ut unica pena non contenti fortioribus arceantur penis, ne fides illorum ledatur, qui suis superioribus semper obedientiam impenderunt, sententiam excommunicationis et declarationis ac processus nostros antedictos reaggravandum duximus et reaggravamus, litteras nostras reaggravatorias desuper decernentes oportunas. Quapropter vobis omnibus supradictis modo premissis mandamus, quatenus statim receptis presentibus et postquam pro parte Dn. Jordani Cluuer desuper fueritis requisiti, omnes Cristifideles utriusque sexus et presertim familiares et servitores Dn. Johannis dicta auctoritate apostolica moneatis primo, secundo, tertio et peremptorie, prout monemus eosdem, ac ipsis sub excommunicationis pena injungentes, quatenus infra 6 dies post monitionem huiusmodi ipsis factam inmediate sequentes, quos dies ipsis pro termino peremptorio ac monitione canonica assignetis, prout nos assignamus eisdem, ut a communionem ac familiaritate et servitio Johannis Cristierni desistant

nec cum eo serviendo, loquendo, stando, sedendo, ambulando, hospitando, commodando, bibendo, conversando aut aliquo humanitatis solatio preterquam in casibus et personis a jure premissis participare presumant; et si contrarium fecerint, nos in eos singulariter in singulos, dicta 6 dierum canonica monitione premissa, excommunicationis sententiam ferimus, vobis omnibus supradictis modo premissis mandantes, quatenus singulis diebus dominicis et festivis in vestris ecclesiis, monasteriis et capellis infra missarum et aliarum horarum divinarum solemnias, ac ubi et quotiens expedierit, prefatos familiares et servitores, qui cum Dn. Johanne Cristierni participaverint, excommunicatos tam diu publice denuntietis et ab aliis, quantum in vobis fuerit, denuntiari et ab omnibus Cristifidelibus evitari faciatis, donec aliud a nobis vel superiori nostro super hoc receperitis in mandatis. Preterea cum Johannes Cristierni sic excommunicatus declaratus, aggravatus et reaggravatus reaggravationem nostram huiusmodi [per alios 10] dies post illius denuntiationem et declarationem in dicta curia in locis publicis et consuetis factam et dictos 20 dies immediate sequentes pertinaciter sustinisset, prout sustinet, nos ad magistri Siffredi Bunth instantiam magistrum Sigismundum de Prato ad videndum et audiendum omnes civitates, terras, [castra, villas, suburbia et] quarumcumque ecclesiarum collegia Johannem Cristierni excommunicatum declaratum aggravatum et reaggravatum esse, morari seu devenire contigerit, quam diu in locis predictis fuerit, interdicti et interdicto ecclesiastico supponi et observari mandari litterasque desuper oportunas in forma solita concedi vel dicendum et causam, si quam habeat rationabilem, quare premissa fieri non debeant, allegandum per unum ex Dn. pape cursoribus citari fecimus ad certum preemptorium terminum videlicet ad horam inferius quarto loco annotatos[!]. Quibus occurrentibus per Dn. Siffridum Bunth coram nobis comparentem et magistri Sigismundi de Prato non comparentis contumacia accusata ipsumque contumacem reputari et in eius contumaciam omnes civitates, terras, castra, villas, suburbia et alia loca, in quibus seu ad que Johannem Cristierni esse seu devenire contigerit, quam diu ibidem fuerit, interdicti et ecclesiastico interdicto supponi et observari mandari litterasque desuper oportunas in forma solita concedi per nos instanter postulato, nos tunc magistrum Sigismundum de Prato non comparentem reputavimus iterum, prout erat, id svadente ju-

stitia, contumacem et in eius contumatiam, attendentes postulationem huiusmodi fore justam, quodque Johannes Cristierni penas, sententias et censuras in eum latas Pharaonis duritiam imitando ad modum surdarum aures suas obturantium, ne vocem audiant incantantium, sustinuerit et ad ecclesie gremium reducere[!] et anime sue saluti providere non . . . us, auctoritate apostolica nobis commissa omnes civitates, terras, castra, villas, suburbia, parrochias et alia loca, in quibus Johannem Cristierni esse seu devenire contigerit, quamdiu ibidem fuerit, etiam per 3 dies continuos post ipsius abinde recessum interdicimus et ecclesiastico interdicto supponimus, has nostras litteras desuper in forma solita decernentes oportunas. Et vobis omnibus supradictis modo premissis mandamus, quatenus statim visis presentibus et postquam pro parte Dn. Jordani Cluuer fueritis requisiti, in terris, civitatibus, castris, villis, suburbiis, parrochiis, collegiis et quibuscumque aliis locis supradictis, in quibus seu ad que Johannem Cristierni esse seu devenire contigerit, cessetis et ab aliis cessari faciatis, ita tamen quod huiusmodi stante interdicto nulla ecclesiastica sacramenta in dictis locis ministrentur nisi penitentia et baptismus cunctis indifferenter, eucharistia vero infirmis tantum, et matrimonium sine ecclesiastica solemnitate contrahant, ac inibi decedentibus ecclesiastica denegetur sepultura. Postremo cum Johannes Cristierni in sua pertinacia induratus prestiterit[!], interdictum huiusmodi per alios 10 dies ipsius publicationem in Romana curia in locis publicis et consuetis factam et dictas 30 dies immediate sequentes animo sustinuerint[!] indurato, prout sustinet, nos aliis 10 necnon 30 diebus successive preexpressatis proxime sequentibus etiam expectatis ad Dn. Siffridi Bunth instantiam ulteriorem magistrum Sigismundum de Prato ad videndum et audiendum in juris subsidium contra Johannem Cristierni auxilium brachii secularis invocari necnon omnes expensas pro parte Dn. Jordani Cluuer in causa declarationis huiusmodi factas coram nobis, in quibus Johannes Cristierni condempnatus extitit, taxari litterasque super premissis necessarias in forma solita concedi vel dicendum et causam rationabilem, si quam haberet, quare premissa fieri minime deberent, allegandum per quendam Dn. pape cursorem citari fecimus ad certum peremptorium terminum, videl. ad diem et horam inferius ultimo loco annotatas, in quibus comparuit coram nobis magister Siffridus Bunth et magistri Sigismundi de Prato non comparentis contumatiam accusavit ipsumque contu-

macem reputari et in eius contumaciam omnibus expensis pro parte Dn. Jordani Cluuer in causa declarationis huiusmodi factis, coram nobis designatis, et in quibus Johannes Cristierni condempnatus extitit, ad 25 ducatos auri de camera boni ponderis provida moderatione previa primitus taxatis ac juramento magistri Siffridi Bunth desuper subsecuto contra Johannem Cristierni auxilium brachii secularis invocari litterasque desuper oportunas in forma solita concedi per nos instanter postulavit. Nos tunc magistrum Sigismundum de Prato non comparentem reputavimus merito iterum, prout erat, id exigente justitia, contumacem et in eius contumaciam, attendentes postulationem huiusmodi fore justam, et quod Johannes Cristierni excommunicationis declarationis aggravationis reagravationis et interdicti sententias animo sustinuerit indurato, prout sustinet, nec processibus et mandatis nostris huiusmodi, ymoverius apostolicis, paruit, quodque mucrone non proficiente ecclesiastico temporalis gladius non immerito suffragatur et, quos Dei timor a malo non revocat, temporalis saltem coherceat severitas discipline, idcirco auctoritate apostolica nobis commissa contra Johannem Cristierni auxilium brachii secularis duximus invocandum, prout invocamus, has nostras litteras desuper oportunas in forma solita concedentes. Que omnia necnon presentes litteras vobis omnibus supradictis, quibus presentes littere diriguntur, notificamus, vosque Dn. Johannem regem exhortamur vosque DDn. archiepiscopum et episcopos prefatos ducesque, marchiones, comites, barones, milites, proconsules, consules, magistroscivium, burgimagistros, capitaneos, castellanos, advocatos, iudices, offitiales et alios supradictos, quibus presentes littere diriguntur, dicta auctoritate monemus primo, secundo et peremptorie, vobis sub excommunicationis pena, quam in vos canonica monitione premissa ferimus, nisi feceritis, que mandamus, mandantes, quatenus infra 6 dierum spatium post presentationem seu notificationem presentium et requisitionem vobis in vestris territoriis et jurisdictionibus et quibuscumque aliis territoriis ubique locorum et pro parte Dn. Jordani Cluuer desuper factas immediate sequentium, quorum 6 dierum duos pro primo, duos pro secundo et duos pro tertio et peremptorio termino ac monitione canonica assignamus, vos omnes DDn. temporales antedicti, quorum super hoc auxilium brachii secularis invocavimus, quotiens pro parte Dn. Jordani Cluuer fueritis requisiti, contra Johannem Cristierni auctoritate apostolica per captionem, invasionem, incarcerationem

et detentionem persone et bonorum eiusdem insurgatis et alios insurgere faciatis necnon personam et bona ipsius incarceretis et in custodia teneatis ipsumque Johannem Cristierni ita compellatis etiam manu forti, absque tamen gravi lesione corporis eiusdem, donec predictis nostris litteris executorialibus paruerit possessionemque domus de Presto et jurisquestuandi Dn. Jordano Cluuer vel procuratori suo liberam dimiserit necnon de predictis fructibus a tempore spoli et intrusionis perceptis ac ducatorum summis Dn. Jordano Cluuer vel dicto procuratori pro eo satisfecerit ac ad ecclesie gremium redierit et beneficium absolutionis a sententiis, censuris et penis predictis a nobis vel superiori nostro meruerit obtinere vosque aliud desuper receperitis in mandatis, vobis super premissis omnibus potestatem concedentes. Quod si forte vos, Dn. Johannes rex, mandatorum nostrorum, imo verius apostolicorum, huiusmodi transgressor vel neglector fueritis, quod tamen vestre maiestatis prefulgide jam dudum per totum orbem divulgata obedientia suspicari non sinit, procul dubio iusti iudicis iudicium[!] offenderetis et premium alias[?] pro executione iustitie vobis paratum a Deo admitteretis[!], licet vos nostris sententiis ligari nolumus, vobis ob reverentiam vestre maiestatis non inmerito deferentes, intuitu tamen iustitie et ob Dn. pape reverentiam vestram maiestatem ad prefatam executionem adimplendam exhortamur. Vobis vero DDn. archiepiscopo et episcopis prefatis duntaxat exceptis, quibus ob reverentiamstrarum pontificalium dignitatum deferimus in hac parte, si contra premissa feceritis per vos vel submissas personas, predicta 6 dierum canonica monitione premissa ingressum ecclesie interdiciamus; si vero huiusmodi interdictum per alias 6 dies, prefatas 6 dies immediate sequentes, sustinueritis, vos simili canonica monitione premissa suspendimus a divinis; verum si interdicti et suspensionis sententias per alios 6 dies, prefatos 12 dies immediate sequentes, animis sustinueritis induratis, vos dicta canonica monitione premissa excommunicationis sententia innodamus. Absolutionem vero omnium, qui prefatas nostras sententias incurrerint, nobis vel superiori nostro reservamus. Presentes litteras per notarium publicum nostrumque et huiusmodi cause coram nobis scribam infrascriptum subscribi et publicari mandavimus sigillique nostri fecimus appensione communiri. Datum et actum Rome apud s. Petrum in palatio causarum apostolico, in quo iura reddi solent, nobis inibi mane hora audientie causarum consveta ad iura reddend-

dum et causas audiendum in loco nostro solito pro tribunali sedentibus, indictione 11., die vero Veneris 27. mensis octobris quo ad declarationem, quo ad aggravationem Veneris 17. novembris ac quo ad reaggravationem Veneris 1. decembris necnon quo ad interdicti appositionem lune 11. eiusdem decembris, postremo quo ad auxilii brachii secularis invocationem expensarumque taxationem Veneris 22. dicti decembris diebus mensium, pontificatus Dn. Julii pape secundi anno 5. quo ad declarationem et aggravationem, sed quo ad reaggravationem, interdicti appositionem brachiique secularis invocationem ac expensarum taxationem anno 6., presentibus discretis viris magistris Johanne Cotman de Vnna et Mauritio Witte notariis publicis scribisque nostris, clericis Coloniensis et Bremensis diocesum respective, testibus ad premissa vocatis.

Et ego Heinricus Snyderwint clericus Maguntinensis diocesis, apostolica et imperiali auctoritatibus notarius prefatique Dn. Mathei de Vbaldis episcopi Perusini et locumtenentis surrogatique ac coram eo in locum alterius scriba, quia omnibus premissis interfui eaque in notam sumpsi, presens publicum instrumentum, manu alterius scriptum, confeci signoque et nomine ac cognomine meis solitis signavi.

Perg. med Notarmærke og 1 Segl: Biskoppens. Maarkær Kl. Arkiv (RA.). LDipl. 1508 Okt. 27 (ufuldstændig). [11122]

Okt. 31. »Jöns Mickelsons borgares i Lund bekiennelse skriffit sig hafwa till leyes bekommit een Lunde dombkyrckios tilhörige gård liggiandes i Krafftz sochn nordhan näst Länckeporten i Lund. Dat. in vigilia omnium sanctorum, som är d. 1 novemb. 1508.«

[Orig. Lunde Kapitels Arkiv.] Udtog: Specifikation. Lunde Domkirke Nr. 419. [11123]

Nov. 2. *Reg. 5397.* [Orig.] Samtidig Afskr. paa Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Kongens (ell. Christiern (II)'s) Arkiv (RA. Kronolog. Saml. Papir). *Danske Mag. IV. 186.* [11124]

Nov. 3. Jens Andersß Biskop i Othense. Ved s. Hans bapt. Dags Tid i det »herremode« i Nywordberg hørte vi paa Nywordberge Raadhus, hvorledes Hr. Cristiern udvalgt Konge gav »at kenne« i Hr. Hans Konges og alt Danmarkcs Rigcs Raads Nær-værelse, hvorledes Biskop Karll i Hammer havde stemplet iblandt Almuen i Hammers »stick« og gjort Opløb og Oprejsning med Almuen imod Hr. Cristiern, og at den Oprejsning havde paa det næste kommet ham og hans Folk fra deres Hals; for hvilken

Sag og »mestrog«, han havde til ham, at han skulde givet sig ind til de Swenskæ, hans Naades og Norriges Riges Fjender, som vel »liet« var, thi Hammerss »stickt« ligger ret i »gransken« imellem Swerige og Norrige, og maatte med de Swenskæ føre en aabenbarlig Skade ind paa Norriges Rige, har hans Naade behindret Biskop Karll, saa at han skal ej Magt have saadant at bekomme. Dog har hans Naade tilbudt Bisperne i Norrige, at de skulde tage Bisp Karll og den Sag til dem og holde hans Naade og Norriges Rige fri, at Biskop Karll skulde ej saadant Fordærv indføre paa Riget; da vilde de ej annamme Biskop Karll eller bevare dem med den Sag. Og desligest tilbød Hr. Cristiern samme Tid paa Vordberg Raadhus, at han vilde antvorde Biskop Karll Ærkebisp i Lwndt eller, hvilken Bisp eller Prælat i Danmarcks Rige ham annamme vilde, naar de vilde gøre den »skerhed oc tryghed« derfor, som dem burde; da svarede forskrevne Ærkebisp og menige Danmarcks Bisper og Prælater, som der forsamlet var, at de vilde være aldeles ubevaret med den Sag. Da paa det den Sag maa des »skærdere« komme til en god Ende enten med Rettergang eller til Minde, er vi Jens Andersß overbødig at ville annamme Biskop Karll i vor Forvaring og holde ham 1 Aar »renth om«, dog med saa Skel at Hr. Cristiern skal lade Bisp Karll os antvorde i Kærtemynnæ i Fyn, og paa den Dag eller tilforn, som det Aar forløben er, »regnendes« fra den Dag, vi annammer Biskop Karll i Kærthemynne, skal forskrevne højbaaren Fyrste annamme Bisp Karll igen i Kærthemynne, om den Sag herforinden ej kan »affretes eller formyndes« og hans Naade vil da ham ydermere i Forvaring have. Og naar vi ham saa til os annammet har, skal vi være pligtige under vor Ære, tro Tjeneste og svoren Raads Ed, som vi har svoret Kong Hans, at holde Bisp Karll i saadan Forvaring, at han skal hverken komme til Skade Hr. Cristiern eller Norriges Rige for den vor Forvaring og »gensielsæ« Skyld; og vil vi hjælpe og styrke Sagens Retfærdighed, som os af Rette bør, eller om Behov gøres at hjælpe at »formynde« den Sag til Ende. Givet paa vor Biskopsgaard i Othinse fer. 6. post omnium sanctorum.

[Orig.] Omtr. samtidig Afskr. paa Papir: RA. Topogr. Saml. Papir, Odense. LDipl. [11125

Nov. 5. Pedher Ffriiss »dægghen« i Gers H. og Sognepræst i Trennæ. Sønd. før Mortthens Dag paa Diwrydtz Sognestævne

var for mig i beskedelig Svends Nærværelse Braydhe, som da var Foged i Gers H. paa ærlig og velbyrdig Mands Vegne Jachym Trolless, Jes Lauresß i Slethwlt paa den ene Side og Diwrydtz »kircke veryæ« paa den anden om Trætte om fornævnte Slet-hwithe gaardt. Da var det saa for Rette sagt, at efterdi at Lasse Jensß, Jes Laurensß Fader, tog fornævnte Gaard af en øde »backæ«, da skal Jes Lauresß ham beholde sin og sin Hustrus Livstid med saa Skel, at Jes Lauresß skal hvert Aar give Diwrydh Kirke 1 lub. Mk. til Landgilde og gøre Kongens Skæppe fuldt. Naar Jes Lauresß og hans Hustru er »aff leffnæ«, skal fornævnte Gaard komme fri igen til den hellige Kirke, og ingen skal have at lade ham paa Leje uden Kirkeherren og »kirckevergenæ« med Sognemænds Samtykke. Med mit Indsegl hængende neden for dette Brev. Givet osv.

[Perg.^a] Afskr. fra c. 1550, skrevet og attesteret (»att thenne proeickt hwn lydher ordt effther ordt, szom kirckenss breff inde holdher«) af Knwdt Madtsß Sognepræst til Diwrydtz Kirke. Papir med Spor af 1 Segl paatrykt forneden. Lunde Ærkebispes Arkiv; *ÆA. IV. 320, V. 8* (SvRA. Papir 1508 Nov. 8). [11126]

a) Saaledes *ÆA. IV. 320, V. 8*; jfr. ogsaa Angivelsen af Beseglingsmaaden.

Nov. 5. *Reg. 5398.* [Orig. Ensted Kirkes Arkiv?] Afskr. fra 18. Aarh.: RA. Westphalens Dipl., Fol. *Noodt, Beiträge I. 461.* [11127]

— Hanss¹ Konge. Anders Billde vor Embedsmand paa Steegæ har nu gjort os Regnskab for, hvor han har udgivet de 200 Mk., som han til vort Behov laante af Jenss Holgerdsß nu, som Calmarn Slot undsaß »wortte«, og hvis han deraf havde igen, har han ladet vor Skriver Mester Anders Glob fornøje. Thi lader vi ham kvit for alt ydermere Krav om forskrevne Regnskab. Givet paa vort Slot Kjøpnehaffn Sønd. efter Alle Helgens Dag under vort Signet.

Papir med 1 endnu overklæbet Segl paatrykt Bagsiden: K. 88. Anders Billes Arkiv (IV; RA.). Trykt i nyere »Oversættelse« og ikke fuldstændig: *Mollerup, Bille-Æltens Hist. I. 312.* [11128]

Nov. 8. Nielss Høøgh¹ R. Jeg Fuldmagt giver ærlige og velbyrdige Md. Hr. Axel Brade paa Krogholm R. at indløse det Gods, som Nielss Hack i Pant havde af Knut Brock og ^aMester Esgi^a ud at give den »antpart« i Guld, Sølv og Penge, som min Søsters Børn og Peder Lycke paa hans Hustrus min Søsters Vegne tilfalder at udgive i det Pant, ligervis som jeg selv til Stede var. Mit Indsegl. Datum Engelstade in octava omnium sanctorum.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forneden: Lxxii 15 (Banner).
Axel Axelssøn Brahes Arkiv (RA.) [11129]

a—a) Tilføjet i Margenen.

Nov. II. Reg. *9386. Papir med Rester af 1 endnu overklæbet, brevlukkende Segl: Fxxii 3 (Lindenov). Kongens Arkiv (RA. Danske Kanc., Indl. t. Registr. samt henlagte Sager). *Pal.-Müller, Jens Andersen Beldenak, 2. Oplag S. 124* (med enkelte Unøjagtigheder samt med Udeladelse af følgende Seddel: »Item gnedigster here, effte juwe konnyckliche gnade myt my to waruende hadde, szo dat juwe gnade geßynnet were de borch to voranderende, szo hebbe ik desßenn jegenwardigen husfogede de slotzlaunen ghedan juwen g. de wedder to antwordende, gelick effte ik by juwen gnaden suluen tor stede were; szunder g. here, dar juwe g. my wyll ßo gnedych ßyn unnde gunnen ße my, szo wyll ik juwen gnaden ßo denen unnde beste weten, szo ik wyll vor Gade dem heren unde juwen gnaden bekant stan.«) [11130]

— Jeg Henrick Gøye¹ paa Gislæfell a. v. kendes mig skyldig at være velbyrdig Md. Oluff Daa paa Raffnstropp 200 Mk. danske Penge, som gænge er i Danmark, og en Købmand kan en anden fuldt med gøre, for hvilke jeg lover at give O. D. 24 lib. Mk. hver Michils Dag og lade yde dem i hans Gaard Raffnstropp, indtil jeg har betalt de 200 Mk. Faar han ej forskrevne Rente-
penge, pantsætter jeg ham straks 4 mine Gaarde i Tydebergs H.: i Kalkeropp i Fenssmarke S. 1 Gaard (Boo Jensß, 2 Pd. Byg, 1/2 Pd. Rug, 1 Bolgalt, 1 lib. Mk. Penge), 1 Gaard sstds. (Anders Jensß, 1 Pd. Byg, 1/2 Pd. Rug, 1 Bolgalt, 1 lib. Mk. Penge), i Glømsø S. i Skwleropp 1 Gaard (Albrecth, 1 Pd. Byg, 24 Skill.), 1 Gaard sstds. (Anders Skredere, 1 Pd. Byg, 24 Skill.); hvilke Gaarde O. D. skal straks have Fuldmagt at annamme og op at bære Landgilde og have for et brugeligt Pant, saa længe det afløses ham. Afvindes nogen af forskrevne Bønder-
gaarde O. D., bepligter jeg mig ud at lægge ham saa godt Gods af Rente og »beleyeligheth« inden 6 Uger derefter. Hvilket Aar jeg vil Godset igenløse, skal Løsningsdagen være s. Hansse Dag Midsommer. Medb. af flere velbyrdig Mænd min Frænde Mauritz Skawe² paa Eskilstrop og Basse Cristoffersß³ i Sørøpp. Skrevet paa Raffnstropp Morthens Dag.

Perg. med 3 Segl: 1. Exix 30; 2. Llvi 10; 3. Clxxii 11 (Basse); forbundet med 11132. Oluf Daas Arkiv; a1851 af Indenrigsministeriet afgivet til Gehejmearkivet^a. [11131]

a—a) RA. Reg. 86 S. 19; jfr. *Aarsberetn. fra Geheimearch. I S. XXXIX.*

— Jeg Henrick Gøye¹ paa Gislæfell beder eder Mauritz Skawe i Eskelstropp og Basse Cristoffersß i Sørøp, at I besegler

dette Hovedbrev, som jeg givet har velbyrdig Md. Oluff Daa i Raffnstroppæ. Skrevet i Raffnstropp Morthens Dag.

Perg. med 1 Segl: Exix 30; ved Seglremmen forbundet med 11131. Oluf Daas Arkiv; ^a1851 af Indenrigsministeriet afgivet til Gehejmearkivet^a. [11132

a—a) RA. Reg. 86 S. 19; jfr. *Aarsberetn. fra Geheimearch. I S. XXXIX.*

Nov. 12. *Reg. 5403* (under 1508 uden Dag). [Orig.] Afskr. paa Papir (med flere Rettelser), skrevet med forskellige Hænder, alle fra c. 1550: Odense Skomagerlavs Arkiv (FLA.). Herefter: *Nyrop, Gilde- og Lavsskraaer II. 300.* — Afskr. (uden Datum) fra Midten af 16. Aarh. paa Papir (2 sammenklæbede Folioark, hvoraf Forsiden og Halvdelen af Bagsiden beskrevet) med ikke faa Overstregninger og Rettelser. Formentlig anvendt som Koncept for en Odense Skomagerlav af Byens Magistrat 1560 Nov. 4 givne Skraa. Odense Skomagerlavs Arkiv; 1841 ejet af Odense Skomagerlav og senere af Kancelliraad H. H. J. Lynges; ^a1898 købt paa dennes Auktion af Rigsarkivet^a (RA. Topogr. Saml. Papir, Odense). Herefter: *Aktstykk. udg. af Fyens Selsk. I. 48*; Slutningen tilige trykt (efter det ældre Aftryk) *Nyrop, Gilde- og Lavsskraaer II. 307* (der *sstids. S. 299* anser Afskriften for tabt). [11133

a—a) Dettets Bog over Køb af Arkivalier; jfr. *Meddel. om Rigsarkivet for 1898-1900 S. 15.*

Nov. 20. Hans Andhersß i Wolbro siddende i Dommers Sted paa Bog H.s Ting, Anders Olsß² i Assens Officialis i Bog H. in spiritualibus, Trolss Olsß Byfoged *ibid.*, Mortin Andersß i Barløss V., Per Matsß i Lwndagher, Hans Clausß i Syndher-skow og Mortin Skoningh i Orthe. Fer. 2. ante f. Clementis paa Bog H.s Ting fik beskeden Md. Stey Hansß i Flemløsß paa velbyrdig Svends Vegne Karl Bryskis paa Flyntholm et Tingsvidne med 8 Dannemænd: Jes Matsß i Abordh, Jes Andersß *ibid.*, Laurens Persß, Knwth Persß *ibid.*, Hans Matsß i Wolbro, Matz Jwl i Hestholm, Anders Rødsß og Jes Drvdh i Elbroppe; disse 8 Mænd vidnede, at de saa' og hørte samme Dag inden Bog H.s Ting, at K. B.s Lovhøringe Jes Bangh i Assens og Hans Bangh Raadmand *ibid.* hjemlede, at K. B. gjorde en Lov paa Lovhævd paa en sin Gaard i Flemløsß (Bertel Nielsß) og paa 1 Toft vesten Gaarden og 1 Toft østen ved Gaard og vender paa Gaarden, item 1 Ager ved Dyrehoygh og dertil 2 halve Fjerdinger Jord over al Flemløse Grund, og svor han paa Bog selv 12., at Gaarden med forskrevne Tilliggelse er hans rette Arv og Eje, og kendtes han ingen Mand Lod deri uden Gud, sig selv og sin Søster. Den Lov og Hævd gjorde og gav han med Riddere og Svende og gode jordegne Bønder, som ham var forefundet af Dommeren af Tinge. Og var kundgjort med »tingsteffninghe«

inden Tinge, at velbyrdig Svend Cristiern Sommer Høvidsmand paa Haghenskow var lovlig tingstævnet imod fornævnte Hævd. Sig. nostra. Datum et actum ut supra.

Perg. med [8] Segl: 1. Bomærke; 2. G. S. 90 (Anders Olsß); 6-8. Bomærker; omtr. samtidig Paaskrift bagpaa: »Lagheffwid paa nogher jord i Fflemløse til Sties gordh«. Carl Bryskes Arkiv (RA.). LDipl. [11134

Nov. 21. Hanns Bøg i Hørup Herredsfoged i Salling H., Lauritz Perß i Wontinge, Lauritz Lindgaardt i Londløß, Matz Mickelßenn i Sallinge, Nis Brun ibid., Annders Eskemandt i Ølstet, Jes Lindgaardt i Hørup, Sørenn Poelßenn i Quernndrup. Die presentac. Marie paa Saling H.s Ting fik ærlig velbyrdig Svend Karll Bryske paa Flyntholm et Tingsvidne ved 8 Danne-mænd: Jeß Perßen i Nybøllii, Rasmus Skeg ibid., Per Nielßenn ibid., Per Mickelßenn i Hyllersløff, Helli Mickelßenn i Elle-gaardt, Per Bull i Stouby, Hanns Claußenn i Sallinge, Jep Thyge-ßenn i Espe; hvilke vidnede, at de hørte og saa' samme Dag, at Karll Bryske havde 2 Lovhøringe inden Tinge, som var Nis Brun i Salling og Thomis Fiindßenn i Lundby, hvilke hjem-lede, at han gjorde sin Lov paa Lovhævd paa Stoubygaardt Grund og de Boliger, som han har der i Byen, først Sørmøße indtil begge Broby Skel, Kleholm og »tiill molß enge«, som der vender paa Sørmøße og paa Kleholm og paa Kleholms Holm og paa Gremelundt og paa Westerskou, som ligger ved Vejen, som man farer til Broby og indtil deres Sognekirke, og saa ned til, som de Stager, som[!] er »slagen« mellem Per Bul og mig, og saa Lauretz Buls Toft, som ligger ved hans Gaard, en anden Toft, som ligger ved Laß Nielßenns Gaard, som de nu baade paa boer, og saa Nørskou det, som mellem Vejen og Staffsbeck er, og Witinge Skel op, indtil Marken tager ved Stouby, og 1 Bol Jord over al Stouby Grund og hans rette Tilliggelse til det lille Bolig, som mig bør at have. Den forskrevne Jord gjorde K. B. Lov paa Lovhævd med gode Mænd og gæve, som Dom-meren ham for fundet havde at gøre, og bad sig Gud »tiill hielpe oc helligenn«, at det er Guds og hans rette Ejendom, og mælte Dommeren Lovhævden stadig at blive; og lovede Lov-høringene Lovhævden, og var alle Lodsejere tingstævnedede til Hævden og var inden Tinget og hjemlede, at saa gik. Vore Ind-segl. Datum ut supra.

[^aPerg. med 6 Segl.^a Carl Bryskes Arkiv.] Vidisse 1559 Marts 18 (sabb. palmarum) af Kongen (☉: Rigskansleren), givet Jørgenn Bryske

til Thofftholm. Perg. med 1 Segl. Jørgen Bryskes Arkiv (RA.). LDipl. 1508 Nov. 21. [11135]

a—a) Saaledes Vidissen.

Nov. 22. Hans Reff¹ Præst, Dronning Cristines Kansler. »Borgmester« og Raad i Suenborg har nu fornøjet mig 100 Mk. danske Penninge paa vor kæreste naadige Herres Vegne, som stod tilbage af de 200 Mk., de hans Naade til Overskat nu »ath« Marthens Dag næstkommende 1 Aar forleden give skulde. Thi lader jeg dem kvitte paa vor kæreste naadige Herres Vegne for alt ydermere Krav om forskrevne 100 Mk. Mit Signet. Givet i Ottensæ Cecilæ Dag.

Papir med 1 Segl paatrykt forneden: Ottekantet, Skjold, hvori en Ræv. Svendborg Bys Arkiv (FLA. Svendborg Raadstuearkiv, Gamle Breve paa Papir). [11136]

Nov. 23. Wyr Fryderich erbnheme des konnigreychs zu Norwegen, hertzog thun allen zcollern, gleytzleuten, mawthnereunn und amptsvorwanthen vernehmen, das wyr Heyntzen Hoystett unnsere hoffdyner unns zu enthaltung unnsers wesentlichen hoffs etzlichen weyn, weynholtze unnd anders zu keuffen unnd unns gen Gottorff zu furen lassen uff unnsere eygene kost haben außgefertiget. Derwegen von euch allen, der mit dysem brieff besucht wyrdett, begerennd dem selben unnsERM geschickten, ab er des bedurffen wurde, beystandt thun, dye wagen auch mit dem weyn, weynholtze unnd anderm ungehyndertt zcolles, gleyttes unnd ander pflicht frey durch kommen lassen. Das seyndt wyr umb eynen yeden zu uorschulden gneygt. Geben auff unnsERM sctoß Gottorff am tag Clementis untter unnsERM zurug auffgedrugkten sygnett.

Afskr.: RA. Hert. Frederiks Reg. Bl. 3 b. [11137]

Nov. 24. Reg. 5399*. Perg. med 1 Segl: K. 88. Københavns Bys Arkiv (paa Raadhuset, Fattigvæsenet (Dokum. vedk. de fattige) Nr. 1). *Kbhvns Dipl. I. 278.* [11138]

Nov. 26. Erick Koes electus i Viborigh tilskriver Kongen angaaende forskellige Len.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl: Mulig G. 685. Kongens Arkiv (RA. Danske Kanc., Incl. t. Registr. samt henlagte Sager). *Missiver II. 252.* [11139]

Nov. 29. Niels Clementsß tilskriver Kongen om forskellige Len, som Bispen af Wiborg har haft.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl: Mulig Dxxvii 4. Kongens Arkiv (RA. Danske Kanc., Indl. t. Registr. samt henlagte Sager). *Saml. til jydsk Hist. 2. R. I. 244; Missiver II. 254.* [11140]

Nov. 30. *Reg. *9391.* Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 88. Henrik Krummediges Arkiv (A 1; RA.). *Danske Mag. 3. R. II. 146; Missiver I. 199.* [11141]

Dec. 2. Gotschalculus episcopus Sleßwicensis necnon Joachim de Aleueldhe archidiaconus, Johannes Thetensß lector, Otto Ratlow senior, Minricus Menckell, Johannes Coci, Boetius Honnensß, Theodericus vamme Kroghe, Hinricus Stakensnider, Mauritius Herthenbreker, Johannes Rode canonici ecclesie Sleßwicensis, capitulariter congregati. Coram nobis Dn. Andreas Frederici canonicus dicte ecclesie ac in presentia Dn. Hinrici Stakensnider procuratoris Dn. Hinrici Bode nunc prepositi et possessoris prepositure Eiderstedensis, prout de sue procurationis mandato constabat nobis documento[?] agens super curiam Eiderstedensis prepositure per tempus vite sue consignatam inhabitandam, sitam inter curiam episcopalem et prepositure maioris in civitate Sleßwicensi, pertinentem cum omnibus juribus ad prefatam preposituram Eiderstedensem, cum prefata curia propter diversas lites in Romana curia super dicta prepositura pene 18 annos continue pendentes fere minatur ruinam et penitus seu quodammodo destructa vel desolata, ne igitur omnino destruat et desoletur, nos episcopus ut loci ordinarius necnon archidiaconus, lector, senior et capitulum ecclesie Sleßwicensis ac Dn. Hinrico Stakensnider procuratore predicto presente et, ut apparuit, intelligente ac expresse consentiente dictam curiam cum omnibus juribus suis domino Andree Frederici per totum tempus vite sue apropiamus et damus ad inhabitandam, meliorandam et reedificandam tali conditione, quod curia per cessum vel decessum Dn. Andree aut alias vacatura libere ad preposituram Eiderstedensem sine contradictione nostra seu quorumcumque canonicorum ecclesie Sleßwicensis debeat redire. Has litteras per notarium publicum subscribi mandavimus sigillorumque nostrorum fecimus appensione muniri. Datum et actum Sleßwich in curia seu habitacione episcopali^a [die ver]o sabbati 2. mensis decembris, pontificatus Dn. Julii pape secundi anno 6., presentibus discretis viris DDn. Johanne Humborch et Ketillo Nicolai clericis Lubicensis et Sleßwicensis diocesum, testibus ad premissa vocatis.

Et ego Hinricus Houell clericus Hildesemensis diocesis, imperiali auctoritate notarius, quia omnibus premissis cum pre-nominatis testibus interfui eaque in notam sumpsi, ex qua hoc instrumentum, manu alterius scriptum, confeci signoque, nomine et cognomine meis solitis cum dictorum DDn. episcopi, capituli ac Hinrici Boden prepositi Eyderstedensis sigillorum appensione signavi.

Perg. med Notarmærke [og 3 Segl]. Senere til Slesvig Bisp's Arkiv (RA.). [11142]

a) Af Angivelsen af Aaret efter Christi Fødsel kan nu kun læses: millesimo qu.....; men at det er 1508, fremgaar af Angivelsen af Paveaaret.

Dec. 4. Jeg Henrick Gøye paa Gyslæffel a. w. kendes mig skyldig at være velbyrdig Md. Oluff Daa paa Raffnstropp 200 lib. Mk. danske Penge [osv. som 11131; læs dog: Raffnstropp, til jeg - straks 2 af mine Gaarde i Tydebergs H., som er 1 Gaard i Gelstet i Heloffmaghlæ S. (Oluff Brwn, 2 Pd. Byg og 1 Bolsvin, 1 Mk. Penge, 1 Lam, 1 Gaas, 2 Høns, 1 Skp. Havre), 1 Gaard i Sebberopp i Fenskmack S. (Anders Bosß, 3 Pd. Byg, 3 Skill. Grot); hvilke Gaarde - at annamme og have for et brugeligt Pant - derefter. Naar jeg - indtil:] Midsommer. Medb. af flere ærlig og velbyrdig Mænd: renlivelig Mand Abbed Soffuerin i Ringstet Kloster, velbyrdig Mand Jens Grwbe i Sanby og Basse Cristoffersß i Søropp. Skrevet i Raffnstropp Barebraa Dag.

Perg. [med 5[?] Segl]. Oluf Daas Arkiv; ^a1851 af Indenrigsministeriet afgivet til Gehejmearkivet^a. [11143]

a—a) RA. Reg. 86 S. 20; jfr. Aarsberetn. fra Geheimearch. I S. XXXIX.

Dec. 7. Ærkebisp Byrghæ i Lwndh stadfæster en tidligere truffen Bestemmelse om den aarlige Rente, som Jomfruene i s. Pæders Kloster i Lwndh skal have af deres Prior.

[Orig.: efter Angivelsen af Beseglingsmaadens Art utvivlsomt paa Perg. Lunds Peder Kl. Arkiv.] Omtr. samtidig Afskr. paa Papir: Lunds Peder Kl. Arkiv? (SvRA. Papir). Kirkehist. Saml. 4. R. I. 65. [11144]

Dec. 10. Hanss¹ Konge. Oleff Holgerdsß vor Embedsmand paa vort Slot Nykøpinge har nu fornøjet os 81½ Mk. og 3 Penninge for halv visse Renten af Nybølle og Kongs Wre Birker, som han os nu give skal for det Aar 1508. Thi lader vi ham kvit for alt ydermere Krav om forskrevne 81½ Mk. og 3 Penninge. Givet paa vort Slot Nykøpinge Sønd. efter Vor Frue Dag concepc. under vort Signet.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 88. Oluf Holgerssøn Ulfstands Arkiv (C1; RA.). [11145]

Dec. 13 ell. Aug. 2. *Reg. 5389* (med urigtig Dag c. Juli 26 ell. Dec. 9). Papir med 1 Segl paatrykt forneden: Bomærke i Skjold. Aarhus Bys Arkiv (RA.). *Hübertz, Aarhus I. 97* (læs: Noer - lester kokøl - jx te gryn - ix lispd.[?] talliig. *Thette - Vardbergis 4a post festum beate*). [11146

Dec. 16. »Burgmestre« og Raad i Ripe. Lørd. efter Lucie Dag var for os og Dannemænd flere paa Riper Raadhus i Rette hæderlig Md. Hr. Cristiern Windh paa den ene og Iwer Nilsß, Nis Ebbsß Borgere sstds. paa den anden Side, som de paa begge Sider tilfunden »wirtte« og vedtog af Landsting om en Søsterdel i et Stenhus i Stenbode i Ripe, og lagde de deres Bevisning i Rette paa begge Sider. Da beviste Hr. Cristiern, at der var 3 Søstre til Skifte til forskrevne Stenhus med mere Gods efter deres Faders og Moders Død, og alle var »uforseeth« paa den Tid, og beviste, at en af disse Søstre gav sig nogen Tid derefter i Gudomcloster med al sin Ret, som hende var tilfalden til Arv efter Fader og Moder, beviste ogsaa med »tingsswitne och burgevitne« lydende, at Karin Jespers, som solgte Nis Ebbsß sin Rettighed i forskrevne Stenhus, talede forskrevne Klosters Minde af den Del i samme Hus, hendes Søster gav sig i Kloster med, saa længe som hun boede i forskrevne Hus; og ydermere indeholdt »burgewitne«, at Karin Jespers havde ikke solgt Nis Ebson eller hans Hustru Birtthe uden hendes egen Rettighed i forskrevne Stenhus. Derimod svarede Iwer Nilsß, Nis Ebsß, at forskrevne Jomfru, som gav sig i Kloster, skulde have fanget Fyldest for sin Rettighed i samme Stenhus, og kunde dog ej bevise det med Afkald af hende eller hendes »lagwerige« eller med andre gamle Breve og Bevisninger, og ej deres Skøde og Købebreve, som de for os i Rette lagde, mere indeholdt end paa tvende »søstre deyl« Bold Matzdattherss og Karin Masdotters i samme Stenhus. Item kom samme Tid for os 2 Klosterjomfruer af Riper Jomfrukloster og sagde, at forskrevne Klosterjomfru Anne Matsdatter skulde have fanget med sig i Kloster 40 Gylden eller 70 Mk., det de ej rettere vidste, og kunde dog ej gøre Skel for, hvad heller samme Penge var kommen af andre »bopenningæ« heller ej, og Hr. Cristiern lod da læse »conventus« Skøde af forskrevne Kloster og Købebreve [c: 11076] med Biskop Iwers Stadfæstelsebrev [c: 11077] paa samme Skøde, lydende, at de har solgt og skødet ham saadan Rettighed, som Gudomcloster var tilfalden med fornævnte Jomfru hans Morsøster. Spurgte vi ogsaa Iwer Nilsß ad paa alle deres Vegne paa den Side, om de havde andre Bevisninger paa forskrevne Sag end, som i Rette

laa; da sagde han aldeles Nej. Da sagde vi saa for Rette derpaa, efter forskrevne Stenhus og Jord tilfaldt forskrevne Jomfru og hendes 2 Søstre, før hun gav sig i Kloster, bør hende ej at være mere »lodløss« i forskrevne Hus end de andre Søstre, og Hr. Crestiern at nyde samme Jomfrus Rettighed i forskrevne Stenhus efter forskrevne Konvents Brevs Lydelse, saa længe bedre »beuisening« kommer. Secretum nostre civitatis.

Perg. [med 1 Segl]. Ribe Bys Arkiv (i Ribe; Skuffen: Skøder paa Stensen). [11147]

Dec. 21. Niels Clauszøn¹ Biskop i Aars. Hæderlige og beskedne Mænd »borgemestere« og Raad i Aars har nu betalt os 200 Mk. danske Penge Aars Byskat af dette næste forleden Aar. Thi lader vi dem derfor kvit for os, vore Efterkommere Biskopper og alle andre, som derpaa kan tale. Sig. nostrum. Datum Arusie die Thome ap.

Perg. med 1 Segl: G. 741. Aarhus Bys Arkiv (RA.). [11148]

Dec. 26 (Aar?). *Reg. *9310 = *9393.* Papir med Rester af 3 Segl paatrykte forneden: 1-2. Utydelige; 3. Bomærke. (Straks til) Arkivet paa Vemmetofte. *Brasch, Vemmetoftes Hist. I. 235* (jfr. 35) (læs (foruden en Række mindre væsentlige Afvigelser): *Persøn - fvlde - Jess Persß - vore ter - spwre han - tox - Perssøn - Per Hennicsß, Per Masß - Byønsß - Persß - skiff svin - bvre aff - oc andre - rødde - forlfarid som*). [11149]

Dec. 27. Hans¹ Konge. Vore Undersaatter »borgemester«, Raadmænd og Menigheden i vor Købstad Nestwed har nu her fornøjet os 300 Mk. danske for den deres aarlige Byskat, de os givet skulde »adt« Marthens Dag næst forleden. Thi lader vi dem kvitte for alt ydermere Krav om forskrevne Byskat. Givet paa vort Slot Worddingborg 3. Dag Jul under vort Signet.

Papir med 1 endnu overklæbet Segl paatrykt Bagsiden: K. 88. Næstved Bys Arkiv (RA.). [11150]

Dec. 28. An graff Edeßartt. Edler besonnder lieber schwager. schreybenn unnd beuelh, ßo Michel Brandt an unns gebra. etzliche kriegesknecht itzund ewrm lannden nahanne b. habenn wyr zu gnuge verstandenn unnd synd e. l. d. erbythenns unnd guten wyllens sher danckpar mit er. sulichs in gleychem unnd, womit wyr mogen, frunt[lich] zu beschuldenn. Unnd ßo dy sach, davon ditz thun furg., dye k. w. zu Dennemargk, u. bruder, alß euch ungezweyffelt bewust, gleych unns mitt belannget, wyl unns nicht fugen, eher dan wyr k. w. zu wortte gewest, dye

knechte zu gebrauchen bescheydenn. Das wyr e. l. dornach zu achtenn unnd denn knechtenn fruntlich zu dannckenn nicht wolten vorhaltenn; dan euch zu wyllfarenn seyn wyr gneygtt. Dattum Gottorff die innocentum »anno etc. nono«^a.

Afskr.: RA. Hert. Frederiks Reg. Bl. 7 a. [11151]

a) Efter Brevets Plads i Registranten maa Aaret være regnet fra Jul.

Dec. 28. Wyr Friderich »etc.« gebenn Cristoff Wolffenn vor allen den unnsern unnd anndern, der wyr mechtich seynn unnd von unnsert wegenn thun adder lassen wollenn, unnsere velich geleyth sampt seyner hab unnd guth in unnsern lannden. Begernn dorauß von allenn den unnsern dem gnanthen Cristoff Wolffe sulich gleyt stets zu haldenn, im auch auff seynn ansuchenn furder mit gleytthe durch ewr gebyeth zu uorsorgenn unnd ungehyndert durchkommen lassenn. Des versehn wyr unns zu gescheenn zu uordyenenn. Mit unnsrem zuruck auffgedrucktem pytzyr versygelt. Datum ut supra^a.

Afskr.: RA Hert. Frederiks Reg. Bl. 7 b. [11152]

a) ∴ som 11151.

Dec. 29. *Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. Till. S. 6; Reg. *9394. Se 1509 Dec. 29.*

— *Reg. 5401**. Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 88. Anders Billes Arkiv (I a; RA.). *Jahn S. 581; Missiver I. 200; Bojsen, Af Møns Hist. IV. 126.* [11153]

Uvis Dag. An konnig zu Dennemargk. Lieber bruder. E. k. w. schreyben die vorlassun[g unnd resig]nation der geystlichen lehen heren Gotschalko bischoue zu Slesu..... ewr konigliche w. und unns geligen belanggend, mit ang..... bitte unnsere consens resignation e. g. zu ubersendden, haben wyr vornommen unnd seyn dorauß e. k. w. dinstlich vormelden glaubwirdig bericht, wie e. g. sich unlang..... dyse landt zu fugen furhabe; das wyr gantz gerne sehen fruntlichs fleyß bitten, e. k. w. wolle zu fruntschafft und br.... wyllen dem thun, byß dohin unnd auff e. g. unnd unnsere zusammenkommen auch notturfftiges von dysem unnd andern notsachen unnterreden, eyne ungeuerlichen anstandt unnter..... geben, dorinnen wyr unns zeymlichen zu horen unnd in a..... e. g. gutduncketen fruchtbarliche handelung vortzuwenden unnterlassen, e. k. w. wolle sych in dem gutlich fynden Das seyn wyr umb e. k. w. altzeyt zu uordyenen gneygt. Datum Gottorff dorstargs nach

Afskr.: RA. Hert. Frederiks Reg. Bl. 3 a (Brevet har intet Aar; det nærmest foregaaende og efterfølgende daterede Brev er af 1508 Nov. 1 og (1508) Nov. 10). [11154]

Dag? »En lagheffdt, att en prestmandtt under datum mdviii havde induordtt en gaard udi Dierneß och nogenn jordtt stycke fra stycke till sogneprestenn till Dierneß.«

[Orig. Diernisse Kirkes Arkiv.] Udtog anført i Rettertingsdom 1555 Febr. 19 (Tirsd. efter Valentini Dag) mellem Hr. Nels Sognepræst til Dierneß og Eskild Oxe til Løffuitzmoße; Brevet fremlægges af den første. RA. Herredagsdombog 1549-57 Bl. 327 a. [11155]

— »Ett breff, som for^{ne} biscop Iffuer Munck mett flere gode mendtt beseglit och wdgiffuitt havde wnder datum mdviii, lydende, att Jens Perßenn y Offuerby y Lørup skiøtte Bundi Anderßenn aldtt thenn deell, som Jenß Borup havde sckiøde paa y enn bondegaardtt, Niels Jensß y bode, som breffuitt, therpaa giortt er, indeholder och wduißer, huilckett breff och kiøb for^{ne} Jenß Lørup gaff hans syster for^{ne} Jenß Perßens høstru, før handtt døde etc.«

[Orig.] Udtog anført i Rettertingsdom 1558 Dec. 6 (Tirsd., som Nicolai Dag paafaldt) mellem Kirstine Leuens Borgerske i Flensborrigh og Niels Hanßenn i Wollum; den sidste fremlægger Brev af 1510 Dag? og nærværende Brev. RA. Herredagsdombog 1557-58 Bl. 103 b. [11156]

— Se 1232. [11157]

— Vidne om en Jord, hvoraf Præsten i Gaffuerslundt opbar Skyld. [Orig. Gaverslund Kirkes Arkiv.] Udtog se 8704. RA. Rigens Dombog 1540-44 S. 199. *Ny kirkehist. Saml. VI. 242.* [11158]

— Marine Nielsdather, Las Skalands Efterleverske, og Niels Skalandt i Restrup sælger Niels Clemitssen Landsdommer i Nøre-Juttlandt Restrup med mere Gods i Rinds H.

[Orig. Niels Clementssøns Arkiv.] Udtog se 421. RA. Rigens Dombog 1540-44 S. 204. *Rosenvinge, Domme I. 79.* [11159]

— »Breff wdgiiiffuit paa Skoninge landtztingh under dattum mdviii, lydinde, at Niels Ibsß havde opbøditt iiii ßamfaldt tingh xliiii m $\frac{1}{2}$ pendinge for en gaardt liiginde y Beltinge, Thomis Skinder i bode, huilcken gaardt Niels Ibsß fader Jep Trutsß solde her Niels Ander[ß] domprouist y Lundt for it vederkiøb, och kiøbebreffuitt wor lydelig lesth ther inden tinge, lydinde, at ingen skulle haffue magt ythermere at kiøbe eller panthe samme gaardt wthen her Niels Andersßs arffuinge; och thereffther opstodt Niels Ipsß och sagde at wille giøre sin faders breff fullt och beplicitit sig ther, at hand aldrig skulle pantzette eller och sellie noger samme gaardt ander end for^{ne} her Niels Andersßs arffuinge, men kunde thet nogen tidt y sandhet findes, at hand saa giorde, tha skall thet ingen magth haffue; och thereffther opstodt Othe Andersß uti Nes och at wille oppebere for^{ne} summa pendinge effther saadanne wilckor, som

foruitt staar, och oplodt for^{ne} Niels Ibsß samme gaardt, och thermet nødes thennom paa bode siider, at samme gaardt effther for^{ne} vilkor skall were hoß hannom och hans arffuinge etc.«

[Orig. Niels Jepsøn Rosensparres Arkiv? Senere til Otte Anderssøn Thotts (ell. dennes Søn Tage Thotts) Arkiv?] Udtog anført i kongelig Dom 1553 Febr. 25 (Lörd. efter Sønd. invocavit) mellem Thage Thot til Ericksholm og Niels Ipsß til Sellerup; Brevet fremlægges af den første. RA. Rigens Dombog 1545-54 S. 645. [11160

Dag? »Ett skødebreff aff Wiborig byting wnder dattum mdviii, lydennde, att Kieldtt Erickßenn hagde soldtt, skøtt och affhenndtt tiill Nils Clementßenn halffdellenn aff for^{ne} stiennhus^a, gaardt och gaardisrum, som handdtt erffuitt epthther hanns fader Erick Ibßenn och hanns broder her Lauretz Erickßenn.«

[Orig. Niels Clementssøns Arkiv.] Udtog anført i kongelig Dom 1557 Maj 13 (Torsd. efter Sønd. jubilate) mellem Sørenn Jude Borger i Wiborig og Nils Harboo til Restrup paa egne og sin Moders Kierstinne Nilßdatther, Chrestenn Harboeß Efterleverske til Huame's Vegne; Nils Harboo fremlægger Brev af 1510 Dag?, nærværende Brev og Brev af 1511 Dag?. RA. Rigens Dombog 1554-58 S. 148. [11161

a) ∴ i Wiborig.

— »Enn lagdheffdt aff Ginnding herrittz tingh wnder dattum mdcviii, lydennde, att Chrestenn Chrestennßin y Skaffue hagde indoordtt thedt østerste gaardseige aff the tho wthty Hogager for sytt rette arffuegoetz och sinn broders Jep Christenßens etc.«

[Orig.] Udtog anført i kongelig Dom 1560 Juli 5 (Fred. efter Vor Frue dag wisitat.) mellem Mester Mattz Huidtt til Nørggaardtt og Hr. Ericke Krabe til Bustrup Embedsmand paa Lundeneß paa Kronens Vegne; Brevet fremlægges af den første. RA. Rigens Dombog 1559-66 S. 76.

[11162

— »1 Skjødebref paa en Gaard i Ugerløse til Domkirken (samme, som endnu ligger dertil). Dat. 1508.«

[Orig. Roskilde Kapitels Arkiv. — Udtog anført i Registratur over dette (F f.) Afskrifter efter Udtoget fra 18. Aarh.: AM. 4to 1034 Bl. 17 b og RA. Genealog.-herald. Selskab, Gener. 4to 4 S. 335. [11163

— »^aNiels Clementsßøn [la]ndzdommer i Nøriutz[la]nd.^a Derpaa sagde wi saa for rette, at for^{ne} m. Hans Marquortßøn paa Vor frue domkirckis vegne i Ribe bør al for^{ne} gods at nyde, bruge oc beholde effther for^{ne} lagheffds liudelse, oc huad lagheffd siden er giort eller funden paa for^{ne} godz, mactløs at vere, thi mand bør at verie godz met lagheffd oc ey vidne gods met lagheffd i nogen maade. Anno 1508.«

[A. Orig. Ribe Kapitels Arkiv.] Aa. Brudst. med Haand fra 2. Halvd. af 16. Aarh.: Ny kgl. Saml. Fol. 559 d S. 44. [11164

a—a) I Aa skrevet i Margenen.

— »No. 4.« »Nock Peter Bødkers Gavebref til St. Mouritzi Alter i St. Nicolay Kirke paa 500 ₤ daterit 1508.«

[Orig. Københavns Nicolai Kirkes Arkiv; senere til Dronning Charlotte Amalies Arkiv.] Udtog anført i den under 7640 nævnte Designation. [11165]

Dag? Niels Kleinsmed i Kiøbenhavn giver 2 Boder til den Helligaands Hospital.

[Orig. Københavns Helligaandskl. Arkiv.] Udtog: RA. Reg. 30, 1. Afdel., Fasc. 2, Art. 8, Nr. 12 ab; Gl. kgl. Saml. 8 vo 3595; Ny kgl. Saml. 4 to 687. Efter sidstnævnte: *Lindbæk og Stemann, Helligaandsklostre, Dipl. S. 130.* [11166]

— »Dronning Kirstens Confirmatz paa Pergament om alle Byens^a Privilegier. Oth. 1508.«

[Orig. Bogense Bys Arkiv.] Udtog med Jacob Bircherods Haand: Gl. kgl. Saml. 4 to 2349, Hæfte b under Bogense (Afskrifter herefter fra 18. Aarh.: Ny kgl. Saml. 4 to 729 S. 271 og Nationalmuseet, Vedel Simonens Haandskr. Nr. 511 y S. 209). — I Rostgaard Fol. 18 Bl. 186 a (herefter: Ny kgl. Saml. Fol. 400 Bl. 223 a og Uldall Fol. 190 S. 154) og i Bircherod-Haandskriftet i Odense Katedralskole S. 426 (herefter: Thott 4 to 1420 S. 579) lyder Udtoget: »Dronning Kirstens Confirmatz meget vitløftig paa Pergament om alle Byens Privilegier. Otth. 1508. Er i Byens Gjemme«. [11167]

a) »: Bogenses.

— »Kong Hanßis breff, at ingen schall befatte sig med nogen den eyendom, som ligger till st. Jørg(e)n)s^a gaard her udi Ottense. Dat. Kiøbenhaffns slot 1508. N. 88. Er ichun en copie.«

[Orig.^b Odense St. Jørgens Gaards, senere Odense Hospitals Arkiv. — Kopi. Samme Arkiv.] Udtog efter Kopien anførte i Registraturer c. 1651 Bl. 2 a (herefter ovfr.), 1676 Bl. 1 b, 1681 Bl. 4 b, 1701 Nr. 23, 1701 Nr. 23, »1711«, 1743 (alle: FLA.) og *Hofman, Fundationer V. 167* (de 3 sidste: Skuffe 1 Nr. 3). [11168]

a) Registratur c. 1651: Jørgers; de andre Tekster: Jørgens. b) Saaledes *Hofman, Fundationer V. 167.*

— Gavebrev af Erich Westeni og Hustru til Randers Helligaandshus.

[Orig. Randers Helligaandskl. Arkiv.] Udtog med Klevenfeldts Haand: RA. Klevenfeldts Stamtavler, Vestenie, Note f. Herefter: *Vejle Amts Aarbøger 1911 S. 2* (læs: Brefs - Formæld, og gafve); kortere Udtog: *Hofman, Fundationer II. 393.* [11169]

— Se 4964. [11170-71]

— »Enn pergamends contract imellom her Anders och her Hans Bilde, att her Anders Bilde schall haffue her Hansis part y [Or]drup hoffuidgaardt och en gaardt wdi . . . tou for wederlag, som her Anders waar tilfalden i Egede hoffuidgaardt, [E]gede bye, weyermølle och wand. . . . Daterit 1508.«

[Perg. Anders Billes Arkiv?^a] Udtog anført i Registratur fra 1. Halvdel af 17. Aarh. (over Breve paa Svaneholm?): Uppsala UB., Haandskr. S 51. [11172]

a) Brevet ell. Genbrevet dertil anføres i *Adel. Breokister S. 96.*

Dag? Brev udstedt af Ærkebisp Birge i Lund.

[^aPerg. 1747 i Egholm Godsarkiv.^a] Udtog fra Aar 1747 af Præsten P. Gødessøn i Schibbye: Bøllings Brevsaml. D Fol. Nr. 161. *Kirkehist. Saml.* 3. R. III. 479. [11173]

a—a) Saaledes Udtoget.

— »Synsmendsbref paa dend alwei uden om Sønderskov. 1508.«

[Orig. Gendrup (Fussingø) Godsarkiv.] Udtog anført i Registratur 1702, P (Nr. 15) Nr. 11: Thott Fol. 735 S. 26 (Afskr. herefter: Thott 4to 1449 S. 27). [11174]

— »Marthen Ling cappelan till Skreeblinge kørckie giör witterliget, att på Skreeblinge sochnestämpna haf^r Per Månson i Skreeblinge by upstådt och sigh forfrågat, om någon weeste om then jord, som Jens Anderson haf^r bortsåldt från hans gårdh; tå hafwa 6 gamble danne-män upstådt och bedet sig Gud till hielp, att the aldrig annat weeste, an samme jord lågh till Per Månsons gard i Skreeblinge. Dateret 1508. Och uthom detta bref war swept ett pappers bref, att uthi Wastre Skreeblinge war 6 boel.«

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 17, Nr. 182. — Jfr. (m. H. t. det tilsidst nævnte »pappers bref«) 11019 og (m. H. t. en utrykt Randbemærkning) 11021. [11175]

— »Ditto« (∴ Nyborg Bytingsvidne) »paa Henrik Degns i Skambye Skiøde til Hans Andersen Værkmester paa en anden^a Gaard i Nyborg. 1508.«

[Orig. Odense »Stiftsarchiv« (∴ Amtsarkiv).] Udtog af Vedel Simonsen: RA. MS. »Vedel Simonsens Indberetninger angaaende Odense Byarchiv og andre Provincialarchiver 1811. 1814«, Aug. 1811 I (Læg 4) Nr. 1043. [11176]

a) ∴: en anden end den i 10932 omtalte.

Uden Dag. »Anno domini mdviii da bleff brøderne y sancte Antonii lau offuer ens paa ttøris laue steffne, att nar som ooldermendene ttillsighe brøderne att komme ttill steffne, huillckenn broder icke kommer ttill steffne paa samme ttimme, før klaacken hun slar, bøde 2 ß; er hand bortte en hell steffne, da skall hand bøde iiiii ß.«

Afskr. fra c. 1553: Malmø Bagerlavs ældste Protokolbog, 11. Side (Malmø Museum). — Ovfr. gengivet fuldstændig og bogstavret. [11177]

— »Anno domini mdviii var saa skickitt paa fastindis steffne y Ttaarkill bagers hus, bleff bejagitt aff alle brødre, att huem som bleff ttillsagtt ud aff brøderne att gaa omkring oc forbiude, att nogen skall sellge brød udenn bagerne, som borge-mester och raad os beffallitt haffuer, huo som der bliffuer funden met oc tthed samme forsømmer oc icke fullkommer oc der

bliffuer widne offuer, hand skall bøde i god ttønne danst øøll oc ingen anden naade med.«

Afskr. fra c. 1553: Malmø Bagerlavs ældste Protokolbog, 12. Side (Malmø Museum). — Ovfr. gengivet fuldstændig og bogstavret. [11178

Uden Dag. Søretlige Bestemmelser, nær beslægtede med dem, der er trykte *Nye Danske Mag. VI. 99* efter et Haandskrift i Hamburg (og hos *J. M. Pardessus, Collection de lois maritimes III. 234*).

Afskrifter: LDipl. 1506 Marts 11 (fra 18. Aarh.); Gl. kgl. Saml. 4to 3125 Bl. 409 b (fra c. 1550; med Titelen: »Danmarcks watterrett«); sstds. 4to 3156 (fra 16. Aarh.); Ny kgl. Saml. Fol. 795 (fra 18. Aarh.); sstds. 4to 662 c (ligeledes); sstds. 4to 664 (ligeledes); sstds. 4to 674 (fra Midten af 17. Aarh.); sstds. 4to 1342 (ligeledes); sstds. 4to 1350 (ligeledes); Thott 4to 1977 S. 478 (fra c. 1550; med Titel paa S. 477); sstds. 4to 2009 (fra c. 1600); Biblioteket paa Valdemars Slot Nr. 8500 (fra 16. Aarh. ell. c. 1600); Stockholms Kgl. Bibl., Haandskr. B 215 Bl. 354 a (fra c. 1550). Teksterne i Thott 4to 1977 og i Stockholms Kgl. Bibl. er uden Aarstal; og i Gl. kgl. Saml. 4to 3125 er Aarstallet 1508 tilføjet med en yngre Haand. — Jfr. om Bestemmelserne *Nye Danske Mag. VI. 97 ff.; Schlyter, Corpus juris Sueo-Gotorum antiqui VIII S. LXXXVII; Matzen, Retshist., Indledn. Retskilder S. 159 f.; P. J. Jørgensen, Udsigt ov. den danske Retshist., 2. Udg. S. 134 f.* — Jfr. 10565. [11179

— *Reg. 5403.* Se 11133.

Brevbøger: Kancelliet: Optegnelsebog: *Danske Mag. 4. R. II. 159 L. 11-160 L. 18* (uden Dag). — Kong Hans's Brevbog: *Aarsberetn. fra Geheimarch. I. 35* (Jan. 3), *17* (Jan. 10), *17* (Jan. 10), *27* (Apr. 28), *29* (Maj 2), *29* (Maj 2), *19* (Juli 28), *21* (Sept. 26), *22* (Dec. 21), *19* (uden Dag); se ogsaa 11048. — Dronning Christines Brevbog: *Danske Mag. 4. R. V. 92* (Aug. 17), *92* (Aug. 23), *92* (Sept. 26), *92* (Nov. 2), *92* (Dec. 8), *92* (Dec. 26), *93* (Dec. 26). — Løgum: *SRD. VIII. 136* (Marts 21), *83* (Apr. 10), *98* (Maj 14), *131* (Sept. 23).

Registraturer: Kongens Arkiv: se 10952, 10983, 11005, 11066. Aalborg Slot: *ÆA. III. 70, 70, 71, 71, 71*. — Lunde Ærkebispe: *ÆA. IV. 330, 345, 354 BA. 3, 354 BA. 7, 361*; se ogsaa 10966, 10971, 10980, 11003, 11085, 11085, 11126. — Roskilde Bispe: *ÆA. III. 373*. — Viborg Bispe: *ÆA. II. 205* (Febr. 12)?, *296* (Juli 3), *252* (Sept. 22), *357* (Nov. 2), *205, 237, 337*. — Aarhus Bispe: *ÆA. II. 5* (Jan. 22-28?), *66* (Sept. 12; = *I. 210*), *71* (Okt. 12), *67* (Dec. 12; = *I. 211* med Aar 1509), *127, 130, 136*. — Ribe Kapitel: se 10939, 10982, 10994, 11004, 11028, 11034. — Slesvig Bispe: se 10937. — Antvorskov: *ÆA. IV. 65, 76, 76, 242, 242*. — Roskilde Claræ Kl.: se 11105. — Skovkloster: *SRD. IV. 377, 377, 377*. — Maribo: *ÆA. III. 278, 293*. — Dueholm: *ÆA. III. 189*. — Essenbæk: *ÆA. II. 105* (Febr. 5). — Mariager: *ÆA. V. 716, 730, 730, 738, 751*. — Tvilum: *ÆA. II. 50* (Okt. 7), *51* (Okt. 21). — Viborg St. Hans Kl.: *ÆA. II. 371, 372, 372, 373, 374, 376, 376, 376, 377*. — Vor: *ÆA. I. 202, 205, 208*. — Øm: *ÆA. I. 173, 242, 242, 245, 246, 258*. — (Skanderborgske Registr.): *ÆA. I. 170*; se ogsaa under Aarhus Bispe Sept. 12. — Kirker og Præster i det gamle Fyns Stift: *ÆA. V. 1125*; se ogsaa 11106. — *Eline Gøyes Jordebog 90* (Marts 8-14), *370* (Apr. 30), *437* (Maj 7). — *Adel. Brevkister*: se 10941 (ikke 10940, saaledes som Udgiveren tænker sig Muligheden af), 11172.

1509.

Jan. 2. Kongen paalægger Anders Bilde at lade smede saa mange Dalepile som muligt.

Papir med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl: Formentlig K. 88. Anders Billes Arkiv (I a; RA.). *Missiver I. 202.* [11180

— Menige Almue, som boer i Høgs H. Tirsd. efter »ny arss dagh« var vi paa Høgs H.s Ting at høre vor naadige Herres Brev lydende om Gengærd. Samme Dag opstod ærlig og velbyrdig Mands Hr. Henrick Krwmediges Foged Jep Jwdhæ, adspurgte menig Almue, om nogen ham skyldede, eller han havde gjort udover Ret. Dertil svarede menig Almue, at han havde holdt dem ved Ret og søgt Ting med dem som en Danne-svend. Item adspurgte Jep Jwdhæ, om nogen vidste, »hwor« det forløb sig mellem Fru Annes Foged og »tjæner« og ham. Da vidnede disse Dannemænd: Pauell i Kiollinghæ, Per Nielsß i Bonderup og Per Jonsß i Laholm, at Fru Anness Foged og »tjæner« slog først ind paa Jep Jwdhæ og havde slaget 2 af Hr. Henrick Krwmediges Svende »om kwld«, som var Per Harbo og Kristern Skrædere, førend Jep Jwdhæ nødtes til at gøre Nødværge; hvis Jep Jwdhæ og hans Medfølgere siden gjorde, da gjorde de Nødværge. Item bekendte disse efterskrevne Danne-mænd inden 4 Tingstokke: Bæynth Trwidsß vor naadige Herres Bonde i Astrop, Tige Skiold i Melby og Karll Persß ibid. og mange flere Kronens, Kirkens og gode Mænds Tjenere, at dem var Bud sendt om Natten tilforn, at de skulde komme med deres Vaaben og følge Fru Annes Foged til Tinget om anden Dagen, hvilket de ej gøre vilde, thi de formærkte, at det var gjort med raadet Raad ind paa Jep Jwdhæ. Med vort Herreds Indsegl. Givet og skrevet osv.

Papir med utydelige Rester af 1 Segl paatrykt forneden; Paaskrift med Henrik Krummediges Haand: »Tingsuide paa ffru Annes ffoed oc bønner om tingffredh.« Henrik Krummediges Arkiv; »senere formentlig ejet af Sandvig^a; endnu senere ejet af Danske Selskab (RA. Privatark., Henrik Krummedige, D). LDipl. [11181

^{a-a}) Ifølge Paaskrift bagpaa.

Jan. 4. An marggraff Joachim zu Brandenburgk. Wasß wyr in schwesterli[cher] lieb mit gantzenn trawhenn vermugenn, zuuor. Lieber herre unnd bruder. Wyr ewer lieb zu erkennen, das gnaden des almechtigenn unnsere lieber herre u[nnd] wyr unnd beyde unnsere kynndere gesundt synd,

der gleychenn wyr vonn euch zu uornhemenn gantz begirig, byttennde, ewr lieb wolle uns ewr wolgehn auch zu eroffnen nicht enthaltenn; dan was wyr des unnd anders von e. lieben, heyls unnd guts verstehn mogen, seyn wyr auß schwesterlicher lieb altzeit zu horenn erfrewdt; der selbenn e. l. wyr auch gerne zu dynen alwege geflyssenn seynn. Unns auch nicht verarckwenigen, das wyr selbist nicht geschrieben, dan es alleyn, das wir ungeschickt gewest, verblibenn. Gebenn uff Gottorff dornstags nach der beschneydung Christi.

In simili forma ad germanum alterum marchionem Albertum, cum sequenti tamen addicione: Auch habenn wir nach einem hengste, dorumb uns e. l. geschribenn, unnd gerne hette mit fleiß gestellet, doch keinen bis her unnd befarnn szo balt nicht bekommen mogenn. Welchs wir e. l. nicht wolttten bergen; wann wustenn wir e. l. frunntlich dinst schwesterlich zcu erzeigenn, weren wir zcu thun begirig. »Uns auch nicht ut supra.«

Afskr.: RA. Hert. Frederiks Reg. Bl. 8 a.

[11182-83

Jan. 7. Jeg Magdalene Rantze dotter¹ i Gelskw kendes mig skyldig at være ærlige og velbyrdig Md. Niels Bild Høvedsmand paa Bahwess 200 Mk. Penge og 80 Mk. danske Penge, som gænge er i Danmarck, for hvilken Sum jeg ham pantsætter 2 mine Gaarde i Windinge H. i Hærsted S. i Mordw (Helly Andersson, 3 Ørte Byg, 1 Ørte Rug, 1 Ørte Havre, 1 Skp. Smør, 1 Skill. Grot, 4 Høns, 2 Gæs; Laurens Matssøn, 3 Ørte Byg, 1 Skill. Grot, 2 Høns, 1 Gaas) for et brugeligt Pant, saa længe at jeg ham disse Gaarde afløses[!]. Og naar forskrevne Gaarde skal igenløses, skal Løsningdagen kyndes paa Winding H.s Ting 2 Ting før Midsommer og et efter, og Løsningdag Morthens Dag derefter, og Landgildet skal følge Hovedsummen. Afvindes disse Gaarde Niels Bildh, bepligter jeg mig saa gode Gaarde af Rente og »beyleygh« at vederlægge inden 6 Uger derefter. Medb. af flere gode Mænd Ottæ Skinckel² i Egæskow, Klaus Olsß³ i Fiellebro, Hr. Hans Albertsß⁴ Sognepræst i Ryslinghe. Givet og skrevet i Raffnolth Knutz Dag Hertug.

Perg. med 4 Segl: 1. Delt Skjold; 2. Flvii 47; 3. Hiii 3 (Bonde); 4. G. 572* (Hans Albertsß). (Straks til) Arkivet paa Ravnholt. LDipl. [11184

Jan. 10. Jeg Hienrick Brokenhwse¹ har skødet velbyrdige Md. Niels Bildh min »swager« en fuld »søsterdielen« i Rafnolth, som er en Fjerdepart, som skylder aarlig 9 Ørte Korn, 1 Skp. Smør, 1 lub. Mk., 1 Lam, 2 Gæs, 4 Høns, med saadant Skel,

at jeg skal have Fyldest i andet Jordegods, om kan findes, at jeg har ikke faaet Fyldest. Og har jeg Niels Bildh »sagheth« Hienrick Brokenhwse til det snarest, jeg kan komme ned af vor naadige Herres Forfald, og gøre Skifte, som mig bør at gøre med min »swagher«. Jeg hænger mit Indsegl for dette Brev med flere Dannemænd Otte Skinckel² i Lammehaffue, Hr. Hans Alberts³ i Ryslinghe. Givet i Rafnolth Onsd. efter Knutz Dag Hertug.

Perg. med 3 Segl: 1. Skjold med Brockenhus-Vaaben (ikke Fxliv 4) (...*nrið iøha*...); 2. Skjold med Søblade-Skinckel-Vaaben; 3. G. 572* (Hans' Alberts³). (Straks til) Arkivet paa Ravnholt. LDipl. [11185

Jan. 11. Arild Hake Borger i Københaffn. Ærlig og velbyrdig Md. Matthiis Erickssøn har mig betalt 70 Mk. og 3¹/₂ Mk. paa ærlige og velbyrdige Kvindes Fru Kyrstine Hr. Laxmans Vegne paa den »skedh«, jeg havde i Pant af hende, og han tog forskrevne »gwld skeedh« til sig; og takker jeg Matthiis Ericks³ for god Betaling paa Fru Kirstines Vegne. Mit Indsegl. Givet og skrevet i Købnehaffn Torsd. efter de hellige 3 Kongers Dag.

Papir med utydelige Rester af 1 Segl paatrykt forneden. Mads Erikssøn Bølles Arkiv (RA.) [11186

Jan. 14. *Reg. 5405**. A. Perg. med 3 Segl: 1-3. Svenske (2. Bi 6); ved 2. Seglrem forbundet med 11097. Kongens Arkiv (RA. Sverige, Perg.). Herefter: *Rydberg III. 543*; Udtog: *Hvitfeld VI. 255, Fol. 1069 L. 12.* — Aa. Latinsk Udtog: RA. Kong Hans's Brevbog. Herefter: *Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 26.* — (*Hadorph II. 415* er det andet, fra dansk Side udstedte Eksemplar.) [11187

Jan. 19. Pædher Symens³ af Brwnsrwt siddende i Dommers Sted paa Wesßenbyerigis Birketing, Per Jens³ i Scalberigh, Gregorius Hanns³ Foged i s. Johannis Kloster i Ottensæ, Per Thomis³ i Kedelstrop, Thomis³ Hans³ i Nellerwdh, Lauris Jeips³ »diegen« og Hans Matzs³ i Kedekyel. Die Henrici paa Vesßenbieriges Birketing fik Hans Bas³ af Gatzbøl et Tingsvidne ved 8 Dannemænd: Gregorius Hans³ Foged i s. Johannis Kloster i Otten³sæ, Knut Jeips³, Jepp Pers³ i Kedelstrop, Sewerin Maghens³, Hans Michel³ ibid., Hans Matis³, Lauris Ratloff i Scalberigh og Olaffh Jespers³ i Scowsby; hvilke vidnede, at de saa' og hørte, at 10 Dannemænd: Per Thomis³ i Kedelstrop, Per Jens³ ibid., Mattis Jerichs³ i As³senbøl, Hans Las³ ibid., Hans Jeips³

i Ondebøl, Nis Persen af Møllegardh, Jep Andersßen af Scallebøl, Per Jensßen i Scalberig, Mattis Jensßen og Hans Knap sstds. samme Dag paa fornævnte Ting vidnede, at dem vitterligt var, og somme af dem saa' og hørte, at beskedne Mænd Lasß Jensßen og Hans Thomisßen af Scalberigh stod paa Bog H.s Ting lang Tiden, siden Lasß Hintzbo var død, og der skødede Jesß Hintzbo en Bondegaard i Gatzbøl, som Hans Basße nu i boer, med al Gaardsens Tilliggelse paa Gatzbøl Mark og i Asßenbøl Mark. Ydermere vidnede fornævnte 8 Dannemænd samme Dag, at Hans Basße havde sine »tinghstenffning« inden Tinges og hjemlede, at Per Hintzbo var lovlig tingstævnet imod Hans Basße og dette Vidne. Med vore Indsegl. Datum *etc.*

[A. ^aPerg. ^a bC. 1745-46 ejet af Ritmester Wulf og Jens Rasmussen i Gadsbølle^b; ^alaant Langebek (osv. som 7398)^a.] Aa. Afskr. for Langebek: LDipl. — Ab. Unøjagtigt Udtog uden Dag, anført i Designation af 1746: RA. Rtk., Kommissionsprotokoller vedk. Vissenberg Bønders Selvejendomsret III. 265. [11188

a—a) Saaledes Aa. b—b) Saaledes Ab.

Jan. 22. Kongen paalægger Oluff Holgerdsß at stille Folk til et paatænkt Sotog til Foraaret og at sende Mandtal over Almuen og Ridderskabet i hans Len.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 88. Oluf Holgerssøn Ulfstands Arkiv (A; RA.). *Missiver I. 202.* [11189

— Pædher Nielsß Byfoged i Kiøge, Hans Jacobsß Borgemester, Mogns Bonde, Andhers Nielsß, Pædher Pædersß, Bertiil Nielsß Raadmænd og Mogns Steen Borger sstds. Mand. før Powels Dag convers. paa vort Byting var beskeden Md. Nielsß Olsß Raadmand i Køge og efter den Befaling, han beviste sig at have af Niels Esbernsß a. w. Forstander til s. Jørgens Kloster i Slawelsse at skøde fra Niels Esbernsß og hans Arvinger, i Skød skødede hæderlig Md. Pædher Michilsß Borgemester i Køge en sin Gaard liggende i Køge sønden Danske Compani mellem Per Jensß, som var Borgemester, og Claws Henriksß Gaarde; og Niels Olsß takkede Per Michilsß for god Betaling. Efter trende Spørgsmaal var ingen Gensigelse imod; thi mælted samme Skøde stadigt over alle 4 Tingbænke. Med vore Indsegl. Givet *osv.*

Perg. [med 7 Segl]; omtr. samtidig Paaskrift: »R^{ta} libro scotatio-num d primo«; Paaskrift fra 2. Halvdel af 16. Aarh.: »Breff paa Peder Raßis gaar[dit] udi Vestre streditt«. (AM. VIII. 18.) [11190

Jan. 23. Vi Hanss Konge sælger og skøder til Torbern Oxe vor Hofsind 2 fulde Søsterdele i efterskrevne Gods her i Siæl-

landh, som Fru Margrethe og Fru Ingenborg, Hr. Laurens Axell-søns Døtre, tilhørte og os med mere swenskt Gods af vort Raad tildømt er: Nesby Hovedgaard og 1 Gaard i Nesby (Erick Hemmingsø, 2 Pd. Byg, $\frac{1}{2}$ Bolsvin hvert 2. Aar, 1 Gaas, 2 Høns, 5 Skill.), 1 Gaard (Oluff Smedt, 2 Pd. Byg, 2 Høns og 1 Gaas), 1 Gaard (Anders Hemmingsø, 2 Pd. Byg, 1 Pd. Rug, 10 Grot, 1 Lam, 2 Høns, 1 Gaas og 1 Bolgalt), 1 Gaard (Enken, 2 Pd. Byg, 2 Skill. Grot, 1 Bolsvin hvert 3. Aar og 2 Høns), 1 Gaard (Oluff Trægardh, 2 Pd. Byg, 1 Skill. Grot, 2 Høns og 1 Pd. Byg af 1 øde Jord), 1 Gaard (Stoore Oluff, 2 Pd. Byg, 1 Skill. Grot, 2 Høns), 1 Gaard (Hemingh Fiskere, 1 Pd. Byg, 1 Skill. Grot, 2 Høns), 1 Gaard (Niels Vendelbo, 1 Pd. Byg, 1 Skill. Grot, 2 Høns), Smedegarden (1 Pd. Byg, 1 Skill. Grot, 2 Høns), 1 Gaard (Jepp Wiider, 1 Pd. Byg, 1 Skill. Grot, 2 Høns), 1 Gaard (Jost, 1 Pd. Byg, 1 Skill. Grot, 2 Høns), 1 Gaard (Anders, 1 Pd. Byg, 1 Skill. Grot, 2 Høns), 1 Gaard (Boo Trægardt, 1 Pd. Byg, 1 Skill. Grot, 2 Høns), 1 Gaard (Galne Hanss, 1 Pd. Byg, 1 Skill. Grot, 2 Høns), 1 Gaard (Jenss Fiskere, 1 Pd. Byg, 1 Skill. Grot), 1 Gaard (Trwels Diegen, $\frac{1}{2}$ Pd. Korn og $\frac{1}{2}$ Pd. Korn af 1 øde Jord), 1 Penningshus sstds. (1 Skill. Grot), 1 Gaard i Ingelstoftte (Lasse Andhersø, 2 Pd. Byg, 1 Bolgalt, 1 Lam, 1 Gaas, 2 Høns), 1 Gaard sstds. (Mogens Krogh, 1 Pd. Byg, 1 Bolgalt, 2 Høns), 1 Gaard i Helløff (Jenss Matsø, 2 Pd. Byg, 1 Ørtug Rug, 1 Bolgalt, 1 Lam, 6 Høns, 1 Skill. Grot, 1 »toffue« Smør), 1 Gaard (Simen Pedhersø, 2 Pd. Byg, 1 Ørtug Rug, 1 Bolgalt, 1 Lam, 6 Høns, 1 Skill. Grot, 1 »toffue« Smør), 1 Gaard (Pedher Ollsø, 2 Pd. Byg, 1 Ørtug Rug, 1 Bolgalt, 6 Høns, 1 Gaas, 1 Skill. Grot, 1 Lam, 1 »toffue« Smør), 1 Penningshus sstds. (1 Skill. Grot), 1 Gaard i Hywlbeck (Boo, 2 Pd. Byg. $\frac{1}{2}$ Bolgalt, 2 Gæs, 4 Høns, 1 »bytte« Smør, 2 Skpr. Havre), 1 Gaard (Pedher Nielsø, 2 Pd. Byg, $\frac{1}{2}$ Bolgalt, 2 Skpr. Havre, 4 Høns, 1 Lam, 1 »bytte« Smør), 1 Gaard sstds. (Jenss Jonsø, 2 Pd. Byg, $\frac{1}{2}$ Bolgalt, 2 Gæs, 2 Skpr. Havre, 4 Høns, 1 Lam, 1 »bytte« Smør), 1 Gaard i Dystedt (Jep Mogensø, 2 lødige Mk.), 1 Gaard (Ingword Tordsø, 2 Pd. Byg), 1 øde Gaard sstds., giver 1 Pd. Byg, 1 Gaard i Torpe (Boo, 3 Pd. Korn, 1 Bolgalt, 1 Lam, 1 Gaas, 2 Høns), 1 øde Gaard i Gøstrop, »item Gøstrop, som Symen i boode, 2« Pd. Byg, 1 Pd. Rug, 1 Bolsvin, 1 Gaard i Wendsløff (Hanss Villatisø, 2 Pd. Byg, 2 Skill. Grot), 1 Gaard sstds. (2 Pd. Byg, 2 Skill. Grot), 1 Gaard i Lund (Per Nielsø, $\frac{1}{2}$ Td. Smør),

1 Gaard i Boosslunde (Jepp Brodthersß, 3 Pd. Korn, 13¹/₂ Skill.), 1 øde Gaard sstds. (3 Pd. Korn og 23¹/₂ Skill.), 1 Gaard i Gieløffue (3 Pd. Korn, 3 Skill. Grot), 1 Gaard i Gimlinge (Morthen Swithoffuit, 4 Pd. Byg, 4 Skill. Grot, 1 Bolgalt), 1 Gaard sstds. (Jørgen, 3 Pd. Korn, 2 Skill. Grot), 1 Gaard i Torsslunde (Nielss Jensß, 1 Pd. Byg, 1 Pd. Rug, 3 Skill. Grot), 1 Gaard i Jenstrop (Oluff Aagesß, 2 Pd. Byg, 1 Pd. Rug, 1 Bolgalt, 1 Gaas, 2 Høns), 1 Gaard i Gwnnersløff lille (Eskildd, 2 Pd. Byg, 1 Ørtug Rug, ¹/₂ Bolsvin, 1 Lam, 1 Gaas, 2 Høns, 1 »toffue« Smør), 1 Gaard sstds. (Pedher Nielsß, 2 Pd. Byg, 1 Ørtug Rug, ¹/₂ Bolsvin, 1 Lam, 1 Gaas, 2 Høns, 1 »toffue« Smør), 1 Gaard i Holløsse (Hanss Lauresß, 3 Pd. Byg, 3 Pd. Rug, 6 Skill. Grot), 1 Gaard (Anders Pellesß, 1 Pd. Byg, 1 Ørtug Rug, ¹/₂ Bolsvin, 1 Skill. Grot, 1 Fjerdning Smør, 1 Lam, 1 Gaas, 2 Høns, af 1 øde Jord 1 Skill. Grot, 1 Fjerdning Smør), 1 Gaard (Per Hansß, 1 Pd. Byg, 1 Ørtug Rug, ¹/₂ Bolsvin, 1 Skill. Grot, 1 Fjerdning Smør), 1 Gaard (Pedher, ¹/₂ Td. Smør, 2 Skill. Grot), 1 Gaard (Anders Man, 1 Fjerdning Smør, 1 Pd. Byg, 1 Skill. Grot), 1 Gaard sstds. (Henrick, 1 Fjerdning Smør, 1 Skill. Grot), 1 Gaard i Kyringe (Nielss Vedle, 4 Pd. Korn), 1 Gaard sstds. (Lasse Bryde, 3¹/₂ Pd. Korn, Byg og Rug, 1 Lam, 1 Gaas, 2 Høns), 1 Gaard i Helstede (Jens Ingwordsß, 2 Pd. Byg, 1 lødig Mk.), 2 Gaarde i Henropp (hver ¹/₂ Td. Smør), 1 Gaard i Tæstrop (Knud, 3 Pd. Byg, 1 Bolgalt, 1 Skill. Grot, 1 Lam, 1 Gaas, 4 Høns), 1 Gaard (Nielss Powelsß, 3 Pd. Korn, 1 Skill. Grot, 1 Lam, 1 Gaas, 4 Høns), 1 Gaard (Swend Powellsß, 1 Pd. Byg, 1 Skill. Grot, 2 Høns), 1 Gaard sstds. (Jenss Pedhersß, 2 Pd. Byg), og giver disse 4 1 Fjerdning Smør, 1 Gaard i Skuderløsæ (Oluff Jeipsß, 2¹/₂ Pd. Byg, 1 Bolgalt, 1 Lam, 1 Gaas, 2 Høns), 1 Gaard sstds. (Anders, 2 Pd. Byg, 1 Gaas, 2 Høns), 1 Gaard i Kongestede (Ingword Nielsß, 3 Fjerdinger Smør), 1 Gaard i Westeregedæ (Jess Fwll, 1 lødig Mk.), 1 Gaard (Jenss Dan, 1 lødig Mk.), 1 Gaard (Oluff Rog, 1 lødig Mk.), 1 Gaard (Nielss Hansß, ¹/₂ lødig Mk.), 1 Gaard sstds. (Hanss Knudsß, 1 lødig Mk., 1 Skill. Grot), 1 Gaard i Østrop (¹/₂ Td. Smør, 2 Skill. Grot), 1 Gaard i Spellerop (Hanss Jensß, ¹/₂ lødig Mk.), 1 øde Jord liggende for Skellskøør, Mattes Clemitsß og Anders Henriksß i Værgen har, (2 Ørtug Rug). Og kendes vi os at have opbaaret fuldt Værd for forskrevne Gods. Afvindes forskrevne Søsterdele i forskrevne Gods T. O., bepligter vi os at vederlægge

ham med saa godt Gods og saa vel »beleygligh« inden 6 Uger derefter. Thi forbyder vi *osv.* Givet i Soore Kloster Tirsd. efter Vincentii Dag under vort Sekret.

Ad mandatum Dn. regis proprium.

Perg. [med 1 Segl]. Torbern Oxes Arkiv; α 1851 af Indenrigsministeriet afgivet til Gehejmearkivet α . [11191]

a— α) RA. Reg. 86 S. 20; jfr. *Aarsberetn. fra Geheimearch. I S. XXXIX.*

Jan. 25. Kongen tilskriver Oluff Holgerts β om Besigtelse af Gods, som Kongen ønsker til Mageskifte, og om Bispen af Fyns Forhold til den Bygning, som Kongen har besluttet paa Lollandt.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 88. Oluf Holgerssøn Ulfstands Arkiv (A; RA.). *Missiver I. 203.* [11192]

Jan. 28. Udtog: *Bojsen, Stege Bys Bog S. 52.* Er 1509 Febr. 28.

Jan. 31. Hans Moenssøn Vikar i Vor Frue Kirke i Køffnehaffn lejer en Jord af s. Pedhers Kirke sstds.

Perg. med [3] Segl: 1. G. 353*. Københavns Petri Kirkes Arkiv (RA.). *Kbhvns Dipl. IV. 303.* [11193]

Febr. 1. Lass Morthenssøn i Ossorope Landstingshører i Lollandh, Anders Lauritzsøn Foged paa Ollevodh, Niels Perssøn i Høwbygordh, Lauritz Volsingh i Høgerby og Hans Scriffuer i Mariebo. Kyndelmisse Aften paa Lallandzfare Landsting fik »forsinligh« Svend Jens Mattsøn Foged til Mariebo Kloster et Landstingsvidne af 12 Dannemænd, »som ære etc.«, hvilke vidnede, at de har hørt og set, og dem vitterligt er, at Jens Mattsøn har lovlig forfulgt og fordelt Strange Anderssøn i Anderstorpe her paa forskrevne Landsting til »stionss meth tre lawda oc iii fæmth oc hwerth fæmth« 14 Dage at flytte ind paa Mariebo Klosters Gods eller have det i Minde med Jens Matsøn paa Klosters Vegne, og havde Jens Matssøn sine Tinghøringe hid til Landsting fra Mosse H.s Ting, saa at Strange Anderssen er der og fordelt, som det sig bør efter Lande Vilkaar. Vore Indsegl. Datum anno, die »etc.«

[α Orig. paa Papir. α Maribo Kl. Arkiv; α 1749 i Sorø Akademis Arkiv α .] Afskr. (formentlig ikke helt fuldstændig) af Langebek 1749: LDipl. [11194]

a— α) Saaledes LDipl.

Febr. 2. Hans Arildssøn, Kongens Harniskvisker, lejer en Gaard i Kiødmangerstræde af s. Pedhers Kirke i Køpnehaffn.

Perg. med [3] Segl: 3. Bomærke. Københavns Petri Kirkes Arkiv (RA.). *Kbhvns Dipl. IV. 304.* [11195]

Febr. 3. »Arild Jenßon landstingzskrifware i Skååne, som saat i dommare städt, bekiende och wetterligt gjorde, att många förnåmblige män hade granskat och leedt om Ladke och Ladke fångh, hwilcket sigh således hafwer, att ther äre tree byggstæde, ett hörde till biscopz-sådet, thet andra till Ørckeliunga kyrckia, och thet tridie hade warit till cronan, och werduge fader biscop Børge bödh lagh på laga häfd på thet, som kom till heelig kyrckians deel. Dat. 1509.«

[Orig. Lunde Ærkebisp's Arkiv; ÆA. IV. 354.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 17, Nr. 187. — Et andet, kortere Udtog med Aar, men uden Dag: Sstds., Sextern 21, Nr. 407. — Et tredie Udtog (»Dat. sancti Blasii dagh, som är d. 3 februarii 1509«): Specifikation, Lunde Domkirke Nr. 420. [11196

Febr. 4. An probst zu Lubeck Henrich Pucholt. Es halten sich etzlich irthum unnd gebrechenn zwys[chen] unnsere capp-lann er Johann an eynem unnd Erick Lanten sohn zu Lubeck anders umb eyn geystlich lehen in der styfftkyrchenn Sle. . . . gefundirett, die albereytt bynnen Rome ins recht unnd komen syndtt, allsß euch der unnsere des g. . . . haftig muntlich bescheydenn wirdett. Derhalben gutlich. . . . wolt unnsere cappelan uff seyn ansuchenn in seynem anligen beystend. . . . unnd verhellffen, das die gebrechen iren außtrag und ane furder muhe, ßo uncost gebern. . . . , erreychenn mochten. Des wyr getrawhen habenn thun werdentt. Sindtt wyr zu beschulden g. Geben Gottorff suntags nach purificat. Marie^a.

Afskr.: RA. Hert. Frederiks Reg. Bl. 10 a.

[11197

a) Af Aarsangivelsen findes nu kun Ordene: »anno etc. x«; men Brevet er indført blandt Breve af 1509.

— Erklæring af Bisp Gosik von Aleveldt, at 84 rhinske Gylden, som Indbyggerne i Nordstrand har skænket ham, er ydede frivillig og ikke som nogen Pligt.

[A. ^aPerg. med 1 Segl: Bisp Godske Ahlefeldts.^a Nordstrand Lands Arkiv.] Aa. Afskr. fra 17. Aarh.: Kiels UB., S. H. 222 A, bagest (med Bemærkning: »Literas pone sequentes etiam mihi^b D. Joh. Harsius communicavit«). Herefter: *Quellensamml. f. Schlesw.-Holst. Gesch. V. 289* (jfr. 20). — Aaa. Afskr. efter Aa fra 18. Aarh.: Kiels UB., S. H. 222 B, en S. 4. — Andre Afskrifter: Ny kgl. Saml. Fol. 882 (af A. Heimreich; indhæftet mellem Bl. 1 og 2) (herefter: RA. MS., »Afskrifter af Breve . . . vedrørende Nordstrand« S. 4); Kiels UB., S. H. 497 N Bl. 5 b (af A. Heimreich); sstds., S. H. 226 Bl. 5 a; RA. Westphalens Dipl., Fol. (de 2 sidste fra 18. Aarh.).

[11198

a—) Saaledes Aa. b) »: Johannes Petreus (†1603).

Febr. 6. Reg. *9405. Perg. [med 3 Segl]. Københavns Kapitels Arkiv (RA.). *Kbhvns Dipl. IV. 305* og (ufuldstændig) *II. 181*. [11199

Febr. 7. Her Clauss Lwtsow oc hanss høsfrwe ffrwe Geeses breff ludende i thenne mennyngh, at her Clauss oc frwe Geese haffue bade waaret fore hertugh Frederick met Jachim Rewenlow, och er thennum swaa till mynde emellom fordraget om hanss høsfrwes faderlig arffue, ath for^{ne} Jachim Rewenlow haffuer fornøget for^{ne} her Clauss vii^e marc lub., som hertug Frederick haffuer hannum bethalet, dog saa at kunde hanss stiffsønn Detleff haffue meere ræth æn, som thennum emellom fore hertug Frederick forhandlet ær om hanss hosfrues faders oc moders arffue oc rettighedh, thet samme forlade oc opgiffue the for^{ne} Detleff van Alefeldh fore them oc theres rette arffwinghe met thette theres opne breff. Datum anno mdix othensdaghen ephther purificacionis Marie.◀

[Orig.] Udtog skrevet med en Haand, der formentlig er Ove Billes, se 8079, Aa. (RA. Privatarck., Joachim Reventlow, Udat.) [11200

Febr. 10. Vi Broder Niels Andherß Abbed i Twitzclosther og menige Konventsbrødre sstds. kendes os skyldige at være Niels Clementsß til Blessberg, Landsdommer i Nørjwotland, 200 Mk. danske Penge, som i Danmarck gænge er, som han os låant har til vor og Klosters Nytte, for hvilke vi pantsætter N. C. en af vore og Klosters Gaarde, kaldes Mwncktofft, i Hartzøsell i Merwp S. (Per Cristernsß, 3 Ørte Havre, Skovvogn, Skovsvin og Gæsteri); og forhøjer vi det Pant paa det Gods i Sønnerlwndh og Nørlundh med forskrevne 200 Mk. Penge, som N. C. har i Pant af os tilforn for 300 Mk. Penge, i saa Maade at Mwncktofft og det Gods i Sønnerlund og Nørlund skal staa under ét Pant for 500 Mk. danske Penge og løses paa én Tid. Og naar vi vil igenløse Mwncktofft med det andet Gods, skal vi have vort Gods fri igen. Vi Abbed Niels hænger vort Indsegl med vort Konvents Indsegl for dette Brev. Datum die Scolastice in Twitz.

Perg. [med 2 Segl]. Niels Clementssøns Arkiv; senere til Mogens Gøyes Arkiv; *Eline Gøyes Jordebog S. 382*; endnu senere ejet af Danske Selskab; «1858 af Werlauff indsendt til Gehejmearkivet» (RA. Niels Clementssøns Arkiv). LDipl. [11201

a—a) Aarsberetn. fra Geheimearch. II S. XLI.

Febr. 12. *Reg. 5407.* Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forneden: Lxxiii 66 (Rosenkrantz). Knud Ruds Arkiv? (RA. Privatarck., Jørgen Rud). *Danske Mag. VI. 186.* [11202

Febr. 13. Vidne af Jon Anderszen m. fl., at Jep Terckelszen, som kaldes Tecker, kvitterede Per Truelsen i Astrup for Betaling for Del i Bøndereje paa Gieszing Mark.

[Orig.] Afskr. indført i Hvidding Herreds Justitsprotokol 1736-43 Bl. 277 a. Statsark. i Kiel, Acta C I. 2 Nr. 112. *F. C Sommer, Slægten Astrup, Bilag og Aktstykker S. 38.* [11203]

Febr. 17. Lübeck lover Kongen at fælde Dom angaaende 3 Skibe, som skal have besøgt Sverige mod den mellem Kongen og Lübeck sluttede Overenskomst.

Perg. med Rest af 1 brevlukkende Segl: Lübecks store Sigil. Kongens Arkiv (RA. Hansestæderne, Perg.). *Missiver II. 255*; Udtog og Brudst.: *Hanserecesse 1477-1530 V. 505.* [11204]

— 1. Række Nr. 3948 i dansk Oversætt. Vi Per Esgeß¹ Sognepræst til Jerne Kirke, Brodher Marquartß Præst til Hwnd-erup Kirke, Pether Lønnæ Præst til Rodagher Kirke, Mauritz Orm Præst til Vilsleff Kirke og perpetui vicarii til Vor Frue Domkirke i Ripe har set og læst saadant en Pergamentsbrev paa Latine og udsat paa Danske. Med vore Indsegl. Givet Aar mcdix^a Lörd. før Flæskesøndag.

Papir med 3 Segl paatrykte forneden: 1. G. 895; 2-3. Utydelige Rester. Ribe Kapitels Arkiv (RA.). [11205]

^{a)} Aaret, der maa læses som anført, maa være forskrevet, utvivlsomt for 1509 (jfr. 1. Række III. 119).

— Per Staf[fe]nsß¹ Landsdommer i Sunder Hallen. Lörd. før dnicam. esto michi paa Halmsta Landsting beviste ærlig og velbyrdig Md. Hr. Henrick Krwmedigh, at han havde lovlig »fulfulth« og kæret 4 Landsting paa deres Fred, som brød Tingfred paa Høgs H.s Ting paa Hr. Henrick Krwmediges Svende og Tjenere, som var Lass Nielsß Fru Anness Foged paa Krappe-rop, Niels i Wege, Eskild i Wrangerup, Per Swdere i Karup og alle deres Medfølgere, som var med dem, den Tid de gjorde den Tingfred, og de lovlig blev gjorte fredløse her i Dag paa Halmstæ Landsting. Med mit Indsegl. Datum osv.

A. Perg. [med 1 Segl]. Henrik Krummediges Arkiv (RA.). LDipl. — B. Papir^a med 1 Segl paatrykt forneden: Cxlix 12. Henrik Krummediges Arkiv (D; RA.). [11206]

^{a)} Har en Del ortografiske Afvigelser fra A, ogsaa i Navne.

Febr. 18. Vi Brønthe Bertilsß¹, Biørn Benctß, Hr. Larens i Leuene bekendes, at vi »nerworum«, den Tid Ingredh Haralssdotter og Karin Haralssdotter »skiffto sin i mellom« Løsøre og Jordegods efter Fader og Moder med Venskab, saa at Ingred fik Malma gord for 1 Td. Smør og 16 Gaarde derunder og 2 Kværne, item 2 Gaarde paa Dall, 4 Gaarde i Norra Vidhboo,

og »helthena huar therra« af det Gods, de har i Halland. Item der fik Karin imod Hwllatorp for 1 Td. Smør og 14 Gaarde »ther oppwndhe« i Barna H. og Giæsene og 6 Gaarde i Kind og 1 i Øssboo og 4 Gaarde i Sondherboo og 1 Kværn. Og dette Bytte skal stande til »ewerdeliig« Tid, og forbyder Ingrid og Karin alle her ydermere Bytte paa gøre efter deres eget Samtykke. Vore Indsegl. Skrevet paa Malma paa »fastolagenss sønedagh i hand scriffth bodhen breffwen«.

Perg. med [3] Segl: 1. Svensk. (Uppsala UB.) [11207]

Febr. 20. Borgemestre og Raadmænd i Luneborch tilskriver Kongen angaaende dennes Forhold til Lubeke.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Kongens Arkiv (RA. T. K. U. A. Hansestæderne A I). *Missiver II. 256.* [11208]

Febr. 22. »Abbotens i Bäckeskough closter gjorde och håldne föreeningz contract medh prästen till sti. Nicolai kyrckia i Lund sålunda, att bem^{te} ofwannämde bådhe abboten och prästen skulle wara skulle wara[!] liika deelachtige uthi Torstorpa torp i Wästra Wramb sochn liggandes. Dat. Bäckeskough die bet^{ti} Petri in cathedra 1509.«

[A. Orig. ^amed 3 Segl^a. Luuds Nicolai Kirkes Arkiv.] **Aa.** Udtog: Specifikation, Bosø samt flere Klosters Breve Nr. 220. — **Ab.** Et andet Udtog lyder: »Broder Nilß Jepson abbot i Beckeskogz closter giör ett wänligit contract med sti. Mårtens kirke sochnepräst i Lund h. Per Liungh åth Tostorpe torp, som ligger i Giers häradt i Wästra Wrams sochn, att the både nämblⁿ Nilß Jebson abbot och sochneprästen i Lund skola wara liika deelachtiga uthi för^{ne} Tostorp torp. Dat. 1509 med 3 sigiller«. SvRA. E 102 a. Sextern 17, Nr. 65. [11209]

a—a) Saaledes Ab.

Febr. 23. Der frawen Cristinen konnigin, unser liben sch[we-ster]. Lyebe schwester. Cordtt Venyn unser hoffdyner un[nd] koch hatt uns mit antzeygung bryeff unnd sygel, des copey hye... beschlossen, bericht, wy e. g. nach absterben Cordtt Venyn seyns brudern vor... testamentarien desselben etlich seyn nachgelassen geltt an barschafft zu leh... entpfangen habe, wy dan sulichs dye verschreybung anezceygtt, welich geltt das er seynem verstorben bruder zu seyner zelen se... zu gotlichen dyensten unnd milden sachen zu wenden fürhette... bey ewr lyeb hyntterstellig zu betzalen aussen stunde, unns derhalben gebethen im bey e. g. mit unser vorschryfft, do... das gelegen geltt inhalts der vorschreybung erlangen moge, funderlich zu se[yn]. Das wyr im nicht haben versagen können. Deshalben bitten wyr, e. g. wolle in ansehung der getrawhen

dienst, szo etzwan d. . . . bruder seyn lebenlang e. l. gema[hel, unnsERM] bruder, dergleychen e. g. gethan, das es nichtt schlechte schultt, sunder bar dargeligen geltt ist, dem unserm wydder geben lassen, unnd das er dysser schryfftt ersprißlich genossen habe, enttpfyndde. Das wollen wyr v. . . . in gleychem unnd merhem gevlyssen seyn zu uordye[nen]. Geben uff unserm slos Gottorff freytags nach Petri cathedra^a.

Afskr.: RA. Hert. Frederiks Reg. Bl. 15 a.

[11210

^a) Af Aarsangivelsen findes nu kun Ordene: »anno xv^{ca}«, men Brevet er indført blandt Breve af 1509.

Febr. 24. *Reg. *9409.* Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 88. Henrik Krummediges Arkiv (A 1; RA.). *Danske Mag. 3. R. II. 147; Missiver I. 204.* [11211

Febr. 25. Hogen Pellisß¹ Præst og perpetuus vicarius til s. Anne Alter her i Vor Frue Kirke i Købmanhaffn. Nogen Tid forleden døde her en Dannemand i Kobmanhaffn, som hed Mester Hans Nymand, som paa hans yderste Tid skikkede mig og nogle andre Dannemænd til hans testamentarios og antvordede os 200 Mk. danske Penge og befol, at vi skulde for samme, Gud til Lov, »stichthæ« en evig læsen Messe af alle Guds Helgene, hans, alle hans Venners og Forældres og alle kristnes Sjæle til Hjælp, hvilken Messe vi skulde »stichthæ« her i Vor Frue Kirke for hvilket Alter os tyktes. Da efterdi de Danne-mænd, som var hans testamentarii med mig, er og nu døde, har jeg med Dannemænds og Venners Raad købt for samme Sum Penge en Gaard af velbyrdig Svend Jenss Yss, liggende i Ørsløff i Ørsløff S. i Ringstædæ H. (Lass Matß kaldes Rødh, 2 Pd. Byg og 1 Skill. Grot), efter det Hovedbrevs Lydelse, som han mig derpaa givet har, saa at jeg har nu lagt samme Gaard til forskrevne s. Anne Alter med saadant Skel, at jeg og mine Efterkommere perpetui vicarii til forskrevne Alter skal hver Onsdag holde eller holde lade for Alteret en læsen Messe af alle Guds Helgene, og skal læses denne Collecta: Fidelium i Messen for Mester Hans Nymandz, hans Forældres og alle kristnes Sjæle. Findes her nogen mærkelig Brøst paa, saa at Gudstjenesten ej holdes, skal »dægen« i Købmanhaffn og Kapitel sstds. have Fuldmagt at tage Gaarden fra Alteret og lægge den til et andet fattigt Alter i samme Kirke, saa at forskrevne Messe og Gudstjeneste holdes. Medb. af Mester Andhers Friiss Kantor i Købmanhaffn, Mester Per Nielsß Kannik, Hr. Andhers Smedh⁴

Vicarius sstds. og velbyrdig Mand Eric Matß⁵ i Hwsumme a. w. Givet i Købmanhaffn dnica. invocavit.

Perg. med [5] Segl: 1. G. 353; 4. G. 352; 5. Exix 34 (Gøye). Københavns Kapitels Arkiv; 1785 af Grev F. L. Moltke foræret til Gehejmearkivet. LDipl. [11212

Febr. 25. Seueren Stigß Præst i Hørnyng, Hr. Per Kat i Essembec Kloster, Jes Perß i Aarsløff, Nis Beyder i Faxing, Mickell Skøtt og Per Cristernß ibid. Sønd. efter Fastelavn paa Hørnyng Kirkegaard fik Mattis Cristernß i Kroxager et Sognevidne af 12 Dannemænd: Mattis Kock i Hørnyng, Nis Twß i Twrstrop, Mickell Frackerß i Hørnyng, Jes Lwnd, Jes Frantß ibid., Mickell Nielsß i Moskiær, Nis Perß ibid., Mattis Ipß[?]^a i Hørnyng, Seueren Morthenß, Nis Tameß, Mickell Tameß og Seueren Hwass ibid.; disse vidnede, at de hørte og saa' samme Dag paa Hørnyng Kirkestævne stande for dem 5 Dannemænd: Thomes Nielsß i Castrop, Per Knose i Faxing, Magns Perß, Nis Morthenß ibid. og Jes Bang i Randers; disse vidnede, at det Stykke Eng hos Silebro, som kaldes Bredhe æng, og de 3 Stykker Jord paa Hørnyng Mark, et ved Vgedalskrog, 2 i Sølekier, har været i fri brugelig Hævd til Kroxager gard i 50 Aar ukæret til den her Tid. Item spurgte Mattis Cristhenß alle menige Sognemænd, om nogen af dem havde andet hørt; da svarede alle, at de aldrig havde andet hørt eller vidste, end saa var, som forskrevne 5 Mænd havde vidnet. Med vore Indsegl.

Papir med Rester ell. Spor af 4 Segl paatrykte forneden: 1. Utydeligt; 2-4. Kun Spor. Senere til Gl. Estrup Godsarkiv; 1920 af Hofjægermester, Greve Christen Scheel foræret til Rigsarkivet. [11213

a) Eller mulig: P[er]ß.

Febr. 26. Michel Michelß¹ Byfoged i Lwndh. Mand. efter Matthie Apostel Dag havde Hr. Klawss Esbernß Sognepræst til s. Bodils Kirke i Lwndh, Niels Skadelandh, Anders Skinder »kirkewerie« til samme Kirke forfulgt 4 Byting paa den Andel i den Gaard, som Atthe Hanß i boede, liggende i s. Bodils Sogn og for Landgilde, hvis det være kan, og lod de læse inden 4 Tingstokke, hvis »breff« de derpaa har. Mit Indsegl. Givet osv.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forneden: Bomærke. Lunds Botolphi Kirkes Arkiv (SvRA. Papir). LDipl. [11214

Febr. 27. Jeg Broder Seueren Ibß Præst og Prior til Helliggestes i Malmø gør vitterligt, at jeg med mine Brødrers Samtykke at have[!] gjort et Mageskifte med Hr. Oluff Perß perpetuo wi-

cario til Vor Frue Alter i s. Petri Kirke i Malmø og med Ærkebispens Biskop Byrges i Lwnd Tilstedelse, desligeste med Samtykke ærlige Mænds »borgemester« og Raad i Malmø af det Gods, som Hr. Olwff Perß har af »borgemester« og Raad i Malmø i Forlening, hvilket Gods ligger til Vor Frue Alter i Malmøge Sognekirke sønden fra s. Andree Alter sstds., i saa Maade: før[s]t skal Hr. Oloff og hans Efterkommere vicarii til fornævnte Alter til evig Tid nyde en vor Klosters Gaard og Grund, hvilke med »æbelgorden ligensse« er her i Malmø i den Gade, som kaldes Syndergade, østen ved samme Gade sønden næst til Age Andersens Gods »aff waben« og norden næst op til Jens Olß Gaard af Smørwme, hvilken Gaard Peyther Skotthæ gav til vort Kloster i Malmø med Stenhus, som paa stander, og alt andet Tilliggelse, skal[!] blive til fornævnte Alter imod den anden Gaard, som vort Kloster igen annammet har af Hr. Oluff, »borgemester« og Raad paa Vor Frues Alters Vegne, og derimod skal vort Helligstes Kloster, Prioren og Brødrene have en Gaard af Hr. Olwf, Vor Frue Alter[!] her i Malmø, som ligger her i Byen i det Stræde, som kaldes Kynhestæstrædit, og ligger samme Gaard straks sønden næst op til samme Klosters Grund. Hvilken Gaard skal nu fornævnte »Helleandzhws« i Malmø beholde til evig Tid, og Vor Frue Alter den anden vor Gaard igen have til evig Tid. Mit »emmethes« Indsegl med mine Brødres o[g] Konvents Indsegl. Datum fer. 3. ante dnicam. reminiscere.

Perg. [med 2 Segl]. Malmø Petri Kirkes Arkiv (Christianstad Museum). [11215]

Febr. 28. Jeg Jep Jwell af Hintzsell V. kendes mig skyldig at være Niels Clementsß Landsdommer i Nørjwotland »sexsi. . . ffue« Mk. danske Penge, som han mig laant har, at betale efter sin Villie. Medb. af Jep Løng og Cristiern Lybbertsß »borgemestere« i Wiburgh. Datum fer. 4. post f. Mathie ap. i Viburgh.

Perg. med [3] Segl: 3. Bomærke. Niels Clementssøns Arkiv; senere til Kongens Arkiv; ÆA. V. 54 (RA. C 7, Gældsbr. og Kvitte., Perg.). LDipl. [11216]

— *Reg. 5408.* [Orig. Elleholm Bys Arkiv.] Afskr. fra 18. Aarh.: Lunds UB., Haandskr. H a Fol. 6 S. 77. *Petrus Mützell (Sven Bring), Dissertatio de Listria (Lister-Härad) S. 58; Herlitz, Privilegier för Sveriges städer I. 428.* [11217]

— Hanss¹ Konge. Oluff Holgerdsß vor Embedsmand paa Nykoping har nu her ladet fornøje os disse Penge, som han

paa vore Vegne opbaaret har: 100 lødige Mk. for den aarlige Byskat, som vore Undersaatter »borgemestere«, Raadmænd og Menigheden i vor Købstad Nagskowg os givet skulde »adt« Martens Dag næst forleden, og 150 og 15 Mk. danske af den aarlige Byskat, vore Undersaatter »borgemestre«, Raadmænd og Menighed i vor Købstad Stæge os givet skulde og »adt« Martens Dag næst forleden. Thi lader vi ham kvit for alt ydermere Krav om forskrevne Penge. Givet paa vort Slot Køpnehaffnn Onsd. efter Sønd. invocavit under vort Signet.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 88. Oluf Holgersson Ulfstands Arkiv (C 1; RA.). LDipl. Udtog: *Bojsen, Stege Bys Bog S. 52* (med urigtig Dag Jan. 28). [11218]

Marts 1. *Reg. *9410.* [^aPerg. med 1 Segl. Københavns Nicolai Kirkes Arkiv.^a] Afskr. af Langebek: LDipl. *Rørdam, Kbhvns Kirker, Till. S. 138; Kbhvns Dipl. IV. 306.* [11219]

a—a) Saaledes LDipl.

Marts 4. Suend Perß i Hestuede, Per Perß *ibid.*, Ormer i Amwntorp, Hoghen i Skerserødh, Jeppe i Esskestrup og menig Almue, som boer i Hesstuede S. Paa Tampersøndag i Faste var beskedne Mænd paa »vore« forskrevne Kirkestævne, som er Suen Perß i Quittinghe, Oluff Boß i Grefftorp, og efter vor naadige Herre Bispens Befaling forspurgte med os, om nogen i »sogen« mindedes andet, end der har givet[!] aarlig af Egessgordhen i Hestuede, som Ture i boer, 4 Pd. Smør til Grydtz Kirke og til Præstebol *ibid.* Da svarede vi forskrevne Mænd og menige Almue, som den Dag var paa Kirkestævne, at vi aldrig andet mindedes eller spurgt havde af vore Forældre, end dette Landgilde gaves hvert Aar til Grytz Kirke og til Præstebol *ibid.* Vi beder om hæderlig Mands Indsegl Hr. Anders i Skerse-rød og Hagen i Skerserød. Datum ut supra.

[Beseglet Orig. Gryts Kirkes Arkiv.] Vidisse 1509 Maj 14. [11220]

Marts 6. *Saml. til jydsk Hist. VI. 38; Reg. *9411.* Se Udaterede Breve.

Marts 7. »Anno 1509 dend Onsdag nest for Gregorii Dag Thomes Grim Tingfoget paa Tosind, Laurs Tomesen Huusfoget paa Kiestrup, Per Hansen Degn i Lundbye etc.«

[A. Orig. I P. Lucoppidans Tid ejet af en »Ejendomsbonde« paa Taasinge. — Aa. Udtog af P. Lucoppidan, meddelt Thomas Br. Bircherod.] Aaa. Afskr. efter Aa af Jacob Bircherod: Gl. kgl. Saml. 4to. 2349, Hæfte e. — Andre Afskrifter fra 18. Aarh. (direkte ell. indirekte efter Aa): Rostgaard Fol. 18 Bl. 83 a (herefter: Ny kgl. Saml. Fol. 400 Bl. 95 a og Uldall Fol. 190 S. 65); Bircherod-Haandskriftet i Odense

Katedralskole S. 177 (herefter: Thott 4to 1419 S. 258); Ny kgl. Saml. 4to 646 c; Nationalmuseet, Thurah, Om Sielland og Fyen, ufolieret Afsnit.

[11221

Marts 11. *Reg.*9412.* [Orig.] Samtidig Afskr. paa Papir: Kongens Arkiv? (RA. B 5 e, Forskelligt vedr. Rigsraad og Stænder). *Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 351* (= *Rydberg III. 547*); *Missiver II. 257.* [11222

Marts 12. Jeg Hanss Bartolomeusß Byfoged i Otensse sælger og skøder til Hans Jacopsß og Mattes Guldsmedt Borgere og Bymænd i Otensse en . . . Gaard liggende her i Otensse i s. Albani Sogn tvært over lige imod Sillebodenne sønden Aadelgaden og vesten næst op til [et] Stenhus, som kaldes Herrehwset, Hans Jacopsß de 2 Dele i fornævnte Gaard og Mattes Guldsmedt Trediedelen at have. Og kendes jeg mig oppe at have baaret Guld og Penge, fuldt Værd af Hans Jacopsß og Mattes Guldsmedt for fornævnte Gaard. Afvindes fornævnte Gaard Hans Jacopsß eller Mattes Guldsmedt, tilpligter jeg mig at vederlægge saa god en Gaard af Rente og »leylighed« inden 6 Uger derefter. Og skal Hans Jacopsß og Mattes Guldsmedt udgive aarlig 4 Skill. til Otensse By af den Jord, som Porthuset paa stander. Medb. af Dannemænd Hr. Jeip Gommeß Sognepræst til Fangell, Bartolomeus Læge min Fader, Knud Hansß, Niels Rymnsnyder, Jenss Bagher, Jenss Hiort, Hans Mwle Borgere og Bymænd i Otensse og Hans Laurensß Skrifer til Fynbo Landsting. Givet i Otensse Mand. efter dnicam. oculi.

Perg. med [9] Segl: 1. Bomærke; 3. Utydeligt Skjold; 5-8. Bomærker; 9. Utydeligt. ^aSenere til Aarhus Hospitals Arkiv? ^a b 1764 i Christianstad Bys Arkiv ^b (Lunds LA.). LDipl. (*Reg.*9413.*) — Hertil 7093, 11069. [11223

^{a-a)} Brevet maa antages at have delt Skæbne med 7093. ^{b-b)} Saaledes Brocman i Stockholms Kgl. Bibl., Haandskr. M 10: 7 og Langebek i LDipl.

— (*Reg.*9415* (med urigtig Dag Marts 18 ligesom i det der nævnte Udtog). Perg. med [9] Segl: 2. Gxvi 40 (Gyldenstjerne); 3. Gxvi 36 (Gyldenstjerne); 6. Ottekantet, Skjold, hvori 3 Roser, og Hjelm; 7. Gxvi 31 (Gyldenstjerne); 9. Lv 68 (*s. l. vca. frab*). Niels Timmessøn Rosenkrantz's Enkes Arkiv; ^asenere til Kærgaardsholm Godsarkiv^a; derefter ejet af Klevenfeldt^b (RA.). *Heise, Rosenkrantz, Dipl. S. 23.* [11224

^{a-a)} RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Gyldenstjerne. ^{b)} RA. Reg. 60 S. 234.

— Ick Kerstenn Mecklenborch inwanere tho Hußem vorkope unnde vorschothe myt vulbordt myner husfrouwen Tybben unde erer moder Ghreten Schruuemesters unnde aller anderen, der ick er vulbordt dartho behoff hadde, heren Petro Bock vicario tho Swauestede unnde synen eruen myne 3 boden van myneme huße uppe dat norder de neghesten unnde sudersten

na s. Jeorn kerckhaue beleggen, myt deme houe beleggen twischenn s. Jurgens huse unnde der sudermere steghelen s. Jurgens kerckhaue uthghenamenn 22 vote landes neghest der nordermere boden uppe dat norden beleggen mydt eneme vryen waterghanghe to myneme sode, den de inwaner der 3 boden stedes hebben scholen, vor 23^{1/2} mr. lub. myt redeme gelde wol betaeth, my dar nitches an to beholdende, sunder vor sondan boden unnde hoffte schal her Peter ofte hebbes desses breues gheuen alle jaer s. Juryens vorstendere to Husem 8 ß lub. tho erthure. An dessenn kope syn ghewest de erßamen her Laurens er kerchere to Pilworm, Juryen Iwersßen unnde Bernth Sandersß inwonere to Husem. Myn ingheßegel myt den ingheßegelen der erßam. sß unnde [Hans] Schone-more⁸. Ghegheuen unnde boßeghelt to Husem in Gregorius daghe.

Perg. med [3] Segl: 3. Bomærke i Skjold. (Statsark. i Kiel, Husumer Urk. Nr. 89.) [11225

Marts 13. Per Præst og vicarius perpetuus, skikket i Bispens almindelig Officialis Sted i Ripe, [Me]ster Claus Jensß af Holm i Hardsysell, Broder Marquordsß, Peder Flodh og Mowitz Orm perpetui vicarii i Ripe. Tirsd. efter Gregorii Dag var paa Dom i Vor Frue Kirke Omgang hæderlig og velbyrdig Md. Provst Wille Friis med andre flere Dannemænd Kanniker paa Kapitels Vegne i Ripe og havde ladet stævne i Rette for os Hr. Jens Mikelsß, Hr. Anders Boosß Præster, Jes Clausß Herredsfoged i Gøring H., Jes Trouelsß i Wilsløff, Symen Jørgensß, Anders Jensß og Pouel Acersß af Vestet at sige deres Sanden, hvorlunde de tilbød paa Kapitels Vegne deres Lovhævd samme Dag paa Riper Byting. Da vidnede fornævnte Dannemænd, at de samme Dag paa Riper Byting hørte og saa', at Provst Wille Friis med andre Kanniker bød deres Lovhævd 3. Ting til, som de havde tilforn gjort 2 Ting og selv til[st]od paa alt Gods og Jord, som Vor Frue Domkirke [og] Kapitel i Rip[e] har inden Riper Byfred og Porte, og særdeles paa en Ga[ard], som Ha. og begærede, at Fogeden vilde finde dem til de[res] Lovhævd efter Loven. Vidnede og samme Danne-mænd, at 8 »besidhende« Borgere vidnede samme Dag inden Ting, at dem vitterligt var, at Provst Wille og flere af Kapitel havde tilbudt deres Lovhævd, som forskrevet staar, og Fogeden, som Ting holdt samme Dag, svarede, at han ej vilde og ej »matthe« fæste Provst Wille eller Kapitel ved Lovhævd, og at Provst Wille med andre Kanniker ginge da af Ting og kærede

dem der »rettheløs«. At de saa vidnede for os, og os selv vitterligt er, thi vi og hos var paa Tinge, det vidner vi med vore Indsegl hos Officialis Indsegl. Datum ut supra.

Papir med utydelige Rester og Spor af 5 Segl paatrykte forneden. Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 451 (RA.)*. [11226

Marts 13. Ego frater Georgius Nicolai offero me divine pietati servituum in ecclesia s. Marie in Beckeskov sub canonica regula s. Augustini et promitto obedientiam Dn. Nicolao Jacobi abbati et successoribus ejus, quos sanior pars ejusdem congregationis in ipsa ecclesia elegerit. Altera die Gregorii.

[A. Orig. Bækkeskov Kl. Arkiv; «senere »apud Janum Rosenkranium« a.] Aa. Afskr. af Arne Magnusson: Bartholin H 526 (jfr. 509). — Aaa. Afskr. efter Aa fra 18. Aarh.: Thott 4to 1580 S. 305. — Andre Afskrifter (sagtens direkte ell. indirekte efter Aa): Additam. 4to 113 (fra c. 1700); LDipl. 1509 Marts 13 og 1509 uden Dag (fra c. 1700); Stockholms Kgl. Bibl., Haandskr. M 10 : 7 (af Langebek); Uppsala UB., Haandskr. E 163 S. 400 (af Nils Wessman); Lunds UB., Dipl. Langebekianum 1314-1655 (fra 18. Aarh.). [11227

a—a) Saaledes Bartholin H 509.

— Ik Jurgen Tymmerman wonaftich bynnen Hußem byn schuldich den vorstenderen des altares aller cristenen selen in Unser frouwen karken bynnen Hußem 15 mr. lub. houetstols vor eyne mr. penningh jarliker erthure in myneme huße unde hofte, dar ik inne wane, bolegen in dat osten up der norder reghe twisschen Clawes Holsten up dat osten unde Claws Jepsß up dat westen; van welkerem summen in vortiden de frame unde boschedene Otte Payesßen heft ghegeuen 10 mr. unde Euert Hokel 5 mr. umme erer selen salicheit to den almissen unnde anderen godesdenste by deme altare aller cristen selen; welkere mr. penningh ik unde inwoners des hußes unde hoftes scholen jarlikes uthgeuen up paschen; unde weret, dat dar schade affqweme van tragher betalinge haluen, den wil ik uprichten. Jodoch mach ik den houetstoll uthloßen unde entfrogen van sodaner jarliker rente midt alsodaneme boschede, dat ik schal de losinghe kundigen up s. Michell, unde up den neghesten paschen de betalinge to donde des houetstols midt aller nastanden renten in eneme summen unde in guder munte, alz to Lubeke unde Hamborch ghenge is. Ik hebbe ghebeden de erlike frame unde boschedene mans Drewes Otsß unde Dirick Hokel, de ere inghesegele hebben hangen heten neghest myneme inghesegel an dessen breff. Gegeuen unde ghescreuen des dinxte-dages vor midtvasten.

Perg. [med 3 Segl]. Husum Vor Frue Kirkes Arkiv (Statsark. i Kiel, Husumer Urk. Nr. 90). [11228]

Marts 14. Se 1510 Marts 6.

Marts 16. Wy Gösk vann Alevelde byschup to Sleßwig hebben gehandelt in saken unde vann wegen des leves^a unde altares Unser fruwen rosenkrantsz in unser kerken Sleswig twiischen heren Theodoricum vam Kroghe, unser kerken domher unde procurator der van Lunthen, so he van wegen syner procuratur unß nogafftigen loven gedan hefft, unde dem ersamen rade to Sleßwig unde beide pârte in fruntschop vordragen in nabescrevener wiße, dat de radt van Sleßwig scole hebben to ener elemosen dath altar, kellig, crütze und alle ander ornath, dat nu is to demsulven altar Unser fruwen rosenkrants, unde dartho 100 mr. lubsch, de darto durch de baden des rades, so se berichten, van christlovigen mynschen gebeden syn, unde dartho noch 100 mr. hövetstols van dem hovetstole, dede is to dersulven vicarien des altares; unde wes darenbaven is to gesechter vicarien, alse dath huß, dath dartho hort, und allent, was mher darto is, dat scöle bliven by den van Lunthen to erer vicarien, de se willen funderen laten darsulvest in unser kerken. Behandelt und geschen up unsem have to Sleßwig des 16. dages des manthes Martii. Gegeben under unsem ingesegel, des wy to saken bruken, in bywesende der heren Jacobi Scröders und Tymonis Struck domheren darsulvest alse medehandelerer vorbescrevener dinge.

Ad mandatum Dn. Godschalci episcopi Slesvicensis
Ketillus Nicolai ad præmissa requisitus notarius
subscripsit.

[A. Orig. Slesvig Bys Arkiv.] **Aa.** Afskr. af Ulrik Petersen: RA. Ulrik Petersens Collectanea Vol. V (med Bemærkning, at paa Bagsiden fandtes en Paaskrift af følgende Indhold: Anno dni. 1505 die lunæ post trium regum ^b centum marcarum, quæ^c dedit Dn. Henningus Brunsberck, quarum 50 sunt pro participatione chori novi vicarii rosarii b. Mariæ virg. in septentrione, ceteræ 50 sunt pro consolacione presentationis b. Mariæ virg., ex uno certo legato testamento Dn. Andreæ Kroeck quondam vicarii majoris ecclesie Slesvicensis, dum vixit. Quam vicariam obtinuit sibi Dn. Henningus Brunsberck, testamentarius ejusdem. — **Ab.** Afskr. fra 18. Aarh.: Ny kgl. Saml. Fol. 886, 1. Foliering Bl. 58 a (her umiddelbart efterfulgt (paa Bl. 59 a) af den under Aa anførte Paaskrift af 1505 Jan. 13. — **Ac.** Afskr. fra 18. Aarh.: RA. Westphalens Dipl., Fol. — **Ad.** Udtog med Dag Marts 17: Kiels UB., S. H. 7 Bl. 856 a. [11229
a) ∅: lenes. b) I Aa og Ab er ladet Plads aaben til et Ord. c) Ab: qva.

Marts 17. Udtog: Kiels UB., S. H. 7 Bl. 856 a. Er 11229.

Marts 18. Ik Hans Koppnagell wonafftich bynnen Husem hebbe myt vulbort alle der gennen, der my ere vulbort darto behoff was, vorpandet myn hus unde erue, beleghen in der Suderstraten twischen Hinrick Brasse unde here Wennemarus stede, deme bescheden Gert Juneses vor 15 mr. lubb., wilker my Gert vornoget hefft, dar ik schal jarlikes aff vorrenthen uppe Michaelis dach eyne mr. lubb. Weret, dar jenige schade uppe queme in vormaninge sodane jarlike renthe, sodane schaden laue ik Gerde wedder up to richtende. Ok laue ik sodane hus nicht hoger to vorpandende, to vorbutende edder to vorkopende sunder willen Gerdes. Wenner my beleuet sodane hus tho friggende van sodane houetstoll unde renthe, schall ik de losinge vorkundigen in den achtedagen paschen, unde uppe den negesten Michelis den houetstoll auer to tellende myt aller bedageden renthe in sodane paymunt, alße to Lubbeke unde Hamborch genge is. Myn ingeseghel myt den ingeseghelen Wulff Schemberger² unde Drewes Wulffhagen³. Ghegeuen unde ghescreuen ame sondage letare.

Perg. med [3] Segl: 2. I Sigilfeltet Bogstavet S; 3. Bomærke. (Statsark. i Kiel, Husumer Urk. Nr. 91.) [11230]

— »1509 Mitfaste Søndag gav Kong Hans een ved Nafn Knud Matzen dette Hospital^a i Forleening paa visse Vilkoer, see Orig. Documentet.«

[Orig.] Udtog med Haand fra 18. Aarh.: Kall 4to 364 S. 7. [11231
a) ∴ St. Jørgens Hospital ved Aalborg.

— Udtog: *Genealog. og biograph. Arch. I. 172; Reg. *9415.* Er 11224.

Marts 19. Vi Hans Konge kendes os skyldig at være Anders Bille vor Mand og Tjener 2000 Mk. i danske Penge, som i Danmarch gænge er, for hvilke, saa og for Troskab og villig Tjeneste, som han os og Riget gjort har og gøre skal, pantsætter vi ham vort og Kronens Slot Stegehuss paa Møen med al kongelig Rettighed for et brugeligt Pant uafløst, imedens han lever, dog i saa Maade, at han skal hvert Aar give os deraf »at« Morthens Dags Tide 400 Mk. i danske Penge, og skal han gøre os Regnskab for hvis Vrag, som der for Landet kommende vorder, og det alt sammen skal have til Behov, og dertil skal han hvert Aar holde os paa Slottet 4 Borgelejeheste, og h[vis Sage-] fald og Oldengæld som der faldende vorder, skal han selv alt sammen beholde til sit eget Behov, og skal [han bygge og] forbedre Slottet og ej lade det forfalde, og Godset, dertil ligger, skal han holde ved Magt, og skal han ej uforrette de vornede

og Tjenere, derpaa boer, [og] ej sælge eller give dem eller nogen deres Sønner af Godset, som de paa fødte er der i Lenet, uden han det har med vort Samtykke, og skal han ej forhugge eller forhugge lade eller tilstede, at Skovene, der tilligger, forhugges til Upligt. Og naar Gud kalder ham af denne Verden, skal hans Arvinger beholde Slottet og Lenet, saa længe det afløses dem, og gøre os og Kronen deraf saadan Tyngte og Tjeneste, som dette vort Brev indeholder, den Stund de det i [Værge] har. Thi forbyder vi *osv.* Givet paa vort Slot Køpnehaffn Mand. efter Midfastesøndag under [vort Sign]et.

[A. Orig. ^amed 1 Segl^a. Anders Billes Arkiv.] Aa. Vidisse 1517 Apr. 4 (die Ambrosii) af Kongen (☉: Rigskansleren), givet Anders Bille. Perg. med 1 Segl. Anders Billes Arkiv (RA.). LDipl. 1509 Marts 19. — Ab. Udtog (sagtens efter A) af Anders Bille paa Foliohalvark: Anders Billes Arkiv (VIII; RA.). [11232

a—a) Saaledes Aa.

Marts 20. (*Reg. *9417.*) Papir med 1 endnu overklæbet Segl paa-trykt Bagsiden: K. 88. Anders Billes Arkiv (IV; RA.). *Mollerup, Bille-Æltens Hist. I. 313* (i nyere »Oversættelse«). [11233

Marts 29. An aptt zu Lenhynn Petrus. Anna »gebornne marggrefynne«. Wirdiger lyb[er] besonnder. Ewr schreyben an unns mit uberrsenden etzlicher Lenyn.... kuchen mit angeheffter bith euch wydderumb zu uorstendigen, [wy] dy an der wurtz unnd anndern gefilenn, dortzu ewr kloster mit [eynem] alten cleyd, doraus eyn meßgewant zu Gots er werdenn mochte, z[u be]sorgenn etzwas unnser darbey zu gedenckenn vor augen zu haben ferners inhalts vorlesenn unnd geben euch dorauß zu uornhe[men], das wyr dy geschyckten kuchen zu gutem gefallen entpfangen, auch furder mit der wurtze zu machen gantz in ewer gutdunc[ken] stellen, doch ob sy baß dan dye gantz nichts gewurtztt, mochten [wyr] wolleyden. Unnd seynd warlich, synd der zceytt wyr bynnen uns[en] landen gewesenn, so von vil armen clostern unnd kyrchen angestrengett unnd umb cleyder, mesgewant und ander kyrchen zci.... ere Gotes doraus zu machen ersucht worden und ßo alles, des wy.... dytzmals gerathen mogen unnd zu gotsdinst zukeren vorma.... gantz uorgebenn haben. Whomit wyr euch, kloster unnd gantzen conuent in annder wege furde.... unnd gnedigen wyl- len wusten zu ertzeygenn, weren wyr gantz gneygtt. Geben Got- torff donnerstage nach judica^a.

Afskr. med Rettelser: RA. Hert. Frederiks Reg. Bl. 17 a. [11234

a) Af Aarsangivelsen findes nu kun Ordene: »anno etc.«, men Brevet er indført blandt Breve af 1509.

Apr. 1. *Reg. *9421.* Papir med 3 Segl ell. Spor af Segl paatrykte forneden: 1. Bomærke (~~Henrik niel. en (!)~~); 2-3. Kun Spor. Roskilde Kapitels Arkiv?; senere til Københavns Universitets Arkiv (Konsistoriums Arkiv (afleveret fra Universitetskvæsturen 1868)). *Ny kirkehist. Saml. V. 172.* [11235]

Apr. 5. Testamente af Hans Houener Borger i Borch paa Vemerens. Perg. (udskaaret foroven). Burg Bys Arkiv (Statsark. i Kiel, Urk. Stadt Burg Nr. 51). Udtog: *US. der Schlesw.-Holst.-Lauenburg. Gesellsch. III. II. 63.* [11236]

— *Reg. *9422.* Papir med 3 Segl ell. Spor af Segl paatrykte forneden: 1. Kun Spor; 2. Skjold med Rud-Vaaben, hvorover Bogstaverne HR; 3. Skjold med Rud-Vaaben og Hjelm med Vesselhorn, ved disses Side Bogstaverne KR. Henrik Krummediges Arkiv (D; RA.). *Vedel Simonsen, Ruderne I. 135.* [11237]

— *Reg. *9423.* Papir med 1 endnu overklæbet Segl paatrykt forneden: Samme Signet som 11237, Nr. 2. Henrik Krummediges Arkiv (D; RA.). *Vedel Simonsen, Ruderne I. 137.* [11238]

Efter Apr. 8. Jeg Lasse Sagxen »ridefowet« i Onze H., Aaghe Ollß Tinghører *ibid.*, Mons Niellß i Øsløff, Per Swenß *ibid.*, Nillss i Katthe snaffe, Swønd Haaghensß *ibid.* og menige Almue, som den Dag Ting søgte. »Søgne tingh« efter P[aa]ske skødede beskeden Md. Niellss Swenß i Øsløff Jenss Monß i Boserwp en Skattegaard i Øsløff. »Vor« Herreds Indsegl med Aaghe Ollß. Anno 1509 vd[!] supra.

Perg. [med 2 Segl]. (AM. LXIV. 8.) [11239]

Apr. 10. Knudt i Häglinge, Jep i Melby, Mauriss i Wandkyfwe og Lafwis i Espholt Sognepræster. 3. Dag Paaske paa Brønnestadtz Kirkestævne for os og flere Dannemænd spurgte Hr. Oluf Sognepræst til Brønnestad sig blandt menige Almue, om nogen af vidste eller havde hørt, om den Skovslod hos Horød Skovslod uden til ligger og af Arild Tid ligget har til Præstegaarden i Brønnested for ret Ejendom eller ej, og om der havde i 40 Aar været køret paa fornævnte Skovslod. Thi opstod disse Oldinge og Dannemænd: Jis Ollßen i Brønnestedh, Per Ebbesen, Jis Aagesen *ibid.*, Mååghns i Eilestorp, Tue Jenßen *ibid.*, Anders Persen i Horød og Per Offisen sstds., alle vidnede paa deres himmelske Lod, at de havde hørt af deres Forældre, at den Skovslod har ligget til fornævnte Præstegaard i Brønnested for ret Ejendom, og Sognepræsterne sstds. har brugt samme Skov, og desligeste Hr. Oluf nu Sognepræst har brugt aabenbare

for hver Mand nu »fulde fyre ock samfelde xl aar« og mere for en ret Ejendom, og aldrig Hinder af nogen Mand »wart« paa gjort indtil nu for nogle faa Aar, Ostred Matsen begyndte at tale paa fornævnte Skovslod. Med vore Indsegl. Givet osv.

[A. Orig. Brønnestad Kirkes Arkiv.] Aa. Afskr. fra 1695 (attesteret af Nicolaus Hartman pastor ecclesiarum Brønnestadh et Matteredh og Olaus Svannius theol. stud.): Stockholms Kgl. Bibl., Engeströmska saml. B VIII 2. 39. — Aaa. Afskr. fra c. 1800 efter Aa: Lunds UB., Haandskr. H c Fol. 170, XIII. 2 S. 364. [11240

Apr. 10. 1299 Sept. 8. Privilegium af Kong Erick for Aosse Borgere. Udtoget efter den latinske Orig.: 1. Række Nr. 719. Dansk Oversætt. med Tilføjelse: At denne Kopi lyder lige med »huwet besegelde breffuet«, som Aosse Borgere har forhvervet af Kong Erick, vidner vi »borgemestere« og Raad i Aoss med vor Stads Sekret. Givet og skrevet i Aoss »i tygesdag i paske helligh«.

Papir med Spor af 1 Segl paatrykt Bagsiden. (RA. Topogr. Saml. Papir, Aarhus.) [11241

Apr. 11. 4938. Mester Jep Hanssøn Prior til s. Knudtz Kloster i Othens, Hr. Niels Hanssøn Prior i s. Hans Kloster i Othens og Hans Scriffuer Byfoged i Otthens. Hr. Bertell Jepsøn Sognepræst til Skamby Kirke var for os med et Pergamentsbrev velbeseglet, ustunget og »wbeskræffwet«, lydende, som forskrevet stander. Sig. nostra. Dat. die quartæ feriæ post pascha.

[^aOrig. paa Papir.^a Skamby Kirkes Arkiv; ^asenere »penes« Jens Rosenvinge^a.] Afskr. af Gram: LDipl. 1481 Dec. 19. [11242

^{a—a}) Saaledes LDipl.

— Hanss Konge. De 4 Gaarde, som findes undtagne i det Skødebrev, vi Hr. Biørn Jahansß af Walby givet har paa Niels-trop og Niellstrops Fang, som vi os »kendes« at gøre ham der fuld Vederlag for, derom er vi saa overens komne med hans Søn Jahan Biørnsß, at vi af vor synderlige Gunst og Naade for samme 4 Gaarde, de 3 i Orderop i Siællandt og den 4. i Høgholt i Fywn, som vi solgte og skødede Torbern Billde med Sandollte gardt, har nu til fuld Vederlag givet Jahan Biørnsß disse 7 Gaarde i Fywn i Horne: 1 Gaard (Peer Hansß, 1 Mk., 1 Ørte Byg), 1 Gaard (Hans Morthenß, 22 Skill., 3 Ørte Byg), 1 Gaard (Hanss Strangesß, 24 Skill., 3 Ørte Byg), 1 Gaard (Hans Jensß, 1 Mk., 1 Ørte Byg), 1 Gaard (Hanss Jensß Plowg, 22 Skill., 1 Ørte Byg), 1 Gaard (Peer Hansß, 11 Skill., 18 Skpr. Byg) og 1 Gaard (Owe Nielsß, 6 Skill., 18 Skpr. Byg) til evindeligh

Eje; og skal forskrevne 4 Gaarde, de 3 i Orderop hos os og vore Efterkommere Konger og den 4. i Høgzholt hos Torbern Billde, efter som vi ham tilforn skødet har, at[!] blive til evig Tid. Givet paa Sandollt 4. Paaskedag under vort Signet.

Dn. rex per se.

Perg. [med 1 Segl]. Johan Bjørnssøn Bjørns Arkiv; a1747 af Assessor (i Hofretten Jonas) Rasmus foræret til Danske Selskab^a; 1894 af Universitetsbiblioteket afgivet til Rigsarkivet. [11243

a—a) *Det Kgl. Danske Selskabs Begynd. S. 207*; jfr. Paaskrift bagpaa.

Apr. 13. Regi Dacie. Lieber bruder. Ewr ko. wir. schreyben unser beyder zusammenkunfft und eyn citation wydder Laurentz Leuens shon lautende haben wir vorlesen unnd bithen hierauff e. g., wo die selbs vor Gottorff uber und ferre ins land ader dohyn zu reysenn gesyndt, e. g. wolle zu Gottorff uns domit notturfftig zu unterreden benachten, dho wyr e. g. dyenern notturfft vorschaffen und Laurentz Leuens son citiren unnd vorschreybenn wollen. Szo ader e. k. w. das zu thun beschwert und gen Gottorff zu komen nicht gemeynt, who hyn uns dan e. g. vorschreyben wirdtt, dohyn wyr uns zu fugen und Laurentz Leuens son, szo es im tzeytlich gnug vorkundigt werden mag, dortzu bescheyden nicht untermassen wollen; dan e. ko. wirde bruderlicher wilfharung zu dyenen seynt wyr gneygtt. Datum freytags in den pascken.

Afskr.: RA. Hert. Frederiks Reg. Bl. 17 b. [11244

— *Reg. *9424.* Papir med Spor af 1 Segl paatrykt forneden. (Statsark. i Kiel, Urk. Schleswig Nr. 28 (Brevet er her med Urette henført til Juni 1, idet Dagen, hvoraf der i Virkeligheden kan ses: »des frygdags ime pas...«, fejlagtig er opfattet som »des frygdags in pi[ngsten]«).) *Slesvigske Provindsialefterretn. Ny Række III. 269 = Dipl. Flensborg. II. 36.* [11245

Apr. 14. Niels Scriffuer¹ Landstingshører i Nørjwotlandh, Jens Rask Official i Wiburgh, Knwt Nielsß Kannik, Per Krabbe i Skoffsgord V., Jep Liøng og Cristiern Lybbertsß Borgemestre i Wiburgh. Lørd. før quasimodogeniti Sønd. paa Wiburg Landsting fik Niels Clementsß Hovedsmand paa Kalløø et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Oluff Dyricksß, Jes Porss, Per Tranæ, Michell Gwmmissß, Las Pouelsß, Jes Sewerinsß, Oluff Skredher »borgher« i Wiburg og Jens Salæ i Bwtstrvp; disse vidnede, at de samme Dag paa Wiburg Landsting hørte og saa', at velbyrdige Kvinde Hustru Inghe, Haningh Jebssens Efterleverske i Bwndrup, skødede og solgte til Niels Clementsß Bwndrup gord, som hun nu

selv i boer, 1 Gaard derhos liggende, kaldes Owegord (Jep Ørn, 3 Ørte Korn og 2 Pd. Smør) og 1 Gaard, kaldes Kiergord (Andhers Sewerinsß, 2 Ørte Korn og 1 Pd. Smør) i Gisslum H. i Swingelbergh S., og kendte Hustru Inghæ sig at have opbaaret Penge og fuldt Værd af Niels Clementsß for forskrevne Gaarde. Vore Indsegl med Hustru Inghes⁷. Datum ut supra.

Perg. med [7] Segl: 1. I Sigilfeltet Bogstavet n gennemstukket af en Pil; 2. Utydeligt Skjold (mulig med Lammet med Fanen); 5. Bomærke; 7. I Sigilfeltet en seksoddede Stjerne. Bonderup (Lerchenfeldt) Godsarkiv; ^a1905 erhvervet af Rigsarkivet fra Stud. art. Gustav Starcke ved Bytte^a (RA. Privatark., Niels Clementssøn). LDipl. [11246

^{a-a}) Rigsarkivets Bog over Køb af Arkivalier; jfr. *Meddel. fra det danske Rigsarkiv I. 124.*

Apr. 17. *Reg. *9425.* [A. ^aOrig. »in kleine Fetze zerfallen, die beim Anfassen sich in Atome auflösen«^a ^bmed 1 hængende Segl^b. Landskabet Eidersteds Arkiv (i Tønning)]. Aa. Afskr. fra c. 1530: Det under 2023 anførte Haandskr., 20. Bl. b. Herefter: *Schlesw.-Holst. Provinzialberichte 4. Jahrg. 1790 S. 119; Wetzel, Das Landrecht u. die Beliebungen des »Rothen Buchs« in Tönning S. 20.* — Aaa. Afskr. fra c. 1700: Indlagt i Aa. [11247

^{a-a}) Saaledes *Wetzel, anf. St. S. 9*, hvor Originalen siges at være »dem Codex beilegelt«. Den er ikke paatruffen 1922. ^{b-b}) Nævnt *Schlesw.-Holst. Provinzialberichte 4. Jahrg. 1790 S. 122.*

Apr. 18. Oluff Nielsß¹ Byfoged i Varde og Tingholder paa Varde Sysselt[ing] Onsd. efter quasim[odogeniti] skikket paa Varde Sysselting Powelsß i Strandby, kærede her i Dag, hvorled[es] havde ladet ham fordele til sin Herredsting for en E[ng] imod Lov og Ret og imod den Dom, her »vortt« stod til Vedermaalsting med deres Bevisning wrin Karlsß og »ti høringh« for Uret, ham og han sagde, at han ej fordelte Nis s Powelsß [l]æse et Skødebrev paa forskrevne Eng »ode« med andre flere Bevisning og bød sig og Bevisning siger jeg saa for Rette, at forskrevne Nis Uret, [og] retter jeg ham af Dele saa længe, til [Be]visning »røgges« for højere Do[m] ham fordelte, at bøde imod Bonden og Kong[en]. Mit Indsegl.

Medtaget Papir (den højre Side mangler) med 1 Segl paatrykt for-neden: Bomærke. Senere til Ribe Kapitels Arkiv? (RA. Ribe Bisps Arkiv). [11248

Apr. 19. Jeg Pedher Thelluffß¹ Borger i Ribe vederkender mig skyldig at være Kapitlet i Ribe 100 Mk. danske Penge for

Henrich Hanssens og Barbare Henricks »aartide«, hvis Sjæle Gud have, at betale inden 3 Aar, for hvilke Penge jeg sætter dem mit Hus til Forvaring, som Henrich og Barbara inden boede, at give deraf hvert Aar 4 Mk. danske Penge, saa længe at jeg betaler Hovedsummen; og skal Renten udgives »ath« lovlige Skyldetider, som »sedhwanth« er i Ribe. Vorder Gaarden øde med Brand eller anden Vaade, bekender jeg mig dog at være Kapitlet de 100 Mk. pligtig og give Renten ud hvert Aar, til Hovedsummen udkommer. Medb. af flere hæderlige og Danne-mænd Hr. Hanss Erichsß³ i Tangderop, Hr. Hanss Knudsß i Atzens, Lass Palnsß og Hanss Nielszen Raadmænd i Ribe. Datum Ripis fer. 5. post quasimodogeniti.

Perg. med [5] Segl: 1-2. Bomærker; omtr. samtidig Paaskrift: »Feria 2a post dominicam letare erit anniversarium Henrici Johannis et Barbare conthoralis eiusdem«; noget yngre Paaskrift fra 16. Aarh.: »Paa Per Thornwms hus paa torffueth«. Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 438* (RA.).

[11249]

Apr. 22. *Reg. *9426. A.* Perg. med 2 Segl: 1. K. 88; 2. K. 108. Kongens Arkiv; *ÆA. IV. 388 Nr. 45* og *V. 34* (RA. D 1, Slesvig). *Stemann III. 144* (læs: delinge *twelufftlich geschen vnnd durch vns suluest betherto nicht vordragenn machtlöß* - willen gehalten - misericordia). — **B.** Perg. med 2 Segl: 1. K. 88; 2. K. 108. Hertug Frederiks Arkiv (RA. Gem. Arch. XII. 47 a). *Stemann III. 144* (læs: delinge *twelufftlich geschen vnnd durch vns suluest betherto nicht vordragenn machtlöß* - willen gehalten - egener personen - misericordia domini anno). — Dansk Udtog (vel snarere efter A end efter B) (med urigtig Dag og anført under urigtigt Aar): *Hvitfeld VI. 103, Fol. 1005 L. 19.*

[11250]

Apr. 24. »Laurentz Skreddares uthgifne hyre contract sig hafva till leyes bekommit een Wår frue kyrckes lille gård liggandes i Lund sunnan ved bem^{te} kyrckia. Dat. feria 3tia proxima post dominicam misericordia domini, som är d. 26 april 1509.«

[Orig. Lunds lille Vor Frue Kirkes Arkiv.] Udtog: Specifikation, Adskillige Kirker Nr. 109.

[11251]

Apr. 26. Ik Walke Jonsß wonaftich ime kerspel Schowbw vorpande unde vorkope midt vulbort alle der jennen, des my ere vulbort darto behoff is, den werdigen unde erliken heren des kalandes bynnen Hußem ene mr. lub. jarliker rente vor 15 mr. gudes geldes an alle myne gudere bowechlik unnde umbewechlik, besundergen in 6 deymet medlandes unde 16 schep-landes ghestackers bolegen by malkanderen to Holbul in eneme bole, dat in vortyden plach to horen Volquardt Aggesßen. Welkere eyne mr. rente wil ik alle jar betalen up passchen bynnen

Hußem den heren des kalandes unde hebbere desses breues. Unde wor darenbauen schade affqweme van tragher betalinge haluen, den wil ik wedderleggen. Ok scholen de heren des kalandes nicht vorplichtet syn up sodan lantgudt dyke, damme, zilen unde slußen to holdende noch lantgelt, schat, bede, plicht ofte pacht darup togende noch jenigherleye andere upkomynghe darup to holdende, wonlich ofte unwonlich, men alle beswoynghe, de dar moghe upkamē, wil ik holden. Jodoch hebbe ik boholden enen wedderkop, wanner my dat boleuet, midt alsodanem boschede, dat ik schal de wedderkop kundigen up Michells dage unde up den neghesten passchen de betalinge to donde des houetstols midt aller nastanden renten in eneme summen unde in gudeme wichtigen golde, alz ik de entfangen hebbe, ofte yn guder munte, alz to Lubeke unde Hamborch genghe is. Ik hebbe ghebeden de frame unde boschedene mans Paye Veddersß to Wobbembul unde Harre Scrodere³, de ere ingheseghele hebben hangen heten by myneme inghesegel an dessen breff. Ghegeuen unde ghescreuen ame donredage vor Walburgis.

Perg. med [3] Segl: 3. Ubetydeligt Brudst. Husum Kalentes Arkiv (Statsark. i Kiel, Husumer Urk. Nr. 92). [11252

Apr. 28. *Reg. * 9427.* [a Perg. med 8 Segl: 1-8. a Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 428.*] Optaget i Stadfæstelse 1531 Juli 28 (Fred. efter Jacobi Dag) af Frederik I (forseglet med Signetet), givet »degen«, Provst, Kantor og menige Kapitel i Riibe. Perg. [med 1 Segl]. Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 428 (RA.). Thorup, Efterretn. ang. Byen Ribe II, Bil. S. 28.* [11253
a—a) Saaledes Stadfæstelsen.

— Vi Peter Holthuss, Hans Mickelß »borgemester« i Malmøge, Marquard Thomeß, Vessell Flutman, Morthen Jenß, Jens Hemmyngß, Jacob Nickelß, Mickell Olß og Jep Nielß Raadmænd sstds. har nu været overens med »fornumstig« Md. Oluff Perß vor »metraedzbroder«, at han nu har opladt til evig Tid al den Ejendom, som strenge Ridder Hr. Pawell Laxman fik fra s. Dorothee Alter her i Malmøge Kirke, som er en Stenbod med al sin Ejendom og Gaardsrum liggende i Skomagere bodernæ her sstds. vesten op til hans egen Gaard, hvilken Gaard og Stenbod han nylig købt havde af Kong Hans. Hvilken Stenbod efter denne Dag skal blive fri til s. Dorothee Alter igen, som første fundacio indeholder, som samme Stenbod med given var, foruden nogen Oluff Perß Gensigelse, som Oluff Perß Vederkendelsesbrev, som han os derpaa givet har, indeholder; dog

med saadanne Vilkaar, som vi »borgemestere« og Raad os tilpligtet har for Malmøge By store Nytte for Seygemølle etc., da har vi tilpligtet os at give Oluff Persß og Maryne hans Husfrue 12 Mk. rede Penge om Morthens Dags Tide, ham eller hende, hvilken længst lever, betale skullendes. Finge Oluff Perß og hans Hustru ej de 12 Mk. Penge, eller nogen vilde gøre der anden Hindring i, da skal han og hans Hustru igen kalde dette Brev og Stenbod til dem. Vi har hængt vort Bys Indsegl neden dette Brev med alles vore Indsegl, som forskrevne stander. Givet og skrevet i Malmøge Vitalis mart. Dag.

[Orig.] Omtr. samtidig Afskr.: Malmøregistret Bl. 12 a. LDipl. [11254

Apr. 30. Kongen anmoder Henrich Krumedige, der har faaet nogle af Prebiorn Pudbuschs Hustrus Tjenere erklæret fredløse, om at ud sætte denne Sag.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 88. Henrik Krummediges Arkiv (A 1; RA.). *Missiver I. 205.* [11255

Maj 2 ell. Sept. 13. Jeg Annæ¹, Hermynd Flæmyndz Efterleverske, skal give ærlig og velbyrdig Md. Hr. Henrich Krwmedige R. en af mine Bøndersønner for den, som han gav mig, som var »fødher« paa hans Gods i Holthæ gard, »i nar« som han »poo elsker«. Mit Signet. Datum Roskildie in vig. crucis.

Papir med 1 Segl paatrykt forneden: Lxviii 57 (A E; Thott); Paa skrift med Henrik Krummediges Haand: »Ffrv Annes breff i Bauelse om en bonne«. Henrik Krummediges Arkiv (D; RA.). [11256

Maj 3. Jeppe Barwidsøn a w. i Bramstoffthe. Hellig Kors Dag invenc. var jeg paa en Forligelse efter min Hustrus Dorothee, Svogers velbyrdigs Mands Jørghen Groo Samtykke med menige Almue i Thornes om Trætte om et Stræde; da var vi saa forligte, at der skal være et Stræde mellem Stømre toffther og Westre wenghe, som ligger til Bramstoffthe, 25 Alen paa Bredden mellem begge Gaarde, og det skal stenes paa begge Sider fra den ene Ende til den anden, saa at der skal ikke ydermere komme Trætte paa. Og skal Thornes Mænd »oprese oc ophegne« af ny den ene Arm af fornævnte Stræde fra den ene[!] og til den anden, og siden skal jeg og mine Efterkommere til Bramstoffthe holde alt Strædet paa baade Armene færdig med saa Skel, at Thornes Mænd skal holde alt det andet Gærde paa den vestre Side, som ligger til Bramstoffthe, færdigt, og kommer der nogen Skade udaf, skal Thornes Mænd ham »ræthe« og betale, og skal ingen Mand fornævnte Stræde for-

dærve, og ej nogen Mand af Thornes hugge de »egher«, som stander i fornævnte Stræde eller Gærde, uden den, som boer i Bramstoffthe. Medb. af velbyrdige Mænd Otthe Klaussen i Orebygaardh, Jørghen Groo i Syllestedtgard, Knwdh Hanssen i Dølefylle og Laurens Matßen i Kallø, som over var paa fornævnte Forligelse. Datum Bramstoffthe »anno, die etc.«

[^aPerg. [med 5 Segl].^a (? Senere til) ^aTaars (Musse H.) Kirkes Arkiv^a.] Afskr. af Jon Mortensen 1752: LDipl. [11257

a—a) Saaledes LDipl.

Maj 7. Vidne af Kiøbenhafns Byting, at Matths Jensøn Borger i Kiøbenhafn skødede den Helligaands Kloster sstds. en Gaard i Kiøbenhafn mellem Stranden og Lederstredet.

[Orig. Københavns Helligaandskl. Arkiv.] Afskr. af Hans Nielsøn 1673: Ny kgl. Saml. 4to 686 Bl. 15 a. *Lindbæk og Stemann, Helligaandsklostre, Dipl. S. 131.* — Hertil 10171. [11258

Maj 9. Hanns Konge. Onsd. efter Johannis Dag ante p(ortam)^a latinam i vor egen Nærværelse i Randers, nærværende Hr. Predben Pudderbusch, Hr. Mogens Giøe RR., Niels Clemmindzen vore Mænd og Raad og Jo(achim)^b Løcke, var for os Peder Løcke (^cvor Embedsmand^c) paa Wardberrig og havde hidstævnet med vor egen Stævning Biørn Anderßen vor Mand og Tjener. Tiltalede Peder Løcke Biørn Anderßen, at han havde en Svend i sit Brød, som voldtog en Kvinde og siden slog samme Kvinde ihjel, og Sandemænd derfor svor ham fredløs, og at Biørn Anderßen holder samme Svend i sit Brød, og den dødes »kiøn« kan der ingen Ret vederfares for, og mente fordi, Biørn Anderßen bør at rette for Sagen, efterdi det skete i hans Brød. Dertil svarede Biørn Anderßen, at samme Svend var i vor naadigste Herres Tjeneste nogen Stund, efter Skaden skete, og der han hjemkom, tog Biørn Borgen af ham, at han skulde komme og staa til Rette for Sagen. Om hvilken Sag de gav dem i Rette for os. Og derpaa (var^d) da sagt for Rette, at Biørn Anderßen skal føre den Svend til Stede for os og vort Raad til Wiiborrig nu, vi did først kommende vorder, og der at stande til Rette for Sagen, eller Biørn Anderßen selv at rette for Sagen. (^cTeste Georgio Marsuin just. nostro.^c) Datum ut supra.

[A. Orig. Peder Lykkes Arkiv?] Aa. Afskr. fra c. 1600: Additam. Fol. 152 Nr. 112. — Ab. Afskr. fra 1. Halvdel af 17. Aarh.: Gl. kgl. Saml. Fol. 1139 Nr. 92. [11259

a) Saaledes Ab; Aa: perte. b) Saaledes Ab; Aa: Johann. c—c) Saaledes Ab; mangler i Aa. d) Saaledes Ab; mangler i Aa.

Maj 10. *Reg. *9429.* Papir med 3 Segl paatrykte forneden: 1-3. Bomærker. Roskilde Kapitels Arkiv?; senere til Københavns Universitets Arkiv (Konsistoriums Arkiv (afleveret fra Universitetskvæsturen 1868)). *Ny kirkehist. Saml. V. 171.* [11260

— *Reg. *9430.* Papir med utydelige Rester af 1 Segl paatrykt forneden. Roskilde Kapitels Arkiv; senere til Københavns Universitets Arkiv (Konsistoriums Arkiv (afleveret fra Universitetskvæsturen 1868)). *Ny kirkehist. Saml. V. 171.* [11261

Maj 10 ell. Sept. 20. Hans Henrickß¹ Herredsfoged i Skamme H., Knwt Henrickß, Henrick Hanß i Hørrepe, Andhers Olß i Roersløf og Laurens Dyengh i Wghersløf. Torsd. efter hellig Kors Dag for os og Dannemænd flere, som Skamme H.s Ting søgt havde, »bedes« beskeden Md. Andhers Smeddhenß i Aagarede om et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Hans Jepß i Aghernes, Marquard Agesß i Hwellygh, Per Clauß i Bordese, Knwt Henrickß i Jerswore, Hans Matß i Bedessløf, Bertil Hanß, Jep Nielß og Andhers Olß i Roersløf; hvilke vidnede, at Jøren Jwde i Roersløf og Olluf Clauß i Nærdw lovede Andhers Smeddhenß for »gyft oc gyaldd«, intet undtaget, for hvad Del som Andhers Hermynß var Andhers Smeddhenß sky[l]dig paa Herskabs Vegne. Item vidnede forskrevne 8 Dannemænd samme Dag inden 4 Stokke, at Andhers Smeddhenß lovsøgte Jøren Jwdde efter hans egen Kendelse for et Pd. Byg, som han havde lovet for Andhers Hermynß for. Med vore Indsegl. Givet *osv.*

Papir med 4[!] Segl ell. Rester af Segl paatrykte forneden: 1-2. Bomærker; 3. Utydeligt; 4. Bomærke. (RA. Privatark., Henrik Knudssøn Gyldenstjerne.) [11262

Maj 14. Trvels Aruitß »tinghore« i Gydinge H. og Frøsthen Mikelß Herredsfoged i samme Herred. Mand. før hellig Torsd. var beskeden Md. Suen Perß i Quittinge paa Gydinge H.s Ting og lod læse et beseglet Sognevidne paa et »sath« Ting lydende: 11220. Vi forskrevne Mænd Trv Aruitß »tinghore« i Gydinge H. og Frøsthen Mielß Kongens Foged i samme Herred og siden menige Herredsmænd, som den Dag Ting søgte, »vinde vii medh vorth indcel oc tiil bedes om« Gydinge H.s Indsegl. Givet og skrevet *osv.*

A. Perg.; Plica afklippet, saa at kun ét Seglhul kan ses. Gryts Kirkes Arkiv (Lunds LA.). — Aa. Vidisse 1551 Maj 5 (Tirsd. før ascens. dni.) af Poell Karß i Keragre Saghører til Gydyng H.s Ting m. fl. Perg.; Plica afklippet, saa at Tallet af Seglhuller ikke kan ses. Gryts Kirkes Arkiv (Lunds LA.). [11263

Maj 14. Bisp Iuar Munck i Ripe og Bygdemænd dømmer paa Foranledning af Karl Brysk en Lovhævd magtesløs indtil videre.

Papir med Rester ell. Spor af 3[!] Segl paatrykte forneden: 1. Kun Spor; 2. Lxxiii 44 (Rosenkrantz); 3. Bomærke. Carl Bryskes Arkiv (E; RA.). *Nielsen, Gl. jydsk Tingsvidner S. 125.* [11264

Maj 16. »Mårten Jenson krämmares bekiennelse skriffit sig hafwa af Lundz dombkyrckios kyrchiowerder till leyes bekommit een bem^{te} kyrckies gård eller bodh liggjandes i Malmöe på Bredegatan mällom sancti Pährs kyrckia och ett stoort rödt steenhuus. Dat. Christi up-farilses aftton, som menas wåra d. 9. maii 1509.«

[Orig. Lunde Kapitels Arkiv.] Udtog: Specifikation, Lunde Domkirke Nr. 421. — Et andet Udtog med Aar, men uden Dag: SvRA. E 102 a, Sextern 24, Nr. 177. [11265

Maj 17. *Reg. 5412.* [Orig. Aalborg Skomagerlavs Arkiv. — Kopi, »som ikke synes meget nyere skreven end Originalen«, tilsendt Danske Selskab af Andreas Reiersen Sognepræst i Mov.] Efter Kopien: *Danske Mag. III. 231 = Nyrop, Gilde- og Lavsskraer II. 310.* [11266

— Notarial-Vidnesbyrd, at Hr. Theodorus Sognepræst til s. Nicolai Kirke paa Før fik Stadfæstelse paa Kirkens Indtægter.

[Orig. Nicolai Kirke paa Før's Arkiv.] Afskr. af Præsten Henning Feddersen 1709 (ikke set af Udgiveren): Arkivet paa Før for Nicolai Kirke. *Häberlin und Roeloffs, Vier ungedruckte Führer Urkunden S. 23, jfr. S. 5 a.* [11267

a) Den opgivne Indiktion passer ikke med de øvrige Tidsbestemmelser.

— Jeg Niels Dauitsß¹ paa Mogenstorp, som kaldes Hack, sælger og skøder til ærlig og velbyrdig Md. Henrich Ogesß i Hageløse min Gaard i Høkiøbinge Kirkeby, og er nu øde, som Oluff Hansß sidst paa boede og gav aarlig 3 Skill. Grot, item en Fæste i samme By (Hans Pouelsß, 10 Skill.), og kendes mig derfor have opbaaret fuldt Værd, saa mig dermed nøjes. Afvindes de Gaarde Henrich Ogesß, tilbinder jeg mig at udlægge 2 saa gode Gaarde igen til Rente og »leylighed« inden halvt Aars Dag der efter, dog med saa Skel, at lyster mig at købe samme Gaarde igen for 80 lubeskæ Mk. inden Michils Dag nu næst kommende, skal jeg have »tismacth« og ingen anden. Medb. af flere gode Mænd Mester Oghe Jeipsß² Kannik i Lundh, Mauritz Jeipsß³ a. v., Anders Marquordsß og Ernest Hansß »borgmesther« i Trælleborigh. Datum Hageløse die ascens. dni.

Perg. med [5] Segl: 1. Lxxix 8; 2. G. 34 = Llxviii 12 (Sparre); 3. Llxviii 5 (Sparre). Henrik Aagessøn Sparres Arkiv (SvRA. Perg.). LDipl. [11268

Maj 18. *Reg. *9432.* [Perg.^a Sikkert senere tilbagegivet til Københavns Kapitels Arkiv.] Afskr. af Jon Mortensen: Gl. kgl. Saml. Fol. 727, Bd. II, Læg qq, 1. Bl. a. Herefter: *Kbhvns Dipl. I. 279* og *IV. 307.* — Afskr. fra 18. Aarh.: LDipl. [11269]

a) Saaledes Afskrifterne.

Maj 20. *Reg. *9433.* Perg. [med 6 Segl]. Sønderhaa Kirkes Arkiv (NLA. Aalborg Bispearkiv, Capsa B, Loculus 3, Fasc. L, Nr. 13). *Ny kirkehist. Saml. II. 532.* [11270]

Maj 21. Anna Cristofers dotther tilskriver Fru Anna, Hr. Henrich Krwmdiges, om dennes Moders Død m. n.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Henrik Krummediges Arkiv (B 2; RA.). *Heise, Rosenkrantz, Dipl. S. 24; Missiver II. 258.* [11271]

— »Hertug Fredericks dom oc forligellsebreff ludende, at hanss nade haffuer fordraget oc forenth her Clauss Lutsowg ridder oc Jachim Rewenlow om the tilltale, som her Clauss Lowsow hadde paa hanss høsfrues vegne om nagher arff oc arffuegotz, som han hadde oc brugede, søm hwn sagde, ath hennes faderlig, moderlig oc andet tillfallen arff wor etc., i swaa madhe, at huilcken tidh for^{ne} her Clauss met hanss høsfrue fore hertug Frederick eller till herretzting komme, ther gotzet beliggende er, oc giorde børlich oc nøgactiigh skoodhe oc forlatingh paa all then arff, hanss hosfrwe till then tiid tillfalden wor, tha skulle for^{ne} Jachim skyldig waare at bethale for^{ne} her Clauss vii^c marc, huilcke hertug Frederick haffuer tillsag[t] her Clauss at bethale oc fornøge, thermet her Clauss oc Jachim paa bade siider well nøgedes met oc wedtoghe. Therepther nagher^a tiid haffuer her Clauss met hanss hosfru s^rwe Geese wæreth fore hertug Frederick oc hanss raad i Kiiell oc haffuer met henne giort Jachim Rewenlow eth fast oc uighenkallendes skoodhe paa all faderlig, moderlig, broderlig oc i andhet tillfalden arffue indtill then tiid, ehuore thet liggende er eller neffnes kandh, oc therpaa haffuer hertug Frederick fornøget for^{ne} her Clauss for^{ne} viie marc i Trawemynde oc therpaa fanget nogactug quittanciam [o: 9941]. Datum xv^eix 2a feria post exaudi.«

[Orig.] Udtog skrevet med en Haand, der formentlig er Ove Billes; se 8079, Ab. (RA. Privatarck., Joachim Reventlow, Udat.) Nærværende Brev skulde antages identisk med et af 1511 Juni 2 nedfr.; men dette sidste mangler et Stykke, som findes i nærværende Brev. [11272]

a) Udtoget gentager: nagher.

Maj 24. *Reg. *9435.* *Svaning, Chronicon Joannis regis Bl. Kk.* — En meget afvigende Udfærdigelse (bl. a. kun med Aar, uden Dag) i Kong Hans's Brevbog: *Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 24.* — Svanings Kilde maa her enten have været en løs Koncept (ell. Kopi) ell. ogsaa et helt andet Eksemplar af »Kong Hans's Brevbog« (jfr. hans Udtalelse *Bl. RR 2 b* om hans Kilder: »pleraque omnia ex fidissimis monumentis a secretario scriba præfati Joannis regis non inducto conscriptis eruta esse«).

At han har haft andre fra Kong Hans's Kancelli stammende Kilder end den bevarede Brevbog, fremgaar ogsaa af hans Udtalelse *Bl. Bb b* og *Ii 4* om ellers ukendte Breve fra Kong Hans til Paven og til Ludvig XII, der efter hans Sigende »extat« og »extant« (jfr. nedfr. under Udaterede Breve). [11273]

Før Maj 25. Hannß Konge. For os var Peder Skrams Bud med vort Stadfæstelsebrev lydende paa Bredholm, og derimod er ingen Breve tagen af os. Thi tildømmer vi 1. Sinde Peder Skram Bredholm, forbydende alle ham derpaa Hinder at gøre, saa længe nogen kommer for os med bedre Bevisning paa vort Retterting. Datum die ^a nostro ad caus. sub sig., teste Georgio Marsuin.

[Orig. Voldbjærg Godsarkiv.] Afskr. fra c. 1650: Ny kgl. Saml. Fol. 1507, 1. Nummerering Nr. 4. [11274]

a) I Afskriften er ladet Plads aaben til Dagen.

Før Maj 25. Hanns Konge. For os var Peder Skramß Bud med vort 1. Dombrev lydende paa Breedholm, og derimod er ingen Brev tagen af os. Thi tildømmer vi 2. Sinde Peder Skram Bredholm, forbydende alle ham derpaa Hinder at gøre, saa længe nogen kommer for os med bedre Bevisning paa vort Retterting. Datum anno domini ^a nostri[!] ad causa[!] sub sig., teste Georgio Marsuin justitiario nostro.

[Orig. Voldbjærg Godsarkiv.] Afskr. fra c. 1650: Ny kgl. Saml. Fol. 1507, 1. Nummerering Nr. 5. [11275]

a) I Afskriften er ladet Plads aaben til Aaret, og Dagen mangler.

Maj 25. Jeg Birgittæ Knwtzdatter¹ i Pedherstrup kendes mig skyldig at være Niels Clementsß Landsdommer i Nørjwotlandh 100 Mk. danske Penge, som han mig nu laant har, at betale efter sin Villie. Medb. af Jep Liøng og Cristern Lybbertssß³ »borgemestere« i Wiburgh. Datum Fred. før Pinsedag i Wiburgh.

Papir med 3 Segl ell. Rester af Segl paatrykte forneden: 1. Clviii 42; 2. Utydeligt; 3. Bomærke. Niels Clementssøns Arkiv; senere til Kongens Arkiv; *ÆA. V. 55* (RA. C. 7, Gældsbr. og Kvitter., Papir). LDipl. [11276]

— Tredie Dombrev for Per Skram paa Bredholm.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden. K. 80 og af 1 Segl paatrykt forneden paa Forsiden (utvivlsomt til Vidnesbyrd om Tinglæsningen): I Sigilfeltet en seksoddet Stjerne. Voldbjærg Godsarkiv; senere ejet af Danske Selskab (RA.). *Nielsen, Gl. jyske Tingsvidner S. 34.*

[11277]

Maj 29. Byrgher Ærkebiskop i Lund. Hr. Oluff Magensß i Brønstedde i Gydinge H. bød sig her i Dag i Rette for os med

Ostrid Mattið i Sandagre, eftersom de baade »wedtaget i[?]« Oluffs Stue i Winsløff i Gydinge H. at møde for os 3. Dag Pinse om en Skov, som ligger til Hr. Oluffs Præstegaard i Brønestade, som han siger; og mødte ikke Ostred paa samme Dag, som ved var taget, og ingen fuldmægtig paa hans Vegne. »Thertil for« under vi Hr. Oluff at nyde samme Skov, indtil han ydermere derom tiltales med Rette for os, og »fuldned« for Tæring og Kost. Vi trykker vort Signet paa Ryggen »aa« dette Brev. Givet i Lund 3. Dag Pinse.

[Orig. Brønnestad Kirkes Arkiv.] Afskr. af Lagerbring: Lunds UB., Dipl. Lagerbringianum T. II. [11278]

Juni 1. Statsark. i Kiel, Urk. Schleswig Nr. 28. Er 11245.

Juni 2. Vi Hanns Konge sælger og skøder til Torbenn Bilde vor Mand og Raad en vor Mølle liggende i Horne S. i Saling H., som kaldes Hornne Mølle (Lauritzs Monßen, 7 Pd. Mel), hvilken Mølle os med mere Hr. Laxmandtzs Gods er tildømt. Og kendes vi os derfor at have oppebaaret Guld og fuld Værd efter vor Nøje. Afvindes forskrevne Mølle Torbenn Bilde, bepligter vi os at vederlægge saa godt Gods inden 6 Uger derefter. Givet paa vort Slot Nyborg Lørd. efter Pinsedag under vort Signet.

[A. ^aBeseglet Perg.^a Torbern Bentssøn Billes Arkiv; ^bsenere til Hvedholm Godsarkiv^b.] Aa. Optaget i Stadfæstelse 1571 Okt. 29, se 11041. RA. Tegn. o. a. L. 11 Bl. 416 b (Udtog herefter: *Kanc. Brevbøger 1571-1575 S. 84*); [c Orig. Hvedholm Godsarkiv c]. [11279]

^{a-a} Saaledes Aa. ^{b-b} FLA. Grevskabet Brahesmindes Arkiv Nr. 1000, Registratur fra 17. Aarh. Nr. 124. ^{c-c} Den i forrige Note anførte Registratur Nr. 87.

Juni 3. Kongen paalægger Anders Bilde straks at sende 5 værgende til Kopnehaffn med Kost til 29. Sept.

Papir med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl: Formentlig K. 88. Anders Billes Arkiv (I a; RA.). *Missiver I. 206*. [11280]

Juni 4. Niis Mortenß Foged paa Han H.s Ting, Thomas Pederß i Broust, Oluff Pederß i Orloffgaard, Knud Hanß i Agersborg Præster, Iffuer Claus af Orloffgaard »Vebner Pederß Ky«, Palni Griis, Morten Jenß og Jep^a Degn. Mand. før Guds Legems Dag paa Han H.s Ting fik hæderlig Md. Hr. Severin Michelß i Lerupgaardt et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Morten Jenß, Peder Laridtzen, Jep^b Seffrenß, Nis Pederß, Jes Nielsß, Asser Pederß, Peder Christeß^c og Jens Laridtzen; hvilke vidnede, at de har hørt, og dem vitterligt er, at Hr. Severin Michelß lod byde sin Lovhævd i 3 Tingdage paa Han H.s Ting paa sin Præstegaard

paa den hellige Kirkes Vegne Vor Frues, og mælte Kongens Lensmand ham til sin Lovhævd at gøre, og gjorde han sin Lovhævd med gode beskedne Dannemænd, som Kongens Lensmand fandt ham for, og æskede Hr. Severin gamle Breve og Bevisninger i Rette; da sagde Nis Riqvorß og Jes Anderß, at de havde ej andre Breve end de, som da var læst. Item^d gjorde Hr. Severin sin Lovhævd i sin Gaard paa sin Gaard paa den hellige Kirkes Vegne Vor Frues med Præster og gode Selvejere paa Ager, paa Eng, paa Fægang, paa Lerup lide op og neder saa langt og bredt, som hans Eng er nedenfor, og Dalen op til Kirken, paa Fiskevand ^eSoortholms bek^e og Rødlom, og al den Del, som Hr. Severin har haft i Hævd i ^f34 Aar^f, og svor Hr. Severin alle disse Stykker til Vor Frues rette Grund, og ingen at have Del deri. Og var hans »laugshøring« inden alle 4 Stokke og sagde ham Lov af Hænde og mælte hans Lov stadig at blive, saa længe han fældes med Bispen og bedste Bygdemænd. Med vore Indsegl hængende^g neden paa dette Brev. Givet osv.

[A. ^hVelbeseglet Perg.^h Lerup Kirkes Arkiv. — Aa. Vidisse 1530 Sept. 25 (Sønd. før Michels Dag) af Trogels Tideebor[?] i Official i Tisted m. fl., uden at det siges, til hvem Vidissen gives.] Aaa. Afskr. efter Aa af Eler Ryyberg (Sognepræst til Lerup) 1675: NLA. Aalborg Bispearkiv Capsa B, Loculus 3, Fasc. G. — Aab. Afskr. efter Aa 1715, attesteret af Hans Lessow (Sognepræst til Lerup): Sstds. [11281

a) Aab: Jes. b) Aab: Jens. c) Aab: Rasmus. d) Aab: Thi. e—e) Aab: Schortholms bæck. f—f) Aab: 14 Aar og 20. g) Aab: hostrykte. h—h) Saaledes Aa. i) Aab: Tiiderich.

Juni 7. Wilhelmus Randt, Wilhelmus Gipssønn, Nicolaus Blant et Rickardus Myterssonn, opidi: Holle in regno Anglie incole. Anno 1509 nobis cum navi et mercanciis nostris ad portum civitatis Haffnensis applicantibus Dn. Johannes Dacie rex, ut maiestatis sue rebellium subditorum et emulorum vires opprimeret, ad armate sue classis miliciam roborandam navem nostram sibi pro precio condigno vendi optavit sicque nostrum omnium 4 navis principalium possessorum consensu, ut navis nostra in sui precio per 4 diversarum terrarum viros fidedignos estimari deberet, decretum est, ac per eosdem per nos acceptos ad valorem 400 aureorum renensium estimata est. Cui estimationi nobis cum prenominate principe acquiescentibus ipse princeps in ipso instanti 400 aureos renenses nobis in prompto solvit. Quare ipsum ac alios quoscumque ab impetitione nostra ceterorumque, quorum interest, de navi eiusque attinenciis et

requisitis quittos dimisimus. Datum in civitate Haffnensi die 7. mensis junii anno quo supra nostris sub subscriptionibus et signetis. ^aWyllium Raynd. Necolae Bland. Wyllium Gybeson. Rechard Hwettson. ^a

Perg. [med 4 Segl]. Kongens Arkiv; *ÆA. V. 35* (RA. C 7, Gældsbr. og Kvitter., Perg.). LDipl. [11282

^{a-a}) Tilføjet med én ell. flere andre Hænder.

Juni 7? (Aar?) Ick Hans vame Luppke unnde schipper Schristarne bekenne, dat ick van Oluf Hennyniges borger yn Steke hebbe geuunden in Tarnehaue, dar my de noet heff ingebracht van Gades weder haluen ock gelegen haluen in der schuten, asse juwe gnade kan wol erdenken. Sus hebbe ick den schipper angelecht van juwer gnade wegen, dat he mochte so wol don van wegen myns gnedigen here konyneck to Denemark syner gnade vyende to krenkede; so is de schipper dar goetwylych to gewest unde heft gesecht: konde he mer don umme juwe gnade wyllen, dat wolde he gerne don. Sus hebbe ick am wedder gedan juwer gnaden schipp in de stede, dar he syne reise mochte mede don to hus. Sus vorder juwe gnade so vorsta, dat ick am dat nycht hebbe genamen myt gewalt edder sunder synen wyllen; asse he goetwillick darto was, so hebbe ick dat schepken to my genamen to juwer gnaden beste, to kren[ken]de juwer gnaden viende. Sus hefft my de schipper angelecht, dat he mochte weten, wor he scholde syns schepes waer nemen, efftet in ungelucke sloge, dar Goet voer sy; soes hebbe ick ene gewiset to juwen gnaden, dat juwe gnade dar am wart wol lyck voer donde; isset sake, dat wy warder to hus kamende umme Mychels dach, so schal he syn scheppe dar vinde tor stede so goet, asse het my hefft geleuert. ^aIn Tarnehaue up des hylgen lycmens dach; gedruket myn ingeseg under dessen breeff.

Hans vame Luppke unde schypper Schrisstarne.

^bItem kendes jeg mig Nyelz Hermynß Sognepræst i Hellyroz S., at jeg var derover med og »haffne fogheth« som er Niesse[?] Ynbordh. ^b

Papir med et endnu overklæbet Segl paatrykt forneden: I Sigilfeltet et ottearmet Kors (uden Omskrift). Kongens Arkiv (RA. Danske Kanc., Indl. t. Registr. samt henlagte Sager). — Dansk Udtog (ikke helt heldigt; med Datum 1500 Juni 18): *Bojsen, Stege Bys Bog S. 50*. [11283

^a) Det utydelig skrevne Aarstal maa formentlig læses: Anno domini xv^c ix, og ikke: Anno domini xv^c etc.; de i Brevet antydede politiske Forhold passer i alt Fald betydelig bedre til Aar 1509 end til Aar 1500. ^{b-b}) Tilføjet med en anden Haand.

Juni 9. (*Reg. *9440.*) Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forneden: G. 609. Tyge Axelssøn Brahes Arkiv (RA.). *A. Kall Rasmussen, Musse Herred I. 112.* [11284]

Juni 10. *Reg. *9441.* Perg. med [19] Segl: 1. Sveriges Riges Segl (det under 3102 anførte); 2-5, 7-19. Svenske (14. Ottekanter, Skjold med Thott-Vaaben, hvorover Bogstaverne A H); senere forbundet med 1509 Aug. 17. Kongens Arkiv (RA. Sverige, Perg. 1509 Aug. 17). *Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 352; Rydberg III. 552.* [11285]

— »Eth andeth her Clauss Lutsows breff ludende, at han er till myndelighedh fordragen met Jachim Rawenlou oc icke till retthe paa synn hosfrues vegne, och er thet saa, ath han i then rettighed, hannum er tilfalden, er forsnilldet i then for^{ne} venligh handlingh, saa thet han met ære, rette oc billighedh motthe Jachim Rewenlow fremdelis oc ydermere tilthale, tha giffuer han Detleff fulmachth thet ind ath mane oc oplader hannum, som han fore segh, synn hosfru oc begges theres arffwinge best giffue oc opladhe motte, dog hanss breff oc indsegell uskaddher, som han tillforen paa then affkall udgiffuet haffuer, huilcke hanss breff han faste oc stadiige halde will saa wiith, som han met rette bøger, som seg, syn hosfru, børn oc begges theres børn[!], oc huess for^{ne} Detleff van Alefell nw eller herepther kunde tilfalde effther hanss fader oc moder, thet haffuer han inghen machth offuer hafft at haffuer[!] oc haffuer oc inthet affkalldh therpaa giorth, oc huess Detleff therom fremdelis giore will, thet bekommer her Clauss inthet. Datum anno mdix dominica post corporis Cristi.«

[Orig.] Udtog skrevet med en Haand, der formentlig er Ove Billes; se 8079, Aa. (RA. Privatarck., Joachim Reventlow, Udat.) [11286]

Juni 17. Calle Hinricksenn hardsuoget in Sleß harde unnde sandtmanne, bunden, lansten unnde gemenen inwonere des suluen hardes. Ime veffteinhunderstenn unnde negeden jare [ame] dinxstedage nha der hilligen dreualdicheyt dage upp Sleß harde dinghe hefft de duchtige Wulff Poggwißck tho Gronholte, amptman tho Apenrha, zeligen Benedictus sone, secht, [ime] veffteynhundersten unnde verden jare des dinxthages na des hilligen lichames dage deme heren Detleue elect. . unnde c[onfirmat. . der] dhomkerken tho Sleßwick vor uns uppe Sleß harde dingge durch den duchtigen Siuerth van der Wißck den hoff unnde dat gudt Heßell inholte unnes vorsegelden dingheswyndes daruppe ghemaket were worden vorschotet, welkere alle deme cap[itele] tome besten unnde truwen handt gheschenn were, vor welke truwe handth he also en lauer stunde unnde de truwen handt deme capittell were he kamen so tor stede. Hefft denne Wulff Poggwisk bynnen 4 dingstockenn de

truwen handth unnde schote des haues unnde gudes Heßell Sleßwikes stichtes, de syn selige here broder biscopp Detleff dem capittel tho gude darinne gholden unnde Wulff darmede vorlenet hadde, wedderumme vorschotet hefft, de den domprau., cantor, senior unnde gantzenn capittel tho Sleßuick tho enem ewigenn erffkope myd allen rechte, gherichte hogesten, middelstenn unnde sidesten nha inholde des kopbreues daruppe vorseg., so dat erstmals Clawes Breyde unnde nha Siuerth vann der Wißk unnde ere vorfaren je besetenn hebbenn capittell daruppe ghenomet 8 frame wyndeßlude: Niße S. .dth, Jes,, Jes Pawelßenn, Clawes Peterßenn, Las Mangenßenn, Hinrick Marquardesßenn unnde Hans Otßenn; dede vor dat mene harde seden, dat ße gheßen unnde hort haddenn, dat alle din. were gan. Wilker gudt darnha des negesten dingkdages dorch des capittels vaget [den] werdigennderici nha landrechte tho deme ersten male wort lachbadent sunder yemandes bisprekent ghenomet en stockneuyneck alße 12 frame lude alße Jes Lasß, Peter Matß, Las Peterß, Las T.quardß, Peter Ketelß, Hinrick Marquardß, Laurens Smidt, Las Hartichß, Marquard Tuckß unde Nis Lasß; dede vor dat mene herde seden, dat ße gheßenn unde ghehort hadde[n], ghescreuen is, were gan. Daruppe wurden gheesket 2 frame windeßlude alße Nis Brun unde Jes Vre. vorghescreuen is, gheschenn were. Tho deme negesten dinghe darnha is ghekomenn de werdige here A[ndreas Frederici] male unnde synn lachbadent ghedan nha lantrechte. Hefft eme de vaget uppeghenomet noch enen stockneuyneck alße Las Mangenßenn, Hans Loke, Clawes Nigelß, Pawell Jenß, Nis Johanß, Jesße Atserßenn, Moltke Scroder, Nis T. Jesße Vreße; de binnen 4 dingkstocke seden, dat ße ghes., dat alle dingh, ßo vorsecreuen is, were gan. Des worden uppgenomet 2 windeßlude alßo Peter Raßke P. betugeden, dat all ßo gheschenn were. Auermals is ghekamen here Andreas Ffrederici tho dem drudden ding. dan wort em uppgenomet noch en stockneuyneck alßo Pawell Truwelß, Matzs Raleßß, Peter Truwelß, Peter Raßk, Peter Iw., Pawel Clawesß, Las Hinrickß, Peter Hanß, Marquard Peterß unde Nis Moltß; dede bynnen 4 dingkstocke seden, dat ße gheßen unde ghehort haddenn, dat allding [alße] vorgesc. Des worden

uppgenomet 2 windeßlude alße Pawell Jenßen unde Hans Hin-
 rickß; de wunden, dat Auermals is ghekamen
 here Andreas Ffrederici tho deme negesten dinge
 3 erlike domeslude alßo Jes Lasßenn, Las Mangnesß unde
 Matzs bynnen 4 dingstockke ßeden, dat ße
 gesen unde ghehor..... ghegan sunder jemandes
 bisprekent hebben na landtrechte ghedomet
 Sleßwick unde ere nhakamelinge mogen dat gudt Heßell ßo
 v..... vorsetten, effte dat gudt en anghearuet were.
 Darupp badt her Andreas wurden uppghe-
 met 12 herdesbunden: Jeppe Clawesß, Peter Clawesß, Pawel
 Tuweß Peterß, Jes Iwerßenn, Marten Jeppß,
 Johan Calliesß, Clawes Dreger, Hans Moltß unde Hans
 alle bekanden, dat allent dit vorghescreuen ßo ghegan
 were merer witlicheyt unde warheyth tho heng-
 ende vor dessenn breff. Geuenn unnde screuen
^a ame sundage nha den achtedagenn des hilligen lichammes.

Perg. med 1 Segl: Sles Herreds; i Sigilfeltet en mod venstre vendt
 Fisk over Bølger. Slesvig Kapitels Arkiv (Statsark. i Kiel, Urk. Bisthum
 Schleswig Nr. 49). (*Reg. 5415.*) [11287

a) Af Aarstallet, der fandtes paa det manglende Stykke, er intet mere tilbage.

Juni 18. In nomine domini amen. Indictione 12., die lunæ
 18. mensis junii, pontificatus Dn. Julii papæ secundi anno 6.,
 coram Dn. Godscalco episcopo Slesvicense in mei notarii publici
 testiumque infrascriptorum præsentia validus ac providus vir
 Erick Lundt, imperialis civitatis Lübecen. civis, animo (ut ap-
 paruit) deliberato vivæ vocis oraculo dedit ad unam perpetuam
 vicariam in cathedrali ecclesia Sleswicensi in honorem Mariæ
 virg. instaurandam coram altari, quod in honorem s. crucis in
 medio ecclesiæ Slesvicensis est erectum, 600 mr. Lübecenses
 summæ capitalis, petens, quatenus episcopus hujusmodi sum-
 mas pecuniarum earumque redditus ad ecclesiasticam protectio-
 nem recipere et desuper ecclesiasticum beneficium fundare nec-
 non jus patronatus sive præsentandi, quoties vicariam vacare
 contigerit, Erico Lundt ut fundatori ad tempus vitæ suæ et
 post mortem ipsius suo proximo hæredi de familia Lundensium
 et pro tempore seniori et legitime nato, et quousque familia
 Lundensium supersit, deponit vero DDn. episcopis Sleswic. pro
 tempore existentibus concedere dignaretur. Unde Dn. episcopus
 600 mr. et earum redditus ad ecclesiasticam recepit protectionem,
 desuper ecclesiasticum fundans beneficium, ac jus patronatus

sive præsentandi ipsis de familia Dn. Erici Lundt, quousque vivant, postea vero DDn. episcopis Sleswicensibus concessit. Super quibus omnibus Ericus Lundt me notarium infrascriptum requisivit, quatenus sibi unum vel plura conficerem instrumentum vel instrumenta. Acta sunt hæc in civitate Sleswicensi in curia episcopali anno, indictione, die, mense et pontificatu supra specificatis, præsentibus Dn. Johanne Grunter ecclesiæ Sleswicensis vicario perpetuo et nobili Christophoro de Alevelde laico Bremensis diocesis, testibus ad præmissa vocatis.

Et ego Ketillus Nicolai clericus Sleswicensis diocesis, imperiali auctoritate notarius, quia prædictis omnibus cum prænominatis testibus interfui ideoque præsens publicum instrumentum manu mea propria scriptum in hanc publicam formam redegi, quam signo, nomine et cognomine meis solitis signavi.

[A. Orig. med Notarmærke. Slesvig Domkirkes Vikarers Arkiv.]
Aa. Afskr. af Ulrik Petersen (med Aftegning af Notarmærket, men af ham betegnet: »Ex copia«): RA. Ulrik Petersens Collectanea Vol. XI. —
Ab. Afskr. af Ulrik Petersen (uden Aftegning af Notarmærket): RA. Ulrik Petersens Haupt- und Residenz-Stadt Schlesewig S. 479. Udtog: *Westphalen IV. 3192 Nr. 131* (uden Dag). (*Reg. 5439* (ligeledes).) [11288

Juni 21. Hemingh Klemynsß i Fulebiergh, som denne Dag sad i Fogedens Sted paa Flackebiers H.s Ting, Cristoffer Ericksß i Vinninge a. v., Pedher Dyengh sstds., Pedher Bosß i Hallagre og Jørghen Jensß i Vensløff. Torsd. før Johannis bapt. Dag var paa Flackebiers H.s Ting beskeden Svend Anders Jwde, som tjenende var Hr. Abbed Ticke af Skowklosther, med Fuldmagt paa fornævnte Hr. Abbeds Vegne og spurgte sig for om disse Ærender, som fornævnte Hr. Abbed havde ladet gjort 3 Tingdage næst tilforn, først om nogen havde hørt, at nogen havde »jeiith« i Guderuppe holme eller anden Sted i Klosters Skov med »forss eller sette sooth« imod Abbedens Minde før end Niels Hack og Laurens Jensß en Tid; ydermere om nogen har kendt sig nogen Del i Holmene eller Holmenes Fang at have anden end Klosters Enemærke; fremdeles om nogen havde hørt, at Lille Nestwede Fæ og Grimstrvppe Fæ har nogen Tid været »indnwmet« til Solte før end af Niels Hack; og om dem vitterligt var, at den Strøm, som løber ud af Fielle mozæ og »reinth« i Stranden, er ret Markeskel mellem Klosters Mark og Fang og Solte Fang der, som Strømmen »kendher, ok medweiss mellom brinckerne, hwor han ey kenner«. Og bad Andhers Jwde de gamle Dannemænd svare dertil, hvad Del som dem

vitterligt [*var*]. Dertil svarede hver »tiid« af de Dannemænd, som til Tinge var, at de aldrig havde hørt nogen Mand »jeyæ« i fornævnte Holme eller Klosters Skove førend Niels Hack, uden det var med den gode Herres Villie, som Abbed var. Item sagde samme Mænd, at de aldrig havde hørt, at nogen Mand havde kendt sig Del i fornævnte Holme at have anden end Klosters rette Ejendom og Enemærke, og den Strøm, som løber af Fyelle mozæ i Stranden, er ret Markeskel mellem Klosters Fang og Solte Fang, hvor han »kenner, ok medweis mellom brinckernæ, hwore strømen ey kenner«, er ret Markeskel. Item vidnede samme Dannemænd, at de aldrig havde hørt, at nogen Mand paa Solte havde taget Lille Nestwede Fæ eller Grimstrupe Fæ til »indnam« førend Niels Hack. Paa disse Ord »bedes« Andhers Jwde et Stokkevidne; derom tilmælted beskeden Md. Oluff Hagensß i Førsløff til sig at tage 11 Dannemænd, som var »ther nest« Hans Henricksß i Gimlingetorp, Per Hansß i Ormager, Per Fynbo *ibid.*, Hans Lanssgraff af Synderjælinge, Jens Olsß i Binsløff, Jep Jensß *ibid.*, Henningh Olsß i Hallagerlille, Oluff Persß *ibid.*, Niels Persß *ibid.*, Niels Jwl i Nørejælinge og Anders Nielsß af Hosløff; disse 12 Dannemænd vidnede, at alle disse Artikler saa er, som tilforn skrevet staar. Med vore Indsegl. Givet *osv.*

Perg. [med 5 Segl]. Skovklosters Arkiv; *SRD.IV.358* (Arkivet paa Herlufsholm). LDipl. [11289]

Juni 21. Jeß Jenßenn i Raald Foged til Henste H.s Ting, Jacob Hanßen, Peder Jesßenn og Peder Christenßenn i Offuegaardt, Peder Jenßenn, Peder Christensenn i Raald, Marten Martenß *ibid.*, Stei Nielßenn i Kielstrup, Joest Pouelßenn *ibid.*, Mouridtz Nielßen *ibid.*, Jeß Jennßenn i Stienstrup, Poell Madtzenn *ibid.*, Neß Morttensenn i Hoffdtuedt, Anders Nielßenn *ibid.* og Peder Wogenßenn i Kierchetorp. Torsd. før s. Johans Dag Midsommer paa Hinsted H.s Ting fik hæderlig og »welb.« Md. Jens Tygeßenn paa Wißborigh et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Sti Nielßenn i Kilstrup, Joest Poderß[!] *ibid.*, Mouritz Nielßenn *ibid.*, Jeß Jenßenn i Stienstrup, Pouel Madzen *ibid.*, Peder Lauridsenn i Broubredt, Christen Bendsen i Blegede og Peder Joenßenn i Erdentorp; disse vidnede, at de hørte og saa' samme Dag paa forskrevne Ting Jens Tygeßenn hans Lovhøringe Neß Sørensensenn i Glerup og Jeß Laurittzen i Østergaard, hvilke kundgjorde, at de i Wißborregaard Onsd. før Midsommer hørte og

saa', at Jennß Tygeßenn gjorde Lovhævd selv 12. med gode Riddermændsmænd og Selvejere, og »indworde« han med Lovhævd Weßborregaard med al Gaardens Enemærke, som tilligget har af Arilds Tid undtagen Sundschoffuenn, som ligger imellem Dalßgaard schouff og Laugholdt; item »indworde« han Lougenkier for et frit Enemærke og Tagmarken til Weßborregaard undtagen et Stykke Eng, som ligger ved Boußund bech, som er indpælet, som Bispen af Aarß, Bispen af Wendsøßell, Hr. Niels Eschißenn og Abruhamß Escheßenn med andre gode Mænd som de[!] forenede Hanß Løche og Fru Inger om, item undtagen et Stykke Eng, som ligger i Louenkier, som kaldes Presteballe, som ligger til Schiellum Kirke; item undtog han den Eng og Skov og Tagmark, som ligger imellem de 2 »brødere«, som Hanß Løche fik, »hans samfeldt till haabbe«, som hans Skiftebrev udviser. Item »indworde« han Aawaßenn til Midtstrømme og Aaen op til Midtstrømme, til Kopperstiin vedtager oppe paa den østre Side til Louenkier, det »worde« de ind for frit Enemærke. Item »induorde« han Munchschouff for et frit Enemærke til Weßborregaard, item Wißborre By, Gaarde for Gaarde og Bol for Bol undtagen 2 Gaarde og 1 Bol, som Kronen har i forskrevne By, item undtagen hvad Del som Kirken har i forskrevne By, og undtog han ogsaa 2 Enge, som ligger til Offue Kirke, som kaldes Bispis ennge; item undtog han 1 Bol, som Hans Løche fik i hans Skifte, som hans Skiftebrev udviser. Item »indwordte« han Langholdt og Strandkier til »fellige till alle« Wißborre By. Dette Gods »worde« han ind med Lovhævd til sig og sine »haffuendis« Børn, hver Mand af Lod og Del uden Kronen og Kirken og et Bol, som Jeß Olluffßenn i boer, som for stander skrevet; og mælte hans »loug«[!] ved Magt at blive, til hun rygges med Biskop og uvildige Mænd efter Loven. Og var forskrevne Lovhævd lovlig tilbuden i 3 Ting og »fest« og funden af Fogeden og bedste Herredsmænd og »dreffuis« efter Loven. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

[A. «Perg.; »haffuer werit medt tholff hengindes zegle forzeglet, dog aff alder och wangiemme nogen seyel fra falden och nogen brekett«. a Visborggaard Godsarkiv.] Aa. Vidisse 1655 Sept. 26 af Wiburg Landsting, uden at det siges, til hvem Vidissen gives. NLA. Viborg Landstings Dombog 1655 C Bl. 376 a. — Ab. Udtog (uden Dag) anført i kongelig Dom 1553 Marts 2 (Torsd. efter Sønd. reminiscere) mellem Jørgen Lycke til Offuergaardt og Enuoldt Jensß til Wesborg; Brevet fremlægges af den sidste. RA. Rigens Dombog 1545-54 S. 652. [11290

a—a) Saaledes Aa.

Juni 21. Pedher Ramsing Foged til Hare H.s Ting i Salling, Nis Jepsß i Rossløff, Jesper Plogß i Torum, Swend Cristiernsß ibid., Sewrin Latsß i Lendwm, Crestiern Persß i Holmgard, Jes Jensß i Balwm, Swend Størrum ibid., Michel Lawesß i Harre og Anders Scriffuer i Korssgard. Torsd. før Johanis Dag Midsommer paa forskrevne Ting fik beskeden Md. Anders Persß i Vestergard paa velbyrdige Mands Hr. Niels Høgs Vegne R. et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Peder Latsß i Rosløff, Michel Hwidh ibid., Jes Marquartsß, Crestern Persß i Hare, Jep Jensß i Balwm, Lawe Andersß i Towstrvp, Nis Bwnde i Holmgard og Jess Bertillsß i Nawtrvp; disse vidnede, at de saa' og hørte samme Dag paa forskrevne Ting 4 af Sandemænd i Hare H., som er Jesper Plogß i Torum, Swend Crestiernsß ibid., Nis Jepsß i Rosløff og Sewrin Latsß i Lendwm, som op var krævet med 4 Sandemænd af Nare H. til at gøre Herredsskel og Markeskel imellem Hare H. og Nare H. og de Marker, derpaa skyder paa begge Sider, og kundgjorde forskrevne Sandemænd, at de havde gjort deres »toff« ret Herredsskel og Markeskel med 4 af Sandemænd af Nare H. først »at then beckerwnd«, som løber »søden« omkring Hegelwnd, som de satte 4 Skelsten efter anden, saa vester ned lige mod den Markeskel, som gaar imellem Torum Mark og Hindervp Mark, saa derfra ret sønder »mytkiers ner-offwer« den ny Aa og øster til den gamle Skelsten, som staar østen ved Wlgraff, og saa ret sønder ned fra den Sten til den gamle Aa, som løber af Brocholms Sø, og saa ret vester ned med den samme gamle »agangh« til den Sten, som staar i Hindervp vadh. Disse Steder kundgjorde forskrevne Sandemænd, at de med de 4 Sandemænd af Nare H. har svoren ret Herredsskel og Markeskel imellem forskrevne Herreder, Brocholms Mark og Hegelwndz Mark, Brocholms Mark, Torum Mark og Hindervp Mark, imellem Hindervp Mark, Grindersløff Mark og Rybiere Mark. Sig. nostra. Datum etc.

Perg. med [10] Segl: 4. Bomærke. Niels Høgs Arkiv (Norske Rigsarkiv, Danica). LDipl. [11291

Juni 22. »Jon Guldsmiedz rådmans i Lund af arckiedæggen bekomna leyobreef på een deß altares gård liggandes wästan wid Torggatan. Dat. in die decem milia militum, som dhe[!] 22 junii 1509.«

[Orig. (?Senere tilbagegivet til) Lunde Kapitels Arkiv.] Udtog: Specifikation, Lunde Domkirke Nr. 422. [11292

Juni 23. Mates Kyelergardh¹ Foged paa Byere H.s Ting, Seuerin Tameß i Neyergarde, Seuerin Espernß i Byere, Nis

Jenß⁴ i Storvp, Jes Perß⁵ i Ycker og Nis Bruckß i Rorup. Lörd. før Johannes bapt. Dag fik Gørsting i Bredh et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Crestern Hanß i Vrigstet, Seuerin Perß i Assens, Nis Perß i Hornum, Jes Perß i Ycker, Nis Jenß i Storvp, Anders Anderß i Lobtrvp, Per Knudß i Gludh og Nis Laweß i Kleyxe; hvilke vidnede, at de saa' og hørte paa forskrevne Ting 2 Danne-mænd Mates Bendhz og Per Anderß, som var velbyrdig Mands Mannervp Holks »laffhøffdz loffhøring«; de kundgjorde, at de i den Gaard i Klackrvndh, som Mowens Matz i boer, saa' og hørte, at Mannervp Holk gjorde en Lovhævd selv 12. med Riddermændsmænd, Bønder og Selvejere, og »indworde« han forskrevne Gaard og »obo loffte« saa lang og bred, som hun bør at løbe med Rette, den øster Ende til Tofftebrode, den nør Side til Jacob Bornsses Jord, den sønder Side til s. Hans Jord og Bornsshaffue, som ligger til forskrevne Gaard, den sønder Ende til Kongens »forstranne« og paa den Side til Kirkens Jord paa den vester Side til s. Hans Jord; den nør Ende vender paa Eby Strangesß Jord; og siden al Gaardens Rettighed inden alle 4 Markeskel; det svor han til sig for fri Ejendom og Enemærke, som Kongens Foged fandt ham til, og lovlig »vorth« tilbuden 3 Ting. Den Lovhævd mælte de ved Magt, til hun rygges efter Loven. Sig. nostra.

Perg. med 6 Segl: 1. Bomærke; 2. I Sigilfeltet et Hjerte; 3-4. Bomærker; 5. I Sigilfeltet en Medekrog; 6. Bomærke; Paaskrift fra 16. Aarh.: »Pa then jor oc schøø, som løber offuer Vlsbørg«. Barritskov Godsarkiv (RA.). LDipl. [11293

Juni 24. Velem Gregwersß¹ Sognepræst i Ørkneliwnghe. Paa s. Hanss Dag bapt. adspurgte velbyrdig Md. Age Knudsß paa Ørknelynge Kirkestævne »almeninghe« Almue, om dem vitterligt var eller hørt havde, at Per Æsbørnsß i Ørkneliwnghe havde nogen Jord i Værge, der skulde høre til Herrisvad Kloster. Da til svarede forskrevne Almue, at dem ej andet vitterligt var end, at Hr. Herloff, som nu er Abbed i forskrevne Kloster, og hans Bud har været paa forskrevne Kirkestævne og om talet, at Kloster skulde have nogen Part i »the dele ok eye dom«, som Per Æ[s]børnsß nu til sin Gaard har. Item svarede beskedne Dannemænd, at de aldrig hørt havde efter Fader eller Forældre eller af véd, at der nogen Tid var om talet til Kirkestævne eller til Tinge førend af forskrevne Hr. Abbed og hans Bud. Item vidnede forskrevne menige Almue, at dem ej andet vitterligt var, end at »the eye dele«, som nu er til den Gaard, som Per

Æ[s]børnsß i boer, har uildet været af »ale« førend af Hr. Herloff, som nu er Abbed i Kloster. Med mit Indsegl. Givet osv.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forneden: I Sigilfeltet Bogstaverne v og g med en Stjerne imellem; ingen Omskrift. (Straks ell. senere til) Lunde Ærkebisp's Arkiv? (RA.). [11294]

Juni 24. Jacob Remesnidher Borger i Købindhaffn lejer af Kapitlet sstds. en Vor Frue Kirke tilhørende Gaard og Bod i Sudher[boderne].

[^aMedtaget Perg. med Segl: »Sigilla plebeia«. Københavns Kapitels Arkiv.^a] Afskr. af Langebek 1750: LDipl. *Kbhvns Dipl. IV. 308.* [11295
a—a) Saaledes LDipl.

— Vidne af Haasløff Sognestævne om Morten Degens Degnebolig.

[A. Perg.^a Haarslev (Skovby H.) Kirkes (Degns) Arkiv; *ÆA. V. 956.*]

Aa. Afskr. fra c. 1572: FLA. Odense Bispearkiv, Skovby Herreds Breve (ældre Nr. 1) Bl. 43 b. — **Aaa.** Afskr., formentlig efter Aa: FLA. Skovby Herreds Provstearkiv, Provstebog Bl. 40 b. — Efter Aa (med Benyttelse af Aaa): *ÆA. V. 965.* [11296]

a) Saaledes *ÆA. V. 956.*

Juni 25—Juli 1. *Reg. *9443.* Medtaget Perg. [med 4 Segl]. Flensborg Vor Frue Kirkes Arkiv (Flensborg Marie Kirkes Arkiv (i Flensborg, I. 3 B 1)). *Dipl. Flensborg. II 38.* [11297]

Juni 28. *Reg. 5418*.* Papir med Spor af 1 Segl paatrykt forneden. Aage Andersson Thotts Arkiv (RA.). *Vidensk. Selsk. Skr. VII. 408.* [11298]

Juni 30. Hans Konge. Lörd. f[ør] Vor Frue Dag visitac. for os i Køpenhaffn var Hr. Steen Billes R.s, vor Mands og Raads, Bud med 2 Breve hele i Skrift og Indsegl, lydende: 2671, 8242. Givet, som forskrevet staar, under vort Indsegl til Sager, til Vidnesbyrd Jørghen Marswin vor »rethskickere«.

Perg. [med 1 Segl]. Sten Billes Arkiv (RA. Privatark., Torbern Bentssøn Billes Enke og Sønner). LDipl. 1469 Dec. 12. [11299]

Juli 3. »Næs. Hos denne Gaard var et Capel, hvortil laae Gods, som sees af et Laughæfd, som haves in originali af Anno 1509, hvorudi Bispens Official har indvorit alt det Gods, som da laae til Næs; samme Laughæfd for Vitløftigheds Skyld jeg her ey vil indføre. Dette Capel kaltis ste Brucii Capel og er nu ey meere til.«

[Orig. Viborg Bisp's Arkiv; *ÆA. II. 286* (her med Dagsangivelse).] Udtog af C. Testrup, Om Kiercherne i Wiborg Stift: Additam. Fol. 75 S. 55. Refereret herefter: *Dipl. Viberg. S. 357.* — Afskrifter af C. Testrups Udtog: Kall 4to 499 S. 42; Thott Fol. 808 Bl. 22 b; Ledreborgske Haandskriftsaml. Fol. 259 b S. 26 (Afskr. herefter: Ny kgl. Saml. 4to 868 e, I 1. Paginering S. 60). [11300]

— Vi Hanss Konge hilser eder alle vore Undersaatter i Hamerby. Vi har nu tilsagt Tyge Brade vor Mand og Tjener

til Købs alt det Gods, som vi har i Hamerby, og dermed eder i Forsvar at have. Thi beder vi og byder eder alle, at I svarer ham og ingen anden og giver ham eders aarlige Skat, Landgilde, Gæsteri og anden Rettighed, som I os pligtige er. Og lad det ingenlunde. Givet paa vort Slot Kiøpnehaffn Tirsd. efter Vor Frue Dag visitac. under vort Signet.

Papir med 1 utydeligt, endnu overklæbet Segl paatrykt Bagsiden; Formentlig K. 88. Tyge Axelssøn Brahes Arkiv (RA.). [11301

Juli 4. Juw erbarenn unnde duchtigenn Anders Bylde vaget uppe Steke unßeme beßunderenn gunstigenn ghunre unde frunde dhon wy borgermeistere unde radtmanne tome Strallßunde wittlick, dat vor uns ßyn gekamen de erßamen unde beschedenn manne her Zabel Oßeborne unßer stadt borgemeister unde her Nicolaus Smiterlowe radtman unde Lutke Meyer unße borger unde hebbenn mechtich gemaket in erenn procuratorem unde houetman den beschedenn Jurgen Kanckel toger desses breues, em geuende vulle macht in fruntscop offte dorch recht to intfangende etlike laste unde tunne szoltes uth her Szabel Oßebornes unde frowe Katherinen boden, van juwer erbarheit ame jhare, ßo me screff mynre tall 5, angehalet, welckes zoltes den tall werth juw toger jhegenwerdiges wol berichtende, dat uns ock de konlike werde ame jhare negest vorledenn, szo juw anhe twiuel bewusth, hefft fry ghegeuen, des wy ßyner konlikenn werde bedanckenn; unde wes Jurgen Kanckel van gemelten zolte intfangende werth, quitantien darvann to geuende, enen ader mher procuratores, szo idt van nodenn were, to zettende unde alle andere dyngge darby to dunde, de de vorgenanten herenn darby don mochtenn, wen se perßonlick tor stedenn werenn, stede to holdende allent, wes de ergenante Jurgen edde, weme he mechtiget, darby dunde werth. Bydden darumme, gy desseme procuratori edder, weme he mechtigede, ßodane zolth wo dorch juw angehalet edder dhe werde des zullfften den unßenn bouenscreuen to behoff willenn wedderkerenn unde vorrekenn, dat dhe unßenn derwegenn wider vorforderinge intlastet mogen bliuen. Dat vorschulde wy jhegen juwe erbarheit gerne, wor wy konen. Unßes stadt secrete. Screuenn des mydwekens nha visitat. Marie.

Perg. [med 1 Segl]. Anders Billes Arkiv (RA.). LDipl. [11302

— Vi Hanss¹ Konge hilser eder alle vore Undersaatter, Bønder og menige Almue, ihvem I tilhører eller tjener, som

bygger i Halmstæd H. Vi har nu befalet Hr. Henrich Krumedige R., vor Mand, Raad og Embedsmand paa Lagholm, at »schibbe« nogen Ved hos Fuleholm til vort Behov. Thi beder vi eder og strengeligen byder, at hver eder fører til Fuleholm saa megen Ved og »schiber« dem, som han eder tilsigende vorder. Og lad det ingenlunde. Givet paa vort Slot Kiøpnehaffnn Onsd. efter Vor Frue Dag visitat. under vort Signet.

Papir med 1 endnu overklæbet Segl paatrykt Bagsiden: K. 88. Henrik Krummediges Arkiv (C 1; RA.). [11303

Juli 5? Stokkenævn af Anst H. om en Gaard i Nagbøl og en Gaard i Dollerup.

[Orig.] Udtog fra 18. Aarh.: RA. Indl. t. Jydske Miss. 1726 Sept. 27 Nr. 68, Bilag M Bl. 7 a. ^a *Saml. til jydsk Hist. 4. R. IV. 364.* [11304

a) Sstds., Bilag O S. 35 nævnes Brevet ganske kort med Dagsangivelsen: »Torsdagen næst efter st. Simons Dag«; formentlig herefter anføres Brevet sstds., Bilag A S. 3 med Dagsangivelsen »sancte Johanni« Dag.

Juli 8. Hr. Lauritz Bousen Sognepræst i Haffnedløsse, Palle Daa Foged paa Høystrop a. w., Peder Godiche i Løgiistoftwe Herredsfoged i Steffuens H., Peder Kappe i Røttinge. Sønd. før Kanutii regs Dag paa Haffuenløss Sognestævne spurgte velbyrdig Md. Lauritz Jennssen sig for, om nogle af vidste, at det Træ, som ligger vesten op til Faffuerbøg og »præurens« har kendt sig ved, var paa Lauritz Jenssens eller paa Bispens. Da vidnede Hendrich Daidssen i Aass og Per Daidssen ibid., Niils Jenssen i Schjørpinge a. w., at forskrevne Træ er paa Lauritz Jenssens. Fremdeles spurgte Lauritz Jenssen sig for, om Bispen skulde have nogen Ejendom vesten for »præuvrens gerre«; dertil svarede Hendrich Daidssen og Per Daidssen og Niils Jenssen i Schjørpinng og Niils Perssen ibid. og Per Lauritzen i Haffuenløff, Per Brun ibid., at dem vel til Minde droges og spurgt havde, at Bispen skulde ingen Ejendom have vesten ved forskrevne Gærde inde paa Lauritz Jenssentz Skov; da vidnede disse 6 Dannemænd, at Lauritz Jenssens Skov løber alle Vegne »oppe paa prøuerens« Gærde saa langt, som Lauritz Jenssens Skov løber; det vidner vi alle 6, at hans Farfader og hans egen Fader Ib[!] Nielsse og Lauritz Jennssen, siden hans Fader døde, i Værgе har haft; aldrig hverken Tiltale var der af Bispen eller af nogen Mand. Derpaa »beder« Lauritz Jennssen et Sognevidne; dertil valgtes beskeden Md. Nieltz Jenssenn i Haffuenløff, »i thetz« han skulde til sig tage 12 Dannemænd: Per Mo, Anders Clemmeß, Oluff Pederssen ibid., Morthenn Storch, Lauritz Flint, Jørenn Peders, Jens Olssen, Oluff Her-

mans, Jens Inguors, Jens Peders, Oluff Matzß, Hans Pederssen; disse 12 Dannemænd vidnede, at forskrevne 6 Dannemænd har saa vidnet for os. Med vore Indsegl. Dat. anno, die ut supra.

[A. «Papir »met trei indseyler, som aff wanngiemme er noget aff besejlingen fraafaldenn, oc dog finds wel bekindelige, att forskreffne breff haaffuer werit fuldkommelige seylet«. ^a — Aa. Vidisse 1582 Juli 10 af Peder Munch, Matz Wasbyrdt, Thygge Krabbe og Huilhielm Dresselborig, givet Fru Ide Munch. Totterupholm, nu Rosendal Godsarkiv; i 1919-20 ikke til at finde ifølge velvillig Meddelelse fra Godsforvalteren, Sagfører P. Juulsgaard^b.] Aaa. Afskr. efter Aa af Lærer Severin Kjær († 1907), betegnet: »Afskrifter og Uddrag fra Rosendals Arkiv«: RA. Topogr. Saml. Papir, Fakse H., Fakse S., Rosendal. [11305

^{a—}a) Saaledes Aaa. b) Jfr. ogsaa Aarb. f. hist. Samfund f. Præstø Amt 15. Aarg. 1926 S. 127.

Juli 10 ell. 17. Bertil Niels Tingholder paa Skast H.s Ting, Hans Actrop, Per Perß, Per Actrop, Grafuers Vinterß og Jens Moltiß. Tirsd. før Margarete Dag for os og mange Dannemænd fik Mester Hans Marquordß Kannik i Ribe et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Simen Lasß, Per Jenß, Per Olß, Nis Pouelß, Per Michilß, Las Matesß, Knud Ibß og Mates Pouelß; disse vidnede, at de hørte og saa', at 2 Dannemænd Per Hoom og Jens Moltiß vidnede, at de var i Starop i den Gaard, som Nis Cresthenß i boer, og var Mester Hans hans »laghøfdz høringh« og hørte, at han »indh worde« paa Vor Frues Vegne til Riber Domkirke og til Kapitel en Byggested, som kaldes Swenghe, vesten ved Trwsigh »alle ørsthers« i Starop Mark, item 1 Eng i Skielsingfeerdh, item 1 Eng, som kaldes Hafwervigh, item den Gaard i Starop, som Nis Cresthenß i boer, med al dens rette Tilliggelse, hvor det findes i Skast H. Denne Gaard, Toft og Byggested »indh wordh« Mester H. M. til Vor Frue Kirke og Kapitel i Ribe selv 12. med Riddermændsmænd, Kanniker, Præster og Kirkens Personer, som han »worth« funden til af Fogeden og Herredsmænd. Med vore Indsegl.

Perg. med [6] Segl: 1-2, 5. Bomærker. Ribe Kapitels Arkiv; ÆA. V. 387 (RA.). [11306

— Nes Michelsß i Gasswm, den Tid Tinghører til Hald H.s Ting, Nis Michelsß i Fordrvp, Cristiern Andersß i Trvæ, Willom Henriksß i Spenstrvp og Niels Sewrensß. Tirsd. før Margarete Dag fik velbyrdige Md. Jep Bindrvp i Hwistien et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Kieldh Tygsß i Spentrvp, Crestiern Sewrensß ibid., Nis Persß i Ørelth, Per Andersß i Asferi, Crestiern Andersß i Trwe, Jens Gonisß i Gasswm, Niels Sewrensß i Spentrvp og

Anders Bwnde i Kovstet; hvilke vidnede, at [de hør]te og saa' 3 Dannemænd for dem stande paa fornævnte Ting: Trogels Cristiernsß i Fordrvp, Las Matesß i Begh og Per Pedhersß i Komdrvp; de solgte og skødede Jepe Byndrvp al den Del, som Jes Hardboo, som døde i Hwistien, hans Børn tilfaldt efter Fader og Moder, og kendtes de dem op at have baaren af Jepe Byndrvp Penge og fuldt Værd derfor. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Papir med Rester af 4[!] Segl paatrykte forneden: 1. Utydeligt; 2-3. Bomærker; 4. Utydeligt. ^aSenere til Katholm Godsarkiv^a; ^b1847 af Kaptajn A. W. Dinesen til Katholm foræret til Hist.-genealog. Ark.^b (RA. Topogr. Saml. Papir, Nørhald H., Gassum S., Hvidsten). [11307

^{a-a}) Saaledes RA. Topogr. Saml. Papir, Sønder H. Dyrs, Aalsø S., Katholm. ^{b-b}) Dettes Journal S.20.

Juli 12. *Reg. *9445.* Perg. med 1 Segl: G. 180. Københavns Kapitels Arkiv; 1783 af Biskop L. Harboe foræret til Gehejmearkivet. *Rørdam, Kbhvns Kirker, Till. S. 139; Kbhvns Dipl. IV. 309.* [11308

— *Reg. 5422.* [A. Orig. Københavns Kapitels Arkiv.] Aa. Afskr. af Th. Bartholin: Bartholin F VI 164 (jfr. 151). — Aaa. Afskr. efter Aa fra 18. Aarh.: Thott 4to 1580 S. 27. *Pontoppidan, Annales II. 733; Kbhvns Dipl. IV. 310.* [11309

Før Juli 13 ell. 20. *Aarsberetn. fra Geheimearch. II, Till. S. 44; Reg. *9447.* Se Udaterede Breve.

Juli 13 ell. 20. *Reg. *9449.* Perg. med 1 Segl: G. 995. Hertug Frederiks Arkiv (RA. Gem. Arch. VI. 14). *Aarsberetn. fra Geheimearch. II, Till. S. 45.* [11310

Juli 21. Allergrosmechtigster keiser. Ew[r] keiserlich maiestat sindt meine gehorsame diennst[e] zuuor. Ewr key. mat. schriff, der datum heldet des 15. tages juny, dorinne vormeldet, wie ewr key. mat. angelangett, das her Johann tzu Denmarg konig furhaben solle die von Lubeckh mit macht zcu uberfallen, ir hauen unnd wasserstrom zcu stopffen unnd schiffart verderben, alles der meinug sie dodurch vom reych unnder seynen gewalt-sam zu bringenn, dortzu ich seyner gnad auß etzlichen vermerckten handlungen hilff zcu thun willens seyn solde, hab ich auff den 20. tag july zcimlicher wirde entpfangen unnd biethe ewr key. mat. hierauff zu wissen, das mir suliche handlung, dodurch vermargt, das ich den von Lubeckh adder dem reich zcu wydder adder abbruche gewest werhe, gantz unbewost unnd frombde sein, auch mich der irrung zwischen dem konige von

Denmargk unnd den von Lubeckh schwebennde einigen teyl furschub dorinne zu thun gar nit angenohmen in meynung nachrede unnd sulicher unersinlichen vermerckung gegen mir vermudt unnd angesetzt allenthalben entladen zcu sein und vertrag zcu habenn. Ist derhalben mein gehorsam bith, ewr key. mat. wolle solicher vermerckung unnd handlung mich gantz entladen unnd als unschuldig verwissen und den antregeren der unwarheit unnd gnausuchern des ungelimpfens, doher die unersinlich vermerckung, [dorob ic]h nit unbillich [befrem]bdung trage, widder mich geflossen, keinen glauben geben; dann alß fernn die noth unnd natur mich nicht zwingt, dorinne halten unnd ertzeygen wil, das es mir, ob Got wil, bey ewr key. mat., dem reich unnd sunst meniglich unuerkerlich. Daß wil ich umb ewr key. maiestat mit meinen gehorsamen diensten alletzeyt verdienen. Datum Hadersleuen am 21. tag des monats july. Ewr key. mat. gehorsamer Friderich erbnheme zcu Norwegen.

Afskr. med Rettelser: RA. Hert. Frederiks Reg. Bl. 19 a. Udtog og Brudst. efter ovenstaaende og efter Afskr. i Lübeck: *Hanserecesses 1477-1530 V. 543.* (Reg. *9450.) [11311]

Juli 21. Reg. 5424*. Perg. [med 7 Segl]. Laurens Skinkels Arkiv; *a*af Provst Lars Terpager foræret til Danske Selskab^a (RA.). *Danske Mag. II. 146.* [11312]

a-a) Det Kgl. Danske Selskabs Begynd. S. 207.

Juli 25. An die von Lubeckh. Freitags vor Marie Magdalene haben wir romischer keiserlichen maiestat schriftt empfangen und doraus vermargt, das an ir keiserlich maiestat von euch gelanget, wie her Johann konigk euch zu uberfallen, hauen unnd wasserstrom zu stopffenn, an den schiffarten zcu hinderen furh[abe], dorzcu wir seiner koniglichen werden hilff zu thun auß vermergkten hendeln willens sein solden, unnd w[ollen] euch doruff nit bergen, das szo lang wir hinder sich gedenncken, unns sollicher hendel, doraus zu uormercken, das wir sollichs willens gewest ader der gleichen ausser recht gegen euch gehandelt hetten, nit erinnern mogen; dann wir [uns] sonnder rum zcu reden gegen euch unnd anderen alßo gehalten, da[s] es uns, ob Got wil, bey keiserlicher maiestat unnd su[nst] meniglich unuerkerlich. Solten derwegen dises unersinlichenn antragens unnd ungelimpfens unns bey ir key. mat. aufge...., dorob wir auch nicht unbillich befrembdung haben furde.... vortagenn gewest sein; dann wir alwege unnd noch vermein[en] mit euch in guther nackperschafft zcu leben. Das

wir euch nit h[aben] wollen enthalten; dann euch zu gnaden sindt wir gneigt. Ge[ben] Lu[t]ckenthonden mitwochs am tag Jacobi^a.

Afskr. med Rettelser: RA. Hert. Frederiks Reg. Bl. 19 b. Udtog og Brudst.: *Hauserecesse 1477-1530 V. 544.* [11313

a) Af Aarsangivelsen findes nu kun Ordene: »anno domini xvcc: men Brevet er indført blandt Breve af 1509, og hermed stammer ogsaa Angivelsen af Ugedagen.

Juli 26. Vi Laurens Hanss i Kozsebølle, Herredsfoged paa Nøre H.s Ting paa Langlan, Gregors Juell i Leibølle Landsdommer, Nis Jude i Stengarde, Per Biørnsß i Clausebølle, Nis Diegen i Traner[!], Jep Hanss i Snøde, Matis Knutsß og Hans Diegen i Bøstrop. Torsd. før Olavi Dag paa forskrevne Ting fik Hr. Pædher Hinickesß Sognepræst til Tranekerss Kirke et Tingsvidne af disse Dannemænd: Hans Diegen, Jesper Clausß i Clausebølle, Jep Mortensß, Hans Matsß i Frelleswich, Mortin Laurensß i Emerbølle, Michel Hanss i Leibølle, Anders Nielsß i Stoffns, Jens Logh i Store Emerbølle, Per Teilslaar, Jep Hanss i Gwnessgordh, Matis Knudsß og Tomes Hanss i Impegordh; hvilke vidnede, at de hørte og saa' samme Dag paa forskrevne Ting, at forskrevne Hr. Pæder paa Helligtofftegordez Vegne, Gregors Juell og Leiebølle Bønder paa deres egne Vegne var forligte om den Trætte, dem imellem var for Slettø og Stranø, som ligger i Frægordz Mark, i saa Maade at »i men« Kronen beholder sin Trediedel i Slettø og Stranø efter den »tredeingh«, som hun har i Fregordz Mark paa Sworttebroogordz Vegne, og Gregorss Juell og Leibølle Bønder beholder den Del, at de har i Slettø og Stranø efter den Del, de har i Frægordz Mark, da skal Hellygtfftegorde beholde sin Del i Slettø og Stranø efter den Del, som han har i Frægordz Mark. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

A. Perg. med [8] Segl^a: 3. I Sigilfeltet et Marekors; 8. Bomærke. Tranekær Kirkes Arkiv; *ÆA. V. 1114*; ^b1862 af Enkefru (Caroline) Fabricius paa Basnæs foræret til Gehejmearkivet^b (RA.). LDipl. — Aa. Afskr. fra 16. Aarh. paa Papir: Samme Arkiv (RA.). (*Reg. *9452.*) [11314

a) Nævnes alle som bevarede i Aa. b—b) *Aarsberetn. fra Geheimearch. III S. XXIX.*

— (*Reg. *9451.*) Se 1509 Dec. 9.

Juli 26 ell. 27. *Reg. *9454.* Perg. med 5 Segl: 1. Bomærke i Skjold (s *iohanes mesenhem*); 2-5. Bomærker i Skjolde. Kongens Arkiv; *ÆA. V. 35* (RA. C 3, Domme). *Dipl. Norv. II. 759.* [11315

Juli 27. Foborgh Helligaandskloster mageskifter til Kongen Gods paa Allse, Errø og i Boge H. for Gods i Salinge H.

Perg. med 2 Segl: 1. G. 593; 2. G. 592. Kongens Arkiv; *ÆA. V. 34* (RA. C 6, Adkomstbr. Landgods Sønderjyll.). *Lindbæk og Stemann, Helligaandsklostre, Dipl. S. 132.* — Hertil 5844, 6113, 6295, 7260. [11316

Juli 29. Oluff Anderßen Foged til Nybyøllæ Birketing, Per Rygisß i Nybøllæ og Per Hwidt i Swinsbæri. Sønd. efter Marie Magdalene Dag for os og mange Dannemænd flere stod Hans Jensßen Sognepræst til Horslunde Kirke inden 4 Stokke med Oluff Andersßen i Nybølle, Niels Arilsßen i Twedegaardt, Morthin Jeipß i Raffwensholt, Jens Hansß *ibid.*, Mattes Perß i Tweedt; hvilke 5 Mænd saa' og hørte, at Hr. Hans Jensßen havde Tiltale til Hr. Laures Blak for noget af Hr. Hansßes Gods, som han havde fortæret og bortødt. Dertil svarede Hr. Laures Black, at hvis Del som han havde ødt eller fortæret, da vilde han have det i Hr. Hansßes Minde; »meden« det, som Hr. Otthæ lod fortære i Gaarden og lod bort age af Hr. Hansßes Gods 3 Læs tillige med Mel, Malt, Byg og Havre og »rws« uden hans Minde, dertil vil jeg ikke staa til Rette for. Disse Ord tilstod Hr. Laures Black paa fornævnte Horslunde Sognestævne Marie Magdalene Dag. Paa disse Ord »bedes« Hr. Hans Jensßen om et Sognevidne, hvilken der var tilmælt en beskeden Md. Hans Tygisß i Nybygt; han tog 11 Dannemænd til sig: Per Skredere i Bulbro, Niels Jacopß Foged paa Perstorp, Anders Swon i Vrn[e], Hans Rasmusßen i Twedt, Mickil Andersß i Bulbro, Jens Baaß i Horslunde, Per Tw[sß] sstds., Jens Morthenß *ibid.*, Niells Henricsß i Nybygt, Per Jydæ i Swinsbær[i] og Jens Hansß i Nybygt; hvilke 12 Dannemænd paa fornævnte So[gne]stævne vidnede, at [de hørte] og saa' samme Dag, at disse 5 Mænd vidnede for os, som fo[rskrevet] staar. Vore Indsegl. Givet og skrevet osv.

Papir med 3 Segl paatrykte forneden: 1. Bomærke(?); 2-3. Bomærker. Horslunde Kirkes Arkiv; ^a1751 af Biskop Harboe foræret til Danske Selskab^a (RA.). LDipl. [11317

a-a) Ifølge Langebeks Paaskrift bagpaa.

— Kongen tilskriver Anders Bildæ om Møens Beboeres Sejlad til Skonæ i den tilkommende Høst og om Anders Bildæ's Ønske om selv at drage til Skonæ til et Møde med Hr. Pretbiørn.

Papir med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl: Formentlig K. 88. Anders Billes Arkiv (I a; RA.). *Missiver I. 206.* [11318

Juli 31. Jeg Laurens Seuerinß¹ Borger i Ripe har oppebaaret til Laan 50 danske Mk. i gode rinske Gylden af de Dannemænd i store Præstegilde i Ripe, hvilke Penge jeg bepligter mig, min Husfrue eller vore Arvinger igen at betale inden 8 Dage efter

Vor Frue Dag nativit.; »hwre« ej saa sker, sætter jeg Gildet mit Hus i Fiskergadhe, som jeg købte af Pedher Nielß paa Dammen og Niels Joenß[?] i Wedell, for et brugeligt Pant med saadan Skel, at jeg skal selv have Huset i Fæste og give deraf 3 danske Mk. til aarlig Skyld i ret Skyldetide, som er 24 Skill. om Johannis Dag om Midsommer og 24 Skill. om Andree Dag, til jeg, min Husfrue eller vore Arvinger betaler de 50 Mk.; »hwre« Skylden ej udkommer i forskrevne Tider, skal de Danne-mænd annamme Huset og have Fuldmagt i og af at sætte og al Skyld deraf op at bære. Og skal jeg holde Huset ved sin fulde Magt og stande selv for alle Vaade, og skal det ej anden Steds udsættes til Pant eller sælges, før Betaling gøres. Medb. af andre Danne-mænd Hanss Widiß Borgemester og Lass Palß Raadmand i Ripe. Datum Ripis in profesto Petri ad vincula.

Perg. med 3 Segl: 1-3. Bomærker. Ribe store Præstegildes Arkiv; senere til Ribe Kapitels Arkiv (RA.). [11319]

Juli. »Causus contra Theodericum Brus presbiterum Slesuicensis diocesis anno domini 1509 de mense Julii.« Er et langt Indlæg fra Bisp Godschalculus's Side mod den nævnte Theodericus Brus. Stykket staar efter Arten af sit Indhold paa Grænsen af, hvad der medtages i nærværende Udgave; og da det tilmed vanskelig kan forkortes, meddeles der intet udførligt Uddrag af det.

Optegnelse paa Papir (2 Folioark, hvoraf 6¼ Side beskrevne). Slesvig Bispes Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [11320]

Aug. 8. Foburg Helligaands Kloster mageskifter 3 Gaarde i Boge H. til Kongen.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forneden: Dobbeltkors, hvorover en Due; ved Siderne Bogstaverne p og n. Kongens Arkiv (RA. C 6, Adkomstbr. Landgods Fyn). *Lindbæk og Stemann, Helligaandsklostre, Dipl. S. 134.* [11321]

— Nis Jepß i Aageboæ Tinghører i Gers H. Onsd. før Laurens Dag paa Gers H.s Ting fik ærlig og velbyrdig Md. Jachim Trollæ i Herløff et Vidne af 4[!] gamle Danne-mænd: Trwels Homynsß i Skippersløff, Bondæ Ingemansß *ibid.*, Lassæ Brwn i Ølsø, Jepp Perß *ibid.*, Olaff Perß i Skippersløff; hvilke vidnede, at dem vitterligt er, »ath i lx aar oc meræ hawe alle the, ther boeth hawe i then gaard i Skippersløff, som nw Nis Smed i boer oc tilforne Trwels Homynß oc hans fader Homyn, oc lengst kan myndes man effter man hawe hafft« Paddæbørg med Hr. Ywar Axelß Minde og deres, som boet havde i Herløff-gaard. Da vidnede beskeden Md. Bodel Hogenß i Grindelstad,

som Tinghører var tilforn til Gers H.s Ting, at den Tid han sad Gers H.s Ting, kærede Bragdæ paa Paddæborg og gav til Kende, at Nis Smed vilde ikke have Paddæborg med Minde, som de tilforn »hawe«, der i boer, som Bragdæ beviste baade da og nu. Item vidnede Trwelss Homynsß samme Dag, at den Tid han boede i samme Gaard, satte han 3 »gwlschwss« og paa Paddeborg Jord. Medb. af beskeden Md. Bodel Hogenß i Grindelstad. Datum ut supra.

Papir med 2 Segl paatrykte forneden: 1-2. Bomærker. Härlöf Godsarkiv; senere til Hverringe Godsarkiv (FLA.). [11322

Aug. 9. Ik Peter Junsß¹ wonaftich up dat osten bynnen Hußem twisschen Denske Laurens up de oster syden unde Hans Tucksß up der vester syden vorpande unde vorkope midt vulbort alle der jennen, der my ere vulbort darto behoff is, myn hus unde hoffte vorbenomet, dar ik inne wone, midt alle myne gudere, wor se synt bolegen, bewechlik unde umbewechlik, den vorstenderen des gasthußes s. Jurgen bynnen Hußem als Hinrick Huck unde Peter van Grouen vor 45 mr. lub. houetstols, de ik in redeme gelde unde gudeme wichtigen golde entfangen hebbe van den vorstenders; welkeren houetstoll wil ik alle jar up Michels daghe vorrenten to deme gasthuße midt 3 lub. mr. penningh. Unde wor dar schade van queme van tragher betalinghe haluen, den wil ik wedderleggen. Ok laue ik sodan hus nicht to vorargherende, men to verbeterende unde anders nerghen wor hogher to vorpandende unde vorkopende sunder vulbort der vorstendere; wor ouerst des wes scheghe, dat schal machtloß weßen. Jodoch hebben de vorstendere my ghegunnet enen wedderkopp, wanner id my belustet, midt also-daneme boschede, dat ik schal den wedderkopp kundighen up Wolburgis dage, unde up den negesten Michels daghe de betalinge to donde des houetstols midt allen nastanden renten in eneme summen unde in guder munte, alz in deme hartochdome to Sleßuick ghenghe is. Ik hebbe ghebeden de erlike frame unde boschedene mans Hans Bosßen² unde Peter Jonsß³, de ere ingheseghele hebben hengen heten by myneme inghesegel an dessen breff. Ghegeuen unde ghescreuen an deme auende Laurentii.

Perg. med 3 Segl: 1-2. Bomærker; 3. I Sigilfeltet en nedadvendt Hesteko, i hvis aabne Side er anbragt en syllignende Genstand; omtr. samtidig Paaskrift: »Peter Junsß iijj mr.; dar sint ii breue up«. Husum St. Jørgens »gasthus«s Arkiv (Statsark. i Kiel, Husumer Urk. Nr. 93). [11323

Aug. 11. »Von Gots gnaden etc.« haben Steffen Drometern unsern hofdiner aller ungnaden vorlassen und im in unsern landen ein sicher geleithe gegeben, geben im das vor alle, die umb unsert wil[en] thun lassen sollen. »Zcu urkundt etc.« Datum sabb. post Laure[n]cy.

Afskr.: RA. Hert. Frederiks Reg. Bl. 21 a (Brevet har intet Aar, men er indført blandt Breve af 1509). [11324]

Aug. 13. Peder Wdzsß¹ Herredsfoged til Hald H.s Ting, Niels Persß² i Beyntstrvp, Jens Mikelß³ i Heyelskow, Jens Hakensß i Skabiø, Seueren Tammesß i Giesingh og Knuth Tygeß⁶ i Karleby. Mand. efter Laurencii Dag paa forskrevne Ting fik beskeden Md. Kieldh Persß i Tygstrvp et Tingsvidne af 8 Danne-mænd: Jens Persß i Huilsager, Jacob Nielsß, Niels Jensß *ibid.*, Ffrantz Jeibsß i Ryndh, Niels Smed i Termynstrvp, Jens Symenß i Beyndstrup, Joan Andersß i Faarderup, Owe Smedh i Castrup; hvilke vidnede, at de saa' og hørte Sandemænd af Hald H., og kendtes dem at have gjort Markeskel mellem Tygstrup Mark og Giæsing Mark først fra det Dige og gammel Skel, som er mellem Giesing Mark og Tygstrup Mark, saa ned ad en Agerren ret vester til »treebonden stien«, som Sandemænd satte; deraf til andre trebunden Stene, som stander i »skielhøwen«, deraf til andre trebunden Stene, som Sandemænd satte sidst, fra de trebunden Stene til andre trebunden Stene og til den Pæl, som stander i Mwnkens skowebeck, Tygstrup Mark paa vester Side og Gesingh Mark paa øster Side, hver Mands uforkrænket. Saa kundgjorde de gode Sandemænd deres »twff« for os. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med 6 Segl: 1. Bomærke; 2. I Sigilfeltet Bogstavet n gennemstukket af en Pil; 3-6. Bomærker. Senere til Gl. Estrup Godsarkiv; 1920 af Hofjærgermester, Greve Christen Scheel foræret til Rigsarkivet. [11325]

— *Reg.*9457.* [^aPerg. med 1 Segl.^a Peder Langs Arkiv.] Udateret Vidisse af Atzer Perß Sognepræst i Freninge m. fl. (RA. Peder Langs Arkiv). *Hübertz, Bornholm S. 44.* [11326]

a—) Saaledes Vidissen.

Aug. 16. Hanss Erichß¹ i Bregninge Foged til Mosse H.s Ting i Laland, Hanss Kraffze² vor naadige Herres Embedsmand paa Aleholm, Otte Claueß i Toreby gardh VV., Hening Nielsß Skrifer paa Aleholm og Per Nielsß i Øllebølle. Torsd. efter Vor Frue Dag asumpc. paa Mosse H.s Ting »beddes« hæderlig og velbyrdig Svend Erich Neb paa Foelsangh om et Tingsvidne

paa efterskrevne Ord af 12 Dannemænd, som var Morthen Sleth af Kartoffthe, Hanss Krogh af Oreby, Lasse Tallgh ibid., Mattes Hiort, Staffin Jeipsß i Rørbeck, Niss Hansß i Slemynge, Niss Hansß i Toreby, Pauill Swarffuere i Herresloff, Rasmus Laurensß i Sandager, Hanss Matzß i Hielm, Laurens Ren i Bregninge og Henrich Brwn i Flyntinge; hvilke vidnede, at de saa' og hørte samme Dag, at Erich Neb stod her inden Tinge og lod læse et beseglet Sognevidne paa Papir, som var givet paa Toreby Kirkegaard, lydende, at 12 Dannemænd havde vidnet paa Toreby Sognestævne, at Ohan Venstermandz Børn var døde i lang Tid, førend Jørgen Giøe blev død; 4 Børn blev døde i Fuelsangs gardh, og en Pige blev død i Nykiøpingh hos Johan Venstermandz Moder; og det samme vidnede en Part af de Dannemænd, som den Dag Mosse H.s Ting søgte. Vore Indsegl. Datum ut supra.

Papir med 3[!] Segl paatrykte forneden: 1. Bomærke; 2. Llvi 17; 3. Utydeligt. Erik Nebs Arkiv (RA.). [11327]

Aug. 17. *Reg. 5426**. A. Perg. med 6 Segl: 1-6. Svenske (4. Bi 6); ved første og sidste Seglrem forbundet med 11285. Kongens Arkiv (RA. Sverige, Perg.). Herefter: *Rydberg III. 548; Hvitfeld VI. 256, Fol. 1069 L. 12 f. n.*; anført: *samme, Bispekrøn. Bl. Ee ii, Fol. 109 L. 15.* — Aa. Udtog paa Latin: Kong Hans's Brevbog. Herefter: *Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 31.* — (*Hadorph II. 419* er det andet, fra dansk Side udstedte Eksemplar.) [11328]

Aug. 19. *Reg. *9461.* Papir med Rester ell. Spor af 6 Segl paatrykte Bagsiden: Svenske (2. Bi 6). Kongens Arkiv (RA. Sverige, Perg.!). *Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 353; Rydberg III. 552.* [11329]

Aug. 21. Ad germanum regem Dacie. Lieb[er] bruder. Auf den 20. tag deß monats july schrist vorschinnen haben wir b. . . . Hadersleuben keyⁿ m^t unsers heren schriff^tt, e. k. w., uns u[nd die] von Lubeck belangende, zcu abende vast spat entpfangen und des andern tageß fru morgens mit unserm cantzler an e. k. w. gen Dorningen fertiget in zcuuorsicht die selbe der auch wissenschaft zcu haben, dozcuor Die weil ader e. k. w. deß mals mit ßo grosser eyl begeben und die key. . . . schriffte zcu leßen vorhindert, schicken wir e. k. w. der selben ein copie hiri[nnæ] beschlossen zcu und fugen e. k. w. zcu wissen, das wir unlangst in etz[lichen] unsern geschefften nach unser burg und vogtey Steinburg gereißet und unterwegen etwelker zcweyleufftigen sachenn halben zcwischen den guten

mannen deß landes Holstein schwebende die rechtlich zcuentscheiden unser getrewen und deß landes rethe bey uns zcu Borsholm gehabet, do ein rath von Lubeck ein schriftlich geleidt zcu unnd von uns zcu komen gebethenn, das wir im mit rathe der selben rethe biß gen der Steinburg, dohyn wir auch unser und des landes rethe meistes theils genohmen, in unsern gebithen gegeben, dorauf ein burgermeister mit einem ratsgelide von Lubeck bey uns zcu Steinburg erschinnen und vorgegeben, wie sie willens werenn, ab sie sulchs an uns gehaben mochten, dem gemeinen nutz zcu guth unnd alß liebhaber des friden die irrungen unnd gebrechenn, ßo sich zcwischenn uns und den Ditmerschenn enthaldenn, uf fruchtsame wege zcu uorfassenn, auf das, ßo man douon furder zcu handeln zcusammen komende solde, das der handel, wie vor af gescheenn, mit schwerer untkost beyder parth nicht abermals unfruchtsam zcugehen dorffte. Und ßo von sulchen wegenn und vorslegenn nach der lenge gehandelt, haben sie am ende an uns erzalt, wie sie mit uns und den furstenthumen Sleswig und Holstein anders nicht dann alle fruntschafft wusten; man horet ader offlich und were am tage, weß zcweyspelde zzwischen e. k. w., Denemargk etc. und yn vorhanden, und ab sichs under sulchen zcweyleufften begeben, das sie auß e. k. w. gebithen und der voythey Segeberg befedet wurde, weß sie sich dann zcu uns und der gemeynen ritterschafft gdachter furstennthum vorsehen soldenn, unnd ßo wir yn dorauf volstendige antwort zcugeben nicht beraten, haben sie das zcuerkennde uns einen andern tag zcu halden angesonnen, den wir yn mit rathe unser und des landes rethen nicht gewust gantz abzcuslahenn, sonnder dorauf vorsprochenn yn des zcwischenn hir und Michaelis schriftliche antwort zcu behenden. Welchs wir e. k. w. nicht wolten vorhalten, uns dorauf, waß derselben gutduncken sey, dorinne wir uns bruderlich halden wollenn, bey gegenwertigem schriftlich zcu uormelden. Dorumb wir bitten und umb e. k. w. bruderlich zcu uordinen erbiten. Geben Gottorff dinstags post assumpc.

Afskr. med Rettelser: RA. Hert. Frederiks Reg. Bl. 24 a. Udtog: *Hanserecense 1477-1530 V. 580.* [11330

Aug. 22. Vi Byrgher Ærkebiskop i Lund sælger og skøder til Kong Hanss disse Gaarde, som vi købt har for vore egne Penge af velbyrdig Md. Jep Nielsß Forstander i »spedale« ved Twmmerwp: den første i Serdzløff i Skepinges H. i Siælland

(Mickeld Samsing, 2 Pd. Byg, 2 Pd. Rug og 1 lødige Mk.); paa den anden Gaard sstds. boer Paaell Samsing (1 Pd. Byg, 1 Pd. Rug og 3 Skill. Grot); paa den 3. Gaard sstds. boede Andhers og giver 1 Pd. Byg, 1 Pd. Rug og 2 Skill. Grot til Landgilde og 1 Lam til »smaaridzle«; 1 Gaard i Algerstorp i samme Herred (Mickeld Brødie, 1 Pd. Byg, 1 Pd. Rug og 2 Skill. Grot); 1 Gaardsæde, som er et Penningshus ibid. (Niels Skredhære, 12 Skill.); for 750 Mk. danske Penge, som hans Naade afslog i de Penge, vi var ham skyldig for Aagerwps Gods i Skaane, Hr. Laxman aatte, som vi købte af hans Naade. Og bepligter vi os at vederlægge vor naadige Herre saa gode Gaarde i Rente og »beyleghet«, om de afvindes hans Naade, 6 Uger efter at de ham afvundne er. Medb. af hæderlige og velbyrdige Mænd Torbørn Bille, Hr. Albret Jeipsß »riddhære«, Jep Nielsß V., Hr. Atzer Persß og Hr. Niels Køsther Kanniker i Lunde Domkirke. Skrevet og givet in octava assumpt. Marie.

Perg. [med 6 Segl]. Kongens Arkiv; *ÆA. V. 33* (RA. C 6, Adkomstbr. Landgods Sjøll.). LDipl. [11331]

Aug. 22. Hanss¹ Konge. Hr. Byrge Ærkebiskop i Lund har nu været til Regnskab med os om de Penge, som han os give skulde for Aagerop gord, 1 Gaard af Ellinges Gods med mere Gods, han købte os af i Skone, og afregnet, hvis han os deraf betalt har, da efter hans Kvittansers Lydelse bliver han os intet skyldig deraf uden 310 Mk.; og de hans Vederkendelsebreve, som vi havde af ham paa alle de Penge, han os skyldig var for forskrevne Gods, mæler vi aldeles døde, ham og hans Efterkommere til ingen Skade at komme. Givet paa vort Slot Kiøpnehaffn 8. Dag Vor Frue assumpt. under vort Signet.

Dn. rex per se.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 88. Lunde Ærkebisp Arkiv (SvRA. Papir). LDipl. [11332]

Aug. 24. *Reg. *9462.* Omtr. samtidig Afskr. paa Papir. Kongens Arkiv; *ÆA. IV. 395 Nr. 129?* (RA. T. K. U. A. Polen A II). *Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 61*; dansk Udtog; *Hvitfeld VI. 266, Fol. 1074 L. 10.* [11333]

Aug. 26. Wy Frederickh¹ erffgnhame to Norwegenn, hertog synt schuldich dem duckygen Clawesse Breyden Wuluessonne 600 mr. penninge, alse to Lubeck unde Hamborg genge synt, unde dar en islich gutman dem anderen vul mede don mach in deme lande to Holsten ane hale penninge, to betalende in den achtedagen der hyllygen drier konninge negest folgende

myth reden penningen edder myt also velen nõgafftygen panden, dar Clawes mach mede nemen den vorbenomeden summen, up ener stede unde to ener tiidt bynnen deme Kyle in Hans Schelen huße edder in ener anderen sekeren stede in deme lande to Holsten, dar ith Clawesse behechlich is syn gelt uptoborende. Alle dusse stücke lauen wy myth unsen medeloueren her Otte Rantzouw rytter, Otte Rytzerouw to Gottorpe amptman unde Gotsick van Aleuelde Marquardessõnne lauen myth ener same-den hant deme Clawes to holdende ock nha mede in de hant to lauende, welke tiidt Clawes dat van uns medeloueren eschende is. Unse ingesegel myth denn ingesegelen unser medelouer. Gegeuen unde gescreuen to Gottorpe des sondages nha Bartolomei.

Perg. med [4] Segl: 1. K. 108; 3. Utydeligt Skjold; gennemskaaet. Senere tilbagegivet til Hertug Frederiks (?) Arkiv (RA. Gem. Arch. XXXII, Indløste Obligat.).^a [11334

a) Sstds. findes et tilsvarende Gælds-brev paa Pergament, oprindeligt dateret 1509 »des frygdages nha deme dage des hylligen lychammes« (∅: Juni 8) og udstedt af Hertugen til Clawes Breyden Wuluessonne »van wegen syner husfrouwen des haluen gudes-haluen tome Norese« paa 2500 Mk. Hovedstol og 125 Mk. Penge Rente. Brevet, hvori Hertugen stiller 8 Medlover, men af hvis 9 Segl kun det 1. og det 6. er bevaret, er gennemskaaet, men er tillige forsynet med saadanne Overstregninger og Rettelser, at det i sin nuværende Skikkelse fremtræder som Koncept til Brevet af 1509 Aug. 26. Men da Brevet af 1509 Juni 8 i sin oprindelige Form vedrører holstensk Gods, er det ikke medtaget som særligt Nummer i nærværende Udgave.

Aug. 27. »Borgmester« og Raadmænd i Nyborigh. For os var paa Nyborigs Raadhus for Dom og Rette beskeden Md. Hanss Jacopß Borger i Nyborigh og havde med sig 2 »besid-denne« Borgere i Nyborigh Jenss Laurensß og Jacop Petthersß, hvilke vidnede for os i »hellienss« Ed, at det Kramgods, som Dauit havde med at fare, som døde paa Femern i Bork, var Hanss Jacopß eget Gods, og hvis Penge som Dauit havde at købslaa med, var Hanss Jacopß egne Penge, og Dauit havde der intet med mere, end han var hans Svend og fór omkring med det Gods at sælge, Hanss Jacopß til Gode. Og har vi ej heller andet hørt, end forskrevne Gods og Penge var Hanss Jacopß eget Gods. Thi beder vi eder, »borgmester«, Raad og Byfoged i Bork, at I for Retvished Skyld og for vor Skrivelse Skyld lader Hanss Jacopß nyde sit Gods igen og sine Penge, og gør ham ingen »ulogh«. Hvilket vi med eder forskyldte vil og gøre eder saadan Ret igen, om nogen af eders os hændes for at komme. Med vor Bys Indsegl. Datum in Nyborigh fer. 2. post Bartholomei.

Perg. [med 1 Segl]. Burg Bys Arkiv (Statsark. i Kiel, Urk. Stadt Burg Nr. 95). [11335

Sept. 1. Jeg Thage Ericsßen¹ V. kendes mig skyldig at være Niels Clementsß Landsdommer i Nørjwotlandh »ffiretyffuæ«^a Mk. danske Penge, som han mig laant har, at betale inden Jul. Medb. af Jep Liøng² og Cristiern Lybbertsß »borgemestere« i Wiburgh. Datum die Egidii i Wiburgh.

Papir med 2[!] Segl ell. Rester af Segl paatrykte forned: 1. Ivii 14 (Mus); 2. Bomærke. Niels Clementssøns Arkiv; senere til Kongens Arkiv; *ÆA. V. 54* (RA. C 7, Gældsbr. og Kvitter., Papir). LDipl. [11336

a) Omtr. samtidig Paaskrift: xl.

— Hynriick Krummedige R. i Ællinge, den Dag sad i »dommere« Sted paa Lunde Landsting. Lörd. Egidii Dag var her for mig, nærværende disse gode Mænd Hynriick Aagesß i Hagløße, Pether Long i Waaløße, Niells Munck i Brußegordt, Niells Hack i Mogenstorp, Truidt Axellsß i Wram og Pether Wgerup Høvidsmand paa Kiøpnehaffns huss med flere, »schiikthet« velbyrdig Md. Hr. Stheenn Biillde R. i Liungsgordt, fuld-mægtig »giør« paa Kong Hansßes Vegne, i Skød skødte fra ham Biskop Byrge Ærkebiskop i Lundt Aagerpe gordt og Aagerpe fong med alle sin »løße øre« i Fiælige S. i Torne H. med alt dette Landsgods: 1 Gaard i Aagerp (Jenss Pethersß, 1¹/₂ Pd. Byg og 6 Skpr. Byg, 15 Skill. og Teje), 1 Gaard sstds. (Pether Andersß, 2 Pd. Byg og 2 Skpr. Byg, 1 Skill. Grot og ¹/₂ Teje), 1 Gaard ibid. (Niells Jensß, 2 Pd. Byg, 2 Skpr. Byg, 1 Skill. Grot og ¹/₂ Teje), 1 Gaard ibid. (Bendt Persß, 24 Skpr. Byg og 14 Grote), 1 Gaard ibid. (Hans Laalle, 16 og 20 Skpr. Byg, 12 Skill. og Teje), 1 øde Gaard ibid., som plejede at give til Land-gilde 16 og 20 Skpr. Byg, 12 Skill. og Teje, 1 øde Gaard sstds., plejede at give 2 Pd. Byg og Teje, i Øndorpp i samme Herred og Sogn 1 Gaard (Olluff Matzsß, 16 og 20 Skpr. Byg, 1 Skill. Grot for Teje og »daxuerck«), 1 Gaard ibid. (Aßmundt Jepsß, 16 og 20 Skpr. Byg, 1 Skill. Grot for Teje og »daxuerck«), 1 Gaard ibid. (Gregorius, »trædyge« Skpr. Byg, 1 Skill. Grot for Teje og »daxuerck«), i Ffiælige S. i samme Herred og By 1 Gaard (Otte Mortensß, 16 og 20 Skpr. Byg, 1 Skill. Grot), 1 Gaard ibid. (Laurentzs Erlandsß, 4 Pd. Byg og Teje), 1 Gaard ibid. (Hans Persß, 16 og 20 Skpr. Byg og Teje), i Winderp i samme Herred i Lwmm S. 1 Gaard (Kiirstine Mogensße, 1 lødig Mk.), en Fæste ibid. (Andhers Mogensß, 2 Skill. Grot), en øde Fæste i samme By, plejede at give 4 Skill. Grot, i Steffye S. og By i samme Herred 1 Gaard (Bodilld Anderße, 4 Pd. Byg

og 2 Skill. Grot), i Ffledie S. og By i samme Herred 1 Gaard (Per Staffensß, 2 Pd. Byg og 3 Skill. Grot), Haraghers Mølle i Liitle Haraghers S. i Haraghers H. (1 Læst Mel), 1 Gaard i Thogerp i Bare H. i Burløffue S. (Per Persß, 1 lødige Mk.), 1 Gaard ibid. (Jep Skoning, 1 lødige Mk.), 1 Gaard ibid. (Laurentz Jensß, 1 lødige Mk.), i Røneberg H. i Glomsløffue S. og By 1 Gaard (Bendtt, 1 lødige Mk.), 1 Gaard i Øffre Glumsløff i samme Sogn og Herred (Joenn Niellsß, 16 og 20 Skpr. Byg, 20 Grote og Teje), 1 Gaard ibid. (Tiigge Niellsß, 16 og 20 Skpr. Byg, 20 Grote og Teje), 1 Gaard ibid. (Boo Andersß, 16 og 20 Skpr. Byg, 20 Grote og Teje), 1 Gaard ibid. (Tranild Mogensß, 1 lødige Mk.), 1 Gaard ibid. (Olluff Mortensß, 24 Skpr. Byg, 18 Grote og Teje), 1 Gaard ibid. (Jess Lauesß, 24 Skpr. Byg og 18 Grote), 1 Gaard ibid. (Per Jensß, 2 Pd. Byg, 6 Grote for Tejen), i Skromberg i Ludgud H. i Egby S. 1 Gaard (Hans Szuensß, $\frac{1}{2}$ Td. Smør), 1 Gaard i Øffre Glumsløff (Jenss Bendtsß, 24 Skpr. Byg, 18 Grote og Teje), i Staffuerydt i Haraghers H. i Saxelldorpe S. 1 Gaard (Jenss Jepsß, $\frac{1}{2}$ Td. Smør), 1 Gaard ibid. (Olluff Simonsß, 1 Fjerding Smør), i Stodhage S. og By i Othens H. 1 Gaard (Lass Ollsß, 13 Skill. Grot og 3 Grote), en Fæste ibid. (Morthenn, 18 Grote), Aßmudorp i Gulluarpe S. i samme Herred 1 Gaard (Knudtt Truidtsß, 16 og 20 Skpr. Byg, 20 Skill., 1 Gaas og 2 Høns), 1 Gaard ibid. (Trøells Persß, 16 og 20 Skpr. Byg, 20 Skill., 1 Gaas, 2 Høns), i samme Herred i Wedskøffule i Torløse S. 1 Gaard (Per Mortensß, 4 Skill. Grot og Teje), en Fæste sstds. (Staffenn, 2 Skill. Grot). Hvilken Aagerppe »gordtt, fong oc løßeøre« med alt dette benævnte Landsgods Hr. Sthenn Bilde paa vor naadige Herres Vegne vederkendtes, at hans Naade har derfor opbaaret til Nøje god Betaling, som det Købebreve [o: 9888] indeholder, som her i Dag til Tinge læst var. Afvindes noget af dette Gods Biskop Biirge, Lundeßædett eller til hvad Gudstjeneste han forskrevne Gods »tiilligende« vorder, forpligtede Hr. Sthenn Kong Hans saa godt Gods af Rente med saa god »belegelighedtt« at vederlægge inden $\frac{1}{2}$ Aar der efterkommende. Med mit Indsegl hængt for dette Breve. Givet i Lundtt osv.

[Orig. Senere til Lunde Kapitels Arkiv.] Afskr. fra c. 1550: AM. Fol. 293 Bl. 3 b. Afskrifter herefter: LDipl.; Ny kgl. Saml. Fol. 726 S. 13; Stockholms Kgl. Bibl., Haandskr. M 10 : 7; Uppsala UB., Haandskr. E 164 S. 305. Udtag: *Magnus Matthiae, Episcoporum eccl. Lund. series S. 216* (= *Hvitfeld, Bispekrøn. Bl. Z iii b. Fol. 90 L. 7 f. n.*) [11337

Sept. 3. Cristina¹ Dronning. Mand. efter Egidii Dag gjorde Pæder Stygge vor Foged og Embedsmand paa Nesbyhoffuit os Regnskab paa, hvis Del han har oppebaaret og udgivet paa vore Vegne af Nesbyhoffuitz Len, siden han os sidst Regnskab gjorde, som var Bartholomei Aften Aar 1508, og indtil nu, og bliver han os dette efterskrevne skyldig og skal stande os til Regnskab derfor, som er Fetalie, Korn, Smør, Penge og anden Del, som paa Slottet skal være og i Lenet tilstander, og for dette efterskrevne Inventarium og desligest for, hvis Del der er i Ladegaarden. Først skal der være paa Slottet 1 Læst 2¹/₂ Pd. 1 Skp. Rug og Mel, 5¹/₂ Læst 3 Pd. 9 Skpr. Malt og Byg, ¹/₂ Læst Havre, 2¹/₂ Td. 1 Fjerdings 1 Skp. Smør, 2 Gæs, 8¹/₂ Td. Salt, 6 »træmyt« Humle,^a 12 Tdr. Mjød, 100 Staal,^b 7 Kohuder, 3 Oksehuder, 5 »klippinge«, 5 Uldskind, 2 Huder, Bertildt Sudere har til at gøre Sko af til Folket paa Slottet og i Ladegaarden. Item skal der være paa Slottet 465 Sider Flæsk, 1 »ferdugh waad«. Item stander tilbage i Lenet 5 Læster 2¹/₂ Pd. 5 Skpr. Byg, 4 Pd. 3 Skpr. Rug, 11 Pd. 9 Skpr. Havre, 1 Td. Smør; 49 Øksne stander tilbage i Lenet af Sagefald baade af det ny og det gamle; 27 Øksne ganger i Ladegaarden, som udkommen er af fornævnte Sagefald. Item skal han stande os til Regnskab for 3 Stykker »leidsk«, som udlovede er for Sagefald, item 3¹/₂ Alen »medelbusk«. Item skal han stande os til Regnskab for disse Penge, som tilstander i Lenet: 26^c Mk. Landgildspenge af Lunde H., som i Aar udlovede var, og 7¹/₂ Mk., som i Fjor igenstod; 5 Mk. for Gæsteri, som i Aar var udlovet 1509; 9¹/₂ Mk. 3 Skill. 3 Penninge Landgildspenge af Skamme H.; 4 Mk. 1 Skill. »mynne«, som i Fjor tilbage stod af Landgildet; 4 Mk. 7 Penninge »mynne« stander tilbage i Othensse H. af Landgildspenge, som i Aar skulde været ude; 3 Mk. 4 Skill., som i Fjor tilbage stod af samme Herred;^d 12 Skill. gammelt »attherstade« i samme Herred; item stander tilbage i Aassum H. 5 Skill. Grot Landgildspenge; item stander tilbage 31 Mk. af det Sagefald, som i Fjor skulde været ude; 20 Mk. stander tilbage af Sagefald, som i Aar var udlovet; 20 Mk. stander tilbage, som Hinrick Degn skal udgive for »skodske gotz« og Landgilde og anden Del, han stander tilbage med. Item stander tilbage i Skamme H. 19 Mk. 4 Skill. »mynne«; item stander tilbage i Odensse H. af Gæsteriet 7 Mk. Item stander tilbage i Beræ H. 1 Mk. af Gæsteriet; 19 Mk. og 5 Skill. stander tilbage i dette Aar for »skodsk gotz«; 12 Skill. stander tilbage for Rør. Item skal han

stande os til Regnskab for dette Inventarium: 10 Glas; 1 Kedel paa 1^{1/2} Td. stor; 4 »kuldgryder«; 1 stor Gryde, som stander indmuret, til »karwandtt«; 2 maadelige Gryder med Ben; 3 brudne Gryder; 4 smaa gamle »kælde«; 1 Tøndekedel; 4 Hellebarder; 2 gamle »pantzer«; 1 gammel Jernhat; 2 »handtkloffuer«; 1 »fiæder«; 1 Halsjern;^e 5 gamle Bøsser; 7 »kammer« til dem; 2 Hagebøsser; 2 Lysestager; 2 Kedelkroge; 1 »brandejern«; 1 Kokkekniv; 1 »rødnaffuer«; 8 farvede »boller«; 13 Knabestobe; 6 »fornetzede« Skaale; i Bryggerset 1 Bryggepande; 1 »lidell« Kedel; 4 gode Ølkar; 2 gamle Ølkar; 2 Skæpper at maale Korn med; 2 »saa« at bære Vand med; 2 »foldeboer«; 1 Lygte. Item skal der være i Kældrene paa Slottet 7 store Ølfade; 3 Læster Tønder; 5 store Vinfade til Øl; 4 smaa Fade; 2 gamle Ølfade; 4 Hamburg Tønder og 1 Messingkedel; 1 Kedel stor paa 1 Td. i Fadebursstuen; 1 »lidell« Kedel sstds. Dette skal være til Stede i Ladegaarden: ^f23 Køer^f; 8 Kvier hver 2 Aars gamle; 12 Kvier aarsgamle; 22 Kalve, som i Aar var fødte; 16 Plovstude; 13 Stude hver 2 Aars gamle;^g 8 »studlinge« aarsgamle og paa andet; 72 Faar »melkæ«; 50 Faar »geldne«; 30 Lam; 10 Gæs; 127 gamle Svin og Grise; 2 Orner; 2 Plove med deres Redskab; 1 Vogn og 2 Heste; 4 Gryder; 1 Kedel paa 1 Td.; 1 »bolle kædel« sstds. Item skal der være for Slottet 1 Vogn og 2 Vognheste. Item bliver vi Hinrick Kleysen skyldig for Salt og Humle: for 22 Tdr. Salt; for 20 »træmyt« god Humle; item 20 »træmyt« gammel Humle; og bliver han os skyldig for Korn, Huder, Skind, Køkkenfedt, »ystræ« og Øksne 400 Mk. 10 Mk. »mynne«. 11 Sommersvin er i Ladegaarden foruden de 127 gamle Svin og Grise. Item skal han stande os til Regnskab for, hvis Smør og Penge af Sommerskatten uden Innepenge han oppebaaret har siden Valburgs Dag næstforleden, og for hvis Del han herefter over alt Nesbyhoffuitz Len oppebærende vorder; og desligest skal han gøre os Regnskab for, hvis Del Ladegaarden kan rente. Og er disse Skrifter 2, den ene under vort Navn og Sekret, og er i Forvaring hos Pæder Stygge, og den anden under hans Navn og Indsegl, og bliver i vor Forvaring, paa det at hver véd des bedre at rette sig efter. Datum ut supra.

Papir med 1 endnu overklæbet Segl paatrykt Bagsiden: K. 94 og med en ret lang Rift revet foroven (uvist, om med Forsæt) (ved Angivelsen af Restancerne er hist og her over Linien eller i Margenen tilføjet andre Tal, øjensynlig for at angive Beløb, der senere er indkomne; men disse Tal er ikke medtagne her, dels fordi de delvis er

meget flygtig skrevne, og dels fordi det, naar de staar i Margenen, ikke altid kan afgøres, til hvilket Sted i Teksten de hører). Dronning Christines Arkiv (RA.). [11338

a) Herefter, men atter overstreget: 1 Fjerding Aal, 1 Side Marsvineflæk, 2 Tdr. røget Sild. b) Herefter, men atter overstreget: iit quarther. Hvilling, 2 $\frac{1}{2}$, »worde» tør Torsk. c) Synes senere rettet til: 11. d) Herefter, men atter overstreget: Item stander tilbage i Bierge H. 3 $\frac{1}{2}$, Mk. 1 Skill. af Landgildspenge. e) Herefter, men atter overstreget: $\frac{1}{2}$ Td. »puluere». f-f) Rettet fra: 103 Køer, »melkæ» oc »wmelkæ», og deri regnet 9 Sommerkøer. g) Herefter, men atter overstreget: 27 unge Øksne.

Sept. 3. Cristina¹ Dronning. Pæder Stygge vor Foged og Embedsmand paa Nesbyhoffuit har nu gjort os Regnskab for, hvis Korn, Smør, Penge, Fetalie, Klæde, Sagefald, Gæsteri, »skode godtz«, Gaardfæstning og anden Del, vis eller uvis, som han har oppebaaret og udgivet paa vore Vegne af Nesbyhoffuitz Len, siden han os sidst Regnskab gjorde, og indtil denne Dag efter det hans Registers Lydelse, han os Regnskab af gjorde og straks overantvordede, og bliver vi ham skyldige 169 Mk., som han udgivet har paa vore Vegne ydermere, end hans Indtægt er. Thi lader vi ham kvit for alt ydermere Krav paa fornævnte Oppebørsel og Udgift. Givet i vor Købstad Othensse Mand. efter Egidii Dag under vort Sekret.

Papir med 1 endnu overlæbet Segl paatrykt Bagsiden: K. 94. Senere tilbagegivet til Dronning Christines Arkiv (RA.). [11339

— Hanss¹ Konge. Oluff Holgerdß vor Embedsmand paa Nykiøping har nu gjort os her Regnskab for al den visse Rente i Korn, Smør, Sild, Flæk, Fæ, Penge og for Nystæd Byskat og alt andet og dertil for al uvisse Rente, som er Sagefald, Gæsteri, Førlov, Told, Sise, Husfæstning, og desligest for Gæld, som os tilstod af Hr. Johan Jepsß Biskop i Roschilde, Truid Andersßns Arvinger og af Bønder og »maalsmend« i Laalind, sammeledes af Oldengæld og Stubbekiøpings og Nykiøpings Byfogedi og alt andet, som han paa vore Vegne opbaaret og udgivet har af Nykiøpings Len, Getzør og de Birker, dermed tilhørende er, fra i Fjor Paaske 1508 og indtil Paaske in anno 1509; og afregnet, hvis vi ham og han os skyldig blev af »formere« Regnskab, og nu dermed »liiget« og lagt hans Udgift imod hans Indtægt, bliver han os skyldig og beholder paa Slottet hos sig 157 Mk. 3 Skill. 2 Penninge, 10 Læster 3 Pd. 5 Skpr. Byg, 13 $\frac{1}{2}$ Læst 4 Pd. 6 Skpr. Rug, 5 $\frac{1}{2}$ Læst 5 Pd. og 12 Skpr. Havre, 6 Læster 2 Tdr. 1 Fjerding Smør, 19 1 Fjerding Kokroppe og 1 Td. saltet Kokød, 2500 og 90 Sider Flæk, 281 Faar, Lam og Geder og 1 $\frac{1}{2}$ Td. Faarekød, 240 Gæs, 9 Tdr. 1 Fjerding Sild, et »tremedt« Humle, 10 Fad Jern; og bliver han os intet ydermere skyldig

efter hans Regnskabs Lydelse. Thi lader vi ham kvit for al ydermere Krav om forskrevne Regnskab. Givet paa vort Slot Nykiøbing Mand. efter Egidii Dag under vort Signet.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 88. Oluf Holgerssøn Ulfstands Arkiv (C1; RA.). [11340]

Sept. 13. Ad regem Dacie. Lieber bruder. Ewer ko. w. antwoortschrifft [osv., se *Hanserecesse 1477-1530 V. 580 indtil:*] halden. Das wollen wir umb e. k. w. gerne vordinen. Datum donnerstags in vig. exaltac. crucis.

Koncept. RA. Hert. Frederiks Reg. Bl. 26 b (Brevet har intet Aar, men er indført blandt Breve af 1509, og hermed stemmer ogsaa Angivelsen af Ugedagen). [11341]

— Se 11256.

Sept. 14. *Reg. 5428.* Afskr. med Rettelser: RA. Hert. Frederiks Reg. Bl. 27 a. *Michelsen, UB. zur Gesch. des Landes Dithmarschen S. 97.* [11342]

Sept. 17. An den rath von Stadenn. Wir habenn binnen Hadersleubenn von etzlichenn unsern burgern doselbst eine ewer schrifft an uns lautende entpfangenn unnd doraus vornommen, wie die selben unser burger von ewerm burgermeister Claußen von der Deckenn gnanndt schult halben, die er mit auch unserm untertenigen Georgen Anckerssen statuoyte zu Hadersleubenn sal stehenn haben, unuorclag vor uns und unnsern gericht gefenglichen angenommen, aufgehalden ader sich, ab sie die fremde schult zcur bezcalungh nicht brechtenn, widerumb einzustell[en] bestrickt und vorhafft sein soldenn, dodurch dieße unschuldigen ane dem handel zwischen uns und euch aufgericht gantz zcuwider und unge. . . . schadenn irer narungh gefurd, das uns nicht wenig befrendet[!]; hetten uns auch der gleichen wider die unsern enichem ewer burgermeister ader burger zcugestaten zcu euch wegk befart, angesehenn das wir euch den ewern nach sunst ny. . . . uber die unsern geburlichs rechtens zcu uorhelffen nihe gewegert nach west. Begern derhalben, wollet mit ewerm bu[rgermeister] strax vorschaffenn, er die unnsern der gelobde unnd gefengnis benn loß zcele, yn auch ir gelidenne unkost und schedenn vorzcihenn widerkere unnd euch dorinne ßo beweyßen, domit uns gleichenn wider euch unnd die ewern vorzcunehmen ursach nicht geben werde. Dann wir euch nicht bergen wollen, das wir de. . . . sich der schult sampt der gelobde und instellungh, ab sie auch

nicht loß gezcalt, gar nicht zcu bekomern in befell geben haben, in zcuuorsicht sie in ander wege zcu entledigen. Des bey gegenwertigem ewer beschribenne antwort uns dornach zcu richten. Datum Tondern montags nach crucis exaltac.

Afskr. med Rettelser: RA. Hert. Frederiks Reg. Bl. 27 b. [11343

Sept. 20. Se 11262.

Sept. 24. Reg. *9467. Afskr.: RA. Hert. Frederiks Reg. Bl. 27 b. Trykt efter Orig. i Lübeck: *Quellensamml. der Schlesw.-Holst.-Lauenburg. Gesellsch. II. I. 38* (jfr. Udtog i *Hanserecesse 1477-1530 V. 581* og 11348). [11344

Sept. 30. Rasmus Perssøn, Nis Perssøn »borgemester« i Randers, Matis Reerssøn, Michel Lawerssøn, Seuerin Perssøn og Baltizar Stheyn Raadmænd sstds. For os i vort Raadhus i Randers for Raad og Rette var Oluff Gulsmett og Nis Perssøn »kirkewærie« til Vor Frue Kirke i Randers og havde Tiltale til Anders Bay, Jens Hoffman og hans Medarvinger og til Knwt Awissøn, som »eyger« var med forskrevne Kirke til en Gaard i Vor Frue Sogn i Randers vesten ved Brødre gaade liggende, som Herman Maller fordem aatte, for Jordskyld, som deraf skal gaa aarlig til forskrevne Kirke, som er 2 Skill. Grot. Da var vi paa forskrevne Jord og delte dem den Jordskyld imellem, hver efter sin Ejendom, og sagde vi saa for Rette, at Vor Frue Kirke burde til sig at tage af forskrevne Jordskyld 10 Skill., Anders Bay 4 Skill., Jens Hoffman 2 Skill. og hans Medarvinger og Knut Awissøn 2 Skill. ud at give aarlig til oftenævnt Kirke, saa længe de kan det lovlige afværge, de er den hellige Kirke ikke i saa Maade pligtig. Sig. nostra. Datum Randers die Jeronimi.

[A. ^aPerg. med Segl, hvori Bomærker.^a Randers Vor Frue Kirkes Arkiv; ^asenere i Randers Bys Arkiv (saaledes 1749)^a.] Aa. Afskr. af Langebek 1749: LDipl. — Aaa. Afskr. efter Aa af Frands de Thestrup: Ny kgl. Saml. 4to 742 b. [11345

^a) Saaledes Aa.

Sept. 30—Okt. 6. Reg. *9468. [^aPerg. med 4 Segl: 1-4.^a ^bFlensborg Nicolai Kirkes Arkiv^b; ikke paatruffet i 1922.] O. H. Moller, *Nachricht von der Kirche zu St. Johannis in Flensburg S. 6* = *Dipl. Flensburg. II. 40*. [11346

^a—^a) Saaledes Moller, *anf. St. S. 10*, hvor Flensborg Kalentegildes Segl beskrives. ^b—^b) Moller, *anf. St. S. 6*: »in der Kirchen-Lade zu S. Nicolai befindlich«.

Okt. 1. Morthen Persß Foged til Lysgord H.s Ting, Michel Jowensß i Wranom, Lass Mogensß i Dalsgardh, Lass Skredher

i Leffueringh og Jess Powelsß i Leffueringh. Mand. efter Michaelis Dag fik Jess Eryksß i Bøgiil et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Michel Browen i Melhedhe, Per Jowensß i Leffueringh, Niss Crestenß i Hengy, Lass Skredher, Mates Jowensß, Law Lawsß i Wanneth, Nels Jensß i Kieldrop og Jess Jensß i Almin; disse vidnede, og er dem vitterligt, at Jess Eryksß lod læse »ien« Pantebrev paa forskrevne Ting, som Eryk Westeni havde udgivet paa 2 Gaarde i Høberigh lydende paa 200 Mk., og »bø breffet« til og æskede forskrevne Penge og Skyld og Rente, som igen stod, om »nore« vilde løse forskrevne Gods og gøre Brevet fuldt, om han var mægtig at løse forskrevne Gods. Da saa' vi ej Penge til Stede eller Korn, som Jess Eryksß kunde faa paa den Tid paa Bispen hans Vegne. »Worth« Indsegl. Datum anno, die et loco quibus sub[!].

Papir med Rester af 5 Segl paatrykte forneden: 1.5. Bomærker. Aarhus Bispes Arkiv?; senere til Kongens Arkiv (RA. Aarhus Bispes Arkiv). LDipl. [11347]

Okt. 1. *Reg. *9469.* Afskr.: RA. Hert. Frederiks Reg. Bl. 28 b (heraf ses, at den »Seddel«, som i det nedfr. anførte Aftryk S. 38 er henført til 11344, i Virkeligheden hører til nærværende Brev). Trykt efter Orig. i Lübeck: *Quellensamml. der Schlesw.-Holst.-Lauenburg. Gesellsch. II. I. 38* (jfr. Udtog og Brudst. i *Hanserecesse 1477-1530 V. 581*). [11348]

— Ad Hamburgenses. Ersamen liebenn getrewhenn. Ewer geschickten, ßo umb assumpc. Marie nehstuorschinnen bey uns zcur Steinburg gewest, haben euch, als wir nicht in zweiffel stellenn, bericht, was die geschicktenn der von Lubeck, die uns dazcumauch bey warenn, an unß gesonnen, unnd gebethenn, wenn wir mit yn von sulchem irem ansynnen zcum handel komen wurden, euch dorzcu zcu bescheiden. Die weil wir dann den von Lubeck nu sontags nehstkomende in unser stat Plone inzcukamende unnd montags darnach ein tag zcum handel ernanth, begern wir an euch, wollet auf den selben sontag zcu abende etzliche der ewernn binnen Plone bey uns zcu komen abfertigen, montags dor nach der von Lubeck ansynnen zcu handeln und nicht aussenbleiben. Dor thut ir unser gantze meynugh; mit gnaden zcu erkennen. Datum ut supra^a.

Afskr.: RA. Hert. Frederiks Reg. Bl. 28 b. [11349]

a) ∴ som 11348.

Okt. 2. Laurens Skinckel tilskriver Kongen om de lybske Skibes Færd i Søn.

Papir med 1 endnu overklæbet, brevlukkende Segl: Skjold med Tinhus-Vaaben uden Hjelm; over Skjoldet et Par Bogstaver. Kongens Arkiv (RA. Danske Kanc., Indl. t. Registr. samt henlagte Sager). *Styffe V. 372 = Hanserecense 1477-1530 V. 582; Missiver II. 259.* [11350]

Okt. 2. Hr. Tønne Parsperger² R., Anders Wlff¹ vor naadige Herres Tolder paa Ffalsterbod, Mattes Skreddere³ Raadmand sstds., Jørgen Guldsmed⁴ Borger i Lund. Tirsd. efter Michels Dag i forskrevne Mattes Skredderes Stue paa Ffalsterbod paa-hørte vi, at Byrge Trugelß Borger i Rodneby »ffaldt holte« et Skib med sit »lad« Tømmer, som Knud Knudß tilhørte, for »woldz wedder«, ham var paakomet, og havde mistet baade Sejl og »acker« paa $\frac{1}{2}$ »ackere« nær. Da efter Dannemænds Raad, paa det Knud Knudß Skib og Tømmer skulde ej aldeles blive forkomet, thi Købmænd til saadant Gods var den Tid ikke mange i det Marked, tilgik velbyrdig Md. Hr. Henric Krwmdige R. og købte ham af Skibet og Tømmer med den »berninge«, som da forefunden var, for 44 Mk. danske Penge at fornøje til gode Rede. Med vore Indsegl. Datum Ffalsterbod Tirsd. efter Michels Dag.

Papir med 4 Segl ell. Rester af Segl paatrykte forned: 1. Clviii 31; 2. Lxvi 4; 3. Bomærke; 4. Gxvi 4. Henrik Krummediges Arkiv (D; RA.). [11351]

Okt. 3. Ad regem Dacie germanum. F. l. b. Der duchtige unser auch lieber getrewer Joachim Refetlaw bericht uns, wie im der gestrenge er Henrich Knutzen ritter amptman zcu Doringen seine hintersassen und landstenn abgreiffe und schatze, auch seine knechte zcu slahenn betrawhe, seins vorhoffens myner dann mit rechte, unß der halben umb vorschrift an e. k. w., uf das diß vornehmen von er Henrich angefangen abe ader zcum minsten biß uf e. g. zcukunfft in ruhe mocht gestalt werden, bithlich angeruffen. Ist dorumb an e. k. w. unner bith, e. g. wolle er Henrich hirumb schreibenn sulchem seinem vornehmen abstellungh ader ruhe zcu geben, bis ßo lange e. g. binnen diße lande komen und eines itzlichen gelimpf horenn wirdett. Sind wir umb e. k. w. zcu uordinen gneigtt. Datum Eckellenfurdt mitwoch nach Michaelis.

Afskr. med Rettelse: RA. Hert. Frederiks Reg. Bl. 29 a (Brevet har intet Aar, men er indført blandt Breve af 1509). [11352]

Før Okt. 4. Reg. *9472. Er 11354.

Okt. 4. »Nils Högz till Eskier riddares bekiennelse skriff sig hafwa af erchiebiscop Börge till leyes bekommit nogon kyrckio- eller biscopz

tyonde af Ingelstadh. Dat. die sti. Francisci confessoris, som år d. 4 octob. 1509.*

[Orig. Lunde Ærkebisp's Arkiv; *ÆA. IV. 299, B. 40.*] Udtog: Specifikation, Lunde Domkirke Nr. 423. [11353]

Okt. 4. *Reg. *9472* (med urigtig Dag: Før Okt. 4). A. Perg. [med 1 Segl]. Københavns Skomagerlavs Arkiv (RA.). Herefter: *Nyrop, Gilde- og Lavsskraaer II. 316* (med Varianter fra Teksten Aa). — Aa. Omtr. samtidig Afskr. paa Papir: RA. Danske Kanc., Diverse 1481-1571, (B) Nr. 18. Herefter: *Kbhvns Dipl. II. 181* (med Varianter fra Teksten A) (der dér betegnes som B), men med urigtig aftrykt Dag, jfr. *Nyrop, anf. St. S. 322*). [11354]

— Hannß Konge. For os var Peder Skramß Bud med et vort 3. Dombrev lydende paa Bredholm, og derimod er ingen Breve tagen af os. Thi tildømmer vi 4. Sinde Peder Skram Bredholm, forbydende alle ham derpaa Hinder at gøre, saa længe nogen kommer for os med bedre Bevisning paa vort Retterting. Datum Lindenen[!] festo s. Frandssischo[!], nostro ad causa[!] sub sig., testo[!] Georgio Marsuin jus[tici]ario nostro.

[Perg.^a b med 1 Segl^b. Voldbjærg Godsarkiv.] Afskr. fra c. 1650: Ny kgl. Saml. Fol. 1507, 1. Nummerering Nr. 7. [11355]

a) Saaledes Afskriften. b—b) Saaledes 1510 Jan. 3.

Okt. 7. »Canickens och vicariens i Lunde dombkyrkia med flere andre förnähme mäns bevißningzskriff innehållandes, det Skifwerslöf skoug lågh oklandrat i uhrminnes tiider till stæ. Mariæ Magdalenaæ altare godz. Dat. sanctæ Birgittæ dagh, som år d. 7 octob. 1509.«

[Orig. Lunde Kapitels Arkiv.] Udtog: Specifikation, Lunde Domkirke Nr. 424. [11356]

Okt. 8. Hanss¹ Konge. Hanss Michelsß vor Borgemester i Mallmø har nu fornøjet os disse efterskrevne Penge og udgivet anden Steds paa vore Vegne. Først har han fornøjet Mester Anders Glob 450 Mk. danske Penge og dertil 70 rinske Gylden; item har han fornøjet Oluff Pedersß i Mallmø 20 rinske Gylden, som Hanss Glendze vor Skipper fik; item har han fornøjet os med Hr. Tyge Krabbe en »sammelot«, som han købte for 22 Mk.; dertil har han fornøjet Mester Anders Glob paa vore Vegne 16 rinske Gylden og 8 Skill. danske Penge. Og dermed har han »alltinges« betalt os de 300 rinske Gylden, som Mallmø By os give skulde for Seyæ Mølle^a. Thi lader vi ham og vore Undersaatter i Mallmø kvitte for alt ydermere Krav om forskrevne 300 rinske Gylden. Givet paa vort Slot Kiøpnehaffn Mand. før Dionisii Dag under vort Signet.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 88. Malmø Bys Arkiv (i Malmø, A. 35). [11357]

a) Jfr. 9098.

Okt. 10. *Reg. *9473.* Papir med 1 utydeligt Segl paatrykt forneden. Oluf Holgerssøn Ulfstands Arkiv (E; RA.). *Vedel Simonsen, Ruderne I. 136.* [11358]

Okt. 11. Jep Lasßenn Foged paa Hing H.s Ting, Peder Jennsen i Hee, Jenns Holm *ibid.* og Hannß Degn. Torsd. efter Dionisii Dag paa Hing H.s Ting fik Søffrenn Jennsenn et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Peder Jennsenn, Jep Nielsenn, Peder Lasßenn i Stadell, Peder Nielsenn i Rindom, Simenn Jennsen i Aastrup, Joenn Poffuelsenn i Noo, Jep Holm og Franndtz Clemindßen; disse vidnede, at de saa' og hørte samme Dag paa forskrevne Ting, Søffrenn Jensenn paa velbyrdig Mands Vegne Peder Skram af Woldbierg lod læse det 4. Dombrev [c: 11355], som var given paa Breedholm, lydende, at forskrevne Holm var dømt Peder Skram til 4. Sinde. Datum ut supra.

[Orig. Voldbjærg Godsarkiv.] Afskr. fra c. 1650: Ny kgl. Saml. Fol. 1507, 1. Nummerering Nr. 24. [11359]

— Stokkenævn af Anst H. om en Gaard i Nagbøl.

[Orig.] Udtog fra 18. Aarh.: RA. Indl. t. Jydske Miss. 1726 Sept. 27 Nr. 68, Bilag M Bl. 7 a. *Saml. til jydsk Hist. 4. R. IV. 364.* [11360]

Okt. 12. Vi Henrick Knutsß¹, Niels Høgh², Axell Brade³ RR. og Per Lyckæ V. har nu her i Køffnehaffn været forsamlet om Skifte efter Hr. Lage Brock, Fru Elsw og Oluff Olsß og Vnghæ Lawæ Brock og har nu overvejet, hvad hver af os kan tilfalde at udgive i »the swmmæ« Guld, Sølv og Penninge, som Hr. Niels Høgh, Hr. Axell Brade RR. har indløst Gods for og udgivet for Opbørsel og Indførsel. Først falder Hr. Henrick Knutsß 382 Mk. 2½ Skill. 1½ Penning, 27½ Lod 14 Penning gjort Sølv, 9 Lod 1 Kvintin 4 Skill. 1½ Penning brudet Sølv ud at give foruden de 28 Mk., som Hr. Niels Høgh paa vor naadige Herres Vegne fornøjede Niels Hack for Indførsel. Falder Hr. Niels Høgh paa Niels Brocks og Jomfru Ides Vegne 1240 Mk. 7½ Skill. 4½ Penning, 82½ Lod 3½ Skill. gjort Sølv, 28 Lod 1 Kvintin 2 Skill. 4½ Penning brudet Sølv. Falder Hr. Axell Brade 410 Mk. 2½ Skill. 1½ Penning, 27½ Lod 14 Penning gjort Sølv, 9 Lod 1 Kvintin 4 Skill. 1½ Penning brudet Sølv. Falder Per Lyckæ 169 Mk. 13½ Skill. 1 Penning, 12 Lod 5 Skill. 10 Penninge gjort Sølv og 4 Lod 4 Skill. brudet Sølv.

Hvilke Penge og Sølv vi alle har nu udgivet sin Anpart i, og skal nu straks alt det Gods, som Hr. Niels Høgh og Hr. Axell Brade indfrie for forskrevne Sum Guld, Sølv og Penge, være fri til alle Arvinger, og hver annammer sin Anpart deri. Vore Indsegl. Datum Haffnie fer. 6. post f. Dyonisii.

Papir med Rester af 4 Segl paatrykte forneden: 1. Gxvi 33 (Gyldenstjerne); 2. Lxxii 15; 3. Lii 11; 4. Lv 48. (RA. Privatark., Lage Esgesson Brock.) [11361

Okt. 13. Petrus episcopus Zverinensis necnon ejusdem ecclesie præpositus, jurium, bonorum et privilegiorum Dn. episcopi venerabiliumque DDn. præpositi, archidiaconi, cantoris et capituli majoris et aliorum prælatorum, canonicorum et personarum ac capitulorum aliarum ecclesiarum ac totius cleri civitatum et diæcesis Slesvicensis cum nonnullis nostris in hac parte collegis cum illa clausula: Quatenus vos vel duo aut unus vestrum, a synodo Basiliensi iudex et conservator deputatus universis DDn. abbatibus, prioribus, præpositis, decanis, archidiaconis, scholasticis, cantoribus, thesaurariis, diæcesium[!] tam cathedralium quam collegiatarum canonicis parochialiumque ecclesiarum rectoribus seu locumtenentibus eorundem, plebanis, viceplebanis, capellanis curatis et non curatis vicariis perpetuis ceterisque presbiteris, clericis et tabellionibus publicis per civitates et diæcesim Slesvicensem, Lubicensem, Ottoniensem, Ripensem, Arrusiensem, Wiburgensem ac Roscildensem ac aliis ubilibet constitutis necnon illi, ad quem præsentis nostræ literæ pervenerint. Literas sinodi Basiliensis, ejus vera bulla plumbea in cordula canapis more ipsius impendenti bullatas, omni suspitione carentes, nobis pro parte Dn. Gotschalci episcopi Slesvicensis coram notario publico et testibus præsentatas, nos cum ea, qua decuit, reverentia noveritis recepisse hujusmodi sub tenore: *1433 Sept. 1, Acta pontif. Dan. III. 58.* Post quarum literarum præsentationem nobis factam fuit nobis pro parte Dn. Gotschalci episcopi Slesvicensis propositum, quod quidam venerabiles, circumspecti ac validi viri et DDn. Joachimus de Aleveldt archidiaconus, Detlevus Szestede cantor et Jacobus Scrøder canonici ecclesie Slesvicensis, Wulffardus Pogwisch filius Benedicti, Johannes et Henricus Pogwysch filii Bartrami in dioecesibus Slesvicensi, Lubicensi et Ottoniensi morantes, prævisi^a testamentarii sive ultimæ voluntatis executores testamenti felicis recordationis Dn. Detlevi episcopi Slesvicensis prædecessoris Dn. Gotschalci nonnullas res et clenodia ad ecclesiam

Slesvicensem et dioecesim spectantes et spectantia violenter ab ecclesia et castro Svavestede et curia episcopali Stubbe abduxerunt dictoque Dn. Godschalco reddere recusant in Dn. episcopi læsionem non modicam. Unde Dn. episcopus nobis suppliciter fecit[!], quatenus juxta literarum sinodi tenorem sibi contra testamenti executores citationem legitimam in forma solita concedere dignaremur. Nos igitur Petrus episcopus et præpositus Zwerinensis, judex et conservator præfatus, attendens requisitionem hujusmodi fore justam, auctoritate sinodi nobis commissa vos omnes supradictos requirimus et monemus primo, secundo, tertio et peremptorie, vobis sub excommunicationis poena, quam in vos canonica monitione præmissa, si ea, quæ vobis in hac parte committimus, neglexeritis adimplere, ferimus, præcipientes mandamus, quatenus infra 6 dierum spatium post præsentationem præsentis vobis factam, et postquam pro parte Dn. episcopi principalis super hoc fueritis requisiti, immediate sequens, ita tamen quod in hiis exequendis unus vestrum alterum non expectet nec unus pro seu per alium se excuset, quorum 6 dierum duos pro primo, duos pro secundo et duos vobis pro tertio et peremptorio termino ac monitione canonica assignamus, Joachimum, Detlevum, Jacobum canonicos, Wulfhardum, Johannem et Hinricum laicos Slesvicensis, Lubecensis et Ottoniensis dioecesium in eorum propriis personis, si eorum præsentias commode habere poteritis, alioquin in hospitiiis habitationum suarum, si ad illos vobis tutus pateat accessus, et in parochiali, sub qua morantur, sententiam[!] in cathedralis Slesvicensis valvis ac collegiatæ Haderslevensis ac parochialibus b. Mariæ virg. Flensburgensibus et s. Nicolai oppidi Apenra valvis ecclesiarum aliisque ecclesiis et locis publicis, ubi et quoties expedierit, infra missarum et aliarum horarum canonicarum solemniam, dum ibid. populi multitudo convenerit, ex parte nostra, immo verius dictæ sinodi auctoritate publice et peremptorie citare curetis, ita tamen quod verisimile sit, citationem vestram ad ipsorum notitiam indubitata devenire; quos etiam sic citamus, quatenus 15. die post citationem vestram eis factam immediate sequenti, si dies ipsa juridica fuerit et nos vel alter forsan loco nostro surrogandus judex pro tribunali sederimus vel sederit, alioquin proxima die juridica immediate sequenti, qua nos vel surrogandum judicem in castro nostro Butzow mane hora audientiæ causarum consveta pro tribunali sedere contigerit, compareant in iudicio coram nobis vel surrogando per se vel procuratores suos idoneos cum

omnibus actis, literis, privilegiis aliisque juribus et munimentis, Dn. episcopo vel procuratori suo de omnibus de justitia revisuri^b ac ad omnes actus et terminos usque ad definitivam sententiam inclusive debitis et consvetis terminis et dilationibus præcedentibus, ut moris est, processuri et procedi visuri aliisque^c dicturi, facturi, omissuri et recepturi, quod justitia svaserit; certificantes eosdem sic citatos, quod sive in citationis termino comparere curaverint sine^d non, nos nihilominus vel surrogandus judex ad partis comparentis et causam hujusmodi prosequi curantis instantiam ad præmissa omnia ac aliis^e, prout justum fuerit, procedent^f seu procedet justitia mediante, citatorum contumacia seu absentia non obstante. Diem vero sive dies^g citationem vestram^g hujusmodi et quicquid in præmissis feceritis, nobis per vestras literas patentes aut instrumentum publicum remissis præsentibus, quantotius poteritis, intimare curetis. Absolutionem vero omnium, qui præfatam nostram excommunicatoriam sententiam meruerint^h, nobis vel superiori nostro reservamus. Præsentes literas per notarium publicum nostrumque et hujusmodi causæ coram nobis scribam infra-scriptisⁱ subscribi mandavimus sigillique nostri fecimus appensione communiri. Datum et actum in castro Bützow indictione 12., die sabbathi 13. mens. octobr., pontificatus Dn. Julii papæ secundi anno 6., præsentibus DDn. Johanne Schuldorp ecclesiæ Slesvic. canonico et Wernero Willingest^j clerico Lubecensi, testibus ad præmissa vocatis.

Et ego Johannes Ponnick clericus Lubecensis, apostolica et imperiali autoritatibus notarius dictique Dn. Petri episcopi ac præpositi Zwerinensis judicisque et conservatoris in hujusmodi causis coram eo scriba, quia omnibus, dum sic, ut præmittitur, fierent, cum prænominatis testibus interfui, et quia hoc instrumentum, manu alterius scriptum, exinde confeci et in hanc formam publicam redegisti signoque, nomine et cognomine meis solitis cum Dn. Petri episcopi sigilli ad causas appensione communivi.

Collationata est præsens copia per me Ottonem Hermanni clericum Slesvic diæcesis, apostolica autoritate notarium, concordans cum suo vero originali sigillato, quod hac manu mea attestor.

[A. Orig. med Segl (altsaa det foregaaende sidste Punktum fra-regnet). Formentlig Slesvig Bisps Arkiv. — Aa. Afskr. efter A, med den ovfr. tilføjede Attest. Slesvig Kapitels Arkiv; *ÆA.* V. 550, jfr. 515.]

Aaa. Afskr. af Ulrik Petersen efter Aa: RA. Ulrik Petersens Colloc-tanea Vol. XIV. Udtog: *Westphalen IV. 3192 Nr. 132* (uden Dag). (*Reg. 5438* (ligeledes).) [11362]

a) Formentlig Fejl for: prætensi. b) ∅: responsuri. c) ∅: aliasque. d) ∅: sive. e) ∅: alias. f) ∅: procedemus. g—g) ∅: vel: citationis vestre. h) ∅: incurrint. i) ∅: infrascriptum. j) I Aaa er over W i dette Ord skrevet et B.

Okt. 13. Lass Eyß Tingholder paa Tyril H.s Ting, Erich Tymesß til Engelsteholm, Anders Rodh, Jes Esbenß, Mickel Powelß og Stafen Scriffwere. Lørd. før Lucas Dag fik beskeden Md. Esky Nielß i Kærbølingh et Tingsvidne af 8[!] Dannemænd: Anders Rodh, Nis Hanß, Jepp Smedh, Anders Presse, Per Matß i Lyme, Mickel Powelß, Mates Eyß, Nis Jenß og Jens Matß; hvilke vidnede, at det er dem vitterligt, og har hørt, at Esky Nielß har her 3 Ting æsket Fyldest af Cresten Bwgeß og af den Gaard og af Hanss Skiell paa Karl Bryskes Vegne, hvilken Del de er ham af Rette pligtig af den Gaard i Lundh. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Papir med 5[!] Segl paatrykte forneden: 1-4. Vistnok alle Bomærker; 5. Utydeligt. Carl Bryskes Arkiv (E; RA.). [11363]

Okt. 14. »Jepp Person sogneprest i Nysaby^a giör wetterligt, att anno 1509 war skickat för for^{ne} Jepp Person och for flere andre gode män i Näsby sogn een beskeden swen wed namn Per Lambe, och sporde han der een gammal man, som heet Truet Jonßon, som war född i Skyberslöf i Gerß häradt, och manadhe honom uppa sin sielß saligheet, om han mintes om thet skoghhygge imällom Skyberslöf och Önestad i Giers häradt, hwar till den gamle mannen har swart: danne-swän, du torf intet formana migh på min siähl; jagh är een gammal man wed paß 100 åhr; derföre will jagh saya så mycket, som jagh kan för Gud ansvara, och sade, att han af barndom warit i Skyberslöf, och aldrih forstod jag annat af mina föräldrar, än Önestada och Skyberslöf hade hygge sin emällan, och aldrih ingen herreman elle fogde them straffade eller med pant bemödde.«

[A. Orig. Lunde Kapitels Arkiv.] **Aa.** Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 17, Nr. 158. — **Ab.** Et andet, væsentlig kortere Udtog (med Aar, men uden Dag, og hvor den gamle Mands Vidne gaar ud paa, at »Ski-berslöf man hade skoughygge af arild tiid med Önnestada män, och marckeskiehlet lågh från marckesiiket till een eek, hwaräst een stoor steen lågh«): SvRA. E 102 a, Sextern 21, Nr. 382. — **Ac.** Et tredie, ogsaa kortere Udtog (som siger, at den gamle Mand var »öfwer 100 åhr«, og ender: »war till och effter brefwets innehåll marckeskiel effter uhrmin-nes häfd framwiistes mällom Skiberslöf och bem^{te} Önestada. Dat. s^{ti} Calixti dagh, som är dhen 14 octob. 1509.«): Specifikation, Lunde Domkirke Nr. 425. [11364]

a) Ab og Ac: Noseby.

Okt. 16. Hinrick Knutsß¹, Niels Høg, Axell Brade³ RR. og Peder Lycke a. w. Som vi havde bepligtet os i Othense Vor Frue Dag nativit. et Aar næst forleden at møde her i Køpenhaffn Micaelis^a næst forleden at skifte al den Arv, som falden er efter Hr. Lage Brock R., Fru Else, Oluff Oluffs og Unge Lage Brock, saa mødte vi alle samme Dag her og siden overvejet har, hvad hver i alle Lande i Danmarck tilfalde kan af det Gods^b, som frit er, øde og bygt, som vi det »regisstrereth« har, efter som Arven^c falden er, og hvor meget hver tilfalden er. Og er vi nu saa over ens vorden, at Hr. Hinrick Knutsß paa Kong Hansß og Fru Margretes Lagesdotterss, Hr. Niels Clausß i Suerige Efterleverskes, Vegne skal have Ffrøbierrig med »alle the gotz« og Møller, som Hr. L. B. og Fru Else havde i Phyn og Laffwend undtaget det Altergods, som ligger til s. Katerine Alter i Othense og^d Nyborrig, som Niels Brock skal have i Forsvar; og dertil skal Hr. Hinrick have 2 Gaarde i Østrope og 1 i Areby hos Kalundeborrig, som alle 3 skylder 1¹/₂ Læst Korn, 7 Mk. og 5 Skill. Penge, og i Jutland i Vore H. i Seritzsleff 4 Gaarde^e 1 Bol, som alle skylder 14 Ørte Korn, 4 Skill. Grot, for Fru Margretes Anpart i »alle hoffuetgarden^f« for Ager, Eng, Skov, Mark, Fiskevand, intet undtaget uden Bygningen^g. Item skal Hr. Niels Høg paa Niels Brocks og Jomfru Ides Vegne og Peder Lycke paa hans Husfrues Vegne have Estrop Hovedgaard med al sin Frihed i Jutland i Sønderhald H. med »alle the andre gotz« og Møller, øde og bygte, som Hr. L. B. og Fru Else havde i Nørrejutland, uden det Gods i Seritzsleff, som Hr. Hinrick Knutsß fik. Dertil skal Hr. N. H. paa Niels Brocks og Jomfru^b Ides Vegne og Per Lycke have i Seland Vemmetofft Hovedgaard med al sin Frihed i Faxe H. med alle de Gaarde og Møller, som Hr. L. B. og Fru Else havde i Seland, Falster og Møen, undtaget de 3 Gaarde hos Kalundeborrig^h, Hr. Hinrick Knutsß fik. Og skal Hr. N. H. paa hans Søsters Børns Vegne og Peder Lycke paa hans Husfrues Vegne have i Skane Barsebecks Hovedgaard med Vejrmøllen, 5 Gaarde og 2 Fæster i Barsebecks By, 1 Gaard i Bentstrop, 3 Gaarde i Saxstrop, 2 Gaarde i Gogholm, 4 Gaarde i Stothaffue, 4 i Reidersleff, 9 Gaarde i Assmundrop, 2 Gaarde i Seby, 2 Gaarde i Va[a]densø, 2 Gaarde i Toffte, 1 Gaard i Joenstrop, 4 Gaarde i Kirckekøbing og 2 Gaarde i Vesterby. Item skal Hr. Axell Brade paa hans Husfruesⁱ Vegne have Hammerssgard med al sin Frihed med »alle the gotz« og Møller, som Hr. L. B., Fru Else og Oluff Olß havde i Villentz H., Froste

H., Gydinge H. og 3 Gaarde i ^jGerss H., som er Mosslund i Gringelsted og i Skefftelyngh, i Løngs H. Sørup og Tonnebro Mølle^j, item Tryde, Tryde Mølle, Rynde i Ramssaass i Stensby^k, som Hr. L. B. havde, item 8 Gaarde i Hyllie, 2 Gaarde i Hammerleff, 2 Gaarde i Mildehessle, 1 Gaard i Refffstang^l, 3 Gaarde i Oreby^m, 1 Gaard i Rødmerleff, 1 Gaard i Ørie og 2 Gaarde i Strø. Alle disse Gaarde skal vi nyde hver sin Del, som os nu er tillagt, i 10 Aar fra Paaske næst efterkommende. Afvindes noget af forskrevne Gods os, skal vi alle forpligtetⁿ være at gøre den, som saa afvindes, Fyldest hver for sin Anpart inden 6 Uger. Naar forskrevne 10 Aar forledne er og os ej længer »lyste«^o forskrevne »tockeskyffte« at holde, skal vi forpligtet være at møde i Køge og der at blive og ej ud igen, før hver fanger, hvis ham bør, baade i alle Hovedgaardene^f og alt andet Gods; og hvilken som da har bygt paa forskrevne Hovedgaarde med Sten, Kalk, nyt Tømmer, der nyttelig Bygning er, da skal ham derfor Fyldest gøres efter fælles Venners Sigelse. Og skal vi alle holde forskrevne Gods ved Hævd og ej til Uskel Skovene at forhugge. Vore Indsegl. Givet og skrevet i Køpenhaffn Tirsd. efter Calixti Dag.

A. Perg. [med 4 Segl]. Gl. Estrup Godsarkiv; p 1847 til Hist.-genealog. Ark.^p (RA.). — Aa. Vidisse 1529 Juli 10 (Knuud Konges Dag) af Frederik I (forseglet med Signet), givet Hr. Truedt Wulfstand Ridder. Perg. [med 1 Segl]. Gl. Estrup Godsarkiv (RA.). — B. Perg. med [4] Segl: 1. Gxvi 33 (Gyldenstjerne); 3. Lii 11. (RA. Privatark., Lage Esgesson Brock.)^q LDipl. (Reg. *9475 (med urigtig Dag Okt. 17).) [11365

a) B tilføjer: Dag. b) Mangler i B. c) B: Arv. d) B tilføjer: i. e) B tilføjer: og. f) B: »hoffuitgarde«. g) B: »bigning«. h) B tilføjer: som. i) B: Hustrus Fru Anness. j-j) B: »Gersløff, saa oc Mosslund, Kringelsted oc Skifftelingh, i Lønetherrit Sørup oc Twmbroffmølle«. k) B: Stenby. l) B: Refftang. m) B: Ouby. n) B: bepligtet. o) B: »liister«. p-p) Jfr. dettes Journal S. 25. q) Det maa være dette Eksemplar, som ifølge en Attest, der er udstedt 1688 Jan. 7 »af Cancelliet for Kiøbenhafns Slot« af »kongel. Majts Secreterere« N. Slange og F. Wind (men som ganske vist fejlagtig kalder den første Udsteder for Hans Knudsen), dengang fandtes i Orig. »udi kongel. Mayts Cancellie« (SvRA. Kammararkivet, »Reduktionskommissionen i Skåne 1687-1689. Inkomna förklaringar m. m. rörande gravationer«, 3 Bl. 2730 a).

Okt. 16. Jeg Peder Lycke¹ a. v. bepligter mig at igen antvorde velbyrdige Md. Hr. Nielss Høøg de 2 Breve, som jeg har af ham, et Brev lydende paa 450 Mk. Penge, som jeg har 2 Gaarde i Pant for af ham i Sorwadt, og et andet Brev lydende paa 150 Mk. Hvis jeg ej antvorder Hr. Nielss Høøg forskrevne 2 Breve inden Valburgs Dag næstkommende, skal de aldeles være døde og ej ham til Skade at komme efter denne Dag. Mit Indsegl. Datum Haffnis die Galli.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forneden: Lv 48. Niels Høgs Arkiv (RA.). [11366

Okt. 17. Udtog: *Vedel Simonsen, Odense II. I. 115; Reg. *9475. Er 11365 B.*

Okt. 21. »Nagre fornähme riddares, som war Henrich Ågesons af Hagelösa och Oluf Jepsens i Skurop, uthgifne wettnesskrifft, dhæt Falsterboda war Lundz dombkyrckia och deß canicker tilhörig. Dat. undecim millia virginum, som är d. 21 octob. 1509.«

[Orig. Lunde Kapitels Arkiv.] Udtog: Specifikation, Lunde Domkirke Nr. 426. [11367]

— Kongen paalægger Anders Bilde ufortøvæt at komme til ham med de Svende, som er rede, og at lade de andre Svende komme bagefter.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 88. Anders Billes Arkiv (I a; RA.). *Mollerup, Bille-Ættens Hist. I. 316* (i nyere »Oversettelse«); *Missiver I. 207.* [11368]

Okt. 22. Laurens Scriffuer, den Dag Tingholder paa Kallindborre Byting, Niels Pouelsß og Laurens Jeepsß »borremester«, Per Olsß og Laurens Gulsmædh Raadmænd *ibid.* Mand. efter de 11000 Jomfruer deres Dag paa forskrevne Ting adspurgte beskeden Md. Jes Laurensß Raadmand sstds. sig for blandt menig Almue, om dem vitterligt er, at den Have, som han nu i Leje har af Byen, liggende imellem Volden og »tornehaffue«, om det er Bys rette Enemærkehave, og »beddes« derpaa et Tingsvidne. Da tilmælttes Hans Henricsß, Jes Persß, Marthen Hansß, Olle Matsß, Suendh Skoningh, Hans Olsß, Suendh Bager, Nis Olsß, Knudh Longh, Jep Hermansß, Hans Jensß og Per Jeepsß; hvilke 12 Dannemænd vidnede, at de havde hørt af gamle Dannemænd, og det længste dem kan selv mindes, da har den samme Have ligget til Byen uden al Kære, og har de taget Leje af den som af andre Bys Jorder at lønne Bys »tinere« med, og aldrig nogen, »tornen« har haft i Væрге, »bekommet« sig dermed før nu, Per Laurensß vil tage den fra Byen. Item vidnede forskrevne 12 Mænd, at Jep Longh bød Vederlæggelse for forskrevne Have op i Byen saa lang og saa bred, som han[?] er, den Tid han havde »tornet«. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [5] Segl: 1. Utydeligt Brudst.; 2, 5. Bomærker (2. i Skjold). Kallundborg Bys Arkiv (SLA. Kallundborg Bys Pergamentsbreve 1491-1555). [11369]

Okt. 27. An konig Johanßen zcu Denemargk germanum. Wir habenn gesternn zcu abende sehr spath e. k. w. und heute frew der von Lubeck schrifte entpfangen unnd doraus be-

wogenn, das die dinge itzundes vorhandenn unser beyder personlich etzliche unterredungh zcu habenn notdurfftiglich erfordernn. So wir dann bericht, wie sich unsere ungehorsamen die Ditmerschen stercken sollen in meynungh villeicht uns ader den unsern uberfal zcu thun, wil uns nicht wol fugenn bis gen Segeberg zcu e. k. w. zcu reißen, das wir sunst zu thun gantz gneigtt. Bittenn der wegenn, e. k. w. wolle uns zcu gefallenn sich der muhe ubernehmen und bis montag nehstkomende gen abende binnen Newmunster komen und dießer unser lande rethe e. g. beysynnde mitbrenge, do wir auch erscheinen und der sachenn mit e. k. w. unterredungh habenn wollenn wir mit unsern wilferigen dinsten in bruderlichen trewen gantz gerne vordinenn. Datum vig. Simonis et Jude.

Imposita cartha: Bittenn auch, e. k. w. wolle mitler tzeit gen den von Lubeck unnd den iren auß ursachenn, die wir e. g. do auch entdeckenn wollenn, nichts mit der that ubenn. Vordinen. Ut supra.

Afskr.: RA. Hert. Frederiks Reg. Bl. 30 a. Udtog og Brudst.: *Hanserecesse 1477-1530 V. 596.* [11370]

Okt. 27. An den rath von Lubeck. Dem jungsten vorlaß [osv., se *Hanserecesse 1477-1530 V. 597 indtil:*] beantwortten. Wollet auch binnen deß wider k. w. zcu Dene. und die seinen gemeinem nutz zcu guth, unnd ßo ir dorzcu sonnderlich nicht geursacht werdet, mit der that nichts uben; zcuuorsichtig, sein k. w. dergeleichenn auch thun werde. Dann was wir dorzcu mehr vorderb abzcuwendenn, euch gnadt wissenn zcu erzceigenn, sindt wir gneigt. Datum ut supra^a.

Afskr.: RA. Hert. Frederiks Reg. Bl. 30 b. [11371]

a) o: som 11370.

— Niels Bradhe paa Widskøle giver Esrum Kloster en Gaard i Elskelstorp i Gers H. mod Gudstjeneste og stadfæster de Breve, som Klostret har faaet af Hr. Ihan Vxe og hans Hustru Fru Birgittha.

Perg. med 3 Segl: 1. Lii 12; 2. M 84; 3. Bomærke. Esrom Kl. Arkiv; senere tilbagegivet til Niels Nielsson Brahes Arkiv ell. Vidtskøfle Godsarkiv^a; 1781 af Høegh-Guldberg indleveret til Gehejmearkivet (RA. Niels Nielsson Brahes Arkiv). *Cod. Esrom. S. 289.* [11372]

a) Sammenlign Paategninger med samme Haand paa nærværende Brev og paa 1511 Sept. 6.

— Arildh^a Jens Landstingsskriver i Schane, den Dag sad i »domere« Sted paa Lwnde Landsting. Lörd. Symonis et Jude Aften var for mig og flere gode Mænd, Landsting søgte, vel-

byrdig Md. Nigels Bradhæ i Vytskøwle, i Skød skødede fra sig en Gaard i Eskilstorp i Gærs H. (Symen, 3 Pd. Korn) hæderlig og »renliueligh« Md. Hr. Pether Ynguarsß paa Eseeroms Klosters Vegne i Syælandh med alle de Artikler, som det Gavebrev indeholder, »ther« Nighels Bradhæ Eseroms Kloster givet har. Med mit Indsegl. Givet osv.

Perg. [med 1 Segl]. Esrom Kl. Arkiv; senere formentlig tilbagegivet til Niels Nielsson Brahes Arkiv ell. Vidtsköfle Godsarkiv (SvRA. Perg.). — Trykt (mindre korrekt): *Wieselgren, De la Gardiska Archivet III. 21; Reg. 5429.* [11373]

a) Navnet, der i Tidens Løb er blevet utydeligt i Orig., vilde nu næppe kunne læses, hvis det ikke kendtes anden Steds fra; det er i Orig. med nyere Haand opfrisket til: Nils.

Okt. 27. Jeg Jønss Cristiernß^a, Cristienss Pedersonss Søn af Rwmeliæg, bekendes med denne min egen Haandskrift, at jeg har annammet i gode Tro 2 beseglede Skrin af velbaaren Svend Clemet Hoffwenskeldt med saa Skel, at jeg skal overantvorde Prioren i s. Johannis Kloster i Otthensø samme 2 Skrin beseglede, som de nu er, og have der til Stede Peder Stygge, som nu Foged er paa Nesbyhoffwith, og saa fornævnte 2 Skrin der at blive, saa længe Clemet Hoffwenskeldt dem selv annammende vorder. Skrevet i Stocholm Symonis et Jude Aften under mit »napn« underskrevet og mit Indsegl.

[A. ^bOrig. paa Papir med 1 Segl. ^bClement Hogenskilds Arkiv.]
Aa. Vidisse 1514 Febr. 19 (Sønd. før Matthie ap. Dag) af Bisp Vincentius i Scara, uden at det siges, til hvem Vidissen gives. Papir med 1 Segl paatrykt Bagsiden. (SvRA. Papir 1509 Okt. 27.) [11374]

a) Kaldes i en Paaskrift paa Aa, der næppe er meget yngre end Aa, »her Jens Cristiernß«. b—b) Saaledes Aa.

Okt. 29. Ad Lubicenßes in discordia ipsorum et regis Dacie. Fridrich. Deme anlas zcu Plone beredt und unserm nehst gethanem schreibenn nach beger wir an euch, ir wollet der sachenn und gemeinem nutz zcum bestenn etzliche der ewern und die vornemlichstenn statlich nuhe biß donnerstag zcu abende gein Reinefelde mit vollermacht außfertiggenn, freitags dornach in den sachen zcu handelnn, auch mitlertzeit mit der that nichts vornehmen, dergeleichenn dann der ko. von Dene. auch thun wirdet. Schickenn euch seiner ko. wirde und unser schriftliche geleithe zcu. Datum Newmunster 2a post Simonis et Jude.

Afskr.: RA. Hert. Frederiks Reg. Bl. 31 a. Udtog og Brudst.: *Hanse-recesse 1477-1530 V. 597.* [11375]

— Ad Hamburgenses. Fridrich. Ersamen lieben getreuen. Dem handel zcu Plone zzwischen uns, den furstenthumen Sles-

wig, Holstein, auch den von Lubeck in ewer geschickten beyweßen beredt nach haben wir die gebrechen ko. w. zcu Dene. und den von Lubeck entzzwischen nachmals zcu furder handelungh bearbeit. Begern der halben, ir wollet ewren vornemlichsten ratsfrunde und die dem handel dinstlich nuhe bis donnerstag zcu abende gein Reinefelde fertiggenn, freitags dornach auß den sachen zcu handelnn, dorzcu wir euch unsers heren bruders und unser schriftliche geleithe ubersende; auch allenn teylen und gemeynem nutz zcum besten nicht aussenbleibenn. Datum ut supra^a.

Imposita cedula: Wollet auch uß ursachenn nicht nach Aldeslo, sonnder nach Segeberg zcu reißenn, das wir euch auß wolmeynugh nicht wolten bergen. Datum ut supra.

Afskr.: RA. Hert. Frederiks Reg. Bl. 31 a. Udtog: *Hanserecesse 1477-1530 V. 597.* [11376]

a) ☉: som 11375.

Okt. 29. An Albertum Crantz doctorem theologie arcium, decanum Hamburgensem. Als liebhaber des friden haben wir nach ein tag in den irrigen sachen zzwischen deme ko. von Dene. und den von Lubeck schwebende zcu halden understanden, auch die von Lubeck und Hamburg dorzcu uorschriebenn; begern der wegen gutlichs vleis, ir wollet bey dem rath von Hamburg undersetzen, das ir, er Herman Langenbeck burgermeister sampt andern von rats wegen doselbst von Hamburg mocht gefertiget werden; ab ir ader von rathe nicht geschickett wurdet, szo wollet doch in einer personen nuhe bis donnerstag zcu abende gewislich bey uns zcum Reinefelde erscheinen und gleichwol furdern, das er Herman mit außgefertiget werde. Sindt wir zcu erkennen gneigt. Datum ut supra^a.

Afskr.: RA. Hert. Frederiks Reg. Bl. 31 a. Udtog: *Hanserecesse 1477-1530 V. 597.* [11377]

a) ☉: som 11375-76.

Okt. 31. Herenn Ffredericke erffgenamen to Norwegen, heretogen, unußem gnedigen heren. Juwer gnaden scrifte [☉: 11375] tosampt den geleydebreuen itlike unußes rades unde de vörnhemnen mit vuller macht uppe den auescheit to Plone und jungest to Gottorp ghenamen to handeln by juwe gnaden uppe negestkomende donredach tome Reynefelde to schicken hebben wy vorstanden und dôn juwen gnaden daruppe weten, dat uns nach itzunder gelegenheit nicht dônlick is na juwer gnade begerte den dach ßo mergklick to beschicken, uns darinne nicht

to uormarken; syn doch itlike andere unse bodesscuppe uppe frygdach negestkomende to frotydt dages by juwen gnaden tome Reynefelde to hebbende gesynnet, unse meninge to uorwitliken der touorsicht, desuluen under gelikem geleyde ok mogen vorsorget syn. Unde wat des also juwe gnade ghemeynt, unde de unsen sick des geleides vortrosten mogen, bidden wy uns mit den ersten to uorwitliken. Dat syn wy tegen juwe gnade to uordenende willich. Screuen under unser stad secrete ame auende omnium sanctorum. Borgermestere unnde radtmanne der stad Lubeke.

Perg. med Spor af 1 brevlukkende Segl. Hertug Frederiks Arkiv (RA. Gem. Arch. XXXIX. 13 a). Udtog: *Hanserecesse 1477-1530 V. 598.*
[11378]

Okt. 31. An die furstine. Fridrich. Liebe gmahel. Wir fugen e. l. zcu wissenn, das sich auß dem handel itzundes zcu Newmunster mit unserm heren brudern dem konige gehalten nach ein tag geursacht, dorzcu wir die von Lubeck und Hamburg uf nehst komenden donerstag zcu abende bey uns zcum Reinefelde zcu erscheynen vorschribenn haben und erhebenn uns auch bis morgen aller heyligen tag gein Reinefelde zcu reißeenn. Datum Newmunster, als wir an die jaget rithen, in vig. omnium sanctorum.

Afskr. med Rettelser: RA. Hert. Frederiks Reg. Bl. 31 b. Udtog og Brudstykker: *Hanserecesse 1477-1530 V. 598.*
[11379]

Nov. 1. *Reg. 5430.* Afskr.: RA. Hert. Frederiks Reg. Bl. 31 b. *Staatsbürgerl. Mag. VIII. 728.*
[11380]

— Ad Lubicensis. Fridrich. Wir habenn heut ewer schreibenn vast spat unnd nahe fur dem closter Reinefelt entpfangen unnd dorauß vornohmen, was ir an dem gegeben geleithe beschwerungh habet, der euch doch unsers bdunckens nicht von nothen. Vorsichern euch der wegen, das ir morgen zcu uns gein Reinefelde zcu komen ader die ewern zcu schickenn deselben geben geleits all seins inhaldes velich genissen sollet. Datum Reinefeld die omnium sanctorum.

Afskr.: RA. Hert. Frederiks Reg. Bl. 32 a. Udtog: *Hanserecesse 1477-1530 V. 598.*
[11381]

Nov. 2. Hertug Frederik beder Kong Hans om et nyt Lejdebrev for Lübecks Sendebud.

Afskr.: Hert. Frederiks Reg. Bl. 32 a. *Hanserecesse 1477-1530 V. 599.*
[11382]

Nov. 5. Hertug Frederik tilskriver Lüneburg angaaende Forhandlingerne i Lübecks Strid med Kong Hans.

Afskr.: RA. Hert. Frederiks Reg. Bl. 32 a. *Hanserecesse 1477-1530* V. 599. [11383]

Nov. 6. »Fridrich etc.« An tage undengeschribenn hat here Johann konig unser bruder im referenter des closters der regelhernn s. Augustin ordenns vor Segeberg in den irrigen gebrechenn zzwischen seiner k. w. unnd den von Lubeck schwebende vor uns, seiner k. w., unsern unnd deß landes rethenn unnd den geschicktenn des rats vonn Hamburg uf uns, andere seiner k. w. heren unnd frundt unnd die von Hamburg unnd Lunenburgk zcu gleiche, rechte unnd aller billickeit sich erbothenn. Wir haben unser furstlich secret hiefur auf zcuende dieser schrift lassen drucken. Geben dinstags nach omnium sanctorum.

Afskr.: RA. Hert. Frederiks Reg. Bl. 37 b (et i *Hanserecesse 1477-1530* V. 600 gengivet Udtog og Brudstykke af Brevet er, selv med en sstds. S. 783 anført Rettelse, unøjagtigt). [11384]

— *Reg. *9480.* Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Henrik Krummediges Arkiv; senere ejet af Danske Selskab (RA. Privatar., Henrik Krummedige, A 1). *Molbech, Nord. Tidsskr. f. Hist., Lit. og Konst* I. 638; *Missiver* I. 207. [11385]

— Jeg Matz Markorsenn Ærkedegn i Riibe »fester« og i Leje lader Elne Hannskonne i Høffuere et Gods i Høffuere, som hører til s. Peders Kirke i Høffuere, saa længe hun lever, dog med saa Skel, at hun aarligen skal give af forskrevne Gods 7 Ørte Korn til rette Skyldetid og dertil holde Godset ved Hævd. Jeg trykker mit Indsegl for dette Brev. Givet i Emmeloff Tirsd. efter omnium sanctorum.

[Orig.] Afskr. fra 2. Halvdel af 16. Aarh.: RA. Gem. Arch. VI. 37 d (Hansborg). [11386]

Nov. 7 ell. 14. Jens Passens^a Byfoged i Colding, Raad og menige Almue i Kolding. »Aarsdag«^b efter^c Martini Dag paa Colding Byting adspurgte hæderlig Md. Hans Jacobsen Borgemester i Colding os og menige Almue, hvorlunde deres Forældre og de havde holden deres Ret og »væd og vædelag« om deres Humlegaarde og anden Bysens Jord, som de har inden Colding Byfred; derpaa (»byddes«^d) han et Stokkenævn af de ældste og bedste, som da var til Tinge, »hvilcke« han fik af 24 Danne-mænd: Per Thomsen, Nels Jensen, Henrich Thomsen, Michel Iverßen, Severin Madsen, Paul Simonßen Raadmænd i Colding,

Paul Nielsen, Per Hinrichsen, Hans Helleßen, Bendet Clemensen, Othe Vegermester, Grægers Fisker, Thomas Hageßen, Oluf Suder, Oluf Smedt, Madz Thomsen, Lammert Kymer, Hans Madsen, Michel Skræder, Hans Fynboe, Aldgoe Aldgoesen, Anders Ouerskiær, Iver Remsnieder og Jens Telleßen; hvilke vidnede at have hørt af deres Forældre, og dem selv vitterligt er, at de havde holdt det for Ret og er deres »vide og vedtægt« i 50 Aar og mere, og har deres Forældre og de »forvilkoret« dem for dem selv og deres Arvinger, at hvo som dør i Colding, Mand eller Kvinde, og har de Humlegaarde eller anden Byens Jord inden Colding Byfred at bruge, og har de Børn eller Arvinger, som siddende er i Byen og reder Skat, Skyld og holder op alle kongelige »tynge« med dem, da skal de beholde Humlegaarden og anden Byens Jord, hvis dem til Arv falder. Dør nogen i Colding, Mand eller Kvinde, og havde Humlegaarde eller anden Bysens Jord inden Colding Byfred, og boer deres Arvinger uden Bys paa Landet, da skal de Humlegaarde og Byens Jord falde og arves inden til Byen igen, og »borgemester« og Raad og Byens »kæmnere« skal annamme de Humlegaarde og Byens Jord paa Byens Vegne og sælge dem Borgere i Byen igen, og de Penge skal Byens »kæmnere« tage til dem at bygge i Byens Bygninger med og holde vor naadige Herre »egt og vægt« og anden Tynge med, som derpaa falder paa vor naadige Herres Vegne. Fremdeles tilstod »alle« menige Almue paa Colding Raadhus, at saa været har til denne Tid. Vi har ladet hænge »vore byens« Indsegl for dette Brev. Datum ut supra.

[A. Orig. Kolding Bys Arkiv.] Aa. Afskr. fra 18. Aarh.: NLA. Kolding Raadstuearkiv, »Copie af Colding Byes Previllegier« S. 68. — Aaa. Afskr. fra 18. Aarh., formentlig efter Aa: Kolding Bys Arkiv (i Kolding), den saakaldte Borgemester Jens Riis's Afskriftsbog S. 68. — Ab-Ad. 3 andre Afskrifter fra 18. Aarh. (de 2 første indbyrdes beslægtede): NLA. Kolding Raadstuearkiv, Pk. »Kolding Bys Papirsbreve. Varia I« (de 2 Afskrifter løse, den 3. i et Hæfte). — Brevet er øjensynlig identisk med det under (*Reg.* *8718) anførte, som der henføres til Aar 1500. [11387

a) Er vel den samme, som 1511 Dec. 10 hedder Jens Pederssøn. b) Byens Tingdag var Onsdag, se 1511 Maj 28 og Dec. 10. c) Ab-Ad: før. d) Saaledes Ad; Aa, Aaa: »badde«; Ab, Ac: begærede.

Nov. 9. *Reg.* 5431. [Orig. Københavns Kapitels Arkiv.] Afskr. af Th. Bartholin: Bartholin F VI 162 (jfr. 151). — Afskr. herefter fra 18. Aarh.: Thott 4to 1580 S. 24. *Pontoppidan, Annales II. 734; Kbhvns Dipl. IV. 311.* [11388

Nov. 10. An den konigk Denemarg gen Segebergk. Wir habenn der geschicktenn von Hamburg schriffte zcum Reine-

felde heut under der vesper entpfangenn, die wir e. k. w. hirinne beslossenn ubersennend. Szo dann e. k. w. deß also gesindt, als uns nicht ungerathenn duncket, bitten wir gutlichs vleis, e. k. w. wolle uns das geleithe und e. g. meynugh mit dem aller ersten wider gein Reinefelde zzuschicken. Vordinen wir gantz gerne. Datum Reinefelt sonnabendes in vig. Martini.

Afskr.: RA. Hert. Frederiks Reg. Bl. 33 a. Udtog: *Hanserecesse 1477-1530 V. 603.* [11389]

Nov. 11. Hertug Frederik tilskriver Lübeck angaaende Byens Strid med Kong Hans.

Afskr.: RA. Hert. Frederiks Reg. Bl. 33 a. *Hanserecesse 1477-1530 V. 603.* [11390]

— Ad regem Dacie fratrem. Wir vormerckenn auß den schriffthen der geschickten von Hamburg e. k. w. nechten abendeß ubergesandt und e. g. geleithe, das die knechte villeicht von beyden seytenn zcu muttwillenn mochtenn gestat werden. Der halben wir den von Lubeck neben dem geleithe geschribenn ernstlich mit den iren zcu uorschaffenn, sich biß zcu außgange des tages brandeß und ander beschedigungh gantz zcu enthaldenn und uns doruf nach heute ire beschribenne antwort zczuschickenn begert, bittende, e. k. w. wolle mit e. g. knechten auch ernstlich verfugen, mit brande und ander beschedigungh gantz biß zcu außgange deß tagesß stille zcu stehenn unnd uns des von tage e. k. w. antwort ubersenden. Vordinen etc. Datum ut supra^a.

Afskr.: RA. Hert. Frederiks Reg. Bl. 33 b. [11391]

a) ∴ som 11390.

— An die geschickttenn von Lunenburg. Wir werden bericht [*osv., se Hanserecesse 1477-1530 V. 604 indtil:*] dorinne zcu handelnn. Sind wir gnediglich zcu erkennen gneigt. Datum ut supra^a.

Afskr. med Rettelser: RA. Hert. Frederiks Reg. Bl. 34 b. [11392]

a) ∴ (1509) in die Martini (det Brev, hvortil der henvises, er ikke medtaget i nærværende Udgave).

Nov. 12. Wy borgermeistere unnde radtmannne der stad Lubeke bekennen, also sick nu gebreken und [*osv. som Hanserecesse 1477-1530 V. 605; læs dog: Delmenhorst unde dersuluen - eynem und uns und gemeyner unßer stadt sampt - dat wy uns mit deme durchluchtigen hochgeborenn forstenn und heren herenn Ffrederike erffgenamen to Norwegen, ock hertogen to Sleßewigk, Holsten, Stormaren unde der Ditmersschen, grauen to Oldem-*

borch und Delmenhorst, unsen gnedigen herenn tosampt den erwerdigen in Got, gestrengen, erbaren und wolduchtigen heren bischuppen, prelaten, ridderschupp und manschupp der fforstendhome Sleßewick, Holsten unnd Stormaren vorgerort in sollichen erringen - de van berorden fforstendhomen nicht vororsaket, uppe nagescreuen meninge - dath ghemelte here Ffredericke - tobehorende in obgenanten gebreken - quemen, tegen uns und de unnße, dergeliken wy van Lubeke und de unße wedderumme - also tegen den berorden heren Ffrederike hertogen - to orer behoff und nottroffit in - vorberorder orer nottroffit - breuen, so unßer eynd - orkunde der wårheit und merer sekerheit hebben wy unßer stadt ingesegell benedden an dussen breff vor uns, unße borgere und nakomelinge williken dõn hangen, de gegeuen und gescreuen is nach Cristi gebort unses heren dusent viiffhundert ime negenden jare ame mandage negest na sunte Marten].

A. Perg. med 1 Segl: Lübecks store Sigil. Hertug Frederiks Arkiv (ell. det slesvig-holstenske Ridderskabs Arkiv) (RA. Gem. Arch. XXIX. 3).

— B. Perg. med 1 Segl: Det samme Signet som under A. Det slesvig-holstenske Ridderskabs Arkiv (ell. Hertug Frederiks Arkiv) (RA. Gem. Arch. XXIX. 3). [11393

Nov. 12. Wir Fridrich »von Gots gnaden etc.« unnd wir der furstenthume Sleswig und Holstein rethe unnd mannen bekennen, als sich gebrechenn unnd irrungenn zcwischenn heren Johannßen konige und den von Lubeck unnd gemeyner stat doselbst enthaldenn, das wir uns in sulchenn gebrechenn zcu haldenn, sindtdemal die von uns nicht erursacht, mit volwortte koniglicher wirde zcu Denemargk mit den von Lubeck uf nachgeschribenne meynugh voreyniget haben, das wir Fridrich hertzog, rethe, manne unnd gebithe der gantzen furstenthume Sleswig unnd Holstein, auch ko. wir. zcu Denemargk gehorende, in den obgemeltenn gebrechen in ruhe sitzenn unnd stillestann sollenn, doraus nichts wider die von Lubeck und ire beypflichter zcu gescheen thun ader furnehmen, dergleichenn widerumb die von Lubeck und ire beypflichter auch allerdinge als wol gegen des heren koniges gebiethenn in dießen furstenthumen gelegen als gegen uns den rethen und der ritterschafft nichts unfridsamb vornehmen ader sich doran vorgreifen sollenn. Es sal auch gewonnliche zcu unnd abfure ein unnd auß berurte furstenthume unnd stat von keinem teil vorbothenn ader mit gewalt vorhindert werdenn; sonnder eß sollenn die unsern vilgemelter furstenthume und stat ire narunge und kauffmanschafft

nach alder gewonheit uf gewonliche zcolle ungehindert gebrauchten ane geuerde. Auch sal dieße vorschreibung iczlichem teil an seinen vorsigelkten vorschreibungenn und briuen unfurfencklich sein.

Afskr.: RA. Hert. Frederiks Reg. Bl. 29 b (her uden Datum og atter overstreget). — Trykt efter en Orig. i Lübeck, der dog i Formen er væsentlig afvigende og tilføjer en udførlig Slutning med Anførelse af 16 Medbeseglere og af Datering: *Hanserecesse 1477-1530 V. 605*. [11394

Nov. 12. An die furstin frawen Annen, gebornne ma[r]g-grafin zcu Brandenburg. Liebe gemahel. Wir haben e. l. schreibenn vornohmen [osv., se *Hanserecesse 1477-1530 V. 604 indtil:*] zcu sein. Woran wir e. l. behegliche wilfarungh wusten zcu erzceigen, weren wir zcu thun gantz willig. Datum 2a post Martini zcum Reinefelde.

Cedula imposita: Ab ader [osv., se *anf. St. S. 605*].

Afskr. med Rettelser: RA. Hert. Frederiks Reg. Bl. 34 b (Brevet har intet Aar, men er indført blandt Breve af 1509). [11395

Nov. 13. An den rath von Stadenn. Wir haben ewer schreiben mit inligender antwort, doch under vil undeutschen unuorstantlichen wortten, ewers burgermeisters Claußen von der Decken und dorauß, das er unser unternenigen von Haderleuben loß gescholden, vornohmen, das wir annehmen und lassens, ab er imandes der unsern zcu beschuldigen hette und widerumb, seinem weytrenn beger an euch nach bey unsern vorigen schriften [c: 11448], dorzcu wir yn und seine procuratores hirmithe uf recht in unsern landen geleithenn, yn auch geburlichs rechtens zcu uorhelfenn gestatenn. Datum Reinefelt dinstags nach Martini.

Afskr. med Rettelser: RA. Hert. Frederiks Reg. Bl. 35 a (Brevet har intet Aar, men er indført blandt Breve af 1509). [11396

Nov. 15. *Reg. 5432**. A. Perg. med 1 Segl: K. 88. Hertug Frederiks Arkiv (RA. Gem. Arch. XII. 46). — Aa. Vidisse 1509 Nov. 21. Heretter: *Jensen u. Hegewisch, Privil. der Schlesw.-Holst. Rittersch. S. 101*. — Dansk Udtog: *Hvitfeld VI. 265, Fol. 1073 L. 20*. [11397

Nov. 21. *Reg. *9487*. ^aOrig. med 1 Segl.^a Det slesvig-holstenske Ridderskabs Arkiv (i Itzehoe; ikke undersøgt). *Jensen u. Hegewisch, Privil. der Schlesw.-Holst. Rittersch. S. 100*. [11398

^{a-a}) Saaledes det anførte Aftryk.

Nov. 24. An bebstliche und keyserlichen geschickten rethen gen Lubeck. Wir habenn ewer schreibenn von wegen des jubel-

geldes neben dem mitgeschickten abschriftenn bebstlicher hey-
ligkeit und ro. key. mt. sampt ewerm bitlichem ansynnen horen
leßen und wollen euch doruf bis montag ader dinstag ungeuer-
lich muntlich ader schriftlich sonder furder antwort nicht las-
senn. Datum vig. Katherine.

Afskr.: RA. Hert. Frederiks Reg. Bl. 36 a (Brevet har intet Aar, men
er indført blandt Breve af 1509). [11399]

Nov. 24. An er Otten Rantschaw ritter. Gestrenger lieber
rath, marschalk unnd getreuer. Wir haben von den geschick-
tenn bebstlicher heyligkeit und ro. key. mt. abschrift irs befels,
die ir hirneben sehen moget, sampt irer schriftt und bith ent-
pfangen und yn wider geschriben, wie auß inligender copien
zcu uornehmen [o: 11399]. Szo wir ader, als euch bewust, kein
thun nach geschick mit dem jubelgelde gehabt, uns auch, wo
es hinterlegt sey, gar nicht bekomert, haben wir ein credentz
an sie uf euch lautende, das wir euch hirmithe ubersenden,
machen lassen, uns bey yn, wen ir biß montag ader dinstag
gen Lubeck komet, mit dem besten uorantworten und das nicht
unterlassen werdet. Datum ut supra^a.

Afskr.: RA. Hert. Frederiks Reg. Bl. 36 a (med Tilføjelse af Ordene:
»Forma credenciarum communis«). [11400
a) o: som 11399.

Nov. 25 (Aar?). Jenss Munk tilskriver Kongen om Forholdene paa
Kalmar Slot og om Lickaa Len.

Papir med 1 utydeligt, endnu overklæbet, brevlukkende Segl.
Kongens Arkiv (RA. Danske Kanc., Indl. t. Registr. samt henlagte Sager).
Missiver II. 262. [11401]

Nov. 29. Dn. Jacobo Scotorum regi, Dn. avunculo nostro.
»Fredericus Dei gracia etc.« Ex capellano serenitatis vestre
[*osv., se Hanserecesse 1477-1530 V. 607 indtil:*] transmittimus.
Ceterum si quid esset, quod nostra opera possit serenitati vestre
voluptatis et obsequii esse, nihil erit, quod non sumus facturi.
Ex arce nostra ducali Gottorff 29. die novembriß.

Afskr.: RA. Hert. Frederiks Reg. Bl. 37 a. [11402]

— *Reg. *9488.* Perg. med 1 Segl: Lübecks store Sigil. Sveriges
Riges Arkiv (RA. Sverige, Perg.). *Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 354.*
[11403]

Nov. 30. Jeg Claus Strangeß til Nøreholm vederkendes mig
skyldig at være velbyrdig Kvinde Fru Anne Hienricksdatther,
Biørn Anderßs Efterleverske, 300 Mk. danske Penge, som i

Danmark gænge er, for hvilken Sum jeg pantsætter hende mit Gods i Rowsø H., »item« 1 Gaard i Ingesløff (Tammes Lasß, 3 Mk. Penge), 1 Gaard ibid. (Lass Olß, 3 Mk. Penge), 1 Gaard i Lile Sørop (Niels Hagenß, 3 Mk. Penge), 1 Bol i Store Sørop (Morthen Anderß, 12 Skill.), disse Gaarde med Gæsteri og anden Redsel, som deraf gaar, i at sætte og af at sætte, at beholde for et brugeligt Pant, saa længe Godset afløses hende. »Løssen« skal kyndes 3 Ting før Midsommer til Rowsø H.s Ting, og løses paa Michelss Dag paa Stenalt, og da Skyld at følge Hovedsummen. Medb. af andre Dannemænd Jacop Licke til Østrop, Søffrin Jwel i Heegord, Otte Monck i Gessyngord og Per Krabe i Holme. Skrevet paa Stennalt Andreas Dag.

Perg. [med 5 Segl]. Bjørn Andersson Bjørns Enkes Arkiv (RA.).
LDipl. [11404]

Dec. 1. Vidne af Schaaninge Landsting om Skøde fra Axell Brostrup til Jens Holgerßen.

[a Perg. med 7 Segl.^a Lyngbygaard Godsarkiv; *Adel. Brevkister S. 52, 75.*] Udtog se 1509 Dec. 6 med Note a. [11405]
a—) Saaledes *Adel. Brevkister S. 52.*

Dec. 2. Kongen tilskriver Anders Bilde om Underhold af hans Hofsinde Knut Ebbeß med 4 Heste og de medfølgende Folk.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 88. Anders Billes Arkiv (I a; RA.). *Missiver I. 208.* [11406]

— Kongen anmoder Hinrick Krummedicke om at komme til Kallundeborg senest 3. Marts og at sørge for gode Karle til Tjeneste til Skibs.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 88. Henrik Krummediges Arkiv (A 1; RA.). *Missiver I. 208.* [11407]

Dec. 6. »Noch ett schøede daterit Lyngbygaard 1509, bemellendis Axell Brostrup aff Schabersøe att haffue skøedt h. Jens Holgerßen mett andett meere goedzs Weiletorp, Weilebeck och Wognesøe; huilckett skøde findes och beuiß paa att were confirmerit och stadfest aff for^{ne} Axell Brostrup inden Schaaninge landzsting^a.«

[Orig. Lyngbygaard Godsarkiv.] Udtog se 2237 Ab. Herredagsdombog 1621 Bl. 129 a. — Et andet Udtog lyder: »Albrit^b Brostrup i Schaberßøe hanns schiøde thill Jenns Holgerßen paa Lyngbyegaardt, item Vogensøe, Veiletorp och Veilebeck. Dateridt 1509 thorßdagen nest epter sancto Andræ apostoli daugh^c.« Se 2237 Aaa. Stockholms Kgl. Bibl., Molbeck 32. [11408]

a) Det sidste Brev er af 1509 Dec. 1, se 11405. b) c: Axel. c) Selve det af Axel Brostrup udstedte Skødebrev (ikke det derom udfærdigede Landstingsvidne, jfr. Note a) angives i *Adel. Brevkister S. 54* at være dateret Nov. 21 og ikke Dec. 6.

Dec. 9 ell. Juli 26. Jeg Per Mwle Præst og Forstander til Hellygestes i Ottens afhænder til Michell Mwle min Broder og

Anne hans Hustru al den Rettighed, som mig paa Arvs Vegne tilfalden er efter min Fader og Moder i den Gaard, som han nu besidder og i boer, i Huse, Jord og Gaardsrum, til evindeligt »at ey«. Medb. af beskeden Md. Bærind Persß Borgemester i Assnes. Datum die Anne in Assnes.

Perg. [med 2 Segl]. Mikkel Mules Arkiv; ^a1745 af Sekretær (i Danske Kancelli Daniel) v. Bergen foræret til Danske Selskab^a; 1894 af Universitetsbiblioteket afgivet til Rigsarkivet. (En Afskr. af Th. Br. Bircherod i Ny kgl. Saml. Fol. 402 Bl. 94 a siges sstds. Bl. 91 a at være meddelt ham af Kammerraad (Rasmus) Mule.) LDipl. 1509 Juli 26 og Dec. 9. (*Reg. *9451.*) [11409]

a—a) *Det Kgl. Danske Selskabs Begynd. S. 207; jfr. Langebeks Paaskrift bagpaa.*

Dec. 12. Ad regem Danorum. Deme vorlaß umb e. g. jungstem schriftlichem begere nach [*osv., se Hanserecesse 1477-1530 V. 608 indtil:*] hirmithe zcu. Dann wusten wir mit dem unnd anderm e. k. w. bruderliche dinst zcu erzceigen, weren wir zcu thun alletzeit geflissen. Datum Gottorf vig. Lucie.

Afskr.: RA. Hert. Frederiks Reg. Bl. 37 b. [11410]

Dec. 17. Kongen anmoder Provsten i Dalby Kloster om at underholde en Skyttes Hest og den medfølgende Mand.

Papir med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl: Formentlig K. 88. Dalby Kl. Arkiv (RA.). *Missiver I. 209.* [11411]

Dec. 20. Hanss Konge. Anders Billde vor Embedsmand paa Stegæ har nu fornøjet os 800 Mk. paa Regnskab af Steegæ Slot. Thi lader vi ham kvit for alt ydermere Krav om forskrevne 800 Mk. Givet paa vort Slot Kiøpnehaffn Thome ap. Aften under vort Signet.

Papir med 1 endnu overklæbet, utydeligt Segl paatrykt Bagsiden. Anders Billes Arkiv (IV; RA.). LDipl. [11412]

Dec. 22. Mates Kyelergardh Foged paa Byere H.s Ting, Seuerin Tameß i Neyergarde, Seuerin Espernß i Byere, Nis Jenß i Storvp, Per Stynby i Skærilgardh, Jens Perß i Ycker og Nis Bruckß i Rorup. Lörd. efter Thome ap. Dag fik ærlig og velbyrdig Md. Manervp Holk et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Seuerin Espernß i Byere, Per Stynby i Skærildgardh, Nis Jenß i Storvp, Jes Jørenß i Rorup, Anders Anderß i Lobtrvp, Tøgher Tameß i Klackrvndh, Jes Cresternß i Hornum og Nis Lageß i Kleyxe; hvilke vidnede, at de saa' og hørte Mannervp Holks »laffhøffdz loffhøring« paa forskrevne Ting, som er Gørsting i Bredh og Per Anderß i Klackrvndh; de hjemlede, at de i Stoffby

Tirsd. før Thome Dag i den Gaard, som Laweris Palß i boer, saa' og hørte, at M. H. »indworde« selv 12. med Riddermændsmænd, Bønder og Selvejere 6 Gaarde i Stoffby og i Gamelby med »obotoffte«, Ager og Eng paa Stoffby Mark og Gamelby Mark og særdeles 2 »mayer«, den ene, som kaldes Rønss maye og Rønss odde[?], og den anden Jes i Lundz maye, som han har i Hævd, og som hans Forældre har haft ukært, og kendtes ingen at have Del i forskrevne Gods uden ham. Og mælte Lovhøringene hans Lovhævd ved Magt, som Kongens Foged fandt ham til, og brast ham ingen Værn. Vore Indsegl.

Perg. med [6!] Segl: 2. I Sigilfeltet et Hjerte; 3-4, 6. Bomærker (6. i Skjold). Barritskov Godsarkiv (RA.). LDipl. [11413

Dec. 29. *Reg. *9394* (henført til Aar 1508 ligesom i det nedenævnte Aftryk). Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 88. Helsingør Bys Arkiv; ^a1862 af Magistraten i Helsingør indsendt til Gehejmearkivet^a (SLA. Helsingør Bys Papirsbreve 1509-1616). *Aarsberetn. fra Geheimearch. IV, Till. S. 6.* [11414

^{a-a} RA. Pk. »Registraturer og Designationer«; jfr. *Aarsberetn. fra Geheimearch. III S. XXVIII.*

Dec. 31. Jeg Sophie Cristernsdotter¹, Clauss Stwres Efterleverske, kendes at have oppebaaret af velbyrdige Mands Hr. Niels Ericss R.s Bud Niels Scriffuer 44 rinske Gylden, som fuldt gjorde, som jeg skulde have til Rentepenge af de 1300 Mk., som han har af mig, i dette Aar nu forleden. Og lader jeg ham og hans Forlovere aldeles kvit for al ydermere Krav for forskrevne Aars Rente. Mit Indsegl. Datum Hadersløff in profesto circumscitionis dni.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forned: Iv 4 (Holck). Niels Erikssøn Rosenkrantz's Arkiv (RA.). [11415

Uvis Dag. Hanns Konge. For Troskab og villig Tjeneste, som Mester Oluff Pederßønn vor Pulvermester^a i Wee os gjort har og gøre skal, forlener vi ham og hans Arvinger det vort og Kronens Bol Jord liggende ved Wee, »kaldes ^bkongelige boel^b«, og 2 Aaledrætter liggende i Gierdß H. i Welleye^c, »hulche« Bol Jord og Aaledrætter »hannd maa sielffuer och hanns hustrues fader Peder Inngemandtzenn udi Wee haffuer och haffue[!], niude, bruge och beholde effter« Peder Ingemandtz Død til evig Tid og med saa Skel, at han og hans Arvinger efter ham skal aarlig give Kronen af forskrevne Bol Jord 40 Skill. og af forskrevne Aaledrætter 2 gode Snese Aal, som derom af Arilds Tid af ganget har. Thi forbyder vi *osv.* Givet paa vort Slot Kiøbennhauffnn Vor Frue Aften »loco sigillii under vort zignett.«

[A. Orig. — Aa. Afskr. indført i Dom 1649 Juli 18 af Schaaninge Landsting mellem Jørgen Mortensøn i Wee og Annders Struch Ridefoged over Christianstad Len.] Aaa. Afskr. efter Aa indført i Rettertingsdom 1653 Maj 27 mellem nævnte Jørgen Mortensøn og Kield Krag til Thrudsholm Landsdommer i Schaane. RA. Herredagsdombog 1653 B Bl. 93 a. — Ab. Udtog se 9265. [11416

a) Ab: •puluermaggers. b—b) Ab: Kongboell. c) Ab: Weboelex.

Uvis Dag. Vi Hans Konge tillader, Tulle Iffuerßen i Dolle-
rup maa opbygge dette Gods i Schodborig Len: 4 Otting Jord
paa Geising Mark med de 2 Otting Jord paa Rafnholdt Mark,
som det med Rette tilhører, og de 2 Otting Jord paa Lundz
Mark, som han i Værge har. Og naar han samme Gods op-
bygget har, maa han og hans Arvinger det beholde indtil evig
Tid, og skal de, som samme Gods besiddende er, holde det ved
Magt og give os der aarligen af til vort Slot Schodborig $\frac{1}{2}$ Td.
Smør og saa meget Havre, som der hertil afganget er, og ej
besværes med nogen ydermere Afgift eller Tyngge til vort Slot
Schodborig. Og skal de holde de Skove, dertil ligger, i Fred
og ej forhugge eller forhugge lade dem til Upligt. Thi forbyder
vi osv. Givet paa vort Slot Schodborig^a »onsdagen nest effter^b
aar 1509◄.

[A. Orig.] Aa. Optaget i Dom 1673 Maj 15 af Herredsfogeden i
Andst H.; Brevet fremlægges af Iffuer Hanßen og Jørgen Jørgenßen,
begge i Geising. RA. Rtk. C. A. a. VI. 3, Skøder til Kongen paa Ejendom
uden for København, Bilag til 1719 Juni 17. — Ab. Afskr. fra 18. Aarh.:
RA. Indl. t. Jydske Miss. 1726 Sept. 27 Nr. 68, Bilag D. Udtog herefter:
Sstds., Bilag M Bl. 9 b. Efter Udtoget: *Saml. til jydske Hist. 4. R. IV. 368.*

a) Ab: Synderborg. b) Ab har herefter en aaben Plads til et Ord. [11417

— Mads Jørgensen i Breed, Wissenberg Birkefoged, Anders
Ibsen i Skaldebølle og Niels Madsen i Breed, Knud Hansen i
Sellebiereg. Fred. »nest for◄^a paa forbemeldte Ting fik beskeden
Md. Jep Basse i Gadsbølle et Tingsvidne ved 8 Dannemænd:
Jens Andersen i Koelberg, Frands Iwersen *ibid.*, Jørgen Nielßen
i Skalbierg, Peder Knop *ibid.*, Jørgen Madsen i Andebølle, Knud
Povelßen *ibid.*, Olluf Iwersen i Breed, Peder Jesperßen *ibid.*;
hvilke »var vidende◄ paa forbemeldte Ting og Dag[!] hørte og
saa', at Hans Hansen^b samme Dag paa for-
bemeldte Ting skødede til forbemeldte Jep Hanßen i Gadsbølle
og hans Hustru Karen Fjerdeparten af en »Marsel◄ Jord og saa
meget mere, som han kunde tilfalde i Bondegaarden i Gadsbølle,
som Jep Basse nu i boer, hvor det ligger over al Gadsbølle
Grund og Assenbølle Grund, at beholde som frit Bondegods til

evig Tid. For hvilket Skøde og Ejendom Hans Hansen kender sig op at have baaret af Jep Hanßen og hans Hustru fuld Værd. Og var forbemeldte Ejendom lovbuden trende Ting her til Tinge, førend dette blev skødet. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

[c Perg., mulig med 4 Segl; »som formedelst dets vanskelige Skriffte følger Bøndernes Act in originali til Efttersyfn, hvis Indhold skifter nøye Giennemlæsning syfnes at vere saaledes«. C. 1745-46 ejet af Ritmester Wulf og Jens Rasmusen i Gadsbølle.c] Afskr. fra 1745-46: RA. Rtk., Kommissionsprotokoller vedk. Vissenberg Bønders Selvejendomsret, I. 752, jfr. 64. [11418

a) Afskriften antyder ikke, at her er udeladt noget. b) Saaledes Afskriften. c—c) Saaledes Afskriften.

Uvis Dag. Biskop Gosck van Alevelde af Slesswig stadfæster en af Kalentet i Ekelenforde stiftet Vikarie i Sognekirken sstds.

a Perg. med Brudst. af Biskoppens Segl. a Eckernförde Kirkes Arkiv; a 1917 ejet af Lærer Willers Jessen i Eckernförde a (ikke undersøgt). *Schriften des Vereins f. schlesw.-holst. Kirchengesch. 2. Reihe VI. 446.* [11419
a—a) Saaledes det anførte Aftryk S. 448.

Dag? (Bisp) Johan Jepß af Roskilde tilskriver Kongen om den af ham forlangte Udrustning.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl: Formentlig G. 181. Kongens Arkiv (RA. Danske Kanc., Indl. t. Registr. samt henlagte Sager). *Missiver II. 263.* [11420

— »Ett laghefftsbreff aff Bolling herritz ting datum mdix, lydende, at Las Nielsß i Tandrop hagde indwordt Kiergordt mett all ßyn retthe tilliggelse oc beßynderlig iiii enge i Brede eng oc ii enge i Hørwig, item Roymoße oc ii enge emellom Sloye wadt oc Roymoße, item en hodens eng i Sig eng etc.«

[Orig.] Udtog anført i Rettertingsdom (1537) Apr. 7 (sabb. ante quasi modo geniti) mellem Hans Laurensßen i Kiergaardt og Jon i Lille Bolling m. fl.; Brevet fremlægges af den første. RA. Herredagsdombog 1537 ff. (Nr. 1) Bl. 13 a. [11421

— »Ett tyngswittne aff Thørild herridttz tyngh wnder datum mdix, indehollende, att x mendtt witnitt hagde, att the hoß waare och minthet nogenn langh tiidtt tilfforne, att sandemendtt aff Tyrild herritt suore marckeskiell mellom Rouballegaardttz marck och Høgholtz marcke och mellom Rouballegaardtt marcke och Huerde marcke och satte steenn och stabell thememellom.«

[Orig. Anders Friis's Arkiv.] Udtog se 3363. RA. Herredagsdombog 1557-58 Bl. 105 a. [11422

— »Enn dom aff Wiiborgh landttztyngh wnder datum mdix, lydende, att thenn skouff och marck och eyenndom, her Ander[s] Friis haffuer loughigh induordtt mett lagheffdt, bør hannom att nyde, bruge och beholle, saa lenge hans lagheffdt er wedtt magtt, och epher att

mynde wor till, att førre wor omßuoritt, burde ey sandemendtt therom att suerghe, førre thett første sandemendttz toug worder ryggitt epher lougenn etc.«

[Orig. Anders Friis's Arkiv.] Udtog se 3363. RA. Herredagsdombog 1557-58 Bl. 105 a. [11423

Dag? Se 4332. [11424

— Fru Karine Billissdatther af Bygholm stadfæster 8032.

[^aPerg., sigillatorisk forbundet med 8032.^a] Udtog se 8032 Ab. RA. Rigens Dombog 1554-58 S. 66. *Rosenvinge, Domme II. 155.* [11425
a—a) Saaledes Udtoget.

— »Eth pergmentz[*breff*] mdnono lydende, att Claus Strangesß hagne giiffuitt Niels Loduichsßenn sitt breff paa nogræ gaarde oc godtz, som Ebbe Strangisßen kiøptæ aff Niels Hack etc., mett saa skeell, att Nels Loduichsß skullæ wdgiiffuæ fore Claus Strangiisß ett twßindtt marck danscke pendinge till hogboren førstæ ko. Hans, som handtt hans naade plictung wor etc.«

[Perg. Claus Strangessøn Strangesens Arkiv?] Udtog anført i Udtog af Stadfæstelse uden Aar Juni 18—24 (6. fer. post Botulphi) af Kongen (∴ Rigskansleren), givet Otthæ Clausßenn. RA. Rigens Forfølgningbog 1536-43 Bl. 161 b. [11426

— »Ett lagheffdtzbreff aff Fynboo landtztingh wnder Guds aar mdix, lydende, att mester Jep Hansß fordum prier y for^{ne} closter hagne indwordtt mett lagheffdtt allt closters godtz oc eygendom ligende y Bog herritt, først Derderoppæ byy oc all Derderuppæ fangh, skoff oc marck, ager, eng, fiiskewandh, fegang, woett oc thiurtt, inden alle fiire marckeskeell: først fraa Kyngs oc Flemløse skeell y Flattmoßenn oc neder att Flattmoße sygæ oc saa neder y Hollebeck op medstrømmæ y Lundtzbeck, saa tiill Drwßebeck oc op medstrømme fram att Drwßebeck intiill Eskemoße siigæ och medstrømmæ att Esckemoßes madh oc offuer Eskemoße høy tiill Seby skeell oc tiill then nørre oc wester endhæ y Koppelbiergsßdall, saa op att then balck, som liger emellom Morthen Persßens aggre y Derderupæ oc Findh Persßens y Bockerup, som kallis Langeagre, westen Tyndebeck, saa op att then siigæ oc egenom Reuemosßen, therfraa oc op att Skeelmoßen, therfraa oc op att then beck nordenn Langebiereg oc saa offuer then moesße, som liger y Fladdammenn, fraa Fladdammenn oc ßaa op att then reen, som liger wedh thett lille stycke jordtt nordenn Flagemoseholm, therfraa oc offuer then nørre endhæ offuer Tallemoße oc ßaa att thet gamble skeell, som liger norden hosß weyen hosß Homlemoße skiiftæ, saa att thet skeell, som liger mytt paa weyenn nordenn fore Skaffholt, oc saa norden op tiill skoffledett oc offuer byrckemoßen, saa att thett gordtzskeell, som liger norden Laurens Symonßens gaardt y Plattzmoße oc ßaa then gamble felliiitt, som er oc haffuer weriitt y alle mends myndhæ fegang tiill for^{ne} Derderup byy, oc syden att the sworne skeell mellom Glamß-

berg oc Derderuppæ oc saa sudwest wedh Snogehøgenn oc saa att then siige y Hillebergsfmadh, siden medstrømme neder att Arnebeck, saa lidett op till then store sten synden Hollebeck, som liger emellom Per Kremeres agre y Derderuppæ oc Hans Pouelsßens y Gommerop, saa att thet skeell, som liger offuer Fladmosßæ hø y oc till Fladmoße etc.◀

[Orig. Odense St. Knuds Kl. Arkiv; *ÆA. V. 256.*] Udtog anført i Udtog af Stadfæstelse uden Aar 2. fer. post dnicam. letare af Kongen (☉: Rigskansleren), givet Hr. Chrestiern Pouelsßenn Prior i s. Knudtz Kloster i Ottenßæ (jfr. *ÆA. V. 256 Note 3*). RA. Rigens Forfølgningsbog 1539-46 Bl. 113 a. [11427]

Dag? ▶Eet breff innehållandes om een møllested, som ligger till Ageredh och är sancti Laurentii, hwilcken møllested een, som heet Hemming Hemmingson, togh från Agerydh gård och lade till Bygerup, som han leide åth Tyge Månson; tå hafwa 3 danneman bewittnadt, att then mollestedh hade leegat for een tresinstiuge ahr till sancti Laurentii rette ayendomb. Dat. 1509.◀

[Orig. Lunde Ærkebisps Arkiv; *ÆA. IV. 301, F. 10.*] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 17, Nr. 181. [11428]

— ▶Mickel Mickelsons byfogdes i Lundh uthgifne bekiennelse skrift sikh hafwa till leyes bekommit af kyrckiowärderne i Lundz dombkyrckio een gård bem^{te} kyrckio tilhörigh, liggandes i Wårfrue kirkesogn lilla nordhan nest upp til Glabeck. Dat. 1509.◀

[Orig. Lunde Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 140?*] Udtog: Specifikation, Lunde Domkirke Nr. 427. [11429]

— Borgemestre og Raad i Kiøbenhavn sælger et Stykke Jord til Hospitalet.

[Orig. Københavns Helligaandskl. Arkiv.] Udtog: RA. Reg. 30, 1. Afdel., Fasc. 2, Art. 8, Nr. 12 ab; Gl. kgl. Saml. 8vo 3595; Ny kgl. Saml. 4to 687. Efter sidstnævnte: *Lindbæk og Stemann, Helligaandsklostre, Dipl. S. 135.* [11430]

— ▶Kong Hanses mageschifftebreff paa Horne goedtz och noget goedtz i Giesterløff, hand gaff till Faaborg closter for andet goedtz, di gaff igien. Dat. Kiøbenhaffn slott 1509. No. 114.◀

[Perg.^a Faaborg Helligaandskl., senere Odense Hospitals Arkiv.] Udtog anførte i Registraturer c. 1651 Bl. 5 a (herefter ovfr.), 1676 Bl. 3 b, 1681 Bl. 1 a, ▶1711◀, 1743 (alle: FLA.) og *Hofman, Fundationer V. 172* (de 3 sidste: Skuffe 2, 2. Pk. Nr. 2). — I Registraturer 1701 Nr. 109 og 1701 Nr. 109 (begge: FLA.) registreret saaledes: ▶Skiøde paa noget goedz udi Horne effter kongl. majts. kong Hanses ordre till prioren hr. Hans og den helligaands closter i Faaborg. Anno 1509◀. — Jfr. 11316 (det tilsvarende, af Klostret udstedte Brev). [11431]

a) Saaledes Registraturer ▶1711◀, 1743 og *Hofman, Fundationer V. 172.*

— ▶Jørgen Porses Afstaaelse paa en Hauge uden Østerport ved Aaen til Peder Meding Raadmand i Otthens. Dat. 1509.◀

[Orig. Senere til Odense Bys Arkiv.] Udtog anført i Registratur over Odense Byarkiv 1718 Nr. 487. (FLA. Odense Magistrats Arkiv, Arkivfortegnelser 1583-1867.) [11432]

Dag? »Schoemager Laugs Articuller schreven paa Pergement skreven paa megit ældgl. Still in 1509.«

[Perg. Odense Skomagerlavs Arkiv? Senere til Odense Bys Arkiv.] Udtog anført i Registratur over Odense Byarkiv 1718 Nr. 568. (FLA. Odense Magistrats Arkiv, Arkivfortegnelser 1583-1867.) [11433]

— »St. Annæ Gilde^a, hvis Navn forekommer i et Skiøde af 1509.«
Nævnt: *Danske Atlas VII. 640.* [11434]

a) »: i Slesvig By.

— »Et gammelt sognevinde aff Dreßlete sognestøffne wdsteed 1509, liudende, at tienden aff Hellenes och Hagenschou kogle aff arrilds tied haffuer weret ydet till Dreslete kierche och prest, och at Hellenes haffuer weret till Dreßlete sogen effter ret marcheschiell, med thre mends segell stadfestedt saa at were befindis bemelte breff.«

[Orig. Dreslette Kirkes Arkiv.] Udtog anført i FLA. Baag Herreds Provstebog 1667 S. 42. — Afskr. efter Udtoget 1686: Additam. 4to 104 Bl. 7 b. [11435]

— »84. Itt Peder Pedersen och Peder Graffuersens i Eistrup dieris fuldmagt. Daterit 1509.«

[Orig.] Udtog anført i Hardsyssels Provstis Registratur S. 5. [11436]

— »5. Enn gamell perckementz skøde. 1509.«

[Perg.] Udtog anført i Hardsyssels Provstis Registratur S. 67 (under Skodborg H.). [11437]

— Se 5804.

[A. Perg.^a Janderup Kirkes Arkiv; senere (jfr. 1554 Febr. 24, *Kanc. Brevbøger 1551-1555 S. 297*) til Ribe Bys Arkiv.] Aa. Udtog skrevet 1601: Ribe Bys Arkiv (i Ribe), Kopibog 1601 S. 223. — Aaa. Afskr. efter Aa: Ny kgl. Saml. Fol. 420 S. 259. [11438]

a) Saaledes Aa.

— »3. Noch it thingswinde paa perckement paa for^{ne} Dragisboell^a ar 1509.«

[Perg. Vandborg Kirkes Arkiv.] Udtog anført i Hardsyssels Provstis Registratur S. 33. [11439]

a) Se 1510 Dag?

— »13. Henrich Giøe at haffue schiøtt her Johann Oxe iiii gorde i Touffte nørre, iiii gorde i Schiørrinngge, i gaard i Walbye, i gard [i] Vggistrup, ii gord i Frostrup, i gard [i] Schlimminge, i gord i Bramßløff i Lallandt, ii gorde i Jersie i Sielland, Wolldaagergord, Rønnegord, Tømmerupgord i Schane. Datieret 1509.«

[Orig. Johan Johanssøn Oxes Arkiv ell. Nielstrup (Musse H.) Godsarkiv.] Udtog anført i Fortegnelse over Breve, som Margrethe Brahe 1612

leverede paa Nielstrup til Esge Krafse, S. 12: Lunds UB., De la Gardieska saml., Barnekow I. [11440]

Dag? »Ydermere haffuer jeg^a ocsaa seet der^b itt thingſuinde aff Hellom herritz ting udsted 1509, formeldendeſ Nielſ Jensønn da att haffue hafft Refſſneſ udi brugelighed udi 3 samfelde aar uden nogens last eller paatale.«

[Orig. Refsnæs Godsarkiv.] Udtog af Axel Urne: Thott 4to 1888 Bl. 21 b. [11441]

a) ☉: Axel Urne. b) ☉: paa Refsnæs.

— »Et Skiøde udgivet af Jep Hansen i Gadsbølle til Frandz Jensen paa nogle Parter af denne jordegne Gaard^a med dertil liggende Jord og Grund paa Koelberg March, Agger, Eng, Skou og Marck etc. Dateret 1509.«

[Orig. ^b1746 ejet af Hans Andersen i Koelbiereg.^b] Udtog anført i Designation af 1746: RA. Rtk., Kommissionsprotokoller vedk. Vissenberg Bønders Selvejendomsret III. 263. [11442]

a) ☉: i Koelbiereg. b—b) Saaledes Udtoget.

Uden Dag (og Aar). *Reg. *9478.* Koncept paa Papir. Kongens Arkiv (RA. B 5 e, Forskelligt vedr. Rigsraad og Stænder). *Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 353; Missiver II. 266.* [11443]

Uden Dag. »Wyr Friderich etc.« entbietenn der gantzen gemeynheytt zu Hwsenn unnd allen unnsern verwanthen inwonern daselbist, die hernach geschribenner handel betrifft, unser gnad unnd lassen euch wyssen, wy an unns zu vylmalen gelangt ist, wyr auch selbest vermercktt habenn, das in vorzeyten bey unnsern vorfarn unnd unns vyl grosser zcerung unnd uberflossige unkost zu kosten unnd wyrtschafftenn gebraucht, also das dy selbe[n] unnderthanen zu grossem armutt [ge]komen synd, da- uon wyr an unnsere obirkeytt, volge, sch.... anddern teglichen zugengen mergliche vermynerung entpfynden. Szo wyr dan unnsere land, auch den unnsern von Hwsem ire er.... schedenn furder zu uorkomen unns schuldigg erkennen, setzenn wyr mit zceytigem rathe, wy dye kosten [zu] Hwsenn gehalten werden sollen, uff das es ydermenig.... nach seynem stand unnd vermugen leydlich sey, dyese hyernachgeschrybenne ordnun[g] zu haldenn, nemlich: »Schribantur articuli.« Sulich ordnung wollen wyr vonn allen de.... zw Hwsenn bey vermeyduug 15 lubischen mr. str.... busse bestenndigklich gehalten unnd gebeythen allen [zu] Hwsenn dye kostenn obennbera.... weyſſe unnd nicht anders zw haldenn; dan d.... do wydder geschech ader unnsere verbyetung uberfaren un....tig gehalten wyrde,

szo sol der b[r]ewtigam ader brecher dy 15 mr., 10 an unns unnd 5 an dy gemeyne zw Hwsenn b.... unnd demme domit zw bessernn unabschlegig zw betzalen ve.... synn unnd verbrochenn haben. Wy[r] haben [unnserr] signett an dysen brieff hennngen lassen. G....

Afskr.: RA. Hert. Frederiks Reg. Bl. 8 b (Brevet har intet Aar; det nærmest foregaaende og efterfølgende daterede Brev er af 1509 Jan. 4 og 1509 Febr. 1). [11444]

Uden Dag. Reg. *9495. Afskr. med Rettelser: RA. Hert. Frederiks Reg. Bl. 10 a (Brevet har intet Aar; det nærmest foregaaende og efterfølgende daterede Brev er af (1509) Febr. 4 og 1509 Febr. 7). *Stemann III. 145.* [11445]

— Ersamen lyebenn getrewen. Kurtzuergangen ist frawen Annen gebornnen marggraun zu Brandenburg, unnserr gemahel eyn fraw bey euch zu H[am]burg wonhafftig mit namen Garbrech in Newenmunster in Jache[m] Wyttorffs hwse mit des selbigen schwester beygewest unnd do etzlich[e] ire gebrechen besichtigett, dye auch ir werden fast guten trost gegeben. Es [ist] aber unser gemahel syndttemall fast schwach gewest unnd [d]ytzund ganntz durch krancheytt nyder gelegtt. Ist der wegen an euch u[nsserr] gutlich beger, ir woltt gedachte Garbrech anher gen Gotto[rff] mit eynem wagen, den ir dortzu uff unser kost huren mogett, bey unser gemahel fertigen unnd das in keynnen weg abschlag[en]. Doran thut ir unse zuuorlassige meynung.

Afskr.: RA. Hert. Frederiks Registr. Bl. 15 a (Brevet har intet Aar; det nærmest foregaaende og efterfølgende daterede Brev er af (1509) Febr. 23 og 1509 Febr. 27). [11446]

— An den konigk von Denemarg premissiß premittendis, ut consuetum. Kerstenn auß der Margk, briueßzeiger, weylanndt unser diner, hat unns oft bericht, wie er durch findtliche schriffitt etzlicher seiner gesellenn, etwo e. k. w. diner, doch an sein bewost gemacht, bey e. k. w. in gefengnis, grossen vorderb unnd armuth gekomen sey, welcher schriffitt sich doch die selben biß auf einen entschuldiget, des er dann uff unser furdern kuntschaffitt von dem rathe zcu Hildisheim erlanget, als e. k. w. desselben schriffitt sehenn und von Kerstenn bericht werden magk. Biten derhalben, e. k. w. wolle gdachtem Kersten zcu erholung seins rechten und schadens einen beweiß der schriffitte an e. g. gelanget, dorzcu des angelegttten gefengnis an die ort, do ers bith, schriffittlich geben. Daß wollenn wir »etc. Datum.«

Afskr.: RA. Hert. Frederiks Reg. Bl. 26 b (Brevet har intet Aar; det nærmest foregaaende og efterfølgende daterede Brev er af 1509 Sept. 2 og (1509) Sept. 13). [11447]

Uden Dag. An den rath von Stadenn. Uf nehst unser schreibenn an euch [o: 11343] von wegen unser untertenigen von Haderleuben, die ewer burgermeister Clauß von der Decken bestrickt, haben wir ewren antwortschrifft mit inligender und auch heyschrifft desselben burgermeisters vornohmen und hetten uns gantz vorsehenn, ir wurdet angezeigttten burgermeister den unsern ire gelidenne scheden, dorin sie unschuldig gekomen, zcu erstaten, auch der instellung zcu uorzceihen underweist haben, der doch keins gescheenn; was euch ader dorinne hoher gelibet, dorumb ir sulchs unterlassenn und ewerm burgermeister im selbst nach seinem gefallenn uber die unsern, die im doch gar nichts pflichtig, zcu helffen und zcu betagen, die furder zcu hindern und in weiter scheden zcu furen vorhenget und dem stat gebet, ist uns verborgen; denn wir im selbst sunst andern den ewern und nymandes uber die unsern, es sey auf handschrifft, gelobde ader anders, geburlichs rechtens zcu uorhelffen nihe gewegertt, als das unser forig schreiben mitbrenget; zcu uersichtig sulchs unsere rechtsboth von den unsern soltten durch euch erwegen wurden sein ewern burgermeister zcu weißen der auch gesetiget zcu sein. Wie dem allen, ist nachmals unser beger, wollet sulchs in kein weyterung reichen lassen und berurten mitburgermeister mit ernst anhalten unsern untertenigen ire gelidenne scheden zcu erstaten und der instellung vorzceihen[?]; dann wir yn als vor sich doran nicht zu kerenn abermals in befelh geben habenn. Villeicht we[r]det ir erfaren, ab euch gezcimet, das ir gegen den unsern anderß dann der landesgebrauch ader andern widerfert, handelt und die unterlassung euch bequemlicher gewest were. »Des ewer antwor.« Datum ut supra^a.

Afskr.: RA. Hert. Frederiks Reg. Bl. 29 bis a. [11448]

a) Det i Registranten umiddelbart forudgaaende Brev er helt udateret, men er ganske vist atter overstreget; det forud derfor gaaende Brev er dateret 1509 Okt. 10 (mitwecken nach Dionisi). Brevet er i alt Fald ældre end 1509 Nov. 13, se 11396.

— An hertzogen Henrichen von Meckelburg. Lieber ohm unnd schwager. Auß inligender clagschrifft wirdet e. l. vonehmen, weiß sich unser lieber andechtiger er Johann Wolff thumhere zcu Hadersleuben seins guts halben, szo im zcwine zcu roß wol erzeuget gerithen uf e. l. freyhen landtstrassenn abgblacket und genohmen haben, beclaggt und uns umb furde-

rung an e. l., ab er durch der selben zcuthun das seine wider bekomen mochte, angesucht. Douon wir e. l. bithe, wo sich sulche beschediger in e. l. landen enthilden, e. l. wolle sie underweißßen lassen dem unsern widerstatungh des, so sie von im genohmen haben, als wir uns vorsehenn, e. l. zcu thun gneigt sein werde. Vordinen wir umb e. l. gerne. Datum.

Afskr. med Rettelser: RA. Hert. Frederiks Reg. Bl. 29 bis b (Brevet har intet Aar; det nærmest foregaaende og efterfølgende daterede Brev er af (1509) Okt. 14 og (1509) Okt. 17). [11449]

Uden Dag. Margaretha Kanuti Abbedisse (i Roskilde Claræ Kloster) tilskriver Johannes Magni Minister (for Franciskanerordenen) i Provinsen Dacia.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Franciskanerordenens Provincialministers Arkiv (RA. Topogr. Saml. Papir, Roskilde (tidligere Nr. 57)). *Missiver II. 264.* [11450]

— Prior og Konventsbrødre i den Helligaands Hus i Randers lover Jep Anderssen af Støfringgaard at lade holde Gudstjeneste for ham m. fl.

[A. Orig. Jep Anderssøn Bjørns Arkiv; senere til Stenalt Godsarkiv?] Aa. Afskr. fra 17. Aarh.: »Anne Krabbes Kopibog« (Gl. kgl. Saml. Fol. 844) Bl. 118 a. — Ab. Afskrifter [efter Peder Dyrskjøt] (formentlig efter en Tekst af Anne Krabbes Kopibog): Ny kgl. Saml. Fol. 558 Bl. 142 a (forkortet) og 153 a (her med Overskrift: »Jep Andersen sl. H. Anders Jacobbens Søn af Stienalt, Jep Mus kalt, hans Sielemesße«) (efter begge Afskrifter: Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Bjørn). Efter Ny kgl. Saml. Fol. 558 Bl. 153 a: *Kirkehist. Saml. 4. R. I. 88.* [11451]

— Udtog: *Westphalen IV. 3192 Nr. 131; Reg. 5439.* Er 11288.

— Udtog: *Dipl. Viberg. S. 357.* Er 11300.

— Udtog: *Westphalen IV. 3192 Nr. 132; Reg. 5438.* Er 11362.

— *Pontoppidan, Annales II. 736; Reg. 5437.* Se Udaterede Breve.

Brevbøger: Kong Hans's Brevbog: *Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 26* (Jan. 14), 23 (Marts 23), 24 (Maj 24; Brevbogen har dog kun Aar, ikke Dag; Dagen er fra et tilsvarende, men i Ordlyden ret afvigende Brev til samme Adressat hos *Svaning, Chron. Joannis regis Daniæ Bl. Kk*), 25 (Juli 20), 31 (Aug. 17), 35 (Dec. 20; trykt noget afvigende hos *Svaning, anf. St. Bl. Kk 3 b*), 32 (Dec. 28), 34 (c. Dec. 28; om Brevets Dag se *Reg. *9492* og *Hanserecesse 1477-1530 V Nr. 518*, paa hvilket sidste Sted det henføres til Dec. 31; Brevets Begyndelse er trykt hos *Svaning, anf. St. Bl. Kk 3 a*, men med mange stilistiske Ændringer), 46 (Dec. 31; om Brevets Dag se *Reg. *9493*, medens *Hanserecesse, anf. St.* henfører Brevet i Udgaven af Brevbogen S. 34 til Dec. 31, og *Hanserecesse 1477-1530 VI Nr. 137* henfører nærværende Brev til Efteraaret 1510), 25 (uden Dag), 26 (uden Dag). — Dronning Christines Brevbog: *Danske Mag. 4. R. V. 93* (Apr. 1), 93 (Juli 7), 93 (Dec. 20), 93 L. 21, L. 26, L. 31 (de 3 sidste Breve alle uden Dag og delvis uden Aar). — Æbelholt: *SRD. VI. 211* (Marts 1), 212 (Dec. 27). — Løgum: *SRD. VIII. 49* (Juni 6; ikke Juli 4), 152 (Juni 7), 50 (Juni 13), 9 (Juni 23), 10 (Juli 14), 61 (Aug. 24), 61 (Dec. 20), 137 (Dec. 28) (det

i *Reg. 5411* til Apr. 15 henførte Brev, der skal findes paa *Udgavens S. 61*, har baade i Haandskriftet (*S. 148*) og i *Udgaven Aaret 1519*).

Registraturer: Kongens Arkiv: *ÆA. IV. 32* (= *V. 39*), *32* (= *V. 33*), *33* (= *V. 38*), *34* (= *V. 27*), *35* (= *V. 39*), *V. 41?*; se ogsaa *11216*, *11250 A.* *11276*, *11282*, *11315-16*, *11331*, *11333*, *11336*. Aalborg Slot: *ÆA. III. 70 S. 7, 71, 71*. Lundenæs: *ÆA. III. 233* (og *234 A. 3*). — Lunde Ærkebisp: *ÆA. IV. 316, 351, 364*; se ogsaa *11196*, *11353*, *11428*. — Lunde Kapitel: se *11429*. — Odense St. Knuds Kl.: se *11427*. — Børglum Bisp: *ÆA. III. 55*. — Viborg Bisp: *ÆA. II. 294* (Jan. 17), *267* (Marts 6), *292* (Apr. 17), *211* (Apr. 30), *289* (Maj 3 ell. Sept. 14), *263* (Juni 12), *266* (Juni 19), *281* (Sept. 23), *274* (Nov. 19), *335* (Nov. 19), *249*, *270*, *335*; se ogsaa *11300*. — Aarhus Bisp: *ÆA. II. 38* (Apr. 16), *32* (Juni 22), *49* (Sept. 21), *121*, *121*, *126*, *127* (ell. Aar 1436), *147*, *149*, *149*, (*150* se Aar 1505), *150*, *160* (Aar 1426; = *V. 111* med Aar 1509). — Ribe Kapitel: se *11226*, *11249*, *11253*, *11306*. — Slesvig Kapitel: se *11362*. — Antvorskov: *ÆA. IV. 74, 79, 88, 121, 144, 158, 233, 271* (Viborg St. Hans Kl.). — Skovkloster: *SRD. IV. 347* (A. VI)?, *347* (A. VII)?, *347*, *347*, *348*, *354*, *377*, *377*, *377*, *401*, *405*, *405*; se ogsaa *11289*. — Maribo: *ÆA. III. 285, 309*. — Odense St. Hans Kl.: *ÆA. V. 630* (1000), *634* (906). — Aalborg Frue Kl.: *ÆA. III. 24, 70, 70*. — Dueholm: *ÆA. III. 190, 190, 203*. — Essenbæk: *ÆA. II. 94* (Juli 16). — Hundslund: *ÆA. III. 8, 12, 15*. — Mariager: *ÆA. V. 680, 686, 720, 723, 731, 737, 751*. — Ring: *ÆA. I. 178*. — Vestervig: *ÆA. III. 162*. — Viborg St. Hans Kl.: *ÆA. II. 383, 387*. — Vor: *ÆA. I. 199, 203, 204, 204, 218, 228*. — Vrejlev: *ÆA. III. 40, 40, 41, 41*. — Ø: *ÆA. III. 115, 124*. — Øm: *ÆA. I. 269*. — (Skanderborgske Registr.): se under Aarhus Bisp Aar 1508 Dec. 12. — Kirker og Præster i det gamle Fyns Stift: *ÆA. V. 1125, 1125*; se ogsaa *11296*, *11314*. — *Eline Gøyes Jordebog 350* (Jan. 19)?, *382* (Febr. 6), *371* (Maj 22), *367* (Juni 30), *350* (Juli 11), *276* (Aug. 1), *387* (Aug. 1), *401* (Sept. 30), *276* (Nov. 3), *387* (Nov. 3); se ogsaa *11201*. — *Adel. Brevkister 54* (Nov. 21; = *77*), *53* (Dec. 4), *50* (c. Dec. 4), *53*, *67*; se ogsaa *11405*.

1510.

Jan. 3. Vi Hannß Konge hilser eder, som boer i Danmarch. For os var Peder Skramß Bud med vort 4. Dombrev paa Pergament med hængende Indsegl, lydende paa Bredholm, og derimod er ingen Breve tagen af os. Thi hyder vi hos alle, i Danmarch er, som sig kender nogen Rettighed at have i Bredholm for Ejendom, Pant, »lod« eller Gave eller, i hvad Maade det være kan, at de inden 1 Aar og 6 Uger møder for os paa vort Retterting med, hvis Bevisning de derpaa har, saa fremt at vi ej skal give Peder Skram herefter vore Breve i Sagen som tilbørlig. Datum ^a fer. 5. ante f. epiphanie dni. nostro ad causas sub sig., teste Georgio Marsuin just. nostro.

[Orig. ^b med 2 Segl ^b. Voldbjærg Godsarkiv.] Afskr. fra c. 1650: Ny kgl. Saml. Fol. 1507, 1. Nummerering Nr. 16. [11452

a) Aaben Plads i Afskriften. b—b) Afskriften har forneden 2 Gange: L. S.

Jan. 6. Jeg Torbern Oxe paa Nesby a. w. har en Eng i Leje, som kaldes Krvæ, af hæderlig Md. Jens Knutsß af Tiiffuelsse, for hvilken Eng jeg kendes mig at skulle give 1 Pd.

Byg hvert Aar, som det er »wong«, som forskrevne Eng i ligger, og kendes jeg mig ingen Ejendom at have i forskrevne Eng. Mit Indsegl. Givet paa Nesby gordh de hellige 3 Kongers Dag.

Papir med utydelige Rester af 1 Segl paatrykt forned. (AM. VIII. 19.) [11453]

Jan. 6. »Borgmästare och råd uti Vå gifwa hustru Carina Bernes, Bengt Krämeres enkia, det witnessbörd, att den tyd, hon sig där uppehållit, hon sig ährl. och wäll förhållit. Dat. Vå helige 3 konungars dag, som infaller d. 6 januarii 1510.«

[Orig.] Udtog: Specifikation, Acta privata Nr. 628. — Et andet, kortere Udtog med Aar, men uden Dag: SvRA. E 102 a, Sextern 16, Nr. 25. — Et tredje Udtog med Aar, men uden Dag: SvRA. Kopieböcker B 30, Bl. 14 b Nr. 175 (Enken hedder her Catharina Berners). [11454]

Jan. 7. »Hendrick Kristiernson abbotz i Soræ kloster och Pehr Mågensons conventz broders ther sammastedz uthgifne quittantz åth archiebiscope Börgie i Lund på något sölf, guld, böcker, som deß for-dum conventz broder lemnade effter sig i Skåne. Dat. in crastino epiphaniæ d. 6 januarii 1510.«

[Orig. Lunde Ærkebisps Arkiv; ÆA. IV. 346, AR. 1.] Udtog: Specifikation, Adskillige Klosters Breve Nr. 21. [11455]

Jan. 7—13. *Reg. *9499.* Perg. med 1 Segl: K. 106; gennemskaaet. Senere tilbagegivet til Hertug Frederiks(?) Arkiv (RA. Gem. Arch. XXXII, Indløste Obligat.). *Jahrb. f. die Landeskunde der Herzogth. X. 167.* [11456]

Jan. 17. »Hans Hiort byfogde i Ystadd med flera andra af rättens medel uprätta ett wänl. contract och skifte emillan Henrich Berneson och Carina Bernes hans fostermoder. Dat. Ystad torsdagen effter 20de dag hiul 1510.«

[Orig.] Udtog: Specifikation, Acta privata Nr. 629. — Et andet Udtog lyder: »Borghmästars och rådhmens i Ystadd wettnesskrift sig hafwa öfwerwarit något föröfwat contract emällan Hendrick Bernson borgare sammastadh och hans fostermoder Karina Berns barn något arfskifte angående. Dat. 1510.« SvRA. E 102 a, Sextern 20, Nr. 278. — Et tredje Udtog lyder: »Borghmästare och rådhs bref i Ysted, hwilckes nampn finnes antecknadh, nämblⁿ Mons Hiort, Skielm Person etc., dat. 1510, angående mällom Henrick Rengson[!] och hans fostermoder Karina Berns«. SvRA. Kopieböcker B 30, Bl. 6 a Nr. 16. [11457]

Jan. 19. Borgemestre og Raad i Kønehaffun tillader, at en Byens Jord paa Rosengardhen maa være til s. Knudtz Lav.

[Orig. Senere tilbagegivet til Københavns Bys Arkiv?] Afskr. fra c. 1700 »aff raadstuens gamle pergamentz breffve«. SLA. Store og Lille Fuglede Sognekaldsarkiv, »Copier af gamle curiose Sager« S. 57. *Kbhvns Dipl. VI. 4* (det udeladte lyder: os paa for^{ne} Kønehaffuns byes weghne

eller wore effterkommere inghen parth, deel eller rættigheedt effther thenne dagh hawe vti for^{ne} jordh vti nogher madhe, och beplecte wy oss och wore effterkommere borghemestere och raadt i samme stedt at fry, hemblæ och tilstaa for^{ne} sancte Knudtz laugh for^{ne} jordh for hver mandz tiltale och gensiellse vti noghre madhe. Thill withnesbiurdh herom, ath ssa i sandheet ær, och swo wti alle maade wbrødhelighen holles schall, som foreskreffvet staar, haffwe wy meth wyllie och witzschab alle endrechlelige ladet hengt wort byes indcigle nædhen for thette wort opne breff. Giffvet). [11458]

Jan. 20. Reg. *9501. Perg. med 1 Segl: G. 837. Ribe Graabrødreklosters Arkiv; senere til Ribe Kapitels Arkiv; ÆA. V. 448 (RA.). Thorup, Efterretn. ang. Byen Ribe II, Bil. S. 21. [11459]

Jan. 22. Jeg Hans Boesen Borger i Nachschow »have« oppebaaret 20 Mk. rede Penge af »borgemester« og Raad i Saxkiøbing af deres aarlige Skat, hvilke Penge Kong Hans min Moder forlent og undt har. Thi lader jeg dem kvit for ydermere Krav for forskrevne 20 Mk. Jeg trykker mit Indsegl for dette Brev. Datum Vincentii Dag.

[Orig. Saksjøbing Bys Arkiv.] Afskr. fra Aar 1777: SLA. Saksjøbing Kirkes Arkiv, Kopibog 1306-1771 Bl. 10 a. [11460]

— »Vii Hanß met Gudz nade Danmarkis, Sverrigis, Norgis, Vendes og Gotes konningh, hertugh udi Slesvich, i Holsteen oc Ditmarsken, greffve udi Oldenborgh og Delmenhorst gjøre alle vitterligt, at vii aff vor synderlige gunst oc nade, sva oc vore kiære undersatte skomagere aff skomagerembethe udi Nyburgh till gode og bestandt haffve undt og tilladet oc met thette vort opne breff unde oc tillade, at the therefter maae oc skulle haffve, nyde, bruge oc beholde thette effterskreffne skript^a met alle syne ordt, puncter oc artikle, som thet ythermere indeholdendes er. Som er først, at hvilken som vill gange udi skomagergillde udi fornefte vor kiøpstadt Nyburgh, then skall haffve beviisninge, at han eller hun ere echte fødde oc haffve et got rychte, eller the skall icke komme i theres gillde. Oc skall han haffve tient tvo samfelde aar ther i Nyburgh till skomagerembethe, førre end han maae kevses^b udi theres gillde eller bruge theres embethe met them. Oc skall han kunne gjøre ett parr støfflæ oc iii gode par skoe till syn mestergierningh, førre end han maae komme udi fornefte gillde. Men^c hvo som vill vorde theres gilldebroder i fornefte embethe, han skall try synde bethe therom paa theres stæffne. Thet første synde, han tilbether, tha skall han giffve gillbrødrene 1 tønne øll oc haffve saa sielfve at vælde^d, hvad heller han vill offvergiffve thet eller

framdeles bethe therom. Men^c annet synde, han tilbether, tha skall han giøre syn mestergerninge fore alle gildbrodrene oc giffve them thaa 1 tønde øll. Men^c tredie synde, han tilbether, tha skall han sætte tvo gildbrødre till vissen fore sig, som fuldt haffve giort i gildet, og giffve først sex gylden[!] till huusßpenche^e, oc thereffter skall han giøre theres gildbrødere oc gildsøstere en igangeskost met fyre tønner øll, brødh oc bøster, thvo ferske retter, stegh, smør oc ost, saa vell tillrecter, oc them samme dagh skall han giffve iiii m^ß pændinge till messer oc gudztæneste. Men om ^faarsagen[!], thed^f ther nest efter kommer, naar theres oldermand tillsiger, tha skall han giøre them en anden kost met iiii tønner øll, brød oc bøster oc giffve tvo m^ß vox, sex ørtter bygh paa thiiden, som them mugeligt er at udgiffve effter theres sædvane. Oc skall han skienke fore them, hvor the sables tyll gildets kost eller dryck, saa længe till en anden gaaer i theres gilde. Men^c gildsøstrene, som gaae i theres gilde, skulle giffve hver till igangh ett pund bygh, en m^ß vox, eth bøste, en ost, en skaal. Men^c om nogen ^gsvoren svend^g fanger sigh skomagerhuusßfrue, da skall han giøre fuldt i theres gilde met visßen og igangh, som fore er skreffvet, førend han maae giøre ther skoe udi Nyburgh. Men^c om nogen huusßfrue i theres gilde myster syn mand, tha maae hun lade giøre skoo aff syn eyget i try samfulde aar thereffter, om hun bliffver æncke. Men lader hun nogen ^gsvoren svend^g eller mand bruge embethet met sigh, som icke haffve giort skiæl i theres gilde, tha skall hun icke længer bruge embethet met them. Men^c om nogen skomagersvend vil haffve skomagerdatther, som født er i theres embethe, tha skall han haffve mystet^h thenne møe, førrend han sætter loffven eller vissen for sigh, om han vill nyde nogen ythermere friheth i embethet met hende end nogen anden, oc deres friheth skall være then, at de boode skulle giøre then bæste kost, som for er skreffvet, oc giffver iv ørtter bygh, tvo mark pendinge, iiii m^ß vox oc icke mere. Men^c om skomagersøn, som født er i embethet i fornævnte Nyburgh, fanger sigh huusßfrue, ænthen skomagerdatther eller anden, han nyde then samme frihedt, som fore er skreffvet. Men^c om nogen af theres gildbrødre flytter aff byen oc er ude aar og dagh, kommer han till byen igien oc vill bruge embethet met them, tha skall han begyndeⁱ embethet igien mett halff kosten, som fore er skreffvet; men kommer han føre igien, nyde sytt embethe oc gilde oc bøde sytt viide fore syn forsømmelse. Men^c hvilken skomager,

som sko vill haffve fall, han skall haffve them fall udi sytt vindve og huß, som han selfv i boer, oc ^jrætt skoo byde under en gylden^j till viide till os oc en tønde øll till viide till them uden i rætt markede. Men^c hver løverdagh skulle tvo skomagere gange omkring till alle theres gilldebrødre oc skionne^k theres gierninge. Oc fynde the undt gerningh, skoo eller støffle, tha skulle the tvo haffve fuld macht at tage thed gerningh, som ondt er, oc bære thed thill theres gilldestræffne[!] fore theres oldermand oc gildebrødre oc lade ther rætte offver effter viii gilldebrøderes siigelse oc bøde til os ii m^ⷀ pendinge. Oc skall ingen bruge skomagerembethe, uden han er i skomagergillde ther samme stædz. Ho ther fyndes imodt at giøre, haffve forbrudt ii m^ⷀ pendinge imodt os oc 1 tønde øll modt gilldet oc ^lthet ythermere^l, som fyndes hos hannem. Oc skall ingen skomager boo paa ii mylæ nær Nyburgh at giøre støffler eller skoo fore bonden eller nogen anden undentaget fore gode mænd oc prælater. Men^c hvo som icke syt sæde vill søge i gilldehuß, efftersom han er indkyst^m udi gilldet, han giffve en fiærding øll till viide føre hvert synde. Menⁿ skomager sambles till nogen kost eller dryck, tha skulle the lægge theres værie, naar som thed vorder them kræffve. Hvo længer sidder met syt vaben till fortrædt, han giffver en tønde øll till viide. Men^c hvo som aff undt huff drager syn kniff udi theres gilldetz husß eller gaard eller nogen anden stedtz at syne gilldebrødre, han giffve 1 tønde øll till viide. Men^c fore all theres gilldetz giæld skall oldermanden haffve fuld macht at lægge then^o en mougelig tidt fore, som gielden er. Hvo som icke betaler inden thed thiid, som hannem vorder forlagd, han skall icke nyde syt gillde met them, føreend han haffver betalet thed giæld oc bødt syt viide therefore effter viii gilldebrøderes siigelse. Men^c naar theres oldermand kiøber pegh eller hamp, tha skulle alle gilldebrødere tage skiiffte, som formaae, oc ingen anden skall tage skiiffte under en tønde øll till viide. Men^c hvo som sikh lader fodre^p aff theres gillde fore nogen sagh, han bøder 1 tønde øll. Men^c om nogen theres gilldebrødre som udgangen^q ære aff gilldet oc indløber i lageshuß igien, som the sidde i theres samsæde, oc giøre them noget fortrædt, han skall giffve 1 tønde øll till brødre^r therefore i theres lagh oc os 4 m^ⷀ pendinge. Men^c hvilken theres broder eller gilldsøster som kræver^s then anden till tyngde eller stæffne fore vittherligh giæld eller fore nogen anden sagh, som vær^t sagh eller rætt icke mit ifælder, føreend han haffver

krævet^u thed fore theres oldermænd, han bøde en tønne øll i theres gillde. Men^c hvilken theres gilldbroder eller gilldsøstre som kommer fore abenbare rychte, som theres ære kann forskræncke^v, tha skall them^w thed affverge, om han vill nyde syt gillde met them. Men^c hvo som syn gilldbrodres eller gilldsøstres ære paatall oc icke kann thed fulddrage, han bøde therfore 1 tønne øll i gilldet oc 1 m^l pendinge till os^l. Men^c hvo som giffver syn gilldbroder eller gilldsøster vollsens^x ordh, at gilldbroderne oc gilldsøstre thet kunne kenne, thel vollsens^x ordh ær, han giffve 1 tønne øll till viide. Men^c hvo som gjør syn gilldbroder forkiøb, han giffver en tønne øll eller værghe sigh selff anden. Men^c hvo som undlocker syn gilldbroders sven^y eller stæder fore lage thiid, oc vorder hannem thet forbudet met sex gilldbroder, han giffver 1 tønne øll och ombære thett hev^y, om han vill nyde syt gillde, och thertill bøde till os^l 1 m^l pendinge. Men^c hvo som ganger syn oldermænd^z offver hough^z af dør, han bøde 1 tønne øll i gilldet og 1 m^l pendinge till os^l. Men^c om nogen theres gilldbroder fæster lough, førreend han rader meth theres oldermænd eller lausmand^a, han giffver 1 tønne øll, uden thet er then sagh, hans ære paa røer. Men^c hvo som tillvares om afftenen till lagh oc icke kommer, han giffver 1 tønne øll, om han er uden loughligt forfald. Men^c hvo kiæres aff syn gilldbroder eller gilldsøster i theres gillde fore nogen sager, som theres frihedt er anrørendes, them^w værghe sigh selff tredie eller bøde therfore effter skraens lydelse. Men^c naar gilldbroder vares till om afftenen at komme til steffen anden dagen, hvo som icke kommer, han giffve en m^l til viide, om han er uden lage forfald. Men^c naar nogen gilldbroder eller gilldsøster døer aff theres gillde, oc thee vorde tillvareth at følge liiget till kirken, giffve 1 m^l till viide, om han icke kommer, oc syden 1 m^l till viide, om han følger thet icke till graffve. Men hvo som icke^o skyvler syt liigskin^o, førreend liigeth vorder jordet, han giffve 1 m^l till viide. Men^c hvo som kendedrengh tager till sigh oc sætter hannem up paa gerningsstedt, han skall giøre en kendekest føre hannem met tvo tønner øll, brødh oc bøster, tvo ferske retter, smør, ost og steeg, sva vel till recker, naar oldermænd tillsiger. Men^c om nogen thienestdrengh kommer till byen, som icke haffver giordt syn kendekest, oc vill then till skomagerembethe, tha skall han giøre en kendekest, som før er røth. Men^c om nogen skomager lærer sielff syn søn embethet, tha skall han ingen kendekest giøre for

hannem. Men^c om nogen aff andre kiøbstæder eller landsmænd føre skoo eller støffler ind i Nyburg at sellge anden thiid om aareth end i reth marckede, tha skall vor foget, skoomager-oldermand oc lauffmand^a fuldmacht haffver^{aa}, hvis the haffver meth at fare, at besette og hindre paa rette, till sva lenge thet^{bb} indkommer fore vor foget og pleyge ther reth fore. Men^c om nogen gilldbroder haffver tre svenne, tha skall han ombære then thredixæ, om ther ære nogen aff gilldbrødrene, fattigh eller rygh, som hannem behoff haffver. Men^c maae oc skulle thee alle, som i skomagerembethe ære udi Nyburgh, bierge oc behielpe them met, hvis erligh bieringh thee kunde paafynde, baade med ind oc udføre till theres embethes behoff, som andre vore kiære undersatte burgere ther i byen giøre, udentaget naar som menigh forbudh er offver allt vort rige Danmark, oc giffve theraff i vor skatt oc tyngte hver, som han haffver handteringh effter oc formaae. Men^c naar nogen døør af theres gillde, tha skall han giffve xii m^l till siælegaffve till mesßer oc gudztieneste. Oc skulle thee oc therefter alle oc hver særdeles, som skomagerembethe [*bruge*] ther i Nyburgh, giffve oc sellge skoo oc støffle fore redeligt oc skielligt kiøb, eftersom redeligt oc skielligt er, oc thee them louffve^{cc} kunde. Thi forbiude vii alle, ihvo thee heldsß ære eller være kunne, særdelis vore fogether oc embitzmend, tesligest burgemestere og radmen udi fornevnte vor kiøpstadt Nyburg fornevnte vore undersatte af skoomagerembethe ther samme stedtz boendes therimodt thette fornevnte skriff^a paa nogen thes ordh, puncter og artikle at hindre, hindre lade, møde, deels[!], deelæ, plage eller i nogen maade at uforrettthe under vort hylleß og naade. Giffven udi Soor kloster sancti Vincentii dagh aar effter Gudz byrdh mdx under vort sinet.

dd H. rex. dd^e

[Orig. Nyborg Skomagerlavs Arkiv.] Afskr. fra 18. Aarh.: FLA. Topogr. Saml., Fyn i Almindelighed, Læg: Samlinger vedr. Fyns Hist. og Topogr. (under Nyborg). — Ovfr. gengivet fuldstændig og bogstavret. Afskriften har øjensynlig mange Fejl; de foreslaaede Rettelser er hentedede fra den tilsvarende Skraa (af 1509 Okt. 4) i *Nyrop, Gilde- og Lavs-skraaer II. 316-23*. [11461

a) Utvilsomt Fejl for: Skraa. b) Utvilsomt Fejl for: »lywse«. c) ∅: Item. d) Utvilsomt Fejl for: volde. e) Utvilsomt Fejl for: Huspenninge. f-f) Utvilsomt Fejl for: Aarsdags Tid. g-g) Utvilsomt Fejl for: Sudersvend. h) Utvilsomt Fejl for: fæstet. i) Utvilsomt Fejl for: vinde. j-j) Utvilsomt Fejl for: i ret Skobod ved 1 Skilling Grot. k) Utvilsomt Fejl for: »skode«. l-l) Utvilsomt Fejl for: den Gerning. m) Utvilsomt Fejl for: »indlywst«. n) Utvilsomt Fejl for: Item naar. o) Utvilsomt Fejl for: dem. p) Utvilsomt Fejl for: uddele. q) Utvilsomt Fejl for: uddelt. r) Utvilsomt Fejl for: Bræde. s) Utvilsomt Fejl for: kærer. t) Utvilsomt Fejl for: vor. u) Utvilsomt Fejl for: kæret. v) ∅: forkrænke. w) ∅: den. x) ∅: Ukvems. y) Utvilsomt Fejl for: Hjon. z-z) Utvilsomt Fejl for: overhørig. æ) Utvilsomt Fejl for: Lensmand. ø-ø) Utvilsomt Fejl for: skyder sit Ligskud. aa) ∅: have. bb) ∅: de. cc) Formentlig Fejl for: »tøflue«. dd-dd) Formentlig Fejl for: Dominus rex per se.

Jan. 25. Jeg Hans Mickelsß¹ Borgemester i Malmøge har med min Hustrus Ælsebe Hansßdotther Raad og Samtykke gjort et Mageskifte med Hr. Henrick Wysted Kannik og perpetuo vicario til s. Stephani Alter i Lunde Domkirke i saa Maade, at vicarii til forskrevne Alter skal have en min Gaard liggende i Malmøge norden den store Aadelgadhnen næst tvært ud over fra et s. Petri Bykirkes Gangstræde østen den Bolig, Per Beyntzß Skredder i boer, som hører til s. Barbare Alter i Malmøge Bykirke, og vesten næst den Gaard, Jens Laurenß Skomagher i boer, som ligger til et Vor Frue Alter i Malmøge Bykirke, Hr. Hans Wlff har; hvilken min Gaard fordem i boede Dyrick Effwerleff, og jeg efter hans Død købte for Ejendom, med Brøndsted, Bygning og tvende Jordkældere, en ud til Gaden og anden i Gaarden. Og skal jeg, min Hustru og vore Børn have igen for forskrevne Gaard en Bod og i Malmøge liggende, som Peter Skotte i Leje havde, som ligger sønden den store Athelgade og norden den lille Rostocks gard vesten den Bolig, Vetzsell Fluttman i boer, og østen næst Grydeboderne; »hvilke« Bod forskrevne Alter af »ærylld« »otth« har. Afvindes forskrevne Gaard Hr. Henrick og s. Stephani Alters vicariis, bepligter jeg mig inden 6 Uger derefter saa god en Gaard, saa vel »beleylig« og til 16 Mk., som denne Gaard nu er og giver, at vederlægge. Findes »nogher breff« lydende paa samme Gaard, som Alteret eje skal, der Alteret under »øghen« komme kan, hos mig eller nogen anden, da døder jeg dem med dette mit Mageskiftet brev. Medb. af »fornwmstighe« Mænd Pether Holthws Borgemester, Oluff Persß³ Raadmand, Marqward Scriffuer Byfoged, Jepp Nielsen Raadmand og Hans Byngher Borger i Malmøge. Givet i Malmøge die convers. Pauli.

Perg. med [6] Segl: 1. Bomærke i Skjold med Vildmand som Skjoldholder; 2-3. Bomærker (2. i Skjold); 4. Bomærke(?) i Skjold med Vildmand som Skjoldholder; 6. Utydeligt, Brudst. (fejlagtig citeret under Clxi 1). Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). [11462]

Jan. 26. »En Laughævd (Laughæffdt), som Hans Mikkelsen i Vejen givet haver Aar efter Guds Byrd 1510 (mcdcx) Løverdagen næst før Kyndelmisse, lydendes paa forn. Vejen Mark, at han den haver induardætt og indsvoret med Laughævt til sig og Kronens Bønder i forn. Vejen til alle fire Markæmaadæ(?) og kjendes ingen Mand at have Lod eller Deel derudinden uden Kongen og Kronens Bønder.«

[Orig. Vejen Mænds Arkiv. — Udtog anført i Dom 1547 Juni 25.]
Afskr. efter Udtoget se 6676. Stednavneudvalget, O. Nielsens Saml. Nr. 27.

[11463]

Febr. I. Jeg Jep Jwll¹ V. kendes mig at have opbaaret af velbyrdig Svend Niels Clementsß Landsdommer i Nørejwtländh 30 rinske Gylden, som han mig nu laant har, hvilke jeg bepligter mig at betale, naar Niels Clementsß mig tilsiger. Mit Indsegl. Datum Blædisbieregh vig. purificac. Marie.

Papir med 1 Segl paatrykt forned: Lxv 53; Tilføjelse paa Plica: Item 60 Mk., Jomfru Karine, Hustru Gertrudz Datter i Hintzell, hentede her i Bledisbierrigh paa Jep Jwels Vegne anno decimo die Johannis bap^{t.}, og lovede hun mig hans Brev paa dem^a. Niels Clementsßsøns Arkiv; senere til Kongens Arkiv; *ÆA. V. 54* (RA. C 7, Gældsbr. og Kvitte^{r.}, Papir). LDipl. [11464

a) Er sagtens Brev af 1511 Sept. 26.

— Jeg Oluff Olsß, som kaldes Kellerswend, Borger i Roskille, kendes i Leje at have en Gaard med Hus og Jord, Brønd og Have liggende i s. Botulphi Sogn nordvest fra Kirken af Hr. Pædher Magensß Prior og Hr. Pedher Brock »stolsbroder« til Helligtrefoldigheds Gilde, som Præster oppeholder i Roskille, og samme Gaard forskrevne Gilde tilhører for nogle Aartider, som deraf gøres skal alle »tampersfridage« for Hr. Clauss Henricksß, Hr. Pedher Tidericsß Kannikers og deres »foreldres« Sjæle med saadan Skel, at jeg skal forskrevne Gaard bygge og forbedre med godt Egetømmer, og jeg og min Husfrue Elne skal beholde forskrevne Gaard i vor Livstid den ene efter den anden og give deraf 4 lub. Mk. til forskrevne Gildes »forstandere«, 2 om Paasken og 2 om Michelss Tid uden alt Hinder eller noget »paaskudh« at have paa min Bygning, som jeg sætter der. Fanger jeg og min Husfrue Børn tilsammen, skal et vort ægte Barn, som vi i vor Velmagt tilnævner, beholde forskrevne Gaard i sin Livstid, om forskrevne Gaard da efter min og min Husfrues Afgang findes vel færdig, som forskrevet staar, og give deraf 5 lub. Mk. tvende Tider, som for er rørt. Om vi fanger ej Børn til Hobe, skal vi Fuldmagt have op at lade forskrevne Gaard en vor Frænde eller Ven, som os selv tækkes, at have i sin Livstid og give deraf 5 lub. Mk., om forskrevne Gaard findes vel færdig efter »begges vores« Død, med alle forskrevne Artikler, og han siden holde forskrevne Gaard færdig og give Gildet sit Gembrev, om han samme Gaard have vil. Medb. af hæderlige og »fornwmstege« Mænd Hr. Oluff Anderß², Hr. Bo Aagesß³ Kanniker, Sywende Andersß Raadmand og Per Jeipß Borger i Roskille. Datum Roskildie in profesto purificac. Marie.

Perg. med 5 Segl: 1. Bomærke; 2. G. 325; 3. G. 326; 4-5. Bomærker. Roskilde Trinitatis Præstegildes Arkiv (AM. XXIX. 21). [11465

Febr. 1. *Reg. *9503.* [Perg.^a Sikkert senere tilbagegivet til Københavns Kapitels Arkiv.] Afskr. af Jon Mortensen: Gl. kgl. Saml. Fol. 727, Bd. I, Læg a, 5. Bl. a. *Kbhvns Dipl. I. 286.* [11466]

a) Saaledes Afskriften.

Febr. 2. *Reg. 5441.* [Orig. Ribe Kapitels Arkiv.] *Terpager, Ripæ S. 400 = Missiver I. 209.* [11467]

Febr. 4. Vi Mester Gerloff Persß, Terkil Persß³, Swend Persß, Claws Strangisß paa sin Hustrus⁴ Vegne, Kerstytne Perssdotter⁵ og Anne Perssdotter har siddet over et Skifte med vor Broder Ow Persß efter vor Fader Per Terkilsß i saa Maade, at Ow Persß skal have Søndhergard i Føylyng (Seuren Poskæ), 1 Gaard i Brelwnd (Per Powelsß), en ibid. (Cresthern Gregersß), 1 Gaard ibid. (Seuren Matsß), 1 Gaard ibid. (Seuren Owsß) og 1 Bol i Gretstrop (Jep Krabbæ). Dette Gods skal Ow Persß beholde i ret Søkendeskiye til evig Tid. Afvindes noget af fornævnte Gods Ow Persß, tilbinder vi os ud at lægge saa meget, som os bør i Søkendeskiye, inden Aar og Dag. Kan det og findes, at nogen af os er »forlagt« i dette Skifte, tilbinder vi os at vederlægge dem Fyldest igen, naar vi skifter efter vor Moder. Medb. af vore fælles Venner Jenwold Jensß af Æmklosther, Per Grøn af Rybierig og Jesper Persß⁸ af Brynck. Datum fer. 2. post f. purificat. Marie.

Papir med Rester af 8[!] Segl paatrykte forneden: 1. Utydelige Rester (Hjelm og utvivlsomt ogsaa Skjold); 2. Utydeligt Skjold og Hjelm; 3. Axi 16 (Væbner); 4. Axi 12 ([s] **taxi[n] per]sß[ot]**; Væbner); 5. Axi 17 (**s niel** **dot**; Væbner); 6. Utydelige Rester (. **sdo**.)^a; 7. Utydelige Rester; 8. Gxvii 28. Ove Pederssøn Væbners Arkiv; ^bsenere ejet af Christen Linde til Tirsbæk, endnu senere af Klevenfeldt^b (RA). [11468]

a) Af de 6 første Segl findes Tegninger, der dog ikke alle er helt korrekte, men til Gengæld er fra en Tid, da Seglene delvis var bedre bevarede end nu, i Klevenfeldts Segltegn., Væbner. b—b) RA. Klevenfeldts Segltegn., Væbner, og sammes Herold Nr. 538.

Febr. 7. Pedher Diengh af Vindinge, som i denne Sag sad i Fogedens Sted paa Flackebiers H.s Ting. Torsd. før Scolastice Dag paa forskrevne Ting »bedes« beskeden Md. Hans Jensß Herredsfoged i forskrevne Herred Dom og Ret over en af Klare Klosters Tjenere af Roskilde, som var Jep Lawresß af Snesløff, for Sagefald paa vor naadige Herres Vegne for en føje Sag og »brwde«, hvilket beskeden Md. Lasse Morthensß af Snesløff var her til Tinge med de gode Jomfruers Privilegier, som dem givne er af Paver og Konger, og efter de Friheder, som de gode Jomfruer har over deres egne Tjenere, fandtes Jep Lawresß kvit for af »konghss« Foged; men hvad Del som han var »fwllen« for

i den Sag, fandtes den gode Jomfru til, som Abbedisse er i Klare Kloster. Med mit Indsegl. Datum ut supra.

Papir med 1 Segl paatrykt forneden: Bomærke. Roskilde Claræ Kl. Arkiv; *ÆA. V. 569* (AM. LXIV. 9). [11469]

Febr. 9. Matz Christinßen i Daldowerde, som da Tingholder var paa Thørrild H.s Ting, Jenß Eßßeßin Sognepræst til Gadbierrig Kirke, Christin Binderup V., Søffrin Perßen i Olderup, Jeß Esbenßen i Kiøleholtt, Anders Perß i Branttbierig, Peder Nielß i Jem, Michell Powelßen og Staffin Skriffuere. Lørd. før Fastelavn for os og flere gode Mænd fik beskeden Md. Laß Eyßin i Hornstrup et Tingsvidne paa velbyrdig Mands Vegne Hr. Mogens Giøe strenge Ridder af 8 Dannemænd: Per Jenßen i Kierbølling, Peder Nielßen i Jem, Søffren Perßen i Olderup, Anders Perß i Branttbierig, Jeß Esbenßen i Kiøleholtt, Knud Christenßen i Skouffbølling, Powell Atzerßen i Lunditt og Matz Vidißen i Forderup; hvilke vidnede, at de hørte og saa' den samme Dag paa forskrevne Ting, at Laß Eyeßen[s] Lovhævdshøringe Staffin Vidiß Herredsfoged i Jersløff H. og Staffen Skriffuere i Thørrild H. vidnede, at de i Sælde i den Gaard, som Matz Ipßenn i boer, saa' og hørte, at Laß Eyeßen selv 12. med Riddermændsmænd, gode Bønder og Selvejere »indvorde« paa Hr. Mogens Giøes Vegne den forskrevne Gaard og Gaardsted og »aaboltofft« saa stor og bred, som hun nu er og har været af Arild, og 8 Agre paa Søndirthofte, som er omstenet og mærket for et frit Enemærke; item en Fiskegaard i Nalleviig, fri »støffning« paa begges Sider og den Eng sønder den Fiskegaard, som har været brugt til den Gaard af »arrilde« Tid for et frit Enemærke, og en Otting Jord over al Sælde Mark og Skov; item 2 Gaarde i Knabdrup (Hans Nielßen; Iffuer Ball), Gaarde og Gaardsted og et frit Enemærke øster, indtil Kiøleholtz »marcke« vedtager indtil »retthe adelveiie thind synderst«, saa ret vester til Krøgitthwlle becke undtaget en Ager, som Hans Friiß har liggende næst norden op til forskrevne »adellveye«, og saa nær op ad Krøggehølle beck, til Østergaardtz Enemærke vedtager, og saa nær op, til Høgeßholtt »marcke« vedtager, og saa øster ad i rette Markeskel imellem Høgeßholtt »marcke« og forskrevne Enemærke og Vre »marcke« og forskrevne Enemærke, indtil Knollebiørgs Jord vedtager, saa langt, som af Arild har været i Hævd, og de 3 Dele over alle Knollebiørgs Østergaardtz »marcke« og Skov, de 2 Dele til den Gaard, Hans Nielßen i

boer, og den 3. Del til den Gaard, Iffuer Balle i boer, og de Kær og »holm« indtil den største »synderst« Aa, som har været brugte til forskrevne Gaarde af Arild; item 3 Gaarde i Vre (Anders Iffuerßen; Søffren Morthenßen; Per Loverring) med deres Gaarde og Gaardsteder og »aabolltofftte«, som de har haft af Arild, og en Enemærkeskov saa stor og bred, som hun har været af Arild, sønder indtil Muncke Enemærke vedtager, nær indtil Hoffuerde »marcke«, og 3 Otting Jord over »alle Vre marcke« og Skov, dette Gods for Hr. Mogens Giøes Hustrus rette Arvegods. Item »indvorde« Laß Eyeßen paa Hr. Mogens Giøes Vegne den Gaard i Hornstrup, som Laß Eyeßen i boer, Gaard og Gaardsted og »aabolltofftte« og Hornstrup »marcke« for et frit »ennemerckis marcke« til Midtstrømme i Forderup Sø og »søe vadis thennegaardtt och Anders vades thennegaardtt och mittstrømme neder att« Aaen, til Røffballe »marcke« vedtager, undtaget et Stykke Eng sønden Aaen, som har været brugt til den Gaard, som Manuell Skriffuere i Forderup i boer, fordi at Hornstrup har Fægang om Vinteren igennem Skouff-dalle »marcke« og Enemærke; dette Hr. Mogens rette Arvegods. Og »vorth« den Lovhævd lovlig tilbuden og funden af Fogeden og gode Mænd. Med vore Indsegl hængende for dette Brev. Datum etc.

[^aPerg. med 3 Segl, »som aff vangiemme vor ilde midtffaridtt, och nogle aff seglene frangangitt.« ^aMogens Gøyes Arkiv.] Vidisse 1591 Juli 14 af Kongen (∴ Rigskansleren), givet Jomfru Dorette Giøe til Torbenfeldtt. RA. Rigens Forføljningsbog 1586-92 Bl. 226 b. [11470

a—a) Saaledes Vidissen.

Febr. 10. Kyrstine Steinfeldz datther, Eylerth Jwels Enke i Koc-holm, sælger Niels Clementssøn Landsdommer i Nørrejwtlanh Lyndtorp og en Gaard i Bierkyndh.

Perg. [med 7 Segl]. Niels Clementssøns Arkiv; senere til Kongens Arkiv; *ÆA. IV. 55, XLI. 21* (RA.). *Nielsen, Harsyssels Dipl. S. 99* (læs: Eylerth Jwell och megth till ewinnelige eyæ, effther som the breffwe indeholler och wdwiser, som myn kiere husbwnde Eylerth Jwell och - tilbynder jegh megth och myne arffwinge at frii och frelsse for^{de} Niels Clemetsøn och hans arffwinge for^{de} garde och godz meth alle syne tilleggelssse till ewinnelige eyæ for hwer mandz tilthale. Item skeer thet saa, at for^{de} garde och godz vorder for^{de} Niels Clementsøn eller hans arffwinge nogherlwnde affwundet, tha tilbynder jegh och beplichther megth och myne arffwinge at bethale och igengiuffue for^{de} Niels Clemetsøn eller hans arffwinge for^{de} iiiic marc danske penninge och fullesth for koth och theringh och holle for^{de} Niels Clementsøn och hans arffwinge thet vthen alle skadhe. Till). [11471

Febr. 10. Kongen paalægger Swindborg By at underholde ham en Nat, naar han nu snart kommer til Byen.

Papir med 1 endnu overklæbet, brevlukkende Segl: K. 88. Svendborg Bys Arkiv; *«senere ejet af Danske Selskab»* (RA.). *Missiver I. 210.*
a—a) RA. Reg. 72 i Kvart, Svendborg 7. [11472]

Febr. 12. »Hr Michel Geritson canick giör behörig redo och rächenskap för framledne hr Oluf Eßberns sons testamente, som han upburit. Datum Lund tiisdagen näst efter sanctæ Scholasticæ dag, som infaller d. 10 februarii 1510.«

[Orig. Lunde Kapitels Arkiv.] Udtog: Specifikation, Acta privata Nr. 637. [11473]

Febr. 15. Hanss Mortenssøn Borger i Køpnehaffn lejer af Kapitlet sstds. en Vor Frue Kirke tilhørende Gaard i Klædeboderne.

[^aPerg. [med Segl]. Københavns Kapitels Arkiv.] Afskr. af Langebek 1750: LDipl. *Kbhvns Dipl. IV. 312.* [11474]
a—a) Saaledes Afskriften.

— »Kong Christian den andens Confirmation paa Jesper Daas Lauvhævd-Brev paa Frenndstrup og Smedestrup. Dato Fredagen næst efter Fastelavns-Søndag 1510«.«

[Orig.] Udtog anført i Designation over de Adkomst-Breve angaaende Restrup S. 70 Nr. 216: NLA. Store Restrup Godsarkiv.
a) Er Aaret rigtigt? [11475]

— Jeg Laurens Nilsß Præst og Kapellan i Testrup sælger og skøder med min Moders og Søsters Samtykke til Hr. Laurens Nilsß Præst 1 Gaard liggende i Alborg uden Østerporth vesten op til den Gaard, som fornævnte Hr. Laurens købte af Prior i Vor Frue Kloster, med al sin »beyleylighet«, som er 44 Alen og 1 »korter« i Længde paa den vestre Side og 42 Alen 1 »korter« mindre paa den østre Side og 12 Alen i Bredde til begge Ender. Og kendes jeg mig at have opbaaret Penge og fuldt Værd. Thi tilbinder jeg mig at hjemle Hr. Laurens Nilsß fornævnte Hus og Vaaning for hver Mands Tiltale uden for 2 Grot Jordskyld, som deraf aarlig plejer at gives til Priors Bord. Medb. af andre Dannemænd hæderlig Mænd Hr. Per Nilsß Officialis i Alburg, Hr. Jørghen Persß, Hr. Per Laurensß Præster, Mates Grydstøber og Michel Cleynsmed »borgher« sstds. Datum in profesto Juliane.

Perg. [med 6 Segl]; Paaskrift fra 16. Aarh.: »Jet[?] breff paa Jens Mikelsens jord«, fra 17. Aarh.: »Paa den haffue ved kieregarden«. ^a1747 købt af Danske Selskab paa Biskop Pontoppidans Auktion^a (RA. Aalborg (Tillæg)). [11476]

a—a) Ifølge Langebeks Paaskrift bagpaa.

Febr. 16. 7 Præster i Stege udsteder Vidnesbyrd om en Strid mellem Hans Bosøn Sognepræst i Stege og Provst paa Møn og Olef Kelby Borger i Stege og dennes Søn angaaende nogle Udtalelser af de sidste om Stege Kirke og Anders Bilde.

Papir med 7 Segl paatrykte forneden: 1-2. Bomærker (2. i Skjold); 3. I Sigilfeltet en utydelig Figur; 4. Bomærke i Skjold; 5. Utydeligt; 6-7. Bomærker. Anders Billes Arkiv (V d; RA.). *Bojsen, Stege Bys Bog S. 52* (i nyere »Oversættelse«). [11477]

Febr. 17. Kongen tilskriver Anders Bille om Forsvarsforanstaltninger mod et truende Angreb af de Lubske.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 88. Anders Billes Arkiv (I a; RA.). *Missiver I. 211.* [11478]

Febr. 25. Oldermændene for den tyske Købmand i Bergenn beder Kongen om Fritagelse for en af denne paabudt Udskrivning.

Papir med 1 utydeligt, endnu overklæbet, brevlukkende Segl. Kongens Arkiv (RA. Danske Kanc., Norske Indl. t. Registr. samt Norske henlagte Sager). *Hanserecesse 1477-1530 V. 701; Missiver II. 267* (om Grunden til, at Brevet er medtaget i nærværende Udgave, jfr. *sidstanførte Sted I S. III.*) [11479]

Febr. 28. *Reg. *9505.* Perg. med Spor af 1 brevlukkende Segl. Kongens Arkiv (RA. England, Perg.). *Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 62; Missiver II. 268.* [11480]

— »Nilß Trulßons borgares i Malmöe åth vicarien i Lunde dombkyrckia uthgifne bekiennelse skriffit sig hafwa till leyes bekommit een deß altares gård i Lunde dombkyrckia, liggandes i Malmöe wästan näst dhett första stråte hoos östre port, som löper sönnner frå Adelgaatan. Dat. feria quinta proxima ante dominicam oculi, som är uthi martio dhen 3. 1510.«

[Orig. Lunde Kapitels Arkiv.] Udtog: Specifikation, Lunde Domkirke Nr. 428. — Et andet Udtog (med Aar, men uden Dag, og hvor Brevet siges at være et »gienbreef gifwet h. Bengt Raufn vicario i Lund« og Gaarden at ligge »på Adelgaten sönder fråån«): SvRA. E 102 a, Sextern 24, Nr. 179. [11481]

Marts 2. *Reg. *9506.* Perg. med [7] Segl: 1-3, 6. Svenske; senere forbundet med 1510 Marts 24. (RA. Sverige, Perg.) *Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 355; Rydberg III. 557; Hvitfeld VI. 267, Fol. 1074 L. 18 f. n.* [11482]

Marts 4. Ælsebæ, Oluff Jørghensß Efterleverske, Forstanderske til Clare Kloster i Roskildhe, og menig Konvent i samme Kloster. For hæderlig Mands Bøn Skyld Hr. Jenss Lawritsß Ærkedegn har vi givet Lawritz Jeipsß, som født er i Østropp paa Clare Klosters Gods, at han maa være kvit af fornævnte Klosters Gods og ind paa Hr. Jenssß Gods og bo, hvor han

ham have vil, dog med saa Skel, at han skal gøre os og Kloster desligest igen. Mit Indsegl med Konvents. Datum Roskildis die Lucii.

Perg. [med 2 Segl]. Senere tilbagegivet til Roskilde Claræ Kl. Arkiv? ell. aldrig udleveret?; *ÆA. V. 588* (AM. LXIV. 10). [11483]

Marts 6. *Reg. *9508.* Papir med 1 endnu overklæbet Segl paa trykt forneden: Skjold med Ahlefeldt-Vaaben uden Omskrift. ^aFlensborg Bys Arkiv^a (Ny kgl. Saml. Fol. 368 b, Slesvig). *Dipl. Flensborg. II. 45* (Aarstallet er næppe helt sikkert, idet der i Stedet for x formentlig ogsaa kan læses: ix, hvorved Datum vilde blive 1509 Marts 14). [11484
a—a) Saaledes Dipl. Flensborg. II. 45.

— Vidne af Mønbo Landsting givet Anders Bille om nogle Karle, der sidste Høst var faret ud i en Baad til de lybske Skibe.

Papir med 5 Segl paa trykte forneden: 1-5. Bomærker. Anders Billes Arkiv (V c; RA.). *Bojsen, Af Møns Hist. IV. 127.* [11485]

Marts 8. Hanss Konge. For os var Biskop Erich Kooß Bud af Viborgh med et Brev af Viborg Landsting^a lydende, at Sandemænd i Hellum H. har kundgjort deres Markeskel, som de havde gjort mellem Belwm Mark og Torop »loffteskoff« først fra den Sten, som stander ved Hyntt[wed], som stander nu for Skelsten, saa ad Vejen til Møkier, saa til den Sten, som stander i Mø[kier], saa lige vester til den gamle Skelsten, som de satte ny Skelsten hos, saa de gamle [Skelsten] vester indtil Siørwad og den Sten, som stander ved Siørwad; det kundgjorde de [for ret M]arkeskel imellem Tærndrop og Beelwm. Item fra den Skelsten, som stander ved [Sørwad], saa nær til den Sten, som stander ved Hiørdhøff, saa til den Sten østen Hiørdhøff. . . [M]arkeskel imellem Hiedegard og Beelwm Mark. Item øster til den Sten, som stander ved »houtager«, saa nær og øster til den »wrattæ at« den »houtager«, løber øster til Skoven, og »sætte« en Sten i vester Ende i sønder Ren og en Sten i sønder Ren i øster Ende; saa til den Sten sønden ved den »houtager«, som løber østen for Langfram sønder og nær, saa til den Sten, som stander østen ved den »houtager« ved nærre Ende, saa nær til den Sten, som stander sønden til den Sti, som løber fra Wordgard til Beelwm; det svor de for ret Markeskel imellem Worgardz Mark og Beelwm Mark. Hvilket Brev vi stadfæster, forbydende alle forskrevne værdige Fader paa forskrevne Markeskel at hindre, saa længe forskrevne Sandemændstog rygges efter Loven, eller nogen kommer for os med bedre Bevisning paa vort Retterting. Datum Kalundborgis fer. 6. ante dnicam.

letare nostro ad causas sub sig., teste Georgio Marswin justiciario nostro.

Perg. [med 1 Segl]. Viborg Bisps Arkiv; *ÆA. II. 280*; b1756 »tilsendt« Langebek »fra Luxdorf«; paa N. M. Petersens Tid »meddelt til Afbenyttelse af Hr. Prof. Wegener i Sorø«^b (RA.). LDipl. Brudstykker trykte (ikke fejlfrit): *Fra Himmerland og Kjær Herred VII. Bd. 1930-1932 S. 175.* [11486]

a) »: 10287; sikkert *ÆA. II. 273.* b—b) Saaledes LDipl.

Marts 9. *Reg. *9509.* Perg. [med 1 Segl]. Slesvig Bisps Arkiv (RA.). *Jahrb. f. die Landeskunde der Herzogth. X. 171.* [11487]

(Marts 10.) *Reg. *9510.* Koncept paa Papir. Kongens Arkiv (RA. Danske Kanc., Chr. I og Hans, Koncepter til (aabne Breve og) Missiver). *Missiver I. 212.* — Trykt efter Svante Nilssons Registratur i det svenske Rigsarkiv: *Handl. rör. Skandinav. hist. XX. 285 og Rydberg III. 566.* [11488]

Marts 11. Cristhern Jebß Herredsfoged til Nør H.s Ting, Nis Michelsß i Villeshø, Bertel Perß, Anders Pouelß i Glesboro, Atzer Matß *ibid.*, Eskiel Kyrtt og Knwt Jenß. Mand. før Gregorii paa forskrevne Ting fik Seuerin Nielß i Ensløff et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Matz Smidt, Anders Pouelß, Atzer Matß *ibid.*, Jep Ollusß, Eskiel Kyrtt, Seuerin Bertelß, Jep Jonß og Michel Bramel; hvilke vidnede, at de saa' og hørte inden Tinge. Nis Michelsß i Villeshø paa Seuerin Perssens Vegne skødede til Seuerin Nielß al den Rettighed, som Seuerin Perß arvede efter Fader og »forløffer« i Nis Bundes Gaard i Ensløff; og kendes jeg mig paa Seuerin Perß Vegne at have opbaaret Penge og fuld Fyldest for forskrevne Ejendom af Seuerin Nielß. Og »vort« forskrevne Ejendom lovbudet inden Tinge, førend det »vortt« skødet. Med vore Indsegl.

Perg. med 7 Segl: 1-5. Bomærker; 6. Utydeligt; 7. Bomærke. Senere til Benzon Godsarkiv (RA.). [11489]

Marts 11—22? Byrgher¹ Ærkebiskop i Lund. For Guds Skyld og for hæderlig Mands Hr. Jeip procuratoris[?] til s. Oleffs Alter i Roskilde Domkirke frit giver vi Jens Hansß, som er barnefødt paa v[or L]unde Domkirkes Gods i Skinckelslø, og under, at han skal herefter være s. Oleffs Alters Tjener, dog Jens Hansß ikke farer af vor Gaard, førend den »andre« er til Stede, som ham annamme skal. Datum Roskildis fer. sionis nostro sub sig.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: G. 33. Roskilde Kapitels Arkiv (Olavi Alter) (AM. XLV. 19). [11490]

Marts 12. »Tygä dāgn i Kōpenhafn qvitterar Pār Pāwelson dāgn uti Lunde domkyrkia 120 mr. dantsk för 2 åhrs upbårelse af des canik-dōme i Lunde. Dat. Kōpenhafn die Gregorii, som infaller d. 13 martii 1510.«

[Orig. Lunde Kapitels Arkiv.] Udtog: Specifikation, Acta privata Nr. 630. [11491

— Hanss¹ Konge. Hr. Niels Stygge Biskop i Burglōm har berettet her for os, at den Stund han var behindret i vor og Rigens Forfald, lod Mogens Tamsß vor Mand og Tjener opkræve Sandemænd, og gjorde de Markeskel imellem Fræwersløff Mark og Lywngzgardz Mark; sammeledes lod Michill Bertillsß i Ers-løff opkræve Sandemænd, og gjorde de Markeskel imellem Hesselberg Mark og Eyersløff Mark, forskrevne værdige Fader til Skade. Da efterdi at han behindret var i vort og Rigens Forfald, den Tid forskrevne Tog svoret »wortte«, mæler vi forskrevne Tog »alltinges« døde og forskrevne værdige Fader eller andre ej til Skade eller Gavn at komme. Givet paa vort Slot Kallundeborg Tirsd. efter dnicam. letare under vort Signet.

Dn. rex per se.

[A. a Papir med 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 88. a Børglum Bips Arkiv; anført: *Arne Magnussons private brevvexling (Kbhvn 1920) S. 513* (Aar 1714).] Aa. Afskr. af Arne Magnusson med Skitse af Seglet: LDipl. — Aaa. Afskr. efter Aa af Langebek: LDipl. [11492

a-a) Sauledes Aa.

Marts 14. *Reg. 5442**. Perg. med [6^a] Segl: 2. G. 694; 4-6. Bomærker. Aalborg Helligaandskl. Arkiv (RA.). *Hofman, Fundationer IX, Appendix til Riiber-Stifts Fundat. S. 28* (læs: welmackt - her Per Powelsß - Gud haffue - Klaffses gord *wedhtagher* oc - met hwse - haffwe *nw* [!] nyde - brodhers her Per Powelßns, her Cristen Laurensßns - till dommen wit - at *frii*, frelsse - Alborigh for^{ne} - i for^{ne} gord - myn kiære brodhersøn - canic, Cristhiern *Libbert* - hwndert *po* thet). [11493

a) Jon Mortensen 1751 i LDipl. og i Ny kgl. Saml. 4 to 747 a: »Sex illæsa sigilla flavi coloris appendent«.

Marts 17. Hans Konge. Gertruds Dag var for os i Antwordskoff Mester Eskild Prior *ibid.* med et gammelt Pergamentsbrev helt i Skrift og Indsegl, lydende: *1. Række Nr. 1851*. Datum ut supra nostro ad causas sub sig., teste Georgio marscalco^a [!] *justiciario nostro*.

[A. Orig. Antvorskov Kl. Arkiv; *ÆA. IV. 140?*] Aa. Afskr. af P. H. Resen: RA. MS. H. Knudsen, Saml. vedr. Sjælland II, Sjællandske Klostre, Antvorskov. — Afskrifter, mulig alle direkte ell. indirekte efter Aa: Aaa. Ny kgl. Saml. 4 to 646 c (af N. Foss); Aab. LDipl. 1339 Dec. 28 (Aaba. Afskr. herefter af Langebek: sstds.); Aac og Aad. Afskrifter af H. Knudsen: sstds. og RA. MS. H. Knudsen, Saml. vedr. Sjælland II, Diplomata-

rium sive collectio diplomatum S. 1 (hvor S. 14 tales om Kilden (»en Afskrift af dem, som fandtes skreven bag paa et Brudevers, trykt i Kjøbenhavn 1673 paa et stort Ark«, ♂: Aa)). [11494

a) I Aaba rettet af Langebek til: Marsvin.

Marts 19. *Reg. *9512.* [Orig.? Kongens Arkiv.] Omtr. samtidig Afskr. paa Papir: Norske Rigsarkiv, Münchener-Saml., Papir Nr. 4285. Trykt efter polsk Kilde: *Dogiel, Cod. diplomat. regni Poloniae I. 355.* [11495

— Vi Hans Konge tillader, at vore Undersaatter »borgemestere«, Raadmænd og Menighed i vor Købstad Nyested maa have en vor og Kronens Jord, som kaldes Klostermark, ^asaa længe vor Naade tilsiger^a, ^bsaa at de skal hvert Aar, saa længe de samme Jord af os i Forlening har, give os deraf med den aarlige Byskat 10 Mk. danske; og naar^c os ikke tykkes at unde dem forskrevne Jord længere, skal de ej derefter besværes med samme 10 Mk. at give. Thi forbyder vi *osv.* Givet paa vort Slot Kiøbenhavn Tirsd. efter Gregorii Dag ^aunder vort Signet^a.

[A. Orig. Nysted Bys Arkiv. — Aa. Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc. — Aaa. Afskr. efter Aa, attesteret 1705 Apr. 25 af Sekretærerne i Danske Kancelli H. V. Kaalund og C. Leegaard: Nysted Bys Arkiv.] Aaaa. Afskr. i Afskr. af Kopi herefter, sikkert indsendt 1773 af Nysted Bys Privilegier: Kall Fol. 54. — Aab. Afskr. fra 18. Aarh., formodentlig efter Aa: Resens Atlas (Uldall Fol. 186) V. 296. [11496

a—a) Mangler i Aab. b) Aab tilføjer: dog. c) Aab: maa[!].

Marts 21. Tingsvidne af Ginding H., at Ripe Kapitel lod gøre Lovhævd paa sit Gods i Sale Sogn.

Perg. med [10] Segl: 1. I Sigilfeltet en otteoddede Stjerne; 3. I Sigilfeltet Bogstavet n, vistnok gennemstukket af en Pil. Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 411* (RA.). *Nielsen, Harsyssels Dipl. S. 100.* [11497

— Kongen tilskriver Anders Bille om en Borgemester i Steegæ, »som har haft de Ord for Almuen«.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 88. Anders Billes Arkiv (I a; RA.). *Missiver I. 213.* [11498

Marts 22. Vi Hans¹ Konge hilser eder Hr. Eric Kaass Biskop i Wiiborg. Hr. Niels Høg R. vor Mand og Raad har berettet for os, at Niels Eskilß vor Mand og Tjener skal have gjort en Lovhævd paa Filshaffue med mere Gods i Groning S. og »indworde« det for sin og »syn søtzkøns« Ejedel imod den Lovhævd, Hr. Eskill Høg tilforn havde gjort paa samme Filshaffue og mere Gods. Thi beder vi eder og befaler, at I med det første opstævner uvildige Bygdemænd og forfarer, om forskrevne Lovhævd er lovlig gjort eller ej, og hvis I derom forfarende vorder,

det giver beskrevet fra eder, som I vil andsvare for Gud og være bekendte for os. Givet paa vort Slot Kiøpnehaffn Fred. efter Benedicti Dag under vort Signet.

Relator Ericus Bilde.

Papir med 1 endnu overklæbet Segl paatrykt Bagsiden: K. 88 og utydelige Rester af endnu 1 Segl paatrykt Bagsiden. Niels Høgs Arkiv; ^a1761 laant Langebek »af Hr. S. Testrup«^a (RA.). LDipl. [11499

a—a) Saaledes Langebek i LDipl.

Marts 24. Hanss Konge. For Troskab og villige Tjeneste, som Hanss Byssenskytte os gjort har og gøre skal, giver vi ham 2 vore Boder i Kiopnehaffn i Hyskestrædet liggende norden næst til den Gaard, som Jenss Skredere i boer, og sønden næst til den Gaard, Karine Trwidtz i boer, med Hus og Jord. Og er Bredden paa den Jord, forskrevne Boder paa standende er, ud med »garden« fra Sønder i Nør 18 siælandske Alne, og Bredden paa den venstre Side, som løber ud med Henning Skriffueres Gaard, fra »synder oc nør« er 20 siælandske Alne 1 Kvarter mindre; sammeledes er »lengen« paa forskrevne Jord fra »osten oc i vester« ud med den nørre Side med Halvdelen af Brønden til forskrevne Gaard 30 Alne og 1 Kvarter. Derfor skal Hanss Byssenskytte være os og Riget til Tjeneste, naar vi ham tilsiger, og om han vil forskrevne Boder sælge eller afhænde, skal han sælge dem »nogen« Borgere her i Byen, som her »bosætte« er, og ingen anden. Thi forbyder vi osv. Givet paa vort Slot Kiøpnehaffn Palmesøndag under vort Signet.

Relator Emicke Otsß.

[Orig.] Afskr. fra c. 1700 for Arne Magnusson, suppleret af ham: AM. Afskr. Pk. X. — Jfr. 1511 Marts 31; mon ikke de 2 Breve er af samme Aar? [11500

— *Reg. *9513.* Perg. med 1 Segl: Svensk; ved Seglremmen forbundet med 11482. (RA. Sverige, Perg.) *Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 357; Rydberg III. 559; Udtog: Hvilfeld VI. 271, Fol. 1076 L. 1.* [11501

Marts 26. Jenss Ericß Sognepræst i Lynby. Denne Brevviser Tordh Torstensß har fastet sin Faste, som ham var »sæth« for det »manslaff«, som han var i kommen. Med min Haandskrift og mit Indsegl. Datum Lund fer. 3. post anunctiat. Marie.

Papir med utydelige Rester af 1 Segl paatrykt forneden. (SvRA. Papir.) [11502

Marts 27. Jep Cristiernß Borger i Ribe. Hr. Hanss Reff vor naadige Frues Kansler har betalt mig alt det »leydesk« og Klæde, som han har udtaget af mig til hendes Behov, og er han mig

deraf intet skyldig. Og hvis »breff« og Indsegl som han har givet mig paa saadant Klæde, skal være døde, hvor de findes. Mit Indsegl. Givet i Ribe Onsd. efter Palmesøndag.

Papir med 1 Segl paatrykt fornedet: Bomærke. Dronning Christines Arkiv (RA.). [11503]

Apr. 2. Raadssendebud fra Rostock, Stralesßundt og Wismar tilskriver det danske Rigsraad angaaende Kongens Forhold til Lubeck.

[Orig.] Samtidig Afskr. paa Papir: Kongens Arkiv (RA. T. K. U. A. Hansestæderne A II, Akter og Dokum. vedr. det polit. Forh. til Hansestæderne 1369-1538). *Missiver II. 270.* [11504]

— Borgemestre og Raadmænd i Lubeke tilskriver Raadet i Hamborch, at de agter at sætte sig til Modværge mod Kongens Overgreb, og anmoder om Hamborchs Bistand hertil.

[Orig.] Samtidig Afskr. paa Papir: Kongens Arkiv (RA. T. K. U. A. Hansestæderne A II, Akter og Dokum. vedr. det polit. Forh. til Hansestæderne 1369-1538). *Hanserecesse 1477-1530 V. 676; Missiver II. 271.* [11505]

— Kongen paalægger Hanss Michillsß Borgemester i Mallmøø at sende Øl til Kiøpnehaffn.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 88. Malmø Bys Arkiv (i Malmø, A. 36). *Missiver I. 214.* [11506]

Apr. 3. Johannes¹ episcopus Roschildennis omnibus in nostra dyocesi habitantibus. Sub pena excommunicationis inhibemus, ne quisquam de terris aut familiis sororum monasterii s. Clare Roschildis ubicunque in nostra dyocesi sitis in foro aut iudicio vel iudice seculari pretextu cuiuscunque consvetudinis vel legis patrie impetendis se intromittat; quicunque autem aliquid questionis in familia vel bonis sororum habuerit, coram iudice earum ecclesiastico compareat, iusticie ibi complementum recepturus. Datum Roschildis fer. 4. pasche nostro sub signeto.

Perg. med 1 Segl: G. 181. Roskilde Claræ Kl. Arkiv; *ÆA. V. 576* (AM. LXIV. 11). LDipl. [11507]

Apr. 5. Kongen giver Skomagerne i Helsingør den Skraa, som Skomagerne i Køpnehaffn har.

Perg. [med 1 Segl]. Helsingør Skomagerlavs Arkiv (Helsingørs Bymuseum). *Nyrop, Gilde- og Lavsskraaer II S. VI; Fra Frederiksborg Amt, Aarb. f. 1910 S. 77 = L. Pedersen, Helsingørske Haandværkerlav i det 16de Aarh. S. 22.* [11508]

— Vi Hanss Konge sælger og skøder til Jenss Mwnck vor Embedsmand i Lyckaa Len 4 Gaarde i Skowløse i Ønstedt S. i Gyding H. (Germynd, 3 Mk. danske; Jess Pedersß, 3 Skill. Grot, 3 Skill. og 3 Penninge; Erich Nielsß, 2¹/₂ Mk. og 3 Skill.

Penninge; Jens Tygeß, 26 Skill. og 3 Penninge) og 1 Gaard i Winsløff Kirkeby i forskrevne Herred (Pouel, 1 Td. Smør). Og er disse Gaarde os tildømte efter Hr. Nielss Clauæß i Suerige med mere de Swenskes Gods. Og kendes vi os at have opbaaret Guld og fuldt Værd af J. M. for forskrevne Gaarde til al vor Nøje. Afvindes forskrevne Gaarde J. M., bepligter vi os at vederlægge saa godt Gods inden 6 Uger derefter. Givet paa vort Slot Køpnehaffn 6. Dag Paaske under vort Signet.

Dn. rex per se.

Perg. [med 1 Segl]. Jens Munks Arkiv; senere (jfr. 1529 Jan. 21; RA. Axel Axelssøn Brahes Arkiv) gennem Bækkeskov Kl. Arkiv til Axel Axelssøn Brahes Arkiv (ell. Vidtsköfle Godsarkiv); 1781 af Høegh-Guldberg indleveret til Gehejmearkivet. LDipl. [11509]

Apr. 5. Knudt Persß¹, Axel Persß² Brødre Fuldmægtige paa vore egne og vore Svogres og Medarvingers Vegne. Fred. efter Paaskedag sad vi her i Nestwedh over et Mageskifte med vore [Mo]rbrodersønner Mester Aage Bille vor naadige Herres Kansler, Erick Bille og Eske Bille paa deres egne og deres Medarvingers Vegne i saa Maade, at vi og vore Medarvinger skal have af dem 1 Gaard i Ffaxe H. i Faxe S. i [Eb?]beskow[g] (Jens Laurentsß, ¹/₂ Td. Smør og 2 Skill. Grot), og derimod skal forskrevne vore Morbrodersønner og deres Medarvinger have al den Del, som os og vore Medarvinger er [til]falden i Ænglerop Mølle, som kaldes Strandqwernen, i Walburgs H. i Sonerop S. efter vor Moder Fru Rigitze Billesdotther, som er 15 og 40 Skpr. Mel aarlig Skyld, som paa vor Lod faldt; og dertil skal de og deres Medarvinger have 1 Gaard i Ffaxe H. i Vlsee S. i Olstrop By (Per Ingwordsß, 1 Fjerding Smør og 1 Par Hjul). Afvindes forskrevne Part i forskrevne Mølle eller forskrevne Gaard vore Morbroderbørn og deres Medarvinger, bepligter vi os og vore Medarvinger at vederlægge dem saa god Rente i Møllenskyld og saa god en Gaard af Rente og »leylighed« inden 6 Uger derefter. Paa vore og vore Medarvingers Vegne har vi ladet hænge vore Indsegl for dette Brev; medb. af vor Morbroder Hr. Steen Bilde³ og Anders Bilde⁴ vor Morbrodersøn. Givet og skrevet osv.

Perg. med 4 Segl: 1. Gxvi 40 (Gyldenstjerne); 2. Gxvi 37 (Gyldenstjerne); 3. Lxx 28; 4. Lxx 39. (RA. Privatark., Ove Bille m. fl.) LDipl. [11510]

Apr. 6. Knwd Persß og Axzel Persß² fuldmyndige paa vore Svogres Vegne Eylær Bryskes og Eylær Stygges. Lörd. før quasimodogeniti Sønd. sad vi i Sortebrødrekloster i Nestuede

over et Mageskifte med vore Modersøstersønner Holgierdh Gregorsß og Trudyth Gregorsß fuldmægtige paa deres Søster Kestine Gregorssdottherss Vegne i saa Maade, at vi skal have disse Gaarde: Ramsso H. i Ørstede S. i Hedhensky 1 Gaard (Jens Powelsß, $\frac{1}{2}$ Td. Smør), Morten Persß sstds. (1 Fjerdings-tønde Smør), Lytke Skreddere sstds. (1 Fjerdings-tønde Smør), i Dots-trope S. i Trudstrobe 1 Gaard (Jes Matsß, 4 Skill. Grot), Per Persß sstds. (4 Skill. Grot), Mons Dywr sstds. (4 Skill. Grot). Og derimod skal H. G., Trvydh Gregorsß og K. G. have al den Del, som os er tilfaldende efter vor Moder Fru Riggitze, hvis Sjæl Gud have, i Mørckøwæ Mølle, Mørckøwe S. i Twtze H., som er 13 Skpr. Mel aarligen til Landgilde, item i Mørckøwæ S. i Mørckøwæ By 1 Gaard (Nis Jensß, 1 Pd. Rug, 1 Pd. Byg, $\frac{1}{2}$ Mk., $\frac{1}{2}$ Svin, $\frac{1}{2}$ Faar, $\frac{1}{2}$ Lam, 1 Gaas, 2 Høns). Item skal vi have 1 Gaard i Ffaxe H. i Dalby S., Wiberop (Jens Halss, 1 Td. Smør), i Kymersløff S. i Regenmarcket 1 Gaard (Anderss Jebbsß, 1 Skill. Grot, $\frac{1}{2}$ Svin, 1 Lam, 2 Høns). Afvindes Møllen eller Gaardene H. G., T. G. og K. G., bepligter vi os at lægge hveranden saa meget godt Gods ud igen og saa vel »beyleygh« inden 6 Uger derefter. Skrevet *etc.* under vore Indsegl med ærlig og velbyrdige Mænds Indsegl Hr. Steen Byllde p[aa Allen]dhe vor Morbroder, Hanss Byllde paa Egede og Andheress Byllde⁵ paa Ssøholm vore [Mo]rbrodersønner.

Perg. (Plica delvis ødelagt) med [5?] Segl: 1. Gxvi 37 (*s arsel persen*; Gyldenstjerne); 2. Gxvi 37 (Gyldenstjerne); 5. Lxx 39. (RA. Privatarck., Holger og Truid Gregerssønner Ulfstand.) LDipl. [11511

Apr. 6. *Ann. f. nord. Oldkyndigh. 1855 S. 48; Reg. *9517.* Er 1510 Aug. 6.

Apr. 7. Jeg Søuerin Skreder [k]endes [mig skyldig] at være Hr. Per Persß Sognepræst . . Mk. rede Penge, [for hvilke] jeg pantsætter ham [1] Gaard, som jeg, vesten til s. Olau Kirke næst norden til Per Baltens Gaard, saa at jeg skal give af fornævnte Gaard hvert Aar til Skyld 10 Skill. Penge. Bliver Gaarden [af]brændt eller øde, skal jeg straks betale Hr. Per Persß fornævnte Penge med Skylden; og skal jeg ej sælge fornævnte Gaard, før han igenløses, uden Hr. Perss Villie. Løsning skal kyndes 3 Ting før s. Johannis Dag til Hiøringh Byting, og løses Michaelis Dag dernæst, og Skylden skal følge Hovedsummen. [Thi] at jeg har ej selv Indsegl, har jeg bedet hæderlige Dannemænd Hr. Laurens Persß, Las Tygß »burgermester«, Per Clemetß »radmen« og Mattes Persß Borger i Hiøring besegle dette Brev for mig. Datum in Hiøring octava pasce.

Perg. [med 4 Segl]. Senere til Aalborg Helligaandskl. Arkiv (RA.).
[11512]

Apr. 8. *Reg. *9518.* Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: Vistnok K. 90. (? Straks til) Arkivet paa Vemmetofte. *Brasch, Vemmetofles Hist. I. 236* (jfr. 37) (læs (foruden en Række mindre væsentlige Afvigelser): aar etc. mdx - *Dominus rex per se*).
[11513]

— Crestern Jebß Herredsfoged til Nør H.s Ting, Jens Block i Kogstrvp, Owe Nielß i Ogelstrvpp, Anders Poelß. Mand. efter Ambrocii Dag paa forskrevne Ting fik beskeden Md. Nis Bwnd i Ensløff et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Bertel Persß i Sellekier, Knwtt Jenß *ibid.*, Gundy Ollusß *ibid.*, Jøren Bertelß *ibid.*, Asser Matzß i Glesborough, Anders Poelß *ibid.*, Esskel Kyørtt i Lande, Pouel i Vegersløff; hvilke vidnede efter et Sognevidne, han lod læse inden Tingene, lydende, at der gaves »ee« Oldenpenge af de Svin, som de Mænd »haffwet hafftt, theres eghen haffet værett paa then rætthed«, som samme Gaard har haft i Skoven, som Nis Bwnd nu i boer, og aldrig heller Nis Bwnde gav Oldengave for de Svin, som han har haft paa samme Skov til denne Tid. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Papir med 3[!] Segl paatrykte fornedet: 1-3. Bomærker. Senere til Benzon Godsarkiv (RA.).
[11514]

— Jeg Sten Bilde paa Lywngsgard R. har gjort et Mage-skifte med min Broders Peder Bildes Børn af Swaneholm, som er Mester Affwe Bilde vor naadige Herre Konges Kansler og Provst i Lund, Erick Bilde og Æsge Bilde Fuldmægtige paa alle deres Søskendes Vegne, som er Knud Bilde vor naadige Herres Embedsmand paa Gladsaxe, Mogens Bilde, Karinæ Bildesdotter, Laurens Mogensßns Efterleverske, Marin Bildesdotter, som Jaachim Lycke har, og Hildeborg Bildesdotter, Laurens Skinckels Hustru, i saa Maade, at de skal have al den Rettighed, som jeg har i Ænglerops Mølle, som er først den Rettighed, som mig tilfalden er deri efter min Fader og skylder aarlig halv[sjet]te Pd. Mel, og saa den Del, mig tilfalden er deri efter min Moder og skylder ... Skpr. Mel, og saa den Rettighed, som jeg fik til Magelæg af min [Søster]s Børn Hr. Johan Oxes Børn deri og skylder 3 Pd. 7 Skpr. Mel og dert[il] skylder 1 Pd. Mel for 1 Svin, som Mølleren aarlig fede skal. Og der[imod] skal je[g] have af dem 1 Gaard i Steffnss H. [i Klip]pinge (Jess Persß, 3 Pd. Byg og 3 Skill. Grot) og al den Rettighed, so[m] de har i Swauersløff gard og skylder 41^{1/2} Skill. Penge (Niels

Ericss). Afvindes forskrevne Dele i Møllen dem, bepligter jeg mig at overantvorde dem Gaarden i Klippinge og Rettigheden i Swauersløff. Medb. af flere gode Mænd min Søn Torbern Bilde Kannik i Lund, Hanss Bilde og Torbern Bilde vor naadige Herres Embedsmænd paa Skioldeness og Vorddingborg. Givet i Nestwædt Mand. efter quasimodogeniti Søndag.

Perg. (Plica delvis ødelagt) [med mindst 3 Segl]. (RA. Privatark., Ove Bille m. fl.) [11515]

Apr. 10. Borgemestre og Raadmænd i Luneborch tilskriver det danske Rigsraad om Byens Forhold til Denmargken og Lubeck.

[Orig.] Samtidig Afskr. paa Papir: Kongens Arkiv (RA. T. K. U. A. Hansestæderne A II, Akter og Dokum. vedr. det polit. Forh. til Hansestæderne 1369-1538). *Hanserecesse 1477-1530 V. 680; Missiver II. 274.* [11516]

— Borgemestre, Raad og Menighed i Lubeke meddeler det danske Rigsraad, at de agter at sætte sig til Modvæрге mod Kongens Overgreb mod dem.

[Orig.] Samtidig Afskr. paa Papir: Kongens Arkiv (RA. T. K. U. A. Hansestæderne A II, Akter og Dokum. vedr. det polit. Forh. til Hansestæderne 1369-1538). *Hanserecesse 1477-1530 V. 681; Missiver II. 277.* [11517]

Apr. 11. Borgemestre og Raadmænd i Hamborch tilskriver det danske Rigsraad angaaende Kongens Forhold til Lubeke.

[Orig.] Samtidig Afskr. paa Papir: Kongens Arkiv (RA. T. K. U. A. Hansestæderne A II, Akter og Dokum. vedr. det polit. Forh. til Hansestæderne 1369-1538). *Hanserecesse 1477-1530 V. 684; Missiver II. 280.* [11518]

— »Hendrick von Hofwegeysmers borgares i Lundh af Lunde capitel bekomna leyobreef på een gård liggandes i ste. Pädhers sochn på Bredegaatan nordan näst till commendere gården. Dat. 5ta feria ante beatorum Tiburtii et Valeriani martyrum, som är d. 14 april 1510.«

[Orig. (? Senere tilbagegivet til) Lunde Kapitels Arkiv.] Udtog: Specifikation, Lunde Domkirke Nr. 429. [11519]

Apr. 13. Tingsvidne af Gøring H., at Crestern Boyssen i Thoong skødede Per Anderssen i Stordruph al sin Rettighed mellem Stordruph Bæk og Møgelmooss Bæk.

Perg. med [5] Segl: 1. Bomærke. a1882 ejet af Dr. phil. O. Nielsen a; b1896 af Kaptajn (senere Oberst) H. W. Harbou foræret til Rigsarkivet b (RA. Privatark., kronolog. Række). *Nielsen, Gl. jydsk Tingsvidner S. 88.*

a—a) Saaledes det anførte Aftryk. b—b) Dettles Gavebog 1896 Jan. [11520]

Apr. 19. *Reg. 5444.* [Orig. Senere (jfr. 1514 Maj 5, RA. Ribe Kapitels Arkiv) til Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 437.*] *Terpager, Ripæ S. 542.* [11521]

— Jeg Morthen Giordsß Raadmand i Aleburg tillader med min Husfrue Barbara Michelsßdatter Samtykke, at Cristiern

Nielsß min Medborger og hans ægte Husfrue Mette Perssdatter og alle Hanss Andersß og Mette Perssdatters ægte Børn skal have og bruge den Gang mellem Mattes Snyckers Hus og Mattes Bertelsß Vaaning med deres Vogne med Indgang og Udgang til deres Hus og fra, fri til evig Tid. Og kendes jeg mig og min Husfrue derfor Fyldest og Penge op at have baaret af C. N. og M. P., at vi dem takker. Item kendes jeg mig og min Husfrue ingen Rettighed at have i den Bod og »utskwe« næst vesten op til Mattes Snytters Hus standende og ej heller i den Jord eller Vaaning norden til Mattes Snytter liggende, som Hanss Andersß Raadmand, Mette Persdatter[s] Husbonde tilforn var, lod opbygge. Medb. af ærlige Mænd Hr. Per Nielsß² Præst, Abram Hagensß Borgemester i Aleburg, Seuerin Jensß, Per Seuerinsß Raadmænd ibid. og Velatz Lauriß⁶ Byskriver ibid. Datum Aleburgis fer. 6. ante dnicam. jubilate.

Perg. med 6 Segl: 1. Bomærke; 2. G. 708* (Per Nielsß); 3-6. Bomærker; Paaskrift omtr. fra Midten af 16. Aarh.: »Paa thend gyyde uden faare Per Glarmesters døre«. Senere til Aalborg Helligaandskl. Arkiv (RA.). LDipl. [11522]

Apr. 21. *Reg. 5445**. [Orig. Kongens Arkiv.] Forkortet dansk Oversætt.: *Hvitfeld VI. 271, Fol. 1076 L. 13*; Slutningen i latinsk Oversætt.: (*Svaning*,) *Chronicon Joannis regis Bl. Ll 2 b*. Nævnt (med rigtig angiven, men urigtig reduceret Dag): Magnus Matthiæ, *Reg. Dan. series: Rørdam, Monum. 2. R. II. 182*. — Den plattyske Tekst er fuldstændig aftrykt: *Hanserecesse 1477-1530 V. 693* efter en fejlfuld Afskr. i SvRA. Kopieböcker A 6 (tidligere J 11; Hans Brasks Kopibog) Bl. 65 b. [11523]

— Bente Suuenske meddeler Kongen Efterretninger (fra Sverige og) angaaende de Lubesche.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Kongens Arkiv (RA. T. K. U. A. Sverige A II, Akter og Dokum. vedr. det polit. Forh. til Sverige, Breve fra svenske Adelsmænd og andre til Kong Hans). *Hanserecesse 1477-1530 V. 712; Missiver II. 282* (efter det tidligere Aftryk, da Originalen dengang ikke var til at finde). Vedlagt er et Kwartblad, hvorpaa er skrevet (med en Haand, der formentlig er Ove Billes) paa den ene Side: »In factis Suecorum Bent Swenske« og paa den anden Side: »Erchebiscopen aff Sweriige bød myn herre till met her Hanss prior udi Eskelstwn, at the Swenske vilde icke holde then recessß, som nw siisten giordes in anno ix. Sammeledes bød han oc myn herre till met Nielss Hansß, som thien for^{ne} prier, at the icke ville holde samme recessß. Item Benth myn herres dreng screff oc sammeledes myn herres nade till aff Suerige«.

[11524]

— Jeg Otte Nielsß¹ Kannik i Roskilde kendes at have annammet af Kapitel i Roskilde en samme Kapitels Gaard, som

kaldes Strandgaarden, i Malmø liggende østen op til den Gaard, som Anders Guldsmidh i boer, som han nu er og af »ærlid thiid« været har, at beholde i min Livstid med saadant Skel, at jeg straks skal bygge lade et Hus ud til Gaden paa 12 Bindinger, 2 Loft højt, delt i 3 Boder og en Stue inden i Gaarden til hver Bod særdeles og dertil en ny Kælder under samme Hus paa den østre Side ved Porten; og skal jeg i gode »mode færde« lade den gamle Kælder paa den vestre Side hos Porten. Sammeledes skal jeg lade bygge et nyt Hus norden i Gaarden til Stranden paa 16 Bindinger, 1 Loft højt, og forbedre lade det gamle Stenhus, som der staar vesten op til. Og skal jeg forbedre og ved Magt holde alle de andre Huse og Boder vesten paa samme Gaard, saa at forskrevne Huse og Boder vel færdige bliver. Til denne Bygning har Kapitel i Roskilde lovet mig 500 Mk. danske Penge at give, og at jeg i 4 Aar af dette Brevs »data regneskullendes« maa have alle de Friheder i Roskilde Kapitel, ligervis som jeg daglig personlig til Stede var delagtig i alle distributionibus mayoribus et minoribus, in optionibus prebendarum et portionum. Skal jeg og selv opbære Landgilde og nyde »minuther« af mine Bønder og Tjenere liggende til den Præbende, som jeg har, eller til nogen anden Præbende, hvilken jeg fangende vorder, og skal jeg selv have mine Bønder og Tjenere i Forsvar, og ingen svare til Tjeneste eller anden Tynge uden mig selv; og paa disse Artikler skal mig intet Hinder gøres af forskrevne Kapitel. Og skal jeg, »meden« jeg lever, give i forskrevne Kapitel Roskilde af forskrevne Gaard og Boder til aarlig Leje 16 lødige Mk. danske inden dnicam. quasimodogeniti her i Roskilde. Holdes forskrevne Artikler ikke, skal det forskrevne Kapitels Brev, jeg derpaa har, ingen Magt have, men samme Kapitel »mwe« straks igen annamme forskrevne Gaard og Boder, som han da findes. Og skal jeg ingen Magt have forskrevne Gaard at afhænde, pantsætte eller det Kapitels Brev nogen anden at oplade, men selv skal jeg nyde det i min Livstid; og naar jeg død er eller ej vil have forskrevne Gaard og Boder, skal de igenkomme til Roskilde Kapitel. Datum Roskildis dnica. jubilare meo sub sig.

Perg. med 1 Segl: G. 324. Roskilde Kapitels Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). LDipl. [11525

^a) RA. Reg. 60 S. 133.

Apr. 22. Den udvalgte Konge Crestiernn skriver til sin Fader Kongen om forskellige Forhold i Norge.

Papir med 1 endnu overklæbet, brevlukkende Segl: K. 95. Kongens Arkiv (RA. A 2, Kong Hans). *Dipl. Norv. XVI. 399; Missiver I. 214.* [11526

Apr. 22. Boo Nielsß i Koningxgarden Byfoged i Heddingemagtlæ, Boo Bremlæ og Siiger Jøssopsß Borgemestre *ibid.* Mand. Jørgens Aften paa vort Byting spurgte Erick Persß Raadmand *ibid.*, om nogen til Minde droges eller vidste, at han oplyste 2 Faar, som fulgte hans Faar nu i Efterhøst og i Vinter. Da svarede Fogeden og flere Dannemænd, at Erick oplyste Faarene paa Bytinget, som ved burde. Item vidnede Rasmus Mattzen og Niels Bonde Borgere *ibid.*, at Erick oplyste Faarene paa Byting, og Fogeden bad Rasmus og N. B. »wrde« dem; da »wrde« de Faarene for 12 Skill. Og derpaa »beddes« Erick et Stokkevidne, til hvilket tilmælttes beskeden Mons Ogesß til sig at tage 11 Dannemænd: Lasse Swensß, Saleman, Per Monsß, Mattes Persß, Jens Porsse Raadmænd, Per Nielsß, Lasse Awesß, Jens Brwn, Jens Ericksß, Oluff Persß og Boo Mattzen i Flede; de vidnede, som Rasmus og N. B. vidnede; saa vidner og vi. Vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. [med 3 Segl]. (RA. Store Heddinge (Tillæg.) LDipl. [11527

Apr. 23. *Reg. *9519.* Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 88. Ribe Bys Arkiv (i Ribe). *Adler, Efterretn. ang. Byen Ribe VIII. 97* (læs: *Danmarck inden riiges oc - Giffuit paa - Synderborg sancti Georgii - signet. Dominus rex per se.*) [11528

Apr. 29. Kongen stadfæster et af Viborgh Kapitel fremlagt Brev om en mellem Byens Borgere og en Kannik fastsat Ordning af Færdselsforholdene ved Jorden Gestegord.

Perg. [med 1 Segl]. Viborg Kapitels Arkiv (RA.). *Dipl. Viberg. S. 130.* [11529

Maj I. Vi Las Baggi og Hans Widiß Borgemestre i Ribe og menige Raad har gjort et Mageskifte med Kapitel sstds. i saa Maade, at capitulum skal have et Stykke af Byens Jord, som Mester Niels Marquardßns Kannik sstds. Abildgaard paa stander og skylder aarlig 18 Skill., med et Stykke Jord der næst liggende, som Mester N. M.s Søster nu i Leje har og skylder aarlig 14 Skill.; og capitulum skal selv opholde de 7 Lys til Vor Frue Lov, som tilforn opholdtes af Stagss Toft liggende ved Graabrødre, hvilken Toft Graabrødre skal beholde til Ejendom til Vederlag for forskrevne Jord, ligervis som Graabrødre »oss tilforne aff mageskylft haffue«. Vort Stadsindsegl. Die Walburgis.

Perg. [med 1 Segl]. Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 448?* (RA.). [11530

Maj 1. »Boo Skräddare borgare i Lund gick fram på Lunde byting och efter hafwande fullmacht afhände och skötte ifrån Anders och Laurentz Pärsonner till theras faderbroder hr Michel Matson präst i Lunde gård all den arfzrättigheet, som dem tillfallen war efter deras fäder uti de 2 gårdar belägne uti st. Andreæ sochn i Lund. Datum Lundis die Philippi Jacobi dag, som är d. 20 julii 1510.«

[Orig.] Udtog: Specifikation, Acta privata Nr. 631. Brevet er sagtens identisk med 11532. [11531

Maj 6. Michell Michellsonn Byfoged, Henrick Hermynsß, Heming Persß »borgemestere«, Niells Kremere, Jonn Gulldsmedtt, Michell Remmeßnedher, Olluff Jepsß Raadmænd i Lund. Mand. efter Philippi et Jacobi fremgik paa Lunde Byting beskeden Md. vor Medborger Boo Skredher paa Hr. Andhers Perßns og hans Broders Broder Laurißns Vegne Fuldmagt havende, skødede og i Skød antvordede Hr. Michell Mattsß Fadeburspræst i Lunde-gord paa Hr. Biirgers Vegne Ærkebiskop i Lund al Arv, som Hr. Andhers og Broder Laurißn efter deres Fader tilfalden var i de 2 Gaarde liggende i s. Andree Sogn her sstds. vesten Gaden norden næst op til en Gaard, som ligger til s. Andree Kirke, og sønden næst op til en Gaard, som ligger til Vor Frue Kirke, som kaldes »litle Wor frue«; den »nordeste« Gaard strækker sig fra Adellgaden af Øster i Vester 74 Alen, Bredden i samme Gaard af Sønder i Nør 55¹/₂ Alen; og Længden af Øster i Vester i den søndre Gaard er 50 Alen og 3 Kvarter, Bredden i samme Gaard af Sønder i Nør er 33 Alen. Hvilke 2 Gaarde skal til evig Tid være til Vor Frues Tider, som Hr. Biirger Ærkebiskop i Lund nu »stiickthett« i »krafft« har, undtagne de Parter i samme Gaarde, som ligger til s. Andree og Hellig Kors Kirker her sstds. Og stadfæster jeg Michell Michellsß Byfoged paa vor naadige Herre Konges Vegne og vi »borgemestere« og Raad paa Bys Vegne samme Gave og Skøde. Sigilla omnium nostrum sunt appensa. Givet og skrevet osv.

[Orig. Senere til Lunde Kapitels Arkiv.] Afskr. fra c. 1550: AM. Fol. 293 Bl. 29 a. Afskrifter herefter: LDipl.; Ny kgl. Saml. Fol. 726 S. 105. — Jfr. 11531. [11532

— Per Beck¹ Byfoged i Slagelse, Per Sewerensß Borgemester *ibid.*, Per Olusß³, Mates Pawelsß⁴, Oluff Skrædære, Jep Brwn⁶ Raadmænd *ibid.* og Oluff Jønsß Byskriver. Fer. 2. rogacionum paa vort Byting i Slagelse spurgte hæderlig Md. Jens Oluff gamle Borgemester sig for, om nogen vidste eller til Minde kunde drages, at han annammede Skøde paa en Gaard ved Badstuen. Dertil svarede menige Almue, at dem alle vitterligt var,

at Per Moghensß Borgemester stod inden 4 Tingstokke med Hr. Trvels Nielsß Fuldmagtsbrev, som han læse lod, skødede en Hr. Trvelß Gaard, som ligger sønden næst op til Badstuen ved Vor Frue Kirke, fra Hr. T. til forskrevne Jens Olusß paa s. Anna Vegne. Derpaa »beddes« Jens Olusß et Tingsvidne; da tilmæltedes beskeden Md. Hans Rask at tage til sig 11 Dannemænd: Hemmingh Jensß, Jens Mwllærvp, Oluff Herlusß, Jep Lawersß, Swen Clochære, Niels Andersß, Per Remesnether, Oluff Skindære, Niels Jepsß, Niels Tostensß og Morthen Koore; disse 12 Dannemænd vidnede, at P. M. skødte forskrevne Gaard paa Hr. Trvelsß Vegne til s. Anna Alter i det søndre Kapel i s. Michels Kirke, at deraf skulde Gudstjeneste forøges. Med vore Indsegl. Datum et actum ut supra.

Perg. med [7] Segl: 1-4, 6. Bomærker. Slagelse Mikkels Kirkes Arkiv; ^asenere utvivlsomt til Knud Ruds Arkiv^a (RA.). LDipl. — Hertil 2604, 5100. [11533

a—a) Jfr. Vedel Simonsen, Ruderne I. 123.

Maj 6. Wy Frederickh erffgenamen tho Norwegen, hertzog hebben unsen undersattenn, de to Klixbul suden seligenn Broder Eddeleuenssen huese und in Kettell Jenssens gude uppe dem sande wonen, tho merem bestande densuluen unse gudt Pußelundt mit Bisschupesmaße und alle ehren thobehoringenn, so dat in Ker herde twusschen Klixbull, Lecke und ins Klyxbult gude belegen is, tho den vorbenomeden gudren ewich tho hebbende vorkofft, vorschotet und des frygen schattes darvan loeß vorlatten; darvor se uns tho unser borch Luttken Tunderren alle jhar up Martens dag 15 mr. lubesch bethalenn scholen; sick doch darmede nicht hebben tho entschuldigende, sunder wes de gemenen unse undersattenn in unsem lenen to Luttken Tundrenn vann andrenn plichten don und se bett her tho gethaen hebbenn, vordan tho donde plichtich synn. Vorbedenn hirumme *etc.* Wy hebbe unse furstliche secret hetten hengen an dissen breff. Gegeuen tho Luttken Tundren des mandages nha vocem jocund[*it*]atis.

[Orig.] Afskr. fra 16. Aarh.: Statsark. i Kiel, Acta A XX Nr. 2618 Bl. 34 a, jfr. 5 a. [11534

Maj 7. Tingsvidne af Skast H., at Hans Actrop gjorde Lovhævd paa Actrop.

Perg. [med 5 Segl]. ^aSenere til Endrupholm Godsarkiv^a; ^b1857 af Student (senere Dr. phil.) O. Nielsen foræret til Gehejmearkivet^b (RA. Privatark., kronolog. Række). *Nielsen, Gl. jyske Tingsvidner S. 74.* [11535

a—a) RA. Reg. 73 i Kvart, Skads H. 74. b—b) RA. Pk. »Registraturer og Designationer«; jfr. Aarsberetn. fra Geheimearch. II S. XXIX.

Maj 7. *Reg. *9523.* Perg. med [6] Segl: 1. Utydeligt. (AM. Norske Dipl. XCVII. 12.) *Dipl. Norv. VI. 685.* [11536]

Maj 10. (*Reg. *9524.*) Perg. med meget svage Spor af 1 brevlukkende Segl. Hertug Frederiks Arkiv (RA. Gem. Arch. XXIX. 12). — Trykt efter Afskr. i Lübeck: *Hanserecesse 1477-1530 V. 719.* [11537]

— »Jens Hemmingson skraddares i Lund åth Lunde capitel gifne gienbreef på een gård liggandes östan för Torggaatan uthi lilla Worfru kyrckio sochn i Lund. Dat. feria sexta infra octavam ascensionis domini d. 17 maii 1510.«

[Orig. Lunde Kapitels Arkiv.] Udtog: Specifikation, Lunde Domkirke Nr. 430. [11538]

— Jeg Tønnæ Barsbergere¹ R. giver ærlig og velbyrdig Md. Hr. Henrick Krwmedig R. Fuldmagt ind at løse en min Gaard i Agerup efter »breffsens« Lydelse af hæderlig og beskeden Mænd Hr. Jost og Peter Fircken »borgere« i Roskild, som de af mig i Væрге har. Mit Indsegl. Datum i Vor Frue »closter gard« i Roskild Fred. efter Vor [Herres] Himmelfarts Dag.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forneden: Lxvi 4. Henrik Krummediges Arkiv (D; RA.). [11539]

Maj 11. Hannß Konge. »Wor« Undersaatter »burgemester« og Raadmænd og Menigheden i vor Købstad Asßenns til Gode tillader vi, at forskrevne vore Undersaatter »mue« have til evig Tid en vor og Kronens Jord liggende uden Byen, som kaldes Fougdejordt, saa fri, som samme Jord af Arilds Tid været har, dog med saa Skel, at Trougels Oluffsenn vor Borger her i Byen skal i sin Livstid beholde forskrevne Jord efter, som vort Brev, han derpaa har, indeholder, og efter hans Død være til Byen til evig Tid. Thi forbyder vi *osv.* Givet i vor Købstad Aßnes Lørd. efter Vor Herre Himmelfarts Dag under vort Signet.

[A. Perg.^a Assens Bys Arkiv.] Aa. Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc. (Bl. 3 a). — Ab. Afskr. fra 18. Aarh.: Resens Atlas (Uldall Fol. 186) IV. 520. [11540]

^a) Saaledes ifølge Afskr. af en 1773 Sept. 24 verificeret Genpart af en udateret Fortegnelse over Assens Bys Privilegier: Kall Fol. 57.

Maj 13. Borgemestre og Raad i Køpnehaffun pantsætter Dr. Peder Skotte i Køpnehaffn en Gaard ved Amaghe torge.

[Orig.] Afskr. fra c. 1700 »aff raadstuens gamle pergamentz bog«: SLA. Store og Lille Fuglede Sognekaldsarkiv, »Copier af gamle curiose Sager« S. 59. *Kbhvns Dipl. VI. 5.* [11541]

Maj 20. Dronning Cristina anmoder Borgemestre og Raad i Swienburgh om at sende 6 Karle til Tranekjær i Tilfælde af et gentaget Angreb af de Lypskæ paa Langlandt.

Papir med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl: Formentlig K. 91, 92, 93 ell. 95. Svendborg Bys Arkiv; *a*senere ejet af Danske Selskab^a (RA.). *Missiver I. 215.* [11542

a—a) RA. Reg. 72 i Kvart, Svendborg 6.

Maj 23. Ik Paye Petersß wonaftich bynnen Hußem vorpande unde vorkope midt vulbort alle der jennen, der my ere vulbort darto behoff is, den werdigen heren des kalandes bynnen Hußem oft hebber desses breues myn hus unde hofte, dar ik inne wone, midt deme ackere dar achter, bolegen up dat osten in de norder reghe twisschen s. Lamberdes grunt up beiden syden, dar Jacob Martensß up der oster syden wondt, vrig unde unvorpandet, vor 30 lub. mr., de my here Marten Petri vicarius unde eyn vorweßer des kalandes bynnen Hußem in redeme gelde unnde gudeme wichtigen golde in eneme summen van des kalandes wegghen vornoghet heft; welkeren summen wil ik ofte inwonere sodaner grundt alle jar up passchen vorrenten mit 2 lub. mr. den heren des kalandes ofte hebber desses breues. Unde wor dar schade van queme der tragher betalinge haluen, den wil ik wedderleggen. Ok laue ik sodane hus nicht to vorargherende, men to vorbeterende ok nerghen anderswor hogher to vorpandende sunder wille der heren des kalandes ofte hebber desses breues. Jodoch mach ik entfrigen sodane grundt van der jarlike rente midt alsodanem boschede, dat ik schal kundigen de losynge up Michels dage, unde up den neghesten paschen de betalinghe to donde des houetstols midt aller nastanden renten in eneme summen in gudeme wichtigen golde unde vaster munte, alz yn deme hartochdome to Sleßuick genghe is ane alle hole gelt. Myn inghesegel midt den inghesegelen der framen unde boschedene manne Euert Hokell unnde Jacob Martensßen wonaftich bynnen Husem. Ghegeuen unnde ghescreuen des donnerdages in den pinxten.

Perg. med [3] Segl: 2. Bomærke i Skjold holdt af en Fugl; 3. Ubetydligt Brudst. Husum Kalentes Arkiv (Statsark. i Kiel, Husumer Urk. Nr. 94). [11543

Maj 24. Unsern reden u. mannen unser forstendöhme Schleswig u. Hollsteen versamlet gewesen binnen Schlesw. Nachdem unse broder eine copeyen der lübecksche breffe an syner leve gelangt uns verschlaten thogeschickt, derhalven uns gy ock geschreven, alß geven wy jw darup tho erkennen, dat de oferfahringe, so den lübeckschen in unsere förstendohmen begegnet syn schöle, ist uns bewust[!], ock deß gahr unse befehl nicht

gewesen; und dat wy binnen dem Kyle an tho föhren Lübeck-
schen verboht schölen gedahn hebben, is ock nicht geschehen
und gar nicht wetendt, darmit wy gegen contract und versege-
linge unser bewillinge nach möchten hebben gedahn. Umme
den tolln tho Rendesborg is jw bewust, dat in der delinge
twischen uns undt unßere broder desülvige tolln uns thogefallen,
up welcken tolln wy kays. maytt. privilegia hebben, den unse
h. vater und wy gebruckt, und dar wy sodane bröderlicke de-
linge scholen avergeven, hebben jy tho entdecken, dat de schade
up uns allene nicht hengen wolde. Und umme unse schippart^a
Sunderburg dat laten wy binnen^b in unsen gebeedt, tho dem
wy dat timmer und ander schepesgebüede behoff hebben uht
und von unßere vaterlickn rechten erve und süß tho goder
nöge betalet, und is ock mit dem uht edder in unßere försten-
döhmen oftte sonst anders gar neyn schade gedahn; und wyder
so wy deme vormahls an gedachten unsere broder gedahn schry-
ven umme uns der von Lübeck verseegelten breeff des contracts
halben unßen förstendöhmen und der stadt Lübeck entwischen
thom handen tho schicken nach luhde unses bewilligesbreeffes,
so wy syner leven darup eren beyer nha thogeschickt und also
uns ock des sülvige syne leve unde de landesrede thogesezt
hebben, doch nach den nicht geckregen. Warumme begehren
wy, jy willen dartho verdacht wesen und verfeigen, dat wy den
süluigen breeff inhalts unses bewilliges breeffes wo uns durch
de landesrede verheschet, mit dem ersten thom handen kriegen
mögen. Dat syn wy umme juw allen tho erkennen allen wege
genegt. Datum Copenhagen freydags nach pffingsten unter unsere
signet.

[A. Orig. Det slesvigske og holstenske Ridderskabs Arkiv. — Aa. Afskr. attereret af »Johan Hopuve not. Cæs. juratus«.] Tarvelige Afskrifter fra 18. Aarh. efter Aa (med Overskrift: »Noch ein ander Schreiben von König Johanne«): Aaa. Ny kgl. Saml. Fol. 908 c, det tykke Bd. Nr. XIX; Aab. RA. MS. Acta publica Holsatica Vol. III. [11544

a) ∴ schip vor? b) ∴ sikkert: buwen (jfr. *Hanserecesse 1477-1530* V. 696, 720, 724).

Maj 25. Ik Hans Tucksß wonaftich bynnen Hußem up dat osten vorpande unde vorkope midt wille alle der jennen, der my ere wille darto behoff is, myn hus unde hofte, bolegen ostert van s. Jurgen in de norder reghe twisschen Peter Junsß up dat osten unde Pawel Vorman up dat westen, midt alle myne gudere, wor se bolegen syn, den ersamen vorstenders Unser frouwen gilden des roßenkrantztes alz Wissel Goltsmede unde

Euert Hokel vor 30 r[inschen] gulden, de ick in gudeme golde to myner notrofticheit hebbe entfangen; welkere summen wil ik unde inwoners sodans huses unde hoftes alle jar vorrenten up Wolbo[r]gis dach midt 3 lub. mr.; wor de[me] nicht enscheghe unde dar schade van [quem]e, den wil ik [unde] inw[oners] sodanes hußes unde hoftes wedder uprichten. [laue ik] sodan hus unde hofte nicht to vorargerende, men tho vorb[eterende] anderswor hogher to vorpandende ofte to vorpandende[!] sunder wille der [vorstenders. Jodo]ch umme sundergher gunst [hebben] de vorstenders [my] [gegunne]t enen wedderkopp, wanner id [my] belustet dat ik schal kundigen den wedderkop up Mickels dage, unde up den neghesten Wolburgis daghe betalinghe to donde des houetstols alz 30 rinsche gulden midt aller nastanden [renten in] eneme summen unde in guder munte ifte wichtighem golde, alz in d[eme] har[toch]dome genghe is. Myn inghesegel; unde ik hebbe ghebeden de framen [er]samene unde boschedene mans Hans[?] Bosß unde Peter Junsß, de ok ere inghesegele hebben mede henghen heten an dessen breff. Ghegeuen unde ghescr[eu]en des sonnauendes vor der [dreu]aldicheit dage.

Medtaget Perg. (senere opklæbet paa Karton, hvad der delvis er gjort urigtig) [med 3 Segl]. Husum Vor Frue Kirkes Arkiv (Statsark. i Kiel, Husumer Urk. Nr. 95). [11545]

Maj 25. Vi [Han]ss¹ Konge hilser eder alle [vore] Under-saatter, Bønder og menige Almue, ihvem I tilhører eller tjener, som boende er paa vort Land Møøn. Vi beder og byder eder, at I retter eder efter at gøre en Vold for vort Slot Steegæ, naar og eftersom Anders Bilde vor Embedsmand paa Steegæ eder tilsigende vorder. Og lad det ingenlunde. Givet paa vort Slot Ki[øp]nehaff[uen] Vrbani Dag under vort Signet.

Relator Andres Bilde.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 88. Anders Billes Arkiv (IV; RA.). [11546]

— Kongen gør vitterligt, at Hr. Hinric Krwmmmedige gav Lov paa Fru Annes Vegne af Høgstrop med 3 Tylter Ed, at hun var uskyldig for den Mummiesag, hvorfor hun beskyldtes, og alle uærlige Sager.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 88. Holger Eriks-søn Rosenkrantz's og Jørgen Ahlefeldts Enkes Arkiv (RA. Privatark., Jørgen Ahlefeldt). *Personalthist. Tidsskr.* 3. R. III. 125 (læs: dick[tet en] vise om - i dag oss elskelige [docto]r Karll vor). [11547]

Maj 28. Herenn Ffredericke erffgenamen to Norwegen, her-togen, unsem gnedigen heren. Juwer gnade antwert uppe unse jungesten scriffte^a an juwe gnade gelanget hebben wy vorstanden und willen daruppe juwer gnade by egener bodesschuppe unnse meninge mit den ersten weten laten. Screuen under unser stad secrete ame dinxtedage na trinitatis. Borgermeistere unnd rad-manne der stad Lubeke.

Perg. med Rester af 1 brevlukkende Segl. Hertug Frederiks Arkiv (RA. Gem. Arch. XXXIX. 13 a). [11548]

a) Mon af 1510 Maj 10 (*Hanserecesse 1477-1530 V. 719*)?

Juni 4. *Reg. 5448.* Papir med 1 Segl paatrykt forneden: Skjold, hvori et Andreas-Kors. Aage Andersson Thotts Arkiv (RA.). *Vidensk. Selsk. Skr. VII. 409.* [11549]

Juni 6. Jeg Jacob Anderß V. sælger og skøder al min Rettig-hed, som mig tilfaldet er paa Arvs Vegne, som er 2 Dele i Vord-gard i Vordz S. i Jersle H., til Hr. Niels Stygge Biskop i Bor-lwm og hans Efterkommere Biskopper med al Ejendom i Ind-mark og Udmark heller i Fællig; og kendes jeg mig at have opbaaret fuld Værd i Guld, Sølv og Penge for fornævnte 2 Dele. Afvindes fornævnte Gaard forskrevne værdige Fader, tilbinder jeg mig at vederlægge saa godt Gods saa vel »beleygen« inden 6 Ugers Dag derefter. Medb. af andre gode Mænd Mester Pedher til Kockedall, Niels Jensz til Brodskow, Ywer Clauß til Orlo-gaard, Niels Jwell til Jegiskow, Marquard Jenß til Linxholm, Jacob Eskildsz i Vormstrup, Swend Matzen til Jegitt og Jørren Nielß i Dwndstedt. Datum in residentia episcopali Irop octava corporis Cristi.

Perg. [med 9 Segl]; de 8 første Seglremme har været beskrevne med Brudstykker af et Brev, hvis Ustedere er ukendte, og som findes gengivet nedfr. blandt Udaterede Breve. Børglum Bisps Arkiv (NLA. Voer-gaard Godsarkiv). Formindsket Faksimile: *P. Christensen, Voergaard S. 11* (med ufuldstændig og ikke helt nøjagtig Transskription S. 10). [11550]

Juni 7. Kongen paalægger Indbyggerne i Malmø, naar de tilsiges af Raadet i Skaane, at komme til det med deres yderste Magt for at afværge Landets Skade.

Papir med 1 endnu overklæbet, brevlukkende Segl: Vistnok K. 88. Malmø Bys Arkiv (i Malmø, A. 37). *Missiver I. 216.* [11551]

Juni 8. *Reg. *9530.* Samtidig Afskr. paa Papir: Kongens Arkiv (RA. Danske Kanc., Bilag til 1510 Juli 13, Incl. t. Registr. samt henlagte Sager). Herefter: *Missiver II. 284.* — En anden samtidig Afskr. paa Papir: Kongens Arkiv (RA. Danske Kanc., Under-Bilag til 1510 Juli 19 (og Bilag til 1510

Juli 13), Indl. t. Registr. samt henlagte Sager. Herefter: *Grönblad, Nya källor till Finlands medeltidshist. I. 458; Rydberg III. 564.* [11552]

Juni 8. Vi Jens Anderß¹ Biskop i Othense kendes skyldig at være Kapitel i Ribe 360 rinske Gylden, hvilken Sum Guld vi tilpligter os at betale i Ribe om s. Knudtz Dag over et Aar; og gør Kapitlet der ydermere Kost og Tæring paa, tilpligter vi os at holde dem det aldeles uden Skade. Sig. nostrum. Datum Ottonie sabb. ante Viti et Modesti.

Perg. med 1 Segl: G. 533. Ribe Kapitels Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). [11553]

a) RA. Reg. 60 S. 272.

Juni 9. Jeg Hans Knwtzß Præst og Prior i Eskilstwna har oppebaaret af hæderlig og renlivet Md. Hr. Hans Reff vor naadige Frues Kansler 100 danske Mk. rede Penge og 10 rynske Gylden, som jeg laante hendes Naade i Stokholm til hendes Gavn og Bestand. Thi lader jeg hendes Naade kvit for forskrevne Sum Penge og Guld. Datum Ottonie dnica. 2. post f. trinitatis meo sub sig.

Papir med 1 Segl paatrykt forneden: Skjold, hvori et Kors. Dronning Christines Arkiv (RA.). LDipl. [11554]

Juni 10 ell. 11^a. *Reg. *9531.* [A. ^bOrig. med Notarmærke. ^bEmbsbøl Kirkes Arkiv?] **Aa.** Afskr. af A. Heimreich: Ny kgl. Saml. 8vo 304 Bl. 88 a (fortsat Bl. 100 b). — **Aaa.** Afskr. fra 18. Aarh. efter Aa: RA. Westphalens Dipl., Fol. — Afskr. fra 18. Aarh.: Kiels UB., S. H. 205 S. 48. *Westphalen IV. 1500.* [11555]

a) Den i Brevet angivne Dag Juni 10 var i 1510 ikke, som anført, en Tirsdag, men en Mandag. b—b) Saaledes Aa.

Juni 12 ell. 13. *Reg. 5449.* Orig. (Perg.-Haandskrift skrevet med 2 forskellige Hænder: Bispens Stadfæstelse med én Haand, og selve Statuterne med en anden) [med 1 Segl]. Maarkær Christi Legems Kalentes Arkiv; ^ac. 1800 ejet af Danske Selskab^a (Ny kgl. Saml. 4to 1492 d). *Dän. Bibl. VIII. 194 = Nyrop, Gilde- og Lavsskraaer I. 486.* [11556]

a—a) Oslo UB., Haandskr. Fol. 149 Bl. 43 a.

Juni 18. Jeg Kælldt Perßøn vicarius til s. Birgitte Kapel hos Ydstedt giver og skøder til Hr. Biirge Ærkebiskop i Lundtt paa den Gudstjenestes Vegne, som hans Naade har begyndt i »krafft« i Lunde »krafftzkiirche«, al den Rettighed, som mig tilfaldet er efter min Fader og Moder i de 2 Gaarde, som min Fader i boede norden næst s. Andree Kirke i Lundtt, dog et lidet Hus og »føie rwm« imellem, ligervis som min Broder Hr. Anders Persß vicarius i Lundtt, hvis Sjæl Gud naade, sin Andel

gav til forskrevne Gudstjeneste. Datum Nesbyholm in crast. Botulphi meo sub sig. presentibus apenso.

[Orig. Senere til Lunde Kapitels Arkiv; anført Specifikation, Adskillige Kirker Nr. 110.] Afskr. fra c. 1550: AM. Fol. 293 Bl. 28 b. Afskrifter herefter: LDipl.; Ny kgl. Saml. Fol. 726 S. 104; Thott Fol. 737 S. 456. [11557

Juni 18. *Reg. 5450.* Papir med 1 endnu overklæbet, breviukkende Segl: Ottekantet, Skjold med Bille-Vaaben, hvorover vistnok Bogstaverne O B. Aage Jepsøn Sparres Arkiv (Ny kgl. Saml. Fol. 1301 e). *Nye Danske Mag. I. 199; Missiver II. 286.* [11558

Juni 25. *Reg. 5451* = *9534.* [A. Orig. Det slesvigske og hollandske Ridderskabs Arkiv. — Aa. Afskr. atteret af ›Johann Hopuve not. Cæs. juratus.‹] Tarvelige Afskrifter fra 18. Aarh. efter Aa: **Aaa.** Ny kgl. Saml. Fol. 908 c, det tykke Bd. Nr. XVIII; **Aab.** RA. MS. Acta publica Holsatica Vol. III. — *Lünig, Collectio nova II Sp. 925.* — Afskr. fra 18. Aarh. (utvilksomt efter *Lünig*): RA. Westphalens Dipl., Fol. Afskrifter fra 18. Aarh.: Ny kgl. Saml. Fol. 959 S. 223; sstds. Fol. 961 Nr. 17 b; sstds. Fol. 961 b S. 170; Thott 4to 2047 S. 338; Uldall Fol. 49 S. 200. — Fejlfulde Afskrifter fra 17. og 18. Aarh.: Kiels UB., S. H. 25 S. 223; sstds., S. H. 25 A S. 144; sstds., S. H. 25 B S. 223; sstds., S. H. 35 C S. 223; sstds., S. H. 35 D S. 190; sstds., S. H. 35 F S. 113. Udtog efter et af disse Haandskrifter: *Hanserecesse 1477-1530 V. 747* (der mener, at Lünig er efter den samme Afskr.). — Det er dette Brev og 1510 Juli 6, der anføres paa følgende Maade i en Fortegnelse af 1651 over Breve i Ridderskabets ›Lade‹: ›Königh Johanß Schreiben, daß die Stände der Lübischen Eingriff verwehren unndt Ih. Königl. Maytt. unndt ihre Briefe halten wollen, sampt Copien der Stende Antwort. De Anno 1510‹ (Uldall Fol. 48 S. 7 Nr. 40; sstds. Fol. 49 Nr. 41; sstds. 4to 332 Nr. 41 (der dog kun nævner Kongens Brev); Ny kgl. Saml. Fol. 959 Nr. 41; sstds. Fol. 961 b S. 6; Thott 4to 2047 S. 14 Nr. 41; Kiels UB., S. H. 25 Nr. 41; sstds., S. H. 25 A Nr. 41; sstds., S. H. 25 B Nr. 41; sstds., S. H. 35 C Nr. 41; sstds., S. H. 35 D Nr. 41; sstds., S. H. 35 F Nr. 41). [11559

Juni 28. Tygy Jenssøn af Daalzgard giver Randhers Helligaandskloster en Gaard i Torlstorp i Ryns H.

Perg. med [7] Segl: 1. Flviii 14 (Seefeld); 2. Flviii 18 (Seefeld); 3. Hlii 3 (Kruse); 6-7. Bomærker. Randers Helligaandskl. Arkiv (RA). *Kirkehist. Saml. 4. R. VI. 331.* [11560

— Eggardus Hayngk tilskriver den kongelige Sekretær Georgius Scodborch om Dronningens Kansler Johannes Reffs Ønske.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: Ottekantet, Skjold, hvori en utydelig Figur, og hvorover Bogstaverne E. h. (RA. Kronolog. Saml. Papir.) *Missiver II. 287.* [11561

Juni 29. ›Kong Hans confirmation på dhen håldne domb öfwer dhæt marckeskiel mällom Satzertorp, som war dombkijrckians, och

Ödelycka och mällom Aarorp och bem^{te} Ödelycka. Dat. festo sanctorum Petri et Pauli apostolorum d. 29 junii 1510.◄

[Orig. Lunde Kapitels Arkiv.] Udtog: Specifikation, Lunde Domkirke Nr. 431. [11562

Juni 29. Kongen paalægger Borgemestre og Raadmænd i Swyneburg paa hans Vegne at opkræve, hvad Byens Borgere skylder de Lybske, Wissmerske, Rostoker eller Swndisker.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 88. Svendborg Bys Arkiv; ^asenere ejet af Danske Selskab^a (RA.). *Hanserecesse 1477-1530 V. 748* (ikke helt fuldstændig); *Missiver I. 217*. [11563

^{a-a}) RA. Reg. 72 i Kvart, Svendborg 5.

— Mates Kyelergardh Foged paa Byere H.s Ting, Morthen Nielsß i Brunde, Mas Bendß i Baret, Jes Perß, Nis Laueß i Kleyxe og Nis Bruckß i Rorup. Lörd., som Petri et Pauli faldt paa, for os og mange flere Dannemænd fik ærlig og velbyrdig Svend Terkil Persß et Tingsvidne af 8[!] Dannemænd: Mas Bendß i Baret, Erick Nielsß, Gundi Jenß i Hyrrvp, Nis Jeloffz *ibid.*, Villas Seuerinß i Vrigstetkyer, Jes Cristernß i Hornum og Cristern Matz *ibid.*; hvilke vidnede, at dem er vitterligt, og de ej længere kan spørge, end det Stykke Eng, som ligger ved Sindher maye, har været brugt til Nis Nielsß Gaard i Hyrrvp ukært til nu i Aar, Terkil Nielsß lod slaa det Eng. Vore Indsegl.

Papir med Rester af 5[!] Segl paatrykte forneden: 1-3. Bomærker; 4. Utydeligt; 5. Bomærke. Terkel Pederssøn Væbners Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt (RA.). [11564

Juli 4. Ik Karsten Boesß¹ wonaftich bynnen Hußem up dat osten vorpande unnde vorkope midt vulbort alle der jennen, der my ere vulbort darto behoff was, den vorstenderen des altares s. Lamberti bynnen Hußem alz Karsten Muntenacke, Henningh Ouerscherere, Peter Scrodere unde Otte Scroder de grundt, hustede unnde acker dorchghestreckt mit deme huße, dat ik darup denke to buwende, vrig unde unvorpandēt, vor 30 lub. mr., de my de vorgnanten olderlude unde vorstenders in eneme summen betalet hebben; welkeren summen ik uth sodaneme huße, grundt unnde acker, dede bolegen is up dat osten s. Lamberdes van Milstede grundt up beiden syden, alle jar up Micheles dage vorrenten [*schal*] midt 2 lub. mr. penningh. Unnde wor dar schade van qweme tragher betalinge haluen, den wil ik wedder up richten. Ok laue ik sodan grundt, hus unnde acker nicht to vorargherende, men to vorbeterende unde ok anders nergen to vorsettende ofte hoger to vorpan-

dende sunde wille der vorstenders. Jodoch hebbe ik vor my beholden enen wedderkop, wanner my belustet, midt alsodanem boschede, dat ik schal den wedderkop kundigen up Wolburgis, unnde up den neghesten Micheles dage de betalinge to donde des houetstols midt aller nastanden renten in eneme summen unde in guden munte, alz in deme hartochdome to Sleßuick genghe is. Ik hebbe ghebeden de framen, ersamen unnde boschedene manne Hans Tucksß unnde Peter Junsßenn³ wonaftich bynnen Hußem, de ere inghesegele hebben henghen heten by myneme inghesegel an dessen breff. Gheuen unnde schreuen des donnerdages under den achten dagen Unser frouwen visitac.

Perg. med 3 Segl: 1. Bomærke; 2. Forsiden mangler; 3. Ubetydeligt Brudst. Husum Vor Frue Kirkes Arkiv (Statsark. i Kiel, Husumer Urk. Nr. 96). [11565]

Juli 5. Jeg Jahan Bagge¹ a. v. har solgt og skødet velbyrdige Md. Hr. Niels Høøg R. en Gaard i Restedt og et Bol i Hwidberg i Morss, som det mit Skødebrev, jeg ham derpaa givet har, indeholder; hvilket Skødebrev jeg tilbeder hæderlige Mænd Hr. Simen Prior i Grindersløff Kloster, Hr. Niels Jebsß, Hr. Melchior Kanniker ibid., Per Ramsing Foged til Nore H.s Ting og Nis Matsß i Grøninge besegle med mig. Mit Indsegl. Datum Eskier fer. 6. infra oct. visitac. Marie.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forneden: Lxiii 14 (.iehan Ia. f'). Niels Høgs Arkiv; ^asenere til Grinderslevkloster Godsarkiv^a; derefter ejet af Klevenfeldt (RA.). [11566]

^{a-a}) RA. Klevenfeldts Segltegn., Bagge.

Juli 6. Durchleuchtigster könig. J. k. m. breve syn an råde undt manne deßen e. k. m. fürstendohme und letzsten in dem pfingsten tho Schlesvig versamlet uppe eere schriven von Schlesvig an j. k. m. gedahn antwordendt, mit begehrt tho verföegende, dat dar van Lübeck verseegete breffe inhalt j. k. m. bewilligenbrefes üppe de verdracht v. vergangen jahre tho Plöne vernehmet, so j. k. m. durch j. k. m. broder und landesrähten schölen thogesegt sien j. k. m. mit dem ersten thothoschicken den andere breff an bischoppe, prælaten, ridder und gude männe und an gantz gemeene ridderschop deßer fürstenthümer sye thom Kiel versamlet uppe den lübschen jüngsten antwortschrift an obgemeldten unsen gnädigen herrn gedahn und j. k. m. davon copien thogeschickt, mit angehengten begerd da, so de von Lübeck haben de gemeldte üpgerichteten versegeling uppe des j. k. m.

hertzogdohme anfang wurden vermeinende, deren wy alsden sodahnen anfang, wo ridderneeteschen[!] luden thogeböhret, schölen helpen wehren, mit der inbedinge, wan de noht synde würden, uns sünder ferner hulffe unde trost, wo ihren landfürsten tho geböhret, nicht tho latende, so[?] j. k. m. scheffte de allenthalben fürder medebringen, hebben wy bovenes[!] imgelegten copeny j. k. m. bewilligesbreeffe truelicks geboedt entfangen und nach vorlesende vernahmen in beeden j. k. m. dienstlicken antwort, dat wy de jenen, den dat geböhret, von wegen sodahner tosage an gemeldten j. k. m. broder und an des landes reden mit fliete hebben gelangt und von unßen gnädigen herrn in antwort erholden, daß sye f. g. hebben j. k. m. thogesezt, dat so balde sothane versegeling wo tho könne verranent v. sodahne vorrane j. k. m. tho Nienmünster verandtwordet sienen g. versegelt tho handen keme, de sülve versegelinge alsdann j. k. m. mit den ersten thothoschickende wo scholde gescheen und dat von j. k. m. nicht angenahmen sye und ock de rehde der ha(l)ven^a von nener andern thosage sich seggen tho wetende; uppe den andern breeff bidden j. k. m. dienstl. wetend, dat wy alle hiebevor nütte und gut hebben angesehen, dat genandte unse g. h. und wy etlicke uht den reden und mannschop und entl. tho weten je sulven, wat de von Lübeck sodahne upgerichteten verdrag tho holdende gesinnet syn, dat binnen by se geschicht, und wat de sülven dar in antwort verlangen, werden gedachte unße g. h. j. k. m. ungetwieffel nicht vorentholden, dat averst up gemeldten von Lübeck de mehr benandte verdrag wedder eren, gloven, segell und breeffe werden verachtende und affteeredende, hefft j. k. m. oft tho jehinende[?], wo wy uns also ungeschickt sunder ordnung v. versorgende nohtturfft gegen se mit unser egen macht hebben up tho holdende ungetwieffelt j. k. m. würde dartho gedencken v. wat sodahnen handel allenthalven eschede gnugsahm befehlen v. verhoffen; wy werden v. willen uns unsen pflichten, ob Gott will, also framen lüden thosteit, schicken und holden, so ock j. k. m. schriftten de upgerichten berorde verdrag medebringen, des wy uns tho gestehende ein anders versehen hebben, und wolde uns da wedder tho komende nicht wenig mißdeden und verunglimpen, dat uns, unse nachfolgende und erben mit sodahnen nachrede tho beherende schwerlick wolde fallen tho beduldende. Dat wy j. k. m. in antwort nicht wollen vorentholden, dartho j. k. m., de wy dem allmächtigen tho entholdende und uns dem sülven j. k. m.

dienstl. dohn befahlen, mit den ersten woll werden tho dankende. Datum Kiel sonabend in den octaven visitation Mariæ.

[A. Koncept ell. Kopi. Det slesvigske og holstenske Ridderskabs Arkiv.] Tarvelige Afskrifter fra 18. Aarh. (med Overskrift: »Der landschaftt antwort auff könig Johannis schreiben«): Aa. Ny kgl. Saml. Fol. 908 c, det tykke Bd. Nr. XX; Ab. RA. MS. Acta publica Holsatica Vol. III.

a) Saaledes Ab; Aa: haven.

[11567

Juli 6. *Reg. 5452.* [Orig. Senere (jfr. 1514 Maj 5, RA. Ribe Kapitels Arkiv) til Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 437.*] *Terpager, Ripæ S. 435.* [11568

Juli 8. Vi »borgemesthere«, Raadmænd og menig Almue i Malmøge er nu overens vordne med hæderligt Kapitel i Roskilde om de Strandboder og Mur 18 Favne lang, som Rooskelde Kapitel i lang Tid i Væрге haft har og de nu os igen antvordet har til vor By Malmøge; herudover tillader vi med menig Bys Almues Samtykke, at alle Rooskelde Domkirkes Boder, Kapitels og vicariorum Gaarde og Jorder, som de nu har i Malmøge, skal aldeles være kvitte til evig Tid for »alle bys tynghe«, Mur, Planker eller Grave. Vi har^a vort Bys Indsegl for dette Brev. Givet i Malmøge 2. fer. post f. visitac. Marie.

[Orig. Roskilde Kapitels Arkiv.] Omtr. samtidig Afskr.: Malmøregistret Bl. 34 b. LDipl. [11569

a) Herefter er et Ord udraderet; men der synes ikke at have staaet: hængt.

Juli 9. An Mangnus hertzogen zcu Sassenn. Hochgebornner lieber ome unnd gefatter. Unsern schreibenn nach haben wir e. l. schriftt Schacke Moeth unserm lieben getreuen zcugeschicktt und durch unsern amptman zcu Hadersleuben mit im ernstlich handeln lassen der gesprochen sentencien genugzcutthu[n], doruff er uns in schriftlicher antwort beegent, wie e. l. hirinnen vort wardet vornemen. Welche wir e. l., der wir zcu dinen gneigtt, nicht wolden vorhalden. Geben in octava visitac. Marie.

Koncept. RA. Hert. Frederiks Reg. Bl. 38 a.

[11570

Juli 11. *Reg. *9539.* Papir med 1 endnu overklæbet, brevlukkende Segl. Kongens Arkiv (RA. T. K. U. A. Skotland A I). *Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 63; Missiver II. 288.* [11571

Juli 13. Ærkebisp Byrger m. fl. tilskriver Kongen angaaende Forholdet til Swerige.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: G. 33. Kongens Arkiv (RA. Danske Kanc., Indl. t. Registr. samt henlagte Sager). *Styffe, Bidrag V. 399; Missiver II. 288.* [11572

— Ærkebisp Birger sender Bisp Johan Jepssøn af Roskilde Kopi af et Brev fra det svenske Rigsraad.

Papir med 1 endnu overklæbet, brevlukkende Segl: G. 33. Kongens Arkiv (RA. Danske Kanc., Bilag til 1510 Juli 19, Indl. t. Registr. samt henlagte Sager). *Missiver II. 289.* [11573]

Juli 13 ell. 20. *Reg. *9541.* Perg. med [5] Segl: 2. Delt Skjold, i det ene Felt $\frac{1}{2}$ Lillie, i det andet 2 Stjerner over hinanden; 3. G. 332* (Petrus Hemingi); 4. I Sigilfeltet Bogstavet p(?); 5. G. 413* (Ericus Andree); gennemskaaret. Københavns Kapitels Arkiv; 1785 af Grev F. L. Moltke foræret til Gehejmearkivet. *Kbhvns Dipl. II. 186* (af det ikke aftrykte mærkes: Thi bepligter jeg mig at holde den Rende ved Magt, som løber fra hans Gaard i Suderboderne »ændelangs« ud med den samme Jord, som han mig nu bebrevet har, saa langt hun rækker). [11574]

Juli 14. (*Reg. *9542.*) Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Kongens Arkiv (RA. Danske Kanc., Indl. t. Registr. samt henlagte Sager). *Missiver II. 290.* [11575]

— Jeg Karine Knwtzdotter¹, Jwrgen Daes Efterleverske, sælger og skøder til ærlige Svend Karll Brische 1 Gaard i Sel-land i Ots H. i Eschilsdrop, som nu øde ligger, og han skal lade selv opbygge, og giver aarlig 1 Pd. og 5 Skpr. Korn, 12 Skill. med andre smaa »bede«, og kendes jeg mig at have oppebaaret fuld Værd for Gaarden af K. B. Afvindes Gaarden ham, tilpligter jeg mig at vederlægge ham saa god en Gaard af Rente og »beylelighed« inden 6 Uger derefter. Medb. af hæderlig og velbyrdige Mænd Mester Claus Daa, Eyler Brische, Knwd Wrnæ, Jahan Wrnæ og Knwd Olsß. Datum Ottonie dnica. post f. Kanuti regis.

Perg. med [5!] Segl: 1. Gxvi 34 (Gyldenstjerne). Carl Bryskes Arkiv (RA.). LDipl. [11576]

Juli 14 ell. 21. Heren Johan koninge, mynem gnedigesten herenn. Myne willige plichtige und gehorsam dinste ßyn juwer koninglicher maiestat alltydt voranboreit. So j. k. mt. my schriuet ere to vorwitlichen, wes de van Lubecke gheßynnet ßyn de upgerichten vordracht twischen Sleßwiick und Holsten und den van Lubecke gemaket to holdende, fuge j. k. mt. dinstlich weten, dat here Frederich erffgename to Norwegen, hertog, j. k. mt. broder, myn g. h., prelaten und gemeine manschap ame jungesten tom Kiill versammelt Tonniges Rantzov, Hans Poggewisch tor Fresenborg, Hans Poggewisch to Doberstorp und my up dessen vergangen dingstdach to Lubecke by ße hadden gheschickket umme dathsulue entlich van en to irfarende; des wy in antwerde irlangeden, wes se deshaluen versegelt und vor-

breuet hadden, wolden stets, wo de versegelinge medebringt, holden. Furder van den slangen [osv., se *Hanserecesse 1477-1530 VI. 11 indtil:*] umbowust. Mochte ik j. k. m. Gade lange geßunt in zeliger regeringe boualen tho entholdende. Willige plichtige und gehorsam dinste irtogen irkenne ik my schuldig und dede id gerne. Geuen tom Nyenhuse sundags nach Margarete. J. k. mt. gehorsamer Hans Rantzow¹.

Papir med 1 brevlukkende Segl: Skjold med Rantzau-Vaaben og Hjelm, hvorover Bogstaverne I R. Kongens Arkiv (RA. Danske Kanc., Indl. t. Registr. samt henlagte Sager). [11577]

Juli 15. Ærkebisp Byrger tilskriver Kongen om de Lubeskes Landgang paa Bwrendholm.

Papir med 1 endnu overklæbet, brevlukkende Segl: G. 33. Kongens Arkiv (RA. Danske Kanc., Indl. t. Registr. samt henlagte Sager). *Hanserecesse 1477-1530 VI. 11* (ikke helt fuldstændig); *Missiver II. 291*. [11578]

— Kongen paalægger Esky Billde at opspore en Fjerding med Sølvbarrer, der skal være i et af de i Søen tagne Skibe.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl: Formentlig K. 88. Esge Billes Arkiv (I Aa; RA.). *Missiver I. 217*. [11579]

Juli 16. Kongen tilskriver Esky Billde om noget Sølv, som skal være paa et i Søen nylig taget lybsk Skib.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 88. Esge Billes Arkiv (I Aa; RA.). *Missiver I. 218*. [11580]

Juli 18. Esge Billæ tilskriver Kongen om nogle tagne lybiskæ Skibe.

Papir med 1 endnu overklæbet, brevlukkende Segl: Skjold med Bille-Vaaben, hvorover Bogstaverne E B. Kongens Arkiv (RA. Danske Kanc., Indl. t. Registr. samt henlagte Sager). *Missiver II. 292*. [11581]

Juli 19. Bispen af Roskilde sender Kongen en Skrivelse fra Ærkebisp-bispen med en Kopi af et Brev fra de Swenske.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl: Maaske G. 181. Kongens Arkiv (RA. Danske Kanc., Indl. t. Registr. samt henlagte Sager). *Missiver II. 293*. [11582]

Juli 26. Beskeden og »well fornompstwg« Svend Jowen Swenske Foged paa Borgholm. Venlig og kærlig Hilsen tilforn sendt med Vor Herre. Maa I vide, Jowen Swenske, synderlig gode Ven, at jeg takker eder for alt godt, som [I] mig bevist har, og særdeles for eders Tidender, I mig tilskrev, »for thy« onde Tidender duer og, naar man faar dem noget »tidelige« at vide. Og de Stene, som I skrev mig til om, da er de noget nær Halvdelen rede; da lader jeg nu intet mere gøre paa dem.

Hvis jeg kan gøre for eders Skyld, der vel er gjort, der skal I altid finde mig velvillig udi. Skrevet paa Wisborg Fred. in crast. Jacobi. Laurens's Skynckill.

Papir med 1 utydeligt, endnu overklæbet, brevlukkende Segl. RA. T. K. U. A. Sverige A III, Forskellige svenske Breve 1474-1521 og uden Datum. (Brevet er medtaget her, da dets Proveniens er uvis; Sandsynligheden er dog vistnok størst for, at det er blevet opsnappet af Svenskerne og saaledes i Virkeligheden hører hjemme i Sturearkivet, som ikke medtages i nærværende Udgave. Eller kan det tænkes bevaret gennem Knud Ruds Arkiv (idet denne paa det anførte Tidspunkt var Hovedsmand paa Borgholm (*Styffe V S. CL*))? Det er vel ikke meget troligt, da Knud Rud efter Borgholms Overgivelse kom som Fange til Sverige.) [11583]

Juli 26 (Aar?). Hans Billæ tilskriver Palle Andhersß om en Karl, der har klaget over Brevskriveren.

Papir med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl. Palle Andersson Ulfeldts Arkiv (RA.). *Missiver II. 294.* [11584]

Juli 28. »Hans Månsons sochneprästz i Bönerum uthgifne af deß kyrckiostembno wettnesskrifft på een äng, som Ællinge fogde med orätta bortohade från een hans canickbonde i Gröthby. Dat. sondagen nest för sti. Olai d. 29 julii 1510.«

[Orig. Lunde Kapitels Arkiv.] Udtog: Specifikation, Lunde Domkirke Nr. 432. [11585]

Juli 28 ell. 29. »Borghmestare och rådhmans^a i Lund uthgifne wettnesskrifft innehållande Truet Matzsons i Stoore Upagra skiöte- eller donationsbref gifwet till sti. Örjens altare i Lunde dombkyrckia på een gård liggjande i Lund i sti. Staphans sochn wästan medh Adelgaatan in till Grönegaatan. Dat. måndagen, som war sti. Olufz affton d. 29 julii^b 1510.«

[Orig. Lunde Kapitels Arkiv.] Udtog: Specifikation, Lunde Domkirke Nr. 433. [11586]

^a) SvRA. E 102 a, Sextern 4 under Nr. 433 nævner 2 Gange »Michel Mickelson byfouget, Hendrich Hermanson och Hemming Pärson borgmästare, Nilj Krämmer, Jon Guldsmed, Hagen Jepson, Mickel Remsnier, Hemming Guldsmed, Petter Öfverskiärare rådmän«. ^b) St. Olufs Dag, 29. Juli, var i 1510 en Mandag.

Juli 29. Jens Mungh tilskriver Kongen om de Løpskers og Hr. Suantes Foretagender og Planer, bl. a. mod Borholm og Avesker.

Papir med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl. Kongens Arkiv (RA. Danske Kanc., Indl. t. Registr. samt henlagte Sager). *Missiver II. 294.* [11587]

Aug. 1. *Brasch, Vemmetoftes Hist. I. 237 (jfr. 38); Reg. *9546.* Er 1511 Dec. 11.

Aug. 3. Ik Detleff Snyderker wonaftich bynnen Hußem vorpande unnde vorkope midt wille alle der jennen, der my ere

wille darto behoff is, den vorstenderen des gasthuses s. Jurgens bynnen Hußem alz Otte Veddersß, Hinrick Huck unde Hans Kalebrock myn hus unnde hofte bolegen in der norder straten twisschen Peter Holsten up der oster syden unnde Marten Bodeker up der wester syden, vor 45 lub. mr. houetstols, de my de vorstenders in gudeme wichtigen golde unde guder munte vornoghet hebben; welkeren houetstoll wil ik alle jar vorrenten uth sodaneme huße unde hofte den vorstenders mit 3 lub. mr. penningh up Michels dage; unde wor dar schade van qweme tragher betalinge haluen, den wil ik wedderleggen. Ock laue ik sodan hus unde hofte nicht to vorargherende, men to vorbeterende unde nerghen hogher to vorpandende sunder willen der vorstenders; wor des wes bauen scheghe, schal machtloß weßen. Jodoch hebben de vorstenders my ghegunnet enen wedderkop mit alsodaneme boschede, dat ik schal de losinge kundigen up paschen, unde up den neghesten Michels dage de betalinge to donde des houetstols mit allen nastanden renten in eneme summen unde in gudeme wichtigen golde unde vaster munte, alz in deme hartochdome to Sleßuik ghenghe is. Myn inghesegel mit den ingheseglen der framen unde beschedene manne Michell Qwant unde Hinrick Budelmaker wonaftich bynnen Hußem. Ghegeuen unde ghescreuen des sonnauendes vor Dominici.

Perg. [med 3 Segl]. Husum St. Jørgens »gasthus«'s Arkiv (Statsark. i Kiel, Husumer Urk. Nr. 97). [11588]

Aug. 3. Jøns Tørbjørnsß tilskriver Henrik Kromedige om dennes Foged Oleff Gudligsß's Regnskabsaflæggelse.

Papir med 1 brevlukkende Segl: Fxlvii 15 (Rosensparre). Henrik Krummediges Arkiv (B 1; RA.). *Dipl. Norv. X. 240; Missiver II. 296.* [11589]

Efter Aug. 3. Jens Mwnk tilskriver Kongen om Krigen med de Swenske og de Lybske, bl. a. om Belejringer af Kalmar og Barkholm.

Papir med 1 brevlukkende Segl: Llxviii 16 (s *hericd ageffen*; Sparre) og utydelige Rester af endnu 1 Segl. Kongens Arkiv (RA. Danske Kanc., Indl. t. Registr. samt henlagte Sager). *Missiver II. 296.* [11590]

Aug. 6. *Reg. *9517 = *9549.* Papir med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl: Formentlig K. 88. Esge Billes Arkiv (I Aa under 1510 Apr. 6; RA.). *Ann. f. nord. Oldkyndigh. 1855 S. 48; Missiver I. 218.* [11591]

— Kongen tilskriver Esky Bylle og Anderss Hemmingsß om en Jagt, som Clawess wan Raadenn sidst havde i Søen.

Papir med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl: Formentlig K. 88. Esge Billes Arkiv (I Aa; RA.). *Missiver I. 219.* [11592]

Aug. 9. *Reg. *9550.* Papir med Rester af 2 brevlukkende Segl: 1. Utydeligt; 2. Lxviii 59 (Thott). Kongens Arkiv (RA. T. K. U. A. Sverige A II, Akter og Dokum. vedr. det polit. Forh. til Sverige, Breve fra svenske Adelsmænd og andre til Kong Hans). *Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 358; Missiver II. 298* (her efter det tidligere Aftryk, da Originalen dengang ikke var til at finde). [11593]

Aug. 10. *Reg. *9553.* Papir med 1 brevlukkende Segl: Ottekantet, Skjold med Thott-Vaaben, hvorover Bogstaverne a h. Senere til Kongens Arkiv (RA. T. K. U. A. Sverige A II, Akter og Dokum. vedr. det polit. Forh. til Sverige, Breve fra svenske Adelsmænd og andre til Kong Hans, Bilag til 11593). *Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 358; Missiver II. 299* (her efter det tidligere Aftryk, da Originalen dengang ikke var til at finde). [11594]

— *Reg. *9551.* Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 88. Henrik Krummediges Arkiv (C 1; RA.). *Danske Mag. 3. R. II. 150; Dipl. Norv. XVIII. 201.* [11595]

— *Reg. *9552.* Perg. [med 1 Segl]. Henrik Krummediges Arkiv (RA.). *Danske Mag. 3. R. II. 149.* [11596]

Aug. 15. Jens Monk tilskriver Kongen om Krigen med de Lybske og de Svenske, bl. a. om Borkholms Belejring.

Papir (2 adskilte Halvark, det ene) med Spor af 1 brevlukkende Segl. Kongens Arkiv (RA. Danske Kanc., Indl. t. Registr. samt henlagte Sager). *Missiver II. 299*; Udtog og Brudst. af det 1. Halvark: *Hanserecesse 1477-1530 VI. 19* (med Datum: »[1510 Aug. 11 oder in den nächsten Tagen darnach]«); det andet Halvark trykt: *Styffe V. 405.* [11597]

Aug. 17. Kongen tilskriver Esky Bylle om et Skib, hvorpaa de af Kongens Søn sendte Folk kom til Køpnehaffn.

Papir med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl: Formentlig K. 88. Esge Billes Arkiv (I Aa; RA.). *Missiver I. 219.* [11598]

Aug. 19. Jeg Johan Biørsß sælger og skøder et mit Stenhus med Gaard og Grund liggende i Kalnæborrig vesten for Vor Frue Kirke paa den søndre Gade østen næst Vor Frues »altere jordh« og vesten næst den Jord, som Clemmeth Langh paa boede, til hæderlig og »fornumstigh« Svend Per Jeipsß Raadmand i Kalnæborrig. Og kendes jeg mig at have opbaaret fuldt Værd og Penge for det forskrevne Stenhus. Medb. af hæderlige Mænd Nis Poelsß og Hans Jeipsß³ »burmester« i Kalnæburg, Per Olsß⁴ Byfoged, Hans Henricsß Raadmand *ibid.* Datum Kalundeborgie Mand. efter Vor Frue Dag assumpc.

Perg. med [5] Segl: 3-4. Bomærker (3. i Skjold); 5. Utydeligt Skjold og Hjelm. Senere til Kallundborg Bys Arkiv (SLA. Kallundborg Bys Pergamentsbreve 1491-1555). LDipl. [11599]

Aug. 19. »Henning Pärson borgmästare i Lund effter hafwande fullmacht sällier och sköter uppå Lunde byting till Örien Guldsmid borgare i Lund een jord belägen i Fiskerstrådet i st. Clements sochn uti Lundh. Datum måndagen näst effter Vår fru dag ascensionis, som är d. 15 augusti 1510.«

[Orig.] Udtog: Specifikation, Acta privata Nr. 632. [11600

Aug. 20. Vi Mester Age Ipsen Kannik i Lwnd med sine Medbrødre og »søskin«, Henrick Ogesen Fuldmægtig paa sine og sine Børns Vegne kundgør, at vi Gud til Lov og de fattige Folk, som holdes og »forsees« til Hjælp og Trøst i den Helligaands Hus i Malmø, os og vore Forældre, Fader og Moder, Venner og Slægt til »affløsil« af Skærilds Pine under til Prior og Brødre til »helligestis« i Malmø til en evindelig Ejendom: først under jeg Mester Ogæ Ipsen dem en min Gaard liggende i Malmø næst vesten ved den Gaard, som Anders Vynther »eyet« og »i boet«, med Bod, Skur, Gaardsrum, Portrum og andet »belylighed« »etc. etc.«, og strækker fornævnte Gaard sig af Nør i Sønder fra Adelgaden til s. Anthonii Gaard og Stenhus. Item under jeg Henrik Ogesen til fornævnte »hellig gestes closter« den Gaard, som ligger østen Morthen Jensen Raadmands Gaard i Malmø, som han selv paa boer »etc., hwilkæ gord« Moens Jwde og Karinæ hans Hustru gav til fornævnte »helligestes closter« og Fru Magdalena af Wandaas vandt fra dem paa sin Søns Vegne Niels Bradis, og jeg vandt igen fra Niels Brade med lovlig Indførsel; og strækker fornævnte Gaard sig fra Adelgaden op sønder østen til Porten med Kælder, Gaardsrum, Bryggers »etc., paa hwilkæ gord« Jep Patinemagers Efterleverske Cizæ nu i boer, og Per Nielsßen, som kaldes Jernskegh, har sit Bryggers i; men afvindes fornævnte Gaard dem, har jeg Henrik Ogesen udlagt dem til Vederlag $1\frac{1}{2}$ Gaard liggende tvært over fra den anden Gaard norden Gaden næst østen Fru Margretis Hr. Knwd Trwdsens Efterleverskes Gaard, og gives 10 Mk. Penge aarlig til Landgilde »etc.«, strækkende sig fra Adelgaden nør ned til Byens »planckæ«. Og under jeg til fornævnte »helligestes closter« en min Gaard liggende i Træleborg østen den Gaard, som Mickel Friis fordum »eyet etc.«, som de tilforn mit beseglede Brev paa har. Dette Gods har vi Mester Oge Ipsen og Henrik Ogesen givet til fornævnte Brødre med »sodan« Vilkaar, at de til evig Tid skal holde lade i deres Kloster for os Mester Oge Ipsen, Henrick Ogesen, min Husfrue Fru Cristina, Hr. Knud Trwdsen, Eric Ipsen, mine Børn, Fader og Moder,

Venner og Slægt, for Hr. Oluf Ipsen R., Mawritz Ipsen, Tord Ipsen, deres Fader og Moder, Slægt og Byrd, Venner og for alle kristne Sjæle en Messe pro fidelibus, som er Requiem eternam dona eis domine, som skal synges i det Kapel, som ligger i deres Kirke sønden Koret, hver Mandag undtaget festis pasche, pentecostes et nativitatis Christi, i »hwilkæ høtiid« fornævnte Messe maa læses for fornævnte Alter circa horam octavam, om Behov gøres. Og skal fornævnte Brødre holde for os for fornævnte Alter en læsen Messe de 5 vulneribus Jesu Christi circa horam octavam hver Fredag til evig Tid for fornævnte Gods og tvende Begængelser hvert Aar; den første skal holdes dnica. lætare om Aften med vigiliis, om Mandagen med Messer med alle Brødrene, som til Stede er; og den anden Begængelse skal holdes Søndag efter Michaelis Dag og Messe anden Dagen for os Mester Ogæ Ipsen, Henrik Ogæsen med vore »forelderne«, som før er sagt. Men holdes fornævnte Gudstjeneste ej, og fornævnte Prior og Brødre vorder paamindet et, andet og tredie Sinde og ej vil raade Bod paa, skal vi og vor Slægt have Fuldmagt fornævnte Gods igen at tage og lægge til et andet Sted, som saadan Gudstjeneste kan opholde, de fattige Sjæle til Lise, som det er udgivet for. Vi Mester Ogæ Ipsen og Henric Ogesen hænger vore Indsegl for dette Brev; medb. af hæderlige Mænd Hr. Oluff Ipsen R., Eric Ipsen af Swenstrop, Mauritz Ipsen, Peyter Holthws og Hans Mickelsen »borgemestere« i Malmø. Datum fer. 3. infra oct. assumpc. Marie.

[^aPerg.^a Malmø Helligaandskl. Arkiv; ^a1752 i Malmø Bys Arkiv^a.] Afskr. (ikke helt fuldstændig) af Klevenfeldt 1752: RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Sparre. [11601]

^a—^a) Saaledes Afskriften.

Aug. 20. »Broder Seuerin Ipsen Prest oc Prior til Helligestes Hwsß i Malmø paa egne og sine Brødrisß Wegne forpligte sig at holde den i forrige Breff [D: 11601] ommelte siungende Mesße og Begiengelse, og ere alle foregaaende Artikle indragne udi handß paa Pergament udstæde Forpligt under Conwentets Inseyl. Samme Dag passeret som ofvenstaaende, videlicet anno 1510 feria 3a infra octavas assumpcionis gloriose virginis Marie. Ex perg. original. Malmøgen.«

[Perg. Senere til Malmø Bys Arkiv.] Udtog med Klevenfeldts Haand: RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Sparre. [11602]

— *Reg. *9557.* Papir (noget beskadiget), skrevet med Henrik Krummediges egen Haand, og med Spor af 1 brevlukkende Segl. Henrik Krummediges Hustrus Arkiv (B 2; RA.). *Danske Mag. 3. R. II. 150; Dipl. Norv. XVIII. 202; Missiver II. 302.* [11603]

Aug. 22. »Unnße etc.« Wir habenn montags nach decolationis Johannis schristenn in etzlichen irrigen sachenn unser untertanenn, doran uns geligen, mit euch und andern unsern rethen zcu rathslahenn, das wir euch schriftlich nicht bemelden können. Derhalben ist unser beger, wollet uff sontag zcuuor gen abende binnen Eckelnfordt bey uns erscheynen, volgendes montags uff die gebrechen neben andern helffen rathslagen und rechtlich scheiden. Doran thut ir uns dancklich zu gefallen. Datum 5ta ante Bartholomei.

Koncept. RA. Hert. Frederiks Reg. Bl. 39 b (Brevet har intet Aar; men det nærmest foregaaende daterede Brev er af 1510 Juli 9). [11604

— »Ithem her Ib Lauesßns laffheffdt paa ix gaarde wdi Owby med mere godtz. Datum wdi same breff mdx thenn torsdag nest for sancti Bartholomei apostoli dagh.«

[Perg. Viborg Bisp's Arkiv; maaske = *ÆA. II. 341 Nr. 66* (her med Aar 1410).] Udtog anført i Brev 1544 Febr. 21, se 2531. [11605

Aug. 24. Jeg Ingeborrig Jachimssdotter, Hr. Hans Valkenderops Efterleverske, sælger og skøder til velbyrdige Md. og strenge Ridder Hr. Hinrick Knutsß af Refsterop al min Rettighed, som mig paa Arvs Vegne tilfalden er og tilfalde kan i en Gaard og Grund, Stenhus og Abildgaard med alt sit Gaardsrum i Ribe liggende og dertil i alle de Gaarde i Forderope og Kerbølling og i alle andre Gaarde i Ribe og deruden, som min Morfader Cristiern Fritlesß aatte og brugte, at have for et frit Skøde, ligervis som det til Tingelovbudet, solgt og skødet var. Og kendes jeg mig fuldt Værd og Penge derfor at have fanget. Medb. af flere hæderlige og Dannemænd Hr. Niels Jeipsøn² Prior i s. Hans Kloster i Othense, Hans Stryg og Mikell Persß »borgemestere« ibid. Datum die Bartolomei.

Perg. med [4] Segl: 2. G. S. 90. Henrik Knudssøn Gyldenstjernes Arkiv (RA.). LDipl. [11606

Aug. 26. Oluff [Mo]writzsß Byfoged i Othen[s]
 Hans Kloster i Othens, Hans Friiss i Orsløff V., Jep [V]nckersß Hansß Borgere og Per Matsß By-
 skriver sstds. Man[d.] efter Bar[tholomei] Dag paa Otense By-
 ting skødede velbyrd[ig Kvinde] Fru Inggeboregh Joachims-
 dotther, Hr. Hans Vaalkendrops Efterleverske, til hæderlig Md.
 Hr. Per Hyo..... og strenge Ridders Hr. Henric
 Knutzsßns Rettighed, som hende paa Arvs
 Vegne tilfalde i et Stenhus, Gaard og Grund

.... Abildgaard og alt sit Gaardsrum Ribe liggende og dertil i de Gaarde i Farderoppe og Ribe liggende og i alle andre Gaarde i Ribe og uden, som hendes Frillesß aatte og brugte, at have for et frit Skøde. [Og kendtes hun sig fuldt] Værd og [Penge op] at have baaret af Hr. H. K. [derfor]. Derpaa fremledte [me]d 8 Dannemænd forskrevne Hr. Per Jepffen Swerdfeyere, Knut Nielsß, Knut Brvn, Mates »vytne«, at de sa.... dette forskrevne Skøde [Med vore Indsegl.] Datum anno, die et loco

Meget medtaget Perg.; af Plica kun den midterste Del bevaret med [2] Segl: Det 1. Bomærke (o: Jep Unkerssøns Segl). Henrik Knudssøn Gyldenstjernes Arkiv (RA.). [11607]

Aug. 27. Dynus Olossøn Foged til Arss H.s Ting, velbyrdig Md. Niels Kooss i Halkyer V., Povel Marthensß i Agordh, Nis Jensß i Wlstrop, Bertiil Lauersß i Hornum, Mates Staffensß i Skiium, Volo Ørn i Søsstrop og Per Iwersß i Giiffuer. Tirsd. efter Bartholomei Dag paa Arss H.s Ting fik Jelle Jensß i Harsløff et Tingsvidne med 8[!] Dannemænd: Nis Perssøn i Langdal, Symen Persß i Blære, Sewrin Persß i Trogelstrop, Crestern Lauersß, Ythii Persß, Jelle Lauersß og Nis Cresternsß; hvilke vidnede, at de saa' og hørte samme Dag paa forskrevne Ting, at Sandemænd i forskrevne Herred kundgjorde deres Tog, som de havde gjort imellem Harløff Mark og Døwelstrop Mark, først fra Aaen op ad en »rodhæ« og saa op ad det »slæthæ kyer«, som de satte en »hææl«, og saa vester mere ad den samme »røød«, som de satte en anden »hææl«, og vester i en »pors roond«, som de satte en anden »hææl«, og saa op mere ad en jordfast Sten og saa op »ath anheffdhen ath then hodomsagher« og sønder ad til den Adelvej, som de satte en Skelsten, og saa øster ned ad den samme Adelvej, saa ned til en stor »groob«, som de satte en Sten i Kæret, saa i Aaen og Aaen til Midtstrømme; det, som indenfor er, kundgjorde de til Døwelstrop. Med »wort« Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [8] Segl: 1-2, 4-6, 8. Alle utydelige. Senere til Torstedlund Godsarkiv (RA.). [11608]

Aug. 30. Frederich erffgename to Norwegenn, hertog. Unse leue andechtige here Johan Meinardi kerckhere der capellen s. Nicolaus to Kappell hefft uns einen latinschen permunten breff

mit 2 anhangenden ingesegelen, ludende up etliche guder to genanten cappellen und dersuluen priester gehorende, irtoget mit demotiger bede densuluen allein under unsem ingesegell touornyen. Szo de breff in schriffit und szegelen unuordoruen was, doch oldershaluen, wo to bosorgen, balde hedde vergan magen, hebben wy sulckens gnedichlich ingerumet, und volget de breff van worden hirna: 1. *Række Nr. 2543*. Unse secret. Geuen fridages na decollat. Johannis bap̄t.

Perg. [med 1 Segl]. Kappel Kirkes Arkiv (Statsark. i Kiel, Urk. Schleswig Nr. 29). [11609]

Sept. 4. Lass Morthensß i Ossorpe Landstingshører i Lalandh, Laurens Gorebi, Olloff Atzersß Borger i Nacskow, Hans Jwll² i Mariebo Jwde i Opager. Onsd. før Vor Frue Dag nativit. paa Lalandzfare Landsting fik beskeden Md. Hans Scriffuere i Mariebo paa velbyrdig Svends Vegne Erich Næb i Fulsangh et Landstingsvidne af 12 Dannemænd: Jes Jwde i Opager, Laurens Matsß i Gorebi, Michil Andersß i Vesternes, Hans Ællingh *ibid.*, Løghet Jensß i Høgerbi, Niels Krogh i Tillitze, Per Nielsß i Kortrope, Jens Knwtsß *ibid.*, Per Mwnk i Nøbølle, Per Hammer *ibid.*, Jens Morthensß i Gluslunde og Jens Kabe *ibid.*; hvilke vidnede, at de hørte og saa' samme Dag, Hans Scriffuere læste paa forskrevne Landsting et beseglet Herredstingsvidne [c: 11327], som ud er givet paa Mosse H.s Ting, og Hans Ericssß, som da var Herredsfoged, har det beseglet med flere Dannemænd, lydende, at 12 Dannemænd har vidnet paa forskrevne Herredsting, at de hørte og saa', at Erich Næb lod læse et Sognevidne, som ud var givet paa Thorebi Kirkegaard paa Sognestævne, og Sognepræsten *ibid.* har det beseglet med flere Dannemænd, lydende, at 12 Dannemænd har vidnet paa forskrevne Sognestævne, at Jehan Venstermantz Børn, som han havde med velbaaren Kvinde Fru Cesiliæ Perssdotther, var døde lang Tid, førend Jøren Gøiæ deres Broder blev død, med flere Ord, som forskrevne »herritz« (!) udviser. Vore Indsegl. Datum ut supra.

Papir med 2 (!) Segl paatrykte forneden: 1. Utydeligt, endnu overlæbet; 2. Bomærke (s ief tvI). Erik Nebs Arkiv (RA.). LDipl. [11610]

Sept. 5. *Reg. 5456*. Papir med 1 Segl paatrykt forneden: Skjold, hvori et Andreas-Kors. Aage Andersson Thotts Arkiv (RA.). *Vidensk. Selsk. Skr. VII. 409*. [11611]

Sept. 6. »Carinā Jacobse befullmæchtigar h^r Nils Matzson dāgn i Lund att tilltāhla Henrich Bernitson uti Ystad om ett contract, dem

emillan warit om något godz. Datum Malmö fredag näst för vår fru dag nativitatis, som är d. 8 sept. 1510.*

[Orig. Lunde Kapitels Arkiv?] Udtog: Specifikation, Acta privata Nr. 633. [11612]

Sept. 9. Mikel Persøn Herredsfoged til Halle H.s Ting, Jens Michelsøn i Heyelßkow, Seweren Mickelsøn i Twrstrvp, Jens Persøn i Aarßløff, Knwdh Tykesøn i Karleby, Jens Hagensøn i Skabyø, Seweren Tammesøn i Geßingh, Jens Matsøn i Wollom og Mauritsß Persøn i Wæster Allingh. Mand. efter Vor Frue Dag nativit. for os og menige Tingsdom fik en beskeden Md. Niels Persøn i Beyndstrvp et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Jens Persøn i Hwilsßager, Niels Jensøn ibid., Jens Jensøn i Wewildh, Joan Andersøn i Staarop^a, Jens Symensøn i Beyndstrvp, Josth Nielsøn i Allingh, Niels Marquordsøn i Syøby og Seweren Sparuff i Faxsingh; hvilke vidnede, at Niels Persøn havde vor naadige Herre Konges Brev, skreven paa Papir, uskrabet, ustunget og forfalsket[!], med helt Indsegl trykt paa samme Brev, lydende: 8778. Vore Indsegl. Datum ut supra.

[A. ^bPerg. med [9] Segl, hvoraf 8 bevarede.^b Senere til Arkivet paa Rosenholm (12. Pacquet Nr. 42).] Aa. Afskr. for Langebek 1761: LDipl. — Ab. Afskr. fra 18. Aarh.: Uldall 4 to 360 Bl. 68 a. [11613]

a) Ab: Faarop. b—b) Saaledes Aa.

Sept. 14. Reg. *9562. Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 88. Henrik Krummediges Arkiv (A 1; RA.). *Danske Mag. 3. R. II. 151; Missiver I. 220.* [11614]

Sept. 16. Kongen giver Hans Garnath Borger i Kiøpnehaffn en Bod paa Dragør, som tilhørte Claus Bollthe i Stralæswndt.

[Orig. Senere (jfr. 1515 Marts 5, *Kbhvns Dipl. IV. 339* (og 337)) til ^aKøbenhavns Nicolai Kirkes Arkiv^a.] Afskr. af Jon Mortensen: LDipl. *Kbhvns Dipl. IV. 313.* — Hertil 7370. [11615]

a—a) Saaledes LDipl.

Sept. 20. Broder Hinrick Abbed i Soore. For [den Kær]ligheds Skyld, som ærlige og velbyrdige Md. Peer Billde af Swanholm, Gud hans [hans] Husfrue Fru Anne og deres Børn os og vort [Klos]ter bevi[st »ho]bende« ydermere bevise [maa], tillader vi, at hvi[lke]n af Peder Billdes og Fru Annes S[ønner Swan]holm efter hendes Død i Skifte fanger og først der næst besidde [m]aa i vor Livstid beholde saa meget det [vort] Klosters os i Leje og Værge har i Hornss H. for det Landgilde, som de aa[r]lig

..... at give deraf, [hvil]ket de aarlig skal udgive vort Klost[er] Hinder [eller] »hielp[er]e[rede]«, som de hertil gjo[rt] har]; og na[ar] det gamle »æ breff«, som de har paa samme Gods, da skal vi vor Livstid [for]ny dem dette Brev paa en af Sønnerne, som for er rørt og Artikler, som det gamle Brev indeholder. Og kan vi »forarbeydeth« med vore Konventsbrødre, at de vil dette [vort] Brev og give deres Besegling derpaa i en af Sønnernes Livstid, da vil vi gerne gøre vor Flid dertil. Og skal de ej lægge nogen uv[anlig] Tyngge paa det Gods eller Tjenere, men holde det ved Ret, s[om det] sig bør. [Vort] Indsegl. Givet og s[krev]et i Kiøpnehaffn M[athei] ap. Aften.

Medtaget Perg. [med 1 Segl]; det meste af det i Teksten i [] satte er suppleret fra en Afskr. af Jon Mortensen i LDipl. Peder Billes Enkes ell. Sønners Arkiv; senere ejet af Danske Selskab (RA.). LDipl.

[11616

Sept. 20? Jeg Kersten Christensdatter i Nees vedkendes mig med min Broders Samtykke Lars Christensen ibid. skyldig at være Gregers Svendsen Provst i Vestervig og Kapitlet 20 Mk. danske Penge, som Provst Gregers har mig laant med min Broders Overværelse, for »hvilche« Sum Penge jeg ham og forskrevne Kapitel ydermere pantsætter en min Ager, som er et Pund Jord i Nees Mark og mig er tilfalden af rette Arve, at beholde til brugelig Pant med alle de Artikler, som det første Pantebrev, forskrevne Kapitel har af mig paa forskrevne Ager, indeholder, saa længe det afløses dem af mig; og naar forskrevne Ager skal igenløses, skal det kundgøres og løses, som det første Brev udviser. Jeg har hængt mit Indsegl med min Broders og flere hæderlige og velbyrdige Mænds Indsegl: Hr. Jørgen Svenningsen Sognepræst i Hvidbiere, Hr. Per Ormsen Sognepræst i Bestedt, Niels Krabbe i Tandrup og Mogens Krabbe i Vilsbø VV. Datum Westervig d. 20. Septemb[er] [!].

[Orig. Vestervig Kl. Arkiv; *ÆA. III. 166* (med Aar 1515, der mulig er det rette).] Afskr. fra 18. Aarh. (med Bemærkning: »Dette Pante Brev findes hos Auctor in originali«): Moldrup, Beskriv. ov. Westervig Closter (Thott 4to 1453) S. 68. [11617

Sept. 21. Mates Kyelergardh Foged paa Byere H.s Ting, Seueren Thameß i Neyergarde, Seueren Espernß i Byere, Per Stynby, Nis Jenß⁵ i Storvp og Jens Perß i Yckyer. Lørd. efter hellig Kors Dag exaltat. fik for os og mange flere Dannemænd en beskeden Md. Nis Bruckß et Tingsvidne af 8 Dannemænd:

Seueren Perß i Assens, Per Knudß i Gludh, Jes Perß, Anders Anderß, Tøgher Tameß i Klackervdh, Seueren Jewoldß i Nøttrup, Pouel Perß [i] Wrigstetker og Villas Seuerensß *ibid.*; hvilke vidnede, at de saa' og hørte paa forskrevne Ting 2 Dannemænd Per Stynby og Gørsting i Bredh; de tilstod, at de i Gramroye Torsd. før hellig Kors Dag i den Gaard, som Seueren Perß i boer, saa' og hørte, at ærlig og velbyrdig Svend Karl Bryske gjorde en Lovhævd, som Nis Bruckß havde tilbuden paa hans Vegne 3 Ting, og Kongens Foged ham tilfandt, og »indworde« K. B. forskrevne Gaard og Gaardsted med alle sine rette »obo toffte« paa Gramroyde Mark og særdeles et Byggested, som kaldes Jegilundz Byggested, og 2 Agre, som ligger imellem Rofflycky og Niels Loywigß Jord og Sudherkrog, som har ligget til forskrevne Gaard af Arilds Tid. Det svor K. B. selv 12. med Riddermændsmænd, Bønder og Selvejere til sig, og kendtes han ingen at have Del i Gaarden andre end sig; og mælte forskrevne Lovhøringne hans Lov ved sin fulde Magt, til hun rygges efter Loven med Biskop og uvildige Bygdemænd. Sig. nostra.

Perg. med 6 Segl: 1. Bomærke; 2. I Sigilfeltet et Hjærte; 3-5. Bomærker; 6. Utydeligt. Carl Bryskes Arkiv (RA.). LDipl. [11618]

Sept. 21. Fratri Johanni Manderoo de conventu Stocholm ffrater Johannes Mangni minister provincie Dacie¹. Dilectioni tue faveo, quatenus cognatos et notos tuos in civitate Lubicensi invisere valeas eundo cum primis navibus, cum quibus eciam redire tenearis per obedienciam salutarem ad locum Stocholm, unde existi. Vale et ora pro me. Datum Holmis die Mathei ap. ministeriatus officii sub sig.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: G. 1015. (RA. Kronolog. Saml. Papir.) [11619]

Sept. 27. »Borrhigmesther«, Raad og Almue i Ribe. For os har været Kapitel i Ribe med Kong Cresterns og Kong Hanses Breve færdige i Skrift og deres Majestætsindsegl, lydende: 3754, 5399. Vor Stads Sekret. Datum Ripis die Cosme et Damiani.

Perg. med 1 Segl: Det hos *Trap⁴ VIII. 360* nederst afbildede. Ribe Kapitels Arkiv (RA.). [11620]

— Kongen paalægger Eske Bilde at anholde en lybsk Borgersøn, som skal være i Kiøpnehaffn.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 88. Esge Billes Arkiv (I Aa; RA.). *Missiver I. 220.* [11621]

— Kongen paalægger Eske Bilde og Anders Hemmingsß straks at sende ham $\frac{1}{2}$ Læst god Skaanesild.

Papir med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl: Formentlig K. 88. Esge Billes Arkiv (I Aa; RA.). *Missiver I. 221.* [11622

Sept. 27. *Aarb. f. Hist. Samfund f. Odense og Assens Amler 1914 S. 161* (med urigtig reduceret Dag Okt. 27). Er 8649.

Sept. 28. Birgerus archiepiscopus Lundensis ad omnium noticiam deduci volumus, nos die sabbati ante penultimam mensis septembris, coasantibus nobis cleri et populi multitudine copiosa, altare quoddam in capella magna ad partem meridionalem ecclesie parrochialis b. Marie opidi Aosiensis in honorem ss. Bartholomei, Erasmi, Cosme, Damiani, Francisci et Antonii ac Barbare dedicasse ac reliquias sanctorum, Margarete et duas partes aliorum, quorum nomina soli Deo cognita sunt, in eodem altari inposuisse, cuius dedicacionis aniversarius dies ut dominica proxima ^a festum Dionisii singulis annis in antea solempnitas celebretur, statuentes. Cupientes igitur, ut altare congruis habeatur reverentia et honore, omnibus Cristifidelibus provintie nostre Datiane vere penitentibus et confessis, qui altare causa devocionis, peregrinacionis vel oracionis, presertim in dedicacionis aniversarii die seu patronorum ipsius solempnitatibus visitaverint, missas, predicaciones seu alia divina officia ibid. audierint, celebraverint vel celebrari fecerint, quinque oracionem dominicam et salutacionem angelicam in memoriam 5 vulnerum Cristi^b et ob reverentiam patronorum alius dicti altaris flexis genibus dixerint, pro totius cristianitatis, regni Datie nostroque statu felici Deum exoraverint, hiis eciam, qui ad ornamenta melioranda vel augmentanda pro divino cultu inibi necessaria manus porrexerint adjutrices, quotiens aliquid eorum fecerint, 40 dierum indulgencias, de injunctis eis penitenciiis relaxamus. Datum Aosie anno et die supradictis nostro sub sig.

Perg. med 1 Segl: G. 33. Aarhus Kirkes Arkiv; c 1764 i Christianstad Bys Arkiv^c (Lunds LA.). LDipl. (*Reg. *9567.*) [11623

a) I Orig. er ladet Plads aaben til et Ord. b) Orig.: Cristri. c-c) Saaledes Brocman i Stockholms Kgl. Bibl., Haandskr. M 10:7 og Langebek i LDipl.

Sept. 29. Jeg Torbiørnn Laurensbønn i Sandby i Gydinge H. a. w. sælger og skøder med min Hustrus Karine Matzdotters Samtykke fra os til Hr. Birger Ærkebiskop i Lundtt min naadige Herre en vor Gaard i Asker i samme Sandby Sogn og Herred[!] (Szuenn Truidtsß, 6 Pd. Smør med Teje). Og bekender jeg mig og min Hustru at have opbaaret fuld Værd for forskrevne Gaard efter vor Villie. Og afvindes samme Gaard hans Naade eller

dem, ham af hans Naade fangende vorder, bepligter vi os saa god en Gaard paa Rente og »leilighed« inden 6 Uger derefter igen at give. Jeg lader hænge mit Indsegl for nedens dette Brev med hæderlige og velbyrdige Mænds Jenss Erlandsø i Sørby og Niels Muncks. Givet og skrevet paa Ouß Slot Micaelis Dag »offuer engells«.

[Orig. Senere til Lunde Kapitels Arkiv; anført Specifikation, Acta privata Nr. 635 og SvRA. E 102 a, Sextern 7, Nr. 79.] Afskr. fra c. 1550: AM. Fol. 293 Bl. 55 a. Afskrifter herefter: LDipl.; Ny kgl. Saml. Fol. 726 S. 187; Uppsala UB., Haandskr. E 164 S. 357. [11624

Sept. 29. Kongen tilskriver Eske Billede og Anders Hemmingsø om Tækningen af 2 Huse paa Bræmerholm.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 88. Esge Billes Arkiv (I Aa; RA.). *Missiver I. 221.* [11625

Sept. 30. »Samma Torbern Laurentzson^a contraherar med archie-biscop Birger att få besittia och åboe denna gården i Aske^b, som han till honom försåldt, för 6 lb. smör åhrl. landgille. Datum Aaos sti. Hieronymi dag, som är d. 30 decemb. 1510.«

[Orig. Lunde Ærkebispes Arkiv.] Udtog: Specifikation, Acta privata Nr. 636. [11626

a) o: som i 11624. b) o: den i 11624 nævnte.

— Henrick Hansø¹ vor naadige Herre Konges Byfoged i Landskrone. Mand. efter Micels Dag paa Raadhuset for mig, »borgemæstere«, Raad og flere Dannemænd »elskede oc po bedes« beskeden Md. Morthen Jensø af Werme paa velbyrdige Mands Vegne Hr. Henrick Krwmmedyges R. Hans Andersø Sagefald efter Loven paa Benthæ Nidens[?] Vegne, og Morthen Jensø derpaa ingen »antswar« fik af Hans Andersø eller af nogen paa hans Vegne. Mit Indsegl. Datum Landskrone ut supra.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt fornedens: Bomærke; omtr. samtidig Paaskrift: »Breff, at Morten esket hennes gotz igen oc thet faltz moll, effter som thet vor hennæ tildømd«. Henrik Krummediges Arkiv (D; RA.). [11627

Okt. 4. Jeg Metthe Algwttzdotther¹ sælger og skøder til velbyrdig Md. Niels Biild i Rawnolth en min Gaard og Bolig i Gwdme H. i Lørøpp (Hans Biildh, 1 Skp. Smør). Kendes jeg mig at have opbaaret Penge og Værd efter min Nøje, saa jeg takker Niels Biildh for god Betaling. Afvindes forskrevne Bolig ham, tilpligter jeg mig at vederlægge saa godt et Bolig med Rente og »legleth« inden 6 Uger derefter. Medb. af »ærligh och welbirdogh« Mænd Otthe Clawosø² i Oraby, Clawos Wrne³

i Hynnema, Hr. Hans Eriks⁴ Sognepræst i Sskeldrøpp og Hr. Niels Juthe Sognepræst i Hæressthe. Givet i Odhensse Ffranssisse Dag.

Perg. med [5] Segl: 1. Gxv 10 (Algudsen); 2. Lxxiii 17 (Huitfeldt); 3. Dxlv 9; 4. G. 571* (Hans Eriks⁵). (Straks til) Arkivet paa Ravnholt. LDipl. [11628]

Okt. 4. Kongen paalægger Eske Bilde og Anders Hemmings⁶ at laane Søueren Nørby, hvad han behøver til et Skib, han har købt.

Papir med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl: Formentlig K. 88. Esge Billes Arkiv (I Aa (indhæftet mellem Aarene 1510 og 1511); RA.). *Missiver I. 222.* [11629]

Okt. 10. Jeg Jep Dachther har annammet en Sølvstob af Dronning Kerstene i Pant for 100 Mk. og 30 Mk. og 2 »ersk« for 24 Mk. og 15 Mk. paa Hr. Thæloff Vegne. Skrevet i Rewe anden Deniss Dag.

Papir med 1 Segl paatrykt forneden: Bomærke. Dronning Christines Arkiv (RA.). [11630]

Okt. 11. Kongen paalægger Esge Bilde ufortøvet at sende Kongens Skrædder Marcus til ham med forskellige Klæde- og Skindvarer.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 88. Esge Billes Arkiv (I Aa; RA.). *Missiver I. 222.* [11631]

Okt. 13. »Eth andet tingswidne aff Gram herretztingh, ath Detleff van Alefeldh haffuer waareth till tinghe oc i fiire samfelde tinghe haffuer esketh aff Jachim Rewenlow hanss modhers gotz och haffuer therepther met drosthbreff same sag ladet rettelighen i alle madhe forfølghe, førre æn hertugh Fredericks breff paa for^{ne} tingh waaret lesthe eller forkyndedhe. Datum anno mdx søndaghen fore Galli.«

[Orig.] Udtog skrevet med en Haand, der formentlig er Ove Billes, og mærket C; se 8079, Aa. (RA. Privatark., Joachim Reventlow, Udat.) [11632]

Okt. 14. *Reg. 5457.* Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 88. Esge Billes Arkiv (I Aa; RA.). *Nye Danske Mag. V. 124; Kbhvns Dipl. IV. 314; Missiver I. 223.* [11633]

Okt. 15. Jeg Clawøs Ols¹ i Ffyælbro og Niels Biildh i Rawnolth vi sælger og skøder al den Rettighed, som os falde kan i 8 Skpr. Byg og 5 Skill. og 1 Hvid, som Otthe Sskinkyl i Ekesskogh havde inde med sig efter vor Mormoders Død, til Otthe Sskinkil i Ekesskogh. Kendes vi os at have fanget fuld Værd for fornævnte vor Andel. Medb. af ærlig Mand Hr. Hans i Røsslinge og Hr. Niels i Heressthedhe. Givet i Rawnolth Tirsd. efter Calixty.

Perg. med [4] Segl: 1. Hiii 3 (Bonde); [3-4.^a]. Senere til Fjellebro Godsarkiv; endnu senere ejet af Danske Selskab (RA.). LDipl. [11634

a) Nævnte af Jon Mortensen i en Afskr. i RA. MS. Danske Selskabs Afskrifter («Kopidokumenter»). 2. Saml.: »3. dimidia parte remanet, et 4. in oris quadantenus læsum et in armis contusum».

Okt. 15. Kongen paalægger Eske Billde ikke at hindre Biskoppen af Siælland's Skib i at sejle.

Papir med Rester af 1 brevluukkende Segl: K. 88. Esge Billes Arkiv (I Aa; RA.). *Missiver I. 223.* [11635

— Kongen paalægger Esge Bilde og Anders Hemmingsß at modtage Fisk af Overbringeren Knud Matsß og at levere ham Hør og Hamp m. m. til at sælge i Nørrejutland samt at sende et Antal Øksne til Slottene paa Sjælland.

Papir med Rester af 1 brevluukkende Segl: K. 88. Esge Billes Arkiv (I Aa; RA.). *Missiver I. 224.* [11636

Okt. 19. Mattes Søffrinsß Landstings skriver i Skoonæ, Laffwæ Wrnæ i Boseropp a. w. Lörd. før de 11000 Jomfruers Dag her paa Lwndæ Landsting var ærlig og velbyrdig Svend Anders Hak, fuldmyndig gjorde ærlig og velbyrdige Md. Hr. Hænrík Kromedigæ R. at forfølge det Drab paa hans Vegne, som gjort var paa hans Fader Niels Hak, saa Hr. Henrik skal have Fuldmagt at gøre og lade i den Sag paa Anders Haks Vegne, ligesom han selv til Stede var. Vore Indsegl. Datum anno 1510 »v supra ac loco«.

Papir med 2 Segl ell. Rester af Segl paatrykte forned: 1. Bømærke i Skjold; 2. Skjold med Urne-Vaaben uden Hjelm ell. Omskrift. Henrik Krummediges Arkiv (D; RA.). [11637

Okt. 20. »Hans Olsons af Biergeße sogneprestz uthi Herfwista häradt^a uthgifne wettnesskrift, dhæt 12 hans sochnemän på siähl och sanningen bewittnade, dhæt Stubbe öra och Seenholt låg till dombkyrckian^b och archiebiscopsädhet^b. Dat. sondagen näst effter sti. Lucæ ewangelistæ dag d. 18 octob. 1510.«

[A. Orig. Lunde Ærkebishops Arkiv.] **Aa.** Udtog: Specifikation, Lunde Domkirke Nr. 434. — **Ab.** Et andet Udtog med Aar, men uden Dag: SvRA. E 102 a, Sextern 21, Nr. 360. — **Ac.** Et tredie Udtog lyder: »Archiebiscopen i Lund wed nampn Borge hafwer uthskickat sin capellan h. Tye Nielsson till att efterfråga på Biergeße sochnestaffna, hwem Stubbeöra och Seenholt tillkom. Tå hafwa tolf gambla åldiga män giordt sin saligheetz edh, att een frue, som bodde wæstan wed kyrckian och hade sitt altare uppe i stöbelen i samme kyrckie, hade gifwet till samma kyrckie forⁿe Stubbeöra och Seenholt med deß herredomme, forswar och ägendomb, doch med så skiehl, att sognemannerna der i Biergeße kyrckia skulle hafwa friit hygge uti samme Stubbeöra och Seenholt.« [11638

a) Ab tilføjer: »med deß sognemenners«. *b—b*) Ab: »formedelst een frus donation«.

Okt. 21. Kongen tilskriver Eske Billde om en paatænkt Udveksling af fangne Svenskere mod Danske.

Papir med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl: Formentlig K. 88. Esge Billes Arkiv (I Aa; RA.). *Missiver I. 224.* [11639]

Okt. 25. Kongen paalægger Borgemestre og Raadmænd i Malmø at laane ham 3 Roskuder, som de skal sende til Kiøpnehaffn til Søueren Norby.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 88. Malmø Bys Arkiv (i Malmø, A. 38). *Missiver I. 225.* [11640]

Okt. 27. *Aarb. f. Hist. Samfund f. Odense og Assens Amter 1914 S. 161.* Er 8649.

Nov. 2. Ick Sywerth van der Wysck tor Hutthen hebbe herenn Frederych erffghenamen to Norweghen, hertoghen ghegunneth den Fleckebeu dyck, ßo verne de uppe dath myne ghestoweth, to stowende und vordan ßo hoch men den myt diisseme itzyghen damme unde ummelopen unde nycht hogher ghestoweth holden mach. Dat ick ßynen gnaden vorschote ock auerantwerde. Hyrvor ßyne gnade my to eyner wedderlaghe ghedan hefft dath wurthhuß to Aschepel den dyck van westen den dorppe unde einen hamenthun in deme Slye, doch den hamenthun vor 100 mr. wedderloslich inholt ßyner gnaden breues nw darupghegeuen. Myn ingheseghell. Ghegeuen tor Hutthen an aller crysten ßelen daghe.

Perg. med 1 Segl: Skjold med v. d. Wisch-Vaaben. Hertug Frederiks Arkiv (Statsark. i Kiel, Urk. Schleswig Nr. 30). LDipl. [11641]

— (**Aar?**). Vi 12 Mænd, som efterskrevne staar, som er Østredt Haagenßen i Brandstaa, Niels Andersenn *ibid.*, Ola Aagesenn *ibid.*, Ostritt Bundesen i Brøßerup, Niels Morthenßen *ibid.*, Niells Pederßenn i Tholange, Haagen Jepßen i Eggelstadt, Thycke Niellßenn *ibid.*, Peder Ringesenn *ibid.*, Peder Segudßenn i Freminge, Peder Thueßen *ibid.*, Humundt *ibid.*, som er udtagne imellem Heinge Mænd, Neßbye og Birckerødz Mænd paa den 2. Dag Nouemb.[!] om en Skovtrætte, og da er forskrevne 12 Mænd og velbyrdig Herre Olluff Ibsßenn til Berridzhollm og ærlig og velbyrdig Md. Hr. Jens Hollgersßenn til Gliminge og ærlig og velbyrdig Md. Gregers Ibsß paa Thorup og derhos, og var det dem paa begge Sider baade i forskrevne Byer og Thorup ogsaa de gode Mænds Raad og Samtykke at skulle da gøre ret Markeskel. Paa forskrevne 2. Nouembris gjordes dette Skovmærke, hvilket og er det første, som vi lagde, og findes hos

Lille Kierweylle, og saa det andet Mærke i Brendholdzweylle og det 3. i Sandrefflebecken og det 4. Stiegerødzsteen, som ligger ned med Heinge wongebrøde, 5. Holiesteen og det 6. Kløffuesteen, det 7. Manddøden, 8. er et Stenmærke, ligger ved Hr. Iffuers »lid«. Disse Mærker har forskrevne 12 Mænd skikket til ret Markeskel og Skovskel imellem Heinge Mænd, Nesbye og Birkerødz Mænd, og er samtykt. Vi tilbeder »e. oc velb.« Md. Hr. Olluff Ibsøen paa Berridzhollm, at han hænger sit Indsegl under dette Brev; tilbeder vi ogsaa Joen Forßen i Berridt, Herredsfoged i Ferz H., om sit Indsegl hængende heneden, og ombeder vi ogsaa de 12 Mænd, som forskrevne Markeskel gjorde, at de hænger deres Indsegl neden paa dette vort aabne Brev. Givet osv.

[Orig.] Afskr. indført i Rettertingsdom 1599 Okt. 17, se 9977^a. RA. Herredagsdombog 1599 Bl. 65 b (jfr. 64 b, hvor Brevets Aar angives som 1500^b). Referat og Brudstykker herefter: *Secher, Kongens rettertingsdomme 1595-1604 S. 286* (jfr. 285). [11642]

a) Om Afskriveren har villet holde sig helt nøje til Originalen, er vel tvivlsomt; at han ikke har kunnet det, turde fremgaa af Dateringen. Eller skulde Brevet ikke snarere være falskt? hvad Dommen af 1599 rigtignok benægter. b) Dette Aar er maaske rigtigere; i alt Fald nævnes Gregers Jepsøn Ulfstands Hustru Johanne som Enke Aar 1506, se 10722.

Nov. 3. Dronning Cristina anmoder Eschæ Bildt om at skaffe hendes Tjener Ulrick Smedt Foder til 2 af hendes Heste.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Esge Billes Arkiv (I B; RA.). *Missiver I. 226*. [11643]

— Kongelig Kvittering til Næstved for Byskat.

Udtag: *Aarb. f. Hist. Samfund f. Præstø Amt 7. Aarg. 1918 S. 82*. Er 11150.

Nov. 4. Kongen tilskriver Eske Bille og Skriveren Anders om dem af hans Skibe, som nu er eller kommer for Kiøpnehaffn.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 88. Esge Billes Arkiv (I Aa; RA.). *Missiver I. 226*. [11644]

Nov. 6. Jeg Mattis Erichsøn paa Turebye a. v. skøder indtil »h.« Mand Hr. Anders Jenßøn Sognepræst i Verßløu en øde Gaard og Jord, som giver 2 Pd. Korn aarlig til Landgilde, liggende i Ardz H. i Verßløu S. og By og »bygningsteden« liggende næst sønden det østre Vangeled, som jeg købte af »welb.« Md. Lasse Nagel, og kendes jeg mig herfor at have opbaaret 150 Mk. i danske Penge, som i Danmarch er gænge. Thi tilbyder jeg mig Hr. Anders Jenßøn og hans Efterkommere Sognepræster at hjemle forskrevne Jord og Byggested; afvindes forskrevne Gaardsrum og Jord Hr. Anders Jenßøn, tilpligter jeg mig at give ham forskrevne 150 Mk. igen. Fratages forskrevne Gaard

eller Jord Hr. Anders Jenß af nogen Mand i min Livstid, be-
 pligter jeg mig at fri ham forskrevne Jord igen for »tag« inden
 halv Aars Dag eller give ham da hans Penge igen. Jeg hænger
 mit Indsegl for dette Brev med »hædl. och welby.« Mænds Ind-
 segl: Hr. Hendrich Abbed i Sorøe, Jacop Lyche paa Østrup,
 Mattis Schawe paa Eschildstrup og Mattis Lauridzøn paa Tøl-
 løse. Givet i Callundborrig Onsd. efter Alle Helgen Dag.

[A. ^aPerg. med hængende Indsegl.^a Vørslev Kirkes Arkiv.] Aa.
 Afskr.: SLA. Skippinge Herreds Provstearkiv, Provstebog 1647(-1783)
 Bl. 3 a. — Aaa. Afskr. efter Aa fra 18. Aarh.: SLA. Sjællands Bispearkiv,
 Skippinge Herreds Provstebog (attesteret 1755 Maj 12 af Provst O. Wils-
 bech) S. 5. [11645]

a—a) Saaledes Aa.

Nov. 8. Knud Gøæ beder Henrick Krvmedige om at sende ham
 100 Mk. og om at hjælpe ham til at faa Gaffnø Kloster.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Henrik Krummediges
 Arkiv (B 1; RA.). *Missiver II. 303.* [11646]

Nov. 10. »Tre st. dannemän uppå en stembno, som smeder och
 smedzgesäller höllo, witna och betyga, det smedzgesällen Hans Olofson
 sig ährl. och wäll i sin lyfztyd förhällit. Datum dominica ante festum
 Martini apostoli[!], som är d. 11 novemb. 1510.«

[Orig.] Udtog: Specifikation, Acta privata Nr. 634. [11647]

Nov. 11. *Reg. 5459 = *9578.* Papir med Spor af 1 brevlukkende
 Segl: Formentlig G. 741. Kongens Arkiv (RA. Danske Kanc., Indl. t. Registr.
 samt henlagte Sager). *Hübertz, Aarhus I. 100; Missiver II. 304.* [11648]

— *Reg. *9577.* [Orig. Flensborg Nicolai Kirkes Arkiv.] *Slesvigske
 Provindsialefterretn. Ny Række III. 271 = Dipl. Flensborg. II. 46.* [11649]

Nov. 12. Ick Hans Holdensßenn wanafftich to Brandorppe
 inn Norder Ranckstorpp harde byn schuldich deme duchtigenn
 Hinricke von Aleuelde Benedictusßoen wandages thor Borchorst
 100 mr. lubescher houetstoles unde 6 mr. lub. rente, als to
 Lubeke unde Hamborch genge synt, unde dar eyn gudtman
 deme anderen vull mede dhoen mach in deme lande to Holsten
 ane hale pennyngte to betalende in den achtedagen Martens erst-
 kamende myt redeme gelde bynnen Hadersßleue in Jurgen An-
 ckersß borgermesters huße edder uppe ener anderen ßekeren
 stede bynnen deme hartogryke to Sleßwygk ofte lande tho Hol-
 sten, dar dat Hinricke von Aleuelde beqweme ys syn gelt up-
 toborende. Alle dusße stuckke loue yck myt mynen ßoens unde
 medelouerenn als Cristiernn Holdensß to Sthendorppe, Peter

Hansß to Refßlundt, Jens Hansß to Brandorppe gebroder, Torsten Persß to Roeste, Michell Bundesß to Rudorppe unde Laurens Jensß to Gißedorppe louen myt ener ßamender handt dytt alles to holdende. Weret ouerst ßake, dat yn dusser betalinge jenige hynder schege, vorpflichten wy unns samptlich uppe eyynnnesschent intokamende uppe tydt unde stede vorbenompt alßdar intoholdende unde nicht daruth, ßunder ßulke houetstoell myt der bedageden renthe gantz betalet ßy; offt wii nicht tor stede qwemen, ßo schollen wii, de tor stede kamen, Hinricke von Aleuelde de summen also vorscreuen vornogen; offte wii alle edder welke van unns also geeschet unde nicht tor stede qweme, de ßulue schall ann alle zynes part gudes bewechlich unde unbewechlich myt ßyneme manheylle ann hertogen Frederiche vorfallen synn; ock nha mede in de handt to louende Hinricke von Aleuelde, welke tiidt he dat van unns medeloueren esschende ys. Yck Hans Holdensß hebbe mynn ingesegell myt denn ingesegelen myner medeloueren laten hangen ann desßen breff. Gegeuen unde geschreuen des dingestdags inn den achtedagen Martens.

Perg. med [7] Segl: 2. Utydeligt; 3-4. Bomærker; 5. I Sigilfeltet en Hammer; 6. Utydeligt; 7. Utydeligt Brudst. (Nr. 3-6 afbildede i *Zeitschr. f. Schlesw.-Holst. Gesch. XL, Tafel 5 Nr. 13-16*); ikke meget yngre Paa-skrift bagpaa: »Uppe dussenn breff hefft Hinrick van Aleuelde entfangen xl mr.; de anderenn lx mr. horen to den Marianerenn«. Senere til Haderslev Vor Frue Kirkes Vor Frue Kapels Arkiv; endnu senere til Godskegaarden i Eckernförde's Arkiv (i Arkivet paa Olpenæs) (Statsark. i Kiel, Goschenhof Nr. 11). [11650

Nov. 15. Broder Hennick¹ Abbed med »wor« Konventsbrødre i Lyom Kloster. Hæderlige Dannekone Ghwnner Jensß i Kolkadhe har givet vort Kloster i hendes levende Liv Gud til Lov og hendes Sjæl til Salighed Kalk og Disk, 14 rinske Gylden »ii till conuenthet ock wore wnghebrodhære seerlestis begaffweth jen sengh met hynness kledere ock jen grødhæ till closther behoff«, og vil hendes Arvinger løse den Gryde, da maa de for Fyldest, og hun skal have sit Lejersted i vor Kirke for hellig Kors heller Vor Frues Alter, naar Gud kalder hende, og vi skal gøre for hende efter hendes Død og for hendes Moders med hendes 12 Børn, som her begravet er i denne Kirkegaard, som vi gør efter vore Søstre og Brødre her og »andher sthedhe«, saa vide, som vort Orden Cisterciensis er; og maa hun indgaa i vor Kirke, naar hun hidkommer til Messe, og skal hendes

Søn heller hendes rette »erffwynghe« nyde alt, hvad hendes kan findes, som Landets Ret er, undtagen hvis hun vil ydermere give hid eller »andhersthet till closther« eller Kirker Gud til Lov for sin Sjæls Salighed i hendes sidste Tid. Vort Indsegl med vort Konvents² Indsegl. Datum Fred. efter Martini.

Perg. med 2 Segl: 1. G. 962; 2. G. 959. 1884 af Museet for nord. Oldsager afgivet til Gehejmearkivet (RA. Løgum Kl. Arkiv). [11651

Nov. 15. 2 Borgemestre og 10 Raadmænd i Kønehaffun sælger med Genkøbsret en Byens Jord liggende ved Høghebroo strædhe til Hans Kortes Døtre for 300 Mk. danske Penge, som kom til den Bygning, der er bygget omkring Kønehaffuns By.

[Orig. Senere tilbagegivet til Københavns Bys Arkiv?] Afskr. fra c. 1700 »aff raadstuens gamle pergamends breffve«: SLA. Store og Lille Fuglede Sognekaldsarkiv, »Copier af gamle curiose Sager« S. 58. *Kbhvns Dipl. VI. 5* (det udeladte lyder: modhe. *It. skeer ochsaa, thel Gudt forbiude, at for^{ne} jordh eller grundh ey bliffwe eller wordhe for^{ne} Clare och Beathe eller theris arffwinge ighen affkøffte innen forskreffne aar och dagh, som forreskreffvit staar, tha schulle the och theres arffwinge haffuæ, nyde, brughe och beholle for^{ne} jordh och grundh for et fwll køb for for^{ne} iii^c marck till ewindelige eye haffve och beholle skulendes wthen all gen^{siell}se therimodh vti noghre madhe, och for^{ne} Willom van Bommell eller hans arffwinge ey effter then thagh schulle thes vthi noghre madhe magt hawe at selie eller affhendhe noghen then bygningh, som the therpaa bygde haffvæ, vthen for^{ne} Clare, Beathe eller theres arffwingers samtycke thertill haffve vti noghre madhe. Item naar for^{ne} Willom van Bommell eller hans arffwinge lysthe eller welie selghe eller affhende theris bygningh, tha schulle the være henne næsth for nogher andre, efftersom the tha kunne meth them eens wordhe. *It. skeede ochsaa, thel Gudh forbiudhe, ath for^{ne} artichle och wilkaar ey weth macht holles, som forskreffvet staar, tha skall for^{ne} Willom van Bommells breff være død och macteløos, som han aff os therpa haffver, och for^{ne} Clare och Beathe eller theris arffwinghe schulle tha haffve, nydhe och beholle for^{ne} gardh, jordh och grundh qviit och fry meth all bygningh och forbedringh, som therpaa fyndes, vthen all gen^{siell}se ther imoodt vti nogher maadhe. Thill withnesbiurd herom, ath saa i sandheet vær, och saa vdi alle maade wbrødheligen holles skall, som forskrevet staar, haffue wii alle endregtelighe ladet henge wort byes indsegle nædhen for lhette breff. Giffvet).* [11652*

— (**Aar?**). Privilegium af Dronning »Kiersten« for Rudkøbing, dateret »wdi Odense fredagenn nest effther Martini 1510«.

[A. Orig. Rudkøbing Bys Arkiv. — Aa. Nævnt i Klage 1610 Aug. 11 (Lørd. efter Lauritz Dag) af Rudkøbing Borgerskab.] Aaa. Aa optaget i Dom 1610 Sept. 15 af Herredsfogeden i Sønder H. paa Langeland. FLA. Rudkøbing Raadstues Arkiv, Bindet »Forskellige Privilegier for Rudkøbing« (Dommen findes her baade i Orig. og i Aaaa. Kopi, attesteret Hafn. 1670 Dec. 23 af Notarius publicus Adam Friderich Werner). Efter

Aaaa: *Rasmussen, Rudkjøbing S. 44.* — Aaaaa. Afskr. efter Aaaa af Præsten J. L. Rohmann: Ny kgl. Saml. 4 to 741 k. — I et udførligere Udtog, der findes i RA. Danske Kanc., Kopi indsendt 1648 og i RA. MS. Rudkjøbing Bys Privilegier 1296-1689, har Dronningens Brev Aaret 1520, men samme Dagsbetegnelse. [11653]

Nov. 15. Kongen paalægger Randers By at udruste 60 Mand til et paatænkt Søtog mod Rigets Fjender.

[A. ^aOrig. paa Papir. Randers Bys Arkiv (saaledes 1749).^a] Aa. Afskr. af Langebek 1749: LDipl. — Aaa. Afskr. (utvivlsomt efter Aa) af Frands de Thestrup: Ny kgl. Saml. 4 to 742 b. — *Missiver I. 227.* [11654
a—a) Saaledes Aa.

Nov. 16. Tingsvidne af [Tyril H.], givet Jepp Jvll Slotsfoged paa Kolvingh hwss, at Sandemænd gjorde Markeskel mellem Hynom Mark og Silkyborgh Mark og mellem Grenekroghs Mark og Anckelbo Mark.

Perg. med [7] Segl: 1. Bomærke; 3. I Sigilfeltet en Baad (?); 4. Brudst.; 5. Bomærke; 6. I Sigilfeltet Bogstavet N; 7. I Sigilfeltet en seksoddet Stjerne. ^aSenere ejet af Danske Selskab^a (RA. Privatark., kronolog. Række). *Nielsen, Gl. jydsk Tingsvidner S. 126.* [11655

a—a) *Det Kgl. Danske Selskabs Begynd. S. 208.*

Nov. 23. *Reg. *9582.* Papir med Rester af 2 Segl paatrykte for-
neden: 1. Llviii 22; 2. Bxiii 25 (Ulfeldt). Ebbe Andersson Ulfeldts Enkes
Arkiv (RA. Privatark., Henrik Rud). *Vedel Simonsen, Ruderne I. 138.* [11656

Nov. 25. Vi Erick Kaas Biskop i Wiburgh skøder fra os og vore Efterkommere Biskopper til Niels Clementsßen Landsdommer i Nørjwotland en af vore og Bispsdoms Gaarde i Hartzøßell i Ginding H. i Hadderup S., som er den vesterste Gaard i Jeghilundh, til Mageskifte for en Gaard i Wegerby i Hemmerßøßell i Hwornwm H. (Owe Michelsßen), som N. C.s Brev indeholder, som han os givet har. »Wore« Indsegl. Datum Wiburgh die Katerine.

Perg. [med 1 Segl]. Niels Clementssøns Arkiv; senere til Mogens Gøyes Arkiv; *Eline Gøyes Jordebog S. 370* (med urigtigt Aar 1500); ^a1826 af Kaptajnlieutenant J. M. R. Fønss foræret til Gehejmearkivet^a (RA. Niels Clementssøns Arkiv). — Genbrevet hertil er registreret *ÆA. II. 301.* [11657
a—a) Jfr. RA. Reg. 73 i Kvart, Ginding H. 54.

Nov. 27. Ik Henningh Grawe¹ byn alle jar plichtich to geuende den vorstenders des altars unde vicarie der hillighen dreualdicheit 8 schillingh ewighe rente uth myneme huße unde hofte, dar ik inne wane, dat bolegen is in der suder strate in der norder syden up deme orde recht ouer teghen Unser frouwen tegelhaue, welkere rente dar hebben inne ghekoft de vorstendere

des altares do tor tiidt alz Tyle Smidt unde Jacob Moller van eyneme gheheten Reymer Peltzer, dede was eyn eghener der vorbenomeden stede hußes unde hoftes; welkere 8 schillingh rente synt de erthure, de scholen uthgan alle jar in den achte dagen Wolborgis sunder hinder darinne to donde van my unde besittere der stede. Scheghe dar schade up, den schole wy wedder uprichten den vorstenderen ofte presteren des altares. Myn inghesegel mit den inghesegelen der framen lude Peter Tamsß² unde Peter Bullenkull³. Geuen unnde schreuen des midwekens na Katherine.

Perg. med 3 Segl: 1-3. Bomærker (2. i Skjold). Husum Vor Frue Kirkes Arkiv? (Statsark. i Kiel, Husumer Urk. Nr. 98). [11658]

Nov. 28. »Laughæfd under sin Datum 1510 Torsdag næst efter ste. Catarini Dag udgiven, formældendes iblandt andet, Christen Jensen Foeget i Ørslefcloster at have med ^aVidner Mænds Mænd[!]^a og goede Selv-eyer induord en Part af fornt. Hald Mark nogen enckinde Stæder paa næsten Stæd fra Stæd, efter fornt. Sandmænds Bref [Ϸ: 2465] indholdt.«

[A. Orig. Ørslev Kl. Arkiv.] [Aa og] Aaa. Udtog se 2465, [Ab og] Aba. a—a) Ϸ: øjensynlig: Riddermændsmænd. [11659]

Nov. 30. Jeg Jep Lasßen¹ i Eystrup i Hee S. kendes mig skyldig at være Niels Clementsßen Landsdommer i Nørjwlandh 150 Mk. danske Penge, hvilke jeg tilbinder mig at betale Niels Clementsß efter sin Villie. Medb. af Jep Løng, Cristern Lybbertsßen³ »borgemestere« i Wiburgh. Datum die Andree i Wiburgh.

Papir med 3 Segl paatrykte forneden: 1. I Sigilfeltet en seksoddet Stjerne; 2-3. Bomærker. Niels Clementsßens Arkiv; senere til Kongens Arkiv; ÆA. V. 57 (RA. C 7, Gældsbr. og Kvitter., Papir). LDipl. [11660]

Dec. 1. Kongen stadfæster en Skraa for Prestø Skomagerembede. [Orig. Præstø Skomagerlavs Arkiv; formodes af N. V. Nielsen, *Præstø Købstads og Klosters Hist. S. 26* at være brændt 1750.] Afskr. fra c. 1700, mulig af Præsten Peder Jacobssøn Winsløw: Kall 4to 471 S. 97. *Nyrop, Gilde- og Lavsskraaer II. 323.* [11661]

— »Inførsellbreff. Therepther haffuer Detleff^a eth breff, at nogher gode men skulde faare fore for^{ne} Jachim Rewelows bolligh, oc ther paa Detsloffwes[!] vegne udeske aff Jachim Ræwenloff for^{ne} Detleffues moderne gotz i Gram herrit, som hannum met rette kandh tillfalde, oc sammeledes fyllest faare kost oc tæringh oc sammeledes myn herres nades fall oc rettighed, oc hwor han thet icke giøre, at the tha indføre hannum i hanss gotz i Gram herrit, saa thet han fangher faare for^{ne} deell fyllesthe. Datum anno mdx søndaghen faare conceptionis Marie virginis gloriose.«

[Orig.] Udtog skrevet med en Haand, der formentlig er Ove Billes, og mærket E; se 8079, Aa. (RA. Privatarck., Joachim Reventlow, Udat.)

a) v. Ahlefeldt.

[11662]

Dec. 4. Kongen paalægger Esge Bilde at lade Kongens Apoteker sende ham en god Fjerding Klaret.

Papir med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl: Formentlig K. 88. Esge Billes Arkiv (I Aa; RA.). *Missiver I. 228.* [11663]

— Kongen paalægger Eske Bilde straks at sende Tyge Krabbe 3 medfølgende Breve, delvis til videre Besørgelse.

Papir med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl: Formentlig K. 88. Esge Billes Arkiv (I Aa; RA.). *Missiver I. 228.* [11664]

Dec. 6. Oluff Hanß Borgemester i Helsinburgh og Oluff . . . ß Raadmand ibid. og Oluff Trap og Erick Scomagere Borgere sstds. Nicolae Dag før Jul var vi overværende og hørte paa, at Thore Jess Ipsß gav sin Søn Jep Nielß den halve Del, som hun havde i den Gaard i Helsingør, til den halve Del, som ham tilforn tilhørte, »ffor the ath« hun sagde, at han havde mer Umage for hende, end hendes Datter havde; hvilken Gaard liggende er i Helsingør paa Steengaden vesten næst den Gaard, Klaws Ogeß aatte, og østen næst den Gaard, som Hennicke Jenß i boede, og strækker i Sønder »nøder« til Stranden fra Stengaden. Denne Gaard gav hun sin Søn til evindelig Eje, og vederkendte hun sig ingen Rettighed i forskrevne Gaard at have. Med vore Indsegl. Skrevet i Helsinburgh osv.

Perg. med [4] Segl: 1-2. Bomærker; 3. Bomærke (.oJef ønnerfen). (AM. VIII. 22.) (*Reg. *9584.*) [11665]

Dec. 9. Kongen sender Eske Bilde nogle Breve til videre Besørgelse.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 88. Esge Billes Arkiv (I Aa; RA.). *Missiver I. 229.* [11666]

Dec. 15. Kongen sender Eske Bilde 2 Breve til videre Besørgelse.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 88. Esge Billes Arkiv (I Aa; RA.). *Missiver I. 229.* [11667]

Dec. 16. »Per Bengtson borgares i Malmöe uthgifne till Lunde dombkyrckia gienbreef på een $\frac{1}{2}$ a gård, som han till leyes bekom, liggandes i Malmöe bland Sudhare boderna. Dat. måndagen näst effter stæ. Lucie virginis dag d. 13 decemb. 1510.«

[A. Orig. Lunde Kapitels Arkiv.] Aa. Udtog: Specifikation, Lunde Domkirke Nr. 435. — Ab. Et andet Udtog med Aar, men uden Dag: SvRA. E 102 a, Sextern 24, Nr. 178. [11668]

a—a) Ab: »een«.

Dec. 16. *Reg. 5463. A.* Perg. med [7] Segl: 1. Udslidt Brudst.; 6. Udslidt. Løgum Kl. Arkiv; 1884 af Museet for nord. Oldsager afgivet til Gehejmearkivet? (RA.). — **Aa.** Afskr.: Løgumbogen S. 28. Herefter: *SRD. VIII. 12.* [11669]

— Eske Nielsen Tingholder til Øster H.s Ting, Povel Ebsen, Lars Jepsen, Peder Ejsen, Jes Nielsen Sandemænd og Jørgen Jepsen. Mand. før Thomas Dag før Jul fik Hans Ebsen i Skoulund et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Hans Pedersen, Chresten Adersen, Anders Bendsen, Jes Nielsen, Peder Jensen, Knud Jessen, Thomas Gødsen og Nis Madsen; hvilke vidnede, at de hørte og saa', at Sandemændene i Øster H. »kundgjør« deres Ed, som de havde gjort Markeskel og »tiltalt« imellem Lercheholdts Mark og Skoulund Mark og »andre marchemode« i saa Maade, at de satte den første Sten imellem Lercheholdt Mark og Krarup, »ogsaa« en Sten imellem Lercheholdt Mark og Hadeskov Mark i Tøndmoese, saa fra den Sten imellem Lercheholdts Mark og Skoulund Mark, som staar østen Lercheholdts Agre, saa fra den Sten og ret »nør østerlig under Stadsnog berrig« i Moesestrud, saa fra den ret nør midt i Kier, saa en Sten norden Pallum Eng mellem Lercheholdts Mark og Lister »marche moede paa nør« Side; saa en Sten sønden Skivehyv i Kiær mellem Skoulund Mark og Liste Mark, saa fra den Sten midt ad Kiær til en Sten, staar i »skivel« mellem Skoulund Mark og anden Mark derpaa skyder »af ret saa til Lunds markmoede«, som Sten og Stabel er sat. Saa gjorde de deres Ed, som forskrevet staar. Datum etc.

[A. aPerg. »med sex segle forseglet, og de 2de af alder og van-giemme forarget at være«. a Senere til Ribe Hospitals Arkiv? — **Aa.** Vidisse 1565 Marts 31 (Lörd. efter annunciat. Mariæ) af Viborg Lands-ting, givet Chresten Nielsen i Lercholt.] **Aaa.** Afskr. efter Aa fra c. 1700: NLA. Ribe Hospitals Godsarkiv, Pk. Diverse Dokumenter 1510-1778, 1792.

a—a) Saaledes Aa.

[11670]

Dec. 17. *Reg. *9586.* Perg. [med 6 Segl^a]. Ribe Bys Arkiv (i Ribe). *Thorup, Efterretn. ang. Byen Ribe II, Bil. S. 20* (læs: aff thalet - aarlig i syw - lon - virginis et). [11671]

a) Nævnte i Ribe Bys Arkiv (i Ribe), Kopibog 1601 S. 211.

Dec. 20. Kongen paalægger Eske Bilde straks at sende Seuerin Nørby nogle medfølgende Breve, delvis til videre Besørgelse.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 88. Esge Billes Arkiv (I Aa; RA.). *Missiver I. 230.* [11672]

Dec. 21. Jeg Søster Mette Manderupssdatter Konventssøster i s. Agnetes Kloster i Roskilde har oppebaaret af ærlig og vel-

byrdig Md. Anders Bille 12 Mk. tilforn og nu 6 Mk. og 7 Skill. Lader jeg ham kvit for samme 18 Mk. og 7 Skill. for alt ydermere Tiltale af nogen anden paa mine Vegne. Konvents Indsegl. Givet og skrevet i s. Agnetes Kloster Thomes Dag Apostel.

Papir med 1 endnu overklæbet Segl paatrykt forneden: G. 432 (er Priorissens og ikke Konventets Segl). Anders Billes Arkiv (V a; RA.). LDipl. [11673]

Dec. 22. Kongen tilskriver Eske Billde om en »Dreng« fra Swerige, som kom til Kiøpnehaffn med Peder Vgerops »Dreng«.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 88. Esge Billes Arkiv (I Aa; RA.). *Missiver I. 230.* [11674]

Dec. 26. Niels Andersß¹ i Drøzelæbergh a. w. Cristern Nielsß min Svoger har nu gjort mig Regnskab fra første Tid, han fik mit Gods i Forsvar, indtil nu for alt Oppebørsel af forskrevne Gods og Fyldest gjort mig paa min Datters Vegne Børittæ Nielsessedotter for den »minereghe[?] dellæ«, som hun skulde give mig aarlig af sin Anpart. Thi lader jeg Cristern Nielsß kvit for alt ydermere Tiltale paa forskrevne Oppebørsel. Item har jeg givet Cristern Nielsß alt den Tagsten, som »hændhæ« paa det store Hus i Drøzellæberghe gardh, kvit og fri. Mit Indsegl. Datum altera die nativit. dni.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forneden: Clxxii 10 (Basse). Christiern Nielsson Dyres Arkiv (RA.). [11675]

Uvis Dag (Aar?). Olaff Gullexsß sender Henrigh Kromdigh en Del Penge og skriver om dennes øvrige Tilgodehavende.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Henrik Krummediges Arkiv (B 1; RA.). *Dipl. Norv. XII. 248; Missiver II. 428.* [11676]

Uvis Dag. Jeg Torbernn Billde paa Sandholth har gjort et Mageskifte med ærlige og velbyrdige Mænd Mester Offue Billde, Kong Hanses Kansler, Erick Billde, Eske Billde og Mogens Billde Brødre mine Farbrodersønner paa deres egne, deres Brødres og Søskendes Vegne i [saa] Maade, at jeg skal have af dem og deres Søskende dette Gods i Stæffnss H.: i Holtwe 3 Gaarde (Morthen Bentsß, 2¹/₂ Pd. Korn, ¹/₂ lødig Mk., ¹/₂ Svin, [1] Gaas, 2 Høns; Dorethe Trwelses, 2 Pd. Byg, ¹/₂ lødig Mk., ¹/₂ Svin, 1 Gaas, 2 Høns; Niels, 1¹/₂ Pd. Korn, ¹/₂ lødig Mk., ¹/₂ Svin, 1 Gaas, 2 Høns), 1 Gaard i Tomestrop (Nielslsß, 3 Pd. Korn, 2 Skill. Grote, ¹/₂ Svin, ¹/₂ Faar, 1 Lam, 1 Gaas, 2 Høns), 1 Gaard ippe (2 Pd. Byg, 5¹/₂ Skill. Grote), 1 Gaard i Klippinge (Ingwort Boosß, 1 Pd. Byg, .. Skill.

Grote). Og derimod skal de og deres Søskende have af mig: 1 Gaard i Biærby i Twtze H. (Laurens Jenss, 5 Pd. Korn, 2 Skill. Grote), 1 Gaard sstds. (Jep Bents, 3 Pd. Korn, .. Skill. Grote), 4 Gaarde i Hornss H., den første i Skulldeløff (Jens Laurens, 2 Pd., 1 Gaas, 2 Høns), den anden i Gerløff (Jens Peers, 2 Pd. Korn, 1 Lam, [1] Gaas, 4 Høns), den tredje i Kyndby (Michill, 1 Pd. Byg, 5 Grote) og den fjerde i Landerssløff (Lasse Brandt, 3 Pd. Korn), og al den Rettighed, jeg har i Englerop Mølle i Walburgs H., som er 30 Skpr. Mel aarlig Rente med hvis anden Rettighed, mig i samme Mølle tilfalden er. Afvindes forskrevne [Gods] dem eller deres Søskende, bepligter jeg mig at vederlægge dem saa godt Gods inden 6 Uger Medb. af ærlige, velbyrdige og i Roskilde, Hanss Bogebindere og Oluff Atzer, Borge..... Givet paa Kallundeborg Sønd. efter s.

Medtaget Perg. (Plica delvis ødelagt) [med mindst 3 Segl]. (RA. Privatark., Ove Bille m. fl.) [11677]

Dag? »Etth genbreff, som for^{ne} Mattes Lauris, hagde wdgiuffuett vnder Gudtz aar mdx, lydende, att hand hagde købt aff her Erick Ewert, cannick y Roskilde nogle gaardhe och^a godtz ligende y Dalby soghenn y Ram, herreth y Sielland fore syw hwdrett lybske marck danske pendinge, som y Sielland och Laaland ginghe oc gefvne eræ, oc thertiillmett ij^e rynsk gylden, godhe aff slaghe oc wegtt, mett saadan skell oc forordtt, atth nar som for^{ne} Erick Ewert eller hans arffwinge wille eller kundhe købe ighenn samme gaardtt oc godtz aff for^{ne} Mattes Lauris eller hans arffwinghe for for^{ne} swm guld oc pendinge, som forscreffuett staar, tha maa oc skall for^{ne} her Erick Ewert eller hans arffwinge thertiill fuld magtt haffue wdhen for^{ne} Mattes Lauris arffwings gen, wtti nogher maadhe, och hannom eller hans arffwinge logliigh war, indhenn sancti Hans dagh met-sommer mett ii dannemend oc løsningsdages [!] indhenn sancti Michels dag nest kommende, oc tha landgildett følgett [!] hoffueswmmen etc.«

[Orig.] Udtog anført i udateret Rettertingsdom mellem Eriick Hans, Kannik i Roskilde paa egne og Medarvingers Vegne og Eriick Matzenn til Birckinge paa egne og Medarvingers Vegne; Eriick Hans (den nævnte Erick Ewertns Søstersøn) fremlægger nærværende Brev; Eriick Matzenn (den nævnte Mattes Lauris's Søn) fremlægger 11679. RA. Herredagsdombog 1537 ff. (Nr. 1) Bl. 124 a. [11678]

a) Udtoget tilføjer: oc.

— »Ett skødhebreff, som for^{ne} Eriick Hansens morbrodher her Erick Ewertzen hagde wdgiuffuett vnder samme datum, lydende, att hans fadher Mattes Lauris, hagde købt for^{ne} gaardhe oc godtz tiill ewindelig eghendom aff for^{ne} Eriick Ewert.

[Orig. Mads Lauridsøn Vasspyds Arkiv.] Udtog se 11678. RA. Herredagsdombog 1537 ff. (Nr. 1) Bl. 124 b. [11679

Dag? ›Huilcke affkaldtt handt^a strax wti retthe lagde, wdgiffuitt wnder Guds aar mdx, lydende, att Michell Aßleffsß wti Bøgballi och Jørgen Mychelsß wti Ørum hagde wti dannemendz offueruerelse werett offwer ett wenligtt schiffte oc forligelse mett Ebbi Iuersß borger her wti Kolding paa ßyn høstrues Mette Michelsdatthers wegne oc paa Iuer Szebisßens oc for^{ne} Mettes børns wegne, som for^{ne} Michell Aßleffsßen oc Jørgen Michelsß wore retthe weriger oc forßuar tiill, om arff och skiffte, som for^{ne} børn wore tilfallen epher for^{ne} theres fader Iuer Sebisß, uti ßuo maade, att for^{ne} Ebbi Iuersß paa ßyn høstrues wegne schulde haffue, nyde, brughe och beholde wti ßitt schiffthe huße oc gaardt, som handt uti bode, wti ßin wide oc lenge oc all rettighett, som then nw forfunden er, inthett wndertagitt, oc ther tiill mett boo och boschab oc jordegods inden byes och wden, byggitt och ubyggitt, gods oc penninghe, rørendes oc wrørendes, lidett eller megitt, ihuatt thett helst wore, som the tha hagde at schiffte tilßammen, inthett under-tagitt, eller huore theres rettigheddtt paa rett arffs wegne noghen steds fyndes kunde, tiill euindeligh eyghe, och theremodtt schulde for^{ne} børn Aßleff Iuersß, Jørgen Iuersß oc Dorethe Iuersdatther haffue, nyde oc beholde then homblegaardt liggende ßynden Kolding, som kallis Pallisß-gaardt, tiill theres schyffte tiill euyndelig eyghe, oc ther tiill mett schulde for^{ne} Ebbi Iuersß giffue for^{ne} børn I marck danscke huyde penninge oc huer dreng en godt ßelssckedt oc piigen en opgiordtt ßeng oc tage tiill ßeg all then gialdtt oc scky[.]dt, som ther tha wor paa-funden, som løbber vje marck oc xxvi marck danscke, oc holde for^{ne} børn therfore quitt oc wden all kraff; oc theroffwer hagde for^{ne} Mychell Aßleffsß oc Jørgen Mychellsß giortt oc giffuitt for^{ne} Ebbe Iuersß paa ßyn høstrues wegne en fuldt affkaldtt oc laditt hannom oc hans arff-uinge quitte oc frii, ledige oc løße fore all ythermere kraff eller tiltale paa for^{ne} børns eller theres arffuinges wegne wti alle maade oc ßelluff bezegligtt for^{ne} affkaldtt mett flere dannemendtt etc.◀

[Orig.] Udtog anført i Rettertingsdom 1546 Maj 29 (Lörd. vocem jocunditatis) mellem Hr. Axell Iuersß Sognepræst til Øster Sznee paa den ene Side og Niels Clementsß og Anders Døstrup Borgere i Koldyng paa den anden; Brevet fremlægges af de sidste. RA. Herredagsdombog 1545-49 Bl. 62 a. [11680

a) ∴ Anders Døstrup paa Niels Clementßens Vegne.

— Morthen Henriksen Kannik i Roskyldtt giver til Alle Sjøles Alter i Hellig tre Kongers Kapel ved Roskyldt Domkirke en Gaard i Roskyldtt i Botulphi Sogn mod Gudstjeneste.

[Perg. Roskilde Kapitels Arkiv (Alle Sjøles Alter i Kongens Kapel).] Udtog anført i Rettertingsdom 1547 Dec. 8 (Vor Frue Dag concept.) mellem Hr. Jacob Vicarius i Roskyld Domkirke og Erick Christofferssen til Wyndinge; Brevet fremlægges af den første. RA. Herredagsdombog 1545-49 Bl. 189 b. *Ny kirkehist. Saml. VI. 285.* [11681

Dag? ›Ett tingswittne aff Lø herrittz tyng h wnder datum mdx, lydende, att Niels Christerßenn aff Wolum skiøtte Bunde Anderßenn aldt thenn deell, Niels Christernsß hagde y the huße eller jordtt y Vollum, inthett wndertagenn wdenn Wille Mamßens deell, och att Jens Perßenn aff Lørup skiøtte Bundi Anderßenn aldt thenn deell, som Jens Lørup hagde skiødhe paa y enn bondegaardtt, som thenn tiidtt Niels Jensenn y bode, som breffuitt, therpaa giortt er, indeholler och wduißer etc.◀

[Orig.] Udtog se 11156. RA. Herredagsdombog 1557-58 Bl. 103 b.

[11682

— ›Bisp Iffuer Munch udaff Ribe hans mageschifftbreff, huorudinden hand (sig^a) haffuer thilschiff (aff^a) her Niels Andersß abitt aff Thuiß all Stallerup march til bisdoms gaard Olstrup, som var fiire øde bøgesterer och løber (øster^a) att, ind til Olstrup bierck march vidtager, sønder att indtil møttstrøme i Lerckebech met tho engedeell, en, som kalles Muncheng, och en, som kallis Brunßberg, och saa vester, ind til Quistrup march vidtager, oc saa nør att emellem Stallerup march och Quistrup march, til Abye march vidtager, och saa alt nør att emellom Abye march och Stallerup march udi Lemfiurdt etc. Under dato tusinde femhundre paa thett thiennde.◀

[A. Orig. Ribe Bisps Arkiv.] Aa. Udtog se 9978, Ab. NLA. Viborg Landstings Dombog 1616 C Bl. 187 a. — Ab. Omtr. det samme Udtog se 7910. RA. Herredagsdombog 1619 Bl. 102 b, jfr. 94 b.

[11683

a) Saaledes Ab; mangler i Aa.

— ›Thertiill suaret Iuer Vindt, at enn vedtt naffnn høstru Marinn Staffrskouff wdi Starup met hines sønn Jens Staffuerskouff hagde soldt och skøtt Hans Skiell aff Nygaardt Kielebecks tofft wdi Starup marck met miere godtz, som handtt straxt beuiste mett for^{ne} høstru Marinis egit obit beseglit skødebreff, hunn Hans Skiell therpaa giffuit hagde wnder datum mdx.◀

[Orig. Hans Skeels Arkiv.] Udtog anført i kongelig Dom 1555 Juni 6 (Torsd. efter Pinsedag) mellem Jørgenn Skouffgaardt til Skouffgaardt og Iuer Vindt til Starup; den sidste fremlægger nærværende Brev; den første fremlægger Brev af 1511 Dag?. RA. Rigens Dombog 1554-58 S. 51.

[11684

— ›For^{ne} Sørenn Judes modermoders Kierstinne Erickßdatthers eigett breff och sigell wnder dattum mdx, lydende, att Anne Nilßdatther, Erick Ibßenns epththerlefferske y Wiborig, inndenn alle fiire stocke affhennde fra seg och sine arffuinge och tiill Nils Clementßen och hanns arffuinge tiill euig eigenndom thenn thredie dell i thet stennhus, som staar nest nordenn tiill thenn gaardtt, Nils Clementß nu y were haffuer, bode i hus, jordtt, gaardtt, gaardisrum, i lenge och brede, som hun erffuitt epthther hinndes hosbunde Erick Ibßenn, och thenn thredie dell wti same gaardtt, hus och jordtt, som hun erffuitt epthther hines sønn her Lauretz Erickßenn; thesliigeste hagde for^{ne} Kierstinne Erickßdatther, Jep Olßenns epththerleffuerske, skøtt och aff-

hendtt enn systerdell y same stennhus, jordtt, gaardt och grundtt tiill Nilß Clementßenn och hanns arffuinge.«

[Orig. Niels Clementßsøns Arkiv.] Udtog se 11161. RA. Rigens Dom-bog 1554-58 S. 148. [11685]

Dag? »Thuende beßeglitt pergmentzbreffue, thett første wdgifuitt tiill Synder herritz ting wnder Gudtz aar mdx, lydende, att Mawritz Hanßen i Leggebøll hagle weritt inden tinge, skøtt och affhendtt fraa seg och sine arffinge oc tiill Bertiill Nielß och hans arffinge ßindtt bondegaardtt lygende i Leggebøll, som handtt tha wti boedhe, mett all syn retthe tiilligelse, inthet wndertagettt i noget[!], mett herskaps til-ladelse etc.« [Det andet Brev af 1533.]

[Beseglet Perg.] Udtog anført i Udtog af Stadfæstelse uden Aar Juli 2 (die visitat. Marie) af Kongen (∴ Rigskansleren), givet Bertiill Nielßen i Leggebøll. RA. Rigens Forfølgningssbog 1536-43 Bl. 69 a. [11686]

— »Peder Langh af Wallösa hafwer gifwet till Wår frues och sti. Johannis baptistæ altare i Lunde domkyrckia een gård liggandes i Borßholm i Norra Aßbohärat, Munckeliungby sochn. Dat. 1510. Med 6 sigiller.«

[Orig. med 6 Segl. Lunde Kapitels Arkiv.] Udtog: SvRA. Kopie-böcker B 30, Bl. 50 a Nr. 302. [11687]

— »Domini archiepiscopi Lundensis collatzbreef gifwet domino Petro Iwari på ett canonicat och præbendam, som sal. m^r Pehr af Falster tillförena åtte. Dat. 1510.«

[Orig. Senere til Lunde Kapitels Arkiv.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 12, Nr. 74. [11688]

— »Domini Birgeri archiepiscopi Lundensis collatzbreef gifwet m^o Atzero Petri canonico Lundensi på ett canickdomme, som sal. m^r Anders Jahanson tilförna hade. Dat. 1510.«

[Orig. Senere til Lunde Kapitels Arkiv.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 12, Nr. 75. [11689]

— Jens Olufsen Raadmand i Landscrone giver ½ Gaard til den Helligaands Hospital (i København).

[Orig. Københavns Helligaandskl. Arkiv.] Udtog: RA. Reg. 30, 1. Af-del., Fasc. 2, Art. 8, Nr. 12 ab; Gl. kgl. Saml. 8vo 3595; Ny kgl. Saml. 4to 687. Efter sidstnævnte: *Lindbæk og Stemann, Helligaandsklostre, Dipl. S. 135.* [11690]

— »279. Et gl. refued kong Hansis Mageschifftebref paa det Godz, hans kongl. Majt. sich af Hellig Aands Closter i Faaborg. Dat. 1510.«

[Perg.^a Faaborg Helligaandskl., senere Odense Hospitals Arkiv.] Udtog anførte i Registraturer 1701 Nr. 279 (herefter ovfr.), 1701 Nr. 279, »1711«, 1743 (alle: FLA.) og *Hofman, Foundationer V. 167* (de 3 sidste: Skuffe 1 Nr. 4). [11691]

a) Saaledes Registratur 1743, Skuffe 1 Nr. 4.

Dag? »181. Otte Mænds Kiendelse, at Baadsmændsbreve skulle staa ved Magt. 1510.«

[Orig. Senere til Odense Hospitals Arkiv.] Udtog anførte i Registraturer 1701 Nr. 181 og 1701 Nr. 181 (begge: FLA.) (hvis selve Udtoget er rigtigt, er Aarstallet formentlig urigtigt). [11692]

— »Et Vidisse af 1510 af Carl Michelsens Brev paa Woldum Mark given til Graabrødre Closter Anno 1367, hvori nævnes Peter Keltsen Provst i Randers og Cannik i Aars, Mester Sven Vice Prior til Helligaands Closter.«

[Orig. Randers Bys Arkiv.] Udtog af Søren Abildgaard »af Randers Raadstuearchiv«: Nationalmuseet, Abildgaards Dagbøger Hæfte 4 S. 118. [11693]

— »15. En tingsvinde, Chresten Tholsen bestod, hannd thog noget hiøe aff Asp kirckis jord. 1510.«

[Orig. Asp Kirkes Arkiv.] Udtog anført i Hardsyssels Provstis Registratur S. 104. [11694]

— »En dom paa perckement ar 1510, att Dragisboell er dømbt till Wandborre kircke.«

[Perg. Vandborg Kirkes Arkiv.] Udtog anført i Hardsyssels Provstis Registratur S. 33. [11695]

— »DD. Ett konng Hannßes schødebreff till her Johann Oxe paa 9 gorde i Krarup. Under dat. 1510.«

[Orig. Johan Johanssøn Oxes Arkiv ell. Nielstrup (Musse H.) Godsarkiv.] Udtog anført i Fortegnelse over Breve, som Margrethe Brahe 1612 leverede paa Nielstrup til Esge Krafse, S. 29: Lunds UB., De la Gardieska saml., Barnekow I. [11696]

— »Niels Fueß Foget til Horns Herredtz Ting, Niels Otteßen Vebner, Jens Thomeßen, Peder Nielsen, Anders Stephanßen, Ole Mortenßen deres Tingsvidne welb. Mand Thorlo Baße udsted, at Tromsmarch 13 Agre haver liget i roelig Hefd til de 2 Gaarde, Niels Terkelßen og Madtz Thueßen i boer i Nørre Bindslev, over 40 Aar. Dat. 1510 (dog tvivlagtig).«

[Orig. Senere til Linderumgaard Godsarkiv?] Udtog [efter Peder Dyrskjødt]: Ny kgl. Saml. Fol. 558 Bl. 23 a og Langebeks Saml. Pk. VI, Ark q. [11697]

— »30.« »Copie uden Haands Underskrift af en Lovhævd, som Vester Stevn er indvord med nogen Stk. Jord i Wiwe Mark A^o MDX.«

[Orig. Straks ell. senere til Arkivet paa Villestrup.] Udtog anført i Registratur over Arkivalier paa Villestrup. Arkivet paa Villestrup (ikke set af Udgiveren). — Afskr. herefter for Videnskabernes Selskabs Kommission til Undersøgelse af de i dansk Privateje bevarede Kilder til dansk Historie (S. 16). [11698]

— »Haffuer fremdelis for^{nē} Detleff van Alefelde samme sagh forfuldh met retthe, saa thet han haffuer fanget modh for^{nē} Jachim

Rewenlow drosttbreff, xv dages breff, x dages, v dages oc straxbreff, ath han skullde udlegghe hannum hanss modhers gotz, som henne tillfaldher ephther hennes fader, brodher och søsther i Gram herrit. Datum anno mdx.«

[Orig.] Udtog skrevet med en Haand, der formentlig er Ove Billes, og mærket D; se 8079, Aa. (RA. Privatark., Joachim Reventlow, Udat.)

[11699]

Dag? »Ditto« (∴: Aasum Herredstingsvidne) »paa Per Jepsens i Frelstofte Skjøde til Knud Madsen i Davinde paa sin Anpart i hans Gaard. 1510.«

[Orig. Odense »Stiftsarchiv« (∴: Amtsarkiv).] Udtog af Vedel Simonen: RA. MS. »Vedel Simonsens Indberetninger angaaende Odense Byarchiv og andre Provincialarchiver 1811. 1814«, Aug. 1811 I (Læg 2) Nr. 814.

[11700]

Uden Dag. Kongen tilskriver Mester Ericus Walkendrop om dennes Erhvervelse af Trwnhem Ærkebispedømme og om Provstiet i Roskilde.

Koncept skreven med en Haand, der formentlig er Ove Billes. Kongens Arkiv (RA. Danske Kanc., Chr. I og Hans, Koncepter til (aabne Breve og) Missiver). *Missiver I. 231.*

[11701]

— *Reg. *9594.* Koncept. RA. Hert. Frederiks Reg., 2 løse Blade indlagte mellem Bl. 27 og 28. *Dipl. Flensborg. II. 50* (Brevet, der er udateret, anses af Udgiveren, utvivlsomt med Rette, for samtidigt med et af 1510, der er trykt *sslds. S. 51*).

[11702]

— An Heningk Pogewisch amptman zcu Rensborg. Duch-tige leiber rath unnd getreuer. Wir werden bericht, wie dy deinen in unsern lehen umb den Westerkrugk vast jagen und unsen undersaten ir korn domit sehr zcutreten sollen, doran wir gar nicht gefallen haben, gantzes vleisses begerennde, dw wollest mit den deinen ernstlich und strax vorfugen sulchs abzustellen, auch furder in unsern lehen und gebieten zcu gagen nachzulassenn. Doran geschidt unser gantze und entliche meinugh. »Geben etc.«

Koncept. RA. Hert. Frederiks Reg. Bl. 38 a (Brevet har intet Aar; det nærmest foregaaende og efterfølgende daterede Brev er af 1510 Juli 9 og (1510) Aug. 22).

[11703]

— *Reg. *9593.* Afskr. med Rettelser: RA. Hert. Frederiks Reg. Bl. 40 b (Brevet er helt udateret, men maa efter sin Plads i Registranten antages at være fra 1510). *Dipl. Flensborg. II. 51.*

[11704]

— Jeg Peder Pedersen Sognepræst i Hiøring har skødet til s. Ane Kapel for min Sjæl og alle kristne Sjæle et Stenhus, som jeg har ladet bygge østen op til s. Karens Kirkegaard paa den Jord, som jeg »stede« af Byen paa s. Ane Kapels Vegne, »saa

det schal altid blifue fattige mennischer i for^{ne} steenhuus for Gudz skyld, min fattig siel til hielp og alle christne siele til ævig tid«. Item skal Kapellan til s. Ane Kapel og den Mand, som s. Ane Kapels Hovedpenge »hafuer nu forestaa« og besørge de fattige Folk, som i forskrevne Stenhus skal være, og naar nogen afdør af de fattige Mennesker, skal de forse andre i Steden igen. Item skal den Mand, som s. Ane Kapels Penge har i Værge, med s. Ane Kapellans Raad forse de fattige Mennesker i s. Ane Stenhus hvert Aar 4 Læster Kul, hvortil udlægges af de Penge, som i Blokken, paa Tavlen tillægges af og for »sielegift«; hvad til »ofuerlobs« vorder, skal til Voks at brænde i Kapel og til Kapels Forbedring, saa fremt s. Anes Kapellan og Værge vil fly den evige Fordømmelse. Jeg hænger mit Indsegl for dette Brev med Hiørings Bys Indsegl. Datum Hiøring anno 1510.

[Orig. Hjørring Catharinæ Kirkes Arkiv.] Afskr. fra 2. Halvdel af 17. Aarh.: NLA. Aalborg Bispearkiv, Præstekaldsbog 1555-1689 (omtr. bagest). [11705]

Uden Dag. Vi Prælater, Kanniker og menige Kapitel i Ribe har annammet af »bwrghemesther« og Raad sstds. til evindelig Ejendom 2 Marks Rente i en Gaard, som Mester Niels Marquardsß Kannik nu i boer og skylder 18 Skill. af hans Abildgaardsjord og 14 Skill. af en Kaalgaardsjord derhos liggende, som hans Søster nu i Leje har, til Vederlag paa Graabrødreklosters Vegne for den Del, som vi af Ret havde i Stagss tofft, af hvilke 2 Marks Rente vi skal opholde de 7 Lys paa »høygæ alther« til Vor Frue Hæder, som tilforn opholdtes af Stagess tofft; og skal Graabrødrekloster til evindelig Eje have Stagess tofft for fuldt »wetherlagt«, som de har fornøjet Byen med, som de Breve indeholder, der gjort er imellem Kloster og Byen, og er vi der vel tilfreds med. Sig. nostri capituli anno 1510.

Perg. [med 1 Segl]. Ribe Bys Arkiv (i Ribe). [11706]

— Udtog: *Fyhn, Kolding S. 194* (efter Resens Atlas (Uldall Fol. 186) VI. 697); *Reg. *9591*. Er 6995.

— Nævnt: *Arne Magnussons private brevsveksling (Kbhvn 1920) S. 513*. Er 11492.

Brevbøger: Kancelliet: Optegnelsesbog: *Danske Mag. 4. R. II. 300 L. 7-301 L. 32* (uden Dag; hertil hører vel ogsaa hele Noten paa S. 300). — Kong Hans's Brevbog: *Aarsbereln. fra Geheimearch. I. 43* (Maj 19), 39 (Sept. 4), 39 (Sept. 4; i *Reg. *9520* fejlagtig opført som udateret), 44 (Sept. 20), 45 (Sept. 20), 35 (Sept.), 40 (Okt. 12), 42 (Nov. 10), 42 (Nov. 22), 42 (Nov. 22), 47 (Dec. 8), 36, 36, 37, 38, 41, 43 (de 6 sidste Breve alle uden Aar og Dag). — Dronning Chri-

stines Brevbog: *Danske Mag. 4. R. V. 93* (Jan. 19), *94* (Apr. 1), *94* (Apr. 3), *94* (Aug. 13), *94 L. 4, L. 10* (de 2 sidste Breve uden Aar og Dag). — *Løgum: SRD. VIII. 137* (Apr. 14), *138* (Juli 9), *140* (Juli 28), *139* (Aug. 25), *138* (Okt. 15), *140* (Nov. 24), *141* (Nov. 30), *245* (Nov. 30); se ogsaa 11669.

Registraturer: Kongens Arkiv: *ÆA. IV. 33* (= *V. 37?*), *35* (= *V. 34*); se ogsaa 11464, 11471, 11660. Aalborg Slot: *ÆA. III. 75* (Aalborg Frue Klosters Arkiv?). Hald: *ÆA. V. 80*; se ogsaa under Viborg Bisp Jan. 28. — Lunde Ærkebisp: *ÆA. IV. 346, 348, 359*; se ogsaa 11455. — Børglum Bisp: *ÆA. III. 46, 47, 56*. — Viborg Bisp: *ÆA. II. 214* ((1410 c:) 1510 Jan. 28; = *V. 90*), *355* (Maj 30), *269* (Juli 9), *299* (Aug. 13), *285* (Sept. 3), *297* (Nov. 22), *301* (Nov. 25), *227, 236* (238 se Aar 1504), *242, 247, 267, 291, 308, 327*; se ogsaa 11486, 11605. — Aarhus Bisp: *ÆA. II. 87* (Febr. 21), *32* (Maj 9), *21* (Sept. 28), *120, 121, 151* (= *V. 115*), *159* (= *V. 111*). — Ribe Kapitel: se 11459, 11497, 11521, 11530, 11568. — Antvorskov: *ÆA. IV. 75, 98, 106, 107, 116, 159, 162, 173, 173, 173, 174*; se ogsaa 11494. — Roskilde Claræ Kl.: se 11469, 11483, 11507. — Skovkloster: *SRD. IV. 364, 373, 390, 392*. — Maribo: *ÆA. III. 310*. — Odense St. Hans Kl.: *ÆA. V. 631* (788). — Aalborg Frue Kl.: *ÆA. III. 27*. — Dueholm: *ÆA. III. 138*. — Essenhæk: *ÆA. II. 96* (Febr. 11). — Hundslund: *ÆA. III. 3, 4, 6*. — Mariager: *ÆA. V. 653?*, *661, 661, 665, 723, 736*. — Tvilum: *ÆA. II. 52* (Febr. 14), *52* (Maj 18). — Vestervig: *ÆA. III. 141, 161*; se ogsaa 11617. — Viborg St. Hans Kl.: *ÆA. II. 376*. — Vor: *ÆA. I. 194, 206*. — Vrejlev: *ÆA. III. 41, 41*. — (Skanderborgske Registr.): *ÆA. I. 236*. — *Eline Gøyes Jordebog 400* (Apr. 2), *351* (Juni 23), *351* (Sept. 8), *358* (Sept. 22), *360* (Sept. 22), *358* (Sept. 29), *377* (Okt. 30); se ogsaa 11657. — Axel Urup: *Hist. tidskr. f. Skåneland II. 258, 261*. — *Adel. Brevkister 23*.

